ΠΕΠ-ΑΜΘ 2014-2020 **ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ**

2ος Άξονας Προτεραιότητας - Δράση 6ε.14. ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ:

«ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Τ.Π.Σ.) ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ»

Α΄ ΦΑΣΗ

(ΑΝΑΛΥΣΗ – ΔΙΑΓΝΩΣΗ)

Ανάδοχος:		Ομάδα μελέτης:
Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. ΟΛΓΑ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ – Α.Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΕΠΕΣΗΣ – Α.Τ.Μ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ – ΓΕΩΛΟΓΟΣ		Α. Καλτσίδης Α.Τ.Μ. Ο. Βαφειάδου Α.Μ. Α. Λέπεσης Α.Τ.Μ. Ε. Αλεξανδρή Γεωλόγος Γ. Δάνου Μ.Χ.Π.Π.Α. Σ. Αλβανός Μ.Χ.Π.Π.Α. Ρ. Μακρινάκης Μ.Χ.Π.Π.Α. Μ. Αγγελίδου Α.Μ. Β.Κωνσταντινίδης Μ.Χ.Π.Π.Α. Κ. Δριστάς Περιβ/λόγος

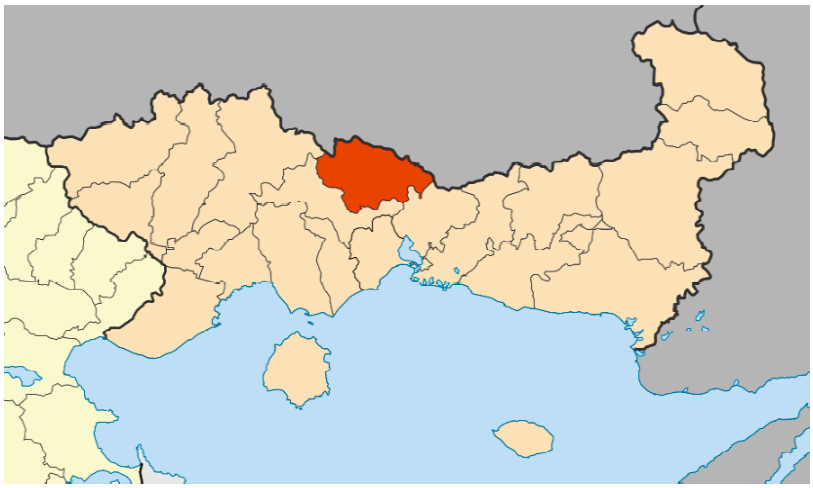
Επίβλεψη:
ΔΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΜΕΛΕΤΗ:

«ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Τ.Π.Σ.) ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ»

Α΄ ΦΑΣΗ (ΑΝΑΛΥΣΗ – ΔΙΑΓΝΩΣΗ)

Θεσσαλονίκη, 15-2-2023
Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος & Συντονιστής
Της Ένωσης Οικονομικών Φορέων

"ALPHA - KAPPA MELETON EE"
Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΜΕΛΟΣ Τ.Ε.Ε. - ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ 9616
Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ 79 - Τ.Κ. 54644 - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 313214, 2310 325390 - FAX: 2310 325390
ΑΦΜ: 998633380 - ΔΟΥ Η΄ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αθανάσιος Καλτσίδης
Αγρ. Τοπογράφος Μηχανικός
Πολεοδόμος

Σμίνθη Ξάνθης, ……../ … /2023 Ο Επιβλέπων του Χωροταξικού, Πολεοδομικού και Περιβαλλοντικού Σκέλους της μελέτης Δημήτριος Συμεωνίδης Αγρ. Τοπογράφος Μηχανικός	Σμίνθη Ξάνθης, ……../ …… /2023 Η Προϊσταμένη Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Μύκης Ιωάννα Κούτσικου Πολιτικός Μηχανικός

Σμίνθη Ξάνθης, ……../ …… /2023
Θεωρήθηκε
Η Αν. Προϊσταμένη Δ\νσης
Τεχνικών Έργων & Περιβάλλοντος
Δήμου Μύκης

Δήμητρα Πλουμιστού
Πολιτικός Μηχανικός

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Τ.Π.Σ.)
ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Μελέτη «Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Τ.Π.Σ.) Δήμου Μύκης» ανατέθηκε από το Δήμο Μύκης με την υπ' αριθμ. 87/2021 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του (με την οποία κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του σχετικού διαγωνισμού) και εκπονείται βάσει της υπ' αριθμ. 960/2022 Σύμβασης μεταξύ του Δήμου Μύκης και σύμπραξης Αναδόχων Μελετητών.

Ο Δήμος Μύκης είναι παραμεθόριος ΟΤΑ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π-ΑΜΘ), εντοπίζεται στη βόρεια ζώνη του Νομού Ξάνθης, στα σύνορα με τη γειτονική Χώρα της Βουλγαρίας. Έδρα του Δήμου είναι ο οικισμός της Σμίνθης.

Η μελέτη έχει ενταχθεί στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) 2014-2020 της Περιφέρειας ΑΜΘ, και αφορά στη Δράση με κωδικό 6ε.14.1 ("Τοπικά και ειδικά χωρικά σχέδια") του 2ου Άξονα Προτεραιότητας ("Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων").

Σύμπραξη Αναδόχων της μελέτης

Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. ("ΑΛΦΑ - ΚΑΠΠΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΕ"), εταιρία μελετών

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΟΛΓΑ, αρχιτέκτων μηχανικός - πολεοδόμος - χωροτάκτης

ΛΕΠΕΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ τοπογράφος μηχανικός - msc πολεοδόμος-χωροτάκτης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, γεωλόγος

Ομάδα μελέτης Α' φάσης:

Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ, αγρονόμος τοπογράφος μηχανικός

Ο. ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ, αρχιτέκτων μηχανικός

Α. ΛΕΠΕΣΗΣ, αγρονόμος τοπογράφος μηχανικός

Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ, γεωλόγος

Γ. ΔΑΝΟΥ μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας & περιφερειακής ανάπτυξης

Σ. ΑΛΒΑΝΟΣ, μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας & περιφερειακής ανάπτυξης

Ρ. ΜΑΚΡΙΝΑΚΗΣ, μηχανικός χωροταξίας & ανάπτυξης

Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας & περιφερειακής ανάπτυξης

Μ. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ, αρχιτέκτων μηχανικός

Κ. ΔΡΙΣΤΑΣ, περιβαλλοντολόγος

Επιβλέπουσα Υπηρεσία της μελέτης είναι η Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Μύκης.

Κλιμάκιο Επιβλεπόντων

ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, αγρονόμος τοπογράφος μηχανικός, του τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών, της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων και Περιβάλλοντος, του Δήμου Μύκης, υπεύθυνος για τις μελέτες Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου και Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΑΣΗΜΕΝΙΑ, γεωλόγος, υπάλληλος του τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας, της ΠΕ Ξάνθης, υπεύθυνη για τη Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας.

Αντικείμενο της μελέτης

Η μελέτη αφορά στην εκπόνηση Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (όπως μετονομάστηκαν τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια) για ολόκληρη την περιοχή του Δήμου και παράλληλα (με την ίδια σύμβαση), στην εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας. Η σύμβαση εκτελείται στο πλαίσιο:

- των διατάξεων του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ 241Α/23-12-2016),
- των προδιαγραφών σύνταξης μελετών ΤΧΣ/ΤΠΣ, του Ν.4447/2016 που εγκρίθηκαν με την Απόφαση Υπ.ΠΕΝ 27016/6-6-2017 (ΦΕΚ 1975Β/7-6-2017) και εξακολουθούν να ισχύουν σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885/28-7-2021 (ΦΕΚ 3545Β/2021).
- των πολεοδομικών σταθεροτύπων που εγκρίθηκαν με την υπ' αρίθμ. 10788/5-3-2004 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 285 Δ/5-3-2004),
- των διαδικασιών που προβλέπονται για το σύστημα χωρικού σχεδιασμού του Ν.4447/2016 από το ΠΔ 90/26-7-2018 (ΦΕΚ 162Α/3-9-2018),
- των προδιαγραφών για τις ΣΜΠΕ που καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. Οικ./107017/2006 Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ (ΦΕΚ 1225/Β/5-9-2006),
- των προδιαγραφών μελετών Γεωλογικής Καταλληλότητας στα πλαίσια ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, που καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. 37691/12-09-2007 (ΦΕΚ1902/Β/2007) Απόφαση Υφ. ΥΠΕΧΩΔΕ,

και με συνεκτίμηση των κατευθύνσεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Το παρόν αποτελεί την **Α' φάση** της μελέτης στην οποία εξετάζονται αναλυτικά και παρατίθενται όλα τα στοιχεία στα οποία θα βασιστούν οι προτάσεις, που θα ακολουθήσουν στις επόμενες φάσεις αυτής

Περιεχόμενο παρόντος τεύχους

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει τα κάτωθι κεφάλαια της μελέτης:
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.1: Παρουσίαση και ένταξη στον ευρύτερο χώρο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.2: Αναπτυξιακή φυσιογνωμία – Προγραμματικά μεγέθη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.3: Χωροταξική οργάνωση – Προστασία περιβάλλοντος – Σχέσεις πόλης – Υπαίθρου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.4: Σχεδιασμός και ρυθμίσεις οικιστικών υποδοχέων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.5: Πλαίσιο αξιολόγησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.6: Αξιολόγηση δεδομένων, δυνατοτήτων, προβλημάτων, προοπτικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Διοικητικό ιστορικό (κεφ.Α1)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Πίνακας Α - υπολογισμού χωρητικότητας οικιστικών υποδοχέων (κεφ.Α4)

Κάθε κεφάλαιο υποδιαιρείται στα ανάλογα υποκεφάλαια και ενότητες, σύμφωνα και με τον πίνακα περιεχομένων της μελέτης.

Με την ευκαιρία υποβολής της Α φάσης της μελέτης ΤΠΣ εκφράζονται ευχαριστίες προς τον κ. Δήμαρχο και τους λοιπούς αιρετούς του Δήμου Μύκης, στους αρμόδιους υπαλλήλους του Δήμου (ιδίως στην κ. Πλουμιστού, στην κ. Κούτσικου και στον κ. Συμεωνίδη), που με άμεσο και συστηματικό τρόπο ανταποκρίθηκαν σε κάθε προκύπτουσα ανάγκη της Ομάδας Μελέτης και εν γένει σε όλους όσοι συνέβαλλαν στην εκπόνησή της, με παροχή στοιχείων, εκτιμήσεων και πληροφοριών.

Εικόνα εξωφύλλου:
Τοξωτή γέφυρα στον οικισμό Μέδουσα
(ιδία λήψη, 2022)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ Α' ΦΑΣΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Α.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟ

Α.1.1 Διοικητική Ταυτότητα 1

Α.1.1.1 Διοικητική φυσιογνωμία, δομή και πληθυσμιακά μεγέθη 1

Α.1.1.2 Διοικητικές Υπηρεσίες, Διακυβέρνηση (Τοπικοί Φορείς κ.λπ.) 5

Α.1.2 Γεωγραφική Ταυτότητα 11

Α.1.2.1 Γεωγραφική θέση / γειτονίες - Έκταση 11

Α.1.2.2 Γεωμορφολογία – Δίοδοι και φραγμοί στο χώρο 13

Α.1.2.3 Γεωγραφικές κατηγορίες χώρου / κατάταξη οικισμών 16

Α.1.2.4 Παραγωγικοί πόροι 17

Α.1.3 Θέση και ρόλος στον ευρύτερο χώρο - Δικτυώσεις 20

Α.1.3.1 Θέση και ρόλος στο ευρύτερο χωρικό σύστημα (κέντρα - χωρικές ενότητες – παραγωγικό σύστημα) 20

Α.1.3.2 Θέση / επίπεδα και ρόλος των οικισμών 26

Α.1.3.3 Συμμετοχή σε Δίκτυα ΟΤΑ ή Δίκτυα Πόλεων ή άλλα θεματικά Δίκτυα 28

Α.2 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Α.2.1 Κάτοικοι, κατοίκηση και αστικοποίηση 31

Α.2.1.1 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού – Κατανομή, πυκνότητα κατοίκησης 31

Α.2.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά μόνιμου πληθυσμού 43

Α.2.1.3 Χαρακτηριστικά νοικοκυριών μόνιμου πληθυσμού 49

Α.2.1.4 Μορφωτικό επίπεδο μόνιμου πληθυσμού 51

Α.2.1.5 Μετανάστευση, μετακινήσεις πληθυσμών και εκτίμηση εποχιακού πληθυσμού 52

Α.2.1.6 Συμπεράσματα: Αραιοκατοίκηση, Αστικοποίηση 53

Α.2.2 Οικονομική ανάπτυξη 58

Α.2.2.1 Διάρθρωση οικονομικής δραστηριότητας 58

Α.2.2.2 Διάρθρωση και εξέλιξη απασχόλησης, ανεργίας 59

Α.2.2.3 Επαγγέλματα και επιχειρηματικότητα 69

Α.2.2.4 Τομεακή/κλαδική διάρθρωση – Ανάλυση προσφοράς – ζήτησης, μορφών τουρισμού ειδικά για τις τουριστικές περιοχές 71

Α.2.2.5 Συμπεράσματα: Τοπικές εξειδικεύσεις, Υποαπασχόληση 87

Α.2.3 Ποιότητα ζωής και ευημερίας 88

Α.2.3.1 Στοιχεία εξέλιξης τοπικού εισοδήματος 88

Α.2.3.2 Προσφορά και ζήτηση Α΄ και Β΄ κατοικίας, και επίπεδο ποιότητας/ανέσεων κατοικιών και νοικοκυριών 88

Α.2.3.3 Επίπεδο αστικών εξυπηρετήσεων 93
Α.2.3.4 Συμπεράσματα: Μειονεκτικές Περιοχές/Εδαφική συνοχή 97

Α.3 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΗΣ - ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Α.3.1 Οργάνωση Οικιστικών Περιοχών - Σχέσεις πόλης- υπαίθρου 99
Α.3.1.1 Καταγραφή οικιστικών υποδοχέων 99
Α.3.1.1.1 Οικισμοί 100
Α.3.1.1.2 Εκτός σχεδίου δόμηση (οικιστικές συγκεντρώσεις) 115
Α.3.1.2 Οργάνωση οικιστικού δικτύου 116
Α.3.1.3 Εντοπισμός αυθαιρέτων και αστικής διάχυσης οίκησης στον εξωοικιστικό χώρο . 118
Α.3.1.4 Καταγραφή ειδικών χρήσεων 118
Α.3.2 Οργάνωση Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων 120
Α.3.2.1 Καταγραφή περιοχών ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών εγκαταστάσεων δευτερογενή και τριτογενή κλάδου 120
Α.3.2.2 Καταγραφή περιοχών ανάπτυξης τουριστικών καταλυμάτων και υποδομών 122
Α.3.2.3 Διασυνδέσεις με οικιστικές περιοχές 122
Α.3.2.4 Εντοπισμός αυθαίρετων στον εξωοικιστικό χώρο 122
Α.3.2.5 Καταγραφή ιδιαίτερων παραγωγικών χρήσεων γης 123
Α.3.3 Οργάνωση Υπαίθρου – Αγροτικός χώρος – Υπαίθρια Αναψυχή 123
Α.3.3.1 Καταγραφή δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων του πρωτογενούς κλάδου 123
Α.3.3.2 Καταγραφή λοιπών υπαίθριων δραστηριοτήτων, θεσμοθετημένων, σε διαδικασία θεσμοθέτησης ή μη 126
Α.3.3.3 Καταγραφή ειδικών παραγωγικών χρήσεων γης του πρωτογενούς κλάδου 128
Α.3.3.4 Διασυνδέσεις με οικιστικές περιοχές – μετακινήσεις 129
Α.3.3.5 Εντοπισμός αυθαίρετων πρωτογενούς κλάδου στον εξωοικιστικό χώρο 129
Α.3.4α Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος 130
Α.3.4α.1 Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων περιοχών 130
Α.3.4α.1.1 Περιοχές Natura 2000 131
Α.3.4α.1.2 Βιότοποι Corine 142
Α.3.4α.1.3 Καταφύγια Άγριας Ζωής 144
Α.3.4α.1.4 Ενδημικά – Απειλούμενα είδη περιοχής 145
Α.3.4α.1.5 Αρμόδιοι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών 146
Α.3.4α.2 Δάση και Δασικές Εκτάσεις 147
Α.3.4α.3 Γεωργική Γη 157
Α.3.4α.4 Αιγιαλός, παραποτάμιες περιοχές 158
Α.3.4α.5 Άλλες περιοχές προστασίας φυσικών πόρων ή τοπίου 159
Α.3.4α.6 Δράσεις και συμμετοχικότητα για την αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος . 161
Α.3.4β Προστασία Πολιτιστικής, Πολεοδομικής και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς 163
Α.3.4β.1 Αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι 165

Α.3.4β.2 Περιοχές με αρχαιολογικό – πολιτιστικό ενδιαφέρον (μη κηρυγμένοι) 169
Α.3.4β.3 Παραδοσιακοί οικισμοί..... 170
Α.3.4β.4 Λοιπά αξιόλογα οικιστικά σύνολα, τοπία ή διαδρομές..... 170
Α.3.5 Οργάνωση Υποδομών Επικοινωνίας και Μετακινήσεων 171
Α.3.5.1 Οδικό δίκτυο 172
Α.3.5.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο..... 174
Α.3.5.3 Αεροπορικές μεταφορές 174
Α.3.5.4 Τηλεπικοινωνίες – Διαδίκτυο 175
Α.3.5.5 Δίκτυα/Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων..... 175
Α.3.5.5.1 Ενέργεια 175
Α.3.5.5.2 Υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης..... 177
Α.3.5.5.3 Διαχείριση απορριμμάτων 184
Α.3.5.5.3 Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων..... 186
Α.3.6 Εξέλιξη Βασικών Κατηγοριών Χρήσεων Γης..... 188
Α.3.6.1 Καταγραφή λοιπού Θεσμικού καθεστώτος χρήσεων γης και δόμησης..... 188
Α.3.6.2 Παρακολούθηση εξέλιξης χρήσεων με βάση τα πιο πρόσφατα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ 188
Α.3.6.3 Εκτίμηση φέρουσας τουριστικής ικανότητας / Σχέσεις πόλης – υπαίθρου..... 189
Α.3.7 Θεσμοθετημένος σχεδιασμός περιοχών του ΟΤΑ και της περιμέτρου του..... 190

Α.4 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ

Α.4.1 Οικιστική Δομή 192
Α.4.1.1 Εγκεκριμένες και υπό έγκριση περιοχές για οικιστική χρήση (σχέδια πόλης, οριοθετήσεις, επεκτάσεις από ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ κλπ.)..... 194
Α.4.1.1.1 Εισαγωγή 194
Α.4.1.1.2 Οικισμοί με εγκεκριμένο σχέδιο πόλης..... 200
Α.4.1.1.3 Οικισμοί οριοθετημένοι 200
Α.4.1.1.4 Οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923..... 201
Α.4.1.1.5 Θεσμοθετημένες επεκτάσεις για κατοικία από ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ..... 205
Α.4.1.1.6 Θεσμοθετημένες περιοχές παραθεριστικής κατοικίας (κανονιστικοί όροι)..... 205
Α.4.1.1.7 Θεσμοθετημένες περιοχές α' ή β' κατοικίας με ΠΕΡΠΟ, ΠΠΑΙΠ κλπ. 205
Α.4.1.2 Θεσμικές και άλλες ζώνες εντός οικιστικών υποδοχέων (ζώνες αναπλάσεων, αστικής αναγέννησης, ΕΧΣ, περιοχές ΖΥΣ κ.λ.π.) 205
Α.4.2 Πολεοδομική Οργάνωση και Ποιότητα Ζωής 206
Α.4.2.1 Χωρητικότητα - Έλεγχος προσφοράς - επάρκειας οικιστικής γης..... 206
Α.4.2.2 Λειτουργική δομή, πολεοδομικές ενότητες, κέντρα-γειτονιές..... 210
Α.4.2.3 Καταγραφή-ανάλυση χρήσεων γης 211
Α.4.2.4 Φυσιογνωμία οικιστικού χώρου / ρυμοτομία, πυκνότητα κατοίκησης 213
Α.4.2.5 Κοινόχρηστοι χώροι και κοινωνική υποδομή, δίκτυα κινητικότητας – ποδηλατόδρομοι..... 217

Α.4.2.5.1 Κοινόχρηστοι χώροι 217
Α.4.2.5.2 Κοινωφελείς και διοικητικές υποδομές, ιδιαίτερες χρήσεις 218
Α.4.2.5.3 Δίκτυα κινητικότητας - ποδηλατόδρομοι 227
Α.4.2.6 Πολεοδομική, πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά 228
Α.4.2.7 Σημαντικοί φυσικοί χώροι εντός οικιστικών περιοχών (κήποι-καλλιέργειες, φυτεύσεις οδών, υδατορέματα) 229
Α.4.2.8 Θεσμικό πλαίσιο πολεοδομικού σχεδιασμού και δόμησης / Περιγραφή πλαισίου, τρόπου και βαθμού εφαρμογής 230
Α.4.3 Βασικές τεχνικές υποδομές 235
Α.4.3.1 Βασικά τεχνικά δίκτυα επικοινωνίας και μεταφορών (οδικά, σιδηροδρομικά, λιμενικά, αερομεταφορών) 235
Α.4.3.1.1 Οδικό δίκτυο - Συγκοινωνία 235
Α.4.3.1.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο 236
Α.4.3.1.3 Λιμενικές υποδομές 236
Α.4.3.1.4 Υποδομές αερομεταφορών 237
Α.4.3.2 Άλλες ειδικές τεχνικές υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, απορρίμματα εντός οικιστικών υποδοχέων) 237
Α.4.3.2.1 Ύδρευση 237
Α.4.3.2.2 Αποχέτευση ακαθάρτων - ομβρίων 238
Α.4.3.2.3 Απορρίμματα 238
Α.4.3.3 Τεχνικές υποδομές ασφάλειας – προστασίας από φυσικούς κινδύνους 240
Α.4.3.3.1 Αντιμετώπιση σεισμών 240
Α.4.3.3.2 Αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών 245
Α.4.3.3.3 Αντιμετώπιση πλημμυρών 247
Α.4.3.3.4 Αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού 249
Α.4.4.4 Ειδική αναφορά δεδομένων κυριότερων οικισμών 252

Α.5 ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α.5.1 Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης 268
Α.5.2 Κατευθύνσεις Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού 271
Α.5.2.1 Γενικά 271
Α.5.2.2 Δομή ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜΘ 272
Α.5.2.3 Κατευθύνσεις ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜΘ 274
Α.5.3 Επισκόπηση ΠΕΠ και Επιχειρησιακού ΟΤΑ 314
Α.5.3.1 Επισκόπηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) 314
Α.5.3.2 Επισκόπηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Μύκης 327
Α.5.4 Επίκαιρες πολιτικές βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης 340
Α.5.4.1 Επισκόπηση Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης 340
Α.5.4.1 Επίκαιρες ευρωπαϊκές πολιτικές 345

Α.6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ

Α.6.1 Αναπτυξιακές δυνατότητες και προοπτικές.....355

Α.6.1.1 Αξιολόγηση θέσης και ρόλου ΟΤΑ και αντίστοιχων κατευθύνσεων υπερκείμενου σχεδιασμού.....355

Α.6.1.2 Αξιολόγηση ενδογενούς ανάπτυξης: ανθρώπινο και παραγωγικό δυναμικό, απασχόληση.....358

Α.6.1.3 Αξιολόγηση κλαδικών εξειδικεύσεων και τουριστικού δυναμικού, για τουριστικά αναπτυγμένους ΟΤΑ.....361

Α.6.2 Χωροταξικά δεδομένα και διαχείριση του περιβάλλοντος.....365

Α.6.2.1 Αξιολόγηση οικιστικού συστήματος, χωρικής διακυβέρνησης.....365

Α.6.2.2 Προσφορά-ζήτηση κατοικίας και παραγωγικών υποδοχέων.....369

Α.6.2.3 Αξιολόγηση ενδοδημοτικών μετακινήσεων – δικτύων.....372

Α.6.2.4 Αξιολόγηση παραγόντων, καταλληλοτήτων ή περιορισμών οικιστικής ανάπτυξης και δόμησης.....375

Α.6.2.5 Αξιολόγηση διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος.....377

Α.6.3 Οργάνωση οικιστικών υποδοχέων και ποιότητα ζωής.....380

Α.6.3.1 Αξιολόγηση δημόσιου χώρου, και κοινωφελών εξυπηρετήσεων.....380

Α.6.3.2 Αξιολόγηση εικόνας και ποιότητας δομημένου περιβάλλοντος.....383

Α.6.3.3 Αξιολόγηση κοινωφελών τεχνικών υποδομών και δικτύων.....385

Α.6.3.4 Αξιολόγηση κινητικότητας, προσβασιμότητας και δικτύων μεταφορών.....386

Α.6.3.5 Συμπεράσματα αξιολόγησης οικιστικών υποδοχέων.....386

Α.6.4 Αξιολόγηση θεσμοθετημένου χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.....389

Α.6.4.1 Έλεγχος ανάγκης αναθεώρησης ή τροποποίησης (για ομογενοποίηση / συντονισμό και άμβλυνση συγκρούσεων δομικού χωροταξικού χαρακτήρα).....389

Α.6.4.2 Έλεγχος εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού.....389

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

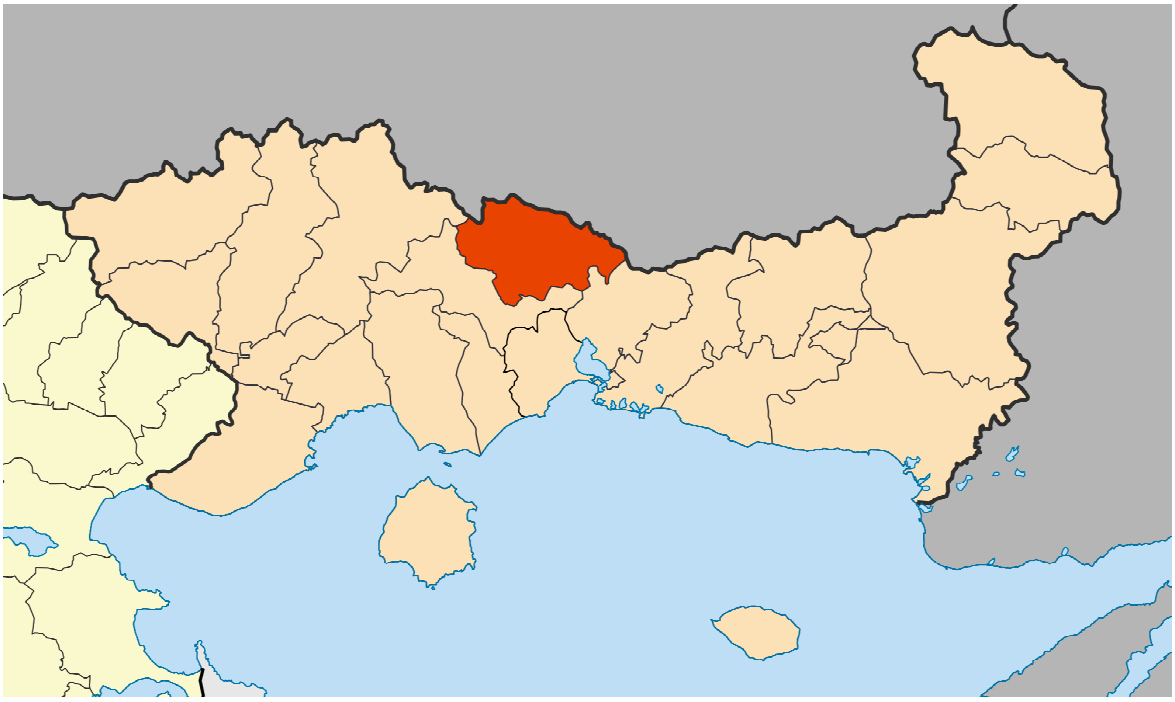
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ Α' - ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Α.1 - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟ

Α.1.1 Διοικητική Ταυτότητα

Α.1.1.1 Διοικητική φυσιογνωμία, δομή και πληθυσμιακά μεγέθη

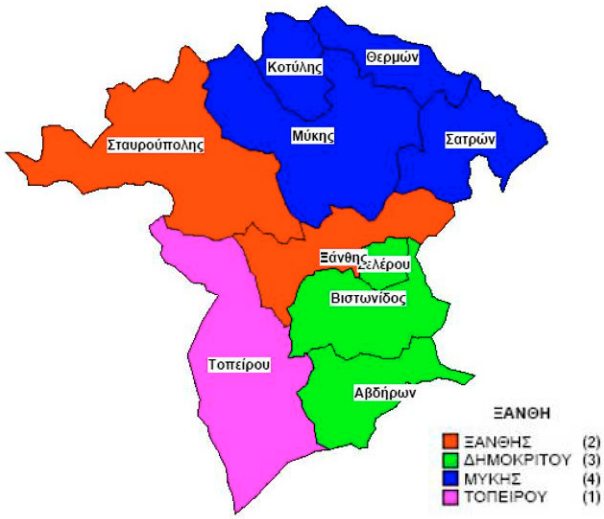
Η περιοχή μελέτης ταυτίζεται με το **Δήμο Μύκης**, εντοπίζεται στον βορειοελλαδικό χώρο και συγκεκριμένα στο βόρειο τμήμα του Νομού Ξάνθης, εκτείνεται δε στην παραμεθόριο ζώνη της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π-ΑΜΘ).

Εικόνα Α.1.1: Διοικητική διαίρεση της Π-ΑΜΘ με σημειωμένη τη θέση του Δήμου Μύκης
(δημιουργός: Pitichinaccio – CC BY-SA 3.0,
πηγή: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2011_Dimos_Mykis.svg

Ο "καλλικρατικός" Δήμος Μύκης (ΟΤΑ 1ου βαθμού), συγκροτήθηκε με το Ν.3852/2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης" (ΦΕΚ 87Α/7-6-2010), με τη συνένωση του πρώην ("καποδιστριακού") Δήμου **Μύκης** και των Κοινοτήτων **Κοτύλης**, **Θερμών** και **Σατρών**, που μετονομάστηκαν σε Δημοτικές Ενότητες (ΔΕ) του νέου Δήμου (εικόνες Α.1.2 και Α.1.3). Διοικητικά υπάγεται στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΟΤΑ 2ου βαθμού) και κατ' επέκταση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, του Ελληνικού Κράτους. Έδρα του Δήμου είναι ο οικισμός Σμίνθη.

Εικόνες Α.1.2 και Α.1.3: Διοικητική δομή Νομού Ξάνθης κατά το σχέδιο Καποδίστριας (αριστερά) και το σχέδιο Καλλικράτης (δεξιά) [Πηγή: https://www.ypes.gr]

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ο Δήμος Μύκης έχει έκταση 633,334 τ.χλμ. αριθμεί δε συνολικά 60 οικισμούς / οικιστικές θέσεις και ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 15.540 κατοίκους (απογραφή μόνιμου πληθυσμού, 2011[1]). Στο διάγραμμα που ακολουθεί εικονίζεται σχηματικά η διάρθρωση του Δήμου σε Ενότητες και Κοινότητες.

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ
έδρα: Σμίνθη - κάτοικοι: 15.540

Δ.Ε. ΜΥΚΗΣ
(12.087 κατ.)

- Δημοτική Κοινότητα ΜΥΚΗΣ
  κάτοικοι: 8.051
  έδρα: Σμίνθη
  οικισμοί: 29
- Δημοτική Κοινότητα ΕΧΙΝΟΥ
  κάτοικοι: 3.074
  έδρα: Εχίνος
  οικισμοί: 2
- Τοπική Κοινότητα ΩΡΑΙΟΥ
  κάτοικοι: 962
  έδρα: Ωραίο
  οικισμοί: 6

Δ.Ε. ΚΟΤΥΛΗΣ
(2.158 κατ.)

- Τοπική Κοινότητα ΚΟΤΥΛΗΣ
  κάτοικοι: 2.158
  έδρα: Κοτύλη
  οικισμοί: 4

Δ.Ε.ΘΕΡΜΩΝ
(812 κατ.)

- Τοπική Κοινότητα ΘΕΡΜΩΝ
  κάτοικοι: 812
  έδρα: Θέρμες
  οικισμοί: 8

Δ.Ε.ΣΑΤΡΩΝ
(483 κατ.)

- Τοπική Κοινότητα ΣΑΤΡΩΝ
  κάτοικοι: 483
  έδρα: Σάτρες
  οικισμοί: 11

[1] Κατά τη συγγραφή του παρόντος δεν είχαν ανακοινωθεί τα τελικά αποτελέσματα της Απογραφής 2021, σύμφωνα με τα προσωρινά αποτελέσματα της οποίας ο πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται σε 14.521 άτομα. Μερικοί εκ των απογεγραμμένων οικισμών / οικιστικών θέσεων εμφανίζουν μηδενικό πληθυσμό κατά την απογραφή 2011.

Στον πίνακα Α.1.1 που ακολουθεί καταγράφονται οι πληθυσμοί των οικισμών του Δήμου, σύμφωνα με την τελευταία επίσημη Απογραφή (2011), κατά επιμέρους Ενότητα και Κοινότητα.

Πίνακας Α.1.1: Πληθυσμιακά μεγέθη - Απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2011

Επίπεδο διοικητικής διαίρεσης	Γεωγραφικός κωδικός Καλλικράτη	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός
0		*ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ*	*10.815.197*
1		*ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ*	*3.108.785*
2		*ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (Έδρα: Θεσ/νίκη)*	*2.488.240*
3		*ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (Έδρα: Κομοτηνή)*	*608.182*
4	*06*	*ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΞΑΝΘΗΣ (Έδρα: Ξάνθη, η)*	*111.222*
5	**0603**	**ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ (Έδρα: Σμίνθη)**	**15.540**
6	**060301**	**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΥΚΗΣ**	**12.087**
7	**06030101**	**Δημοτική Κοινότητα Μύκης**	**8.051**
8	0603010102	Αιώρα, η	268
8	0603010103	Άλμα, το	321
8	0603010104	Άνω Ζουμπούλιον, το	49
8	0603010105	Άνω Κίρρα, η	34
8	0603010106	Αχλαδιά, η	0
8	0603010107	Γλαύκη, η	1.447
8	0603010108	Γοργόνα, η	217
8	0603010109	Διάφορον, το	39
8	0603010110	Ζουμπούλιον, το	109
8	0603010111	Καπνόανθος, ο	0
8	0603010112	Κένταυρος, ο	2.580
8	0603010113	Κίρρα, η	170
8	0603010114	Κορυφή, η	10
8	0603010115	Κότινον, το	80
8	0603010116	Κουτσομύτης, ο	145
8	0603010117	Κρανιά, η	0
8	0603010118	Μάνταινα, η	276
8	0603010119	Μύκη, η	1.313
8	0603010120	Όασις, η	96
8	0603010121	Πανέριον, το	2
8	0603010122	Προσήλιον, το	142
8	0603010123	Πύργος, ο	28
8	0603010124	Ράχη, η	0
8	0603010125	Σιρόκον, το	100
8	0603010101	Σμίνθη, η	277
8	0603010126	Σούλα, η	68
8	0603010127	Στήριγμα, το	69
8	0603010128	Τρίγωνο, το	71
8	0603010129	Χρυσόν, το	140
7	**06030102**	**Δημοτική Κοινότητα Εχίνου**	**3.074**
8	0603010201	Εχίνος, ο	2.486
8	0603010202	Μελίβοια, η	588

Επίπεδο διοικητικής διαίρεσης	Γεωγραφικός κωδικός Καλλικράτη	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός
7	**06030103**	**Τοπική Κοινότητα Ωραίου**	**962**
8	0603010302	Βασιλοχώριον, το	0
8	0603010303	Θεοτόκος, η	26
8	0603010304	Κύκνος, ο	206
8	0603010305	Ρεύμα, το	148
8	0603010306	Σταμάτιον, το	6
8	0603010301	Ωραίον, το	576
6	**060302**	**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ**	**812**
7	**06030201**	**Τοπική Κοινότητα Θερμών**	**812**
8	0603020102	Άνω Θέρμαι, αι	332
8	0603020103	Διάσπαρτον, το	39
8	0603020101	Θέρμαι, αι	117
8	0603020104	Ιαματικαί Πηγαί, αι	5
8	0603020105	Κίδαρις, η	28
8	0603020106	Κοττάνη, η	23
8	0603020107	Μέδουσα, η	195
8	0603020108	Μέσαι Θέρμαι, αι	73
6	**060303**	**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ**	**2.158**
7	**06030301**	**Δημοτική Κοινότητα Κοτύλης**	**2.158**
8	0603030102	Αιμόνιον, το	75
8	0603030103	Δημάριον, το	623
8	0603030101	Κοτύλη, η	429
8	0603030104	Πάχνη, η	1.031
6	**060304**	**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ**	**483**
7	**06030401**	**Τοπική Κοινότητα Σατρών**	**483**
8	0603040102	Ακραίος, ο	2
8	0603040103	Γιδότοπος, ο	15
8	0603040104	Δουργούτιον, το	3
8	0603040105	Καλότυχον, το	31
8	0603040106	Λυκότοπος, ο	3
8	0603040107	Πολύσκιον, το	3
8	0603040108	Ποταμοχώριον, το	58
8	0603040109	Ρεματιά, η	4
8	0603040101	Σάτραι, αι	189
8	0603040110	Τέμενος, το	171
8	0603040111	Τσαλαπετεινός, ο	4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ – Γενική απογραφή πληθυσμού 2011

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα εντοπίζονται δύο (2) οικισμοί με πληθυσμό μεταξύ 2.000-3.000 κατοίκων (Εχίνος και Κένταυρος) και τρεις (3) οικισμοί με πληθυσμό μεταξύ 1.000-2.000 κατοίκων (Γλαύκη, Μύκη και Πάχνη). Πέραν αυτών τρεις (3) οικισμοί κυμαίνονται μεταξύ των 500 και 1.000 κατοίκων, επτά (7) οικισμοί μεταξύ 200 και 500 κατοίκων (μεταξύ των οποίων και η έδρα του Δήμου), ενώ η πλειονότητα των οικισμών (45) είναι πολύ αδύναμοι πληθυσμιακά (μέχρι 200 κατοίκους). Εξ αυτών, αξίζει

να σημειωθεί ότι πέντε (5) έχουν ήδη εγκαταλειφθεί και είκοσι (20) βρίσκονται στα όρια της πληθυσμιακής "κατάρρευσης" (κάτω από 50 κατοίκους)[2].

Σε σχέση με τον πληθυσμό της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ο Δήμος Μύκης καταγράφει χαμηλή πληθυσμιακή βαρύτητα, με ποσοστά 14% και 2, 5% αντίστοιχα[3], ενώ παράλληλα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα (25 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) κατά πολύ χαμηλότερη του εθνικού μέσου όρου.

Σε παράρτημα στο τέλος του κειμένου παρατίθεται αναλυτικό διοικητικό ιστορικό της περιοχής που σήμερα καλύπτεται από το Δήμο Μύκης.

Α.1.1.2 Διοικητικές Υπηρεσίες, Διακυβέρνηση (Τοπικοί Φορείς κ.λπ.)

Η λειτουργική δομή των Δήμων, ως βασικών μονάδων αποκεντρωμένης διοίκησης, καθορίζεται από την οικεία νομοθεσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του, άρθρου 3, του Ν.4804/2021 "*Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις*" (ΦΕΚ 90Α/2021): "*Οι δήμοι διοικούνται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο*.". Βάσει των Ν.3852/2010 "*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης*" (ΦΕΚ 87Α/2010), όπως ισχύει σήμερα, και Ν.3463/2006 "*Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων*" (ΦΕΚ 114Α/2006) προβλέπονται συγκεκριμένες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις για κάθε συστατικό στοιχείο και επίπεδο της τοπικής διακυβέρνησης του ΟΤΑ.

Ειδικότερα η διοικητική οργάνωση του Δήμου Μύκης προσδιορίζεται από τον οικείο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (υπ' αριθμ. 8596/6-10-2020 Απόφαση του Συντονιστή ΑΔΜΘ, ΦΕΚ 5171Β/23-11-2020). Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ΟΕΥ, οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες, ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γραφείο Δημάρχου, Επικοινωνίας, Δημοσίων Σχέσεων και Διοικητικής Βοήθειας
2. Νομική Υπηρεσία
3. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων και Ειδικών συνεργατών
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα

[2] Αναλυτικότερα δεδομένα σε σχέση με το οικιστικό δίκτυο παρατίθενται στην ενότητα Α.1.3.2 και στο οικείο κεφάλαιο Α.4.

[3] Αναλυτικά δημογραφικά κλπ. δεδομένα αναπτύσσονται στο κεφάλαιο Α.2.

5. Αυτοτελές Τμήμα εμπορικών δραστηριοτήτων, Απασχόλησης και Τουρισμού
6. Αυτοτελές Τμήμα Αγροτικής Παραγωγής, κτηνοτροφίας, αλιείας και γεωθερμίας
7. Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
8. Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω Τμήματα:
   Α) Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
      α) Γραφείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
      β) Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας
      γ) Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων
   Β) Τμήμα Αστικής Κατάστασης
      α) Γραφείο Δημοτικής Κατάστασης
      β) Γραφείο Ληξιαρχείων
      γ) Γραφείο Εκλογών
      δ) Γραφείο Αλλοδαπών και μετανάστευσης
   Γ) Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας - Παιδείας και Πολιτισμού
      α) Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής
      β) Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας
      γ) Γραφείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς
   Δ) Τμήμα Κ.Ε.Π.
      α) Γραφείο ΚΕΠ Εχίνου
      β) Γραφείο ΚΕΠ Ωραίου
      γ) Γραφείο ΚΕΠ Κοτύλης
      δ) Γραφείο ΚΕΠ Θερμών
      ε) Γραφείο ΚΕΠ Σατρών
2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω Τμήματα:
   Α) Τμήμα Λογιστηρίου
      α) Γραφείο προϋπολογισμού και οικονομικής πληροφόρησης
      β) Γραφείο εκκαθάρισης δαπανών - ενημέρωσης βιβλίων
      γ) Γραφείο προμηθειών
   Β) Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας
      α) Γραφείο Εσόδων
      β) Γραφείο Περιουσίας
   Γ) Τμήμα Ταμείου
      α) Γραφείο Εξόδων - Πληρωμών
      β) Γραφείο Εσόδων - Εισπράξεων

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Τεχνικών έργων και Περιβάλλοντος που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω Τμήματα:
   Α) Τμήμα Περιβάλλοντος και Καθαριότητας - Ανακύκλωσης, που περιλαμβάνει:
      α) Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
      β) Γραφείο Πρασίνου
   Β) Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
      α) Γραφείο Τεχνικών Έργων - Μελετών
      β) Γραφείο Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Συγκοινωνιών
      γ) Γραφείο Πολεοδομίας, Ελέγχου κατασκευών και έκδοσης Οικοδομικών αδειών
      δ) Γραφείο Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας
   Γ) Τμήμα Ύδρευσης - Αποχέτευσης

Πλέον των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ΟΕΥ υφίστανται και απο-κεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στις έδρες δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά στην Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Ως προς λοιπούς τομείς άσκησης διοίκησης στην περιοχή του Δήμου καταγράφονται τα εξής:

- Αστυνομικό Τμήμα (Εχίνος) και Αστ. Σταθμός (Μύκη)
- Μεθοριακός Σταθμός Αγίου Κωνσταντίνου (ΔΕ Θερμών)
- Δασονομείο (Εχίνος)
- Κέντρο Υγείας (Εχίνος)
- Περιφερειακά ιατρεία (Σάτρες, Θέρμες, Ωραίο, Κένταυρος, Κοτύλη και Μύκη)
- Κατάστημα των ΕΛΤΑ (Εχίνος) και ταχυδρομικό πρακτορείο (Κένταυρος)

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Ο Δήμος Μύκης, συμμετέχει στο πρόγραμμα «Διαύγεια» από τις 15/03/2011, αναρτώντας τις αποφάσεις των οργάνων του που εμπίπτουν στις διατάξεις του σχετικού νόμου. Παράλληλα, με την υλοποίηση του προγράμματος της Κοινωνίας της Πληροφορίας «Δημοτικές Διαδικτυακές Πύλες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης», δημιουργήθηκε η πρώτη επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου.[4]

Δημοτικές επιχειρήσεις

Εντός της περιοχής μελέτης λειτουργεί η "ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ" (ΚΔΕΜ) η οποία συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 1485/30-4-2010 Απόφαση

[4] Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011 – 2014 - Στρατηγικός Σχεδιασμός.

ΓΓ ΠΑΜΘ (ΦΕΚ 558Β/2010), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3463/2006 και αποτελεί μετεξέλιξη παλαιότερης ανάλογης δομής (Αμιγής Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Μύκης - ΑΔΕΑΜ). Σκοπός της Δημοτικής Επιχείρησης είναι η εξυπηρέτηση της τοπικής κοινωνίας σε διάφορα θέματα κοινωνικών προβλημάτων, σε θέματα κοινωνικής ανάπτυξης και πρόνοιας και η ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών σε μια πλειάδα δράσεων όπως η υποστήριξη ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων (π.χ. πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, στήριξη θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, στήριξη οικονομικά αδύνατων δημοτών κλπ.), η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης, η λειτουργία προνοιακών δομών (π.χ. ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, παιδικοί σταθμοί, κλπ.), η διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, η ένταξη και υλοποίηση προγραμμάτων που εξυπηρετούν την ανάπτυξη της παιδείας του πολιτισμού και του αθλητισμού (π.χ. βιβλιοθήκη, ΚΔΑΠ, ωδείο κλπ.), η υλοποίηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, η λειτουργία σφαγείου, η διαχείριση Ιαματικών Πηγών, η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας κλπ. Σχετικά πρόσφατα επήλθε τροποποίηση ως προς τη διοικητική δομή της Δημοτικής Επιχείρησης, με την υπ' αριθμ. 12795/1-11-2019 Απόφαση Συντονιστή ΑΔΜΘ (ΦΕΚ 4499Β/2019).

Αναπτυξιακές εταιρείες, Σύνδεσμοι κλπ. με μέτοχο ή συμμέτοχο το Δήμο [5]

- ΞΑΝΘΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΕ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΑΟΤΑ)
  Η Εταιρεία συστάθηκε το 2021, με έδρα στην Ξάνθη και με σκοπούς την εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών (μέσω της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων και της διαχείρισης αναπτυξιακών και επενδυτικών ειδικών προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους), την ωρίμανση έργων υποδομής και την υλοποίηση πολιτικών κοινωνικής συνοχής και πολιτικών άρσης των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης σε δημοτικό, διαδημοτικό ή ευρύτερο γεωγραφικό χώρο. Ο Δήμος Μύκης είναι μέτοχος με ποσοστό 10% (85% κατέχει ο Δήμος Ξάνθης και 5% ο Δήμος Αβδήρων).

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΡΟΔΟΠΗΣ ΑΕ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ (ΑΝΡΟ ΑΕ)
  Η Εταιρεία συστάθηκε το 1992, με έδρα στην Κομοτηνή και με σκοπό την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των Νομών Ροδόπης και Ξάνθης και της ευρύτερης περιοχής και ειδικότερο αντικείμενο τη δημιουργία, τη στήριξη, το συντονισμό την υλοποίησης και τη διαχείριση τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων της περιοχής

[5] Έγγραφο 2154/2022 της Δ/νσης Τεχνικών Έργων & Περιβάλλοντος Δήμου Μύκης.

ευθύνης της μέσα από τα επιχειρησιακά προγράμματα των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και των άλλων εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Ο Δήμος Μύκης μετέχει με ποσοστό 1,43% και μεταξύ των 18 μετόχων, πλέον των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, συγκαταλέγονται η ΠΕΔ ΑΜΘ, Επαγγελματικά Επιμελητήρια και Σύλλογοι.

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ (ΣΔΑΝΞ)
  Ο Σύνδεσμος είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που ιδρύθηκε το 1990, με έδρα στην Ξάνθη και με σκοπό την διαχείριση απορριμμάτων των μελών του Συνδέσμου ήτοι των Δήμων Ξάνθης, Τοπείρου, Μύκης και Αβδήρων.

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ (ΔΙΑΜΑΘ ΑΑΕ) – ΦΟΔΣΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΜΘ
  Η Εταιρεία συστάθηκε το 2003 με έδρα στην Κομοτηνή και με σκοπούς την ενιαία, ορθολογική και σύμφωνη με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο, διαχείριση των απορριμμάτων του συνόλου των ΟΤΑ της ΠΑΜΘ, το σχεδιασμό τοπικών και υπερτοπικών προγραμμάτων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών, τη λειτουργία των Περιφερειακών συστημάτων μεταφόρτωσης και ανακύκλωσης, το σχεδιασμό της οργάνωσης και της συμμετοχής σε συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης και με γνώμονα την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, καθώς και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής ευθύνης της. Μέτοχοι της εταιρείας είναι οι πέντε Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (των ισάριθμων Νομών της ΠΑΜΘ) και το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ΑΜΘ. Σήμερα λειτουργεί ως Περιφερειακός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) των 22 ΟΤΑ της Περιφέρειας στα πλαίσια λειτουργίας του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) και ως εκ τούτου διαχειρίζεται όλες τις σχετικές υποδομές (Κέντρα διαλογής, Σταθμοί μεταφόρτωσης κλπ.) και έχει τν αρμοδιότητα να υλοποιεί νέες.

Τοπικοί φορείς (πολιτιστικοί - αθλητικοί – αναπτυξιακοί/συνεταιρισμοί)

Στην περιοχή μελέτης δραστηριοποιούνται αρκετοί τοπικοί σύλλογοι, οι οποίοι μέσα από πολιτιστικές / οικονομικές δράσεις και συμμετοχή σε αθλητικές διεργασίες επιδιώκουν να καλλιεργήσουν δεσμούς συνοχής στις τοπικές κοινωνίες και να διατηρήσουν την ιστορική μνήμη και τις παραδόσεις, παράλληλα με την υπεράσπιση της ιδιοπροσωπείας. Συγκεκριμένα[6]:

- Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Σμίνθης.

[6] ο.π. και ιδία έρευνα.

- Σύλλογος Νεολαίας Μύκης.
- Αναπτυξιακός Οικοτεχνικός Συνεταιρισμός Γυναικών Κοτύλης.
- Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Ορεινής Περιοχής Ν. Ξάνθης (με έδρα την Πάχνη).
- Πολιτιστικός Σύλλογος Νεολαίας Εχίνου.
- Σύλλογος Νεολαίας Κενταύρου.
- Αθλητικό Μορφωτικό Σωματείο Εχίνος Σπορ
- Μορφωτικός Αθλητικός Όμιλος Κενταύρου (ΜΑΟΚ)
- Αθλητικό Σωματείο "Αθλητική Ένωση Κοτύλη"

Ειδικοί Φορείς Διοίκησης

- Μουφτεία Ξάνθης

  Με το Ν.4964/2022 (ΦΕΚ 150Α/30-6-2022) – Μέρος Γ (άρθρα 137 ως 162) ανανεώθηκε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το καθεστώς των Μουφτειών της Θράκης (Διδυμοτείχου, Κομοτηνής και Ξάνθης) ως προς την οργάνωση, τη λειτουργία, τις αρμοδιότητες και τα λοιπά δεδομένα αυτών. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις η Μουφτεία Ξάνθης:
  - αποτελεί αποκεντρωμένη δημόσια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, επιπέδου γενικής διεύθυνσης, που εδρεύει στην Ξάνθη και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων,
  - εκπληρώνει την αποστολή της εντός των υφισταμένων γεωγραφικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης,
  - έχει ως αποστολή την οργανωμένη και συστηματική εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών και την αποτελεσματική διαχείριση των θρησκευτικών υποθέσεων των Ελλήνων πολιτών μελών της μουσουλμανικής μειονότητας της περιοχής ευθύνης της.

- Συντονιστικό Γραφείο Μειονοτικής Εκπαίδευσης [7]

  Για το συντονισμό, την οργάνωση και την εύρυθμη λειτουργία των μειονοτικών σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας μειονοτικής εκπαίδευσης της Θράκης λειτουργεί το Συντονιστικό Γραφείο, το οποίο ιδρύθηκε με το άρθρο 32, παρ.1 του Ν. 2009/92 (ΦΕΚ 18Α/14-2-1992) αρχικά με έδρα την Καβάλα και στη συνέχεια με έδρα την Κομοτηνή [Ν2640/1998 (ΦΕΚ 206Α/3-9-1998)]. Στην αρμοδιότητα του Συντονιστικού Γραφείου Μειονοτικής Εκπαίδευσης ανήκουν όλα τα μειονοτικά σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που λειτουργούν στην περιοχή της Θράκης, και διοικούνται βάσει των διατάξεων του Ν.695/1977 και των περί Γενικής Εκπαιδεύσεως διατάξεων.

[7] Έγγραφο, με αρ.πρωτ. Α.Σ.125/110828/Ζ1/09-08-2013/ΥΠΠΑΙΘ.

Α.1.2 Γεωγραφική Ταυτότητα

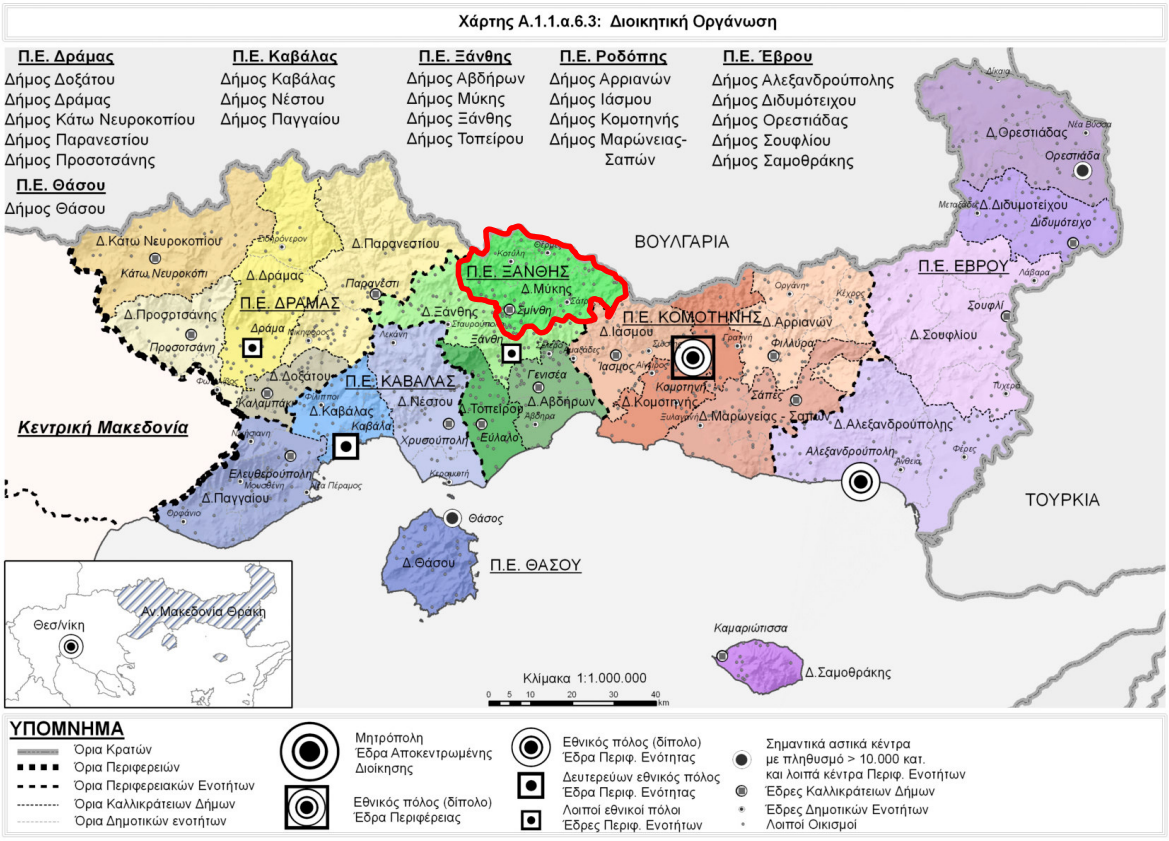
Α.1.2.1 Γεωγραφική θέση / γειτονίες - Έκταση

Η περιοχή μελέτης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου ταυτίζεται με το Δήμο Μύκης, ο οποίος εντοπίζεται στον βόρειο ελλαδικό χώρο και συγκεκριμένα στην παραμεθόριο ζώνη Ελλάδας – Βουλγαρίας. Γεωγραφικά, υπάγεται στο Νομό Ξάνθης, του γεωγραφικού διαμερίσματος Θράκης.

Εικόνα Α.1.4: Γεωγραφικός εντοπισμός περιοχής μελέτης
(δημιουργός: Rarelibra - πηγή: wikipedia και ιδία επεξεργασία)

Ως προς τις γειτονίες ο **Δήμος Μύκης** συνορεύει βόρεια με το Κράτος της Βουλγαρίας, ανατολικά με το Δήμο Ιάσμου (του Νομού Ροδόπης), νότια και δυτικά με το Δήμο Ξάνθης και βορειοδυτικά (σε μικρό μήκος) με το Δήμο Παρανεστίου (του Νομού Δράμας).

Εικόνα Α.1.5: Διοικητική Οργάνωση Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, με σημειωμένη την περιοχή μελέτης
(πηγή: Χάρτης Α.1.1.α.6.3 της μελέτης "Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Π-ΑΜΘ", Φάση Α' - Στάδιο Α1, Θ. Παπαγιάννης κλπ.[8], Νοέμβριος 2012 & ιδία επεξεργασία)

Έδρα του Δήμου είναι η Σμίνθη, η οποία απέχει περί τα 10χλμ. από την Ξάνθη (έδρα της ομώνυμης Περιφερειακής Ενότητας), περί τα 60χλμ. από την Κομοτηνή (έδρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης) και περί τα 215 χλμ από τη Θεσσαλονίκη (έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης).

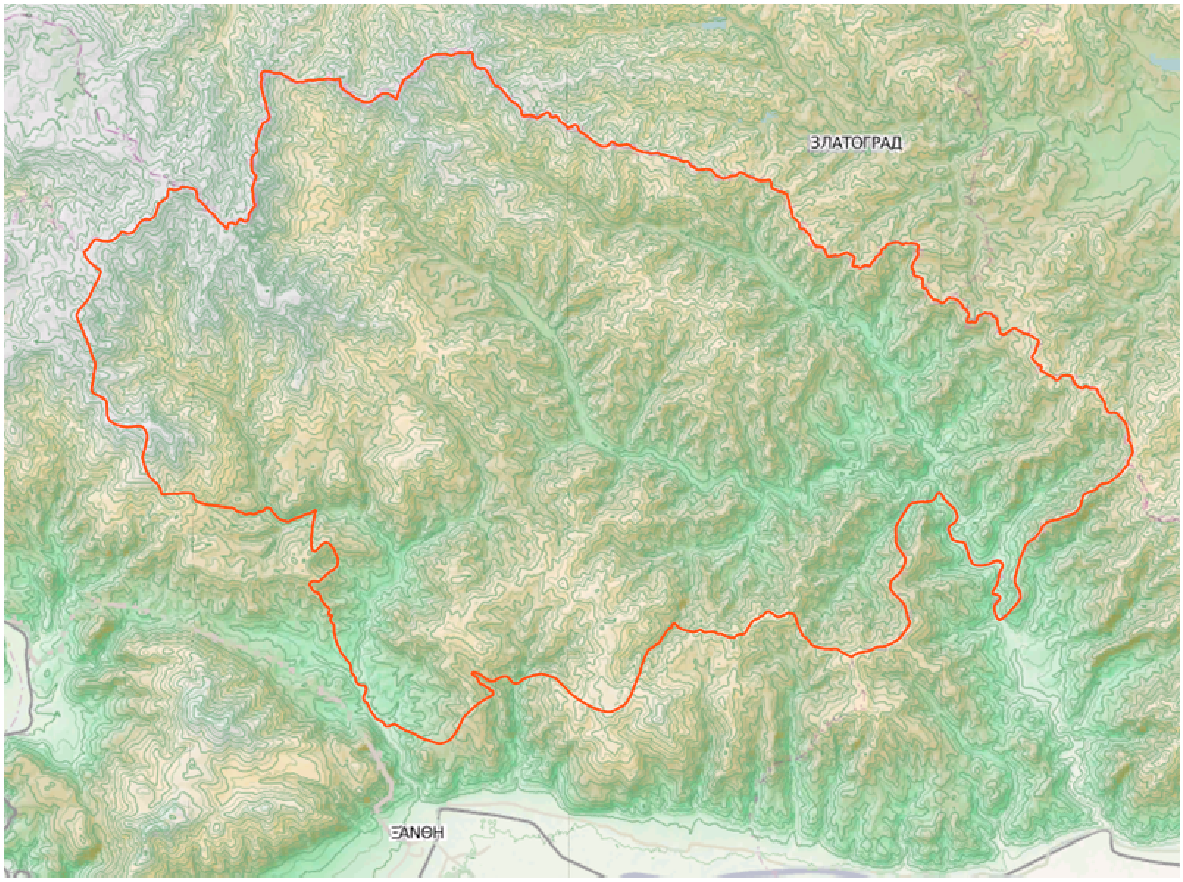
Η έκταση του Δήμου Μύκης, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) είναι 633,334 τ.χλμ (χωρίς το μέγεθος αυτό να διαφοροποιείται από παρουσία σημαντικού μεγέθους εσωτερικών υδάτων). Εξ αυτών η Δημοτική Ενότητα (ΔΕ) ΔΕ Μύκης καταλαμβάνει 314,874τ.χλμ, η ΔΕ Σατρών 149,327 τ.χλμ, η ΔΕ Θερμών 90,014 τ.χλμ και η ΔΕ Κοτύλης (79,119 τ.χλμ).

[8] Ανάδοχο σχήμα: ΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ, ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΕ, ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Α.1.2.2 Γεωμορφολογία – Δίοδοι και φραγμοί στο χώρο

Γεωμορφολογία

Το σύνολό της επικράτειας του Δήμου Μύκης εκτείνεται στο κέντρο της νότιας ζώνης της μεγάλης Οροσειράς της Ροδόπης[9], η διάπλασή της οποίας χαρακτηρίζεται από επιμέρους ορεινά συμπλέγματα που διακόπτονται από έντονες χαραδρώσεις. Ειδικότερα η περιοχή του Δήμου χαρακτηρίζεται από το έντονο και πολυσχιδές ανάγλυφο, με μεγάλα ύψη, συνεχή εναλλαγή στην κλίση και υψομετρικό φάσμα που ποικίλει κατά περιοχή, με υψόμετρα όπως πχ από +200μ. έως +1.000μ. στην περιοχή της Μύκης, από +250μ. έως +1.163μ. (κορυφή Πλάνινα) στην περιοχή του Εχίνου, από +300μ. έως +1.827μ. (κορυφή Γυφτόκαστρο) στην περιοχή του Ωραίου, από +300μ. έως +1.465μ. (κορυφή Ασπρούδα) στην περιοχή Θερμών-Σατρών κοκ.

Εικόνα Α.1.6: Χάρτης ανάγλυφου περιοχής μελέτης
(πηγή: OpenStreetMap – OpenCycleMap - Geraki / https://commons.wikimedia.org/)

[9] Μικρό μέρος (16,3%) της όλης οροσειράς ανήκει στην Ελλάδα, ενώ το υπόλοιπο εκτείνεται στην όμορη Βουλγαρία.

Από υδρολογική άποψη, η γενικότερη διαμόρφωση του ανάγλυφου καθιστά την περιοχή μέρος ενδιάμεσης ζώνης ανάμεσα στις λεκάνες απορροής δύο μεγάλων ποταμών, του Νέστου στα δυτικά και του Έβρου στα ανατολικά, και λειτουργεί ως άθροισμα λεκανών απορροής συστήματος μικρότερων χειμάρρων και μονίμως ρεόντων ρεμάτων, οι περισσότεροι από τους οποίους συναποτελούν το ευρύτερο ποτάμιο σύστημα (συμβάλλοντες κλάδοι Τσάϊ - Ρέμα Κούλας - Ποταμιά) των ποταμών Κόσυνθου και Κομψάτου, με γενική ροή προς την παράκτια θρακική πεδιάδα και εκβολή στο μυχό της (παράκτιας) λίμνης Βιστωνίδας.

Το έντονο ανάγλυφο και η παρουσία πλούσιων υδατικών πόρων ευνόησαν την δασοκάλυψη και ως εκ τούτου η περιοχή μελέτης εμφανίζει δασικό χαρακτήρα σε πολύ υψηλό ποσοστό (άνω του 80%), με αποτέλεσμα πολύ περιορισμένο μέρος της όλης έκτασης να έχει τις προϋποθέσεις να αφιερωθεί σε κάλυψη αναγκών του πρωτογενούς τομέα (καλλιέργεια γης ή διάθεση στην κάλυψη αναγκών εκτατικής κτηνοτροφίας). Παράλληλα, οι μεγάλες υψομετρικές διαφορές προκαλούν σημαντική ποικιλομορφία από μικροκλίματα, που εντάσσονται στο φάσμα μεταξύ του μεσογειακού και του μεσευρωπαϊκού και ακολουθούνται από ανάλογες ζώνες βλάστησης με κυρίαρχη τη ζώνη φυλλοβόλων δρυών (σε συνύπαρξη με λοιπά φυλλοβόλα και αειθαλή πλατύφυλλα), ακολουθούμενη από ζώνες οξυάς, μεσογειακών κωνοφόρων και ψυχρόβιων κωνοφόρων.

Δίοδοι και φραγμοί

Στην ευρύτερη νότια βαλκανική, η έντονη γεωμορφολογία και το υδρογραφικό δίκτυο λειτούργησαν καθοριστικά, και ουσιαστικά μονοσήμαντα, στην παγίωση του γενικού ρόλου του πλέγματος διόδων και φραγμών και ανέδειξαν:

- Τον ορεινό όγκο της Ροδόπης σε κύριο φραγμό έναντι σημαντικών ροών στην κατεύθυνση βορρά/νότου αλλά και ανατολής/δύσης.
- Την βαρύνουσα σημασία ως διόδων των μεγάλων υδάτινων αξόνων (Νέστος, Άρδας κλπ) που δημιουργούν ανεκτές διόδους διάσπασης της συνέχειας του ευρύτερου ορεινού συγκροτήματος ή έστω διείσδυσης σ' αυτό,
- Την διάσπαση του ορεινού συγκροτήματος σε επιμέρους σχετικά απομονωμένες υποζώνες (ουσιαστικά υδρολογικές λεκάνες) με τελικές διεξόδους προς νότο και δυσχερέστερη την επικοινωνία στην κατεύθυνση ανατολής/δύσης.

Αυτά τα δεδομένα ανέδειξαν τον κύριο το ρόλο των οδεύσεων που ακολουθούν (ως παρόχθιες διαδρομές), τη βασική κατεύθυνση των υδατορεμάτων και παρακώλυσαν μέχρι βαθμού απαγόρευσης την ανάπτυξη εγκάρσιων ορεινών διόδων. Απόρροια αυτού του δεδομένου αποτελεί η αναγνώριση της αξίας τους ως στοιχείων ελέγχου του χώρου

και η κατά συνέπεια καταγραφόμενη συχνή παρουσία υπολειμμάτων οχυρωματικών έργων τόσο του απώτερου, όσο και του πρόσφατου παρελθόντος[10], που αποσκοπούσαν ακριβώς στη διασφάλιση δυνατότητας ελέγχου των αξόνων μετακίνησης και ουσιαστικής "σφράγισης" σε περίπτωση ανάγκης. Παράλληλα, όμως, επειδή τα ίδια τα υδατορέματα ως εδαφικοί σχηματισμοί συνιστούν επίσης κώλυμα στην επικοινωνία των εκατέρωθεν ζωνών, η παρουσία τους επέβαλε την πυκνή κατασκευή τεχνικών έργων γεφύρωσης[11] (δίοδοι) για αντιμετώπιση του τοπικής ή ευρύτερης σημασίας, φραγμού που συνεπάγονταν η παρουσία τους.

Κατά συνέπεια των ανωτέρω η κύρια δίοδος στην περιοχή μελέτης είναι η εθνική οδός Ξάνθης-Εχίνου-Ελληνοβουλγαρικών συνόρων, η οποία στο νότιο άκρο της διασφαλίζει την επικοινωνία και σύνδεση του Δήμου με την πόλη της Ξάνθης (και εκείθεν μέσω της Εγνατίας Οδού με το σύνολο των πάσης φύσεως δικτύων της Χώρας), ενώ στο βόρειο άκρο συνδέεται με το οδικό δίκτυο της γείτονος χώρας, που όμως είναι αναπτυγμένο σε περιοχή με ανάλογα επιβαρημένα χαρακτηριστικά. Πέραν τούτου, το υπόλοιπο τοπικό επαρχιακό και δημοτικό δίκτυο (που αποτελεί μετεξέλιξη του αντίστοιχου παραδοσιακού δικτύου), υπακούει στα δεδομένα των υφιστάμενων διόδων και φραγμών και σε σημαντικό βαθμό υπολείπεται των σύγχρονων αναγκών, καθώς δε διασφαλίζει επαρκή επικοινωνία με τους όμορους δήμους και χαρακτηρίζεται από τουλάχιστον χαμηλή ποιότητα γεωμετρικών χαρακτηριστικών. Τα δεδομένα αυτά, επιδεινούμενα από τη μέτρια κατάσταση συντήρησης ή την υποτυπώδη μορφή (χωματόδρομοι) καθιστούν το τοπικό δίκτυο κατά τόπους από εν δυνάμει διόδο σε πρόσθετο παράγοντα “εσωτερικού” φραγμού.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι το βόρειο όριο της επικράτειας του Δήμου Μύκης, συμπίπτει με την οριοθετική γραμμή Ελλάδας/Βουλγαρίας η υπέρβαση της οποίας, πέραν των όποιων γεωγραφικών ή άλλων δυσκολιών, αποτελεί συνάρτηση των εκάστοτε πολιτικών συνθηκών, δεδομένο που συνιστά, εν δυνάμει, πρόσθετο παράγοντα φραγμού.

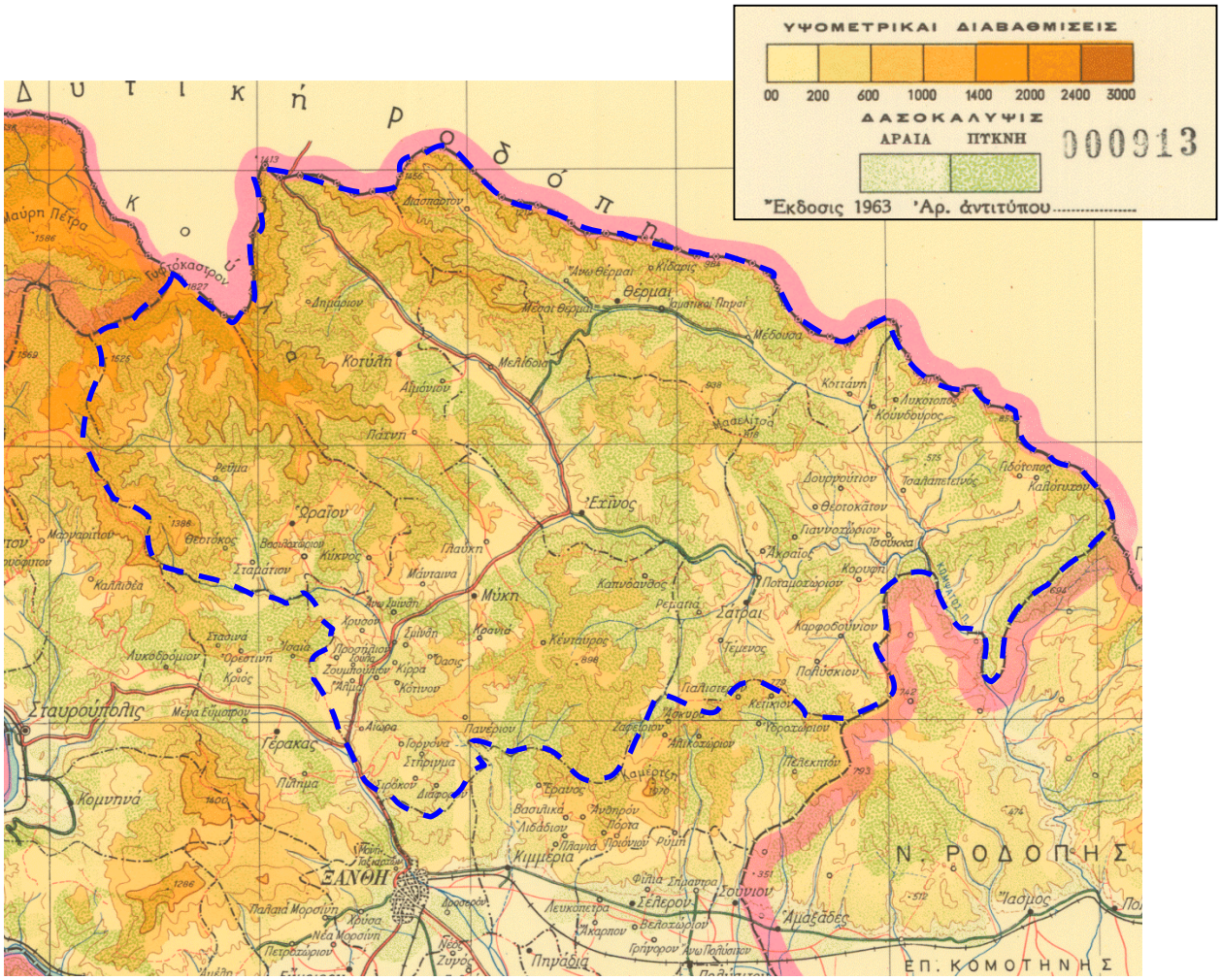
Συμπερασματικά, το άθροισμα των χαρακτηριστικών αυτής καθεαυτής της περιοχής, την εντάσσει σε ευρύτερο σύνολο που συνιστά ευρύ, αλλά παρακάμψιμο, φραγμό στην απρόσκοπτη επικοινωνία της νότιας θρακικής πεδιάδας με την ενδοχώρα της ανατολικής βαλκανικής.

[10] Όπως το κατασκευασμένο τη δεκαετία του 1930 οχυρό Εχίνου που αντέστη στη γερμανική εισβολή του 1941.

[11] Το παρελθόν έχει κληροδοτήσει την παρουσία δεκάδων μονότοξων ή πολύτοξων πέτρινων γεφυρών, τα οποία αποτελούν σήμερα σημεία αναφοράς για τον τόπο.

Α.1.2.3 Γεωγραφικές κατηγορίες χώρου / κατάταξη οικισμών

Ο Δήμος Μύκης, όπως αναπτύχθηκε και στην προηγούμενη ενότητα είναι ως επί το πλείστον ορεινός, με περιορισμένες ημιορεινές ζώνες, οι οποίες συνίστανται κυρίως στις χαραδρώσεις και μικρές κοιλάδες μεταξύ των ορεινών όγκων.

Εικόνα Α.1.7: Απόσπασμα του χάρτη Ν. Ξάνθης της (τότε) Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος, με σημειωμένη την περιοχή μελέτης
(πηγή: ΕΣΥΕ, έκδοση 1963 / αναθεώρηση 1972 & ιδία επεξεργασία)

Ο ορεινός χώρος (δηλαδή η περιοχή με υψόμετρο μεγαλύτερο των 600μ.) δεν είναι ενιαίος, καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής μελέτης και διακρίνεται σε τρεις κύριες διαπλάσεις: τον εκτενή όγκο της ΔΕ Κοτύλης στα ανατολικά με κορυφή το Γυφτόκαστρο (1.827μ.), τον επιμήκη όγκο της ΔΕ Θερμών στα βόρεια με κορυφή την Ασπρούδα (1.465μ.) και τον χαμηλότερο αλλά εξίσου απότομο όγκο στην περιοχή του Κενταύρου στα νοτιοδυτικά.

Ο ημιορεινός χώρος (δηλαδή η περιοχή με υψόμετρο μεταξύ 200 και 600μ.) εκτείνεται κυρίως στις επιμήκεις ζώνες μεταξύ των τριών ορεινών σχηματισμών (χαραδρώσεις). Μια πιο συνεκτική ημιορεινή περιοχή εντοπίζεται στη ΔΕ Σατρών στα ανατολικά, απ' όπου διέρχεται ο ποταμός Κομψάτος και τα υδατορέματα που τον τροφοδοτούν.

Πεδινός χώρος (δηλαδή περιοχή με υψόμετρο χαμηλότερο των 200μ.) δεν υφίσταται στην περιοχή μελέτης.

Παράλληλα με τα ανωτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τον Ν.3852/2010, άρθρο 209, παρ.1, σε συνδυασμό με την Οδηγία 85/148/ΕΟΚ (περί τροποποίησης της Οδηγίας 81/645/ΕΟΚ), και οι έξι τέως Κοινότητες που απαρτίζουν σήμερα το Δήμο Μύκης (Μύκης, Εχίνου, Ωραίου, Θερμών, Κοτύλης, Σατρών) χαρακτηρίζονται Ορεινές-Μειονεκτικές, και παρέχονται σε αυτές ειδικές αρμοδιότητες και οφέλη.

Τέλος, σχετικά με την κατάταξη των οικισμών της περιοχής μελέτης βάσει της ορεινότητας, επισημαίνεται ότι στο Μητρώο οικισμών της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος 2011 (που κατατάσσει τις επιμέρους Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες των Δήμων της Χώρας σε Ορεινές, Ημιορεινές και Πεδινές), το σύνολο των επιμέρους Ενοτήτων / Κοινοτήτων του Δήμου χαρακτηρίζονται Ορεινές. Κατ' επέκταση το σύνολο των οικισμών του Δήμου Μύκης ασχέτως της κατάταξης κατά τα τυπικά κριτήρια της ΕΛΣΤΑΤ, στην ουσιαστική διάσταση του θέματος μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκουν στην ορεινή ζώνη (ακόμα και αν κατά περίπτωση τυχαίνει κάποιοι οικισμοί να βρίσκονται σε υψόμετρο χαμηλότερο των 600μ.).

Α.1.2.4 Παραγωγικοί πόροι

Η ορεινή γεωμορφολογία της περιοχής μελέτης, όπως είναι αναμενόμενο, επηρεάζει την κατανομή τόσο των εκτάσεων σε βασικές κατηγορίες κάλυψης γης (με τις εκτάσεις δασικού χαρακτήρα να κυριαρχούν σε ποσοστό άνω του 80%), όσο και της απασχόλησης των κατοίκων σε επιμέρους παραγωγικούς κλάδους (αναλυτικά δεδομένα στις οικείες ενότητες των κεφαλαίων Α.2 και Α.3). Οι κυριότεροι παραγωγικοί πόροι της περιοχής μελέτης εντοπίζονται στον Πρωτογενή Τομέα, ο οποίος εύλογα εξακολουθεί να συγκεντρώνει την πλειονότητα της οικονομικής δραστηριότητας στο Δήμο Μύκης, δεδομένου ότι σχεδόν ένας στους δύο οικονομικά ενεργούς κατοίκους απασχολείται σε κάποιον από τους επιμέρους κλάδους του (στις γυναίκες το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο).

Στον κλάδο της Γεωργίας, η μειούμενη καλλιέργεια του καπνού (με την οποία είναι συνδεδεμένη η περιοχή[12]) έχει επιφέρει σημαντική κάμψη στην απασχόληση και αναγκαστική στροφή προς άλλες καλλιέργειες, συμβατές με τα δεδομένα της περιοχής. Τα πλεονεκτήματα των ιδιαίτερων εδαφοκλιματολογικών χαρακτηριστικών του ορεινού αναγλύφου (που επιτρέπουν την παραγωγή προϊόντων ποιότητας) και της χρόνιας ειδίκευσης των κατοίκων σε γεωργικές εργασίες, αντιστρατεύονται τα εγγενή μειονεκτήματα της περιορισμένης διαθέσιμης γεωργικής γης (λόγω ανάγλυφου και αυξημένης δασοκάλυψης), του μικρού γεωργικού κλήρου, των σχετικά φτωχών και ρηχών εδαφών, του γερασμένου γεωργικού πληθυσμού και της έλλειψης υποδομών σε αρδευτικά και εν γένει εγγειοβελτιωτικά έργα[13].

Στην Κτηνοτροφία επίσης απασχολείται σημαντικό μέρος του πληθυσμού, με κύρια προτίμηση στην αιγοτροφία. Ακολουθούν η προβατοτροφία (ενίοτε σε συνδυασμό με την αιγοτροφία), η βοοτροφία και τα ιπποειδή (κυρίως για τη χρησιμότητά τους στις καλλιεργητικές δραστηριότητες, λόγω αδυναμίας πρόσβασης γεωργικών μηχανημάτων σε δυσπρόσιτες περιοχές. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι σημαντικό μέρος των νοικοκυριών διαθέτει τουλάχιστον ένα ζώο, με το σχετικό ποσοστό να αγγίζει το απόλυτο στις μικρότερες κοινότητες[14].

Το δάσος, ως παραγωγικός πόρος, προσφέρει σημαντικές δυνατότητες απασχόλησης και βελτίωσης του τοπικού εισοδήματος, τόσο άμεσα με την παραγωγή υλικών αγαθών (ξυλεία για τις ανάγκες της μεταποίησης, καύσιμη ύλη κλπ.), όσο και έμμεσα υπό τη μορφή της αναψυχής, του τουρισμού και της θηραματικής οικονομίας. Στην περιοχή δραστηριοποιούνται (κατά περιόδους) 4 Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας (ΔΑΣΕ), με συνολικά 69 ενεργά μέλη[15].

Ο Δευτερογενής Τομέας δεν εμφανίζει ιδιαίτερη ανάπτυξη. Η έντονη μορφολογία του εδάφους και η απομόνωση λόγω φραγμών (βλέπε ενότητα Α.1.2.2) περιορίζει την ανάπτυξη σχετικών δραστηριοτήτων και οι λιγοστές παραγωγικές μονάδες αφορούν σε μικρής κλίμακας δραστηριότητες (επιπέδου οικοτεχνίας ως επί το πλείστον). Το Δημοτικό Σφαγείο, στην περιοχή μεταξύ Εχίνου και Μελιβοίας, δεν έχει ενσωματωθεί στις πρακτικές της τοπικής κοινωνίας. Σχετικά με τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες (ΟΠΥ) η αναμενόμενη έκδοση του πρώτου σχετικού Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου (που τελεί υπό εκπόνηση) αναμένεται να οριοθετήσει τις πρώτες κατευθύνσεις ως προς την εκμεταλλευσιμότητα των γεωλογικών πόρων της περιοχής.

[12] Είναι χαρακτηριστικό ότι πριν από 15-20 χρόνια στο Δήμο Μύκης πάνω από το 50% της καλλιεργούμενης γεωργικής γης αφιερώνονταν στην καλλιέργεια καπνών ανατολικού τύπου (πηγή: Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014).
[13] πηγή: ο.π.
[14] πηγή: ο.π.
[15] Έγγραφο 68730/2022 Δασαρχείου Ξάνθης.

Στον Τριτογενή Τομέα υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης ιδίως στον κλάδο του Τουρισμού, καθώς η περιοχή διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον, μνημεία και αξιόλογους οικισμούς με ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά, τοπικές ιδιαιτερότητες και ισχυρή επιβίωση στοιχείων παραδοσιακού πολιτισμού[16]. Σήμερα η απασχόληση στον τομέα περιορίζεται κυρίως στις δραστηριότητες που ασκούνται στις κατά τόπους δημόσιες υπηρεσίες, στις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, στο λιανικό εμπόριο και στην εστίαση.

Τέλος, ως προς τους παραγωγικούς πόρους που αφορούν σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) επισημαίνονται τα εξής:

- Γεωθερμικό δυναμικό: Στη ΔΕ Θερμών λειτουργούν ιαματικά λουτρά, που αξιοποιούν θερμές αναβλύσεις και συνοδεύονται από χώρους διαμονής και φιλοξενίας (δημοτικούς και ιδιωτικούς). Το γεωθερμικό πεδίο είναι χαμηλής ενθαλπίας με θερμοκρασίες από 29°C ως 53°C. Οι ιαματικές πηγές κατατάσσονται στην ιαματική κατηγορία των οξυανθρακικών νερών και βρίσκονται διάσπαρτες σε ακτίνα 1χλμ. Η συνολική παροχή των πηγών είναι άνω των 100m^3/h. Ο εν λόγω πόρος, πέρα από πόλο έλξης τουριστικού ενδιαφέροντος λειτούργησε κατά το παρελθόν και ως μέσο παροχής θέρμανσης κοινωφελούς χώρου (Γυμνάσιο Θερμών[17]) καταδεικνύοντας την ύπαρξη δυνατοτήτων περαιτέρω πολυεπίπεδης αξιοποίησης.
- Αιολικό δυναμικό: Η περιοχή κατά το ισχύον Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ δεν έχει κριθεί ως Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ) και ως εκ τούτου θεωρείται ως Αιολικής Καταλληλότητας (ΠΑΚ). Ήδη στη περιοχή νοτιοανατολικά του Κενταύρου έχει κατασκευαστεί μικρό αιολικό πάρκο (3 Ανεμογεννήτριες). Ωστόσο, η παρουσία σημαντικού και εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού καταδεικνύεται από τα υπό αδειοδότηση αιολικά πάρκα που αριθμούν πάνω από 10 νέες εγκαταστάσεις, με συνολικά περισσότερες από 50 προγραμματιζόμενες Α/Γ.
- Ηλιακό δυναμικό: Οι συνθήκες ηλιοφάνειας στην περιοχή μελέτης δε διαφέρουν σημαντικά από τον μέσο όρο της Χώρας. Ωστόσο δεν έχουν οριοθετηθεί τα δεδομένα που συνεπάγονται οι ειδικότερες τοπικές συνθήκες (π.χ. πλαγιές νότιου προσανατολισμού, δασική βλάστηση κλπ.)
- Υδροδυναμικό: Ήδη στην περιοχή υφίστανται αδειοδοτημένα Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΗΥΕ), ενώ υπάρχουν και μονάδες προς αδειοδότηση, μαρτυρώντας την παρουσία σχετικού δυναμικού.

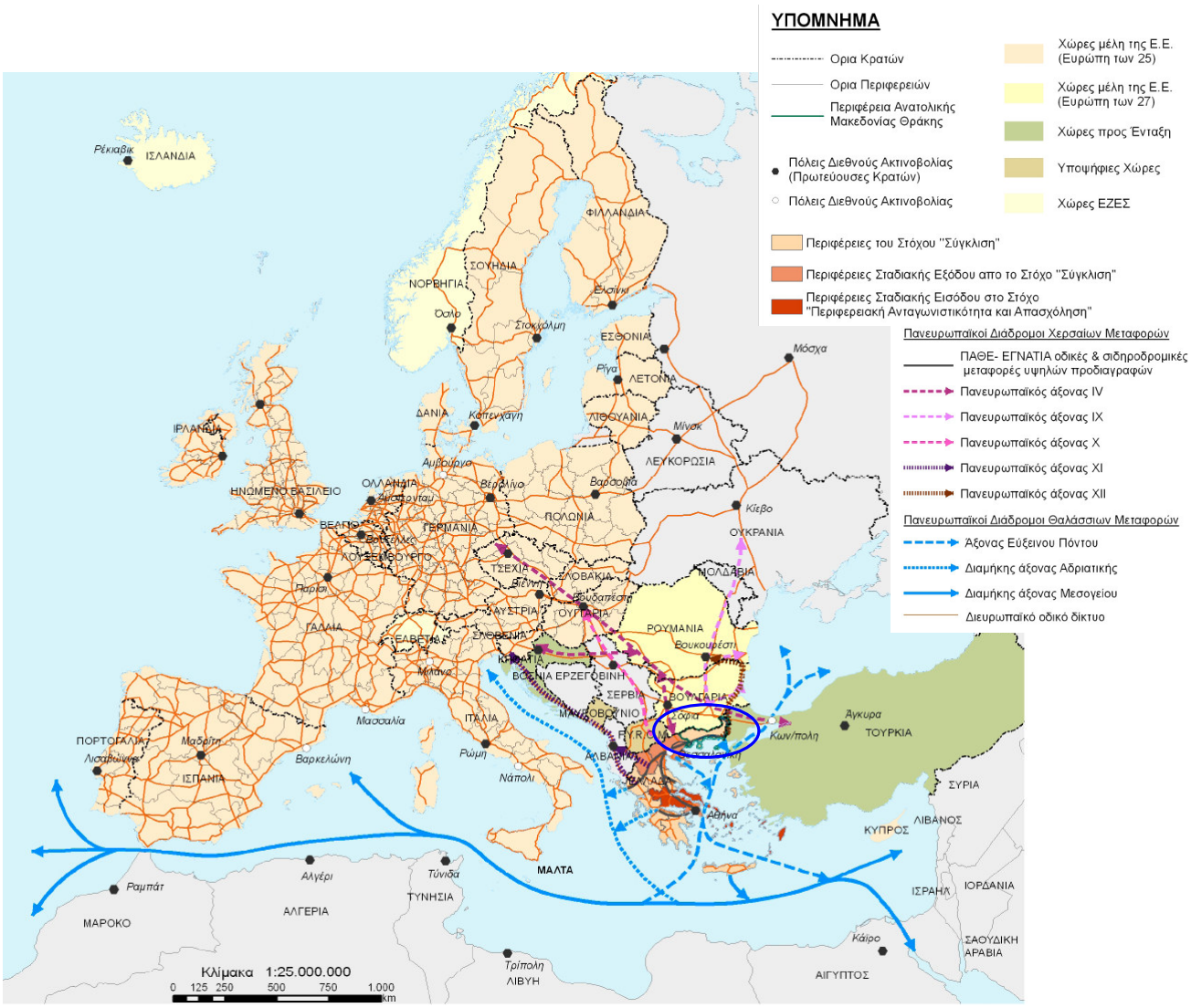
[16] πηγή: Κόκκας Ν., Κωνσταντινίδης Ν., Μεχμέτ Αλή Ρ., "*Τα πομακοχώρια της Θράκης*", εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2003

[17] Πιλοτική θέρμανση του Γυμνασίου Θερμών Ξάνθης, συνολικής επιφάνειας 60 m2, από γεωθερμικά νερά θερμοκρασίας 51,5℃, που προέρχονται από θερμές αναβλύσεις της περιοχής και υδρομαστεύονται (Έργο ΕΘΙΑΓΕ). Το σύστημα θέρμανσης λειτούργησε σε πλήρη ισχύ από 3-3-2003 και δοκιμάστηκε με εξωτερική θερμοκρασία μέχρι –4°C. Απέδιδε στο Γυμνάσιο Θερμών 7680 kcal/h, καλύπτοντας το 80% του σχεδιασμένου φορτίου αιχμής. (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Σκόδρας Γεώργιος. "*Ήπιες και νέες μορφές ενέργειας*". Έκδοση: 1.0. Κοζάνη 2015 (https://eclass.uowm.gr/courses/MECH244/).

Α.1.3 Θέση και ρόλος στον ευρύτερο χώρο - Δικτυώσεις

Α.1.3.1 Θέση και ρόλος στο ευρύτερο χωρικό σύστημα (κέντρα - χωρικές ενότητες - παραγωγικό σύστημα)

Για την παρουσίαση της θέσης και του ρόλου της περιοχής μελέτης στο ευρύτερο ευρωπαϊκό και εθνικό χωρικό σύστημα είναι αναγκαίο να γίνει αναγωγή στο περιφερειακό επίπεδο. Ο Δήμος Μύκης, όπως ήδη αναφέρθηκε, εμπίπτει στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π-ΑΜΘ). Στις εικόνες που ακολουθούν τοποθετείται η Π-ΑΜΘ στο ευρύτερο χωρικό σύστημα της Ευρώπης και της Χώρας.

Εικόνα Α.1.8 Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Π-ΑΜΘ στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο
(πηγή: Χάρτης Α.1 της μελέτης "Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Π-ΑΜΘ", Φάση Α' - Στάδιο Α2, Θ. Παπαγιάννης κλπ., Σύνοψη 2013, και ιδία επεξεργασία)
(πρωτότυπη πηγή: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Όρια Κρατών
Όρια Περιφερειών
Χώρες μέλη της Ε.Ε. (Ευρώπη των 25)
Χώρες μέλη της Ε.Ε. (Ευρώπη των 27)
Χώρες προς Ένταξη
Υποψήφιες Χώρες
Πόλεις Διεθνούς Ακτινοβολίας
Αναπτυξιακοί Πόλοι Ευρύτερης Περιοχής

Άξονες Ανάπτυξης
Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης
Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης (Αναδυόμενοι)
Δευτερεύοντες Άξονες Ανάπτυξης
Δευτερεύοντες Άξονες Ανάπτυξης (Αναδυόμενοι)
Άξονες Σύνδεσης της Περιφέρειας με το βαλκανικό χώρο
Συνλειτουργία Αστικών Κέντρων (δίπολα)
Θαλάσσιοι Άξονες Σύνδεσης

Πανευρωπαϊκοί Χερσαίοι Άξονες Ανάπτυξης
Πανευρωπαϊκός άξονας IV
Πανευρωπαϊκός άξονας IX
Πανευρωπαϊκός άξονας X
Πανευρωπαϊκός άξονας XI
Πανευρωπαϊκός άξονας XII

Επίπεδο Ανάπτυξης Ελληνικών Περιφερειών
Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μεγαλύτερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μικρότερο του μεσου εθνικού
Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μικρότερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μικρότερο του μεσου εθνικού
Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μεγαλύτερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μεγαλύτερο του μεσου εθνικού
Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μικρότερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μεγαλύτερο του μεσου εθνικού

Εθνικοί και Περιφερειακοί Πόλοι
Μητροπόλεις
Πρωτεύων Εθνικός Πόλος
Δευτερεύων Εθνικός Πόλος
Περιφερειακός Πόλος

Πανευρωπαϊκοί Θαλάσσιοι Άξονες Σύνδεσης
Άξονας Εύξεινου Πόντου
Διαμήκης άξονας Αδριατικής

Πηγή: Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α. , Επεξεργασία Μελετητών

Εικόνα Α.1.9: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Π-ΑΜΘ στον ελληνικό χώρο
(πηγή: Χάρτης Α.2 της μελέτης "Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Π-ΑΜΘ", Φάση Α' - Στάδιο Α2, Θ. Παπαγιάννης κλπ., Σύνοψη 2013)
(πρωτότυπη πηγή: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης)

Σύμφωνα με τη μελέτη αναθεώρησης[18] του χωροταξικού πλαισίου της Περιφέρειας ΑΜΘ και την αντίστοιχη εγκριτική πράξη (ΦΕΚ 248ΑΑΠ/2018) η ενσωμάτωση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην ΕΕ και η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού, αποτέλεσαν συστατικά στοιχεία του μερικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας ΑΜΘ από "ακριτική" περιφέρεια σε μια περιφέρεια "συνοριακή" στα εξωτερικά σύνορα της χώρας και στα εσωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, η αναμονή ως προς την ένταξη και της Τουρκίας και η υστέρηση στην ολοκλήρωση της ανάπτυξης των λιμένων της Περιφέρειας και των συνδυασμένων μεταφορών, κατέδειξαν ότι η διαδικασία αυτή τελεί ακόμα υπό εξέλιξη. Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι η Π-ΑΜΘ παραμένει μία από τις οκτώ ελληνικές Περιφέρειες του στόχου Σύγκλισης. Οι παράγοντες που φαίνεται να επηρεάζουν περισσότερο την οικονομία της εξαρτώνται από τη γενική θέση της χώρας (σε μεγαλύτερο βαθμό από την ιδιαίτερη θέση της Περιφέρειας στον ευρύτερο χώρο). Έτσι, οι εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αφορούν ιδιαίτερα στις πολιτικές της εδαφικής συνοχής και της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, επηρεάζουν την Περιφέρεια ΑΜΘ διαμέσου της διαμόρφωσης πολιτικών σε εθνικό επίπεδο.

Για την ανάδειξη της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στο διεθνή χώρο, προβλέπεται η ενίσχυση της γεωπολιτικής και οικονομικής της θέσης στην ευρύτερη ενδοχώρα ανάμεσα στη ΝΑ Ευρώπη, τις Παρευξείνιες χώρες και την Τουρκία. Σε αυτή την κατεύθυνση κύριες αιχμές αποτελούν οι δραστηριότητες διαμετακομιστικού εμπορίου και τουρισμού και η τόνωση του εξαγωγικού προσανατολισμού της Περιφέρειας. Ως σημαντικό πλεονέκτημα αναδεικνύεται η κομβική θέση της Περιφέρειας σε συνδυασμό με τα δύο σημαντικά λιμενικά συστήματά της, τον αναπτυξιακό άξονα Ανατολής - Δύσης (Εγνατία Οδός) και τις κάθετες σε αυτόν συνδέσεις.

Σε εθνικό επίπεδο, η ολοκλήρωση του βόρειου άξονα της Εγνατίας Οδού και η συνεπακόλουθη δικτύωση και τόνωση των αστικών κέντρων της ΠΑΜΘ ενδυνάμωσε τη θέση της Περιφέρειας και προκάλεσε τάσεις αστικής συμπληρωματικότητας σε σχέση με τη Θεσσαλονίκη. Ωστόσο, η ενίσχυση της θέσης της (απόρροια της ενσωμάτωσής της στους αναπτυξιακούς πόλους και άξονες της χώρας και κατ' επέκταση στα ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα) δε φαίνεται να την έχει θέσει ακόμη σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά, ώστε να μπορεί να παίξει το ρόλο ενός σημαντικού κόμβου για τις μεταφορές, τις μετακινήσεις και τις οικονομικές ροές. Παράλληλα αναγνωρίζεται ότι η Περιφέρεια διαθέτει εκτεταμένο και ιεραρχημένο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών με διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική σημασία, σε σχέση με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, σημαντικό δυναμικό αξιόλογων

[18] "Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης" (Θ. Παπαγιάννης & Συνεργάτες ΑΕΜ, Δίκτυο ΑΕ, Ευρωτέκ ΑΕ, Κ. Χατζηγιάννης, 2012-2018).

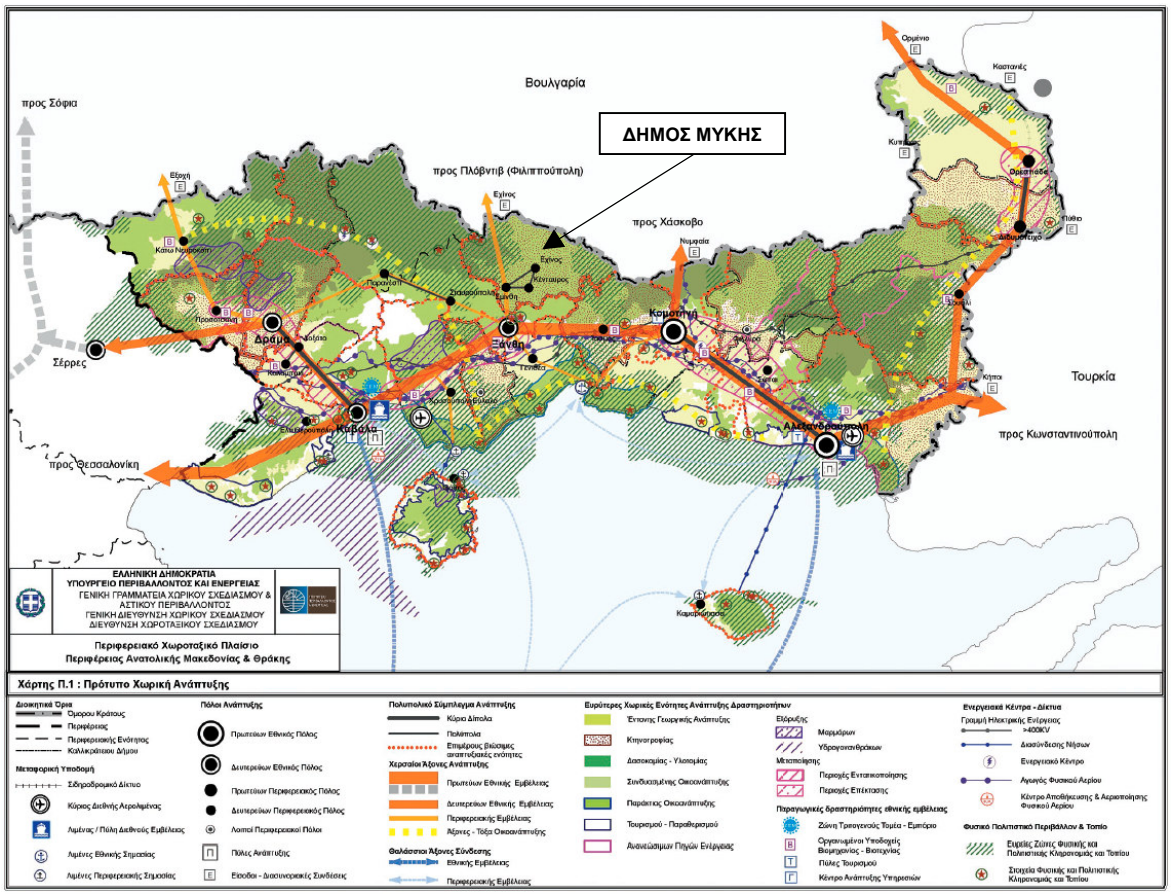
τοπίων διεθνούς σημασίας, καθώς και πολιτιστικό απόθεμα με αρχαιολογικούς χώρους διεθνούς απήχησης, σε συνδυασμό με μνημεία και σύνολα που συνδέονται με τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής στη νεότερη ιστορία της.

Για την ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο, αναγνωρίζεται και προωθείται ως προνομιακός χώρος ανάπτυξης διαπεριφερειακών σχέσεων η όμορη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Π-ΚΜ) και γενικότερα η Βόρεια Ελλάδα, με βασικό στοιχείο αυτής της σχέσης τον μεταφορικό άξονα της Εγνατίας Οδού. Διεξόδους επικοινωνίας με τον υπόλοιπο εθνικό χώρο και την Αθήνα δίνουν τα αεροδρόμια της Περιφέρειας αλλά και η γενικότερη βελτίωση του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Σε διαπεριφερειακό επίπεδο επιδιώκεται να ενισχυθεί ο εξαγωγικός προσανατολισμός της Περιφέρειας προς τον υπόλοιπο εθνικό χώρο και κυρίως προς τη Βόρεια Ελλάδα σε δύο βασικούς τομείς, στον πρωτογενή και στον τουρισμό.

Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του πρωτογενή τομέα, ορισμένα από τα προϊόντα της Περιφέρειας δύνανται να ανοιχθούν περαιτέρω στην αγορά της Θεσσαλονίκης. Ως προς τον τουρισμό, η Περιφέρεια αποτελεί εν δυνάμει ενδοχώρα της Θεσσαλονίκης για τον αστικό τουρισμό, αλλά και τον παραθερισμό. Οι τουριστικές ροές ενισχύονται με τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, με την ένταξη τόσο των ορεινών περιοχών και των οικοτόπων, όσο και με την ανάδειξη ειδικών μορφών τουρισμού. Παράλληλα, η δικτύωση με σημαντικούς πολιτιστικούς πόρους της όμορης Π-ΚΜ (με βάση τον άξονα της Εγνατίας) εντάσσει τους πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας σε ένα δίκτυο με διεθνή απήχηση.

Ως προς τις διεθνείς διασυνδέσεις και τις συνδυασμένες μεταφορές, η ανάπτυξη της Περιφέρειας κατά τον άξονα Ανατολής - Δύσης της Εγνατίας Οδού θέτει ως φυσική απόληξη και κύρια σύνδεση αυτή με την Κωνσταντινούπολη. Προωθείται η ένταξη της Περιφέρειας στα ευρύτερα διεθνή δίκτυα μεταφορών, ως πύλη του βορειοανατολικού άξονα προσανατολισμού της χώρας, αλλά και ως διέξοδος των χωρών της ΝΑ Ευρώπης προς τη Μεσόγειο. Σε αυτό το πλαίσιο, οι άξονες Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο και Καβάλα - Δράμα -Σέρρες αποτελούν το βασικό στοιχείο διασύνδεσης της Περιφέρειας με το δίκτυο των διεθνών μεταφορικών αξόνων, υποστηρίζοντας καθοριστικά την Αλεξανδρούπολη και την Καβάλα ως σημαντικούς διαμετακομιστικούς κόμβους. Οι υπόλοιποι κάθετοι οδικοί άξονες σύνδεσης με τη Βουλγαρία αποκτούν διαφοροποιημένη σημασία ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και με τη λειτουργική ενδοχώρα στην οποία αναφέρονται.

Τα ανωτέρω αποτυπώνονται στο Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας ΑΜΘ, του ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου, που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092/12-10-2018 Υπ. Απόφαση (ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018).

Εικόνα Α.1.10: Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης Περιφέρειας ΑΜΘ - χάρτης Π1 του ισχύοντος ΠΧΠ-ΑΜΘ (πηγή: ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Ειδικότερα για την περιοχή μελέτης, σύμφωνα με το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας ορίζεται ότι[19]:

- Εντάσσεται σε ενιαία Βιώσιμη Αναπτυξιακή Ενότητα[20], με έδρα ένα τρίπολο οικισμών που αναγνωρίζεται ως δευτερεύον περιφερειακός πόλος και αποτελείται από τη διοικητική έδρα του Δήμου Μύκης (Σμίνθη), τον πολυπληθέστερο οικισμό του (Κένταυρος) και το κοινωνικοοικονομικό κέντρο της περιοχής (Εχίνος).

[19] Πλήρης καταγραφή των προβλέψεων και κατευθύνσεων του ισχύοντος ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018, περιλαμβάνονται στο υποκεφάλαιο Α.5.2.

[20] "*Στο πλαίσιο της βέλτιστης συναρμογής του αναπτυξιακού προτύπου με τις διοικητικές ενότητες της Περιφέρειας, καθορίζονται επιμέρους αναπτυξιακές ενότητες (Αν.Ε.) με στόχο την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων για την εξισορρόπηση των ανισοτήτων*" (ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018, άρθρο 11).

- Εμπίπτει σε τρεις Ευρύτερες χωρικές ενότητες ανάπτυξης δραστηριοτήτων[21]:
  - > Κτηνοτροφίας, στο σύνολό της.
  - > Δασοκομίας-Υλοτομίας, στη δυτική ζώνη της (εντός Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης με υψόμετρο άνω των 800μ.)
  - > Συνδυασμένης οικοανάπτυξης[22], στο μεγαλύτερο μέρος της.
- Ο κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού "Ξάνθη-Εχίνος-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα" χαρακτηρίζεται Άξονας ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας, με διασυνοριακή σύνδεση.
- Σημαντικού μεγέθους εκτάσεις χαρακτηρίζονται Ευρείες Ζώνες Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου[23].

Ως προς τον ειδικότερο ρόλο της περιοχής μελέτης σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, όπως αυτός προκύπτει τόσο από το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο, όσο και από τα υπόλοιπα δεδομένα και χαρακτηριστικά της, επισημαίνονται ακόμα τα ακόλουθα:

- Αποτελεί δευτερεύουσα είσοδο από βορρά τόσο για την Περιφέρεια όσο και για τη Χώρα, αλλά και πεδίο διασυνοριακής συνεργασίας, με τη γείτονα Χώρα της Βουλγαρίας.
- Αποτελεί πεδίο άσκησης πρωτογενούς παραγωγής με περιθώρια:
  - διεύρυνσης (π.χ. εισαγωγή νέων και πιο αποδοτικών καλλιεργειών)
  - έντασης (περαιτέρω οργανωμένη άσκηση ήδη υφιστάμενων δραστηριοτήτων όπως η υλοτομία, η ποτάμια υδατοκαλλιέργεια κλπ.)
  - πιστοποίησης ποιότητας (λόγω του παραδοσιακού και μη μηχανοποιημένου τρόπου παραγωγής)
- Αποτελεί εν δυνάμει πόλο διεύρυνσης του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας (και κατ' επέκτασης της Χώρας) στους τομείς του εναλλακτικού τουρισμού (ιαματικού, φυσιολατρικού, περιπατητικού, πολιτιστικού, αγροτουριστικού κλπ.) για τη στήριξη των οποίων διαθέτει ισχυρό (και ουσιαστικά άθικτο) δυναμικό.
- Τελεί σε σχέση ισχυρής εξάρτησης με την έδρα της περιφερειακής ενότητας Ξάνθης και λόγω άμεσης γειτνίασης, επωφελείται ή υφίσταται (κατά περίπτωση) το

[21] "*Οι Ευρύτερες Χωρικές Ενότητες είναι περιοχές με ομοιογενή χαρακτηριστικά ως προς την αναπτυξιακή τους φυσιογνωμία και προσδιορίζεται ο ρόλος τους στο συνολικό αναπτυξιακό / παραγωγικό πρότυπο της Περιφέρειας*" (ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018, άρθρο 6).

[22] Η Συνδυασμένη Οικοανάπτυξη αφορά ένα πλέγμα λειτουργιών που σχετίζονται κατά κύριο λόγο με τον πρωτογενή τομέα, εμπλέκουν όμως και άλλους τομείς σε ένα κοινό πρότυπο, περιλαμβάνοντας την ήπια, εναλλακτική και οικολογικά προσανατολισμένη γεωργία, την κτηνοτροφία, την ήπια μεταποίηση, τη συσκευασία και πιστοποίηση της παραγωγής, τη διαχείριση και αειφορική εκμετάλλευση των δασών, τον αγροτουρισμό και λοιπές μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Ο ρόλος των χωρικών ενοτήτων συνδυασμένης οικοανάπτυξης είναι συμπληρωματικός και αφορά στην ενίσχυση περιοχών με δυσμενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά με στόχο την εξισορρόπηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

[23] Οι ζώνες αυτές αντιστοιχούν στις περιοχές που είναι ήδη ενταγμένες στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών (βλέπε και κεφάλαιο Α.3).

αποτέλεσμα των επιλογών για πολιτικές και κατευθύνσεις, που αφορούν την πόλη και την περιοχή της. Επίσης ως καλύπτουσα τμήμα (δυτική απόληξη) της ευρύτερης περιοχής του ορεινού όγκου της Ροδόπης με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ομοίως επωφελείται ή υφίσταται το αποτέλεσμα των επιλογών για αντίστοιχα στοχευμένες πολιτικές και κατευθύνσεις.

- Αποτελεί πεδίο συνάντησης αμοιβαίας γνωριμίας και αλληλοκατανόησης πολιτισμών.
- Από Γεωπολιτική άποψη μαζί με την όμορη προς τα ανατολικά, ανάλογων χαρακτηριστικών, περιοχή του Νομού Ροδόπης, συνιστά στοιχείο "στήριξης" και "διασφάλισης βάθους" του διαδρόμου σύνδεσης Ανατολής-Δύσης, που υλοποιεί η λωρίδα της παράκτιας Θρακικής πεδιάδας.

Α.1.3.2 Θέση / επίπεδα και ρόλος των οικισμών

> Επισημαίνεται ότι το παρόν υποκεφάλαιο, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, δεν αφορά στο σύνολο του οικιστικού δικτύου (που περιγράφεται αναλυτικά στο Κεφάλαιο Α.4), αλλά έχει ως επίπεδο αναφοράς "*οικισμούς με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων ή με ειδικό ρόλο σε σχέση με Περιφέρεια ή σύνολο ΟΤΑ*."

Το οικιστικό δίκτυο του Δήμου Μύκης είναι αρκετά πλούσιο, αριθμώντας (κατά την ΕΛΣΤΑΤ) 60 οικισμούς και οικιστικές θέσεις, εκ των οποίων μόλις δύο έχουν πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων (Εχίνος και Κένταυρος), ενώ άλλοι τρεις συγκεντρώνουν πληθυσμό μεταξύ 1.000-2.000 κατοίκων (Γλαύκη, Μύκη και Πάχνη), η δε έδρα του Δήμου Σμίνθη υπολείπεται σημαντικά των 500 κατ.

Η δομή του οικιστικού δικτύου απέχει από τις συνήθεις "μονοκεντρικές" δομές που απαντώνται στον ελλαδικό χώρο[24], καθώς παρατηρείται ένα ιδιότυπο διοικητικό-κοινωνικοοικονομικό-οικιστικό πολύπολο οικισμών που μοιράζεται -συμπληρωματικά- ρόλους εντός του Δήμου και εν μέρει αναγνωρίζεται από το ισχύον Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο ΑΜΘ (ΦΕΚ 248ΑΑΠ/2018), υπό τη μορφή του τριπόλου Εχίνος-Κένταυρος-Σμίνθη (δηλαδή οι δύο μεγαλύτεροι οικισμοί και η έδρα του Δήμου) για το οποίο αναγνωρίζεται ειδικός ρόλο σε σχέση με την Περιφέρεια, παράλληλα με ένα πλέγμα περιφερειακών τοπικών κέντρων που είτε λόγω πληθυσμού και υποδομών, είτε λόγω ιστορικότητας (έδρες τέως κοινοτήτων) διατηρούν αυξημένους ρόλους, σε επίπεδο ΟΤΑ.

[24] Δηλαδή δομές που συνίστανται από έναν εμφανώς "κυρίαρχο" οικισμό (συνήθως η έδρα), που συγκεντρώνει την πλειονότητα του πληθυσμού και των εξυπηρετήσεων, γύρω από τον οποίο οι υπόλοιποι οικισμοί λειτουργούν δορυφορικά, υποστηρικτικά ή ανταγωνιστικά.

Πίνακας Α.1.2: Θέση, επίπεδο και ρόλος σημαντικότερων οικισμών

Οικισμός	Περιγραφή / Ρόλος σε επίπεδο ΟΤΑ	Ρόλος σε σχέση με Περιφέρεια
ΕΧΙΝΟΣ	- Οικισμός 2.486 κατοίκων, παρά τον Κόσυνθο ποταμό. - Οικονομικό, αγροτικό κέντρο και πνευματικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. - Έδρα κοινωνικών εξυπηρετήσεων.	Ως λειτουργικό / αναπτυξιακό τρίπολο - Θέση στο (οκταβάθμιο) οικιστικό δίκτυο της ΠΑΜΘ: 6ο ενισχυμένο επίπεδο. - Δευτερεύων Περιφερειακός Πόλος. - Κέντρο διασυνοριακής συνεργασίας. - Κέντρο Αναπτυξιακής Χωρικής Ενότητας (ΑΧΕ) με προσανατολισμό την κτηνοτροφία και τη συνδυασμένη οικοναάπτυξη και προεκτάσεις εναλλακτικού, πολιτιστικού, ορεινού και ιαματικού τουρισμού και διαχείρισης του ορεινού χώρου (υλοτομία). - Κέντρο για το ευρύτερο δίκτυο των κατοικημένων ορεινών οικισμών της περιοχής.
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	- Οικισμός 2.580 κατοίκων (ο μεγαλύτερος πληθυσμιακά οικισμός του Δήμου Μύκης). - Σημαντικό αγροτικό κέντρο.	
ΣΜΙΝΘΗ	- Οικισμός 277 κατοίκων επί της εθνικής οδού σε απόσταση 10 χλμ από το αστικό κέντρο της Ξάνθης. - Έδρα του Δήμου Μύκης. - Διοικητικό κέντρο της περιοχής μελέτης.	
ΘΕΡΜΕΣ	- Έδρες Δημοτικών Ενοτήτων (πρώην Καποδιστριακών ΟΤΑ). - Δευτερεύοντα κέντρα κοινωνικών εξυπηρετήσεων.	- Θέση στο (οκταβάθμιο) οικιστικό δίκτυο της ΠΑΜΘ: 7ο επίπεδο.
ΚΟΤΥΛΗ		
ΣΑΤΡΕΣ		
ΜΥΚΗ	- Οικιστικά κέντρα άνω των 1.000 κατοίκων. - Δευτερεύοντα κέντρα κοινωνικών εξυπηρετήσεων.	--
ΓΛΑΥΚΗ		
ΠΑΧΝΗ		

Πηγή: Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο ΑΜΘ (ΦΕΚ 248ΑΑΠ/ 2018) και ιδία επεξεργασία

Κατά τα λοιπά οι θέσεις των οικισμών σε σχέση με το έντονο ανάγλυφο της περιοχής (σε εδάφη αμφιθεατρικής ανάπτυξης σε πυκνές θέσεις κατά μήκος οδεύσεων, κοντά σε υδατικές πηγές και καλλιεργήσιμα πλατώματα), απηχούν τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες του χρόνου συγκρότησής τους και τις κύριες απασχολήσεις των κατοίκων στους κλάδους της κτηνοτροφίας και της καπνοκαλλιέργειας.

Ως προς την 5βάθμια κλίμακα των Πολεοδομικών Προτύπων 2004[25] που κατατάσσουν τους οικισμούς της Χώρας, σύμφωνα με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά, τον μέσο εξυπηρετούμενο πληθυσμό και τις διαθέσιμες εξυπηρετήσεις, τυπικά κανένας οικισμός δεν υπερβαίνει το 5ο επίπεδο[26], πλην ίσως του Εχίνου, που μια από κοινού θεώρησή του με τη Γλαύκη (όπου εδρεύει το Λύκειο) και τη Σμίνθη ως λειτουργικού

[25] Υπ' αριθμ. 10788/5-3-2004 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 285Δ/5-3-2004). Σημειώνεται ότι για τα πολεοδομικά πρότυπα (γνωστά και ως "σταθερότυπα"), εκπονείται μελέτη αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού τους.

[26] "Χωριά", όπου βασικά αναπτύσσεται η κατοικία και διαθέτουν νηπιαγωγείο, δημοτικό, παιδικό σταθμό και ανοιχτούς χώρους άθλησης.

συνόλου, μπορεί να επιτρέψει την κατάταξη στο 4ο επίπεδο[27] και μάλιστα με ορισμένες εξυπηρετήσεις οικισμού 3ου επιπέδου[28] (π.χ. κέντρο υγείας, δασονομείο κλπ.).

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η σύνθεση του οικιστικού δικτύου κατά τις απογραφές των ΕΣΥΕ/ΕΛΣΤΑΤ δε μένει αναλλοίωτη στο χρόνο, αλλά παρουσιάζει αρκετές διαφοροποιήσεις από απογραφή σε απογραφή, καθώς οικισμοί και οικιστικές θέσεις φαίνεται να απογράφονται αιφνιδίως εξατομικευμένα (ενώ προηγουμένως συναπογράφονταν με άλλο κέντρο) ή αντιστρόφως να εκλείπουν και να συγχωνεύονται (απογραφικά) ή να μετονομάζονται, φαινόμενο που αφορά κυρίως τους μικρότερους οικισμούς και σχετίζεται και με την εκάστοτε καθορισθείσα μεθοδολογία της κάθε απογραφής (βλέπε και κεφάλαια Α.2 και Α.4).

Α.1.3.3 Συμμετοχή σε Δίκτυα ΟΤΑ ή Δίκτυα Πόλεων ή άλλα θεματικά Δίκτυα

Οι Δήμοι της Χώρας μπορούν να συνεργάζονται με ΟΤΑ και με λοιπούς φορείς της αλλοδαπής στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα πόλεων, αδελφοποιήσεις πόλεων, σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα, πρωτοβουλίες της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις, σε ανταλλαγές αποστολών για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, συμφωνίες για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, σε δράσεις διεθνούς αλληλεγγύης, ιδίως, σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, με την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών προς τις πληγείσες περιοχές, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 219-220 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114Α/2006), όπως ισχύει.

Για τη διασφάλιση συμβατότητας των ανωτέρω δράσεων των δήμων με τις εθνικές πολιτικές, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, σε σχέση με το εύρος των αρμοδιοτήτων τους και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 4 παρ. 2β του Ν.3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α/2005), όπως κάθε φορά ισχύει, που λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.[29]

[27] "Κεφαλοχώρι", μέσου εξυπηρετούμενου πληθυσμού 5.000 κατοίκων (ενδεικτικά 2.000 - 8.000 κατοίκους), που διαθέτουν (πλέον των εξυπηρετήσεων των μικρότερων οικισμών) Γυμνάσιο, Λύκειο, περιφερειακό ιατρείο, βιβλιοθήκη – κέντρο νεότητας αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και ταχυδρομείο, ενώ εφόσον είναι και έδρα ΟΤΑ επιπλέον διοικητικές υπηρεσίες (δημοτικές υπηρεσίες, αστυνομικό τμήμα, πυροσβεστική υπηρεσία κλπ.)

[28] "Κωμόπολη", μέσου εξυπηρετούμενου πληθυσμού 20.000 κατοίκων.

[29] Εγκύκλιος 2, ΥΠΕΣ/4166/21-1-2020.

❖ Αδελφοποιήσεις

Οι "αδελφοποιήσεις" με Δήμους του εξωτερικού προβλέπονται από το άρθρο 220 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114Α/8-6-2006), όπου στην παρ.1 αναφέρεται ότι "*Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, στο πλαίσιο της ευρύτερης συνεργασίας τους με αντίστοιχους οργανισμούς ξένων χωρών, μπορούν να αναπτύσσουν τις κατά νόμο πρωτοβουλίες τους για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και να προβαίνουν σε πράξεις αδελφοποίησης των πόλεών τους, με στόχο τη μεταξύ τους προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων*". Οι αδελφοποιήσεις πόλεων γίνονται με απόφαση των οικείων συμβουλίων και ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της προαναφερθείσας αρμόδιας διυπουργικής Επιτροπής. Σύμφωνα με την κοινή εμπειρία και τη διεθνή πρακτική, οι αδελφοποιήσεις πόλεων αποτελούν το επιστέγασμα μακρόχρονων, στοχευμένων, εθνικά επωφελών συνεργασιών.

Από τα χορηγηθέντα στοιχεία του Εργοδότη Δήμου προκύπτει ότι δεν υφίστανται "αδελφοποιήσεις" με πόλεις / Δήμους του εξωτερικού (ολοκληρωμένες, σε εξέλιξη ή προγραμματιζόμενες)[30].

Από ιδία έρευνα προέκυψε ότι το 2016, με τις ΑΔΣ 281 και 282, ο Δήμος εκκίνησε σχετικές διαδικασίες, με στόχους (μεταξύ άλλων) την ανταλλαγή τεχνογνωσίας αναφορικά με τις εναλλακτικές καλλιέργειες, την κτηνοτροφία, την μεταποίηση στον πρωτογενή τομέα και το εμπόριο, την ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής, την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, την παράλληλη διοργάνωση μουσικών και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και αθλητικών συναντήσεων κλπ. Συγκεκριμένα:

- Η υπ' αριθμ. 281/2016 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου (ΑΔΑ: ΩΨΡΤΩΚΛ-Ψ2Υ) αφορούσε την εκκίνηση των διαδικασιών προώθησης της αδελφοποίησης με το Δήμο Μέριτς Εντιρνέ (Νομού Ανδριανούπολης) της Τουρκίας. Το σκεπτικό της συνεργασίας βασίζεται σε ήδη ανεπτυγμένες σχέσεις μεταξύ των κατοίκων των δύο Δήμων σε κοινωνικό, επιχειρηματικό και επαγγελματικό επίπεδο, καθώς και στο ότι ο Δήμος Μέριτς Εντιρνέ είναι ένας Δήμος με όμοια σε κάποιους τομείς χαρακτηριστικά με το Δήμο Μύκης καθώς έχει πληθυσμό 14.509 κατοίκους, (εκ των οποίων οι 2.810 ζουν στην έδρα του Δήμου και οι υπόλοιποι στην περιφέρειά του), που ασχολούνται κυρίως με τη Γεωργία και την Κτηνοτροφία και τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται εργοστάσια τυποποίησης ρυζιού και γαλακτοκομικών προϊόντων.
- Η υπ' αριθμ. 282/2016 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου (ΑΔΑ: ΩΒΧΥΩΚΛ-Υ5Δ) αφορούσε την την εκκίνηση των διαδικασιών προώθησης της αδελφοποίησης με το Δήμο Μαντάν (Νομού Σμόλιαν) της γειτονικής Βουλγαρίας. Το σκεπτικό της

[30] Έγγραφο 2154/2022, της Δ/νσης Τεχνικών Έργων & Περιβάλλοντος, Δήμου Μύκης.

συνεργασίας βασίζεται σε ήδη ανεπτυγμένες σχέσεις μεταξύ των κατοίκων των δύο Δήμων σε κοινωνικό, επιχειρηματικό και επαγγελματικό επίπεδο, καθώς και στο ότι ο Δήμος Μαντάν είναι ένας Δήμος με όμοια χαρακτηριστικά με το Δήμο Μύκης καθώς αναπτύσσεται σε έκταση με ανάλογα γεωμορφολογικά δεδομένα, έχει πληθυσμό 12.000 περίπου κατοίκους, (εκ των οποίων οι 6.000 κάτοικοι ζουν στην έδρα του Δήμου και οι υπόλοιποι στην περιφέρεια του Δήμου), διαθέτει 44 οικισμούς εκ των οποίων οι 41 έχουν πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων και οι κάτοικοί του ασχολούνται κυρίως με τη Γεωργία, τη Κτηνοτροφία και την εξόρυξη μεταλλευμάτων μολύβδου.

❖ Δίκτυα Πόλεων – Λοιπά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114Α/8-6-2006), όπως ισχύει, οι δήμοι της χώρας συνεργάζονται με αντίστοιχους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της αλλοδαπής για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών με σκοπό την προαγωγή και διευκόλυνση της διακρατικής, διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και εδαφικής συνεργασίας και τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών του δικτύου δύνανται να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους αυτών του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα. Επίσης, οι δήμοι της χώρας δύνανται να συμμετέχουν και σε πρωτοβουλίες και προγράμματα της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης (π.χ. Intercultural Cities), αλλά και άλλων διεθνών οργανισμών.

Από τα χορηγηθέντα στοιχεία του Εργοδότη Δήμου, αλλά και από ιδία έρευνα δεν προέκυψε συμμετοχή του Δήμου Μύκης σε ευρωπαϊκά ή διεθνή δίκτυα πόλεων.

Σχετικά με προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας ο Δήμος Μύκης έχει συμμετοχή στο πρόγραμμα Interreg V-A Ελλάδα – Βουλγαρία 2014 – 2020, με το έργο "Mineral paths: Vacations and Nature with a Blink" (Αριθμός Σύμβασης Επιχορήγησης No. B2.6c.19 / 05-07-2019). Σκοπός του έργου συνολικού προϋπολογισμού 1.103.436,65 ευρώ είναι η ανάπτυξη του Ιαματικού Τουρισμού στις περιοχές των εταίρων Ελλάδας και Βουλγαρίας που διαθέτουν Ιαματικές Πηγές μέσω του εκσυγχρονισμού των υποδομών και των εγκαταστάσεων καθώς και τη δημιουργία ενός δικτύου μεταξύ των εταίρων για την προβολή και προώθηση του Θερμαλισμού στις περιοχές Ελλάδας και Βουλγαρίας. Στο έργο αυτό επικεφαλής εταίρος από τις 24/07/2020 είναι ο Δήμος Μινεράλνι Μπάνι της Βουλγαρίας και πέραν αυτού συμμετέχουν ο Δήμος Μύκης από την πλευρά της Ελλάδος, ενώ από την πλευρά της Βουλγαρίας συμμετέχουν ο Δήμος Γιακορούδα, Το Πανεπιστήμιο Νεοφίτ Ρίλσκι και η Μη Κυβερνητική Οργάνωση Savremie. [31]

[31] https://mineralpaths.eu/project-background και στοιχεία Δήμου Μύκης.

Α.2 - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται η αναπτυξιακή φυσιογνωμία του Δήμου Μύκης, ήτοι η δημογραφική εξέλιξη και κατανομή του πληθυσμού του, η διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας, τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης και της διάρθρωσης των παραγωγικών τομέων, καθώς και στοιχεία της ποιότητας ζωής και ευημερίας των κατοίκων του.

Α.2.1 Κάτοικοι, κατοίκηση και αστικοποίηση

Α.2.1.1 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού – Κατανομή, πυκνότητα κατοίκησης

Ο μόνιμος πληθυσμός ορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ ως ο αριθμός των ατόμων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε έναν οικισμό ή μια χωρική ενότητα. Ο εν λόγω πληθυσμός για το Δήμο Μύκης και τις γειτονικές χωρικές ενότητες καθώς και η πυκνότητα κατοίκησης αυτών παρουσιάζεται στη συνέχεια.

Πίνακας Α.2.1. Μόνιμος πληθυσμός Π.Α.Μ.-Θ., ΠΕ Ξάνθης και Δήμων 1991-2011 και πυκνότητα κατοίκησης

Χωρική Ενότητα	Έτη			Μεταβολές (%)			Έκταση (χλμ.^{2})	Πυκνότητα κατοίκησης (κάτ./ χλμ.^{2}) 2011
	1991	2001	2011	1991-2001	2001-2011	1991-2011		
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4÷8)
Π.Α.Μ.-Θ.	570.442	607.162	608.182	6,4	0,2	6,6	14.179	43
Π.Ε. Ξάνθης	92.218	102.959	111.222	11,6	8,0	20,6	1.796	62
Δήμος Μύκης	**16.182**	**16.091**	**15.540**	**-0,6**	**-3,4**	**-4,0**	**632**	**25**
% Δήμου στην Περιφέρεια	2,8	2,7	2,6					
% Δήμου στην Π.Ε. Ξάνθης	17,5	15,6	14,0					
Δήμος Αβδήρων	17.087	18.262	19.005	6,9	4,1	11,2	352	54
Δήμος Ξάνθης	46.513	56.383	65.133	21,2	15,5	40,0	502	130
Δήμος Τοπείρου	12.436	12.223	11.544	-1,7	-5,6	-7,2	310	37

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου το έτος 2011 ανερχόταν σε 15.540 άτομα, στο σύνολό τους μουσουλμανικού θρησκεύματος και πομακικής καταγωγής, αποτελώντας τον 3^{ο} κατά σειρά δήμο σε αριθμό κατοίκων της Π.Ε. Ξάνθης. Η πληθυσμιακή μεταβολή που παρουσιάζει κατά την περίοδο 1991-2011 είναι αρνητική, καταγράφοντας συνολική μείωση της τάξης του 4% η οποία έλαβε χώρα κυρίως κατά τη δεύτερη δεκαετία. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας υπολείπεται μόνον της ανάλογης μεταβολής στο Δήμο Τοπείρου, καθώς οι άλλοι δύο Δήμοι της Π.Ε. Ξάνθης αυξάνουν τον αριθμό των κατοίκων τους. Έτσι, η πληθυσμιακή του εξέλιξη είναι αντίθετη με την τάση που επικρατεί στις δύο ευρύτερες χωρικές ενότητες. Ο περιορισμένος σχετικά πληθυσμός του σε συνδυασμό με το ότι είναι ο πλέον εκτεταμένος εδαφικά και με έντονο ορεινό ανάγλυφο, συντελεί στο να παρουσιάζει τη μικρότερη πυκνότητα κατοίκησης, μόλις 25 κάτ./χλμ.^{2}, μεταξύ όλων των γειτονικών χωρικών ενοτήτων.

Η τάση αυτή πληθυσμιακής απομείωσης που παρουσιάζει ο Δήμος Μύκης φαίνεται να διατηρείται βάσει των προσωρινών στοιχείων της απογραφής πληθυσμού 2021 τα οποία δόθηκαν στη δημοσιότητα τον Ιούλιο του 2022. Σύμφωνα με αυτά, ο πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται σε 14.521 κατοίκους, παρουσιάζοντας περαιτέρω μείωση κατά 1.019 άτομα ή ποσοστό 7%, η δεύτερη σημαντικότερη εντός της Π.Ε. Ξάνθης μετά από αυτήν του Δήμου Τοπείρου (19,8%), με το Δήμο Αβδήρων να ακολουθεί με πτώση κατά 6,4% και το Δήμο Ξάνθης να παρουσιάζει αύξηση κατά 1,6%. Η εξέλιξη αυτή έχει ως συνέπεια την ακόμη μεγαλύτερη μείωση της πυκνότητας κατοίκησης, η οποία πλέον περιορίζεται σε 23 κατ./χλμ.^{2}

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού για έκαστο οικισμό του Δήμου κατά τα έτη 1991 έως 2011.

Πίνακας Α.2.2. Μόνιμος πληθυσμός ανά οικισμό, 1991-2011

Οικισμός	Έτη			% επί του Δήμου	Μεταβολές (%)		
	1991	2001	2011	2011	1991-2001	2001-2011	1991-2011
Σμίνθη	335	375	277	1,8	11,9	-26,1	-17,3
Αιώρα	188	238	268	1,7	26,6	12,6	42,6
Άλμα	258	317	321	2,1	22,9	1,3	24,4
Άνω Ζουμπούλι	0	0	49	0,3	-	-	-
Άνω Κίρρα	58	71	34	0,2	22,4	-52,1	-41,4
Αχλαδιά	0	5	0	0,0	-	-100,0	-
Γλαύκη	1.188	1.179	1.447	9,3	-0,8	22,7	21,8
Γοργόνα	192	208	217	1,4	8,3	4,3	13,0
Διάφορο	60	51	39	0,3	-15,0	-23,5	-35,0
Ζουμπούλι	137	149	109	0,7	8,8	-26,8	-20,4
Καπνόανθος	0	0	0	0,0	-	-	-
Κένταυρος	2.124	2.380	2.580	16,6	12,1	8,4	21,5
Κίρρα	78	35	170	1,1	-55,1	385,7	117,9
Κορυφή	12	26	10	0,1	116,7	-61,5	-16,7
Κότινο	113	120	80	0,5	6,2	-33,3	-29,2
Κουτσομύτης	87	132	145	0,9	51,7	9,8	66,7
Κρανιά	4	0	0	0,0	-100,0	-	-100,0
Μάνταινα	246	282	276	1,8	14,6	-2,1	12,2
Μύκη	1.102	1.239	1.313	8,4	12,4	6,0	19,1
Όαση	132	129	96	0,6	-2,3	-	-27,3
Πανέρι	0	44	2	0,0	-	-95,5	-
Προσήλιο	147	151	142	0,9	2,7	-6,0	-3,4
Πύργος	26	35	28	0,2	34,6	-20,0	7,7
Ράχη	0	0	0	0,0	-	-	-
Σιρόκο	108	117	100	0,6	8,3	-14,5	-7,4
Σούλα	65	70	68	0,4	7,7	-2,9	4,6
Στήριγμα	62	59	69	0,4	-4,8	16,9	11,3
Τρίγωνο	124	73	71	0,5	-41,1	-2,7	-42,7
Χρυσό	147	128	140	0,9	-12,9	9,4	-4,8
Εχίνος	2.382	2.232	2.486	16,0	-6,3	11,4	4,4
Μελίβοια	671	651	588	3,8	-3,0	-9,7	-12,4
Ωραίο	809	722	576	3,7	-10,8	-20,2	-28,8
Βασιλοχώρι	0	0	0	0,0	-	-	-
Θεοτόκος	43	31	26	0,2	-27,9	-16,1	-39,5
Κύκνος	253	246	206	1,3	-2,8	-16,3	-18,6
Ρεύμα	174	170	148	1,0	-2,3	-12,9	-14,9
Σταμάτι	2	8	6	0,0	300,0	-25,0	200,0
Δ.Ε. Μύκης	**11.327**	**11.673**	**12.087**	**77,8**	**3,1**	**3,5**	**6,7**

Πίνακας Α.2.2 (…συνέχεια)

Οικισμός	Έτη			% επί του Δήμου	Μεταβολές (%)		
	1991	2001	2011	2011		2001-2011	1991-2011
Θέρμες	238	237	117	0,8	-0,4	-50,6	-50,8
Άνω Θέρμες	422	433	332	2,1	2,6	-23,3	-21,3
Διάσπαρτο	161	112	39	0,3	-30,4	-65,2	-75,8
Ιαματικές Πηγές	0	2	5	0,0	-	150,0	-
Κίδαρη	73	50	28	0,2	-31,5	-44,0	-61,6
Κοττάνη	39	37	23	0,1	-5,1	-37,8	-41,0
Μέδουσα	367	336	195	1,3	-8,4	-42,0	-46,9
Μέσες Θέρμες	112	86	73	0,5	-23,2	-15,1	-34,8
Δ.Ε. Θερμών	**1.412**	**1.293**	**812**	**5,2**	**-8,4**	**-37,2**	**-42,5**
Κοτύλη	500	463	429	2,8	-7,4	-7,3	-14,2
Αιμόνιο	140	141	75	0,5	0,7	-46,8	-46,4
Δημάριο	678	623	623	4,0	-8,1	0,0	-8,1
Πάχνη	1.023	1.114	1.031	6,6	8,9	-7,5	0,8
Δ.Ε. Κοτύλης	**2.341**	**2.341**	**2.158**	**13,9**	**0,0**	**-7,8**	**-7,8**
Σάτρες	403	305	189	1,2	-24,3	-38,0	-53,1
Ακραίος	23	6	2	0,0	-73,9	-66,7	-91,3
Γιδότοπος	34	10	15	0,1	-70,6	50,0	-55,9
Δουργούτι	22	18	3	0,0	-18,2	-83,3	-86,4
Καλότυχο	102	30	31	0,2	-70,6	3,3	-69,6
Λυκότοπος	32	12	3	0,0	-62,5	-75,0	-90,6
Πολύσκιο	6	6	3	0,0	0,0	-50,0	-50,0
Ποταμοχώρι	139	122	58	0,4	-12,2	-52,5	-58,3
Ρεματιά	51	9	4	0,0	-82,4	-55,6	-92,2
Τέμενος	278	253	171	1,1	-9,0	-32,4	-38,5
Τσαλαπετεινός	12	13	4	0,0	8,3	-69,2	-66,7
Δ.Ε. Σατρών	**1.102**	**784**	**483**	**3,1**	**-28,9**	**-38,4**	**-56,2**
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**16.182**	**16.091**	**15.540**	**100**	**-0,6**	**-3,4**	**-4,0**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Όπως προκύπτει, η πλειονότητα του πληθυσμού του Δήμου διαμένει στη Δ.Ε. Μύκης σε ποσοστό 77,8%, ενώ ακολουθούν οι Δ.Ε. Κοτύλης με 13,9%, Θερμών με 5,2% και Σατρών με 3,1%. Πληθυσμιακή αύξηση την περίοδο 1991-2011 καταγράφεται μόνο στην πρώτη εξ αυτών στην οποία και ανήκει η πλειονότητα των οικισμών του Δήμου, 37 από 60 συνολικά, με τη Δ.Ε. Σατρών να εμφανίζει μείωση κατά 56,2%, ακολουθούμενη από τη Δ.Ε. Θερμών με πτώση 42,5% η οποία στη Δ.Ε. Κοτύλης περιορίζεται σε 7,8%.

Όλοι οι οικισμοί του Δήμου είναι μικρού πληθυσμιακού μεγέθους καθώς καθ' όλη την εικοσαετία 1991-2011 κανείς δεν υπερβαίνει τους 3.000 κατοίκους. Μόλις δύο εξ αυτών (Κένταυρος και Εχίνος) καταγράφουν πληθυσμό άνω των 2.000 και τρεις (Γλαύκη, Μύκη και Πάχνη) μεταξύ 1.000 και 1.500 κατοίκων. Από τους υπόλοιπους, οι 22 διαθέτουν 100 έως 1.000 κατοίκους και οι 19 από 10 έως 100, ενώ υφίστανται 9 οικισμοί με μονοψήφιο αριθμό (οι 6 εκ των οποίων στη Δ.Ε. Σατρών) και 5 με μηδενικό πληθυσμό (όλοι στη Δ.Ε. Μύκης). Συνολικά, στους πέντε μεγαλύτερους οικισμούς συγκεντρώνεται το 57% του πληθυσμού του Δήμου.

Η πληθυσμιακή μεταβολή ανά οικισμό την εξεταζόμενη περίοδο αποκαλύπτει πως αύξηση του αριθμού των κατοίκων τους παρουσίασαν 18 οικισμοί (περιλαμβάνονται και οι 5 πολυπληθέστεροι), εκ των οποίων οι 16 εντοπίζονται στη Δ.Ε. Μύκης και από ένας στις Δ.Ε. Θερμών και Κοτύλης. Μείωση πληθυσμού καταγράφηκε σε 38 οικισμούς συνολικά, στους οποίους ανήκουν όλοι πλην ενός στις Δ.Ε. Θερμών και Κοτύλης και το σύνολο των οικισμών της Δ.Ε. Σατρών, όπου τα ποσοστά μείωσης έκαστου είναι ανώτερα του 50% και φτάνουν έως και το 92%. Συνολικά, 23 από τους 38 οικισμούς του Δήμου που αποδυναμώνονται πληθυσμιακά την εικοσαετία 1991-2011 έχουν απολέσει τουλάχιστον το 1/3 των κατοίκων τους, με 7 από αυτούς (οι 6 στη Δ.Ε. Σατρών) να αντιμετωπίζουν την προοπτική της εγκατάλειψης.

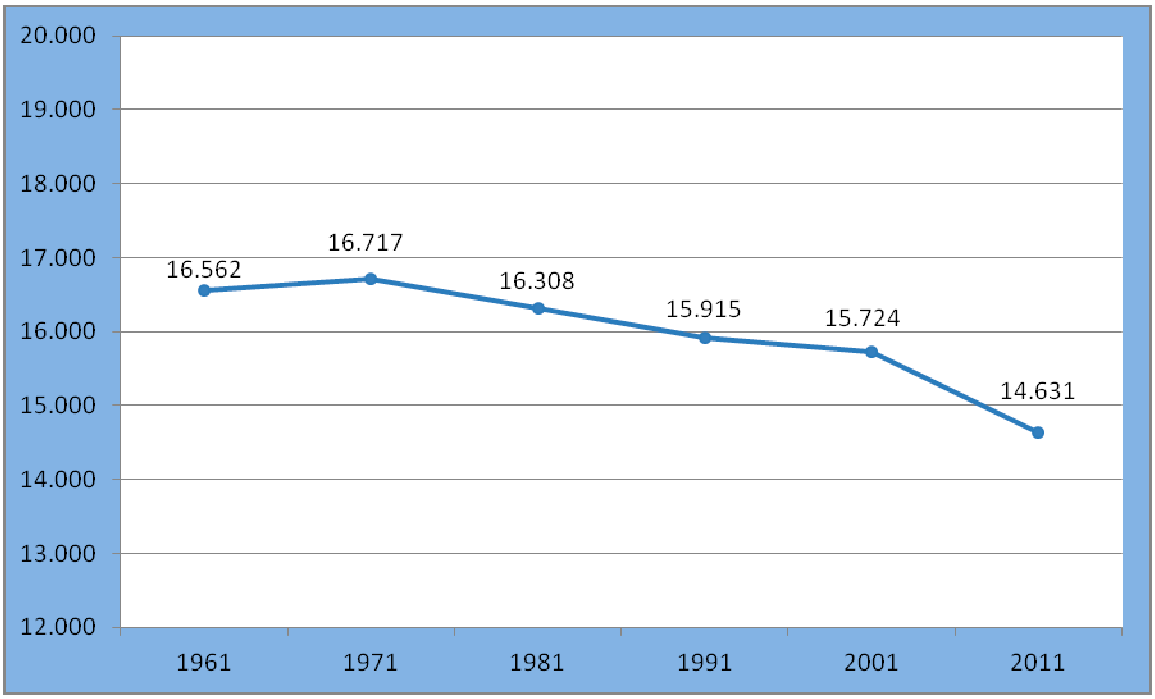
Εκτός του μόνιμου πληθυσμού, σε όλες τις έως σήμερα απογραφές καταγράφεται ο πραγματικός πληθυσμός (ορίζεται ως το σύνολο των παρόντων ατόμων την ημέρα της απογραφής) και ο νόμιμος πληθυσμός (οι εγγεγραμμένοι δημότες κάθε Δήμου). Με τη χρήση του πραγματικού πληθυσμού δύναται να απεικονιστεί η πληθυσμιακή μεταβολή και σε χρονικό βάθος 50ετίας, όπως φαίνεται στη συνέχεια.

Πίνακας Α.2.3. Εξέλιξη πραγματικού πληθυσμού Δήμου Μύκης, 1961-2011

ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	1961	1971	1981	1991	2001	2011
Κάτοικοι	16.562	16.717	16.308	15.915	15.724	14.631
Διαφορά		155	-409	-393	-191	-1.093
Μεταβολή		+0,9%	-2,4%	-2,4%	-1,2%	-7,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα Α.2.1. Εξέλιξη πραγματικού πληθυσμού Δήμου Μύκης, 1961-2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η αρχική δεκαετία της περιόδου 1961-2011 είναι η μοναδική στην οποία καταγράφεται πληθυσμιακή αύξηση, έστω και μικρότερη από 1%. Στη συνέχεια η μείωση του αριθμού των κατοίκων του Δήμου αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, αν και διατηρείται σε ήπια επίπεδα έως το 2001. Η απογραφή ωστόσο του 2011 καταδεικνύει πληθυσμιακές απώλειες της τάξης του 7%, μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες για το σύνολο των τριών προηγούμενων δεκαετιών. Παρατηρείται επίσης πως ο πραγματικός πληθυσμός του 2011 υπολείπεται του μόνιμου κατά 909 άτομα ή ποσοστό 6,2%, γεγονός που καταδεικνύει πως σημαντικός αριθμός κατοίκων βρισκόταν την περίοδο της απογραφής εκτός Δήμου. Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο έντονο φαινόμενο της εποχιακής απασχόλησης, για την οποία θα γίνει αναφορά σε επόμενες ενότητες.

Πίνακας Α.2.4. Εξέλιξη πραγματικού πληθυσμού ανά οικισμό, 1961-2011

Οικισμός	1961	1971	1981	1991	2001	2011	Μεταβολή 1961-2011 (%)
Σμίνθη	96	70	187	323	363	271	**182,3**
Άνω Σμίνθη	-	65	66	-	-	-	-
Αιώρα	132	147	185	185	238	268	**103,0**
Άλμα	160	207	253	259	317	320	**100,0**
Άνω Ζουμπούλι	-	-	-	-	-	47	**-**
Άνω Κίρρα	135	153	143	62	69	33	**-75,6**
Αχλαδιά	0	-	-	0	5	0	**-**
Γλαύκη	822	987	1.058	1.169	1.181	1.316	**60,1**
Γοργόνα	239	286	172	191	205	215	**-10,0**
Διάφορο	72	80	84	59	48	38	**-47,2**
Ζουμπούλι	93	94	105	137	149	109	**17,2**
Καπνόανθος	14	7	6	0	0	0	**-100,0**
Κένταυρος	1.426	1.711	2.008	2.051	2.313	2.376	**66,6**
Κίρρα	123	121	40	73	34	170	**38,2**
Κορυφή	82	39	37	12	26	10	**-87,8**
Κότινο	98	96	100	113	119	82	**-16,3**
Κουτσομύτης	-	-	117	87	131	144	**-**
Κρανιά	69	58	27	4	0	0	**-100,0**
Μάνταινα	184	221	237	244	280	269	**46,2**
Μύκη	579	636	821	995	1.095	1.295	**123,7**
Όαση	82	92	115	132	129	96	**17,1**
Πανέρι	8	40	64	0	44	2	**-75,0**
Πραχόβα	0	-	-	-	-	-	-
Προσήλιο	139	124	128	146	150	142	**2,2**
Πύργος	-	-	-	26	33	26	**-**
Ράχη	-	-	1	0	0	0	**-**
Σιρόκο	57	85	101	108	111	100	**75,4**
Σούλα	-	58	63	65	68	66	**-**
Στήριγμα	49	70	86	62	67	69	**40,8**
Τρίγωνο	-	-	49	122	73	71	**-**
Χρυσό	117	149	167	142	113	136	**16,2**
Εχίνος	2.484	2.395	2.296	2.357	2.221	2.197	**-11,6**
Μελίβοια	785	837	827	663	632	543	**-30,8**
Ωραίο	1.302	1.124	962	829	718	573	**-56,0**
Βασιλοχώρι	-	0	0	0	0	0	**-**
Θεοτόκος	132	104	57	42	31	25	**-81,1**
Κύκνος	340	302	266	260	249	205	**-39,7**
Ρεύμα	225	228	189	175	173	148	**-34,2**
Σταμάτι	89	31	17	2	8	6	**-93,3**
Δ.Ε. Μύκης	**10.133**	**10.617**	**11.034**	**11.095**	**11.393**	**11.368**	**12,2**

Πίνακας Α.2.4. (…συνέχεια)

Οικισμός	1961	1971	1981	1991	2001	2011	Μεταβολή 1961-2011 (%)
Θέρμες	210	228	214	228	193	102	**-51,4**
Άνω Θέρμες	280	381	381	425	428	318	**13,6**
Διάσπαρτο	164	186	138	162	112	39	**-76,2**
Ιαματικές Πηγές	-	20	0	3	2	5	**-**
Κίδαρη	137	149	131	71	49	28	**-79,6**
Κοττάνη	219	164	101	39	43	20	**-90,9**
Μέδουσα	678	620	508	358	311	192	**-71,7**
Μέσες Θέρμες	91	129	94	110	83	66	**-27,5**
Δ.Ε. Θερμών	**1.779**	**1.877**	**1.567**	**1.396**	**1.221**	**770**	**-56,7**
Κοτύλη	524	475	490	487	456	403	**-23,1**
Αιμόνιο	267	249	180	157	150	73	**-72,7**
Δημάριο	537	547	622	677	632	593	**10,4**
Πάχνη	752	878	1.024	1.035	1.093	971	**29,1**
Δ.Ε. Κοτύλης	**2.080**	**2.149**	**2.316**	**2.356**	**2.331**	**2.040**	**-1,9**
Σάτρες	182	210	249	362	307	176	**-3,3**
Ακραίος	189	202	143	23	8	2	**-98,9**
Γιαννοχώρι	74	50	-	-	-	-	**-100,0**
Γιδότοπος	177	229	107	34	10	15	**-91,5**
Δουργούτι	127	101	57	22	19	3	**-97,6**
Θεοτοκάτο	84	57	-	-	-	-	**-100,0**
Καλότυχο	572	188	116	102	30	30	**-94,8**
Κορφοβούνι	66	42	-	-	-	-	**-100,0**
Κούνδουρος	106	61	6	-	-	-	**-100,0**
Λυκότοπος	109	75	45	32	13	3	**-97,2**
Πολύσκιο	112	128	45	6	6	3	**-97,3**
Ποταμοχώρι	129	179	178	146	123	57	**-55,8**
Ρεματιά	164	146	126	51	9	4	**-97,6**
Τέμενος	256	258	272	278	241	156	**-39,1**
Τσαλαπετεινός	118	93	47	12	13	4	**-96,6**
Τσούκα	105	55	-	-	-	-	**-100,0**
Δ.Ε. Σατρών	**2.570**	**2.074**	**1.391**	**1.068**	**779**	**453**	**-82,4**
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**16.562**	**16.717**	**16.308**	**15.915**	**15.724**	**14.631**	**-11,7**
Αριθμός οικισμών	**58**	**60**	**59**	**59**	**59**	**60**	

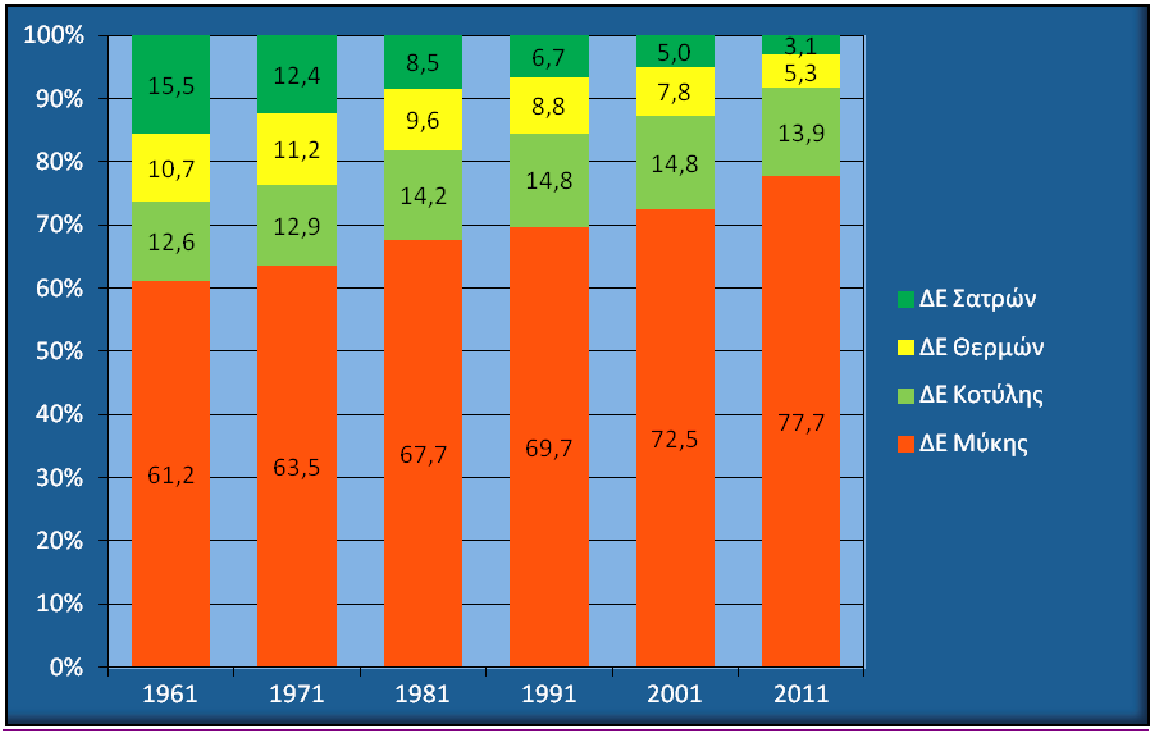
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η συνολική εικόνα αποκαλύπτει πως κατά την εξεταζόμενη 50ετία ο πραγματικός πληθυσμός μειώθηκε κατά 11,7%, με μόνη τη Δ.Ε. Μύκης να παρουσιάζει αύξηση και τις Δ.Ε. Θερμών και, κυρίως, Σατρών να καταγράφουν σημαντική μείωση, ενώ πολύ μικρή αρνητική μεταβολή σημειώνεται στη Δ.Ε. Κοτύλης. Ειδικότερα, η πληθυσμιακή εξέλιξη σε επίπεδο οικισμού αποκαλύπτει πως αύξηση στον αριθμό των κατοίκων τους παρουσιάζουν 17 οικισμοί του Δήμου. Οι 14 από αυτούς βρίσκονται στη Δ.Ε. Μύκης όπου και καταγράφονται πολύ σημαντικές αυξήσεις οι οποίες οδηγούν έως και σε τριπλασιασμό του πληθυσμού στην περίπτωση της Σμίνθης. Οι υπόλοιποι 3 οικισμοί βρίσκονται ο ένας στη Δ.Ε. Θερμών (Άνω Θέρμες) και δύο στη Δ.Ε. Κοτύλης (Δημάριο, Πάχνη) και παρουσιάζουν συγκριτικά πολύ μικρότερη ενίσχυση του πληθυσμού τους.

Εξίσου σημαντικές μεταβολές παρατηρούνται και στους οικισμούς που παρουσιάζουν πληθυσμιακή απομείωση έως πλήρη απουσία κατοίκων, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται σε 34. Οι 17 εξ αυτών βρίσκονται στη Δ.Ε. Μύκης, η Δ.Ε. Θερμών καταγράφει σημαντικές απώλειες σε 6 οικισμούς οι οποίες φτάνουν έως και το 91% και η Δ.Ε. Κοτύλης παρουσιάζει μείωση σε 2 οικισμούς. Η μεγαλύτερη πληθυσμιακή πτώση καταγράφεται στη Δ.Ε. Σατρών, όπου όλοι οι οικισμοί σημειώνουν αρνητική μεταβολή η οποία στους περισσότερους υπερβαίνει το 90%.

Ο αριθμός των καταγεγραμμένων οικισμών παρουσιάζεται διαχρονικά σταθερός παρά τη συχνή ίδρυση ή κατάργηση οικιστικών θέσεων κατά το διάστημα της εξεταζόμενης περιόδου. Στη Δ.Ε. Μύκης παρατηρείται η δημιουργία οικισμών από το 1971 έως και το 2011 με παρόντα πληθυσμό συνήθως λίγων δεκάδων κατοίκων (Άνω Ζουμπούλι, Κουτσομύτης, Πύργος, Σούλα, Τρίγωνο) ή και ενίοτε σχεδόν μηδενικό (Αχλαδιά, Πραχόβα, Ράχη, Βασιλοχώρι), με τη διακριτή καταγραφή της Άνω Σμίνθης να σταματά το 1991 λόγω συνένωσης με τον κυρίως οικισμό της Σμίνθης. Στη Δ.Ε. Θερμών η μοναδική σχετική μεταβολή αφορά στην ίδρυση του οικισμών των Ιαματικών Πηγών το 1971, ενώ στη Δ.Ε. Σατρών τέσσερις οικισμοί (Γιαννοχώρι, Θεοτοκάτο, Κορφοβούνι και Τσούκα) εγκαταλείπονται μετά το 1971 και ένας ακόμη (Κούνδουρος) μετά το 1981. Τέλος, η μοναδική αναφορά σε οικιστική θέση προγενέστερη της εξεταζόμενης 50ετίας περιλαμβάνει μια στρατιωτική μονάδα (Τάγμα Προκαλύψεως) στη Δ.Ε. Μύκης με δυναμικό 257 ατόμων κατά την απογραφή του 1928.

Διάγραμμα Α.2.2. Εξέλιξη κατανομής πραγματικού πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα, 1961-2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο μεγάλος αριθμός οικισμών εντός της Δ.Ε. Μύκης και η τάση προσέλκυσης πληθυσμού από τις άλλες Δημοτικές Ενότητες, καθότι εκεί βρίσκεται η έδρα του Δήμου και οι οικισμοί με τις περισσότερες αστικές εξυπηρετήσεις, έχει ως αποτέλεσμα η συγκεκριμένη χωρική ενότητα να συγκεντρώνει ποσοστό 77,7% του πραγματικού πληθυσμού το 2011 έναντι 61,2% το 1961, ενισχύοντας διαχρονικά την ήδη δεσπόζουσα θέση της. Μικρή ποσοστιαία αύξηση καταγράφεται για τη Δ.Ε. Κοτύλης ενώ το ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού για τις Δ.Ε. Θερμών και Σατρών είναι πλέον σχεδόν 2 και 5 φορές μικρότερο αντίστοιχα κατά το 2011 σε σχέση με αυτό του 1961.

Εκτίμηση για τη μελλοντική εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Μύκης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση του Μέσου Ετήσιου Ρυθμού Μεταβολής (ΜΕΡΜ), μέσω του οποίου δύνανται να γίνουν οι προβολές του αριθμού των κατοίκων για τα έτη 2023, 2028, 2033 και 2038.

Πίνακας Α.2.5. Προβολές μόνιμου πληθυσμού ετών 2023, 2028, 2033, 2038

Οικισμός	2011	2023	2028	2033	2038	Μεταβολή 2011-2038 (%)
Δ.Ε. Μύκης	12.087	11.804	11.620	11.408	11.177	-7,5
%	77,8	82,4	83,9	85,2	86,4	
Δ.Ε. Θερμών	812	435	334	255	195	-76,0
%	5,2	3,0	2,4	1,9	1,5	
Δ.Ε. Κοτύλης	2.158	1.833	1.703	1.577	1.458	-32,4
%	13,9	12,8	12,3	11,8	11,3	
Δ.Ε. Σατρών	483	253	192	145	110	-77,2
%	3,1	1,8	1,4	1,1	0,8	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**15.540**	**14.325**	**13.848**	**13.386**	**12.940**	**-16,7**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Για τον υπολογισμό σε επίπεδο Δήμου έγινε χρήση του ΜΕΡΜ 2011-2021 (με την επιφύλαξη του προσωρινού χαρακτήρα που έχουν τα δεδομένα της πρόσφατης απογραφής) ο οποίος προτιμήθηκε από τους ΜΕΡΜ 2001-2021 και ΜΕΡΜ 1991-2021 καθώς οδηγεί σε μικρότερο συνολικό πληθυσμό στο τέλος της εξεταζόμενης 15ετίας. Η επιλογή βασίστηκε στη μείωση του αριθμού των κατοίκων στις νεότερες ηλικίες μεταξύ 2001 και 2011 η οποία καταδεικνύει πτώση του αριθμού των γεννήσεων, αλλά και στην πληθυσμιακή απομείωση λόγω μετανάστευσης ατόμων που βρίσκονται σε ηλικία εργασίας, ο αριθμός των οποίων ωστόσο παραμένει υψηλός στο σύνολο του πληθυσμού και συνεπώς το φαινόμενο κατά πάσα πιθανότητα θα συνεχίσει να υφίσταται και στο μέλλον (αναλυτικότερα στην Ενότητα Α.2.1.2). Επισημαίνεται επίσης ότι οι πληθυσμοί των Δημοτικών Ενοτήτων έχουν υπολογιστεί με βάση την εξέλιξη της ποσοστιαίας συμμετοχής αυτών στο σύνολο του πληθυσμού προ του 2011 (καθώς δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα στοιχεία για τις Δ.Ε. από την Απογραφή 2021). Έτσι, όπως προκύπτει από τα δεδομένα του ανωτέρω πίνακα, εκτιμάται πως ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου θα παρουσιάσει μείωση της τάξης του 16,7% έως το 2038, με τη Δ.Ε. Μύκης να επηρεάζεται λιγότερο καθώς οι απώλειές της θα συγκρατηθούν σε ποσοστό 7,5% και τη συσσώρευση πληθυσμού να φτάνει το 86,4%. Η πληθυσμιακή μείωση θα πλήξει σημαντικά τη Δ.Ε. Κοτύλης με την αρνητική μεταβολή να φτάνει το 32,4%, ενώ οι Δ.Ε. Θερμών και Σατρών θα υποστούν πολύ μεγάλη πληθυσμιακή καθίζηση με τον αριθμό των κατοίκων τους να ελαττώνεται κατά 4 φορές φτάνοντας σε πολύ χαμηλά τριψήφια νούμερα και την ποσοστιαία συμμετοχή τους στο σύνολο του Δήμου να καθίσταται μηδαμινή.

Εκτίμηση για τη μελλοντική πληθυσμιακή εξέλιξη μπορεί να προέλθει και από τη μεταβολή του μαθητικού δυναμικού. Το έτος 2011 ο αριθμός των μαθητών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ανερχόταν σε 1.580 συνολικά (345 στα Νηπιαγωγεία και 1.235 στα Δημοτικά)[32], ενώ τη σχολική περίοδο 2022-2023 το σύνολο των μαθητών ανερχόταν σε 885 (234 και 651 αντίστοιχα)[33]. Έτσι, η συνολική μείωση φτάνει το 44% (32% στα Νηπιαγωγεία και 47% στα Δημοτικά), με το ποσοστό των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού να παρουσιάζει πτώση από 10,2% το έτος 2011 σε 6,1% το 2022.

Στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η εξέλιξη του αριθμού των μαθητών την περίοδο 2012-2022 καταδεικνύει επίσης τάση μείωσης του πληθυσμού, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας Α.2.6. Αριθμός μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 2012-2022

Σχολικές μονάδες	ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ									
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Μαθητές Γυμνασίων	306	294	280	269	259	233	213	196	187	200
Μαθητές Λυκείων	256	285	286	241	198	200	204	202	182	169
Σύνολο μαθητών	**562**	**579**	**566**	**510**	**457**	**433**	**417**	**398**	**369**	**369**

Πηγή: Δ/νση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

[32] Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014 (2011), Στρατηγικός Σχεδιασμός, σελ. 32-33.

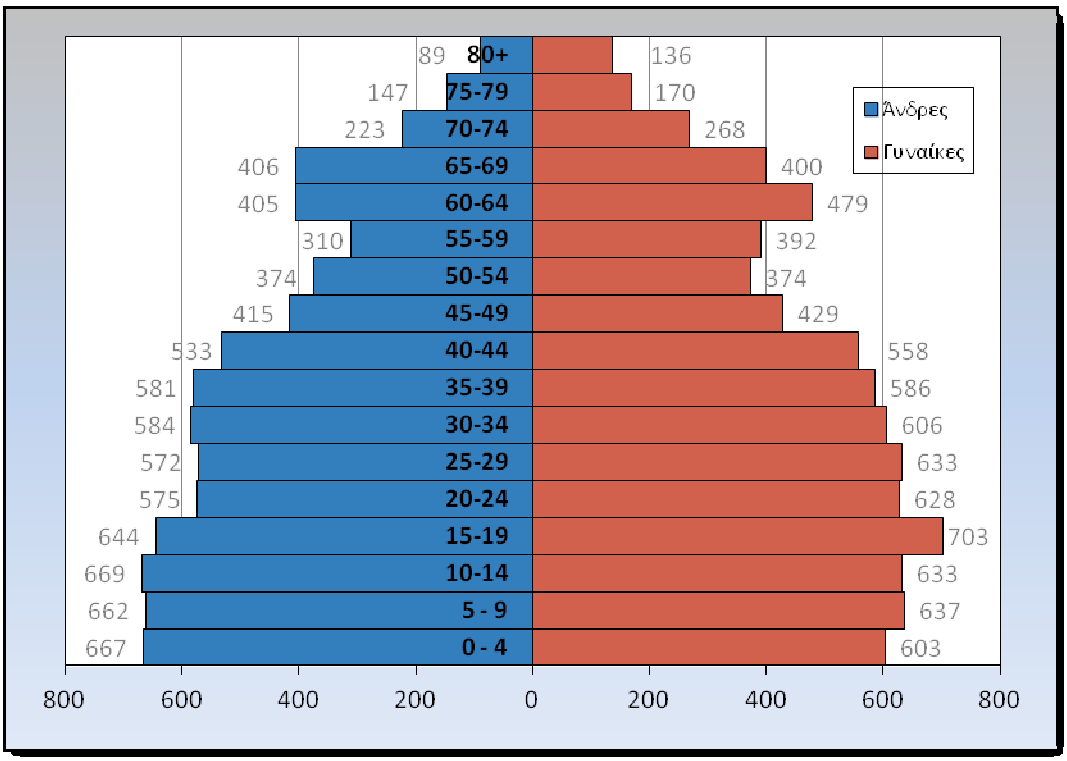
[33] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 6262/19-10-2022 έγγραφο της Δ/νσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης.

Όπως προκύπτει, ο αριθμός των μαθητών των Γυμνασίων παρουσιάζει σταθερά πτωτική πορεία σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2012-2022 η οποία διακόπτεται μόνο στο τελευταίο έτος, ενώ αυτός των Λυκείων εμφανίζει διαδοχικές αυξομειώσεις για να καταλήξει επίσης σε χαμηλότερο επίπεδο. Συνολικά, η πτώση στο σύνολο των μαθητών κατά τη διάρκεια της τελευταίας 10ετίας φτάνει σε ποσοστό το 34,3%. Πρέπει βεβαίως να επισημανθεί πως κοινωνικοί και οικονομικοί λόγοι (προβληματική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στον μουσουλμανικό πληθυσμό πομακικής καταγωγής, συμμετοχή των ανήλικων ατόμων στις αγροτικές εργασίες της οικογένειας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους) συντελούσαν ανέκαθεν στη μη συνέχιση των σπουδών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση από μεγάλο αριθμό μαθητών της Πρωτοβάθμιας. Το φαινόμενο αυτό, ωστόσο, τείνει να περιοριστεί όπως θα διαφανεί και από τη σταδιακή, αν και αργή, άνοδο του μορφωτικού επιπέδου (βλ. και Ενότητα Α.2.1.4). Σημειώνεται επίσης ότι το έτος 2011 το ποσοστό συμμετοχής των μαθητών της Δευτεροβάθμιας στον μόνιμο πληθυσμό του Δήμου ανερχόταν σε 2,8% ενώ το 2022 μειώθηκε σε 2,5%.

Α.2.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά μόνιμου πληθυσμού

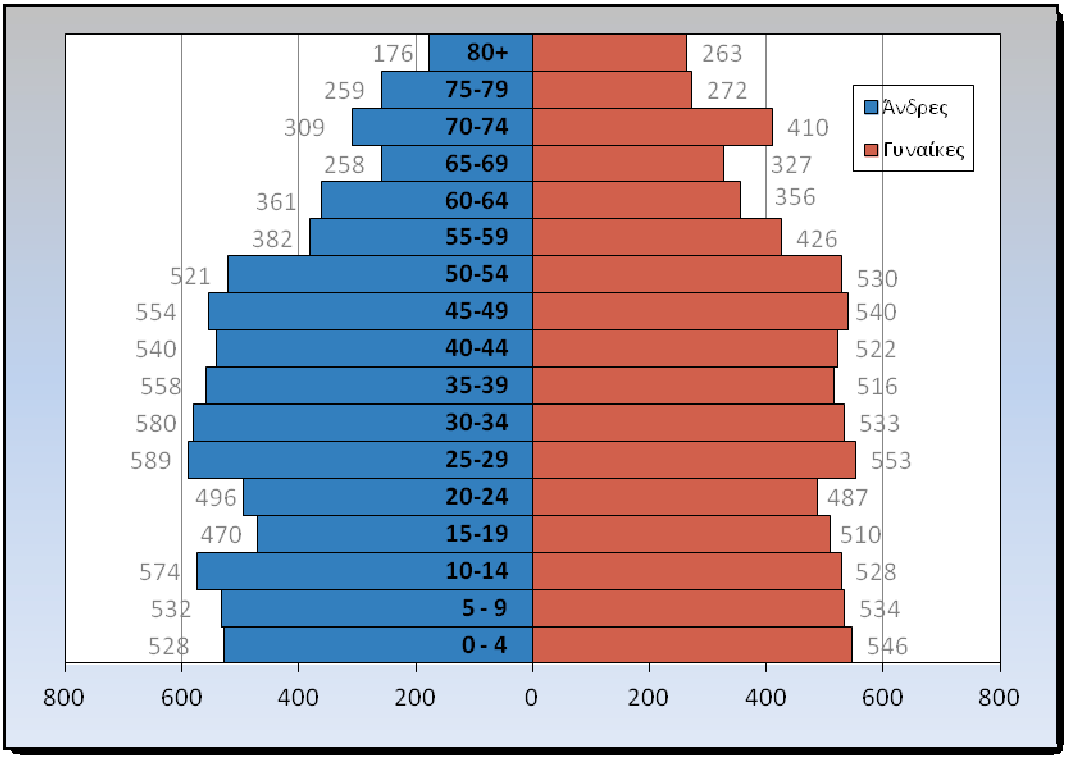
Η μελέτη της πληθυσμιακής διάρθρωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου μπορεί να διευκολυνθεί μέσω των πυραμίδων ηλικιών, οι οποίες επιτρέπουν την εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη γονιμότητα, τη θνησιμότητα, τις τάσεις αύξησης ή γήρανσης του πληθυσμού κλπ. Οι πυραμίδες ηλικιών για το Δήμο Μύκης κατά τα έτη 2001 και 2011 παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Διάγραμμα Α.2.3. Πυραμίδα ηλικιών Δήμου Μύκης, 2001

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα Α.2.4. Πυραμίδα ηλικιών Δήμου Μύκης, 2011

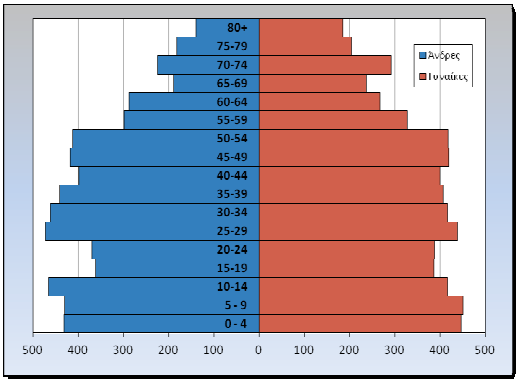

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

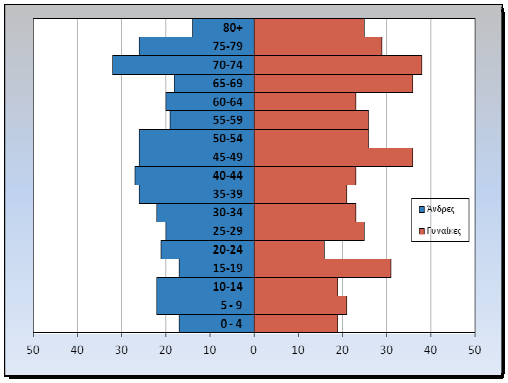
Από την εξέταση των δύο πυραμίδων προκύπτει αρχικά το συμπέρασμα πως το έτος 2001 ο πληθυσμός του Δήμου ήταν κατά κύριο λόγο νεανικός καθώς οι πολυαριθμότερες ομάδες ηλικιών ήταν αυτές κάτω των 19 ετών, κυρίως στους άνδρες, και μεγάλο μέρος του πληθυσμού ανήκε στην ομάδα 20-44 ετών. Στις μεγαλύτερες ηλικίες οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά και καταγράφεται διόγκωση στην ομάδα 60-69 ετών αλλά ο αριθμός των υπερηλίκων εμφανίζεται πάρα πολύ μειωμένος. Το 2011 τα δεδομένα έχουν εν μέρει μεταβληθεί, κυρίως λόγω της μείωσης του αριθμού των ατόμων που ανήκουν στις μικρότερες ηλικίες έως 24 ετών, αν και αυτές εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα του πληθυσμού. Ο διακριτά μικρότερος αριθμός ατόμων (κυρίως ανδρών) 15-24 ετών που καταγράφεται οφείλεται πιθανότατα στη μετανάστευση εκτός Δήμου προς αναζήτηση εργασίας. Αντίστοιχα, έχει αυξηθεί ο πληθυσμός στις ηλικίες άνω των 40 ετών και ειδικά στους κατοίκους τρίτης ηλικίας οι οποίοι ανήκουν ως επί το πλείστον στο γυναικείο φύλο, ένδειξη βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου που συνέβαλλε στην άνοδο του προσδόκιμου ζωής.

Διάγραμμα Α.2.5. Πυραμίδες ηλικιών Δημοτικών Ενοτήτων Δ. Μύκης, 2011

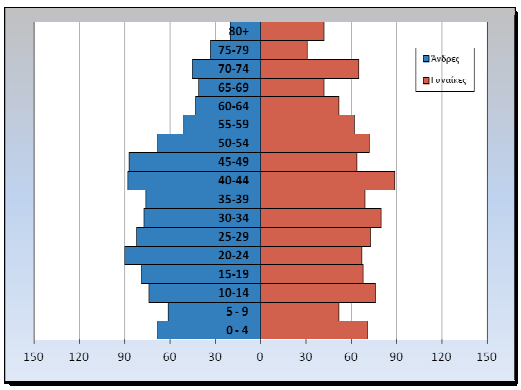
Δ.Ε. Μύκης

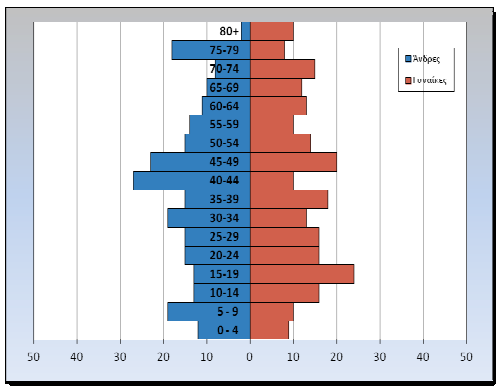
Δ.Ε. Θερμών

Δ.Ε. Κοτύλης

Δ.Ε. Σατρών

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η απεικόνιση των πυραμίδων ηλικιών των Δημοτικών Ενοτήτων γίνεται με διαφοροποιημένο εύρος τιμών στον οριζόντιο άξονα για λόγους ευκρίνειας. Η πυραμίδα της Δ.Ε. Μύκης εμφανίζει σημαντικό αριθμό ατόμων κάτω των 14 ετών αλλά και υστέρηση στις ηλικίες 15-24, με την πλειοψηφία του πληθυσμού να ανήκει στην ομάδα 25-54 ετών και υπεραριθμία των γυναικών στις μεγαλύτερες ηλικίες. Στη Δ.Ε. Θερμών το σχήμα ομοιάζει περισσότερο με στύλο του οποίου η βάση, που αντιπροσωπεύει τις νεότερες ηλικίες, έχει καταστεί λεπτότερη από την κορυφή όπου βρίσκονται τα γηραιότερα άτομα. Το γεγονός αυτό καθιστά τη συγκεκριμένη χωρική ενότητα ως την έχουσα τον πλέον ηλικιωμένο πληθυσμό και με τη μεγαλύτερη ποσοτική αναντιστοιχία μεταξύ ανδρών και γυναικών, λόγω της αριθμητικής υπεροχής των δεύτερων στις μεγαλύτερες ηλικίες αλλά και στις ομάδες 15-19 και 45-49 ετών. Στη Δ.Ε. Κοτύλης το σχήμα ομοιάζει περισσότερο με δένδρο καθώς ο μεγαλύτερος αριθμός ατόμων καταγράφεται στις ηλικίες μεταξύ 20 και 49 ετών, ενώ τα νεότερα άτομα εξακολουθούν να υπερτερούν αρκετά των γηραιότερων όπου οι γυναίκες είναι και πάλι αρκετά περισσότερες. Στη μικρότερη πληθυσμιακά Δ.Ε. Σατρών υπάρχει επίσης συσσώρευση πληθυσμού στις μέσες ηλικίες αν και παρατηρούνται σημαντικοί αριθμοί ανδρών στις ομάδες 40-49 και 75-79 και γυναικών στην ομάδα 15-19 ετών.

Συμπεράσματα σχετικά με την ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού μπορούν να εξαχθούν και μέσω της σύμπτυξης των ομάδων ηλικιών σε 5 ευρύτερες κατηγορίες, όπως φαίνεται στη συνέχεια.

Πίνακας Α.2.7. Ποσοστιαία κατανομή ομάδων ηλικιών ανά Δ.Ε., 2011

Χωρική Ενότητα	Ποσοστό ομάδας ηλικιών (%)				
	0-14	15-24	25-44	45-64	65+
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	**20,9**	**12,6**	**28,3**	**23,6**	**14,6**
Δ.Ε. Μύκης	21,8	12,5	28,4	23,6	13,7
Δ.Ε. Θερμών	14,8	10,5	23,0	24,9	26,8
Δ.Ε. Κοτύλης	18,6	14,1	29,4	23,1	14,8
Δ.Ε. Σατρών	16,4	14,1	27,5	24,8	17,2
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	18,4	12,7	29,5	23,9	15,4
Π.Α.Μ.-Θ.	15,0	11,5	27,2	24,9	21,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού του Δήμου ανήκει στις ηλικίες 25-44 ετών και το μικρότερο στις ηλικίες 15-24. Όμοια εικόνα παρουσιάζει και η Δ.Ε. Μύκης, με τη Δ.Ε. Θερμών να διαφοροποιείται καθώς η πολυπληθέστερη ομάδα πληθυσμού είναι η άνω των 65 ετών και οι τρεις νεότερες κατηγορίες καταγράφουν το μικρότερο ποσοστό μεταξύ των 4 Δημοτικών Ενοτήτων. Η Δ.Ε. Κοτύλης εμφανίζει παρόμοια κατανομή με την αντίστοιχη του Δήμου ενώ η Δ.Ε. Σατρών υστερεί στο ποσοστό των ατόμων κάτω των 14 ετών και υπερτερεί σε αυτό για τους κατοίκους ηλικίας 65 και άνω. Σε σύγκριση με την Π.Ε. Ξάνθης και την Π.Α.Μ.-Θ. ο Δήμος εμφανίζει, κυρίως έναντι της δεύτερης, μεγαλύτερο ποσοστό στη νεότερη ηλικιακή ομάδα ενώ συμβαίνει το αντίστροφο με τα άτομα της τρίτης ηλικίας.

Περαιτέρω συμπεράσματα προσφέρει η εξέταση τριών δημογραφικών δεικτών, του δείκτη γήρανσης, του δείκτη αντικατάστασης και του δείκτη εξάρτησης, όπως παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας Α.2.8. Δημογραφικοί δείκτες 2001, 2011

Χωρική Ενότητα	Έτος απογραφής	Δείκτης γήρανσης	Δείκτης αντικατάστασης	Δείκτης εξάρτησης
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	**2001**	47,5	167,1	55,0
	2011	70,1	167,5	55,0
Δ.Ε. Μύκης	**2001**	46,0	172,8	53,8
	2011	62,6	175,6	55,1
Δ.Ε. Θερμών	**2001**	71,9	121,1	59,6
	2011	181,7	88,9	71,3
Δ.Ε. Κοτύλης	**2001**	38,7	197,0	58,4
	2011	79,4	177,1	50,2
Δ.Ε. Σατρών	**2001**	64,7	158,8	55,6
	2011	105,1	151,8	50,5
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	**2001**	65,3	158,8	47,0
	2011	83,7	151,8	51,1
Π.Α.Μ.-Θ.	**2001**	113,0	110,2	50,4
	2011	143,1	112,7	57,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο δείκτης γήρανσης[34] εξετάζει τη σχέση μεταξύ του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών και του πληθυσμού 0-14 ετών. Η τιμή του για το Δήμο Μύκης είναι ιδιαίτερα χαμηλή το 2001, καταγράφοντας ωστόσο επιδείνωση το 2011. Αντίστοιχη αλλά πιο ήπια μεταβολή σημειώνεται στη Δ.Ε. Μύκης ενώ η Δ.Ε. Θερμών εμφανίζει ραγδαία αύξηση άνω των 100 μονάδων στην ήδη υψηλή τιμή του 2001. Αρνητική εξέλιξη του δείκτη με άνοδο της τιμής του που ξεπερνάει ή πλησιάζει τον διπλασιασμό παρατηρείται και στις άλλες δύο Δημοτικές Ενότητες. Συγκρινόμενη πάντως η τιμή του δείκτη για το Δήμο Μύκης με αυτήν της Π.Ε. Ξάνθης και της Περιφέρειας, είναι σαφές ότι διατηρείται σε πολύ πιο ευνοϊκά επίπεδα, τόσο το 2001 όσο και το 2011.

Ο δείκτης αντικατάστασης[35] εξετάζει τη σχέση μεταξύ του πληθυσμού 15-19 ετών και του πληθυσμού 65-69 ετών και εκφράζει την αντικατάσταση των γενεών. Σε επίπεδο Δήμου διατηρεί σχεδόν απόλυτη σταθερότητα ενώ σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων, στη Δ.Ε. Μύκης παρουσιάζει μικρή μεταβολή, σε πλήρη αντίθεση με την τιμή του για τη Δ.Ε. Θερμών η οποία, όντας ήδη αρκετά χαμηλή, κινείται πλέον κάτω από το όριο των 100 μονάδων με αποτέλεσμα η γηραιότερη πληθυσμιακή ομάδα να έχει καταστεί πιο πολυάριθμη από τη νεότερη. Στη Δ.Ε. Κοτύλης καταγράφεται η πιο υψηλή τιμή του δείκτη για το 2001 και παρά τη μείωσή της το ίδιο ισχύει και την επόμενη δεκαετία, με τη Δ.Ε. Σατρών να καταγράφει επίσης αξιόλογη επίδοση που δε μεταβάλλεται σημαντικά. Η εικόνα του Δήμου σε σχέση με την Π.Ε. Ξάνθης είναι ελαφρώς καλύτερη, γεγονός που ισχύει πολύ περισσότερο συγκριτικά με την Π.Α.Μ.-Θ.

Ο δείκτης εξάρτησης[36] εξετάζει τη σχέση μεταξύ των εξαρτημένων ομάδων του πληθυσμού, δηλαδή 0-14 ετών και άνω των 65 ετών (οι οποίες δε συμμετέχουν στην αγορά εργασίας) και του πληθυσμού που βρίσκεται σε παραγωγική ηλικία, δηλαδή 15-64 ετών. Η τιμή του για το Δήμο Μύκης έχει παραμείνει απολύτως σταθερή, με ελαφρά επιδείνωση να καταγράφεται στην ομώνυμη Δημοτική Ενότητα. Η Δ.Ε. Θερμών παρουσιάζει σημαντική μεταβολή προς το δυσμενέστερο, σε αντίθεση με τις Δ.Ε. Κοτύλης και Σατρών όπου η διακύμανση είναι σαφώς προς θετική κατεύθυνση. Η μηδενική μεταβολή μεταξύ 2001 και 2011 για το δείκτη εξάρτησης σε επίπεδο Δήμου έχει επιτρέψει στην Π.Ε. Ξάνθης να πλησιάσει την επίδοσή του και στην Περιφέρεια να την ξεπεράσει.

[34] Δείκτης γήρανσης=(αριθμός ατόμων 65+ ετών ÷ αριθμός ατόμων 0-14 ετών)×100.

[35] Δείκτης αντικατάστασης=(αριθμός ατόμων 15-19 ετών ÷ αριθμός ατόμων 65-69 ετών)×100.

[36] Δείκτης εξάρτησης=[(αριθμός ατόμων 0-14 ετών + αριθμός ατόμων 65+ ετών) ÷ αριθμός ατόμων 15-64 ετών]×100.

Α.2.1.3 Χαρακτηριστικά νοικοκυριών μόνιμου πληθυσμού

Η διάρθρωση των νοικοκυριών του Δήμου ως προς τον αριθμό των μελών τους παρατίθεται στη συνέχεια.

Πίνακας Α.2.9. Διάρθρωση νοικοκυριών και αριθμός μελών, 2001, 2011

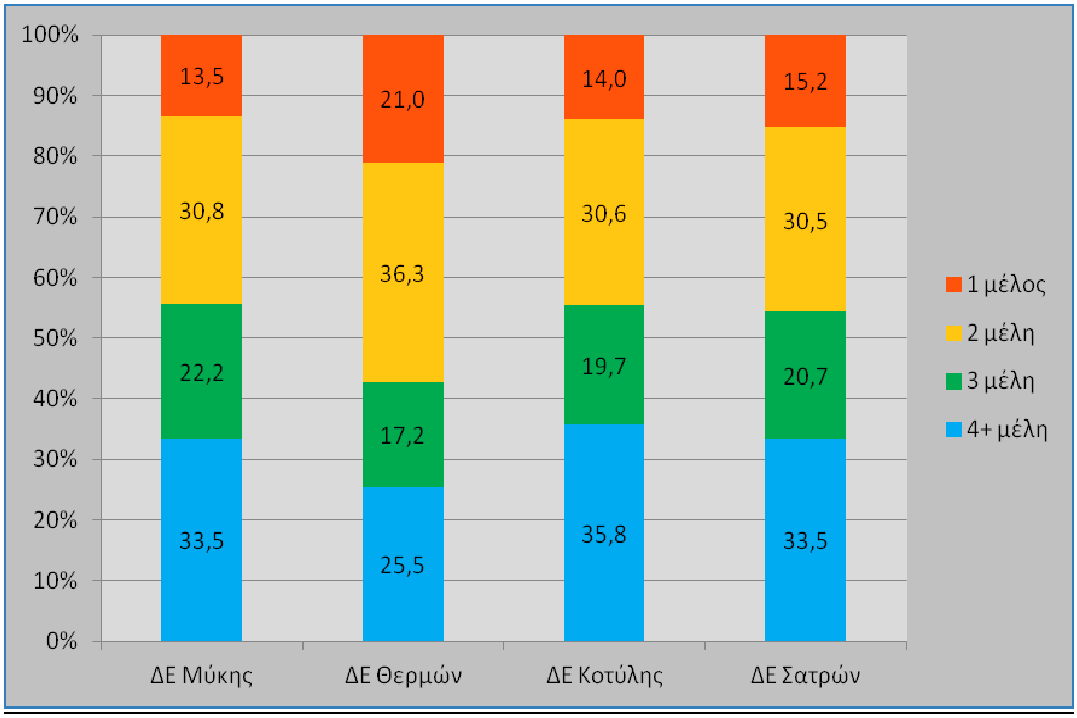
Έτος	Νοικο-κυριά	Μέλη	Άτομα/ Νοικ.	Νοικοκυριά ως προς τον αριθμό μελών						Πληθ. Δήμου	Μέλη συλλ. συμβ.[37]
				1 μ.	2 μ.	3 μ.	4 μ.	5 μ.	6+ μ.		
1	2	3	4=3÷2	5	6	7	8	9	10	11	12=11-3
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ											
2001	5.219	16.080	3,1	554	1.532	1.204	1.192	457	280	16.091	11
%				10,6	29,4	23,1	22,8	8,8	5,4		
2011	5.364	15.479	2,9	754	1.667	1.155	1.233	390	165	15.540	61
%				14,1	31,1	21,5	23,0	7,3	3,1		
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ											
2001			3,0	15,1	26,6	21,7	22,5	8,4	5,7		
2011			2,7	22,6	28,5	20,0	18,4	6,4	4,1		
Π.Α.Μ.-Θ.											
2001			2,8	18,1	31,0	21,0	19,4	6,5	3,9		
2011			2,5	25,8	31,8	19,1	15,6	5,0	2,7		

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο συνολικός αριθμός των νοικοκυριών παρουσιάζει μικρή αύξηση μεταξύ 2001 και 2011 αλλά ο αριθμός των μελών τους μείωση, με αποτέλεσμα το μέσο μέγεθος να διαμορφώνεται πλέον σε 2,9 άτομα/νοικοκυριό, διατηρούμενο πάντως σε υψηλότερα επίπεδα τόσο από την Π.Ε. Ξάνθης όσο και από την Π.Α.Μ.-Θ. Η σημαντικότερη μεταβολή καταγράφεται στα μονομελή νοικοκυριά τα οποία ενισχύουν το ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο κατά 3,5% ενώ αυξάνεται επίσης ο αριθμός των διμελών και τετραμελών νοικοκυριών, σε αντίθεση με τα τριμελή και πολυμελή (5 μέλη και άνω) στα οποία καταγράφεται μείωση. Σε σύγκριση με την Π.Ε. Ξάνθης και την Περιφέρεια Α.Μ.-Θ., ο Δήμος διατηρεί χαμηλότερο ποσοστό στα μονομελή νοικοκυριά, αυξημένο και μειωμένο αντίστοιχα στα διμελή και υπερτερεί σε όλες τις επόμενες κατηγορίες, ιδιαίτερα στα τετραμελή. Βασικές αιτίες της υπεροχής αυτής αποτελούν ο αυξημένος αριθμός γεννήσεων και η συχνή συμβίωση στο ίδιο νοικοκυριό μελών από τρεις διαδοχικές γενιές.

[37] Ως «συλλογικές συμβιώσεις» νοούνται δομές όπως οικοτροφεία, γηροκομεία, νοσοκομεία, φυλακές, αναμορφωτήρια, στρατόπεδα κλπ.

Διάγραμμα Α.2.6. Ποσοστιαία κατανομή νοικοκυριών ως προς αριθμό μελών και Δ.Ε., 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων η γενική εικόνα καταδεικνύει πως το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στα νοικοκυριά με τουλάχιστον τέσσερα μέλη, τα οποία αποτελούν το 1/3 επί του συνόλου. Αντίστοιχα, η ποσοστιαία συμμετοχή των μονομελών νοικοκυριών κυμαίνεται αρκετά χαμηλότερα από το 20%. Εξαίρεση αποτελεί η Δ.Ε. Θερμών, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών ανήκει στα διμελή ενώ τα μονομελή φτάνουν το 21%, με αποτέλεσμα περισσότερα από τα μισά νοικοκυριά να έχουν έως 2 μέλη. Σε συνδυασμό και με την προαναφερθείσα ηλικιακή κατανομή, εκτιμάται πως πρόκειται κυρίως για άτομα μεγάλης ηλικίας που διαβιούν σε ζεύγη ή μεμονωμένα.

Α.2.1.4 Μορφωτικό επίπεδο μόνιμου πληθυσμού

Τα δεδομένα αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού ηλικίας άνω των 6 ετών στο Δήμο Μύκης παρατίθενται στη συνέχεια.

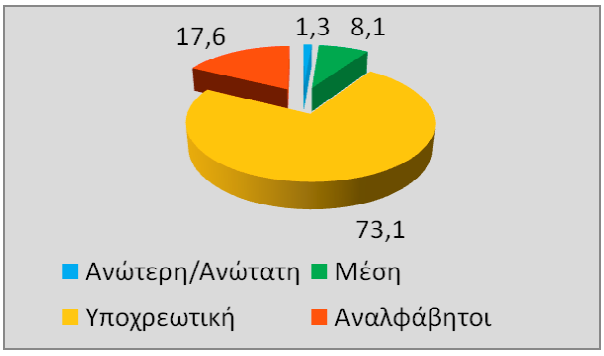
Πίνακας Α.2.10. Πληθυσμός άνω των 6 ετών κατά επίπεδο εκπαίδευσης, 2001, 2011

Χωρική Ενότητα	Έτος	Ανώτερη - Ανώτατη		Μέση		Υποχρεωτική		Αναλφάβητοι	
		Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	2001	193	1,3	1.175	8,1	10.656	73,1	2.561	17,6
	2011	386	2,7	2.237	15,8	9.692	68,3	1.885	13,3
Δ.Ε. Μύκης	2001	141	1,3	937	8,9	7.718	73,0	1.779	16,8
	2011	310	2,8	1.821	16,6	7.513	68,4	1.339	12,2
Δ.Ε. Θερμών	2001	10	0,8	68	5,7	883	74,4	226	19,0
	2011	5	0,7	88	11,5	504	65,7	170	22,2
Δ.Ε. Κοτύλης	2001	41	1,9	140	6,7	1.536	73,0	386	18,4
	2011	64	3,2	268	13,4	1.380	69,1	286	14,3
Δ.Ε. Σατρών	2001	1	0,1	30	4,2	519	72,1	170	23,6
	2011	7	1,5	60	13,3	295	65,3	90	19,9
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	2001	9.612	10,1	25.099	26,4	51.410	54,0	9.079	9,5
	2011	15.665	15,3	30.300	29,6	49.349	48,2	7.127	7,0
Π.Α.Μ.-Θ.	2001	63.200	11,1	169.356	29,7	301.115	52,8	36.415	6,4
	2011	92.382	16,2	187.920	33,0	263.467	46,3	25.743	4,5

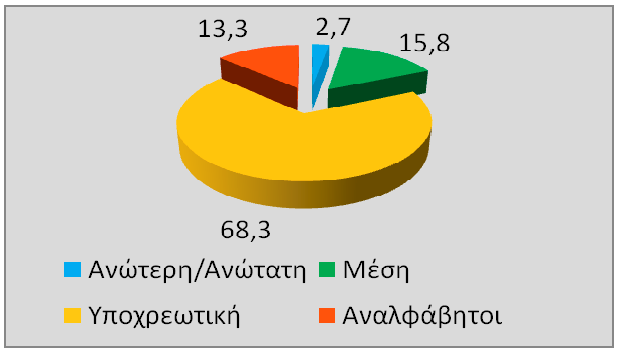
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα Α.2.7. Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης, 2001, 2011

Δήμος Μύκης, 2001

Δήμος Μύκης, 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η εξέταση των ανωτέρω στοιχείων αποκαλύπτει πως το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου παραμένει πολύ χαμηλό καθώς, παρά την τάση βελτίωσης που διαφαίνεται το 2011, οι απόφοιτοι Υποχρεωτικής εκπαίδευσης αποτελούν τη μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων καταγράφοντας ποσοστό 68,3%, ταυτόχρονα με το διατηρούμενο σε υψηλή τιμή ποσοστό 13,3% των Αναλφάβητων. Οι απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης, αν και έχουν διπλασιαστεί, αποτελούν μόνο το 15,8% ενώ οι απόφοιτοι Ανώτερης/Ανώτατης περιορίζονται σε ποσοστό μόλις 2,7%. Παρόμοια εικόνα επικρατεί και σε ό,τι αφορά τις Δημοτικές Ενότητες, όπου ωστόσο ξεχωρίζουν τα υψηλά ποσοστά των αναλφάβητων στις Δ.Ε. Θερμών και Σατρών και η ελάχιστη παρουσία αποφοίτων Ανώτερης/Ανώτατης εκπαίδευσης. Είναι επίσης σαφές πως η μεγάλη πλειοψηφία (81%) των αποφοίτων των δύο ανώτερων επιπέδων εκπαίδευσης εντοπίζεται στη Δ.Ε. Μύκης. Συνολικά, ο Δήμος υστερεί πάρα πολύ ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του συγκριτικά τόσο με την Π.Ε. Ξάνθης όσο και με την Περιφέρεια Α.Μ.-Θ.

Α.2.1.5 Μετανάστευση, μετακινήσεις πληθυσμών και εκτίμηση εποχιακού πληθυσμού

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η αρχική μεταναστευτική κίνηση που εκδηλώθηκε στο Δήμο Μύκης σημειώθηκε κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970, αν και η έκτασή της ήταν πολύ μικρή συγκριτικά με την υπόλοιπη χώρα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο τότε καθεστώς απαγορεύσεων που είχε επιβληθεί στον τοπικό πληθυσμό ο οποίος διαβιούσε εντός της αποκαλούμενης Επιτηρούμενης Ζώνης, μιας περιοχής κατά μήκος των βόρειων συνόρων της χώρας εντός της οποίας ίσχυαν, μεταξύ άλλων, σημαντικοί περιορισμοί στις μετακινήσεις. Η κατάργηση των σχετικών απαγορεύσεων το 1995 οδήγησε στην αύξηση του μεταναστευτικού κύματος και έτσι μέρος του πληθυσμού, κατά κύριο λόγο νεαροί άνδρες, μετακινήθηκε στην Ξάνθη, την Αθήνα και το εξωτερικό προκειμένου να εργαστεί στους κλάδους των οικοδομών, της ναυτιλίας και των ναυπηγείων[38].

[38] Φουφρή Δ. (2021), Η μειονότητα του Νομού Ξάνθης: Κοινωνικός αποκλεισμός στο χώρο και δημόσια πολιτική (Διδακτορική διατριβή). Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο / Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Αθήνα, σελ. 148.

Εκ νέου αναζωπύρωση της μετανάστευσης σημειώθηκε κατά τη δεκαετία του 2000 λόγω της οικονομικής κρίσης, λαμβάνοντας τόσο μόνιμο όσο και εποχιακό χαρακτήρα[39]. Κύριος προορισμός ήταν το εξωτερικό και συγκεκριμένα χώρες της Βόρειας Ευρώπης με ισχυρό ναυπηγικό τομέα αλλά και βαλκανικές ή αραβικές χώρες (π.χ. Κατάρ) όπου πραγματοποιούνταν μεγάλα κατασκευαστικά έργα[40]. Ιδιαιτερότητα αποτελεί η μετανάστευση ατόμων νεαρής ηλικίας σε χώρες του εξωτερικού, με βασικό προορισμό τη γειτονική Τουρκία, για την πραγματοποίηση σπουδών σε σχολές Ανώτερης και Ανώτατης εκπαίδευσης. Ο εποχιακά εργαζόμενος πληθυσμός επιστρέφει συνήθως κατά τη θερινή περίοδο, και η προαναφερθείσα διαφορά μεταξύ μόνιμου και πραγματικού πληθυσμού κατά την απογραφή του 2011 (909 άτομα) αποτελεί μια ένδειξη για τον αριθμό των κατοίκων που βρίσκονται εκτός Δήμου. Σε τοπικό επίπεδο, η ανεργία και η έλλειψη επαρκών αστικών εξυπηρετήσεων συμβάλλουν στην εποχιακή ή μόνιμη μετακίνηση κατοίκων του Δήμου στην πόλη της Ξάνθης προς αναζήτηση εργασίας, παροχή υπηρεσιών περίθαλψης και εκπαίδευσης, εμπόριο κλπ. Τέλος, η γεωγραφική απομόνωση, η μη εκμετάλλευση των υφιστάμενων τουριστικών πόρων και ο μικρός αριθμός διαθέσιμων τουριστικών καταλυμάτων συντελούν στην περιορισμένη αριθμητικά και βραχυχρόνια σε διάρκεια παρουσία τουριστών εντός του Δήμου.

Α.2.1.6 Συμπεράσματα: Αραιοκατοίκηση, Αστικοποίηση

Το κατεξοχήν ορεινό ανάγλυφο που επικρατεί σε όλη την επικράτεια του Δήμου Μύκης είχε ως συνέπεια εξαρχής την πολύ χαμηλή πυκνότητα κατοίκησης. Η σχετική επίδοση παρέμεινε σταθερή τις προηγούμενες δεκαετίες λόγω των χαμηλών απόλυτων τιμών της μείωσης του πληθυσμού, κάτι που άλλαξε την περίοδο 2001-2011 λόγω της απώλειας σημαντικού αριθμού κατοίκων με αποτέλεσμα αντίστοιχη μεταβολή στο βαθμό αραιοκατοίκησης, όπως παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα.

[39] Ραχμί Ε. (2021), Οι δυνατότητες αειφόρου ανάπτυξης του Ιαματικού Τουρισμού – Η περίπτωση των ιαματικών πηγών Θερμών του Δ. Μύκης (Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία). Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης / Σχολή Κοινωνικών Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών / Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Κομοτηνή, σελ. 37.

[40] Νάνου Γ. (2018), Ενσωμάτωση των Ιαματικών Λουτρών Θερμών στο τουριστικό προϊόν της Ξάνθης (Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία). Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης / Σχολή Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας / Τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας και Ιατρικών Εργαστηρίων, Σίνδος, σελ. 31.

Πίνακας Α.2.11. Πυκνότητα κατοίκησης Π.Α.Μ.-Θ., Π.Ε. Ξάνθης και Δήμων, 1991-2021

Χωρική Ενότητα	Πυκνότητα κατοίκησης (κάτ./χλμ.^{2})			
	1991	2001	2011	2021
Περιφέρεια Α.Μ.-Θ.	40	43	43	40
Π.Ε. Ξάνθης	51	57	62	60
Δήμος Μύκης	26	25	25	23
Δ.Ε. Μύκης	36	37	38	-
Δ.Ε. Θερμών	16	14	9	-
Δ.Ε. Κοτύλης	30	30	27	-
Δ.Ε. Σατρών	7	5	3	-
Δήμος Ξάνθης	93	112	130	132
Δήμος Αβδήρων	49	52	54	51
Δήμος Τοπείρου	40	39	37	31

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η πυκνότητα κατοίκησης στον Δήμο Μύκης, τον πιο αραιά κατοικημένο της Π.Ε. Ξάνθης, έχει υποστεί μείωση κατά μια μονάδα την περίοδο 1991-2001 και κατά δύο μονάδες την περίοδο 2011-2021 (βάσει των προσωρινών αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής) φτάνοντας τους 23 κατοίκους/χλμ.^{2} Στις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες (για τις οποίες τα επιμέρους πληθυσμιακά δεδομένα για το 2021 δεν είναι ακόμη διαθέσιμα) η Δ.Ε. Μύκης παρουσιάζει τη μεγαλύτερη πυκνότητα κατοίκησης όντας η μοναδική που σημειώνει μικρή αύξηση την περίοδο 1991-2011 και ακολουθεί η Δ.Ε. Κοτύλης στην οποία καταγράφεται μείωση. Στη Δ.Ε. Θερμών παρατηρείται σημαντική πτώση της ήδη αρκετά χαμηλότερης πυκνότητας κατοίκησης κατά 7 μονάδες εντός της 20ετίας ενώ στην ήδη εξαιρετικά αραιοκατοικημένη Δ.Ε. Σατρών εμφανίζεται περαιτέρω επιδείνωση.

Αναφορικά με την αστικοποίηση, δεν υφίστανται καθορισμένα κριτήρια για το εάν ένας οικισμός μπορεί να θεωρηθεί ή μη αστικοποιημένος. Μια σχετική εκτίμηση, ωστόσο, για τον «βαθμό αστικοποίησης» δύναται να πραγματοποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη την κατάταξη των οικιστικών κέντρων, αναλόγως του πληθυσμού και των υφιστάμενων λειτουργιών τους, σε πέντε επίπεδα βάσει της Κ.Υ.Α. 10788/5-3-2004 (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004). Όπως αναφέρεται στο Παράρτημα της εν λόγω Κ.Υ.Α.:

Οικισμοί ή οικιστικά κέντρα 5ου επιπέδου (απλά χωριά):

Είναι μικρού πληθυσμιακού μεγέθους οικισμοί ή συνοικισμοί όπου βασικά αναπτύσσεται κατοικία καθώς και οι οικισμοί πιο σύνθετοι που εξυπηρετούν μικρό αριθμό γειτονικών οικισμών λόγω μιας λειτουργίας (π.χ. βρεφικός σταθμός). Οι εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται σε αυτούς (επιλεκτικά) είναι οι ακόλουθες: Νηπιαγωγείο, δημοτικό, βρεφικός σταθμός, ανοιχτοί χώροι άθλησης.

Οικιστικό κέντρο 4ου επιπέδου (κεφαλοχώρι):

Εξυπηρετούμενος πληθυσμός 2.000-8.000 κάτοικοι περίπου (μέσος όρος 5.000 κάτοικοι).

Εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται επιπλέον αυτών της προηγούμενης κατηγορίας: Γυμνάσιο, Λύκειο, περιφερειακό ιατρείο, βιβλιοθήκη – κέντρο νεότητας, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, ταχυδρομείο.

Εφ' όσον είναι έδρα ΟΤΑ χωροθετούνται διοικητικά (δημοτικές υπηρεσίες, αστυνομικό τμήμα, πυροσβεστική υπηρεσία, γραφεία ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ) και οικονομικές υπηρεσίες (δημοτικές επιχειρήσεις, υποκαταστήματα τράπεζας)

Στο Δήμο Μύκης το 2011 υφίστανται μόλις δύο οικισμοί με μόνιμο πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως «κεφαλοχώρια», ο Κένταυρος (2.580 κάτοικοι) και ο Εχίνος (2.486 κάτοικοι), Ταυτόχρονα, παρατηρείται διασπορά αλλά και ιδιαιτερότητες όσον αφορά τις υφιστάμενες εξυπηρετήσεις, και συγκεκριμένα:

- Η έδρα του Δήμου με τις συνοδές υπηρεσίες βρίσκεται στον οικισμό της Σμίνθης (με μόνιμο πληθυσμό μόλις 277 κατοίκων) όπου λειτουργεί και Γυμνάσιο.
- Στον οικισμό του Εχίνου εδρεύουν Κέντρο Υγείας (εξυπηρέτηση που αντιστοιχεί σε οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου-κωμόπολη), Αστυνομικό Τμήμα, Γυμνάσιο, κατάστημα των ΕΛΤΑ.
- Στον οικισμό της Γλαύκης (1.447 κάτοικοι) λειτουργούν τα δύο Λύκεια που υπάρχουν στο Δήμο καθώς και Γυμνάσιο.
- Στον οικισμό του Κενταύρου υπάρχει Περιφερειακό Ιατρείο, Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (υποδομή υπαγόμενη στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και ταχυδρομικό πρακτορείο.
- Στον οικισμό της Μύκης λειτουργεί Περιφερειακό Ιατρείο και Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Παρατηρείται εμπλουτισμός των εξυπηρετήσεων που αφορούν την παροχή υγείας με την παρουσία Κέντρου Υγείας και έξι συνολικά Περιφερειακών Ιατρείων (λειτουργούν και στους οικισμούς Ωραίο, Θερμά, Κοτύλη και Σάτρες), απόρροια της γεωγραφικής απομόνωσης του Δήμου αλλά και των επιμέρους Δημοτικών Ενοτήτων του, αλλά και διασπορά εξυπηρετήσεων όπως η έδρα του Δήμου με τις δημοτικές υπηρεσίες καθώς και των δύο Λυκείων. Παράλληλα, οι δύο πολυπληθέστεροι οικισμοί του Εχίνου και του Κενταύρου, αν και συγκεντρώνουν αρκετές εξυπηρετήσεις, πληρούν οριακά το χαρακτηρισμό ως «κεφαλοχώρια» από την άποψη της συγκέντρωσης πληθυσμού. Έτσι, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κάποιος οικισμός του Δήμου έχει αποκτήσει καθεστώς αστικού κέντρου.

Συνολικά, ο Δήμος Μύκης εμφανίζει σταθερή, αν και μικρής έκτασης, πληθυσμιακή μείωση τις τελευταίες δεκαετίες η οποία φαίνεται πως εντάθηκε την περίοδο 2001-2011. Οι υφιστάμενοι οικισμοί είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία μικρού μεγέθους (έως 1.000 κάτοικοι) και ο μεγαλύτερος δεν ξεπερνά τα 3.000 άτομα. Ο πληθυσμός συγκεντρώνεται στη Δ.Ε. Μύκης όπου βρίσκονται οι οικισμοί με τις περισσότερες εξυπηρετήσεις και εγγύτητα στο οδικό δίκτυο που συνδέει το Δήμο με την πόλη της Ξάνθης, έδρα της Περιφερειακής Ενότητας, ενώ οι πλέον απομακρυσμένες Δ.Ε. Θερμών και Σατρών καταγράφουν μικρούς αριθμούς κατοίκων οι οποίοι μειώνονται διαρκώς.

Επιπλέον, η ηλικιακή κατανομή καταδεικνύει πως ο πληθυσμός είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος του νεαρής ηλικίας, φαινόμενο ωστόσο που χαρακτηρίζει κυρίως τη Δ.Ε. Μύκης και δευτερευόντως τη Δ.Ε. Κοτύλης με τις άλλες δύο Δημοτικές Ενότητες να καταγράφουν σημαντικούς αριθμούς ατόμων μεγαλύτερων ηλικιών. Τα νοικοκυριά που συγκροτούνται είναι σε σημαντικό βαθμό πολυμελή (άνω των 4 μελών) ενώ αδύνατο σημείο αποτελεί το μορφωτικό επίπεδο καθώς τα 2/3 του πληθυσμού έχουν τελειώσει μόνο την υποχρεωτική εκπαίδευση και οι αναλφάβητοι καταλαμβάνουν σταθερά ποσοστό άνω του 10%. Η δε κατάργηση των απαγορεύσεων στις μετακινήσεις μετά το 1995 και η οικονομική κρίση μετά το 2010 συνετέλεσαν στη μετανάστευση τμήματος του πληθυσμού προς αναζήτηση εργασίας σε άλλες περιοχές ή και το εξωτερικό, η οποία έχει έντονο εποχιακό χαρακτήρα.

Α.2.2 Οικονομική ανάπτυξη

Α.2.2.1 Διάρθρωση οικονομικής δραστηριότητας

Η οικονομική δραστηριότητα στο Δήμο Μύκης βασίζεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της στον πρωτογενή τομέα. Κύρια ενασχόληση του πληθυσμού είναι η γεωργία η οποία ασκείται σε μικρές και διακεκομμένες εκτάσεις εντός του ορεινού χώρου που καλύπτει το σύνολο του Δήμου. Η παρουσία της ήταν ανέκαθεν συνυφασμένη με την καλλιέργεια καπνού, αν και βρίσκεται σε εξέλιξη, με αργό ρυθμό ωστόσο, η αλλαγή προς άλλα είδη και μορφές καλλιέργειας. Η κτηνοτροφία είναι ο έτερος κύριος πυλώνας δραστηριότητας του πρωτογενούς τομέα καθώς ευνοείται από το ορεινό ανάγλυφο και το πλούσιο φυσικό περιβάλλον και περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο την εκτροφή αιγοπροβάτων. Η δασοκομία ασκείται σε ευρεία έκταση στις εκτεταμένες δασικές περιοχές συμβάλλοντας καίρια και στην κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού ως πηγή ενέργειας και θέρμανσης, ενώ η αλιεία εσωτερικών υδάτων ασκείται σε ερασιτεχνική βάση χωρίς να υπάρχει περαιτέρω ανάπτυξη. Ο δευτερογενής τομέας καταγράφει πολύ μικρή παρουσία η οποία εντοπίζεται εντός των μεγαλύτερων οικισμών και είναι επικεντρωμένος στη μεταποίηση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής και τις κατασκευές ξύλινων κατά κύριο λόγο προϊόντων. Περιορισμένη είναι και η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα, με το εμπόριο και τις υπηρεσίες να εξυπηρετούν σχεδόν αποκλειστικά την τοπική ζήτηση ενώ ελάχιστη ανάπτυξη παρουσιάζει και ο τουριστικός κλάδος.

Α.2.2.2 Διάρθρωση και εξέλιξη απασχόλησης, ανεργίας

Τα δεδομένα αναφορικά με την απασχόληση και την ανεργία του εργατικού δυναμικού του Δήμου Μύκης παρουσιάζονται στη συνέχεια.

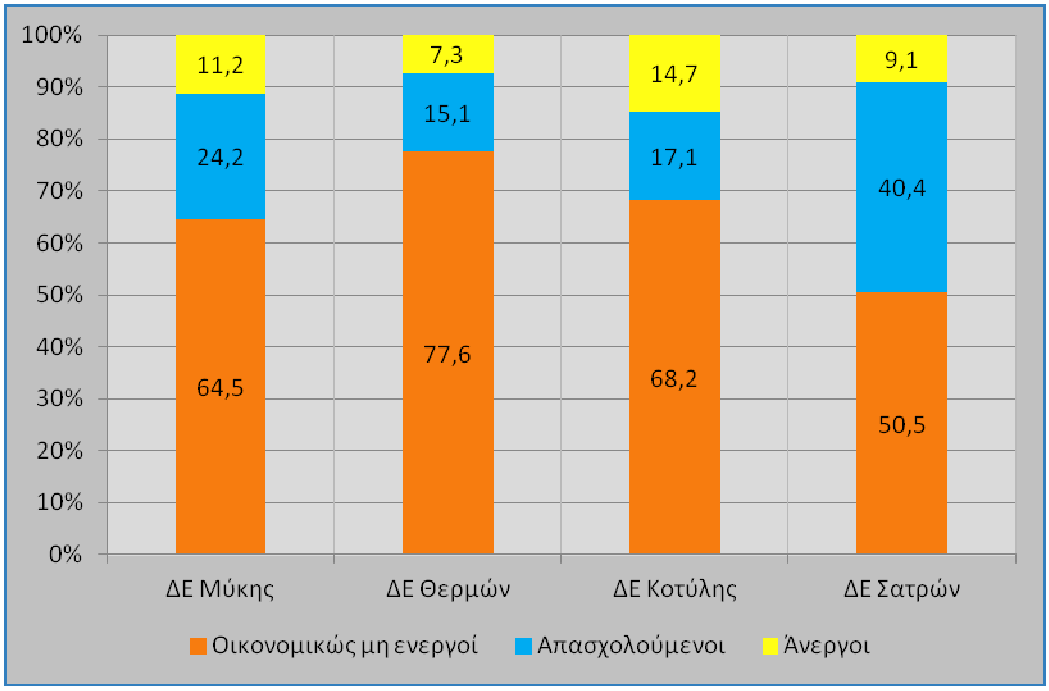
Πίνακας Α.2.12. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός ανά Δ.Ε., 2001, 2011

Χωρική Ενότητα	Έτος	Οικονομικώς ενεργοί						Οικονομικώς μη ενεργοί	
		Απασχολούμενοι		Άνεργοι		Σύνολο			
		Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	**2001**	5.988	37,2	598	3,7	6.586	40,9	9.505	59,1
	2011	3.616	23,3	1.779	11,4	5.395	34,7	10.145	65,3
Δ.Ε. Μύκης	**2001**	4.242	36,3	510	4,4	4.752	40,7	6.921	59,3
	2011	2.928	24,2	1.359	11,2	4.287	35,5	7.800	64,5
Δ.Ε. Θερμών	**2001**	434	33,6	27	2,1	461	35,7	832	64,3
	2011	123	15,1	59	7,3	182	22,4	630	77,6
Δ.Ε. Κοτύλης	**2001**	919	39,3	41	1,8	960	41,0	1.381	59,0
	2011	370	17,1	317	14,7	687	31,8	1.471	68,2
Δ.Ε. Σατρών	**2001**	393	50,1	20	2,6	413	52,7	371	47,3
	2011	195	40,4	44	9,1	239	49,5	244	50,5
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	**2001**	36.901	35,8	5.541	5,4	42.442	41,2	60.517	58,8
	2011	31.625	28,4	11.634	10,5	43.259	38,9	67.963	61,1
Π.Α.Μ.-Θ.	**2001**	214.981	35,4	28.171	4,6	243.152	40,0	364.010	60,0
	2011	187.306	30,8	47.273	7,8	234.579	38,6	373.603	61,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Μεταξύ 2001 και 2011 ο αριθμός των απασχολούμενων στο Δήμο παρουσιάζει σημαντική μείωση σε αντίθεση με τους άνεργους οι οποίοι υπερδιπλασιάζονται, με συνέπεια το ποσοστό των οικονομικώς ενεργών κατοίκων να περιορίζεται πλέον στο 1/3 του συνολικού πληθυσμού με ταυτόχρονη άνοδο του ποσοστού των μη ενεργών. Παρόμοια εξέλιξη καταγράφεται και στις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες, με ακόμη εντονότερη πτώση του ήδη περιορισμένου αριθμού των απασχολούμενων στις Δ.Ε. Θερμών, Κοτύλης και Σατρών, ραγδαία αύξηση των ανέργων στις Δ.Ε. Μύκης και Κοτύλης και γενικότερα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά των οικονομικά μη ενεργών πλην της Δ.Ε. Σατρών όπου διατηρούνται κοντά στο 50%. Έτσι, η ευνοϊκή εικόνα του Δήμου Μύκης σε σχέση με την Π.Ε. Ξάνθης και την Π.Α.Μ.-Θ. κατά το 2001 έχει αντιστραφεί το 2011, ειδικά στα ποσοστά των απασχολούμενων και των ανέργων.

Διάγραμμα Α.2.8. Ποσοστιαία κατανομή ανά καθεστώς απασχόλησης και Δ.Ε., 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Οι οικονομικώς μη ενεργοί κυριαρχούν σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες το 2011. Η παρουσία τους είναι εντονότερη στη Δ.Ε. Θερμών, όπου ξεπερνούν το 77%, με πολύ υψηλά ποσοστά και στις Δ.Ε. Μύκης και Κοτύλης ενώ η Δ.Ε. Σατρών είναι η μόνη όπου επικρατεί σχετική ισορροπία με τους απασχολούμενους. Τα ποσοστά των τελευταίων στις υπόλοιπες χωρικές ενότητες φτάνουν σε λιγότερο από το 1/4 του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ αντίστοιχα τα ποσοστά των ανέργων υπερβαίνουν το 10% στις Δ.Ε. Κοτύλης και Μύκης και το προσεγγίζουν στη Δ.Ε. Σατρών.

Συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις προοπτικές της απασχόλησης και της ανεργίας στο Δήμο προκύπτουν και από την εξέταση τριών συναφών δεικτών, οι οποίοι παρατίθενται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας Α.2.13. Παράγωγοι δείκτες, 2001, 2011

Χωρική Ενότητα	Έτος	Δείκτης Εργατικού δυναμικού	Δείκτης απασχόλησης	Δείκτης ανεργίας
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	**2001**	40,9	37,2	9,1
	2011	34,7	23,3	33,0
Δ.Ε. Μύκης	**2001**	40,7	36,3	10,7
	2011	35,5	24,2	31,7
Δ.Ε. Θερμών	**2001**	35,7	33,6	5,9
	2011	22,4	15,1	32,4
Δ.Ε. Κοτύλης	**2001**	41,0	39,3	4,3
	2011	31,8	17,1	46,1
Δ.Ε. Σατρών	**2001**	52,7	50,1	4,8
	2011	49,5	40,4	18,4
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	**2001**	41,2	35,8	13,1
	2011	38,9	28,4	26,9
Π.Α.Μ.-Θ.	**2001**	40,0	35,4	11,6
	2011	38,6	30,8	20,2

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο δείκτης εργατικού δυναμικού[41] αφορά στη σχέση των οικονομικά ενεργών με το σύνολο του πληθυσμού. Στο Δήμο Μύκης καταγράφεται υποχώρηση της τιμής του κατά 6,2 ποσοστιαίες μονάδες και αντίστοιχη πτώση υπάρχει και στην ομώνυμη Δημοτική Ενότητα. Στη Δ.Ε. Θερμών η αντίστοιχη μεταβολή κυμαίνεται σε διπλάσια επίπεδα και παρεμφερής είναι και η εικόνα στη Δ.Ε. Κοτύλης, με τη Δ.Ε. Σατρών να διαφοροποιείται καθώς η τιμή του δείκτη διατηρείται αρκετά υψηλότερα. Σε επίπεδο Δήμου, η μικρή διαφορά από την Π.Ε. Ξάνθης και την Π.Α.Μ.-Θ. που καταγράφηκε το 2001 έχει διευρυνθεί την επόμενη δεκαετία.

[41] Δείκτης εργατικού δυναμικού=(Οικονομικώς ενεργοί ÷ συνολικό πληθυσμό)×100.

Ο δείκτης απασχόλησης[42] εξετάζει τη σχέση των απασχολούμενων με το σύνολο του πληθυσμού. Η ήδη χαμηλή τιμή του για το Δήμο το 2001 μειώνεται κατά πολύ το 2011 με τη Δ.Ε. Μύκης να ακολουθεί και πάλι αντίστοιχη πορεία. Στις Δ.Ε. Θερμών και Κοτύλης η εξέλιξη είναι ακόμη δυσμενέστερη καθώς η τιμή του δείκτη υποδιπλασιάζεται ενώ στη Δ.Ε. Σατρών, παρά τη μεγάλη πτώση του, παραμένει πολύ υψηλότερα από τις υπόλοιπες χωρικές ενότητες, με τιμή άνω του 40%. Συνολικά, ο δείκτης απασχόλησης στο Δήμο Μύκης, αν και αρχικά εμφανίζει καλύτερη επίδοση συγκρινόμενος με τους αντίστοιχους της Π.Ε. Ξάνθης και της Π.Α.Μ.-Θ., καταλήγει το 2011 να υστερεί σημαντικά σε σχέση με αμφότερους.

Ο δείκτης ανεργίας[43] εκφράζει τη σχέση μεταξύ ανέργων και οικονομικά ενεργών και η εξέλιξή του είναι η πλέον δυσμενής καθώς η τιμή του αυξάνεται σχεδόν κατά 24 μονάδες στο σύνολο του Δήμου. Ελαφρώς χαμηλότερη και παρόμοια μεταβολή καταγράφεται στις Δ.Ε. Μύκης και Θερμών αντίστοιχα. Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται τόσο στη Δ.Ε. Κοτύλης, όπου ο δείκτης εκτινάσσεται κατά 43,1 μονάδες, όσο και στη Δ.Ε. Σατρών όπου η μεταβολή είναι πιο περιορισμένη σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές. Συγκριτικά με την Π.Ε. Ξάνθης και την Περιφέρεια, η αρχική πολύ θετική επίδοση του Δήμου έχει πλέον μεταβληθεί πλήρως επί το δυσμενέστερο.

Πίνακας Α.2.14. Κατανομή απασχολούμενων ανά τομέα απασχόλησης, 2001, 2011

Χωρική Ενότητα	Έτος	Σύνολο	Πρωτογενής		Δευτερογενής		Τριτογενής		Νέοι άνεργοι	
			Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ	**2001**	5.988	3.772	63,0	1.531	25,6	525	8,8	160	2,7
	2011	3.616	1.743	48,2	1.195	33,0	678	18,8	-	-
Δ.Ε. Μύκης	**2001**	4.242	2.531	59,7	1.175	27,7	401	9,5	135	3,2
	2011	2.928	1.349	46,1	1.046	35,7	533	18,2	-	-
Δ.Ε. Θερμών	**2001**	434	277	63,8	120	27,6	25	5,8	12	2,8
	2011	123	46	37,4	56	45,5	21	17,1	-	-
Δ.Ε. Κοτύλης	**2001**	919	611	66,5	224	24,4	78	8,5	6	0,7
	2011	370	195	52,7	82	22,2	93	25,1	-	-
Δ.Ε. Σατρών	**2001**	393	353	89,8	12	3,1	21	5,3	7	1,8
	2011	195	153	78,5	11	5,6	31	15,9	-	-
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	**2001**	36.901	10.495	28,4	9.851	26,7	14.497	39,3	2.058	5,6
	2011	31.625	5.653	17,9	6.785	21,5	19.187	60,7	-	-
Π.Α.Μ.-Θ.	**2001**	214.981	62.962	29,3	45.248	21,0	98.417	45,8	8.354	3,9
	2011	187.306	38.787	20,7	30.892	16,5	117.627	62,8	-	-

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

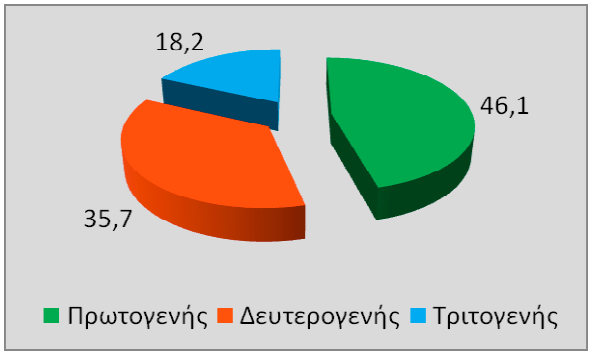
[42] Δείκτης απασχόλησης=(Απασχολούμενοι ÷ συνολικό πληθυσμό)×100.

[43] Δείκτης ανεργίας=(Άνεργοι ÷ Οικονομικώς ενεργοί)×100.

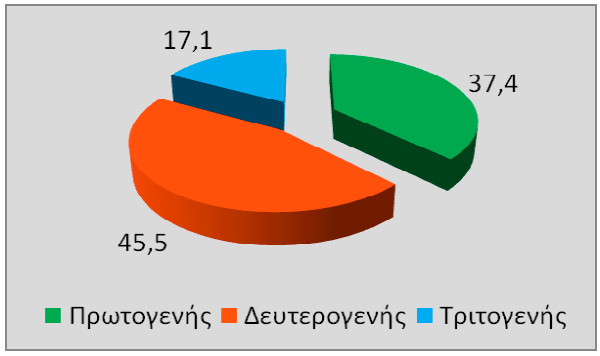
Η εξέλιξη της κατανομής των απασχολούμενων ανά τομέα αποκαλύπτει πως η κύρια μεταβολή στο Δήμο Μύκης είναι η μείωση της βαρύτητας του πρωτογενούς τομέα μεταξύ 2001 και 2011, χωρίς ωστόσο αυτός να χάσει την πρωτεύουσα σημασία του. Ο δευτερογενής αυξάνει την ποσοστιαία συμμετοχή του παρά τις αριθμητικές απώλειες των εργαζομένων του και ο τριτογενής αναπτύσσεται, παραμένοντας ωστόσο αρκετά πίσω από τους υπόλοιπους. Στις επιμέρους χωρικές ενότητες, η μεγαλύτερη πτώση στον πρωτογενή τομέα καταγράφεται στο ποσοστό των απασχολούμενων της Δ.Ε. Θερμών και έπονται οι Δ.Ε. Μύκης και Κοτύλης, με τη Δ.Ε. Σατρών να διατηρείται συγκριτικά σε πολύ υψηλότερο επίπεδο. Ο δευτερογενής τομέας αυξάνει την ποσοστιαία (αλλά όχι και αριθμητική) συμμετοχή του στις δύο πρώτες Δημοτικές Ενότητες με ταυτόχρονη υποχώρηση στη Δ.Ε. Κοτύλης και ελάχιστη παρουσία στη Δ.Ε. Σατρών. Ο τριτογενής εμφανίζει πολλαπλάσια ποσοστά απασχολούμενων μεταξύ των δύο απογραφών και αριθμητική ενίσχυση σε όλες τις περιοχές πλην της Δ.Ε. Θερμών. Η σύγκριση με την Π.Ε. Ξάνθης και την Περιφέρεια Α.Μ.-Θ. καταδεικνύει τον αγροτικό χαρακτήρα του Δήμου λόγω των διατηρούμενων υψηλότερων ποσοστών στον πρωτογενή τομέα, την αντίθετη πορεία όσον αφορά στον δευτερογενή τομέα και την πολύ έντονη υστέρηση στον τριτογενή.

Διάγραμμα Α.2.9. Κατανομή απασχολούμενων ανά τομέα απασχόλησης και Δ.Ε., 2011

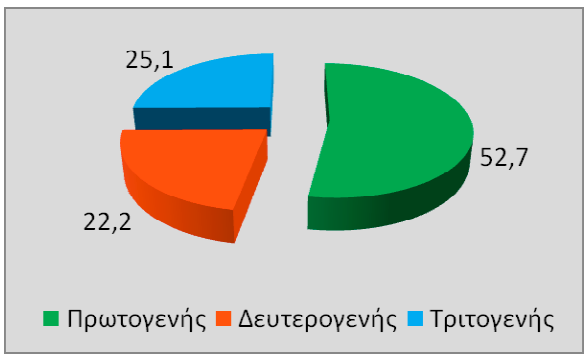
Δ.Ε. Μύκης

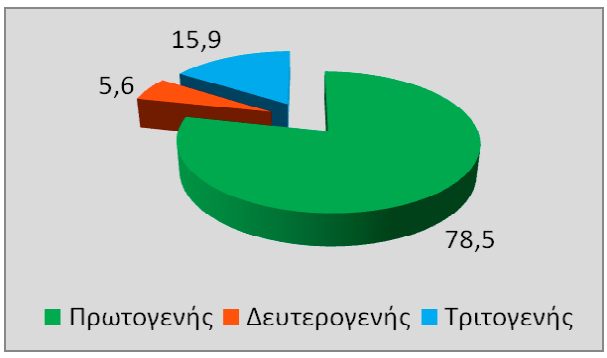
Δ.Ε. Θερμών

Δ.Ε. Κοτύλης

Δ.Ε. Σατρών

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η σύγκριση μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων αποκαλύπτει πως ο πρωτογενής τομέας υπερέχει στη Δ.Ε. Σατρών με συντριπτικό ποσοστό ενώ και στις υπόλοιπες περιοχές διατηρεί πολύ υψηλή έως την υψηλότερη συμμετοχή στην απασχόληση των κατοίκων. Η επίδοση του δευτερογενούς τομέα είναι η υψηλότερη στη Δ.Ε. Θερμών και ακολουθούν με αξιόλογο ποσοστιαίο μερίδιο οι Δ.Ε. Μύκης και Κοτύλης, με τον τριτογενή να διατηρείται σε όλες τις επιμέρους περιοχές χαμηλότερα από το 20%, πλην της Δ.Ε. Κοτύλης όπου απασχολεί το 1/4 των εργαζομένων.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η κατατομή των απασχολούμενων κατά κλάδο δραστηριότητας στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Επισημαίνεται ότι δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία για τον πρωτογενή διότι η ΕΛΣΤΑΤ απογράφει συνολικά και όχι διακριτά τους απασχολούμενους σε γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία και αλιεία.

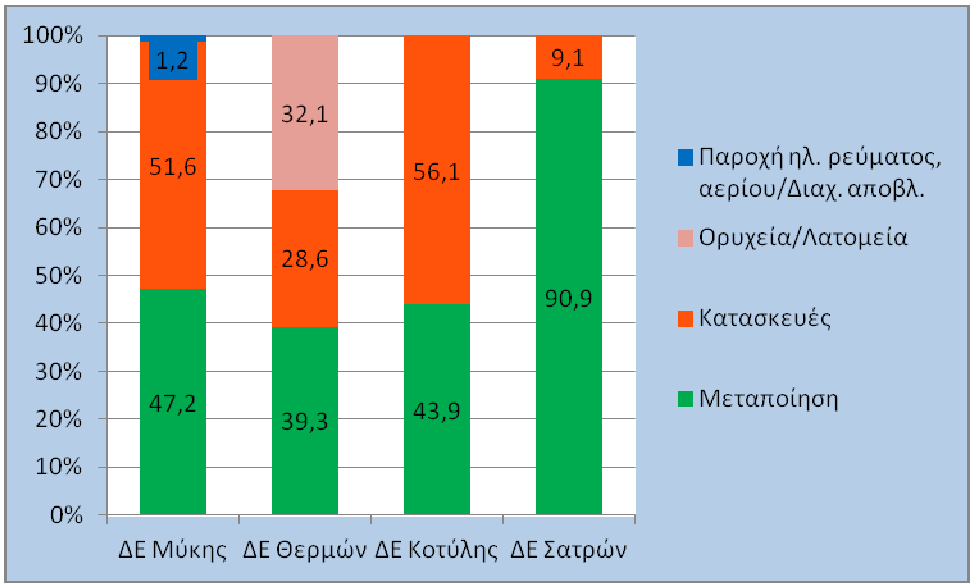
Πίνακας Α.2.15. Κατανομή απασχολούμενων δευτερογενούς τομέα κατά κλάδο δραστηριότητας Δ. Μύκης, 2001, 2011

Έτος	Ορυχεία, λατομεία	Μετα-ποίηση	Παροχή ηλ. ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Σύνολο
2001	18	354	16		1.143	1.531
%	1,2	23,1	1,0		74,7	100,0
2011	18	562	1	12	602	1.195
%	1,5	47,0	0,1	1,0	50,4	100,0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο μεγαλύτερος αριθμός απασχολούμενων στον δευτερογενή τομέα ανήκει στον κλάδο «Κατασκευές», ο αριθμός και το ποσοστό των οποίων ωστόσο παρουσιάζει σημαντική μείωση το 2011 φτάνοντας το ήμισυ επί του συνόλου. Ωφελούμενος είναι ο κλάδος «Μεταποίηση» στον οποίο απασχολείται πλέον παραπλήσιο ποσοστό ενώ οι υπόλοιποι τρεις κλάδοι έχουν ελάχιστη συμμετοχή.

Διάγραμμα Α.2.10. Ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων δευτερογενούς τομέα κατά κλάδο δραστηριότητας και Δ.Ε., 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Στις επιμέρους χωρικές ενότητες ο κλάδος «Μεταποίηση» κυριαρχεί απόλυτα με όρους απασχόλησης στη Δ.Ε. Σατρών και καταγράφει παραπλήσια επίδοση με αυτόν των «Κατασκευών» στη Δ.Ε. Μύκης, αρκετά χαμηλότερη στη Δ.Ε. Κοτύλης και υψηλότερη στη Δ.Ε. Θερμών. Η συγκεκριμένη χωρική ενότητα είναι η μόνη στην οποία υπάρχει παρουσία του κλάδου «Ορυχεία/Λατομεία» ο οποίος και κατέχει το δεύτερο κατά σειρά ποσοστό στην τοπική απασχόληση. Δεδομένου, δε, ότι δεν υφίσταται εξορυκτική δραστηριότητα στην περιοχή μελέτης, οι απασχολούμενοι στο συγκεκριμένο κλάδο εργάζονται προφανώς εκτός Δήμου. Αντίστοιχα, οι κλάδοι «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» και «Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης» απασχολούν προσωπικό αποκλειστικά στη Δ.Ε. Μύκης όπου και η έδρα του Δήμου με τις αντίστοιχες υπηρεσίες.

Πίνακας Α.2.16. Κατανομή απασχολούμενων τριτογενούς τομέα κατά κλάδο δραστηριότητας Δ. Μύκης, 2001, 2011

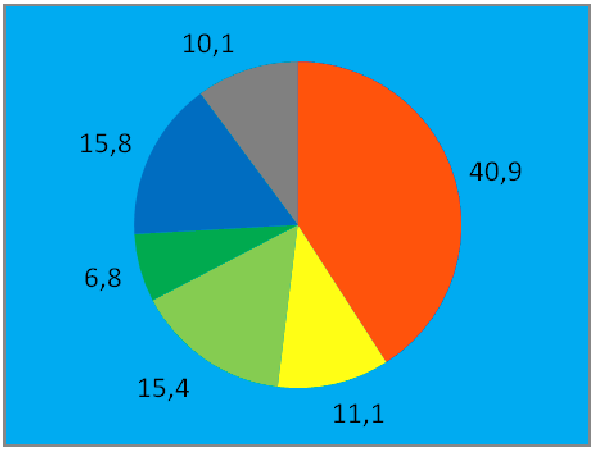
Έτος	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	Μεταφορά και αποθήκευση / Ενημέρωση και επικοινωνία	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας / Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Εκπαίδευση	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Διοικητικές δραστηριότητες / Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	Λοιπές δραστηριότητες	Σύνολο
2001	144	120	107	21	28	75	6	22	2	525
%	27,4	22,9	20,4	3,2	5,3	14,3	1,1	4,2	1,2	100
2011	244	106	108	13	46	107	20	28	6	678
%	36,0	15,6	15,9	1,9	6,8	15,8	2,9	4,1	0,9	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

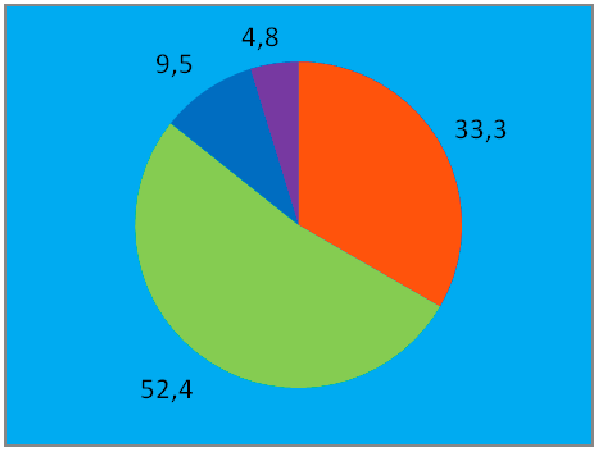
Στον τριτογενή τομέα η σημαντικότερη μεταβολή μεταξύ 2001 και 2011 αφορά στην αύξηση, αριθμητική και ποσοστιαία, του κλάδου «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών» στον οποίο απασχολείται πλέον το 1/3 των εργαζομένων. Ακολουθούν με ποσοστά που πλησιάζουν το 16% οι ομάδες κλάδων «Μεταφορά και αποθήκευση / Ενημέρωση και Επικοινωνία» και «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» (με υποχώρηση) και ο κλάδος «Εκπαίδευση» (σε άνοδο). Αρκετά πιο περιορισμένη συμμετοχή καταγράφουν ο κλάδος «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική και κοινωνική ασφάλιση» και η ομάδα κλάδων «Διοικητικές δραστηριότητες / Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών» με τους εναπομείναντες κλάδους να κινούνται σε ποσοστό κάτω από 3%.

Διάγραμμα Α.2.11. Ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων τριτογενούς τομέα κατά κλάδο δραστηριότητας και Δ.Ε., 2011

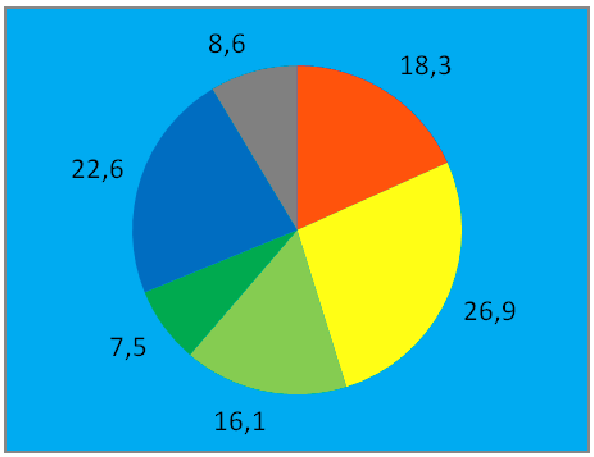
Δ.Ε. Μύκης

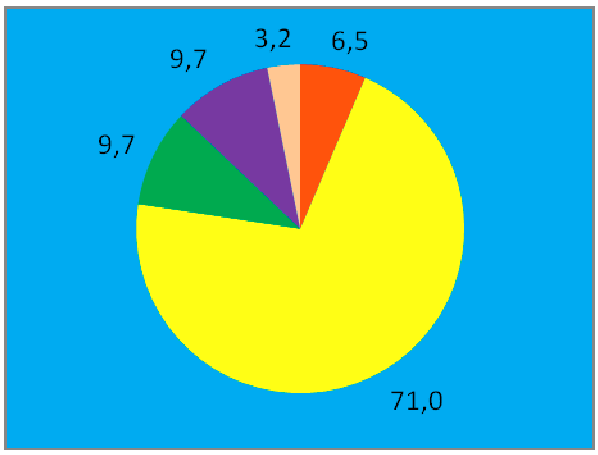
Δ.Ε. Θερμών

Δ.Ε. Κοτύλης

Δ.Ε. Σατρών

	Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών
	Μεταφορά και Αποθήκευση / Ενημέρωση και Επικοινωνία
	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης
	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, Υποχρεωτική και Κοινωνική Ασφάλιση
	Εκπαίδευση
	Δραστηριότητες σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
	Διοικητικές Δραστηριότητες / Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία / Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
	Λοιπές Δραστηριότητες

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Το έτος 2011 στη Δ.Ε. Μύκης κυριαρχεί ο κλάδος «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών» και ακολουθούν οι κλάδοι «Εκπαίδευση» και «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» καθώς στη συγκεκριμένη Δημοτική Ενότητα βρίσκονται οι μεγαλύτεροι οικισμοί του Δήμου με τις περισσότερες επιχειρήσεις εμπορίου και εστίασης αλλά και η πλειοψηφία των υποδομών εκπαίδευσης. Στη Δ.Ε. Θερμών άνω του ήμισυ των απασχολούμενων εργάζονται στον κλάδο «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης», επίδοση που οφείλεται στην παρουσία συναφών επιχειρήσεων κυρίως στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών, ενώ σημαντικό ποσοστό καταγράφει ο κλάδος «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών». Στη Δ.Ε. Κοτύλης τα μεγαλύτερα ποσοστά ανήκουν στην ομάδα κλάδων «Μεταφορά και αποθήκευση / Ενημέρωση και επικοινωνία» και στον κλάδο «Εκπαίδευση». Εντύπωση προκαλεί το πολύ υψηλό ποσοστό της ομάδας «Μεταφορά και αποθήκευση / Ενημέρωση και επικοινωνία» στη Δ.Ε. Σατρών στην οποία καταγράφηκε πως ανήκει το 71% των απασχολούμενων του τομέα.

Α.2.2.3 Επαγγέλματα και επιχειρηματικότητα

Η κατανομή των απασχολούμενων ως προς τη θέση που κατέχουν στο επάγγελμά τους παρατίθεται στη συνέχεια.

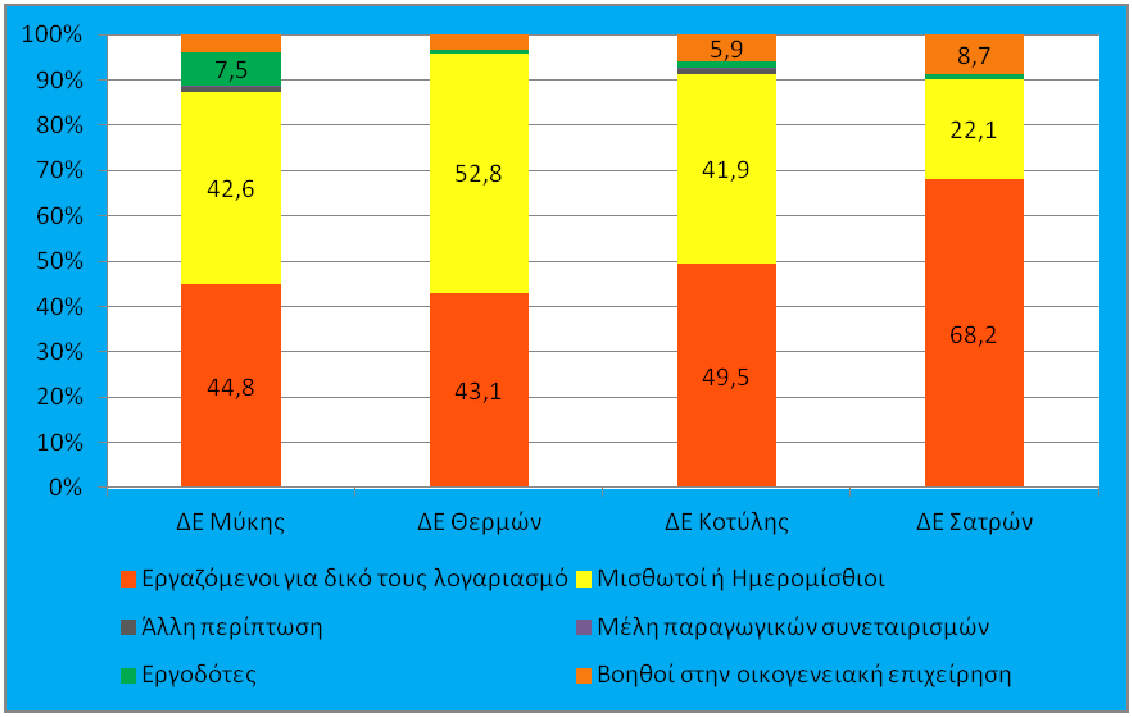
Πίνακας Α.2.17. Κατανομή απασχολούμενων κατά θέση στο επάγγελμα, 2001, 2011

Έτος	Σύνολο	Εργοδότες		Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό		Μισθωτοί ή ημερομίσθιοι		Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών		Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση		Άλλη περίπτωση	
		Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Δήμος Μύκης													
2001	5.988	216	3,6	2.767	46,2	1.969	32,9	-	-	1.036	17,3	-	-
2011	3.616	227	6,3	1.682	46,5	1.510	41,8	10	0,3	156	4,3	31	0,9
Δ.Ε. Μύκης													
2001	4.242	175	4,1	1.938	45,7	1.510	35,6	-	-	619	14,6	-	-
2011	2.928	219	7,5	1.313	44,8	1.247	42,6	9	0,3	113	3,9	27	0,9
Δ.Ε. Θερμών													
2001	434	16	3,7	159	36,6	147	33,9	-	-	112	25,8	-	-
2011	123	1	0,8	53	43,1	65	52,8	0	0,0	4	3,3	0	0,0
Δ.Ε. Κοτύλης													
2001	919	16	1,7	438	47,7	279	30,4	-	-	186	20,2	-	-
2011	370	5	1,4	183	49,5	155	41,9	1	0,3	22	5,9	4	1,1
Δ.Ε. Σατρών													
2001	393	9	2,3	232	59,0	33	8,4	-	-	119	30,3	-	-
2011	195	2	1,0	133	68,2	43	22,1	0	0,0	17	8,7	0	0,0
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ													
2001	36.901	3.185	8,6	8.270	22,4	22.117	59,9	-	-	3.329	9,0	-	-
2011	31.625	2.110	6,7	8.574	27,1	19.978	63,2	58	0,2	738	2,3	167	0,5
Π.Α.Μ.-Θ.													
2001	214.981	22.610	10,5	52.971	24,6	116.998	54,4	-	-	22.402	10,4	-	-
2011	187.306	12.816	6,8	56.009	29,9	112.874	60,3	352	0,2	4.398	2,3	857	0,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η πλειοψηφία των απασχολούμενων ανήκει στις κατηγορίες «Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό» και «Μισθωτοί ή ημερομίσθιοι» οι οποίες καταγράφουν ποσοστά άνω του 40% αλλά με αριθμητική (στη δεύτερη περίπτωση και ποσοστιαία) μείωση. Ακολουθεί σε μεγάλη απόσταση αλλά σημαντικά ενισχυμένη η κατηγορία «Εργοδότες», ενώ η κατηγορία «Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση» σημειώνει κατακόρυφη αριθμητική και ποσοστιαία πτώση, απόρροια του ότι τα άτομα νεότερων ηλικιών επιλέγουν σε μεγαλύτερο βαθμό να συνεχίσουν τις σπουδές τους μετά την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή επιλέγουν άλλες μορφές εργασίας.

Διάγραμμα Α.2.12. Ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων κατά θέση στο επάγγελμα και Δ.Ε., 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Η κατηγορία «Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό» καταγράφει τα μεγαλύτερα ποσοστά σε τρεις από τις τέσσερις Δημοτικές Ενότητες εκ των οποίων ξεχωρίζει η επίδοση της Δ.Ε. Σατρών. Ακολουθεί η κατηγορία «Μισθωτοί ή ημερομίσθιοι» η οποία υπερτερεί ποσοστιαία στη Δ.Ε. Θερμών. Αξιόλογο ποσοστό στην κατηγορία «Εργοδότες» εμφανίζεται μόνο στη Δ.Ε. Μύκης και επίδοση άνω του 5% στην κατηγορία «Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση» εμφανίζεται στις Δ.Ε. Κοτύλης και Σατρών. Συγκριτικά με την Π.Ε. Ξάνθης και την Περιφέρεια Α.Μ.-Θ. ο Δήμος Μύκης φαίνεται να προσεγγίζει το 2011 τα ποσοστά των «Εργοδοτών», να υπερτερεί στους «Εργαζόμενους για δικό τους λογαριασμό», να υστερεί στους «Μισθωτούς ή ημερομίσθιους» και να ακολουθεί τις σημαντικές μειώσεις στους «Βοηθούς στην οικογενειακή επιχείρηση».

Α.2.2.4 Τομεακή/κλαδική διάρθρωση – Ανάλυση προσφοράς – ζήτησης, μορφών τουρισμού ειδικά για τις τουριστικές περιοχές

Πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί το στυλοβάτη της τοπικής οικονομίας με κύριο εκφραστή στη γεωργία την καλλιέργεια καπνού ενώ στην κτηνοτροφική δραστηριότητα κυριαρχεί η αιγοπροβατοτροφία. Η δασοκομία έχει επίσης σημαντικό ρόλο ειδικά για την κάλυψη των τοπικών αναγκών ενώ η αλιεία, αποκλειστικά εσωτερικών υδάτων, έχει σχεδόν μηδενική παρουσία.

Γεωργία

Στη συνέχεια παρατίθεται η κατανομή των καλλιεργειών κατά κατηγορία και Δημοτική Ενότητα για τα έτη 2000 και 2020.

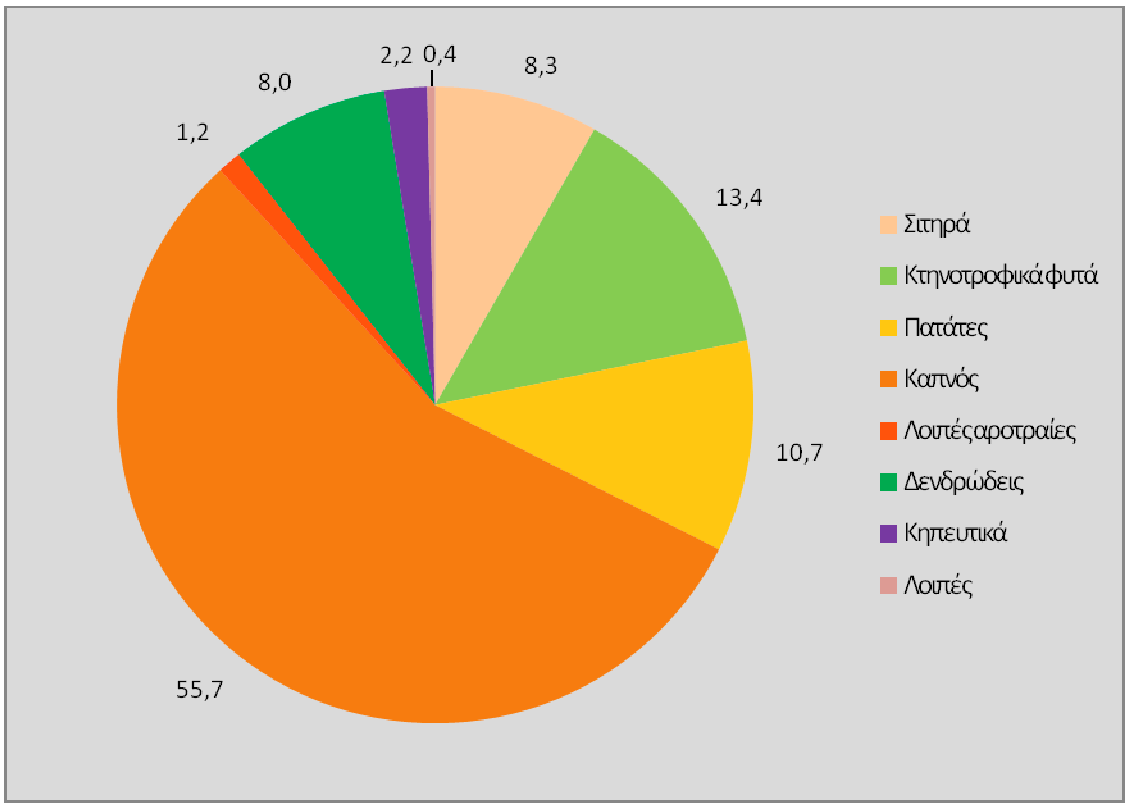
Πίνακας Α.2.18. Κατανομή καλλιεργειών κατά κατηγορία και Δ.Ε., 2000, 2020

Κατηγορία καλλιέργειας		2000	2020				
		ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	Δ.Ε. Μύκης	Δ.Ε. Θερμών	Δ.Ε. Κοτύλης	Δ.Ε. Σατρών
Αροτραίες	στρ.	**31.386,2**	**9.329**	7.158	449	864	858
	%	**97,8**	**89,4**	90,8	81,2	83,2	89,7
Σιτηρά	στρ.		**870**	638	84	26	122
Κτηνοτροφικά φυτά	στρ.		**1.400**	716	164	313	207
Πατάτες	στρ.		**1.120**	726	102	172	120
Καπνός Ανατολικού τύπου	στρ.		**5.813**	5.012	92	330	379
Λοιπές αροτραίες	στρ.		**126**	66	7	23	30
Δενδρώδεις	στρ.	**28**	**836**	576	69	114	77
	%	**<0,1**	**8,0**	7,3	12,5	11,0	8,1
Κηπευτικά	στρ.	**667,6**	**226**	112	35	61	18
	%	**2,2**	**2,2**	1,4	6,3	5,9	1,9
Λοιπές	στρ.		**42**	39	0	0	3
	%		**0,4**	0,5	0	0	0,3
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	**στρ.**	**32.081,8**	**10.433**	7.885	553	1.039	956
Αρδευόμενες	στρ.		**5.151**	4.123	236	391	401
	%		**49,4**	52,3	42,7	37,6	41,9
Αγραν. / Μη καλλιερ.	**στρ.**	**1.473,8**	**8.186**	7.422	710	45	9
ΣΥΝΟΛΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ	**στρ.**	**33.555,6**	**18.619**	15.307	1.263	1.084	965
Βοσκότοποι	στρ.		**45.543**	18.908	1.894	2.685	22.056

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δ. Μύκης 2011-2014, ιδία επεξεργασία

Βάσει των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει καταρχήν πολύ μεγάλη πτώση της έκτασης της καλλιεργούμενης και μη γεωργικής γης μεταξύ 2000 και 2020. Το γεγονός αυτό είναι απόρροια παραγόντων όπως η μεγάλη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, η μη προσέλευση νέων στο επάγγελμα και τα αντικίνητρα για την παραγωγή ειδικά του καπνού που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής κατά την πρώτη δεκαετία της περιόδου. Αρνητικά επέδρασαν επίσης η διάβρωση του ορεινού και με μεγάλες κλίσεις εδάφους, η έλλειψη συστημάτων άρδευσης και λοιπών υποδομών καθώς και το πολύ μικρό μέγεθος και η μεγάλη διασπορά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, με αποτέλεσμα η έκταση της γεωργικής γης να έχει υποδιπλασιαστεί μετά την πάροδο της εικοσαετίας. Η μείωση της έκτασης των αροτραίων καλλιεργειών είναι πολύ μεγαλύτερη (κατά 22.000 στέμματα), το ποσοστό τους ωστόσο παραμένει σχεδόν στο 90% επί του συνόλου. Παράλληλα, παρατηρείται σημαντική στροφή προς τις δενδρώδεις οι οποίες από μηδαμινή παρουσία το έτος 2000 καταλαμβάνουν πλέον ποσοστό 8% το 2020. Η αριθμητική πτώση του πληθυσμού κατά τις τελευταίες δεκαετίες είχε ως συνέπεια και τη μείωση της έκτασης των κηπευτικών τα οποία καλύπτουν κατά κύριο λόγο την τοπική οικιακή κατανάλωση. Επιπλέον, η εγκατάλειψη καλλιεργήσιμων εκτάσεων και η αποψίλωση του εδάφους συνετέλεσαν στον πολλαπλασιασμό των εδαφών που δεν καλλιεργούνται, φαινόμενο που συναντάται κατά κύριο λόγο στη Δ.Ε. Μύκης και δευτερευόντως στη Δ.Ε. Θερμών. Η έλλειψη υποδομών άρδευσης συντελεί στο χαμηλό ποσοστό (κάτω του 50%) των αρδευόμενων καλλιεργήσιμων εκτάσεων, με σημαντική επιμέρους υστέρηση στις τρεις μικρότερες Δημοτικές Ενότητες. Τέλος, στη Δ.Ε. Μύκης καταγράφεται η μεγάλη πλειοψηφία των καλλιεργούμενων εκτάσεων, κυρίως στις αροτραίες και τις δενδρώδεις.

Διάγραμμα Α.2.13. Ποσοστιαία κατανομή γεωργικών εκτάσεων κατά είδος καλλιέργειας, 2020

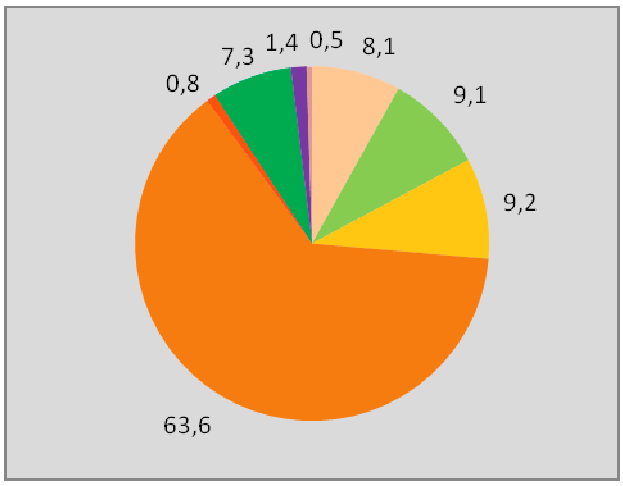

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

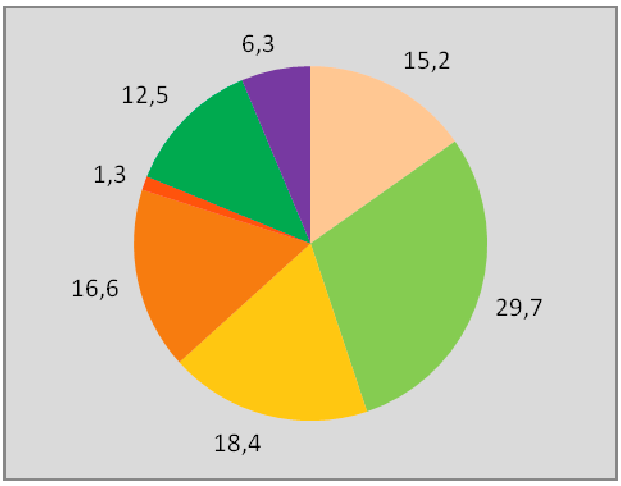
Περισσότερο από το ήμισυ της γεωργικής γης του Δήμου Μύκης κατά το έτος 2020 καταλαμβάνεται από την καλλιέργεια καπνού. Ακολουθούν με αξιόλογο ποσοστό 13,4% τα κτηνοτροφικά φυτά (για την υποστήριξη της εκτεταμένης κτηνοτροφικής δραστηριότητας) και η πατατοκαλλιέργεια με 10,7%. Μικρότερη συμμετοχή καταγράφουν τα σιτηρά (8,3%) και οι δενδρώδεις (8%) ενώ τα κηπευτικά περιορίζονται σε 2,2%.

Διάγραμμα Α.2.14. Ποσοστιαία κατανομή γεωργικών εκτάσεων κατά είδος καλλιέργειας και Δ.Ε., 2020

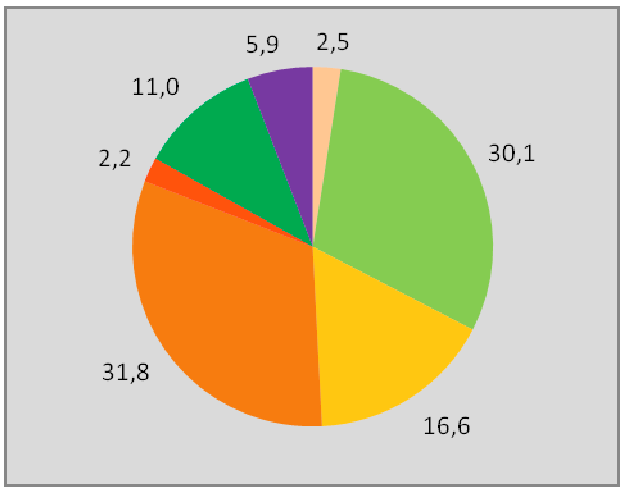
Δ.Ε. Μύκης

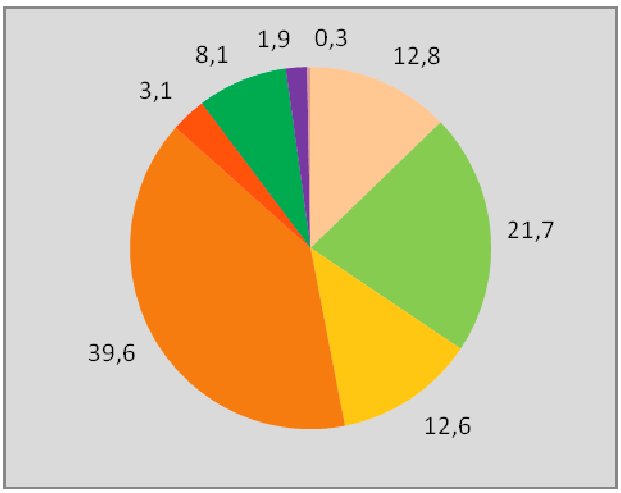
Δ.Ε. Θερμών

Δ.Ε. Κοτύλης

Δ.Ε. Σατρών

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

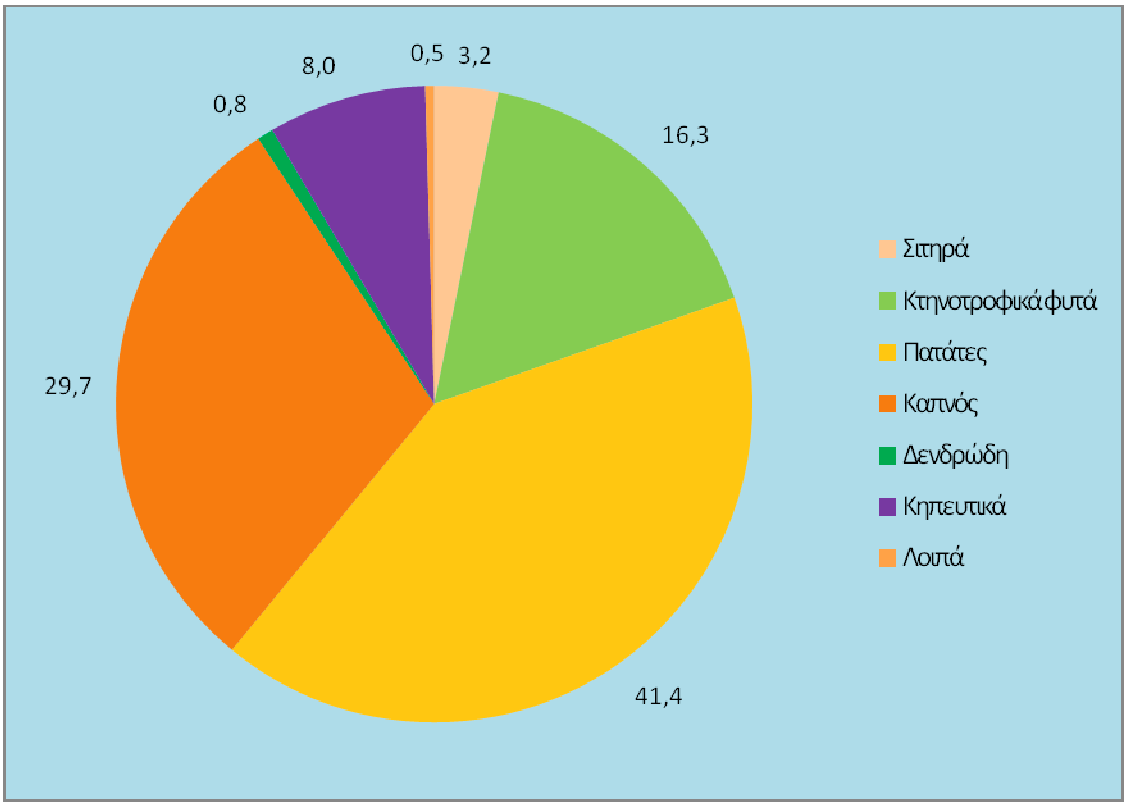
Αναφορικά με τις επιμέρους χωρικές ενότητες, στη Δ.Ε. Μύκης καταγράφεται πολύ υψηλό ποσοστό εκτάσεων στις οποίες γίνεται καλλιέργεια καπνού, με τις υπόλοιπες κατηγορίες καλλιεργειών να περιορίζονται σε μονοψήφια ποσοστά. Η συμμετοχή της καπνοκαλλιέργειας μειώνεται κατά πολύ στη Δ.Ε. Θερμών για να επανέλθει σε σημαντικά ποσοστά στις δύο τελευταίες Δημοτικές Ενότητες, ενώ και στις τρεις εξ αυτών αφιερώνονται σημαντικές εκτάσεις για κτηνοτροφικά φυτά. Αξιόλογα ποσοστά καταγράφει γενικότερα η καλλιέργεια πατάτας και, στις Δ.Ε. Θερμών και Κοτύλης, οι δενδρώδεις καλλιέργειες.

Πίνακας Α.2.19. Κατανομή γεωργικής παραγωγής κατά παραγόμενο προϊόν και Δ.Ε., 2020

Παραγόμενο προϊόν (κιλά)	Χωρική ενότητα				
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	Δ.Ε. Μύκης	Δ.Ε. Θερμών	Δ.Ε. Κοτύλης	Δ.Ε. Σατρών
Σιτηρά	**190.182**	122.200	30.116	6.066	31.800
Κτηνοτροφικά φυτά	**958.168**	557.930	121.528	165.800	112.910
Πατάτες	**2.426.100**	1.641.500	232.000	329.000	223.600
Καπνός	**1.743.004**	1.518.560	28.914	86.300	109.230
Δενδρώδεις	**47.909**	47.909	0	0	0
Κηπευτικά	**471.780**	234.630	45.950	145.000	46.200
Λοιπές	**26.442**	13.620	1.400	5.762	5.660
Σύνολο	**5.863.585**	**4.136.349**	**459.908**	**737.928**	**529.400**

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

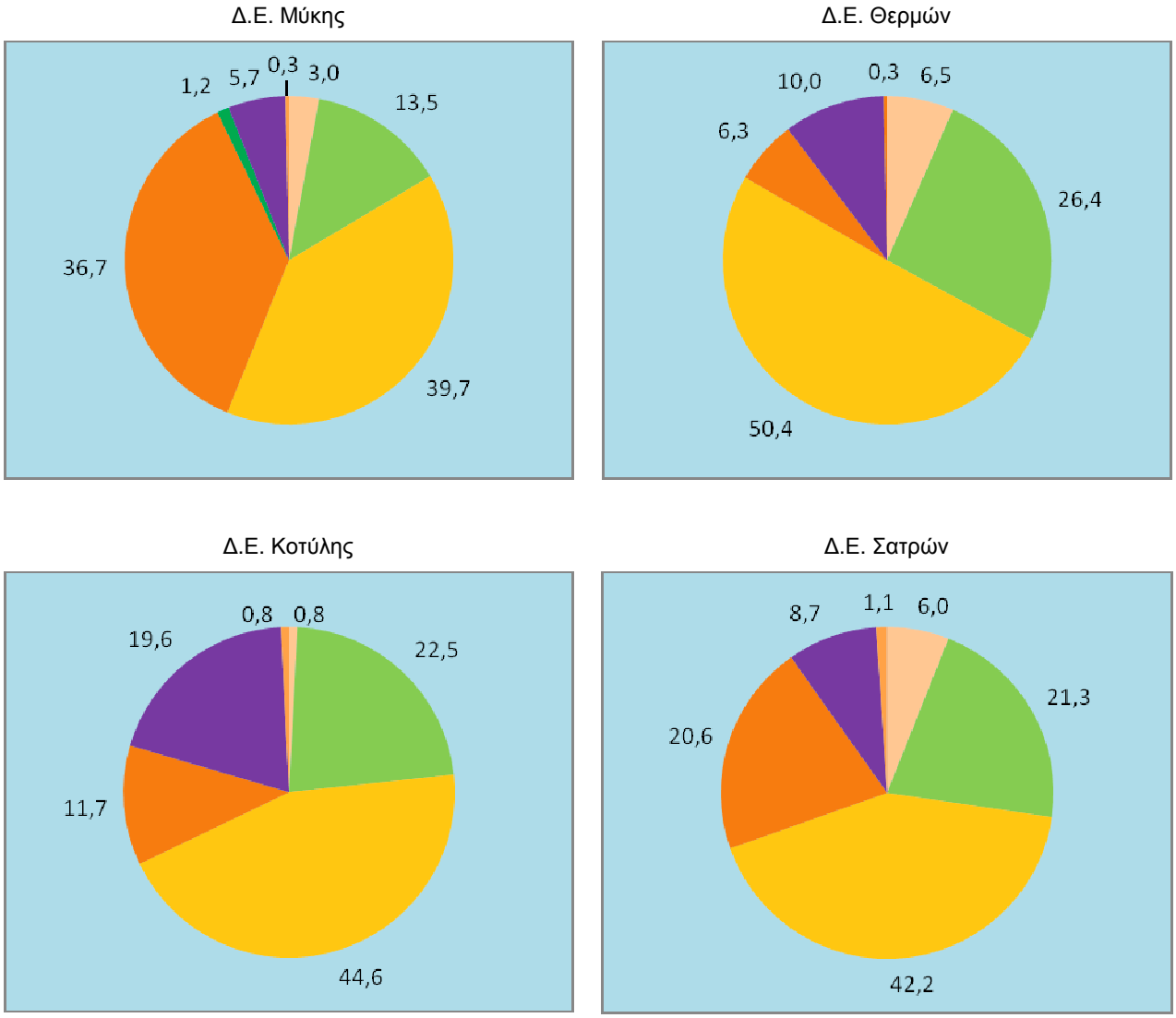
Διάγραμμα Α.2.15. Ποσοστιαία κατανομή γεωργικής παραγωγής κατά παραγόμενο προϊόν, 2020

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά στη γεωργική παραγωγή, αυτή ανέρχεται σε 5.863 περίπου τόνους για το έτος 2020, εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος προέρχεται από την καλλιέργεια πατάτας και ακολουθεί ο καπνός. Παρήχθησαν επίσης αξιόλογες ποσότητες κτηνοτροφικών φυτών και ακολούθησε η παραγωγή κηπευτικών και σιτηρών. Η χαμηλή επίδοση των δενδρωδών καλλιεργειών οφείλεται στο ότι μέρος των υφιστάμενων δένδρων στη Δ.Ε. Μύκης και το σύνολο αυτών στις υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες δεν έχουν φτάσει σε παραγωγική ηλικία[44], ένδειξη της σχετικά πρόσφατης (λίγων ετών) φύτευσής τους.

Διάγραμμα Α.2.16. Ποσοστιαία κατανομή γεωργικής παραγωγής κατά παραγόμενο προϊόν και Δ.Ε., 2020

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

[44] Σύμφωνα με τα χορηγηθέντα στοιχεία από τη Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Ε. Ξάνθης.

Η καλλιέργεια πατάτας αποδίδει τα μεγαλύτερα ποσοστά προϊόντων σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες, κυμαινόμενα μεταξύ 40-50%. Σημαντικό μερίδιο καταλαμβάνει η παραγωγή καπνού στη Δ.Ε. Μύκης και δευτερευόντως στη Δ.Ε. Σατρών, ενώ και στις τρεις μικρότερες Δημοτικές Ενότητες του Δήμου παρατηρείται υψηλή ποσοστιαία συμμετοχή των προϊόντων από κτηνοτροφικά φυτά. Σημαντικό ποσοστό παραγόμενων προϊόντων από κηπευτικά καταγράφει η Δ.Ε. Κοτύλης και ακολουθούν οι Δ.Ε. Θερμών και Σατρών, ενώ στις δύο τελευταίες υπάρχει και συμμετοχή των σιτηρών στην παραγωγή σε ποσοστό 6% έως 6,5%.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία στο Δήμο Μύκης είναι αρκετά ανεπτυγμένη λόγω του ορεινού ανάγλυφου και της πλούσιας χλωρίδας της περιοχής. Στη συνέχεια παρουσιάζεται το ζωικό κεφάλαιο για τα έτη 2011, 2020 και 2021.

Πίνακας Α.2.20. Ζωικό κεφάλαιο κατά εκτρεφόμενο είδος, 2011, 2020, 2021

Εκτρεφόμενο είδος	2011	2020	2021				
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ**	**ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ**	**Δ.Ε. Μύκης**	**Δ.Ε. Θερμών**	**Δ.Ε. Κοτύλης**	**Δ.Ε. Σατρών**
Αίγες	**29.615**	**24.085**	**18.882**	11.963	591	1.950	4.378
Πρόβατα	**16.482**	**14.930**	**12.906**	10.236	1.768	361	541
Βοοειδή	**3.186**	**4.846**	**4.134**	2.718	214	230	972
Αίγες+Πρόβατα+Βοοειδή	**49.283**	**43.861**	**35.922**	**24.917**	**2.573**	**2.541**	**5.891**
Ιπποειδή	**740**	**386**					
Όρνιθες		**1.650**					
Σύνολο ζωικού κεφαλαίου	**50.023**	**45.897**	**35.922**	**24.917**	**2.573**	**2.541**	**5.891**
Κυψέλες μελισσών		**2.876**					

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δ. Μύκης 2011-2014, ιδία επεξεργασία

Παρατηρείται καταρχήν πως μεταξύ 2011 και 2021 λαμβάνει χώρα σημαντική μείωση του εκτρεφόμενου ζωικού πληθυσμού η οποία ανέρχεται σε 13.361 ζώα ή ποσοστό 27,1% (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα ιπποειδή τα οποία το 2021 δεν καταγράφηκαν). Ο αριθμός των εκτρεφόμενων αιγών μειώνεται κατά 36% και αυτός των προβάτων κατά 21%, αντίθετα τα βοοειδή ενισχύονται κατά 30%. Η πλειοψηφία του ζωικού δυναμικού ωστόσο εξακολουθεί να ανήκει στα δύο πρώτα είδη, με ποσοστά 52% και 36% αντίστοιχα. Η Δ.Ε. Μύκης είναι αυτή που συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό εκτρεφόμενων ζώων, με τη Δ.Ε. Σατρών να καταγράφει επίσης σημαντικούς αριθμούς στις αίγες και τα βοοειδή. Η παρουσία ιπποειδών το 2011 και το 2020, αν και κατά πολύ μειούμενη, οφείλεται στη χρήση τους για την εκτέλεση αγροτικών εργασιών σε πολλές περιοχές του Δήμου όπου δεν μπορούν να προσεγγίσουν γεωργικά οχήματα λόγω του ορεινού ανάγλυφου και του ανεπαρκούς οδικού δικτύου. Το 2020 καταγράφεται επίσης εκτροφή ορνίθων αλλά και σημαντικός αριθμός κυψελών για μέλισσες, στην πλειοψηφία τους στη Δ.Ε. Μύκης σε αμφότερες τις περιπτώσεις.

Διάγραμμα Α.2.17. Ποσοστιαία κατανομή ζωικού κεφαλαίου ανά Δ.Ε., 2021

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

Η ποσοστιαία κατανομή των εκτρεφόμενων ζώων ανά Δημοτική Ενότητα αποκαλύπτει μια σχετική ισορροπία μεταξύ αιγών και προβάτων στη Δ.Ε. Μύκης, η οποία ανατρέπεται υπέρ των πρώτων στη Δ.Ε. Θερμών και αντιστρέφεται πλήρως στις δύο τελευταίες χωρικές ενότητες του Δήμου όπου σημειώνονται ποσοστά άνω του 74% και 76% αντίστοιχα. Το ποσοστό των εκτρεφόμενων βοοειδών υπερβαίνει σημαντικά το 10% μόνο στη Δ.Ε. Σατρών.

Πίνακας Α.2.21. Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, 2020

Είδος προϊόντος	Παραγωγή ανά χωρική ενότητα (κιλά)				
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**Δ.Ε. Μύκης**	**Δ.Ε. Θερμών**	**Δ.Ε. Κοτύλης**	**Δ.Ε. Σατρών**
Γάλα αγελάδων γαλακτοπαραγωγής	**3.500**	0	0	2.500	1.000
Γάλα αιγών	**1.032.600**	728.600	118.890	69.210	115.900
Γάλα προβάτων	**1.821.150**	1.115.585	48.070	138.225	519.270
Κρέας αιγοπροβάτων	**11.500**	8.100	1.300	1.200	900
Κρέας πουλερικών	**940**	360	120	340	120
Τυροκομικά (τυρί, βούτυρο, κρέμα)	**6.430**	5.680	250	240	260
Μαλλιά προβάτων	**12.020**	11.040	300	130	550
Τρίχες αιγών	**12.046**	10.016	600	230	1.200
Μέλι	**37.830**	28.830	1.000	5.000	3.000
Κερί	**1.045**	720	100	100	125
Σύνολο	**2.939.061**	**1.908.931**	**170.630**	**217.175**	**642.325**
Αυγά (τεμάχια)	**61.800**	21.300	12.000	15.000	13.500

Πηγή: Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Δ.Ε. Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

Το σύνολο της παραγωγής κτηνοτροφικών προϊόντων του έτους 2020 αγγίζει τους 3.000 τόνους, με απόλυτη κυριαρχία της παραγωγής γάλακτος από αίγες και πρόβατα σε ποσοστά 62% και 35% αντίστοιχα. Η παραγωγή των υπόλοιπων προϊόντων είναι συγκριτικά ελάχιστη, περιοριζόμενη σε λίγες δεκάδες τόνους κρέατος, τυροκομικών, μαλλιών/τριχών προβάτων και αιγών, μελιού, κεριού και αυγών. Η μεγάλη πλειοψηφία της παραγωγής, 65% επί του συνόλου, προέρχεται από κτηνοτροφικές μονάδες της Δ.Ε. Μύκης με τη Δ.Ε. Σατρών να εμφανίζει επίσης αξιόλογο ποσοστό, φτάνοντας το 22%, χάρη στη σημαντική συμμετοχή της στην παραγωγή πρόβειου γάλακτος.

Δασοκομία

Το σύνολο σχεδόν του Δήμου Μύκης καλύπτεται από δασικές εκτάσεις, γεγονός που ευνοεί τη δασοκομική δραστηριότητα. Στην περιοχή μελέτης δραστηριοποιούνται τέσσερις Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.): ο ΔΑ.Σ.Ε. «ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ» με 22 ενεργά μέλη, ο ΔΑ.Σ.Ε. «ΡΕΥΜΑΤΟΣ Η ΧΑΪΝΤΟΥ» με 23 ενεργά μέλη, ο ΔΑ.Σ.Ε. «ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΩΡΑΙΟΥ» με 22 ενεργά μέλη και ο ΔΑ.Σ.Ε. «ΩΡΑΙΟΥ» με 23 ενεργά μέλη. Η συνολική παραγωγή δασικών προϊόντων ανέρχεται περίπου σε 28.000μ^3 ξυλείας ανά έτος[45].

Αλιεία

Η αλιεία στο Δήμο Μύκης είναι αποκλειστικά εσωτερικών υδάτων και ασκείται σε περιορισμένη και ερασιτεχνική βάση στους ποταμούς και χείμαρρους που διατρέχουν την περιοχή μελέτης. Η μοναδική μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας είναι μια εγκατάσταση εκτροφής πέστροφας η οποία βρίσκεται νοτιοδυτικά του οικισμού Ωραίο.

<u>Δευτερογενής τομέας</u>

Ο δευτερογενής τομέας στο Δήμο Μύκης είναι ελάχιστα ανεπτυγμένος και κατά κύριο λόγο παρέχει διατροφικά είδη πρώτης ανάγκης για τον πληθυσμό και μεταποιεί κάποια από τα τοπικά προϊόντα του πρωτογενούς τομέα.

Μεταποίηση

Η μεταποιητική δραστηριότητα στο Δήμο, βάσει των στοιχείων της Δ/νσης Ανάπτυξης Π.Ε. Ξάνθης, εντοπίζεται ως επί το πλείστον στη Δ.Ε. Μύκης με πολύ μικρή παρουσία σε άλλες περιοχές, όπως φαίνεται στη συνέχεια.

[45] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 68730/9-3-2022 έγγραφο του Δασαρχείου Ξάνθης.

Πίνακας Α.2.22. Μεταποιητικές μονάδες Δ. Μύκης, 2022

Κλάδος	Αριθμός	Περιοχή
Εργαστήρια		
Παραγωγή άρτου	17	Δ.Ε. Μύκης: 13, Δ.Ε. Θερμών: 1, Δ.Ε. Κοτύλης: 3
Παραγωγή τροφίμων	9	Δ.Ε. Μύκης: 8, Δ.Ε. Σατρών: 1
Κατασκευή προϊόντων από ξύλο	9	Δ.Ε. Μύκης
Κατασκευή προϊόντων από αλουμίνιο	5	«
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	4	Δ.Ε. Μύκης: 3, Δ.Ε. Κοτύλης: 1
Καθαρισμός χαλιών	2	Δ.Ε. Μύκης
Κατασκευή προϊόντων από γύψο	1	Δ.Ε. Σατρών
Βιοτεχνίες		
Σφαγείο	1	Δ.Ε. Μύκης
Παραγωγή σκυροδέματος	1	«
Εγκαταστάσεις αποθήκευσης		
Αποθήκευση τροφίμων	1	Δ.Ε. Μύκης
Αποθήκευση δερμάτων	1	«
Αποθήκευση φιαλών υγραερίου	2	«
Σύνολο	**53**	

Πηγή: Δ/νση Ανάπτυξης ΠΕ Ξάνθης, ιδία επεξεργασία

Ο συνολικός αριθμός των μεταποιητικών μονάδων ανέρχεται σε 53, εκ των οποίων οι 47 ανήκουν στον κλάδο των εργαστηρίων και μόλις 2 και 4 στις βιοτεχνίες και αποθήκες αντίστοιχα. Οι περισσότερες αποτελούν εργαστήρια παραγωγής άρτου και ακολουθούν τα εργαστήρια παραγωγής τροφίμων και προϊόντων από ξύλο, αλουμίνιο και μέταλλα. Η μεγάλη πλειοψηφία των μονάδων, 46 από τις 53, εδρεύουν στη Δ.Ε. Μύκης εκ των οποίων οι 15 στον Εχίνο, 7 στη Γλαύκη και 8 στη Σμίνθη. Στη Δ.Ε. Θερμών λειτουργεί μόλις 1 μονάδα, 4 εδρεύουν στη Δ.Ε. Κοτύλης και 2 στη Δ.Ε. Σατρών. Επισημαίνεται επίσης ότι 9 μεταποιητικές μονάδες εμφανίζονται να είναι εκτός λειτουργίας, μεταξύ των οποίων βρίσκεται και το υφιστάμενο σφαγείο. Πρόκειται για εγκατάσταση που ανεγέρθηκε το έτος 2000 στο 5^{ο} χλμ. της οδού Εχίνου – Μελίβοιας, σε έκταση εμβαδού 6.169,59μ^2 και στεγάζεται σε κτίριο επιφάνειας 388,75μ^2 το οποίο διαθέτει δύο γραμμές σφαγής (αιγοπροβάτων και βοοειδών) με δυναμικότητα 150 τόνων ετησίως. Η λειτουργία του ανεστάλη το 2012 προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση με τις υφιστάμενες προδιαγραφές λειτουργίας των ανάλογων μονάδων αλλά ακόμη και μετά την εκ νέου αδειοδότησή του το 2018 παραμένει ανενεργό.

Σημειώνεται ότι στοιχεία για τη μεταποιητική δραστηριότητα τηρούνται και από το Επιμελητήριο Ξάνθης, βάσει των οποίων στο αρμόδιο Τμήμα Μεταποίησης υπάρχουν εγγεγραμμένες εντός του Δήμου 102 επιχειρήσεις. Σχετικά στοιχεία είναι διαθέσιμα μόνο για όσες αποτελούν νομικά πρόσωπα (εταιρείες) και οι οποίες ανέρχονται σε έξι. Από αυτές, οι δύο έχουν ως αντικείμενο την παρασκευή τροφίμων-ποτών (με έδρες τη Σμίνθη και την Κίρρα), μια την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από φωτοβολταϊκά (Μέδουσα) και οι υπόλοιπες τρεις την κατασκευαστική δραστηριότητα (Σμίνθη, Γοργόνα, Αιώρα).

Εξορυκτική δραστηριότητα

Στο Δήμο Μύκης δεν υφίσταται ενεργή εξορυκτική δραστηριότητα. Το έτος 1980 με την υπ' αριθμ. 53456/1421/17-6-1980 (ΦΕΚ 570/Β/1980) Υπουργική Απόφαση εξαιρέθηκαν υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου δύο περιοχές, η πρώτη (περιοχή Θέρμες) κατά μήκος των ελληνοβουλγαρικών συνόρων και η δεύτερη (περιοχή Κιμερίας) στο νότιο τμήμα του Δήμου ως μέρος ευρύτερης έκτασης εντός της Π.Ε. Ξάνθης, χωρίς στη συνέχεια να έχει πραγματοποιηθεί κάποια εξορυκτική δραστηριότητα. Το 2008 δόθηκε άδεια εκμετάλλευσης στην εταιρεία «ΚΟΣΥΝΘΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ – ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» προκειμένου να λειτουργήσει λατομείο σχιστολίθων βορειοανατολικά του οικισμού Στήριγμα της Δ.Ε. Μύκης στη θέση «Πανέρια», εντός δημόσιας λατομικής έκτασης εμβαδού 89.999μ^2. Το σχετικό μισθωτήριο συμβόλαιο ωστόσο έληξε το 2011 και έκτοτε δεν υπήρξε περαιτέρω εξέλιξη. Στην παρούσα φάση εκκρεμεί η έγκριση τριών αιτήσεων για χορήγηση Άδειας Μεταλλευτικών Ερευνών (Α.Μ.Ε.) σε περιοχές εντός του Δήμου. Τέλος, αναφέρεται[46] η ύπαρξη τεσσάρων «ενεργών» λατομείων χαλαζιακού πορφύρη σε περιοχή βορειοδυτικά του οικισμού Πάχνης της Δ.Ε. Κοτύλης, για ένα τουλάχιστον εκ των οποίων (στη θέση «Κούλα») κινήθηκε κατά το παρελθόν η διαδικασία αδειοδότησης, χωρίς ακόμη ορατό αποτέλεσμα.

Νόμιμη οικοδομική δραστηριότητα

Η νόμιμη οικοδομική δραστηριότητα καταγράφεται από την ΕΛΣΤΑΤ βάσει των οικοδομικών αδειών που εκδίδονται ετησίως. Για το Δήμο Μύκης οι σχετικές επιδόσεις παρατίθενται στον επόμενο πίνακα.

[46] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 152602/13-5-2022 έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικού Ελέγχου / Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης και Φυσικών Πόρων Α.Μ.-Θ. της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης.

Πίνακας Α.2.23. Οικοδομική δραστηριότητα Δ. Μύκης, 2012-2021

Έτος	Σύνολο αδειών	Νέες οικο-δομές	Προσ-θήκες	Κατε-δαφί-σεις	Αναθε-ωρή-σεις	Λοιπές άδειες	Αριθμός κατοικιών		
							Σύνολο	Με 1 ή 2 δωμάτια	Με 3 και άνω δωμάτια
2012	22	11	7	3	1	0	20	9	11
2013	18	12	4	0	0	2	20	1	19
2014	13	7	2	1	2	1	18	3	15
2015	8	5	0	2	1	0	7	2	5
2016	18	15	0	3	0	0	23	1	22
2017	24	15	3	0	2	4	32	9	23
2018	10	4	0	2	3	1	7	2	5
2019	9	4	1	1	2	1	11	3	8
2020	14	2	0	2	9	1	5	1	4
2021	25	13	2	0	9	1	33	6	27
Σύνολο	**161**	**88**	**19**	**14**	**29**	**11**	**176**	**37**	**139**
%	100	54,7	11,8	15,9	18,0	6,8	100	21,0	79,0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ο αριθμός των οικοδομικών αδειών που εκδίδονται ετησίως κυμαίνεται από 8 έως 25, με μέσο όρο τις 16 και με διαδοχικές υφέσεις και εξάρσεις (σημειώνεται πως τα έτη 2010 και 2011 εκδόθηκαν 48 άδειες κατ' έτος). Λίγο περισσότερες από τις μισές αφορούσαν νέες οικοδομές ενώ αξιόλογο ποσοστό είχε ως αντικείμενο αναθεωρήσεις, κατεδαφίσεις και προσθήκες. Ο αριθμός των κατοικιών που κατασκευάστηκαν ανήλθε σε 176 με τη μεγάλη πλειοψηφία αυτών (79%) να έχουν τουλάχιστον τρία δωμάτια, προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο αυξημένος αριθμός πολυμελών νοικοκυριών που υπάρχουν στο Δήμο. Επισημαίνεται ότι την τελευταία δεκαετία το 85,1% των οικοδομικών αδειών και το 86,4% των νέων κατοικιών καταγράφονται στη Δ.Ε. Μύκης.

Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει τις εμπορικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και τις επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου με αντικείμενο την παροχή καταλύματος.

Εμπόριο

Βάσει στοιχείων του Επιμελητηρίου Ξάνθης το σύνολο των επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Εμπορικό Τμήμα και έχουν έδρα στο Δήμο Μύκης ανέρχεται σε 187. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για τις έξι από αυτές που αποτελούν νομικά πρόσωπα (εταιρείες), εκ των οποίων οι τέσσερις ασχολούνται με το λιανικό εμπόριο και συγκεκριμένα με το εμπόριο οικοδομικών υλικών (Πάχνη), καυσίμων (Εχίνος), φαρμάκων (Σμίνθη) και σιδηρικών/χρωμάτων/τζαμιών (Γλαύκη), ενώ οι υπόλοιπες δύο, αμφότερες στη Γλαύκη, με το μη εξειδικευμένο χονδρικό εμπόριο.

Ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών

Από τα διαθέσιμα στοιχεία του Επιμελητηρίου Ξάνθης προκύπτει πως στο αρμόδιο Τμήμα Υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένες 109 επιχειρήσεις με έδρα στο Δήμο Μύκης. Τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν σε εννέα από αυτές οι οποίες έχουν καθεστώς νομικών προσώπων (εταιρείες) και το αντικείμενό τους είναι υπηρεσίες λαϊκής επιμόρφωσης για κατασκευή παραδοσιακών δαντελών και κεντημάτων (Κοτύλη), οι υπηρεσίες φροντιστηρίου ξένων γλωσσών (Κένταυρος, Σμίνθη), η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα (Σμίνθη), οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Γοργόνα), οι υπηρεσίες ταξιδιωτικού πρακτορείου (Σμίνθη), οι υπηρεσίες εστίασης (Σμίνθη), η παροχή υπηρεσιών ταξί (Άνω Θέρμες) και οι γενικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών (Σμίνθη).

Τουριστική δραστηριότητα

Η τουριστική δραστηριότητα στο Δήμο Μύκης είναι πολύ περιορισμένη λόγω της γεωγραφικής και συγκοινωνιακής απομόνωσης της περιοχής[47]. Οι υποδομές τουριστικών καταλυμάτων περιλαμβάνουν[48] ένα ξενοδοχείο δυναμικότητας 39 κλινών επί του οδικού άξονα Ξάνθης – Δράμας (στο νότιο όριο του Δήμου με το Δήμο Ξάνθης), δύο επιχειρήσεις Ενοικιαζόμενων Επιπλωμένων Δωματίων – Διαμερισμάτων δυναμικότητας 12 και 17 κλινών αντίστοιχα στον οικισμό Ιαματικές Πηγές της Δ.Ε. Θερμών, καθώς και μια επιχείρηση με Τουριστικές Επιπλωμένες Κατοικίες δυναμικότητας 18 κλινών σε θέση νοτιοδυτικά του οικισμού Διάφορο της Δ.Ε. Μύκης. Αναφέρεται, ωστόσο, η ύπαρξη και άλλων τουριστικών καταλυμάτων (δημοτικοί ξενώνες) στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών, για τους οποίους έχει ήδη επιτευχθεί ή επίκειται η επαναλειτουργία τους[49].

Η υφιστάμενη τουριστική κίνηση κατευθύνεται κατά κύριο λόγο στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών ο οποίος βρίσκεται σε περιοχή όπου υπάρχουν πηγές ζεστού νερού θερμοκρασίας 29-53° C. Οι πηγές αυτές έχουν αναγνωριστεί ως ιαματικές ήδη από το 1928 με τότε Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 5/Α/1928) ενώ το 2016 ανακηρύχθηκαν «Ιαματικός Φυσικός Πόρος» με την υπ' αριθμ. 7359/13-10-2016 (ΦΕΚ 1166/Β/2016) Υπουργική Απόφαση. Το νερό των πηγών χρησιμοποιείται κυρίως για λουτροθεραπεία, καθώς ενδείκνυται για την αντιμετώπιση παθήσεων όπως νοσήματα μυοσκελετικού, νευρικού και περιφερικού αγγειακού συστήματος και δερματικές παθήσεις, αλλά και ποσιθεραπεία, για τη θεραπεία παθήσεων του γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος[50]. Η διαμονή των επισκεπτών γίνεται είτε σε υφιστάμενες ιδιωτικές μονάδες είτε σε αντίστοιχες δημοτικές εγκαταστάσεις (ξενώνες) οι οποίες ανακαινίστηκαν στα μέσα του 2022.

[47] Χαρακτηριστικό της πολύ ασθενούς τουριστικής κίνησης είναι πως τα ελεύθερα δεδομένα στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ που αφορούν σε αφίξεις/διανυκτερεύσεις/πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων στο Δήμο Μύκης δεν παρατίθενται ξεχωριστά (προφανώς για λόγους στατιστικού απορρήτου εξαιτίας του πολύ μικρού αριθμού τους) αλλά από κοινού με τα αντίστοιχα για τον όμορο Δήμο Ξάνθης.

[48] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ΑΜΘ/197/3-3-2022 έγγραφο της Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού Α.Μ.-Θ.

[49] Συνέντευξη Δημάρχου Μύκης στις 27-5-2022, ανακτήθηκε από https://www.thraki.com.gr/thermes-se-pliri-leitoyrgia-arches-ioylioy-ta-iamatika-loytra

[50] Νάνου Γ. (2018), Ενσωμάτωση των Ιαματικών Λουτρών Θερμών στο τουριστικό προϊόν της Ξάνθης (Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία). Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης / Σχολή Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας / Τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας και Ιατρικών Εργαστηρίων, Σίνδος, σελ. 46.

Άλλες τουριστικές δραστηριότητες οι οποίες πραγματοποιούνται εντός του Δήμου αποτελούν οι επισκέψεις για λόγους αναψυχής και πεζοπορίας στις δασικές περιοχές και οι επισκέψεις σε παραδοσιακούς λατρευτικούς χώρους (τζαμιά). Η έλλειψη, ωστόσο, ικανού αριθμού τουριστικών καταλυμάτων περιορίζει συνήθως τη διάρκεια παραμονής των επισκεπτών σε ημερήσια.

Παρά την περιορισμένη τουριστική κίνηση που καταγράφεται στο Δήμο Μύκης οι προοπτικές για τη μελλοντική ανάπτυξή της είναι σημαντικές. Κύρια πλεονεκτήματα αποτελούν το πλούσιο φυσικό περιβάλλον σε συνδυασμό με το ορεινό έδαφος, η πληθώρα ποταμών, χειμάρρων και ρεμάτων που διασχίζουν την περιοχή και δημιουργούν τοπία και διαδρομές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, οι υφιστάμενοι οικισμοί που διατηρούν σε μεγάλο βαθμό την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, οι χώροι λατρείας (τζαμιά, παλαιοί χριστιανικοί ναοί), τα τοξωτά γεφύρια, οι πέτρινες βρύσες, οι παλιοί νερόμυλοι, τα σπήλαια αλλά και τα διασωζόμενα ήθη και έθιμα της τοπικής παράδοσης (εκδηλώσεις, παραδοσιακή ενδυμασία, γαστρονομία κλπ.). Πέραν των προοπτικών περαιτέρω ανάδειξης του Ιαματικού τουρισμού λόγω της παρουσίας των ιαματικών πηγών στη Δ.Ε. Θερμών, υπάρχει πρόσφορο έδαφος για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού συνδεδεμένων με την εδαφική μορφολογία και τους υφιστάμενους τουριστικούς πόρους. Τέτοιες μορφές μπορεί να είναι:

- Ο Οικοτουρισμός, που περιλαμβάνει δραστηριότητες σχετικές με την άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον (π.χ. περιήγηση, κατασκήνωση).
- Ο Ορειβατικός τουρισμός, ο οποίος περιλαμβάνει δραστηριότητες ορεινής πεζοπορίας ή αναρρίχησης στο έντονο ορεινό ανάγλυφο.
- Ο Πολιτιστικός τουρισμός, ο οποίος περιλαμβάνει επισκέψεις σε αξιόλογα θρησκευτικά μνημεία της περιοχής ή συμμετοχή σε δραστηριότητες τοπικών εορτών και εκδηλώσεων και πολλές φορές συνδυάζεται και με τη δοκιμή της τοπικής γαστρονομίας.
- Ο τουρισμός Περιπέτειας, ο οποίος περιλαμβάνει δραστηριότητες που εμπεριέχουν το στοιχείο της δράσης, του κινδύνου και της έκπληξης. Κάποιες από αυτές είναι η εξερεύνηση (δασών, βουνών, σπηλαίων κλπ.), η επιβίωση σε απομακρυσμένες περιοχές, η διάσχιση / κατάβαση ποταμών (καγιάκ, ράφτινγκ), η ορεινή ποδηλασία (mountain bike), η ιππασία κ.α.

Η αξιοποίηση της ποικιλίας των υφιστάμενων τουριστικών πόρων μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας η οποία είναι εξαρτημένη από τον πρωτογενή τομέα. Απαραίτητες προϋποθέσεις κρίνονται αφενός η βελτίωση της προσπελασιμότητας και αφετέρου η δημιουργία τουριστικών υποδομών, κυρίως καταλυμάτων, για την αύξηση του αριθμού των επισκεπτών και του χρόνου παραμονής τους.

Α.2.2.5 Συμπεράσματα: Τοπικές εξειδικεύσεις, Υποαπασχόληση

Η οικονομική δραστηριότητα στο Δήμο Μύκης, όπως αποτυπώθηκε στις προηγούμενες ενότητες, καταδεικνύει σαφή εξειδίκευση του υφιστάμενου εργατικού δυναμικού στον πρωτογενή τομέα. Η καλλιέργεια του καπνού αποτελούσε ανέκαθεν το χαρακτηριστικό γνώρισμα της περιοχής και, παρά την υποχώρηση στον αριθμό των απασχολούμενων και το εμβαδόν των καλλιεργούμενων εκτάσεων, παραμένει κυρίαρχη. Ταυτόχρονα, διαπιστώνεται και η μεγάλη συμμετοχή της καλλιέργειας πατάτας η οποία κατέχει τα πρωτεία ως προς τις ποσότητες του παραγόμενου προϊόντος. Πολύ σημαντική είναι η κτηνοτροφική δραστηριότητα στην οποία κυριαρχεί η εκτροφή αιγών (κυρίως) και προβάτων και με παραγόμενο προϊόν σχεδόν αποκλειστικά το γάλα. Η δασοκομία επωφελείται από τις εκτεταμένες δασικές εκτάσεις στις οποίες δραστηριοποιούνται τέσσερις Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας ενώ η αλιεία έχει μηδαμινή παρουσία. Ο δευτερογενής τομέας είναι περιορισμένος και επικεντρώνεται στην εξυπηρέτηση της τοπικής κοινωνίας και σε μικρό βαθμό στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων. Ο τριτογενής παρουσιάζει και αυτός πολύ μικρό βαθμό ανάπτυξης εξυπηρετώντας επίσης τις τοπικές ανάγκες με εξαίρεση έναν «θύλακα» τουριστικής δραστηριότητας στη Δ.Ε. Θερμών όπου και βρίσκονται οι εγκαταστάσεις των ιαματικών πηγών και οι τουριστικές υποδομές, χωρίς ωστόσο να καταστεί δυνατή έως σήμερα η περαιτέρω ανάδειξη και αξιοποίησή τους.

Η υποαπασχόληση στο Δήμο Μύκης πλήττει κυρίως τους εργαζόμενους του δευτερογενούς τομέα, ειδικά στους κλάδους της μεταποίησης και των κατασκευών, λόγω της παρατεινόμενης οικονομικής κρίσης. Έτσι, αποτελεί κύρια αιτία για την εποχιακή μετανάστευση των νεότερων κατοίκων του Δήμου προς άλλες περιοχές της χώρας και του εξωτερικού. Επιπλέον, η γεωγραφική απομόνωση και το ανεπαρκές οδικό δίκτυο έχουν συντελέσει στην έλλειψη ανάπτυξης του τουριστικού κλάδου, γεγονός που εκτιμάται πως διατηρεί συνθήκες υποαπασχόλησης για το προσωπικό που εργάζεται στις τουριστικές υποδομές και τις συναφείς υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα όπως η εστίαση και το εμπόριο.

Α.2.3 Ποιότητα ζωής και ευημερίας

Α.2.3.1 Στοιχεία εξέλιξης τοπικού εισοδήματος

Δεν υφίστανται ποσοτικά δεδομένα για το εισόδημα σε επίπεδο Δήμου οπότε οι όποιες εκτιμήσεις είναι ποιοτικού χαρακτήρα και βασισμένες σε στοιχεία αναφορικά με τη συνολική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας, τη μεταβολή του μορφωτικού επιπέδου, την κατανομή των εργαζομένων ανά τομέα και κλάδο κλπ. Με δεδομένη την πολύ αυξημένη σημασία του πρωτογενούς τομέα στην απασχόληση, είναι ασφαλές να θεωρηθεί ότι το τοπικό εισόδημα προέρχεται ως επί το πλείστον από τις αγροτικές εργασίες και ιδίως τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Στοιχεία όπως η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου, αν και σε περιορισμένο βαθμό, δημιουργούν καταρχήν κάποιες προϋποθέσεις για την αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων. Εκτιμάται ωστόσο ότι δεν μπορούν να υπερβούν την αρνητική επίδραση παραγόντων όπως η παρατεινόμενη οικονομική κρίση, η μετανάστευση εργαζομένων των νεότερων ηλικιών εκτός Δήμου, η αργή βελτίωση των υποδομών προς άρση της γεωγραφικής απομόνωσης και η μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και των εκτρεφόμενων ζώων. Ταυτόχρονα, υφίσταται στασιμότητα στην πορεία μετασχηματισμού της τοπικής οικονομίας προς την κατεύθυνση της μεταποίησης των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα αφενός και την αξιοποίηση των αξιόλογων τουριστικών πόρων αφετέρου. Αστάθμητο παράγοντα αποτελεί το εισερχόμενο εισόδημα από τους εποχιακούς μετανάστες που απουσιάζουν περιοδικά από τις εστίες τους για να εργαστούν σε κλάδους όπως οι κατασκευές και τα ναυπηγεία. Σε γενικές γραμμές, οι προοπτικές για την αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων του Δήμου εξαρτώνται κυρίως από το μετασχηματισμό της τοπικής οικονομίας και προς το παρόν αυτό συμβαίνει σε πολύ περιορισμένο βαθμό.

Α.2.3.2 Προσφορά και ζήτηση Α΄ και Β΄ κατοικίας και επίπεδο ποιότητας/ανέσεων κατοικιών και νοικοκυριών

Η εκτίμηση για τα επίπεδα προσφοράς Α΄ και Β΄ κατοικίας στο Δήμο Μύκης μπορεί να γίνει λαμβάνοντας υπόψη αφενός την πρόσφατη οικοδομική δραστηριότητα και αφετέρου την ύπαρξη ή μη σημαντικού αριθμού κενών κατοικιών. Από τα δεδομένα των απογραφών του 2001 και 2011 προκύπτει πως ο αριθμός των κανονικών κατοικιών ανήλθε σε 6.324 και 7.762 αντίστοιχα για να φτάσει το 2021 τις 7.938, βάσει των στοιχείων της οικοδομικής δραστηριότητας (όπως παρατέθηκαν στην ενότητα Α.2.2.4). Η ποσοστιαία αύξηση συνεπώς κατά την πρώτη δεκαετία έφτασε το 22,7% και κατά τη δεύτερη μόλις το 2,7%, γεγονός που καταδεικνύει τη σημαντική πτώση της ζήτησης για νέες κατοικίες στο Δήμο.

Πίνακας Α.2.24. Κανονικές κατοικίες Δ. Μύκης κατά κατάσταση κατοικίας, 2001, 2011

Έτος	Σύνολο κανονικών κατοικιών	Κανονικές κατοικίες					
		Κατοικού-μενες	Κενές				
			Σύνολο κενών κατοικιών	Εξοχικές	Δευτερεύ-ουσες	Για ενοικίαση ή πώληση	Για άλλο λόγο
2001	6.324	5.281	1.043	546		497	
%		83,5	16,5	52,3		47,7	
2011	7.762	5.360	2.402	110	1.517	67	708
%		69,1	30,9	4,6	63,2	2,8	29,5
Μεταβολή 2001-2021	+1.438	+79	+1.359	+1.081		+278	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Παράλληλα, η κατανομή μεταξύ κατοικούμενων και μη κατοικιών κατά τα έτη 2001 και 2011 αποκαλύπτει πως ο αριθμός των πρώτων αυξήθηκε μόλις κατά 79 μονάδες ενώ των δεύτερων κατά 1.359, με αποτέλεσμα αυτές να αποτελούν πλέον σχεδόν το 31% επί του συνόλου σε σχέση με το 16,5% που κατείχαν μια δεκαετία πριν. Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της στις δευτερεύουσες κατοικίες οι οποίες το 2011 αποτελούσαν το 63,2% των κενών, με τον αριθμό τους να πολλαπλασιάζεται λόγω της αύξησης της εποχιακής μετανάστευσης των κατοίκων με προορισμό είτε τους μεγαλύτερους οικισμούς είτε, κυρίως, περιοχές εκτός Δήμου. Σημαντικός είναι και ο αριθμός των κατοικιών που καταγράφονται ως κενές για άλλο λόγο, πιθανώς λόγω μόνιμης μετανάστευσης των ιδιοκτητών ή επειδή διότι αυτοί δε βρίσκονται πλέον εν ζωή. Κατά συνέπεια, βάσει των ανωτέρω δεδομένων προκύπτει πως η ζήτηση τόσο για Α΄ όσο και για Β΄ κατοικία στο Δήμο είναι πολύ περιορισμένη.

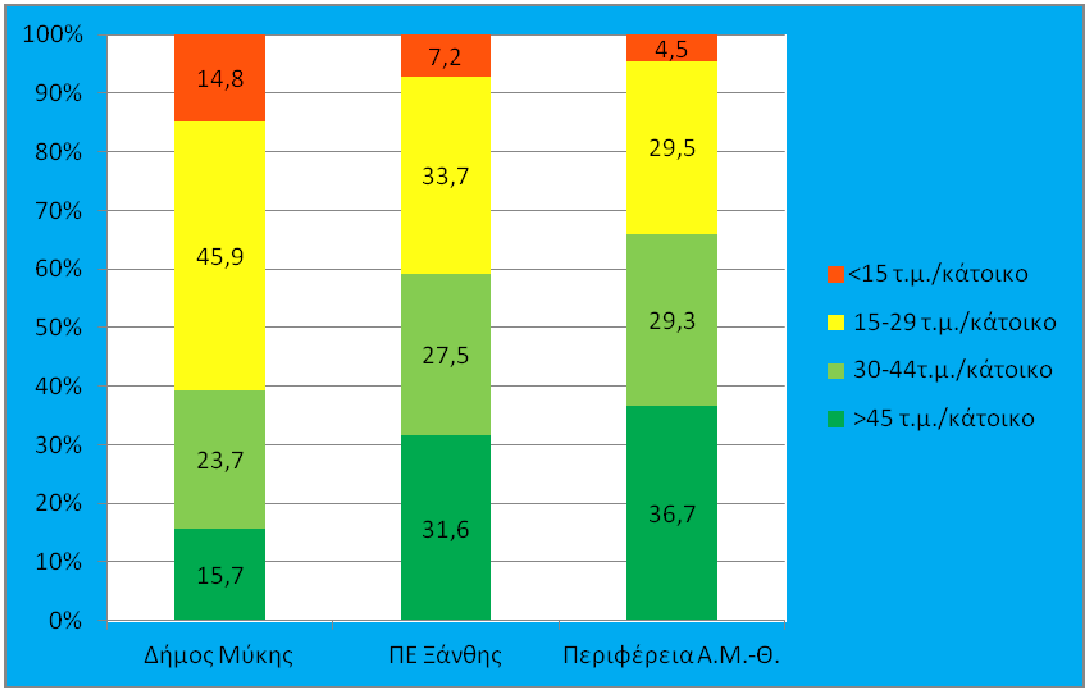
Αναφορικά με τις ανέσεις των κατοικιών και των νοικοκυριών, η ΕΛΣΤΑΤ κατά τις απογραφές συλλέγει στοιχεία τα οποία για τις κανονικές κατοικίες περιλαμβάνουν την πυκνότητα κατοίκησης ($μ^2$/κάτοικο), την επιφάνεια, τον αριθμό δωματίων, την ηλικία και τη διαθεσιμότητα κουζίνας/λουτρού/θέρμανσης. Αντίστοιχα, για τα νοικοκυριά καταγράφονται το μέσο ενέργειας για μαγείρεμα/ζεστό νερό/θέρμανση, η ύπαρξη αυτοκινήτου και θέσης στάθμευσης, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Τα σχετικά δεδομένα που αφορούν στο Δήμο Μύκης παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Πίνακας Α.2.25. Κατοικούμενες κανονικές κατοικίες ως προς την πυκνότητα κατοίκησης Δ. Μύκης, Π.Ε. Ξάνθης και Π.Α.Μ.-Θ., 2011

Χωρική ενότητα		Πυκνότητα κατοίκησης				Σύνολο
		<15 μ²/κάτ.	15-29 μ²/κατ.	30-44 μ²/κάτ.	>45 μ²/κάτ.	
Δήμος Μύκης	Αρ.	792	2.459	1.268	841	5.360
	%	14,8	45,9	23,7	15,7	100
Π.Ε. Ξάνθης	Αρ.	2.876	13.421	10.970	12.608	39.875
	%	7,2	33,7	27,5	31,6	100
Π.Α.Μ.-Θ.	Αρ.	10.509	69.238	68.758	86.247	234.752
	%	4,5	29,5	29,3	36,7	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα Α.2.18. Ποσοστιαία κατανομή κατοικούμενων κανονικών κατοικιών ως προς την πυκνότητα κατοίκησης, 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Το υψηλότερο ποσοστό των κατοικούμενων κανονικών κατοικιών του Δήμου (δηλαδή των κανονικών κατοικιών που βρέθηκαν να κατοικούνται κατά την ημέρα της απογραφής), σχεδόν 46%, παρουσιάζει πυκνότητα 15-29 $μ^2$/κάτοικο. Ακολουθεί η κατηγορία κατοικιών με πυκνότητα 30-44 $μ^2$/κάτοικο και έπονται οι κατοικίες με τη μεγαλύτερη και τη μικρότερη πυκνότητα κατοίκησης με παραπλήσια ποσοστά. Η σύγκριση με τις επιδόσεις της Π.Ε. Ξάνθης αποκαλύπτει σημαντική υστέρηση, καθώς εκεί το ποσοστό των κατοικιών με τη μικρότερη πυκνότητα είναι υποδιπλάσιο σε σχέση με αυτό του Δήμου, υπάρχει μεγάλη απόκλιση στην κατηγορία 15-29 $μ^2$/κάτοικο και διπλάσια επίδοση στην κατηγορία άνω των 45 $μ^2$/κάτοικο. Ακόμη μεγαλύτερη είναι η διαφορά με τα δεδομένα που ισχύουν για την Περιφέρεια, όπου το ποσοστό των κατοικιών με τα λιγότερα τετραγωνικά ανά κάτοικο είναι τρεις φορές μικρότερο και το μεγαλύτερο μέρος των κατοικιών ανήκουν στην ανώτερη κατηγορία από άποψη ανέσεων. Η αυξημένη πυκνότητα κατοίκησης που παρατηρείται στο Δήμο οφείλεται κατά κύριο λόγο στον μεγαλύτερο αριθμό μελών που υπάρχει στα νοικοκυριά.

Από τα υπόλοιπα στοιχεία που συλλέχθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ κατά την απογραφή του 2011 και αφορούν στις ανέσεις των κανονικών κατοικιών του Δήμου Μύκης μπορούν να επισημανθούν τα ακόλουθα:

- Το 64% των κατοικιών έχει κατασκευαστεί πριν το 1980 ενώ το ποσοστό των νεότερων σε ηλικία (κάτω των 20 ετών) περιορίζεται σε 7,8%.
- Το 34% των κατοικιών έχουν επιφάνεια μικρότερη των 60$μ^2$, το 53% από 60 έως 100$μ^2$ και το 12,9% έχει επιφάνεια άνω των 100$μ^2$.
- Το 19,4% των κατοικιών έχει μόνο ένα δωμάτιο και το 37,7% μόνο δύο, ενώ τουλάχιστον τέσσερα δωμάτια έχει μόλις το 13,4%.
- Κουζίνα μεγαλύτερη των 4$μ^2$ διαθέτει το 43,5% των κατοικιών, μικρότερη το 43% και το 13,5% τη στερείται.
- Ποσοστό 89% των κατοικιών έχει λουτρό και 71,2% τουαλέτα ή WC εντός της οικίας.
- Μόλις 6,2% των κατοικιών έχουν κεντρική θέρμανση. Το 84% διαθέτει άλλου είδους θέρμανση και το 9,8% δε διαθέτει καθόλου.
- Ποσοστό 52,5% των κατοικιών δε διαθέτουν κανενός είδους μόνωση και μόλις 14,2% αυτών προστατεύονται από τις καιρικές συνθήκες με δύο ή περισσότερα είδη μονώσεων.

Συνολικά, η εικόνα που παρουσιάζει μια τυπική κατοικία εντός του Δήμου Μύκης είναι πως κατά κανόνα είναι μεγάλης ηλικίας (άνω των 40 ετών), μεσαίου μεγέθους και διαθέτει ως επί το πλείστον μόνον ένα ή δύο δωμάτια. Στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει κουζίνα, αν και συχνά μικρή, καθώς και λουτρό ενώ το 1/3 των κατοικιών στερούνται τουαλέτα/WC. Η ανυπαρξία κεντρικής θέρμανσης είναι ο κανόνας και οι σχετικές ανάγκες καλύπτονται με άλλους τρόπους (κυρίως με καυσόξυλα) ενώ οι μισές δε διαθέτουν καθόλου μόνωση και μόνο μικρό ποσοστό είναι καλά μονωμένο για να αντιμετωπίσει τις χαμηλές θερμοκρασίες που επικρατούν συνήθως στο ορεινό έδαφος του Δήμου.

Αναφορικά με τις ανέσεις των νοικοκυριών, από τα στοιχεία της απογραφής του 2011 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το ποσοστό των νοικοκυριών που χρησιμοποιούν ηλεκτρική ενέργεια για μαγείρεμα ανέρχεται σε 11%, με το υπόλοιπο να καλύπτεται από άλλη πηγή.
- Η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για παροχή ζεστού νερού γίνεται από το 53,4% των νοικοκυριών.
- Το πετρέλαιο ως πηγή ενέργειας για θέρμανση περιορίζεται σε ποσοστό 7%, με το 90,3% των νοικοκυριών να αξιοποιεί άλλη πηγή.
- Ποσοστό 53,4% των νοικοκυριών δε διαθέτει αυτοκίνητο και το 81,7% δε διαθέτει θέση στάθμευσης.
- Το ποσοστό ιδιοκατοίκησης των νοικοκυριών ανέρχεται σε 79% και το ποσοστό συνεταιριστικής ιδιοκτησίας/άλλου τύπου κυριότητας σε 20,5%.
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο διαθέτει μόνο το 11% των νοικοκυριών.

Η γενική εικόνα που σχηματίζεται για τα νοικοκυριά του Δήμου είναι πως η διείσδυση του ηλεκτρικού ρεύματος ως μέσου ενέργειας για την προετοιμασία φαγητού και την παροχή ζεστού νερού είναι από μέτρια έως ελάχιστη και αντίστοιχα πολύ περιορισμένη είναι η χρήση πετρελαίου για θέρμανση. Τα ανωτέρω καταδεικνύουν ως σημαντική έως σχεδόν αποκλειστική πηγή ενέργειας για τις ανέσεις των νοικοκυριών τη χρήση καυσόξυλων. Μειωμένη είναι επίσης η κατοχή αυτοκινήτου και ελάχιστη η κατοχή θέσεων στάθμευσης και η πρόσβαση στο διαδίκτυο. Τέλος, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης είναι υψηλό και δεν υπάρχει πρακτικά διαμονή σε ενοικιαζόμενες κατοικίες, ενώ σημαντικό μέρος των νοικοκυριών καλύπτουν τις στεγαστικές ανάγκες τους με καθεστώς συνιδιοκτησίας ή άλλου τύπου κυριότητας, Το φαινόμενο πιθανώς οφείλεται στην ύπαρξη πολυμελών νοικοκυριών όπου αρκετά από τα συγγενεύοντα μέλη κατέχουν ποσοστό ιδιοκτησίας στην κατοικία διαμονής τους.

Α.2.3.3 Επίπεδο αστικών εξυπηρετήσεων

Ως αστικές εξυπηρετήσεις νοούνται οι υπηρεσίες διαφόρων μορφών που παρέχονται στους κατοίκους μιας χωρικής ενότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν φορείς κυρίως του στενού αλλά και του ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Περιλαμβάνονται οι Δημόσιες Υπηρεσίες τοπικής ή υπερτοπικής εμβέλειας, οι Δημόσιες Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας (Δ.Ε.Κ.Ο.), Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ. – Ν.Π.Ι.Δ.) και άλλοι φορείς λειτουργίας υποδομών κοινής ωφέλειας, οι υπηρεσίες υγείας, τα Σώματα Ασφαλείας, οι Τράπεζες κλπ.

Οι υφιστάμενες αστικές εξυπηρετήσεις είναι περιορισμένες και ανήκουν κατά κύριο λόγο στο Δήμο Μύκης με αντικείμενο υπηρεσίες όπως η διοίκηση, η καθαριότητα και η πρόνοια. Με μέριμνα του Δήμου λειτουργεί το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» που αφορά στην παροχή φροντίδας σε άτομα μεγάλης ηλικίας. Για την πρωτοβάθμια περίθαλψη αρμόδιο είναι το Κέντρο Υγείας Εχίνου το οποίο διαθέτει έξι κλίνες αλλά παρουσιάζει ελλείψεις προσωπικού και ιατρικού εξοπλισμού[51], ενώ λειτουργούν και έξι Περιφερειακά Ιατρεία στους οικισμούς Κενταύρου, Μύκης, Ωραίου, Θερμών, Κοτύλης και Σατρών. Η αντιμετώπιση πιο σοβαρών περιστατικών καθιστά απαραίτητη τη μετακίνηση των κατοίκων στο Γενικό Νοσοκομείο Ξάνθης το οποίο απέχει 27χλμ. από τον οικισμό του Εχίνου. Στον τομέα της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν 14 Νηπιαγωγεία (2 στον Κένταυρο - 7 εξ αυτών στεγάζονται σε μισθωμένα κτίρια), 15 Μειονοτικά Δημοτικά Σχολεία και ένα Ειδικό Δημοτικό Σχολείο (στον Εχίνο), με τις ανάγκες να αφορούν τη δημιουργία Ειδικού Νηπιαγωγείου στην έδρα του Δήμου, Σμίνθη[52]. Οι σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνουν 3 Γυμνάσια (σε Εχίνο, Σμίνθη, Γλαύκη), 2 Λύκεια (αμφότερα στη Γλαύκη, Γενικό και Επαγγελματικό για το οποίο υπάρχει ανάγκη στέγασης σε ξεχωριστό κτίριο[53]) και 2 Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας στον Κένταυρο και στη Μύκη.

[51] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 938/6-9-2022 έγγραφο του Κέντρου Υγείας Εχίνου.

[52] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ.6262/19-10-2022 έγγραφο της Δ/νσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης.

[53] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 1621/Φ07/9-3-2022 έγγραφο της Δ/νσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης.

Αστικό / Υπεραστικό ΚΤΕΛ

Για την κάλυψη των αναγκών μετακίνησης των κατοίκων πραγματοποιούνται δρομολόγια από το ΚΤΕΛ Ξάνθης με αφετηρία την ομώνυμη πόλη. Κατά τη χειμερινή περίοδο 2022-2023 εκτελούνται τις καθημερινές δρομολόγια προς τους οικισμούς του Δήμου στους οποίους λειτουργούν σχολικές μονάδες (14 οικισμοί συνολικά) τα οποία μειώνονται όταν δε λειτουργούν τα σχολεία, περιορίζονται κατά πολύ τα Σάββατα και δεν εκτελούνται τις Κυριακές και τις αργίες[54]. Παράλληλα, ο Δήμος Μύκης προγραμματίζει την προμήθεια δύο λεωφορείων και την αξιοποίηση ενός ανάλογου υφιστάμενου οχήματος για την εξυπηρέτηση και των υπόλοιπων οικισμών αλλά και τη μεταφορά ηλικιωμένων κατοίκων στις εγκαταστάσεις λουτροθεραπείας στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών[55].

Αστυνομία / Πυροσβεστική

Οι υπηρεσίες των Σωμάτων Ασφαλείας περιορίζονται στο Αστυνομικό Τμήμα Εχίνου (στεγάζεται σε δημόσιο κτίριο) και τον Αστυνομικό Σταθμό Μύκης (στεγάζεται σε χώρο παραχωρηθέντα από το Δήμο), ενώ παρουσία προσωπικού υπάρχει και στον Μεθοριακό Σταθμό Αγίου Κωνσταντίνου για τον οποίον γίνεται αναφορά στη συνέχεια. Οι ανάγκες αναφορικά με την αντιμετώπιση πυρκαγιών καλύπτονται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία Ξάνθης με προφανές μειονέκτημα τον αυξημένο χρόνο επέμβασης σε περιστατικά. Προσπάθειες για τη σύσταση Πυροσβεστικού Κλιμακίου ή Πυροσβεστικού Σταθμού, έστω και στελεχωμένου με εθελοντές, το οποίο θα εδρεύει εντός του Δήμου δεν έχουν ευοδωθεί. Κατά την τελευταία δεκαετία (2012-2021) έχουν εκδηλωθεί συνολικά 114 πυρκαγιές, εκ των οποίων οι 64 αστικές, οι 37 δασικές και οι 13 αγροτικές. Από τις 15 σημαντικότερες εξ αυτών κάηκαν συνολικά 6 κατοικίες και 328 στρέμματα δάσους και δασικών εκτάσεων[56].

[54] Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 4180/26-9-2022 έγγραφο του ΚΤΕΛ Ξάνθης.

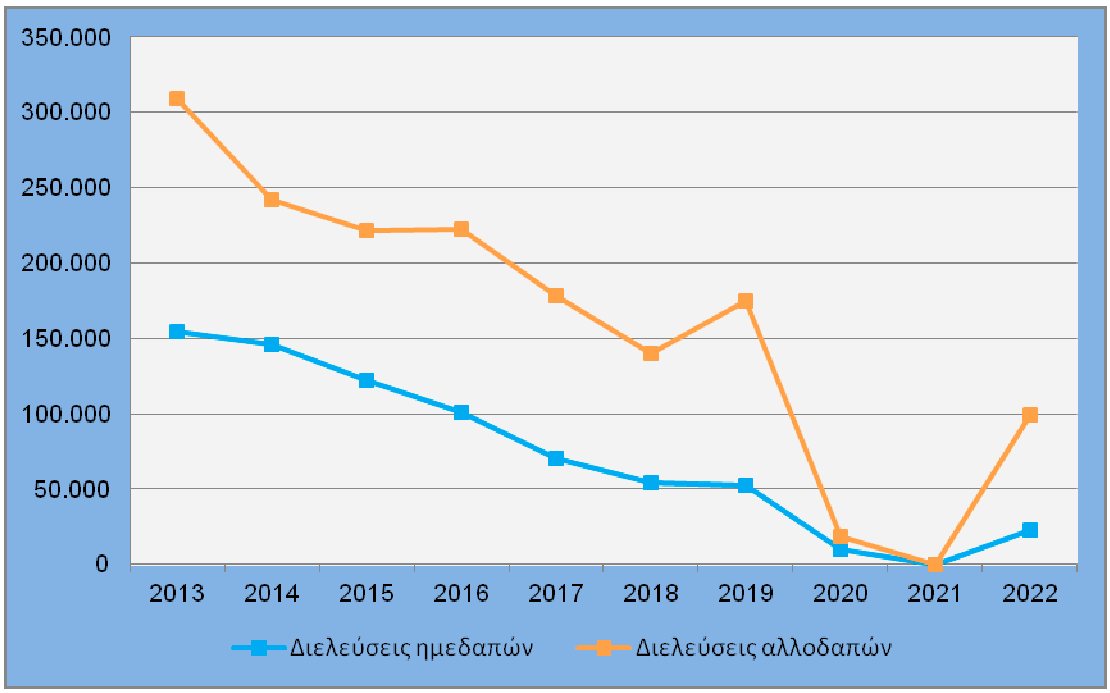
[55] Συνέντευξη Δημάρχου Μύκης στις 27-5-2022, ανακτήθηκε από https://www.thraki.com.gr/thermes-se-pliri-leitoyrgia-arches-ioylioy-ta-iamatika-loytra.

[56] Σύμφωνα με το από 10-3-2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ξάνθης.

Μεθοριακός Σταθμός Αγίου Κωνσταντίνου

Η γεωγραφική θέση του Δήμου Μύκης τον καθιστά κομβικής σημασίας για την επικοινωνία μεταξύ της Π.Ε. Ξάνθης και της γειτονικής Βουλγαρίας. Για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής μετακίνησης ανθρώπων και αγαθών ιδρύθηκε το 2010 μεθοριακός σταθμός επί της οδού Θέρμες – Ζλάτογκραντ (Βουλγαρία) οι εγκαταστάσεις του οποίου (στεγασμένες σε προκατασκευασμένους οικίσκους – container) βρίσκονται επί βουλγαρικού εδάφους και έχουν παραχωρηθεί από τη γειτονική χώρα. Λόγω των κατασκευαστικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου της περιοχής (στενότητα οδοστρώματος, κλειστές στροφές, μεγάλες κλίσεις) δεν πραγματοποιούνται διελεύσεις φορτηγών και λεωφορείων παρά μόνο Ι.Χ. επιβατικών αυτοκινήτων και δικύκλων με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εξυπηρετηθούν οι μεταφορές εμπορευμάτων. Τον Απρίλιο του 2020 και με την επιβολή υγειονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης του ιού COVID 19 ο Σταθμός έπαυσε τη λειτουργία του, η οποία αποκαταστάθηκε τον Απρίλιο του 2022. Τα διαθέσιμα στοιχεία για τις διελεύσεις ατόμων και οχημάτων από το έτος 2013 και εξής παρατίθενται στη συνέχεια.

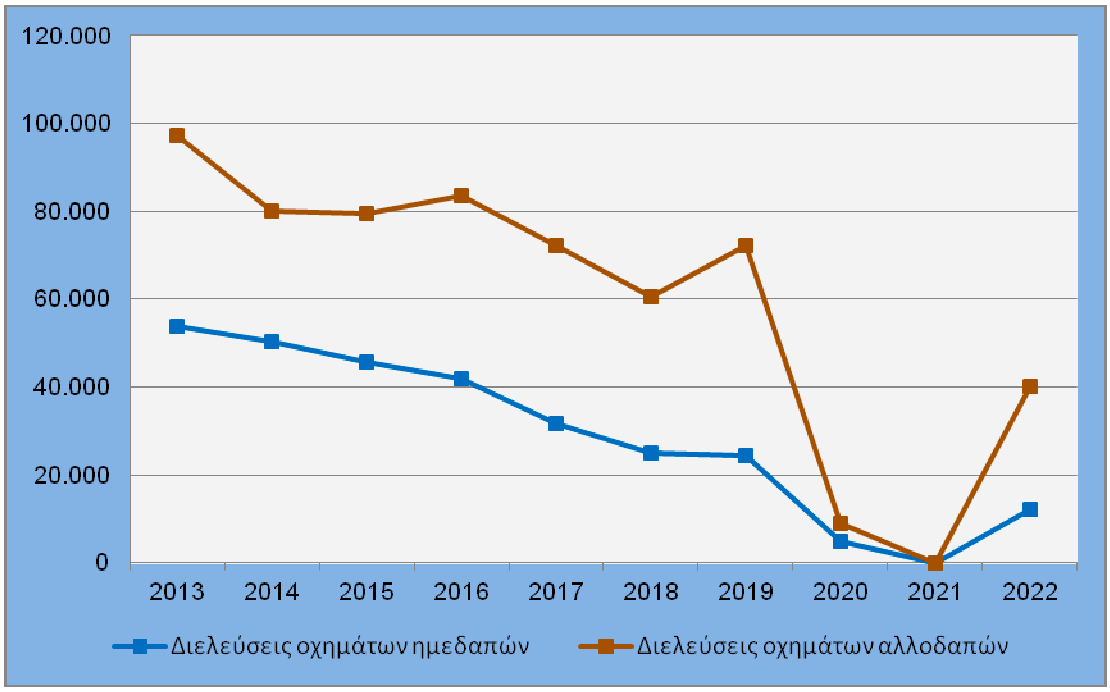
Διάγραμμα Α.2.19. Διελεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών ατόμων από το Μεθοριακό Σταθμό Αγίου Κωνσταντίνου, 2013-2022

Πηγή: Αστυνομικό Τμήμα Εχίνου, ιδία επεξεργασία

Η πλειοψηφία των διελεύσεων από το Μεθοριακό Σταθμό αφορά σε αλλοδαπούς, τα ποσοστά των οποίων κινούνται μεταξύ 62-77% ετησίως επί της συνολικής κίνησης. Ο αριθμός των διελεύσεων ημεδαπών παρουσιάζει σταθερή μείωση εκτός του έτους 2019 που παρατηρείται σταθερότητα, ενώ ο αντίστοιχος των αλλοδαπών, μετά την πτωτική πορεία έως το 2018 (πλην του έτους 2016 όπου δεν καταγράφεται σημαντική μεταβολή) αυξάνεται σημαντικά το 2019. Συνολικά, το έτος αυτό η ποσοστιαία απώλεια στους αριθμούς των ημεδαπών και αλλοδαπών διελεύσεων φτάνει το 66% και 43,6% αντίστοιχα σε σχέση με το 2013. Η κάθετη πτώση που παρατηρείται το 2020 οφείλεται στην προαναφερθείσα παύση λειτουργίας του Μεθοριακού Σταθμού τον Απρίλιο του ίδιου έτους. Με την επαναλειτουργία του μετά από δύο χρόνια ο αριθμός των διελεύσεων τόσο των ημεδαπών όσο και των αλλοδαπών κυμαινόταν, έως τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2022, στα επίπεδα της αντίστοιχης χρονικής περιόδου του έτους 2018. Σημειώνεται πως δεν τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τη χώρα προέλευσης των αλλοδαπών παρά μόνο εάν είναι υπήκοοι της Ε.Ε., το ποσοστό των οποίων φτάνει στο 99% επί του συνόλου.

Διάγραμμα Α.2.20. Διελεύσεις οχημάτων ημεδαπών και αλλοδαπών από το Μεθοριακό Σταθμό Αγίου Κωνσταντίνου, 2013-2022

Πηγή: Αστυνομικό Τμήμα Εχίνου, ιδία επεξεργασία

Παρόμοια είναι η εικόνα με τις διελεύσεις οχημάτων ημεδαπών και αλλοδαπών, με τις πρώτες να ακολουθούν σταθερά πτωτική πορεία που ανακόπτεται το 2019. Οι δεύτερες ανακάμπτουν έως το 2016 μετά την αρχική πτώση, για να μειωθούν εκ νέου έως το 2018 και να αυξηθούν το επόμενο έτος. Ακολουθεί η μεγάλη απομείωση του 2020 και μετά τη μηδενική επίδοση του 2021 αμφότερες επανέρχονται στα επίπεδα των αντίστοιχων μηνών του 2018. Η συνολική πτώση της περιόδου 2013-2019 ανέρχεται σε 54,5% για τα οχήματα των ημεδαπών και 25% για αυτά των αλλοδαπών.

Σημειώνεται πως προγραμματίζεται η δημιουργία και δεύτερου Μεθοριακού Σταθμού, στο βορειοδυτικό άκρο του Δήμου, επί του υπό κατασκευή νέου οδικού άξονα Δημάριο – Ρούντοζεμ (Βουλγαρία) που θα ενώνει την Π.Ε. Ξάνθης με τη γειτονική χώρα.

Α.2.3.4 Συμπεράσματα: Μειονεκτικές Περιοχές/Εδαφική συνοχή

Ο συνδυασμός χαρακτηριστικών όπως η συνοριακή θέση, το έντονα ορεινό έδαφος και η μοναδική πολιτισμική και κοινωνική ταυτότητα των κατοίκων του (μουσουλμανικού θρησκεύματος και πομακικής καταγωγής) επέβαλλαν ανέκαθεν ιδιαίτερες προκλήσεις όσον αφορά στην αναπτυξιακή πορεία του Δήμου Μύκης. Κατά το δεύτερο ήμισυ του προηγούμενου αιώνα και για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας η περιοχή τέθηκε υπό καθεστώς ποικίλων περιορισμών και απαγορεύσεων με αποτέλεσμα να μην ακολουθήσει το μετασχηματισμό του ελλαδικού αγροτικού χώρου σε πεδία όπως η ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα, η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού, η δημιουργία έργων υποδομής, η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας κλπ. Μετά το 1995 και την άρση των σχετικών περιορισμών και παρά τη βελτίωση σε επιμέρους τομείς όπως η εκπαίδευση και η περίθαλψη, δεν έχει γίνει δυνατή η αναπτυξιακή «εκκίνηση» του Δήμου με σύγχρονους όρους. Κύριες αιτίες αποτελούν το ορεινό έδαφος, το οποίο δημιουργεί φυσικούς φραγμούς δυσχεραίνοντας έτσι την πρόσβαση ειδικά στους πλέον απομακρυσμένους οικισμούς, και η συγκοινωνιακή απομόνωση από την υπόλοιπη Π.Ε. Ξάνθης λόγω του ανεπαρκούς και με δυσμενή κατασκευαστικά χαρακτηριστικά οδικού δικτύου. Εξίσου σημαντικούς παράγοντες αποτελούν η βραδύτητα με την οποία βελτιώνεται το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων και η εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον πρωτογενή τομέα που παραμένει εγκλωβισμένος στη μονοκαλλιέργεια του καπνού. Όλα τα παραπάνω θέτουν το Δήμο Μύκης σε σαφώς μειονεκτική θέση ως προς την αναπτυξιακή προοπτική του.

Συνέπεια των ανωτέρω είναι η ιδιαίτερα αποδυναμωμένη εδαφική συνοχή που εμφανίζεται ανάμεσα στο Δήμο και την υπόλοιπη Περιφερειακή Ενότητα και ειδικά με τον όμορο Δήμο Ξάνθης. Έτσι, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις όσον αφορά στην πυκνότητα κατοίκησης (αναμενόμενη βεβαίως λόγω του ορεινού ανάγλυφου), το μορφωτικό επίπεδο, την κατανομή της απασχόλησης στους παραγωγικούς τομείς, την επάρκεια βασικών υποδομών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, η εδαφική συνοχή υπονομεύεται όλο και περισσότερο και εντός του Δήμου καθώς οι περισσότεροι και πολυπληθέστεροι οικισμοί με το νεότερο και πιο μορφωμένο ανθρώπινο δυναμικό, τις κυριότερες αστικές εξυπηρετήσεις και την καλύτερη συγκοινωνιακή σύνδεση με την Π.Ε. Ξάνθης βρίσκονται στη Δ.Ε. Μύκης και κυρίως στο νότιο τμήμα της, με τις υπόλοιπες χωρικές ενότητες να υστερούν σημαντικά.

Α.3 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΗΣ-ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Στο κεφάλαιο παρουσιάζεται η οικιστική δομή, οι λειτουργικές σχέσεις των οικισμών και των παραγωγικών δραστηριοτήτων με βάση και τις καθημερινές μετακινήσεις εργασίας- κατοικίας και γενικότερα η σχέση του αστικού με τον περιαστικό και αγροτικό χώρο στην περιοχή του δήμου. Αναλύεται ολόκληρο το πλέγμα των διαμορφωμένων χρήσεων γης στον εκτός πόλεων και οικισμών χώρο της περιοχής μελέτης και συγκεκριμένα:

Διερευνάται η υφιστάμενη οικιστική ανάπτυξη και οι τάσεις της.

Διερευνώνται οι ανάγκες και οι τρόποι ανάπτυξης και χωροθέτησης των παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Εντοπίζονται οι τυχόν υφιστάμενες συγκεντρώσεις και αν υπάρχουν θεσμοθετημένοι υποδοχείς (ΒΙ.ΠΕ, ΒΙ.ΠΑ κλπ), με αξιολόγηση της μέχρι σήμερα αξιοποίησής τους.

Αναλύεται η οργάνωση της υπαίθρου όσον αφορά την διάρθρωση της αγροτικής γης και αγροτικών δραστηριοτήτων καθώς και λοιπών υπαίθριων δραστηριοτήτων (αναψυχή – άθληση)

Καταγράφονται και αξιολογούνται οι περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων περιοχών, οι δασικές εκτάσεις, και οι χώροι προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παρουσιάζονται τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα βασικά δίκτυα υποδομής της περιοχής μελέτης: μεταφορικά δίκτυα, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ύδρευση, αποχέτευση, απορρίμματα κλπ.

Εντοπίζονται οι κύριες συγκρούσεις χρήσεων γης στην περιοχή του ΟΤΑ. Επίσης παρουσιάζονται οι χωρικές επιπτώσεις της μέχρι σήμερα ανάπτυξης και των σημαντικών έργων και προγραμμάτων στην περιοχή μελέτης.

Α.3.1 Οργάνωση Οικιστικών Περιοχών – Σχέσεις Πόλης – Υπαίθρου

Α.3.1.1 Καταγραφή Οικιστικών Υποδοχέων

Οι υφιστάμενοι οικιστικοί υποδοχείς της περιοχής μελέτης περιλαμβάνουν τους οικισμούς στους οποίους υπάρχει έστω μιας κάποιας μορφής οικιστικός πυρήνας ακόμη και ερειπωμένος, έχουν καταγραφεί από την ΕΛ. ΣΤΑΤ., ανεξαρτήτως πληθυσμιακών δεδομένων. Στην επικράτεια του Δήμου Μύκης δεν υπάρχουν οριοθετημένοι οικισμοί, οπότε οι οικισμοί στους οποίους υπάρχει εμφανής οικιστικός πυρήνας θεωρούνται προϋφιστάμενοι του 1923 και διέπονται από τις διατάξεις του ΠΔ/02.03.1981(ΦΕΚ 138Δ).

Α.3.1.1.1 Οικισμοί

Η οικιστική διάρθρωση του Δήμου Μύκης περιλαμβάνει 60 οικισμούς εκ των οποίων κανένας δεν είναι οριοθετημένος. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι οικισμοί του δήμου σε σχέση με την διοικητική τους υπαγωγή και το πληθυσμιακό τους μέγεθος.

Πίνακας Α.3.1.1.1: Διοικητική διάρθρωση Δήμου και πληθυσμιακά δεδομένα οικισμών 2011

α/α	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΥ-ΣΜΟΣ
1	ΜΥΚΗΣ	ΜΥΚΗΣ		ΣΜΙΝΘΗ	277
2				ΑΙΩΡΑ	268
3				ΑΛΜΑ	321
4				ΑΝΩ ΚΙΡΡΑ	34
5				ΑΝΩ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙΟ	49
6				ΑΧΛΑΔΙΑ	0
7				ΓΛΑΥΚΗ	1.447
8				ΓΟΡΓΟΝΑ	217
9				ΔΙΑΦΟΡΟ	39
10				ΖΟΥΜΠΟΥΛΙ	109
11				ΚΑΠΝΟΑΝΘΟΣ	0
12				ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	2.580
13				ΚΙΡΡΑ	170
14				ΚΟΡΥΦΗ	10
15				ΚΟΤΙΝΟ	80
16				ΚΟΥΤΣΟΜΥΤΗΣ	145
17				ΚΡΑΝΙΑ	0
18				ΜΑΝΤΑΙΝΑ	276
19				ΜΥΚΗ	1.313
20				ΟΑΣΗ	96
21				ΠΑΝΕΡΙ	2
22				ΠΡΟΣΗΛΙΟΝ	142
23				ΠΥΡΓΟΣ	28
24				ΡΑΧΗ	0
25				ΣΙΡΟΚΟ	100
26				ΣΟΥΛΑ	68
27				ΣΤΗΡΙΓΜΑ	69
28				ΤΡΙΓΩΝΟ	71
29				ΧΡΥΣΟΝ	140
30		ΕΧΙΝΟΥ		ΕΧΙΝΟΣ	2.486
31				ΜΕΛΙΒΟΙΑ	588
32			ΩΡΑΙΟΥ	ΩΡΑΙΟ	576
33				ΒΑΣΙΛΟΧΩΡΙ	0
34				ΘΕΟΤΟΚΟΣ	26
35				ΚΥΚΝΟΣ	206
36				ΡΕΥΜΑ	148
37				ΣΤΑΜΑΤΙ	6
38	ΣΑΤΡΩΝ		ΣΑΤΡΩΝ	ΣΑΤΡΕΣ	189
39				ΑΚΡΑΙΟΣ	2
40				ΓΙΔΟΤΟΠΟΣ	15

41				ΔΟΡΓΟΥΤΙΟΝ	3
42				ΚΑΛΟΤΥΧΟ	31
43				ΛΥΚΟΤΟΠΟΣ	3
44				ΠΟΛΥΣΚΙΟ	3
45				ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	58
46				ΡΕΜΑΤΙΑ	4
47				ΤΕΜΕΝΟΣ	171
48				ΤΣΑΛΑΠΕΤΕΙΝΟΣ	4
49	ΚΟΤΥΛΗΣ	ΚΟΤΥΛΗΣ		ΚΟΤΥΛΗ	429
50				ΑΙΜΟΝΙ	75
51				ΔΗΜΑΡΙ	623
52				ΠΑΧΝΗ	1.031
53	ΘΕΡΜΩΝ		ΘΕΡΜΩΝ	ΘΕΡΜΕΣ	117
54				ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	332
55				ΔΙΑΣΠΑΡΤΟ	39
56				ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	5
57				ΚΙΔΑΡΙΣ	28
58				ΚΟΤΤΑΝΙ	23
59				ΜΕΔΟΥΣΑ	195
60				ΜΕΣΕΣ ΘΕΡΜΕΣ	73

Πηγή: Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων ΤΧΣ Δήμου Μύκης

Ιεραρχώντας τους οικισμούς βάσει πληθυσμιακών χαρακτηριστικών παρατηρούμε ότι η πλειονότητα των οικισμών εμπίπτει στον όρο «μικροί οικισμοί» με πληθυσμούς που κυμαίνονται από 0 έως 500 κατοίκους. Συνολικά οι οικισμοί κάτω των 500 κατοίκων είναι οι 52 από τους 60 οικισμούς του Δήμου Μύκης. Έξι (6) οικισμοί κατατάσσονται στην πληθυσμιακή κατηγορία 501 έως 2.000 κατοίκους και μόνο δύο (2) οικισμοί (Κένταυρος – Εχίνος) έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο των 2.000 κατοίκων.

Η οικιστική διάρθρωση στο Δήμο Μύκης εμφανίζεται πυκνότερη στην κεντρική και νότια περιοχή του, όπου εντοπίζονται και οι μεγαλύτεροι πληθυσμιακά οικισμοί.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι οικιστικοί υποδοχείς του Δήμου Μύκης. Με δεδομένο το μεγάλο αριθμό οικιστικών υποδοχέων για λόγους βέλτιστης παρουσίασης στην παρούσα, επιλέχθηκε η ανάλυση που ακολουθεί να πραγματοποιηθεί ανά Δημοτική Ενότητα και με φθίνουσα σειρά από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο υποδοχέα. Σημειώνεται ότι οι αποστάσεις που αναφέρονται στη συνέχεια αφορούν απόλυτες σε ευθεία αποστάσεις και όχι οδικές διαδρομές.

1. Δημοτική Ενότητα Μύκης

<u>Κένταυρος</u>

Ο Κένταυρος αποτελεί το μεγαλύτερο οικισμό του δήμου με πληθυσμό 2.580 κατοίκους (απογραφή 2011). Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 700 μέτρων και βρίσκεται στο

νότιο τμήμα του δήμου έξι[57] (6) χιλιόμετρα ανατολικά της Σμίνθης και τρία (3) χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Μύκης. Δυτικά του οικισμού βρίσκεται το προστατευτικό δάσος του δασικού συμπλέγματος Μύκης. Μέσω δημοτικής οδού ο οικισμός συνδέεται με το υπερτοπικό οδικό δίκτυο μέσω της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου. Ο οικισμός έχει αγροτικό – κτηνοτροφικό χαρακτήρα αν και η μορφολογία της περιοχής δεν ευνοεί ιδιαίτερα την ανάπτυξη τους. Σημαντικό τμήμα του πληθυσμού ασχολείται με την οικοδομική δραστηριότητα.

Αν και είναι ο μεγαλύτερος οικισμός του δήμου πληθυσμιακά, δεν διαδραματίζει μέχρι σήμερα ρόλο τοπικού κέντρου λόγω του ορεινού χαρακτήρα του και της πιο δύσκολης, συγκριτικά με τη Σμίνθη, προσβασιμότητας.

Εχίνος

Ο Εχίνος με πληθυσμό 2.486 κατοίκους (απογραφή 2011) είναι αμφιθεατρικά κτισμένος σε υψόμετρο 330 μέτρων στην κοιλάδα του Ξερού Ρέματος αρχικού κλάδου του ποταμού Κομψάτου. Είναι χωροθετημένος πέντε (5) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Μύκης και εννιά (9) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Σμίνθης. Αποτελεί ιστορικά, οικονομικό, συγκοινωνιακό και πνευματικό κέντρο της περιοχής, χαρακτήρα που εξακολουθεί να διατηρεί και σήμερα.

Γεωργικές εκμεταλλεύσεις υπάρχου κυρίως κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού Κομψάτου. Στο ανατολικό και δυτικό τμήμα του οικισμού κυρίως κατά μήκος των οδικών αξόνων υπάρχει σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων. Στην περιοχή του Εχίνου καταγράφεται αριθμός εμπορικών καταστημάτων, μεταποιητικών μονάδων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών. Επιπροσθέτως στον οικισμού του Εχίνου λειτουργούν σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων και το Κέντρο Υγείας του δήμου.

Η κεντροβαρική θέση του Εχίνου στο Δήμο Μύκης, σε συνδυασμό με το γεγονός της διέλευσης του οδικού άξονα Ξάνθης – Εχίνου (Ε55)και τη σημαντική συγκέντρωση δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα καθιστούν τον Εχίνο τοπικό κέντρο για τους γύρω οικισμούς.

Γλαύκη

Η Γλαύκη απαριθμεί 1.447 κατοίκους στην απογραφή του 2011 και βρίσκεται σε υψόμετρο 540 μέτρων. Η θέση της στο κέντρο της εδαφικής επικράτειας του δήμου, προσδιορίζεται δύο (2) χιλιόμετρα βόρεια της Μύκης και πέντε (5) χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Σμίνθης. Πλησίον του οικισμού διέρχονται βασικοί οδικοί άξονες του δήμου καθιστώντας τον οικισμό οδικό κόμβο σε τοπικό επίπεδο. Ο οικισμός της Γλαύκης

[57] Αναφέρονται αποστάσεις στο χάρτη και όχι οδικές διαδρομές

περιβάλλεται βόρεια, νότια και δυτικά από το προστατευτικό δάσος του δασικού συμπλέγματος Μύκης.

Κύρια ασχολία των κατοίκων είναι η γεωργία, η δασοκομία και η κτηνοτροφία. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αναπτύσσονται στο νότιο τμήμα περιμετρικά του οικισμού, ενώ στις παρυφές του οικισμού περιμετρικά υπάρχει σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων. Στην νότια εκτός οικιστικού ιστού περιοχή εδρεύουν στρατιωτικές εγκαταστάσεις.

Μύκη

Ο οικισμός της Μύκης με πληθυσμό 1.313 κατοίκους (απογραφή 2011) και υψόμετρο 380 μέτρα, βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, τέσσερα (4) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Σμίνθης. Ο οικισμός εκτείνεται κατά μήκος της κοιλάδας χειμάρρου του ποταμού Κόσυνθου και περιβάλλεται από το προστατευτικό δάσος του δασικού συμπλέγματος Μύκης. Δυτικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου. Στην περιοχή γύρω από τον οικισμό καταγράφονται διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες και λίγες αγροτικές εκτάσεις κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού Κόσυνθου. Στον οικισμό υπάρχουν λίγες μικρές εμπορικές επιχειρήσεις και μικρές μεταποιητικές μονάδες. Οι κύριες ασχολίες των κατοίκων είναι η γεωργία και οι οικοδομικές εργασίες.

Λόγω της διέλευσης του χείμαρρου και της μορφολογίας της περιοχής σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων δημιουργούνται πλημμυρικά φαινόμενα.

Μελίβοια

Η Μελίβοια με πληθυσμό 588 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 388 μέτρων επτά (7) χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Εχίνου. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Ο οικισμός είναι κτισμένος κατά μήκος της κοιλάδας του Ξερού Ρέματος αρχικού κλάδου του ποταμού Κομψάτου.

Ωραίο

Το Ωραίο είναι κτισμένο στη δυτική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 620 μέτρων και έχει πληθυσμό 576 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του εντοπίζεται έξι (6) χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Σμίνθης. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση και είναι κυρίως αγροτικός, με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να καλύπτουν τμήματα κυρίως νότια και ανατολικά του οικισμού. Λόγω της παρουσίας σημαντικών δασικών εκτάσεων η δασοκομία αποτελεί κύρια ασχολία των κατοίκων. Περιμετρικά του οικισμού λειτουργεί μικρός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Άλμα

Ο οικισμός Άλμα σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 321 κατοίκους. Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 300 μέτρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, 3 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Σμίνθης. Ανατολικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος. Είναι κυρίως αγροτικός οικισμός, με τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις να εντοπίζονται νότια του οικισμού και κατά μήκος του ποταμού Κόσυνθου.

Σμίνθη

Η Σμίνθη αποτελεί την έδρα και διοικητικό κέντρο του Καλλικρατικού Δήμου Μύκης σε απόσταση 14 χιλιομέτρων από την πόλη της Ξάνθης. Ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 277 κατοίκους (απογραφή 2011). Είναι κτισμένη σε υψόμετρο 240 μέτρων, στη συμβολή του Μεγάλου Ρέματος με τον ποταμό Κόσυνθο και ο οικισμός χωρίζεται σε δύο τμήματα αμφίπλευρα της κοίτης του ποταμού. Από το δυτικό τμήμα διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου κατά μήκος της οποίας βρίσκεται το δημαρχείο, ενώ γραμμικά στην οδό έχει αναπτυχθεί σημαντικός αριθμός λειτουργιών του τριτογενούς κλάδου. Γεωργικές καλλιέργειες αναπτύσσονται κατά μήκος της κοίτης του ποταμού Κόσυνθου, ενώ υπάρχουν και λίγες μεταποιητικές μονάδες στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού.

Μάνταινα

Η Μάνταινα με πληθυσμό 276 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 460 μέτρων τρία (3) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Σμίνθης. Ο οικισμός βρίσκεται εντός της έκτασης του προστατευτικού δάσους του δασικού συμπλέγματος Μύκης. Πρόκειται για αμιγώς αγροτικό οικισμό, ενώ υπάρχουν λίγες κτηνοτροφικές μονάδες.

Αιώρα

Ο οικισμός Αιώρα σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 268 κατοίκους. Είναι κτισμένη σε υψόμετρο 252 μέτρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, 4 χιλιόμετρα νότια της Σμίνθης. Δυτικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος και νότια διέρχεται η εθνική οδός Ξάνθης - Δράμας. Είναι κυρίως αγροτικός οικισμός.

Γοργόνα

Η Γοργόνα με πληθυσμό 217 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 277 μέτρων, πέντε (5) χιλιόμετρα νότια της Σμίνθης. Δυτικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος και νότια διέρχεται η εθνική οδός Ξάνθης - Δράμας. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

Κύκνος

Ο Κύκνος είναι κτισμένος στην κεντροδυτική περιοχή του δήμου σε υψόμετρο 580 μέτρων και έχει πληθυσμό 206 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του εντοπίζεται τέσσερα (4) χιλιόμετρα βόρεια της Σμίνθης. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση και είναι κυρίως αγροτικός - κτηνοτροφικός οικισμός με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να καλύπτουν τμήματα κυρίως νότια του οικισμού.

Κίρρα

Η Κίρρα σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 170 κατοίκους και βρίσκεται σε υψόμετρο 275 μέτρων ανατολικά της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και του ποταμού Κόσυνθου. Αγροτικός οικισμός που ουσιαστικά αποτελεί οικισμό «δορυφόρο» της Σμίνθης λόγω εγγύτητας (≈500 μέτρα).

Ρεύμα

Το Ρεύμα είναι κτισμένο στη δυτική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 560 μέτρων στις πλαγιές του όρους Κούλα και έχει πληθυσμό 148 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του είναι δέκα (10) χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Σμίνθης. Νότια του οικισμού διέρχεται το ρέμα Τσάι το οποίο καταλήγει στον ποταμό Κόσυνθο. Στο ρέμα Τσάι λειτουργεί υδροηλεκτρικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ενώ σε διαδικασία αδειοδότησης βρίσκεται και δεύτερος υδροηλεκτρικός σταθμός. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση ευνοώντας δραστηριότητες δασοκομίας, ενώ ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός και κτηνοτροφικός.

Κουτσομύτης

Ο οικισμός Κουτσομύτης σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 145 κατοίκους. Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 335 μέτρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, 4 χιλιόμετρα νότια της Σμίνθης. Δυτικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος, ενώ νότια διέρχεται η εθνική οδός Ξάνθης - Δράμας. Πρόκειται για αγροτικό οικισμό.

Προσήλιο

Ο οικισμός Προσήλιο σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 142 κατοίκους. Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 420 μέτρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, 2 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Σμίνθης. Ανατολικά και νότια του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος. Είναι κυρίως αγροτικός οικισμός, με τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις να εντοπίζονται νότια του οικισμού.

Χρυσό

Το Χρυσό με πληθυσμό 140 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 480 μέτρων, δύο (2) χιλιόμετρα δυτικά της Σμίνθης. Η δόμηση του οικισμού έχει πραγματοποιηθεί κατά μήκος του τοπικού οδικού δικτύου, αποτελούμενη από δύο διακριτούς οικιστικούς πυρήνες και σε αντίθεση με τους περισσότερους οικισμούς του δήμου εμφανίζεται αραιή ανάμεσα σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δασωμένες εκτάσεις. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

Ζουμπούλι

Το Ζουμπούλι είναι κτισμένο σε υψόμετρο 360 μέτρων και έχει πληθυσμό 109 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του είναι δύο (2) χιλιόμετρα νότια της Σμίνθης. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση και είναι κυρίως αγροτικός οικισμός με τις σημαντικότερες γεωργικές εκτάσεις εντοπίζονται βόρεια του οικισμού.

Σιρόκο

Το Σιρόκο βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του δήμου σε υψόμετρο 330 μέτρων και έχει πληθυσμό 100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Είναι από τους κοντινότερους οικισμούς του δήμου στην πόλη της Ξάνθης, από την οποία απέχει 8 χιλιόμετρα. Πρόκειται για αμιγώς γεωργικό οικισμό λόγω του μεγάλου αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων συγκριτικά με του υπόλοιπους οικισμούς του δήμου.

Όαση(Λατνίτσα)

Η Όαση ή Λατνίτσα με πληθυσμό 96 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 560 μέτρων δύο (2) χιλιόμετρα ανατολικά της Σμίνθης. Ο οικισμός βρίσκεται δυτικά των ορίων της έκτασης του προστατευτικού δάσους του δασικού συμπλέγματος Μύκης. Οι κάτοικοι ασχολούνται με γεωργικές και δασοκομικές εργασίες.

Κότινο

Το Κότινο είναι κτισμένο σε υψόμετρο 440 μέτρων και έχει πληθυσμό 80 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του είναι δύο (2) χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Σμίνθης. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση και είναι κυρίως αγροτικός οικισμός με τις σημαντικότερες γεωργικές εκτάσεις να εντοπίζονται νότια και ανατολικά του οικισμού.

Τρίγωνο

Ο οικισμός Τρίγωνο σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 71 κατοίκους. Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 330 μέτρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου, 4 χιλιόμετρα νότια της Σμίνθης. Είναι αμιγώς αγροτικός οικισμός με τις καλλιεργούμενες εκτάσεις να διαρθρώνονται περιμετρικά του οικισμού.

Στήριγμα

Το Στήριγμα γειτονικός οικισμός του Τριγώνου παρουσιάζει αντίστοιχα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά. Βρίσκεται σε υψόμετρο 400 μέτρων και έχει πληθυσμό 69 κατοίκων. Είναι αμιγώς αγροτικός οικισμός με τις καλλιεργούμενες εκτάσεις να διαρθρώνονται ανατολικά και δυτικά του οικισμού.

Σούλα

Πρόκειται για έναν οικισμό αποτελούμενο από δύο οικιστικούς πυρήνες, με πληθυσμό 68 κατοίκων, κτισμένο σε υψόμετρο 260 μέτρων και σε απόσταση μικρότερη των 1.000 μέτρων νοτιοδυτικά της Σμίνθης. Είναι αμιγώς αγροτικός οικισμός.

Άνω Ζουμπούλι (Συνοικισμός Αρναούτ)

Το Άνω Ζουμπούλι γνωστό και ως συνοικισμός Αρναούτ είναι δομημένο 500 μέτρα νοτιοανατολικά του οικισμού Ζουμπουλίου, σε υψόμετρο 450 μέτρων. Είναι αγροτικός οικισμός με τις γεωργικές εκτάσεις να εντοπίζονται νότια του οικισμού.

Διάφορο

Το Διάφορο βρίσκεται στο νότιο άκρο του δήμου σε υψόμετρο 420 μέτρων και έχει πληθυσμό 39 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Μαζί με το γειτονικό Σιρόκο είναι από τους κοντινότερους οικισμούς του δήμου στην πόλη της Ξάνθης, από την οποία απέχει 9 χιλιόμετρα. Πρόκειται για γεωργοκτηνοτροφικό οικισμό.

Άνω Κίρρα

Η Άνω Κίρρα με πληθυσμό 34 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 500 μέτρων δύο (2) χιλιόμετρα ανατολικά της Σμίνθης. Ο οικισμός βρίσκεται δυτικά των ορίων της έκτασης του προστατευτικού δάσους του δασικού συμπλέγματος Μύκης. Οι κάτοικοι ασχολούνται με γεωργικές και δασοκομικές εργασίες.

Πύργος

Ο οικισμός Πύργος σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 28 κατοίκους. Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 410 μέτρων στο κεντρικό τμήμα του δήμου, 1.000 μέτρα βόρεια της Σμίνθης. Ανατολικά του οικισμού διέρχεται η εθνική οδός (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου και ο ποταμός Κόσυνθος. Είναι κυρίως αγροτικός οικισμός.

Θεοτόκος

Η Θεοτόκος είναι κτισμένη στη δυτική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 700 μέτρων και έχει πληθυσμό 26 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση της είναι τρία (3) χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Ωραίου. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση ευνοώντας δραστηριότητες δασοκομίας, ενώ ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός και κτηνοτροφικός. Λόγω της παρουσίας σημαντικών δασικών εκτάσεων η δασοκομία αποτελεί κύρια ασχολία των κατοίκων.

Κορυφή

Πρόκειται για μικρή οικιστική συγκέντρωση 10 κατοίκων σύμφωνα με την απογραφή του 2011, σε υψόμετρο 550 μέτρων. Βρίσκεται μεταξύ Σμίνθης και Μύκης, εντός της έκτασης του προστατευτικού δάσους του δασικού συμπλέγματος Μύκης

Σταμάτι

Μικρή οικιστική συγκέντρωση 6 κατοίκων σύμφωνα με την απογραφή του 2011, σε υψόμετρο 650 μέτρων. Βρίσκεται μεταξύ Ωραίου και Θεοτόκου.

Πανέρι

Το Πανέρι είναι αγροτικός οικισμός στη νοτιοδυτική περιοχή του δήμου σε υψόμετρο 720 μέτρων και έχει πληθυσμό 2 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Αχλαδιά

Η Αχλαδιά είναι αγροτικός οικισμός στη νοτιοδυτική περιοχή του δήμου σε υψόμετρο 736 μέτρων και έχει πληθυσμό 0 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Καπνοανθός

Μικρή οικιστική συγκέντρωση με μηδενικό πληθυσμό σε υψόμετρο 563 μέτρων 17 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Σμίνθης.

Κρανιά - Ράχη

Δύο μικρές οικιστικές συγκεντρώσεις που απέχουν 250 μέτρα μεταξύ τους με μηδενικό πληθυσμό σε υψόμετρο 510 μέτρων 4 χιλιόμετρα ανατολικά της Σμίνθης.

Βασιλοχώρι

Ακατοίκητος οικισμός 3.000 μέτρα νοτιοανατολικά του Ωραίου μέσα στο δασικό σύμπλεγμα.

2. Δημοτική Ενότητα Σατρών

Σάτρες

Οι Σάτρες με πληθυσμό 189 κατοίκους (απογραφή 2011) είναι κτισμένες σε υψόμετρο 260 μέτρων, στην κοιλάδα του ρέματος Κρεμμυδόρεμα, νότια της συμβολής του με το ρέμα Ξερό, αρχικού κλάδου του ποταμού Κομψάτου. Αποτελούν την έδρα της ομώνυμης δημοτικής ενότητας και βρίσκονται οκτώ (8) χιλιόμετρα ανατολικά του Εχίνου. Περιβάλλονται από δασικές εκτάσεις του δασικού συμπλέγματος Σατρών – Θερμών και οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια του καπνού. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι καλλιεργούμενες εκτάσεις βρίσκονται εντός του οικιστικού ιστού.

Τέμενος

Το Τέμενος είναι κτισμένο στην νοτιοανατολική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 340 μέτρων και έχει πληθυσμό 171 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του εντοπίζεται τρία (3) χιλιόμετρα νοτιοδυτικά των Σατρών. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση ευνοώντας δραστηριότητες δασοκομίας, ενώ ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός και κτηνοτροφικός.

Ποταμοχώρι

Το Ποταμοχώρι με πληθυσμό 58 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκεται σε υψόμετρο 380 μέτρων, ένα (1) χιλιόμετρο βόρεια των Σατρών. Στις βόρειες παρυφές του οικισμού συμβάλλει το ρέμα Κρεμμυδόρεμα στο ρέμα Ξερό και δημιουργούν τον αρχικό κλάδο του ποταμού Κομψάτου. Όπως και οι Σάτρες, το Ποταμοχώρι είναι δομημένο στην κοιλάδα του ρέματος Κρεμμυδόρεμα με το υγρό στοιχείο να έχει κυρίαρχη παρουσία στην περιοχή. Διαχωρίζεται σε δύο οικιστικούς πυρήνες εκατέρωθεν του ρέματος. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

Καλότυχο

Το Καλότυχο βρίσκεται στην ελληνοβουλγαρική μεθόριο στο βορειοανατολικό τμήμα του δήμου, σε υψόμετρο 480 μέτρων και έχει πληθυσμό 31 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Γιδότοπος

Ο Γιδότοπος βρίσκεται στην ελληνοβουλγαρική μεθόριο στο βορειοανατολικό τμήμα του δήμου, σε υψόμετρο 490 μέτρων και έχει πληθυσμό 15 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Απέχει περί τα 500 μέτρα από το Καλότυχο και η κύρια ασχολία των κατοίκων είναι η κτηνοτροφία.

Ρεματιά

Η Ρεματιά με πληθυσμό απογραφής 2011 τέσσερις (4) κατοίκους είναι μια μικρή οικιστική συγκέντρωση στην κοιλάδα του ρέματος Κρεμμυδόρεμα, δύο (2) χιλιόμετρα νοτιοδυτικά των Σατρών.

Τσαλαπετεινός

Ο Τσαλαπετεινός είναι κτισμένος στο βορειοανατολικό τμήμα του δήμου σε υψόμετρο 300 μέτρων και στην απογραφή του 2011 έχει 4 κατοίκους. Απέχει 37 χιλιόμετρα οδική διαδρομή από τη Σμίνθη. Δυτικά του οικισμού ρέει το άνω τμήμα του ποταμού Κομψάτου. Είναι αγροτοκτηνοτροφικός οικισμός με μικρές αγροτικές εκτάσεις νότια του οικισμού.

Δοργούτιον

Το Δοργούτι με πληθυσμό απογραφής 2011 τρεις (3) κατοίκους είναι μια μικρή οικιστική συγκέντρωση 6 χιλιόμετρα βόρεια των Σατρών.

Λυκότοπος

Ο Λυκότοπος είναι κτισμένος στο βορειοανατολικό τμήμα του δήμου, στην ελληνοβουλγαρική μεθόριο σε υψόμετρο 420 μέτρων και στην απογραφή του 2011 έχει 3 κατοίκους. Απέχει 42 χιλιόμετρα οδική διαδρομή από τη Σμίνθη. Περιλαμβάνει αρκετά μισογκρεμισμένα και εγκαταλελειμμένα κτίρια.

Πολύσκιον

Το Πολύσκιο με 3 κατοίκους να απογράφονται το 2011 βρίσκεται σε υψόμετρο 420 μέτρων τέσσερα χιλιόμετρα ανατολικά του Τεμένους. Είναι κτηνοτροφικό χωριό με τους κατοίκους και το ζωικό κεφάλαιο να μετακινούνται σε άλλες περιοχές τη χειμερινή περίοδο.

Ακραίος

Ο Ακραίος σε υψόμετρο 380 μέτρων, με πληθυσμό απογραφής 2011, 2 κατοίκους είναι μια μικρή οικιστική συγκέντρωση 1.000 μέτρα βόρεια του Ποταμοχωρίου.

3. Δημοτική Ενότητα Κοτύλης

Πάχνη

Η Πάχνη αποτελεί το μεγαλύτερο οικισμό της δημοτικής ενότητας Κοτύλης με πληθυσμό 1.031 κατοίκους (απογραφή 2011). Είναι κτισμένος σε υψόμετρο 770 μέτρων,στις πλαγιές του όρους Κούλα και βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του δήμου πέντε (5) χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Γλαύκης και οκτώ (8) χιλιόμετρα βόρεια της Σμίνθης. Μετην δημοτική οδό Γλαύκης - Πάχνης ο οικισμός συνδέεται με το υπερτοπικό οδικό δίκτυο μέσω της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου. Ο οικισμός είναι χωροθετημένος εντός του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009) και συγκεκριμένα εντάσσεται στη ζώνη ειδικής προστασίας Γ6Β.

Περιβάλλεται από το δασικό σύμπλεγμα Κοτύλης γεγονός που ευνοεί την ανάπτυξη δασοκομικών δραστηριοτήτων. Ο οικισμός έχει αγροτικό – κτηνοτροφικό χαρακτήρα, με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να διαρθρώνονται νότια και δυτικά του οικισμού. Εντός οικισμού υπάρχουν λίγες μικρές εμπορικές επιχειρήσεις

Δημάριον

Το Δημάριο είναι κτισμένο στη βορειοδυτική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 740 μέτρων στις πλαγιές του όρους Κούλα και έχει πληθυσμό 623 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του είναι δεκαπέντε (15) χιλιόμετρα βόρεια της Σμίνθης. Οδικά συνδέεται με την εθνική οδό (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου μέσω Μελιβοίων. Υπό

κατασκευή και σχεδόν εφαπτόμενο με τον οικισμό είναι το πρώτο τμήμα (Δημάριο – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα) του κάθετου άξονα στην Εγνατία οδό (Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα). Ο οικισμός είναι χωροθετημένος εντός του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009) και συγκεκριμένα εντάσσεται στη ζώνη Γ6Β του εν λόγω πάρκου. Στην περιοχή γύρω από τον οικισμό καταγράφονται διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Κοτύλη

Η Κοτύλη βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του δήμου σε υψόμετρο 550 μέτρων στις πλαγιές του όρους Κούλα και έχει πληθυσμό 429 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση της εντοπίζεται τρία (3) χιλιόμετρα βόρεια της Πάχνης και εννιά (9) χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Εχίνου. Δυτικά του οικισμού διέρχεται αρχικός κλάδος του ποταμού Κόσυνθου. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση (δασικό σύμπλεγμα Κοτύλης) ευνοώντας δραστηριότητες δασοκομίας, ενώ ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός και κτηνοτροφικός. Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις του οικισμού εντοπίζονται στην ανατολική και νότια περιφερειακή ζώνη του. Η Κοτύλη είναι εντός ζώνης Γ6Β του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009).

Αιμόνιο

Το Αιμόνιο είναι κτισμένο στην βορειοδυτική περιοχή του δήμου σε υψόμετρο 500 μέτρων και έχει πληθυσμό 75 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση του είναι δύο (2) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Πάχνης και επτά (7) χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Εχίνου. Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση και είναι κυρίως αγροτικός - κτηνοτροφικός οικισμός με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να καλύπτουν τμήματα κυρίως νοτιοδυτικά του οικισμού. Το Αιμόνιο βρίσκεται επίσης εντός της ζώνης Γ6Β του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009).

4. Δημοτική Ενότητα Θερμών

Άνω Θέρμες

Οι Άνω Θέρμες απαριθμούσαν 332 κατοίκους στην απογραφή του 2011 και βρίσκονται σε υψόμετρο 485 μέτρων στην κοιλάδα του άνω κλάδου του ποταμού Κομψάτου. Η θέση τους στο βόρειο τμήμα της εδαφικής επικράτειας του δήμου, προσδιορίζεται εννιά (9) χιλιόμετρα βόρεια του Εχίνου και δέκα έξι (16) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Σμίνθης. Τον οικισμό διασχίζει η οδός προς τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα καθιστώντας τον οικισμό σημαντικό οδικό κόμβο με υπερτοπικό χαρακτήρα. Ο

οικισμός περιβάλλεται από δασικές εκτάσεις του δασικού συμπλέγματος Θερμών – Σατρών. Κύρια ασχολία των κατοίκων είναι η γεωργία, η δασοκομία και η κτηνοτροφία. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αναπτύσσονται κυρίως κατά μήκος της κοιλάδας του άνω κλάδου του ποταμού Κομψάτου, ενώ στις βόρειες παρυφές του οικισμού υπάρχει μικρός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Μέδουσα

Ο οικισμός της Μέδουσας με πληθυσμό 195 κατοίκους (απογραφή 2011) και υψόμετρο 450 μέτρων, βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου, τρία (3) χιλιόμετρα ανατολικά των Ιαματικών Πηγών Θερμών. Ο οικισμός εκτείνεται κατά μήκος της κοιλάδας του άνω κλάδου του ποταμού Κομψάτου ο οποίος διαρρέει παράλληλα τον οικισμό. Στην περιοχή δυτικά από τον οικισμό καταγράφονται διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες και αγροτικές εκτάσεις κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού Κομψάτου (Ξεροπόταμος). Λόγω της διέλευσης του ποταμού και της μορφολογίας της περιοχής σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων δημιουργούνται πλημμυρικά φαινόμενα.

Θέρμες

Οι Θέρμες είναι κτισμένες στη βόρεια πλευρά του δήμου, σε υψόμετρο 460 μέτρων, τρία χιλιόμετρα από την Ελληνοβουλγαρική μεθόριο και έχουν πληθυσμό 117 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση τους εντοπίζεται δύο (2) χιλιόμετρα νοτιοανατολικά των Άνω Θερμών. Νότια του οικισμού διέρχεται ο άνω κλάδος του ποταμού Κομψάτου (Ξεροπόταμος). Ο οικισμός περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση ευνοώντας δραστηριότητες δασοκομίας, ενώ ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να διαρθρώνονται περιμετρικά του οικισμού και ιδιαίτερα στην κοιλάδα του Ξεροπόταμου.

Μέσες Θέρμες

Οι Μέσες Θέρμες με πληθυσμό 73 κατοίκους (απογραφή 2011) βρίσκονται σε υψόμετρο 470 μέτρων ένα (1) χιλιόμετρο νοτιοανατολικά των Άνω Θερμών. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Ο οικισμός είναι κτισμένος κατά μήκος της κοιλάδας του Ξεροποτάμου αρχικού κλάδου ποταμού Κόσυνθου. Ο οικισμός περιβάλλεται από δασικές εκτάσεις του δασικού συμπλέγματος Θερμών – Σατρών.

Διάσπαρτο

Το Διάσπαρτο είναι ο βορειότερος οικισμός του δήμου και απέχει μόλις δύο (2) χιλιόμετρα από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Η θέση του είναι τέσσερα (4) χιλιόμετρα βορειοδυτικά των Άνω Θερμών. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 39 κατοίκους και είναι κτισμένο σε υψόμετρο 870 μέτρων. Στην περιοχή γύρω από τον οικισμό καταγράφονται διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Κίδαρις

Η Κίδαρις βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου σε υψόμετρο 800 μέτρων, μόλις ένα (1) χιλιόμετρο από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα και έχει πληθυσμό 28 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση της είναι δύο (2) χιλιόμετρα βόρεια των Ιαματικών Πηγών Θερμών. Ο χαρακτήρας του είναι κυρίως αγροτικός και κτηνοτροφικός.

Κοττάνη

Η Κοττάνη είναι κτισμένη σε υψόμετρο 450 μέτρων και έχει πληθυσμό 23 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η θέση της είναι πέντε (5) χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Μέδουσας. Ο οικισμός είναι αμφιθεατρικά κτισμένος και περιβάλλεται από αξιόλογη δασική βλάστηση. Στον οικισμό καταγράφεται σημαντικό απόθεμα παραδοσιακών κτιρίων.

Ιαματικές Πηγές

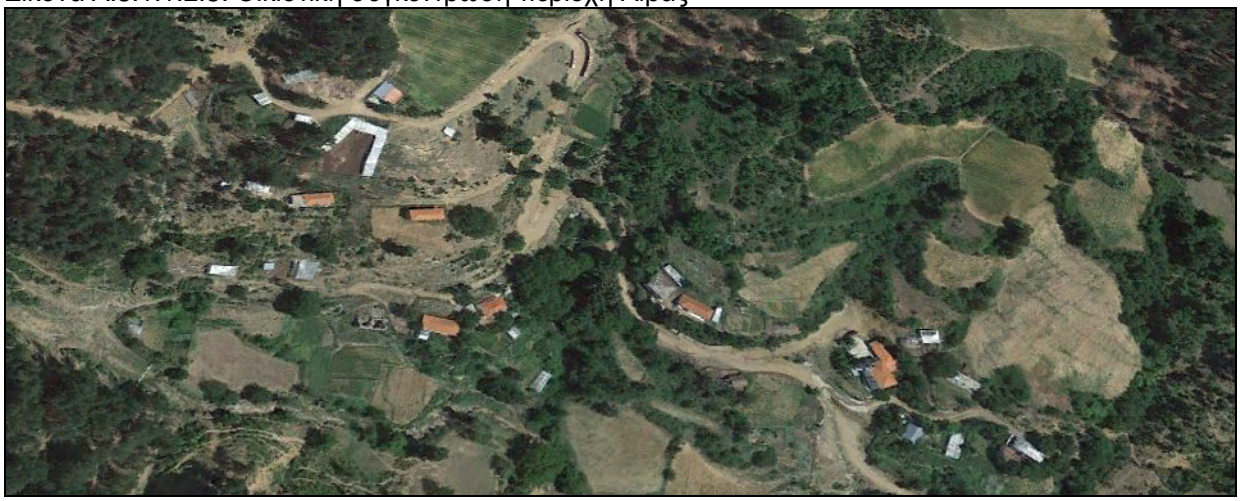
Οι Ιαματικές Πηγές με πληθυσμό 5 κατοίκων κατά την απογραφή του 2011 βρίσκονται ανατολικά των Θερμών, στην κοιλάδα του άνω κλάδου του ποταμού Κομψάτου, στη θέση των λουτρών των ιαματικών πηγών. Η κτιριακή υποδομή του οικισμού εκτός κατοικιών περιλαμβάνει ενοικιαζόμενα δωμάτια, χώρους εστίασης, αγροτικό ιατρείο και κέντρο εξυπηρέτησης πολιτών.

Α.3.1.1.2 Εκτός Σχεδίου Δόμηση (οικιστικές συγκεντρώσεις)

Εκτός των οικισμών που περιγράφηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο στην περιοχή του Δήμου Μύκης, εντοπίζονται οικιστικές συγκεντρώσεις οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις απογραφές της ΕΛΣΤΑΤ στις παρακάτω θέσεις:

- Στην περιοχή της Ρεματιάς της δημοτικής ενότητας Σατρών εντοπίζονται μικροί πυρήνες αγροικιών κατά μήκος της κοιλάδας του Κρεμμυδορέματος.
- Σε απόσταση 300 μέτρων βορειοανατολικάτου Ακραίου της ΔΕ Σατρών, στην περιοχή Λάβαρο βρίσκεται οικιστική συγκέντρωση μικρού αριθμού αγροικιών. Βορειοδυτικά του Ακραίου επίσης, σε απόσταση 1.300 μέτρων υπάρχει ο εγκαταλελειμμένος οικισμός του Γιαννοχωρίου.
- Εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Σατρών σε απόσταση 1.000 μέτρων νοτιοδυτικά του Λυκότοπου υπάρχει ο εγκαταλελειμμένος οικισμός του Κούνδουρου που αποτελείται από λίγα πετρόκτιστα σπίτια.
- Επιπροσθέτως, 1.200 μέτρα νοτιοδυτικά του Δοργουτίου (ΔΕ Σατρών) βρίσκεται ο εγκαταλελειμμένος οικισμός του Θεοτοκάτου.
- Στη ΔΕ Σατρών μεταξύ Λυκότοπου και Τσαλαπετεινού εντοπίζεται ο εγκαταλελειμμένος οικισμός του Ξεροχωρίου.
- Στη θέση Λιβάς, 1.500 μέτρα ανατολικά της Αχλαδιάς (ΔΕ Μύκης) υπάρχει συγκέντρωση αγροικιών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Εικόνα Α.3.1.1.2.3: Οικιστική συγκέντρωση περιοχή Λιβάς

Α.3.1.2 Οργάνωση οικιστικού δικτύου

Ιεραρχώντας το οικιστικό δίκτυο με απόλυτα πληθυσμιακά κριτήρια μπορούμε να κατατάξουμε τους οικισμούς του Δήμου Μύκης σε πέντε βασικές κατηγορίες που εκφράζουν σε κάποιο βαθμό τη διαμορφωμένη μέχρι σήμερα δυναμική τους.

α/α	Πληθυσμιακό Μέγεθος Οικισμού				
	> 2.000 κάτοικοι	501 – 1.999 κατ.	101 – 500 κατ.	11 -100 κάτοικοι	<10 κάτοικοι
1	Κένταυρος	Γλαύκη	Σμίνθη	Άνω Κίρρα	Αχλαδιά
2	Εχίνος	Μύκη	Αιώρα	Άνω Ζουμπούλι	Καπνοανθός
3		Πάχνη	Άλμα	Διάφορο	Κορυφή
4		Δημάριον	Γοργόνα	Κότινο	Κρανιά
5		Μελίβοια	Ζουμπούλι	Όαση	Πανέρι
6		Ωραίο	Κίρρα	Πύργος	Ράχη
7			Κουτσομύτης	Σιρόκο	Βασιλοχώρι
8			Μάνταινα	Σούλα	Σταμάτι
9			Προσήλιο	Στήριγμα	Ακραίος
10			Χρυσό	Τρίγωνο	Δοργούτιον
11			Κύκνος	Θεοτόκος	Λυκότοπος
12			Ρεύμα	Γιδότοπος	Πολύσκιο
13			Σάτρες	Καλότυχο	Ρεματιά
14			Τέμενος	Ποταμοχώρι	Τσαλαπετεινός
15			Κοτύλη	Αιμόνιον	Ιαματικές Πηγές
16			Θέρμες	Διάσπαρτο	
17			Άνω Θέρμες	Κίδαρις	
18			Μέδουσα	Κοττάνι	
19				Μέσες Θέρμες	

Το πληθυσμιακό μέγεθος συσχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την ανάπτυξη εξυπηρετήσεων και την δημιουργία αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των οικισμών. Η θέση των οικισμών στο οικιστικό δίκτυο, επηρεάζεται όμως και από άλλους παράγοντες όπως τα οδικά δίκτυα ,τις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και λειτουργίες που έχουν διαμορφωθεί στην περιοχή. Παράδειγμα οι Ιαματικές Πηγές, με πληθυσμό μόνο 5 κατοίκων, αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους οικισμούς στον τουριστικό κλάδο λόγω της λειτουργίας των λουτρών και υποστηρικτικών σε αυτά εξυπηρετήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα αναφερόμενα σε προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας (ιστορικά στοιχεία εξέλιξης, ίδρυσης και διοικητικής δομής των οικισμών του ΟΤΑ) σκιαγραφούνται και αναδεικνύονται σε σημαντικό βαθμό οι λειτουργικές αλληλεξαρτήσεις που υπάρχουν και σήμερα μεταξύ των οικισμών. Τα σημαντικότερα στοιχεία που πρέπει να επισημανθούν σχετικά με την οργάνωση του οικιστικού δικτύου του Δήμου Μύκης αναλύονται στη συνέχεια.

1. Η διάρθρωση του οικιστικού δικτύου είναι πολυκεντρικής μορφής και παρουσιάζεται πυκνότερη στην κεντρική και νότια χωρική ενότητα του δήμου, ενώ έχει αραιότερη μορφή όσο απομακρυνόμαστε από αυτή.

2. Στο πολυκεντρικής μορφής οικιστικό δίκτυο, σημαντικό ρόλο τοπικών πόλων διαδραματίζουν οι οικισμοί Εχίνου, Σμίνθης, Κενταύρου, Μύκης, Γλαύκης, Πάχνης και Ωραίου, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας.

   Ο Εχίνος συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό εξυπηρετήσεων του δευτερογενούς και τριτογενούς κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, καλύπτοντας τις ανάγκες και των υπόλοιπων οικισμών του δήμου σε σημαντικό βαθμό.

   Η Σμίνθη αποτελεί το διοικητικό κέντρο του δήμου, βρίσκεται σε κομβικό σημείο στο οδικό δίκτυο και φιλοξενεί σημαντικό αριθμό εμπορικών επιχειρήσεων.

   Ο Κένταυρος ο οποίος σύμφωνα με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΦΕΚ248 Α.Α.Π./2018) εντάσσεται στο τρίπολο Εχίνου – Σμίνθης – Κενταύρου, είναι ο μεγαλύτερος πληθυσμιακά οικισμός του Δήμου, έχοντας ανεπτυγμένες λειτουργίες, κυρίως του τριτογενούς κλάδου οικονομικής δραστηριότητας.

   Οι υπόλοιποι τοπικοί πόλοι που αναφέρονται διαθέτουν εξυπηρετήσεις εμπορίου, υγείας και εκπαίδευσης καλύπτοντας τους μικρότερους οικισμούς που βρίσκονται στην ευρύτερη ζώνη τους.
3. Στο βόρειο τμήμα του δήμου το οικιστικό δίκτυο οργανώνεται με βασικό άξονα τους τρεις οικισμούς των Θερμών τις Ιαματικές πηγές και τη Μέδουσα, οι οποίοι λόγω της μικρής απόστασης μεταξύ τους, λειτουργούν συμπληρωματικά.
4. Η διασύνδεση της Δημοτικής Ενότητας Σατρών με το υπόλοιπο οικιστικό δίκτυο εμφανίζεται ελλειμματική και ειδικά οι οικισμοί που βρίσκονται στην μεθόριο είναι σε μεγάλο βαθμό απομονωμένοι. Ρόλο τοπικού κέντρου στην ενότητα διαδραματίζουν οι Σάτρες, ωστόσο πολλές λειτουργίες των οικισμών καλύπτονται από τον Εχίνο.
5. Οι αναγκαίες λειτουργίες αστικού τύπου για όλους τους οικισμούς του Δήμου Μύκης παρέχονται από την πόλη της Ξάνθης.
6. Από άποψης ανάπτυξης[58] οι οικισμοί του δήμου παρουσιάζουν έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ τους. Οι μεγάλοι οικισμοί στο κεντρικό και νότιο τμήμα της εδαφικής έκτασης του δήμου συγκρατούν τον πληθυσμό τους και μάλιστα παρουσιάζουν αυξητικές πληθυσμιακές τάσεις. Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται ο Εχίνος, η Μύκη, η Γλαύκη και ο Κένταυρος. Επίσης οι οικισμοί Αιώρα, Άλμα, Γοργόνα, Κίρρα και Κουτσομύτης παρουσιάζουν πληθυσμιακή αύξηση. Τάσεις ανάπτυξης διαπιστώνονται και στον οικισμό Ιαματικών Πηγών λόγω της λειτουργίας των λουτρών και των υποστηρικτικών σε αυτά εξυπηρετήσεων. Τάση συγκράτησης του πληθυσμού, παρουσιάζουν οι οικισμοί Πάχνη και Δημάριο. Οι οικισμοί της Δ.Ε. Σατρών, Δ.Ε. Κοτύλης και της Δ.Ε. Θερμών παρουσιάζουν πληθυσμιακή μείωση.

[58] Αναλυτική περιγραφή και αξιολόγηση του αναπτυξιακού προφίλ του δήμου παρουσιάστηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο της μελέτης

Οι υπόλοιποι οικισμοί του δήμου παρουσιάζουν τάσεις μείωσης του πληθυσμού, η οποία είναι εντονότερη στους ορεινούς οικισμούς της μεθορίου.

Α.3.1.3 Εντοπισμός αυθαιρέτων και αστικής διάχυσης κατοίκησης στον εξωοικιστικό χώρο

Στην περιοχή του Δήμου Μύκης δεν εντοπίζονται αυθαίρετες κατασκευές ή αστική διάχυση κατοίκησης στον εξωοικιστικό χώρο. Με βάση το έγγραφο της ΥΔΟΜ Ξάνθης με αρ. πρωτ. 1833/2013 όλοι οι οικισμού στου Δήμου εξαιρουμένης της Κοτύλης, Καπνοανθού και Μέσων Θερμών που εκτιμάται ότι διέφυγαν της προσοχής, θεωρούνται προϋφιστάμενοι.

Α3.1.4 Καταγραφή ειδικών χρήσεων

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι εκτός οικιστικών υποδοχέων χρήσεις γης του ΟΤΑ, που συνδέονται όμως κατά κάποιο τρόπο με την οικιστική χρήση. Στην περίπτωση του Δήμου Μύκης, οι κατηγορίες χρήσεων γης που εντοπίζονται στον εξωαστικό χώρο αφορούν στρατιωτικές εγκαταστάσεις και κοιμητήρια.

Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις[59]

Η θέση του Δήμου Μύκης στην ελληνοβουλγαρική μεθόριο, προφανώς δικαιολογεί την σημαντική παρουσία στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην επικράτεια του. Οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις που είναι εγκατεστημένες στην περιοχή σημειώνονται στους χάρτες που συνοδεύουν την παρούσα και αφορούν τις παρακάτω θέσεις.

- Στρατιωτική εγκατάσταση ανατολικά του οικισμού του Δημαρίου
- Στρατιωτική εγκατάσταση Βόρεια του οικισμού Κίδαρις
- Στρατιωτική εγκατάσταση Βορειοδυτικά του οικισμού Μέδουσα
- Στρατιωτική εγκατάσταση Βορειοδυτικά του Εχίνου
- Τρεις (3) στρατιωτικές εγκαταστάσεις νοτιοανατολικά της Γλαύκης
- Στρατιωτική εγκατάσταση Δυτικά της Γοργόνας στα όρια του δήμου
- Στρατιωτική εγκατάσταση Βορειοανατολικά του Ωραίου
- Στρατιωτική εγκατάσταση Βορειοανατολικά του Ποταμοχωρίου

Μεθοριακός σταθμός Αγίου Κωνσταντίνου

Ειδική χρήση αποτελούν οι εγκαταστάσεις του μεθοριακού σταθμού στον Άγιο Κωνσταντίνο στην περιοχή των Θερμών. Ο σταθμός επί της οδού Ξάνθη – Θέρμες –

[59] Για λόγους εθνικής ασφάλειας αναφέρονται μόνο οι θέσεις και δεν περιγράφεται αναλυτικά το είδος της κάθε εγκατάστασης

Ζλάτογκραντ επαναλειτούργησε την άνοιξη του 2022. Μετά το πέρας των εργασιών στον κάθετο άξονα της Εγνατίας Οδού (Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα), η συνοριακή σύνδεση με την Βουλγαρία θα γίνεται μέσω του νέου μεθοριακού σταθμού βόρεια του Δημαρίου.

Εικόνα 3.1.3 : Μεθοριακός Σταθμός Αγίου Κωνσταντίνου

Κοιμητήρια

Στους περισσότερους οικισμούς του δήμου τα κοιμητήρια βρίσκονται εντός ή σε επαφή με τον οικιστικό υποδοχέα. Τα κοιμητήρια που βρίσκονται στην έξω-οικιστική περιοχή, χωρίς να καλύπτουν κατ΄ ανάγκη τις ελάχιστες αποστάσεις της νομοθεσίας, αφορούν τους παρακάτω οικισμούς:

- Εχίνος, δυτικά του οικισμού και του ρέματος, εμφανώς εκτός οικιστικού ιστού
- Μύκη, σε απόσταση 150 μέτρων βόρεια του οικισμού
- Αιώρα, σε απόσταση 100 μέτρων ανατολικά του οικισμού
- Χρυσό, σε απόσταση 100 μέτρων νότια του οικισμού
- Τρίγωνο, σε απόσταση 150 μέτρων βορειοανατολικά του οικισμού
- Σιρόκο, σε απόσταση 150 μέτρων βορειοανατολικά του οικισμού
- Κοτύλη, σε απόσταση 150 μέτρων βορειοδυτικά του οικισμού
- Θέρμες, σε απόσταση 100 μέτρων νότια του οικισμού
- Σάτρες, σε απόσταση 100 μέτρων ανατολικά του οικισμού
- Ωραίο, σε απόσταση 200 μέτρων νότια του οικισμού

Σε επόμενη φάση της μελέτης κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθούν καταλληλότερες θέσεις για τη χωροθέτησή τους.

Α.3.2 Οργάνωση Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων

Α.3.2.1 Καταγραφή περιοχών ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών εγκαταστάσεων δευτερογενή και τριτογενή κλάδου

Η διάρθρωση των παραγωγικών και επιχειρηματικών εγκαταστάσεων του δευτερογενή και τριτογενή κλάδου παραγωγής στην περιοχή μελέτης παρουσιάζεται σε αντιστοιχία με την διάρθρωση του δικτύου των οικιστικών υποδοχέων. Αναπτύσσεται κυρίως στις περιοχές γύρω από τους δυναμικούς οικισμούς και κατά μήκος των σημαντικότερων οδικών αξόνων που διέρχονται το δήμο.

Θεσμοθετημένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα οικονομικής δραστηριότητας δεν απαντώνται στην περιοχή μελέτης, ούτε βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες καθορισμού τέτοιων περιοχών.

Σε γενικές γραμμές μπορεί να αναφερθεί, ότι οι προαναφερόμενοι κλάδοι παραγωγής δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένοι στην περιοχή του Δήμου Μύκης. Πιο συγκεκριμένα για την διάρθρωση του κάθε κλάδου ισχύουν τα παρακάτω:

Παραγωγικές και επιχειρηματικές εγκαταστάσεις δευτερογενή κλάδου

Σύμφωνα με στοιχεία της Δ/νσης Ανάπτυξης της Π.Ε. Ξάνθης εντός των διοικητικών ορίων της του Δήμου Μύκης καταγράφονται πενήντα τρεις (53) μονάδες/εγκαταστάσεις που λειτουργούσαν/λειτουργούν με άδεια της Υπηρεσίας. Οι περισσότερες μονάδες από αυτές λειτουργούν εντός οικισμού. Μετά το 2011 έχουν εκδοθεί έντεκα (11) άδειες λειτουργίας στην περιοχή. Σύμφωνα πάντα με στοιχεία της Δ/νσης Ανάπτυξης της Π.Ε. Ξάνθης, οι μονάδες που λειτουργούν είναι πολύ μικρές/μικροσκοπικές (micro) ατομικές/οικογενειακές επιχειρήσεις κατά την διάκριση της 2003/361 Σύστασης της Επιτροπής ΕΚ. Οι δραστηριότητες τους περιορίζονται στην παραγωγή ή αποθήκευση-διανομή τροφίμων φυτικής και ζωικής τοπικής προέλευσης, στην κατασκευή μεταλλικών κουφωμάτων και σιδηροκατασκευών και στην ξυλουργική με στόχο να καλυφθούν περιορισμένες ανάγκες της τοπικής/περιφερειακής καταναλωτικής αγοράς. Προς τούτο είναι εξοπλισμένες με τον ελάχιστο μηχανολογικό εξοπλισμό και μάλιστα τεχνολογικά/ποιοτικά χαμηλής στάθμης και μικρού οικονομικού κεφαλαίου κτήσης.

Στην εκτός οικισμών περιοχή καταγράφηκαν δέκα (10) μονάδες του δευτερογενούς τομέα παραγωγής οι περισσότερες εκ των οποίων κατά μήκος της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Σε θέσεις εκτός της εθνικής οδού, εντοπίστηκε μία μονάδα παραγωγής τροφίμων επί της δημοτικής οδού Γλαύκης – Πάχνης, ένα σιδηρουργείο βορειοδυτικά της Σμίνθης και ένα σιδηρουργείο δυτικά της Μύκης. Παραδοσιακοί νερόμυλοι υπάρχουν στους οικισμούς Ωραίο, Σάτρες και Δημάριο.

Μονάδα του δευτερογενούς κλάδου είναι και το δημοτικό σφαγείο (το οποίο ωστόσο είναι ανενεργό) που βρίσκεται στο 5ο χιλιόμετρο της οδού Εχίνου – Μελιβοίων.

Φώτο Α.3.2.1: Δημοτικό Σφαγείο (5^{ο} χιλιόμετρο Εχίνου – Μελιβοίων)

Στην περιοχή του δήμου λειτουργούν δύο (2) υδροηλεκτρικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο «Ρέμα – Τσάι Ρεύμα» βόρεια και νότια του οικισμού Ρεύματος. Επίσης λειτουργεί αιολικό πάρκο στη θέση «Μαυροπαίδι» της τοπικής κοινότητας Κενταύρου. Οι εγκαταστάσεις αυτές περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω στο κεφάλαιο των ενεργειακών υποδομών του δήμου.

Παραγωγικές και επιχειρηματικές εγκαταστάσεις τριτογενή κλάδου

Οι περισσότερες δραστηριότητες του τριτογενούς κλάδου στην περιοχή μελέτης εντοπίζονται εντός των οικιστικών υποδοχέων. Στην εκτός οικισμών περιοχή του δήμου, οι εγκαταστάσεις του τριτογενούς τομέα διαρθρώνονται κυρίως στις παρυφές των οικισμών και κατά μήκος του βασικού οδικού δικτύου.

Στην έξω-οικιστική περιοχή της δημοτικής ενότητας Μύκης καταγράφηκε ένα πρατήριο υγρών καυσίμων μεταξύ Μύκης - Εχίνου, μία ταβέρνα νότια του Άλματος, μια ταβέρνα βόρεια του οικισμού Σταμάτι (δίπλα στο ιχθυοτροφείο πέστροφας), μια ταβέρνα στις βορειοδυτικές παρυφές του οικισμού Γοργόνα και ένα κέντρο φροντίδας ηλικιωμένων δυτικά του Σιρόκου. Στις δυτικές παρυφές του οικισμού του Εχίνου λειτουργεί το Κέντρο Υγείας του δήμου και το τοπικό Δασονομείο.

Στην δημοτική ενότητα Κοτύλης καταγράφηκαν εγκαταστάσεις μετεωρολογικού σταθμού, βόρεια του οικισμού. Στην δημοτική ενότητα Θερμών λειτουργεί μία ταβέρνα στη θέση Ομάλι κοντά στον οικισμό της Κοττάνης. Στην δημοτική ενότητα Σατρών δεν εντοπίστηκαν δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα στην εκτός οικισμών περιοχή.

Α.3.2.2 Καταγραφή περιοχών ανάπτυξης τουριστικών καταλυμάτων και υποδομών

Οι τουριστικές υποδομές προσέλκυσης επισκεπτών στο Δήμο Μύκης αφορούν κυρίως τα ιαματικά λουτρά στον ομώνυμο οικισμό. Μέχρι σήμερα δεν έχουν αξιοποιηθεί ιδιαίτερα, αν και βρίσκονται σε εξέλιξη ενέργειες από την πλευρά του δήμου για την περαιτέρω ανάδειξη και αξιοποίησή τους. Στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών λειτουργεί σημαντικός αριθμός ενοικιαζόμενων δωματίων. Στην νότια περιοχή του δήμου λειτουργεί μία μονάδα ενοικιαζόμενων κατοικιών νοτιαανατολικά του οικισμού Διάφορο, ενώ μία ξενοδοχειακή μονάδα λειτουργεί στο νότιο όριο του δήμου επί της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου.

Α.3.2.3 Διασυνδέσεις με οικιστικές περιοχές

Σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε (κεφ.Α.3.2.1.), η διάρθρωση των παραγωγικών και επιχειρηματικών εγκαταστάσεων του δευτερογενή και τριτογενή κλάδου παραγωγής στην περιοχή μελέτης παρουσιάζεται σε αντιστοιχία με την διάρθρωση του δικτύου των οικιστικών υποδοχέων και αναπτύσσεται κυρίως στις περιοχές γύρω από τους δυναμικούς οικισμούς και κατά μήκος των σημαντικότερων οδικών αξόνων που διέρχονται το δήμο.

Κατά τη φάση καταγραφής χρήσεων γης, διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην εξωοικιστική περιοχή είναι πολύ μικρός και συνήθως οι θέσεις εγκατάστασης τους είναι σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς. Ως εκ τούτου οι μετακινήσεις του εργατικού δυναμικού προς τις εγκαταστάσεις παραγωγικών δραστηριοτήτων πραγματοποιούνται σε μικρές αποστάσεις. Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει συνδυασμός κατοικίας με εργασία στο ίδιο κτίριο.

Προσεγγίζοντας τις διασυνδέσεις των εξυπηρετουμένων με τις παραγωγικές εγκαταστάσεις και ειδικά στην περίπτωση των δραστηριοτήτων εστίασης και τουριστικών υποδομών, παρατηρούνται αυξημένες ροές επισκεπτών από την ευρύτερη περιοχή εκτός δήμου και ιδιαίτερα από την πόλη της Ξάνθης. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες του δευτερογενούς και τριτογενούς κλάδου εξυπηρετούν κυρίως τον τοπικό πληθυσμό με τις ροές εξυπηρετούμενων να πραγματοποιούνται από τους μικρούς περιφερειακούς οικισμούς προς την κεντρική περιοχή του δήμου, όπου εντοπίζεται η μεγαλύτερη συγκέντρωση εξυπηρετήσεων.

Α.3.2.4 Εντοπισμός αυθαιρέτων εγκαταστάσεων δευτερογενή και τριτογενή κλάδου στον εξωοικιστικό χώρο

Στον δευτερογενή και τριτογενή οικονομικό κλάδο παραγωγής δεν εντοπίζονται αυθαίρετες εγκαταστάσεις στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Μύκης.

Α.3.2.5. Καταγραφή ιδιαίτερων παραγωγικών χρήσεων γης

Στην περιοχή μελέτης ιδιαίτερες χρήσεις αποτελούν οι εγκαταστάσεις των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων Εχίνου και Μύκης, καθώς και οι υδρευτικές εγκαταστάσεις (γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δεξαμενές). Αναλυτική περιγραφή για όλα τα παραπάνω γίνεται στο κεφάλαιο Α.5.5.2. που αφορά τις υποδομές ύδρευσης – αποχέτευσης).

Α.3.3 Οργάνωση Υπαίθρου – Αγροτικός χώρος – Υπαίθρια αναψυχή

Α.3.3.1. Καταγραφή δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων του πρωτογενούς κλάδου

Ο πρωτογενής κλάδος παραγωγής αποτελεί τον κυρίαρχο οικονομικό κλάδο στην περιοχή μελέτης. Στη συνέχεια πραγματοποιείται καταγραφή των δραστηριοτήτων του κλάδου και περιγραφή της χωρικής τους κατανομής ανά τύπο δραστηριότητας ξεχωριστά.

<u>Αγροτική δραστηριότητα - εγκαταστάσεις</u>

Συνολικά η καλλιεργήσιμη γη κυμαίνεται σε ποσοστό περίπου 6% (Απογραφή χρήσεων γης ΕΣΥΕ 1999 -2000) της συνολικής έκτασης του δήμου. Λόγω της έλλειψης αξιόλογων πεδινών εκτάσεων η καλλιεργήσιμη γη συνήθως χαρακτηρίζεται από αγροτεμάχια με μικρές ή μεγαλύτερες κλίσεις εδάφους. Το ορεινό – ημιορεινό ανάγλυφο της περιοχής δεν ευνοεί ιδιαίτερα την αγροτική δραστηριότητα, ωστόσο οι κάτοικοι της περιοχής προσαρμόστηκαν στην ακατάλληλη μορφολογία του εδάφους για άσκηση γεωργίας, εκμεταλλευόμενοι κάθε δυνατή έκταση για καλλιέργεια. Έτσι συχνά απαντάται το φαινόμενο, ειδικά στους μικρότερους οικισμούς, εντός του οικιστικού ιστού να συνυπάρχουν καλλιεργούμενες εκτάσεις ανάμεσα στις κατοικίες.

Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις αφορούν κυρίως καλλιέργειες καπνού σε τόσο μεγάλο βαθμό, που πρόκειται σχεδόν για μονοκαλλιέργεια. Συνήθως στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις καπνού, δίπλα στις καλλιέργειες βρίσκονται πρόχειρες κατασκευές ξήρανσης του καπνού(ξηραντήρια καπνού ή λιάστρες) που έχουν την μορφή θερμοκηπίου και αγροτικές αποθήκες.

Όσον αφορά τη διάρθρωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, παρατηρούμε ότι οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις απαντώνται περιμετρικά των οικισμών και κατά μήκος των κοιλάδων, των ποταμών και των χειμάρρων της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα οι σημαντικότερες αγροτικές εκτάσεις στην περιοχή μελέτης υφίστανται στις παρακάτω θέσεις:

- Στη νότια περιοχή του δήμου στην έκταση γύρω από τους οικισμούς Διάφορο, Σιρόκο, Στήριγμα, Τρίγωνο, Γοργόνα, Κουτσομύτης, Αιώρα, μέχρι και νότια του οικισμού Άλματος.
- Επίσης στη νότια περιοχή, περιμετρικά των οικισμών Πανέρι και Αχλαδιά.
- Αξιόλογες αγροτικές εκμεταλλεύσεις καταγράφονται στην κοιλάδα του ποταμού Κόσυνθου και ειδικότερα στην περιοχή νότια της Σμίνθης και στην περιοχή του Βιολογικού της Μύκης.
- Περιμετρικά του οικισμού Γλαύκης και νότια – νοτιοδυτικά του Κενταύρου.
- Στην κοιλάδα του Ξερού ρέματος (αρχικού κλάδου του ποταμού Κομψάτου) που διέρχεται από τον Εχίνο.
- Στην περιμετρική ζώνη του οικισμού του Δημαρίου και στην νότια και Ανατολική ζώνη του οικισμού Ωραίου.
- Τέλος μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις βρίσκουμε στην κοιλάδα του αρχικού κλάδου ποταμού Κομψάτου, στον άξονα Θέρμες – Μέδουσα.

Συμπερασματικά μπορούμε να αναφέρουμε ότι λόγω της μορφολογίας του εδάφους και της σημαντικής παρουσίας δασικών εκτάσεων, οι γεωργικές εκτάσεις εμφανίζονται κατακερματισμένες ανάμεσα σε ρέματα και δασωμένες περιοχές. Παρόλα αυτά έχει γίνει προσπάθεια αξιοποίησης κάθε τμήματος του εδάφους που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν γεωργική γη από τους κατοίκους της περιοχής.

Όσον αφορά ενδεχόμενες πιέσεις άλλων χρήσεων στην αγροτική γη, δεν διαφαίνεται τέτοια τάση, ενώ δεν έχουν θεσμοθετηθεί, ούτε βρίσκονται σε διαδικασία καθορισμού περιοχές προστασίας της.

<u>Κτηνοτροφική δραστηριότητα - εγκαταστάσεις</u>

Παραδοσιακά η κτηνοτροφική δραστηριότητα απασχολούσε σημαντικό κομμάτι του τοπικού πληθυσμού. Αφορά εκτροφή αιγοπροβάτων και βοοειδών, κυρίως σε μη σταβλισμένη μορφή, αλλά και αξιοσημείωτο αριθμό ιπποειδών. Στην εδαφική επικράτεια του Δήμου δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες κτηνοτροφικές ζώνες ή κτηνοτροφικά πάρκα. Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις του κτηνοτροφικού κλάδου αυτές διαρθρώνονται σε όλη την έκταση του δήμου, κυρίως στις περιοχές περιμετρικά των οικισμών και κατά μήκος του τοπικού οδικού δικτύου. Στην ορεινότερη περιοχή του δήμου εντοπίζονται πρόχειρες κατασκευές που φιλοξενούν ζωικό κεφάλαιο ελευθέρας βοσκής κυρίως κατά την θερινή περίοδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων αφορά μικρού μεγέθους, παραδοσιακού τύπου μονάδες, στην περιφερειακή ζώνη των οικιστικών υποδοχέων.

Στον χάρτη Α3 (Χωροταξική Οργάνωση – Χρήσεις γης – Προστασία Περιβάλλοντος) που συνοδεύει την παρούσα αποτυπώνονται οι θέσεις των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων στην περιοχή. Ερμηνεύοντας την αποτύπωση των σταβλικών εγκαταστάσεων στο δήμο μπορούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

- Η διάρθρωση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ακολουθεί την διάρθρωση των οικιστικών υποδοχέων σε γενικές γραμμές.
- Η συγκέντρωση κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εμφανίζεται (αναμενόμενα) μεγαλύτερη στις περιοχές των μεγαλύτερων πληθυσμιακά οικισμών.
- Παρατηρείται άναρχη διασπορά των μονάδων, ακόμα και εντός δασικών περιοχών.
- Εντοπίζονται κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις οι οποίες είναι σε συνέχεια με οικιστικές χρήσεις.

Ως περιοχές εντατικής άσκησης της κτηνοτροφίας, καταγράφονται η περιφερειακή ζώνη των οικισμών Κενταύρου, Μύκης, Γλαύκης, Πάχνης, Ωραίου. Μεγάλη συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων παρατηρείται και κατά μήκος της οδού Εχίνου – Ποταμοχωρίου. Άλλες σημαντικές συγκεντρώσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εντοπίζονται:

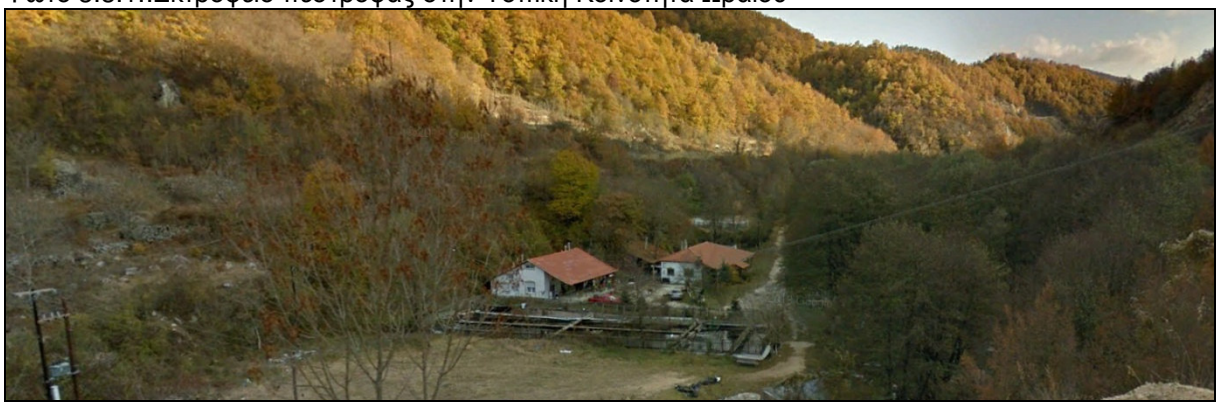
- Στη θέση Αγριανή βορειοδυτικά του οικισμού Καλότυχο
- Δυτικά του οικισμού Πάχνη στη δασική περιοχή
- Βόρεια και βορειοδυτικά του οικισμού Διάσπαρτου
- Στη θέση Βοσκοτόπι νότια του οικισμού του Ακραίου

Εκτός από την εκτροφή θηλαστικών, στην περιοχή καταγράφονται και μελισσοκομικές μονάδες οι οποίες συνήθως είναι μετακινούμενες σε δημόσιες χορτολιβαδικές ή δασικές εκτάσεις.

Στην Τοπική Κοινότητα Ωραίου, μεταξύ του ομώνυμου οικισμού και του Θεοτόκου, υπάρχουν εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας (εκτροφείο πέστροφας).

Συμπερασματικά για την κτηνοτροφική δραστηριότητα στην περιοχή μελέτης μπορεί να αναφερθεί ότι η χωρίς σχεδιασμό ανάπτυξη, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πρόκειται για ρυπογόνα δραστηριότητα, έχει αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Επομένως κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθούν δυνατότητες ανάπτυξης οργανωμένων ζωνών άσκησής της, με κατάλληλες υποδομές για τη διαχείριση των αποβλήτων και των ζωικών υποπροϊόντων.

Φώτο 3.3.1.:Εκτροφείο πέστροφας στην Τοπική Κοινότητα Ωραίου

Δασοκομία

Η δασοκομία λόγω σημαντικού δασικού πλούτου στο Δήμο Μύκης, είναι παραδοσιακά ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, και σημαντικό μέρος του πληθυσμού απασχολείται στον κλάδο.

Στην δασοκομική δραστηριότητα περιλαμβάνεται η υλοτομία για εμπορικούς σκοπούς ή κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού και οι εργασίες διαχείρισης του δασικού κεφαλαίου με στόχο την διατήρηση και αναγέννηση του. Η υλοτομία διενεργείται από του τοπικούς δασικούς συνεταιρισμούς υπό την εποπτεία του αρμόδιου δασαρχείου και του δασονομείου της περιοχής. Η διαχείριση του δασικού κεφαλαίου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαχειριστικές μελέτες των δασικών συμπλεγμάτων της περιοχής, με ευθύνη των αρμόδιων δασικών υπηρεσιών. Το δασονομείο βρίσκεται στην δυτική εξωοικιστική ζώνη του οικισμού του Εχίνου. Χωροταξικά η άσκηση της δασοκομίας παρουσιάζεται πιο έντονη στο βορειοδυτικό τμήμα του δήμου και λιγότερο στο νότιο τμήμα του αναλογικά με την ύπαρξη των δασικών εκτάσεων.

Α.3.3.2 Καταγραφή λοιπών υπαίθριων δραστηριοτήτων, θεσμοθετημένων, σε διαδικασία θεσμοθέτησης ή μη

Αθλητικές εγκαταστάσεις

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις που εντοπίστηκαν στην εξωοικιστική περιοχή του Δήμου Μύκης, αφορούν γήπεδα ποδοσφαίρου, γήπεδα μπάσκετ και γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5. Κλειστό γυμναστήριο δεν υπάρχει στην περιοχή μελέτης. Συγκεκριμένα καταγράφηκαν οι παρακάτω εγκαταστάσεις:

- Στον Κένταυρο 150 μέτρα δυτικά του οικισμού εντοπίζεται το γήπεδο ποδοσφαίρου, που περιλαμβάνει αγωνιστικό χώρο, κερκίδα και βοηθητική κτιριακή υποδομή.
- Στον Εχίνο 500 μέτρα νοτιοανατολικά του οικισμού εντοπίζεται το γήπεδο ποδοσφαίρου που περιλαμβάνει τον αγωνιστικό χώρο, κερκίδα και μικρή κτιριακή

υποδομή. Στον Εχίνο επίσης, 200 μέτρα βορειοδυτικά του οικισμού έχει κατασκευαστεί υπαίθριο γήπεδο 5Χ5 και γήπεδο μπάσκετ.

- 600 μέτρα νοτιοδυτικά του οικισμού Γοργόνα, υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου που περιλαμβάνει τον αγωνιστικό χώρο και κτίριο αποδυτηρίων και κυλικείου.
- Στη Σμίνθη στις νοτιοδυτικές παρυφές του οικισμού έχει κατασκευαστεί γήπεδο 5Χ5 με μικρή υποστηρικτική κτιριακή εγκατάσταση
- Στην Κοτύλη 700 μέτρα ανατολικά του οικισμού, υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου που περιλαμβάνει τον αγωνιστικό χώρο και κτίριο αποδυτηρίων και κυλικείου.
- Στον οικισμό Μελίβοια, 100 μέτρα νότια του οικισμού έχει κατασκευαστεί υπαίθριο γήπεδο 5Χ5 και γήπεδο μπάσκετ.
- 500 μέτρα νότια του Ωραίου καταγράφηκε γήπεδο ποδοσφαίρου χωρίς κτιριακές υποδομές.
- Στο Ποταμοχώρι 100 μέτρα βόρεια του οικισμού υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου.

Στο Χρυσό εκπονείται μελέτη για την διαμόρφωση υπάρχοντος οικοπέδου, σε χώρο πολλαπλών αθλητικών δραστηριοτήτων.

Δραστηριότητες αναψυχής

Το εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον του δήμου είναι ιδανικό για άσκηση πλήθους δραστηριοτήτων αναψυχής. Ειδικότερα προσφέρονται δυνατότητες άσκησης πεζοπορίας, παρατήρησης της χλωρίδας και πανίδας, ορεινής ποδηλασίας κ.α. Οι ημιορεινές - ορεινές διαδρομές πεζοπορίας προσελκύουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών από την ευρύτερη περιοχή. Βέβαια υπάρχει περιθώριο μεγαλύτερης αξιοποίησης του τόπου προς την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, καθώς παρατηρείται έλλειψη υποστηρικτικών υποδομών προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι περιοχές με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για διενέργεια δραστηριοτήτων αναψυχής είναι η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης, στο βορειοδυτικό τμήμα του δήμου, η διαδρομή του ευρωπαϊκού μονοπατιού Ε6 και γενικότερα πολλά σημεία ενδιαφέροντος σε όλη την εδαφική επικράτεια του δήμου.

Από άποψη υποδομών όπως προαναφέρθηκε παρατηρείται έλλειψη και θα πρέπει να διερευνηθούν προοπτικές για την ανάπτυξή τους.

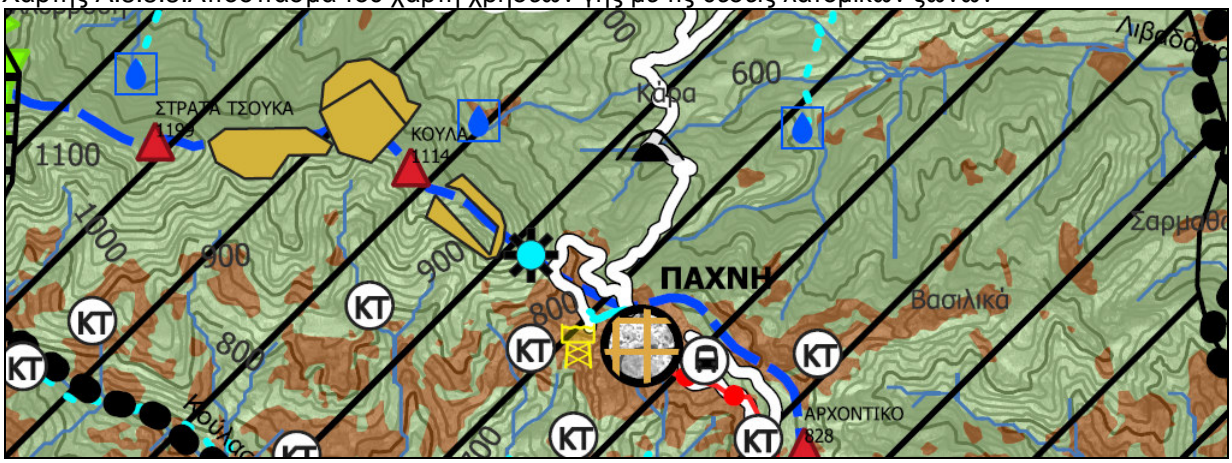
Κατά την καταγραφή των εξωοικιστικών χρήσεων γης εντοπίστηκε πάρκο αναψυχής στον οικισμό Μελίβοια, 100 μέτρα νότια του οικισμού, μαζί με τις αθλητικές εγκαταστάσεις που προαναφέρθηκαν.

Στη θέση «Μπάρα» Γλαύκης εκπονείται μελέτη για κατασκευή υπαίθριων χώρων αναψυχής.

Α.3.3.3 Καταγραφή ειδικών παραγωγικών χρήσεων γης του πρωτογενούς κλάδου

Στην εδαφική επικράτεια του Δήμου Μύκης, δεν υφίσταται ενεργή λατομική ζώνη ή εξορυκτική περιοχή. Στην περιοχή βορειοδυτικά της Πάχνης, σύμφωνα με το έγγραφο Αριθμ. Πρωτ. ΥΠΕΝ/ΣΕΒΕ/16956/1093 της Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων Βορείου Ελλάδος, έχουν υποβληθεί τρεις (3) αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Μεταλλευτικών Ερευνών (ΑΜΕ) οι οποίες δεν αξιοποιήθηκαν. Επίσης στην ίδια περιοχή έχει εκδοθεί Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για λατομείο χαλαζιακού πορφύρη χωρίς όμως να πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα η δραστηριότητα. Οι περιοχές απεικονίζονται στον παρακάτω χάρτη.

Χάρτης Α.3.3.3:Απόσπασμα του χάρτη χρήσεων γης με τις θέσεις λατομικών ζωνών

Το 2008 με την υπ' αριθμ. Πρωτ. Φ25.1.1/28024/1358/12-12-2008 Άδεια Εκμετάλλευσης της Δ/νσης Ανάπτυξης Νομού Ξάνθης, καθορίστηκε λατομείο σχιστόλιθων της εταιρίας ΚΟΣΥΝΘΟΣ Α.Ε. με διάρκεια ισχύος 15 έτη και δυνατότητα παράτασης. Η αναφερόμενη άδεια εκμετάλλευσης δεν αξιοποιήθηκε μέχρι σήμερα και δεν ασκήθηκε η δραστηριότητα. Στη συνέχεια παρατίθεται απόσπασμα χάρτη του Ελληνικού Κτηματολογίου με την λατομική περιοχή και το σχετικό πίνακα συντεταγμένων (ΕΓΣΑ87).

Εικόνα Α.3.3.3: Απόσπασμα Ελληνικού Κτηματολογίου λατομείου Κόσυνθος Α.Ε.

Α.3.3.4 Διασυνδέσεις με οικιστικές περιοχές – μετακινήσεις

Από την καταγραφή των χρήσεων του πρωτογενούς κλάδου, προέκυψε η διαπίστωση ότι αυτές διαρθρώνονται κυρίως περιμετρικά των υφιστάμενων οικιστικών υποδοχέων. Οι μετακινήσεις των απασχολούμενων σε αυτές, πραγματοποιούνται σε μικρές αποστάσεις κυρίως, χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα συνδεσιμότητας.

Ωστόσο, ορισμένες χρήσεις, καταγράφηκαν σε δυσπρόσιτες θέσεις, με κακής ποιότητας αγροτικούς δρόμους, καθιστώντας την πρόσβαση σε αυτές δύσκολη, ειδικά κατά την χειμερινή περίοδο. Ο αυξημένος αριθμός ιπποειδών που καταγράφεται στην περιοχή, πιθανώς συνδέεται με τη χρήση τους ως μεταφορικά μέσα, για την πρόσβαση σε θέσεις που η χρήση άλλων μέσων μετακίνησης δεν είναι δυνατή. Αυτό συμβαίνει σε μεγαλύτερο βαθμό στον κλάδο της δασοκομίας.

Όσον αφορά την διασύνδεση των εξωοικιστικών αθλητικών εγκαταστάσεων με το οικιστικό δίκτυο δεν εντοπίζονται δυσκολίες, καθώς όλες οι εγκαταστάσεις βρίσκονται σε κοντινές αποστάσεις από τους οικισμούς.

Για τις δραστηριότητες αναψυχής (πεζοπορία, ορειβασία κτλ) που διεξάγονται στο ορεινότερο τμήμα του δήμου και απευθύνονται σε επισκέπτες εκτός δήμου, η ποιότητα του οδικού δικτύου δεν είναι καλή με αποτέλεσμα να δημιουργούνται δυσκολίες στις μετακινήσεις των επισκεπτών.

Α.3.3.5 Εντοπισμός αυθαιρέτων πρωτογενούς κλάδου στον εξωοικιστικό χώρο

Οι κτιριακές υποδομές στον πρωτογενή κλάδο αφορούν αγροτικές αποθήκες και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Εκτιμάται ότι μεγάλο ποσοστό των εν λόγω υποδομών στερούνται οικοδομικής άδειας, ιδιαίτερα στις πρόχειρες εγκαταστάσεις σταυλισμού που έχουν κατασκευαστεί στην περιοχή.

Α.3.4α Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος

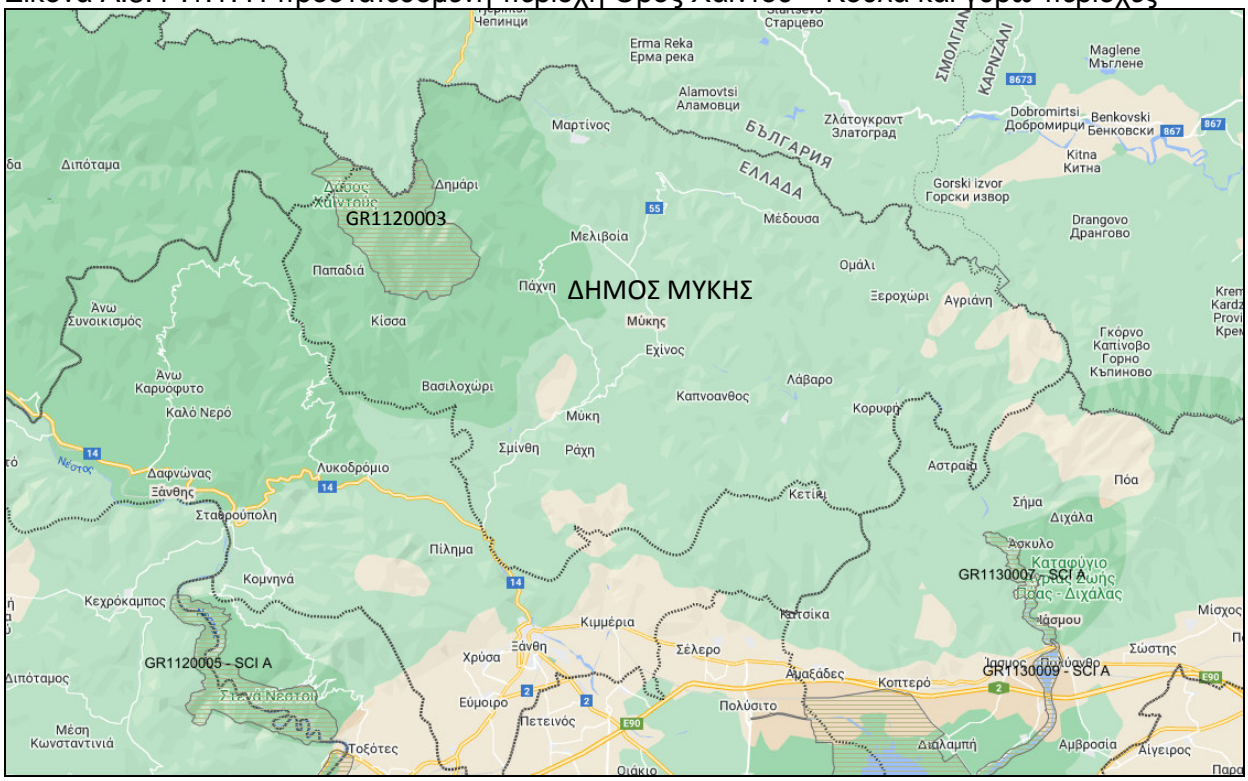
Α.3.4α 1 Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων περιοχών

Α.3.4α 1.1 Περιοχές Natura 2000 – Σύμφωνα με τον κατάλογο - ΚΥΑ 50743/2017 (ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017)

Α. ΟΡΟΣ ΧΑΪΝΤΟΥ – ΚΟΥΛΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΚΟΡΥΦΕΣ - GR1120003

Ονομασία	Κωδικός	Κατηγορία	Έκταση (ha)
ΟΡΟΣ ΧΑΪΝΤΟΥ – ΚΟΥΛΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΚΟΡΥΦΕΣ	GR1120003	ΕΖΔ	3491,99

Εικόνα Α.3.4α.1.1: Η προστατευόμενη περιοχή Όρος Χαϊντού – Κούλα και γύρω περιοχές

Πηγή: www.oikoskopio.gr

Περιγραφή Περιοχής

Πρόκειται για Ειδική Ζώνη Διατήρησης. Η περιοχή εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Μύκης. Η συνολική έκταση της ζώνης προστασίας είναι 3491,99 ha.

Το γεωλογικό υπόβαθρο της περιοχής χαρακτηρίζεται από όξινα μεταμορφωμένα και πυριγενή πετρώματα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών είναι ηφαιστειακά πετρώματα του ηώκαινου-ολιγόκαινου. Σε ένα μικρό νότιο τμήμα απαντώνται όξινα πετρώματα (γρανίτες του παλαιοζωικού).

Η βλάστηση της περιοχής περιλαμβάνει παλιά δάση Fagus sp., ενώ εντοπίζεται αραιή εμφάνιση Pinus peuce, διάσπαρτα γέρικα δέντρα και μικρές νεοφυής συστάδες. Το μικρό Μνημείο της Φύσης από καθαρές συστάδες οξιάς βρίσκεται στο Β-Δ τμήμα της τοποθεσίας. Υπάρχουν επίσης ανοιχτές εκτάσεις και λιβάδια, καθώς και βραχώδεις βουνοπλαγιές στην κορυφή Γυφτόκαστρο (συνοριακή γραμμή Ελλάδας-Βουλγαρίας).

Τύποι Οικοτόπων Περιοχής

Κωδικός Οικοτόπου[60]	**Είδος Οικοτόπου**	**Έκταση [ha]**
4060	Αλπικοί και υπαλπικοί ερεικώνες	32,4172
6230	Πλούσιοι σε είδη λειμώνες με Nardus σε πυριτικό υπόστρωμα της ορεινής περιοχής (και υποορεινής περιοχής, στην ηπειρωτική Ευρώπη)	1,11644
8140	Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου	0,694418
8220	Πυριτικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση	32,1958
9110	Δάση Οξιάς της Luzulo - Fagetum	1.888.22
9280	Δάση με Quercus frainetto	1.009,29
62A0	Ανατολικές υπο-Μεσογειακές ξηρές χλοώδεις διαπλάσεις	191,033
91CA	Δάση δασικής πεύκης στην Βαλκανική και στη Ροδόπη	1.322.41
91M0	Παννωνικά – Βαλκανικά δάση δρυός	139,047

Προστατευόμενα είδη

Α/Α	**Κωδικός**	**Είδος (Κοινή Ονομασία)**	**Είδος (Ελληνική Ονομασία)**	**Κατηγορία**
1	1354	Brown bear - Ursus arctos	Καφέ Αρκούδα	Θηλαστικά
2	1355	Eurasian otter - Lutra lutra	Βίδρα	Θηλαστικά

Οικολογική αξία

Πρόκειται για περιοχή υψηλής οικολογικής αξίας λόγω των ενδημικών φυτικών ειδών και άλλων σπάνιων ειδών χλωρίδας. Υπάρχουν επίσης σπάνια είδη πτηνών και εντόμων. Το κεντρικό τμήμα της τοποθεσίας αποτελεί βιότοπο της καφέ αρκούδας (Οι αρκούδες χρησιμοποιούν αυτό το μέρος το χειμώνα για να φωλιάσουν και να αναπαραχθούν).

Η αρμόδια Δασική Υπηρεσία έχει προτείνει τμήμα της περιοχής (Τσίχλα Χαϊντούς) ως Μνημείο της Φύσης (επέκταση του υφιστάμενου Μνημείου της Φύσης 18 εκταρίων). Το Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ανακήρυξε το 1979 έκταση 18 εκταρίων της τοποθεσίας ως «Μνημείο της Φύσης» (Αρ. Διακήρυξης 200995/7950/79). Το Δασαρχείο Ξάνθης πρότεινε το 1994 στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και

[60] Τύπος οικοτόπου της Οδηγίας 92/43/ΕΕC

Τροφίμων την επέκταση του «Μνημείου της Φύσης» σε 3.209,3 εκτάρια. (Αρ. Πρότασης Δ 2859/28-1-1994).

Το Δάσος Οξιάς στην Τσίχλα-Χαϊντού Ξάνθης έχει έκταση 18 εκταρίων, και υπάγεται στο δασαρχείο Ξάνθης (ΦΕΚ 121/Δ/80). Πρόκειται για ένα δάσος με αιωνόβιες οξιές, έκτασης 18 εκταρίων και βρίσκεται στην περιοχή του βουνού Χαϊντού. Το ύψος των δέντρων ξεπερνάει τα 30μ. και η διάμετρος του κορμού τους κυμαίνεται γύρω στο 1-1,30μ. δημιουργώντας μια επιβλητική εικόνα.

Όσον αφορά την πανίδα, η ποιότητα της τοποθεσίας υποδεικνύεται από την εμφάνιση των ασπόνδυλων Neptis rivularis, Limenitis populi και Erebia aethiops που διαβιούν στο νότιο άκρο της. Όσον αφορά τα άγρια αναπτυσσόμενα φυτά, η ποιότητα της τοποθεσίας διακρίνεται από την εμφάνιση 6 σημαντικών taxa. Μεταξύ αυτών, 2 taxa (Sempervivum marmoreum, Viola stojanowii) περιλαμβάνονται στη λίστα WCMC ή/και European Red Data, 2 taxa (Arctostaphylos uva-ursi, Jovibarba heuffelii) προστατεύονται από το Ελληνικό Προεδρικό Διάταγμα (67/1981), ένα ενδημικό (Stachys officinalis) το οποίο είναι σπάνιο στην Ελλάδα και μία ενδημική ομάδα των Βαλκανίων (Silene waldsteinii).

Χαρακτηριστικά Ενδιαιτήματα

Αξιόλογα Φυτά

Α/Α	**Ονομασία**
1	Arctostaphylos uva-ursi (Αρκτοστάφυλος)
2	Jovibarba heuffelii
3	Silene waldsteinii
4	Stachys officinalis

Αξιόλογα Θηλαστικά

Α/Α	**Ονομασία**
1	Canis lupus (Λύκος)
2	Capreolus capreolus (Ζαρκάδι)
3	Cervus elaphus (Ελάφι)
4	Felissilvestrismorea (ΑγριόγατοςτουΜωριά)
5	Martes foina (Κουνάβι)
6	Myotis emarginatus (Πυρρομυωτίδα)
7	Myotis myotis (Τρανομυωτίδα)
8	Sus scrofa (Αγριογούρουνο)
9	Talpa caeca (Τυφλοσπάλακας)
10	Ursus arctos (Αρκούδα)

Αξιόλογα Αμφίβια - Ερπετά

Α/Α	**Ονομασία**
1	Bombina variegata scabra (Κιτρινοβομβίνα)
2	Elaphe longissima longissima (Γιατρόφιδο)

3	Elaphe quatuorlineata quatuorlineata (Λαφίτης)
4	Lacertaviridismeridionalis (Πρασινόσαυραη …)
5	Ophisaurus apodus thracius (Τυφλίτης)
6	Rana graeca (Ελληνικός Βάτραχος)
7	Salamandra salamandra salamandra (Σαλαμάνδρα)
8	Testudo graeca ibera (Γραικοχελώνα)
9	Testudo hermanni hermanni (Ονυχοχελώνα)
10	Vipera ammodytes meridionalis (Οχιά)
11	Bombina variegata scabra (Κιτρινοβομβίνα)

Αξιόλογα Ασπόνδυλα

Α/Α	**Ονομασία**
1	Limenitis populi (Λιμενίτις της λεύκας)
2	Parnassius apollo (Παρνάσσιος ο Απόλλων)

Β. Κοιλάδα Κομψάτου - Ζ.Ε.Π. - (GR1130012)

Ονομασία	Κωδικός	Κατηγορία	Έκταση (ha)
ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΟΜΨΑΤΟΥ	GR1130012	ΖΕΠ	16.600,86

Χάρτης Α.3.4^{α}.1.1: Η προστατευόμενη περιοχή κοιλάδας ποταμού Κομψάτου

Πηγή: www.oikoskopio.gr

<u>Περιγραφή Περιοχής</u>

Πρόκειται για Ζώνη Ειδικής Προστασίας με κωδικό τόπου GR1130012. Απλώνεται στο ανατολικό τμήμα του Δήμου όπως φαίνεται στον παραπάνω χάρτη. Πρόκειται για

λοφώδη περιοχή με δάση βελανιδιάς και βοσκότοπους περιμετρικά. Στην παραποτάμια περιοχή απαντάται το είδος Salixxanthicola (Ιτιά της Ξάνθης).

Είναι σημαντικός βιότοπος για την ορνιθοπανίδα και φιλοξενεί σημαντικό αριθμό ειδών ορνιθοπανίδας συμπεριλαμβανομένου και απειλούμενων ειδών.

Τύποι Οικοτόπων Περιοχής

Κωδικός Οικοτόπου[61]	**Είδος Οικοτόπου**
1020	Αρώσιμη γη
5210	Σχηματισμοί με Αρκεύθους
5350	Ψευδομακί
9110	Δάση Οξιάς της Luzulo - Fagetum
91CA	Δάση δασικής πεύκης στην Βαλκανική και στη Ροδόπη
92C0	Δάση Ανατολικής Πλατάνου
924A	Θερμόφιλα δρυοδάση της Αν. Μεσογείου και της Βαλκανικής

Προστατευόμενα είδη

Α/Α	**Κωδικ-ός**	**Είδος (Κοινή Ονομασία)**	**Είδος (Ελληνική Ονομασία)**	**Κατηγορία**
1	A402	Levant Sparrowhawk - Accipiter brevipes	Σαΐνι	Πτηνά
2	A223	Tengmalm's Owl - Aegolius funereus	Αιγωλιός	Πτηνά
3	A247	Skylark - Alauda arvensis	Σιταρήθρα	Πτηνά
4	A229	Kingfisher - Alcedo atthis	Αλκυόνη	Πτηνά
5	A255	Tawny Pipit - Anthus campestris	Ωχροκελάδα	Πτηνά
6	A226	Swift - Apus apus	Μαυροσταχτάρα	Πτηνά
7	A228	Alpine Swift - Apus melba	Βουνοσταχτάρα	Πτηνά
8	A104	Hazel Grouse - Bonasa bonasia	Αγριόκοτα	Πτηνά
9	A215	Eagle Owl - Bubo bubo	Μπούφος	Πτηνά
10	A087	Buzzard - Buteo buteo	Γεράκι	Πτηνά
11	A224	Nightjar - Caprimulgus europaeus	Γιδοβύζι	Πτηνά
12	A080	Short-toed Eagle - Circaetusgallicus	Φιδαετός	Πτηνά
13	A738	Delichonurbicum	Λευκοχελίδονο	Πτηνά
14	A429	Syrian Woodpecker - Dendrocopos syriacus	Βαλκανοτσικλητάρα	Πτηνά
15	A379	Ortolan Bunting - Emberiza hortulana	Βλαχοτσίχλονο	Πτηνά
16	A098	Merlin - Falco columbarius	Νανογέρακο	Πτηνά
17	A103	Peregrine - Falco peregrinus Tunstall	Πετρίτης	Πτηνά
18	A442	Semi-collared Flycatcher - Ficedulasemitorquata	Δρυομυγοχάφτης	Πτηνά
19	A439	Olive-tree Warbler - Hippolaisolivetorum	Λιοστριτσίδα	Πτηνά
20	A251	Swallow - Hirundorustica	Σταβλοχελίδονο	Πτηνά
21	A233	Wryneck - Jynxtorquilla	Στραβολαίμης	Πτηνά
22	A338	Red-backed Shrike - Laniuscollurio	Αετομάχος	Πτηνά
23	A339	Lesser Grey Shrike - Lanius minor	Σταχτοκεφαλάς	Πτηνά
24	A433	Masked Shrike - Laniusnubicus	Παρδαλοκεφαλάς	Πτηνά

[61] Τύπος οικοτόπου της Οδηγίας 92/43/ΕΕC

25	A179	Black-headed Gull - Larus ridibundus	ΚαστανοκέφαλοςΓλάρος	Πτηνά
26	A246	Woodlark - Lullulaarborea	Δεντροσταρήθρα	Πτηνά
27	A230	Bee-eater - Meropsapiaster	Μελισσοφάγος	Πτηνά
28	A023	Night Heron - Nycticoraxnycticorax	Νυχτοκόρακας	Πτηνά
29	A337	Golden Oriole - Oriolus oriolus	Συκοφάγος	Πτηνά
30	A355	Spanish Sparrow - Passer hispaniolensis	Χωραφοσπουργίτης	Πτηνά
31	A072	Honey Buzzard - Pernis apivorus	Σφηκιάρης	Πτηνά
32	A234	Grey-headed Woodpecker - Picuscanus	Σταχτής Δρυοκολάπτης	Πτηνά
33	A210	Turtle Dove - Streptopeliaturtur	Τρυγόνι	Πτηνά
34	A307	Barred Warbler - Sylvia nisoria	Γερακοτσιροβάκος	Πτηνά

Αξιόλογα Πτηνά

Α/Α	**Ονομασία**
1	Accipiter brevipes (Σαΐνι)
2	Accipiter gentilis butoides (Διπλοσάινο)
3	Alcedo atthis (Αλκυόνα)
4	Apus melba melba (Σκεπαρνάς)
5	Aquila chrysaetos chrysaetos (Χρυσαητός)
6	Aquila pomarina (Κραυγαητός)
7	Bubo bubo bubo (Μπούφος)
8	Buteo rufinus rufinus (Αητογερακίνα)
9	Charadrius dubius (Ποταμοσφυριχτής)
10	Ciconia nigra (Μαυροπελαργός)
11	Circaetus gallicus (Φιδαητός)
12	Columba oenas oenas (Φασσοπερίστερο)
13	Corvus frugilegus frugilegus (Χαβαρόνι)
14	Delichon urbica urbica (Σπιτοχελίδονο)
15	Dendrocopos medius medius (Μεσοτσικλητάρα)
16	Dendrocopos syriacus (Βαλκανοτσικλητάρα)
17	Emberiza hortulana (Βλάχος)
18	Falco peregrinus brookei (Πετρίτης)
19	Falco subbuteo (Δεντρογέρακο)
20	Fringilla coelebs coelebs (Σπίνος)
21	Gyps fulvus (Όρνιο)
22	Haliaeetus albicilla (Θαλασσαητός)
23	Hieraaetus pennatus (Σταυραητός)
24	Hippolais olivetorum (Λιοστριτσίδα)
25	Hirundo daurica rufula (Δεντροχελίδονο)
26	Hirundo rustica rustica (Χελιδόνι)
27	Lanius collurio collurio (Αητόμαχος)
28	Lanius minor (Γαϊδουροκεφαλάς)
29	Larus ridibundus (Καστανοκέφαλος γλάρος)
30	Lullula arborea arborea (Δεντροσταρήθρα)
31	Merops apiaster (Μελισσοφάγος)
32	Motacilla alba alba (Λευκοσουσουράδα)
33	Motacilla cinerea (Σταχτοσουσουράδα)

34	Muscicapa striata neumanni (Σταχτομυγοχάφτης)
35	Neophron percnopterus (Ασπροπάρης)
36	Nycticorax nycticorax (Νυχτοκόρακας)
37	Oriolus oriolus oriolus (Συκοφάγος)
38	Pernis apivorus (Σφηκιάρης)
39	Phylloscopus collybita abietinus (Δενδροφυλλοσκόπος των ελάτων)
40	SturnusvulgaristauricusΨαρόνιτουΤαύρου)
41	Upupa epops epops (Τσαλαπετεινός)
42	Accipiter brevipes (Σαΐνι)

Οικολογική αξία

Πρόκειται για κοιλάδα που περιβάλλεται από λόφους με φυλλοβόλα δάση (κυρίως ώριμο δάσος βελανιδιάς), θάμνους και λιβάδια. Η επικρατούσα ανθρώπινη δραστηριότητα στην περιοχή είναι η κτηνοτροφία.

Είναι μια πολύ σημαντική τοποθεσία για την αναπαραγωγή και διέλευση αρπακτικών. Ως απειλούμενα είδη στην περιοχή καταγράφονται τα παρακάτω: Haliaeetus albicilla, Gyps fulvus, Aegypius monachus, Aquila heliaca, Dendrocopos syriacus, Dendrocopos medius, Ficedula semitorquata, Emveriza hortulana.

Γ. Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009)

Η βορειοδυτική περιοχή του Δήμου Μύκης αποτελεί τμήμα του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης. Πιο συγκεκριμένα εντάσσεται στις ζώνες Α2, Α3, Β2, Γ6Α και Γ6Β (βλ. χάρτη Α3 μελέτης) του Εθνικού Πάρκου όπου ισχύουν οι παρακάτω όροι και περιορισμοί:

Σε ολόκληρη την έκταση του Εθνικού Πάρκου, δεν επιτρέπονται τα έργα και δραστηριότητες της 1ης υποκατηγορίας της Α΄ κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 1022 Β΄/5.8.2002)

• Η κάθε είδους επιτρεπόμενη δραστηριότητα έχει ως γνώμονα την εξασφάλιση της αειφορίας των φυσικών πόρων.

• Στα τμήματα των ζωνών προστασίας που συμπίπτουν με τις θεσμοθετημένες περιοχές των καταφυγίων άγριας ζωής «Δάσους Παρανεστίου» (ΦΕΚ 234Β΄/1987), «Αετοράχης» (ΦΕΚ 758Β΄/1977), «Τσανάκ Ντερέ» (ΦΕΚ392Β/1989), «Γέρακα–Ωραίου» (ΦΕΚ 778Β/1982), «Δασικού Συμπλέγματος Καρυοφύτου» (ΦΕΚ 448Β/1977) ισχύουν οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ρυθμίσεις, αλλά δεν επιτρέπεται η κοπή και συλλογή ειδών άγριας ζωής (χλωρίδα–πανίδα) εκτός των περιπτώσεων που η κοπή και συλλογή ειδών αφορά δραστηριότητες των επόμενων παραγράφων «1.1 Επιστημονική Έρευνα» και«1.2 Διαχειριστικές Δράσεις» της παρούσας.

• Οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες ασκούνται σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που κατωτέρω περιγράφονται ανά δραστηριότητα εκτός και αν κατά περίπτωση ορίζεται διαφορετικά.

Ειδικότερα επιτρέπονται:

1.1. Επιστημονική Έρευνα00

Η επιστημονική έρευνα που σχετίζεται με την παρακολούθηση βιοτικών και αβιοτικών παραμέτρων, καθώς και αρχαιολογικών, ιστορικών, πολιτιστικών και κοινωνικών στοιχείων, δύναται να διεξάγεται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία διαθέτουν τις απαραίτητες άδειες από τους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς για το φυσικό αντικείμενο της έρευνας. Επιπλέον, απαιτείται άδεια η οποία εκδίδεται από το Φορέα Διαχείρισης.

Η άδεια ζητείται με έγγραφη αίτηση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρεται εκτενής περίληψη του ερευνητικού προγράμματος, ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας, τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, το απαιτούμενο προσωπικό, ο τρόπος μετακίνησης, τα σημεία – θέσεις – προσέγγισης, ο τόπος και ο τρόπος παραμονής του ερευνητικού προσωπικού και το ακριβές χρονοδιάγραμμα της έρευνας.

1.2. Διαχειριστικές Δράσεις

Οι διαχειριστικές δράσεις που προβλέπονται από το πενταετές Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής με σκοπό την προστασία, διατήρηση και αναβάθμιση των προστατευόμενων αντικειμένων. Οι διαχειριστικές δράσεις αυτές πραγματοποιούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και εφόσον εκδοθούν οι απαραίτητες άδειες με τις διαδικασίες που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

1.3. Φύλαξη – Επόπτευση του Εθνικού Πάρκου

Η φύλαξη–επόπτευση του Εθνικού Πάρκου, πραγματοποιείται σε όλη την περιοχή σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τους όρους και περιορισμούς της παρούσας και του πενταετούς Σχεδίου Διαχείρισης και του Κανονισμού Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης.

1.4. Αρχαιολογικοί Χώροι – Αρχαιολογική Έρευνα

Η συντήρηση, επισκευή – αναστήλωση, αξιοποίηση και ανάδειξη μνημείων, κτισμάτων, αρχαιολογικών και πολιτισμικών χώρων που βρίσκονται εντός των ζωνών προστασίας του Εθνικού Πάρκου, καθώς και η αρχαιολογική έρευνα εφόσον έχει εκδοθεί η απαραίτητη άδεια από τους κατά περίπτωση αρμόδιους για το φυσικό αντικείμενο φορείς. Επίσης, για τις ζώνες Α και Β απαιτείται άδεια του Φορέα Διαχείρισης. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας συνοδεύεται κατά περίπτωση από σχέδια και κατασκευαστικές λεπτομέρειες στην οποία αναφέρονται ο σκοπός της συγκεκριμένης παρέμβασης, οι μέθοδοι και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, το απαιτούμενο προσωπικό και το μέσον μετακίνησης.

2. Εξειδίκευση όρων και περιορισμών ανά ζώνη

Στις ζώνες Α1, Α2, Α3, Β1, Β2, Β3, Β4, Β5, Β6, Β7, Γ1, Γ2,Γ3, Γ4, Γ5, Γ6 ισχύουν οι ακόλουθοι όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις:

2.1. Ζώνες Α1, Α2, Α3: Απόλυτης Προστασίας της Φύσης

Στις ζώνες αυτές επιτρέπονται:

2.1.1. Η επιστημονική έρευνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.1. του παρόντος άρθρου

2.1.2. Οι διαχειριστικές δράσεις με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.2 του παρόντος άρθρου μόνο για την διατήρηση του χαρακτήρα της περιοχής ως φυσικού αποθέματος

2.1.3. Η φύλαξη – επόπτευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.3 του παρόντος άρθρου

2.1.4. Η συντήρηση – αξιο0ποίηση αρχαιολογικών χώρων και η αρχαιολογική έρευνα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.4. του παρόντος άρθρου.

2.1.5. Τα προβλεπόμενα στην Υ.Α. 82541/1714/5.4.1989.

2.2. Ζώνες Β1, Β2, Β3, Β4, Β5, Β6, Β7: Περιοχές Προστασίας της φύσης

Στις ζώνες αυτές επιτρέπονται:

2.2.1. Η επιστημονική έρευνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.1. του παρόντος άρθρου.

2.2.2. Οι διαχειριστικές δράσεις με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.2. του παρόντος άρθρου.

2.2.3. Η φύλαξη–επόπτευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.3. του παρόντος.

2.2.4. Η επίσκεψη της περιοχής με σκοπό την περιήγηση, εκπαίδευση και παρατήρηση της φύσης. Για την υποστήριξη αυτών των δραστηριοτήτων επιτρέπεται η δημιουργία ελαφράς υποδομής, μικρής κλίμακας, προσαρμοσμένης στη φυσιογνωμία της περιοχής, βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση η προαναφερόμενη υποδομή αντιμετωπίζεται ως έργο της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002Κ.Υ.Α. όπως ισχύει. Στους επισκέπτες απαγορεύεται η κατασκήνωση. Επιτρέπεται η παραμονή και εστίαση μόνο σε διαμορφωμένους για τον σκοπό αυτό χώρους από την ανατολή έως τη δύση του ήλιου.

2.2.5. Τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και συμπλήρωσης των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών που εξυπηρετούν τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Τα προαναφερόμενα έργα, αντιμετωπίζονται για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση ως έργα της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α., όπως ισχύει.

2.2.6. Η καλλιέργεια των δασικών συστάδων βάσει του υφιστάμενου δασικού διαχειριστικού σχεδίου για λόγους αναβάθμισης και προστασίας των οικοσυστημάτων με διαδικασίες αυτεπιστασίας. Οι ειδικότεροι όροι για την άσκηση αυτής της δραστηριότητας,

ρυθμίζονται απότο Σχέδιο Διαχείρισης και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου.

2.2.7. Η συντήρηση–αξιοποίηση αρχαιολογικών ιστορικών και πολιτισμικών χώρων και η αρχαιολογική έρευνα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.4 της παρούσας.

2.2.8. Η διάνοιξη των οδικών αξόνων Ξάνθης – Βουλγαρίας και Παρανεστίου – Βουλγαρίας, εφόσον εγκριθούν οι περιβαλλοντικοί όροι.

2.3. Ζώνη Γ1: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Δασών –Σημύδας, Ζώνη Γ2: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Δασών Ερυθρελάτης –Δασικής Πεύκης, Ζώνη Γ3: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Δασών Φαλακρού, Ζώνη Γ5: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Αρκουδορέματος Χαϊντούς, Ζώνη

Γ6–Α: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Συνδετικών Εκτάσεων της Κύριας Έκτασης του Εθνικού Πάρκου). Στις ζώνες αυτές επιτρέπονται:

2.3.1. Η επιστημονική έρευνα και η εκπαίδευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.1 του παρόντος άρθρου.

2.3.2. Οι διαχειριστικές δράσεις με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.2 του παρόντος άρθρου.

2.3.3. Η φύλαξη–επόπτευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.3 του παρόντος άρθρου.

2.3.4. Η επίσκεψη της περιοχής με σκοπό την περιήγηση, εκπαίδευση και παρατήρηση της φύσης. Για την υποστήριξη αυτών των δραστηριοτήτων επιτρέπεται η δημιουργία ελαφράς υποδομής, μικρής κλίμακας, προσαρμοσμένης στη φυσιογνωμία της περιοχής, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, η προαναφερόμενη υποδομή αντιμετωπίζεται ως έργο της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002Κ.Υ.Α. (1022 Β΄/2002). Στους επισκέπτες απαγορεύεται η κατασκήνωση. Επιτρέπεται η παραμονή και εστίαση μόνο σε διαμορφωμένους για το σκοπό αυτό χώρους από την ανατολή έως την δύση του ήλιου.

2.3.5. Τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και συμπλήρωσης των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών που εξυπηρετούν τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Τα προαναφερόμενα έργα αντιμετωπίζονται για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση ως έργα της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α. (1022 Β΄/2002) όπως ισχύει.

2.3.6. Η κτηνοτροφία–βόσκηση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, σε εκτατική μορφή με παραδοσιακές μεθόδους. Οι ειδικότεροι όροι για τον αριθμό των ζώων, τις βοσκούμενες εκτάσεις, τους χρονικούς περιορισμούς άσκησης της δραστηριότητας και κάθε άλλη σχετική

λεπτομέρεια, ρυθμίζονται από το Σχέδιο Διαχείρισης και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου.

2.3.7. Η συντήρηση–αξιοποίηση αρχαιολογικών χώρων και η αρχαιολογική έρευνα βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

2.3.8. Η θήρα βάσει της κείμενης νομοθεσίας, εκτός και εάν διαφορετικά ορίζεται κατά περίπτωση ή συνολικά από τον Κανονισμό Λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου και σύμφωνα με το Διαχειριστικό Σχέδιο της περιοχής.

2.3.9. Η εκμετάλλευση του δασικού πλούτου με τις εξής προϋποθέσεις:

• Η συγκομιδή και διάθεση στο εμπόριο των δασικών προϊόντων γίνεται με γνώμονα την ενίσχυση των προστατευόμενων κατά ζώνη σχηματισμών και φυτοκοινωνιών (σημύδας, δασικής Πεύκης, κλπ.) με διαδικασίες αυτεπιστασίας.

• Να διατηρούνται οι υφιστάμενες περιοχές αδιατάρακτων φυσικών αποθεμάτων που χρησιμεύουν ως μάρτυρες–πειραματικές μονάδες διαχείρισης του δάσους.

Οι περιοχές αυτές θα καλύπτουν ποσοστό 20% κάθε δασικού τμήματος.

• Οι τεχνικές και μέθοδοι συγκομιδής δασικών προϊόντων πρέπει να εφαρμόζονται με τέτοιον τρόπο, ώστε να μη διαταράσσεται η ισορροπία του οικοσυστήματος.

2.3.10. Η μελισσοκομία βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.3.11. Η συλλογή φύλλων, καρπών και κλάδων βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.3.12. Η γεωργία στις νομίμω0ς υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.4. Ζώνη Γ4: Περιοχή Ειδικής Διαχείρισης Ποταμού Νέστου. Στη ζώνη αυτή επιτρέπονται:

2.4.1. Η επιστημονική έρευνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.1 του παρόντος άρθρου.

2.4.2. Οι διαχειριστικές δράσεις με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.2 του παρόντος άρθρου.

2.4.3. Η φύλαξη–επόπτευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.3 του παρόντος άρθρου.

2.4.4. Η επίσκεψη της περιοχής με σκοπό την περιήγηση, εκπαίδευση και παρατήρηση της φύσης. Για την υποστήριξη αυτών των δραστηριοτήτων επιτρέπεται ηδημιουργία ελαφράς υποδομής, μικρής κλίμακας, προσαρμοσμένης στην φυσιογνωμία της περιοχής, βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση η προαναφερόμενη υποδομή αντιμετωπίζεται ως έργο της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002Κ.Υ.Α. (1022 Β΄/2002). Στους επισκέπτες απαγορεύεται η κατασκήνωση. Επιτρέπεται η παραμονή και εστίαση μόνο σε διαμορφωμένους για το σκοπό αυτό χώρους από την ανατολή έως την δύση του ήλιου.

2.4.5. Τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και συμπλήρωσης των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών που εξυπηρετούν τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Τα προαναφερόμενα

έργα αντιμετωπίζονται, για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση, ως έργα της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α. (1022 β΄/2002) όπως ισχύει.

2.4.6. Η συντήρηση–αξιοποίηση των αρχαιολογικών –ιστορικών και πολιτιστικών χώρων και η αρχαιολογική έρευνα βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

2.4.7. Η γεωργία και τα έργα αναδασμού στις νομίμως υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.4.8. Η λειτουργία του φράγματος Τεμένους και της σχετικής με αυτό υποδομής.

2.4.9. Η αλιεία. Οι ειδικότεροι όροι για την δραστηριότητα αυτή ρυθμίζονται από το Σχέδιο Διαχείρισης και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου.

2.4.10. Η μελισσοκομία βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5. Ζώνη Γ6. Β: Περιοχή αειφορικής χρήσης και ανάπτυξης. Στη ζώνη αυτή επιτρέπονται:

2.5.1. Η επιστημονική έρευνα και η εκπαίδευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.1. του παρόντος άρθρου.

2.5.2. Οι διαχειριστικές δράσεις με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.2. του παρόντος άρθρου.

2.5.3. Η φύλαξη–επόπτευση με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.3 του παρόντος άρθρου.

2.5.4. Η συντήρηση–αξιοποίηση των ιστορικών, αρχαιολογικών και πολιτιστικών χώρων, καθώς και η αρχαιολογική έρευνα βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.5. Η γεωργία και τα έργα αναδασμού στις νομίμως υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.6. Η μελισσοκομία βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.7. Η βόσκηση και η λειτουργία κτ0ηνοτροφικών μονάδων βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.8. Η υλοτομία–δασική εκμετάλλευση βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.9. Η λειτουργία εκτροφείων ζώων στα πλαίσιο της διατήρησης της βιοποικιλότητας, βάσει του Σχεδίου Διαχείρισης και της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.10. Τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και συμπλήρωσης των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών που εξυπηρετούν τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.11. Η κατασκευή κτηρίων και υποδομών κοινής ωφέλειας που αφορούν την περίθαλψη, την εκπαίδευση και τον αθλητισμό βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.12. Η κατασκευή κατοικίας βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5.13. Η κατασκευή έργων υδροληψίας (μαστεύσεις, μικρά φράγματα, κλπ.), καθώς και εναλλακτικών μορφών ενέργειας (μικρά υδροηλεκτρικά, αιολικά κλπ.) βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας και με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

2.5.14. Η κατασκευή ξενώνα ή μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων (κάμπινγκ) τάξεως Β΄ βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.
2.5.15. Ο ιαματικός τουρισμός στην περιοχή Πηγών θερμών και σε ακτίνα έως 1.000 μέτρα από τις πηγές όπου επιτρέπεται:
α) η κατασκευή έργων μάστευσης του ιαματικού νερού
β) η κατασκευή ξενοδοχειακού καταλύματος–θεραπευτηρίου.
Τα ως άνω έργα κατασκευάζονται βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 της παρούσας. Για την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση αντιμετωπίζονται ως έργα της Α2 κατηγορίας της υπ' αριθμόν 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α.
2.5.16. Η θήρα βάσει της κείμενης νομοθεσίας.
2.5.17. Η λειτουργία μικρών παραγωγικών μονάδων, που είναι συμβατές με το χαρακτήρα της περιοχής, όπως η παραδοσιακή ή ορεινή γεωργία, η νομαδική ή οικόσιτη ή ημιελεύθερη κτηνοτροφία, η μελισσοκομία, μικρής κλίμακας εκμετάλλευση του δασικού πλούτου κλπ. Βιοτεχνικές μονάδες επίσης επιτρέπονται με την προϋπόθεση και στο βαθμό που υποστηρίζουν την αναζωογόνηση της αγροτικής οικονομίας (πρωτογενής κατεργασία κτηνοτροφικών και γεωργικών προϊόντων, κατεργασία ξύλου).
2.5.18. Η κατασκευή χώρων εστίασης βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Α.3.4α 1.2 Βιότοποι Corine

Α. Όρος Χαϊντού, Όρος Κούλα και γύρω περιοχές – Α00040002

Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)	Χερσαία έκταση (ha)	Περίμε-τρος (km)	Μέγιστο υψόμε-τρο (m)	Ελάχιστο Υψόμε-τρο (m)
Όρος Χαϊντού, Όρος Κούλα και γύρω περιοχές	Α0004000	16295.89	15500.0	136.8	1827.0	800.0

Η περιοχή καλύπτεται κυρίως από δάση με κωνοφόρα και φυλλοβόλα δέντρα. Υπάρχουν επίσης δάση με Pinus sylvestris (Δασική πεύκη) και Pinus nigra (Μαύρη πεύκη), ενώ σποραδικά εμφανίζονται Picea abies (Ερυθρελάτη) και Abies borisii - regis (Μακεδονικό έλατο). Επίσης βρίσκουμε μικτά δάση με Fagus sylvatica (Οξιά) και Fagus moesiaca (Βαλκανική οξιά). Υπάρχουν ξέφωτα, λιβάδια και ορεινοί γκρεμοί. Η περιοχή έχει πολλά ρέματα και μικρά ποτάμια με ορμητικά και κρύα νερά (ζώνη πέστροφας).

Χαρακτηριστικά Ενδιαιτήματα

Αξιόλογα Φυτά

Α/Α	**Ονομασία**
1	Abiesborisii-regis (Μακεδονικόέλατο)
2	Achillea millefolium
3	Acinos alpinus majoranifolius 0

4	Aegopodium podagraria
5	Anemone nemorosa
6	Angelica sylvestris
7	Anthemis stribrnyi
8	Arctostaphylos uva-ursi (Αρκτοστάφυλος)
9	Arenaria biflora
10	Asperula aristata nestia
11	Asplenium septentrionale
12	Betula pendula (Σημύδα)
13	Bruckenthalia spiculifolia (Μπρουκενθάλια η ακιδόφυλλη)
14	Campanula cervicaria
15	Campanula rapunculoides
16	Cerastium banaticum bonaticum
17	Chaerophyllum aureum
18	Chrysosplenium alternifolium 0
19	Danthonia decumbens
20	Daphne mezereum (Δαφνούλα η μεζέρειος)
21	Dianthus gracilis drenowskianus
22	Dianthus pinifolius pinifolius
23	Dianthus superbus superbus
24	Epilobium montanum
25	Euphrasia rostkoviana
26	Ferulago sylvatica confusa
27	Galeopsis tetrahit
28	Gentiana asclepiadea
29	Geum phodopeum
30	Haberlea rhodopensis
31	Heracleum sphondylium ternatum
32	Hypericum hirsutum
33	Impatiens noli-tangere
34	Juniperus communis communis (Θαμνόκεδρο)
35	Lavaterathuringiacathuringiaca (ΛαβατέρατηςΘουριγγίας)
36	Lilium rhodopaeum
37	Linum hologynum
38	Luzula luzuloides cuprina
39	Minuartia recurva juresii
40	Moneses uniflora
41	Oenothera biennis
42	Oxalis acetosella
43	Peucedanum austriacum
44	Peucedanum officinale
45	Picea abies (Ερυθροελάτη)
46	Pinus nigra pallasiana (Ανατολικό μαυρόπευκο)
47	Pinus peuce (Μακεδονικό πεύκο)
48	Pinus sylvestris sylvestris (Δασόπευκο)
49	Polygala major
50	Potentilla geoides regis-borisii
51	Potentilla haynaldiana
52	Pulmonaria rubra
53	Pyrola chlorantha
54	Radiola linoides
55	Ranunculus nemorosus
56	Rhinanthus rumelicus
57	Rubus hirtus (Βουνοβατομουριά)
58	Rumex obtusifolius subalpinus
59	Salix amplexicaulis (Ιτιά η αντιθετόφυλλη)
60	Saxifraga paniculata

61	Sedum grisebachii grisebachii
62	Selaginella helvetica
63	Seseli libanotis intermedium
64	Seseli peucedanoides
65	Seseli rigidum rigidum
66	Silene lerchenfeldiana
67	Silene orbelica
68	Silene waldsteinii
69	Soldanella carpatica
70	Sorbus aucuparia aucuparia (Αγριοσορβιά)
71	Stachys officinalis
72	Stellaria graminea
73	Stellaria neglecta
74	Symphyandra wanneri
75	Syringa vulgaris (Πασχαλιά)
76	Vaccinium myrtillus (Βακκίνιο ο μύρτιλλος)
77	Vaccinium vitis-idaea (Βακκίνιο η άμπελος της Ίδης)
78	Valeriana montana
79	Valeriana tripteris
80	Veronica dillenii
81	Vincetoxicum hirundinaria nivale
82	Viola ganiatsasii
83	Viola rhodopeia
84	Viola riviniana

Αξιόλογα θηλαστικά

Α/Α	Ονομασία
1	Canis lupus (Λύκος)
2	Capreolus capreolus (Ζαρκάδι)
3	Sciurusvulgarisameliae (ΣκίουροςΑμέλιος)
4	Sciurus vulgaris lilaeus (Σκίουρος ο Λιλέος)
5	Sus scrofa (Αγριογούρουνο)
6	Ursus arctos (Αρκούδα)
7	Vulpes vulpes crucigera (Αλεπού)

Α.3.4α 1.3Καταφύγια Άγριας Ζωής

Εντός της επικράτειας του Δήμου Μύκης έχει θεσμοθετηθεί ένα Καταφύγιο Άγριας Ζωής το οποίο απλώνεται και σε τμήμα του γειτονικού Δήμου Σταυρούπολης. Τα ειδικά στοιχεία του καταφυγίου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Ονομασία	Θέση	Έκταση (ha^2)	Απόφαση θεσμοθέτησης
Δρυμού Δήμου Σταυρούπολης	Περιοχή Χαϊντούς και ευρύτερη περιοχή	8.077,36	ΦΕΚ 909Β/2001, ΦΕΚ1011/Β/2001

Α.3.4α 1.4Ενδημικά – Απειλούμενα είδη περιοχής

Όσον αφορά τα άγρια αναπτυσσόμενα φυτά, η περιοχή Χαϊντού – Όρος Κούλα και γύρω περιοχές διακρίνεται από την εμφάνιση 6 σημαντικών taxa. Μεταξύ αυτών, 2 taxa (Sempervivum marmoreum, Viola stojanowii) περιλαμβάνονται στη λίστα WCMC ή/και European Red Data, 2 taxa (Arctostaphylos uva-ursi, Jovibarba heuffelii) προστατεύονται από το Ελληνικό Προεδρικό Διάταγμα (67/1981), ένα ενδημικό (Stachys officinalis) το οποίο είναι σπάνιο στην Ελλάδα και μία ενδημική ομάδα των Βαλκανίων (Silene waldsteinii).

Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας με τα προστατευόμενα είδη πανίδας στην περιοχή:

Α/Α	Κωδικός	Είδος (Κοινή Ονομασία)	Είδος (Ελληνική Ονομασία)	Κατηγορία
1	1354	Brown bear - Ursus arctos	Καφέ Αρκούδα	Θηλαστικά
2	1355	Eurasian otter - Lutra lutra	Βίδρα	Θηλαστικά

Όσον αφορά την προστατευόμενη περιοχή Κοιλάδας Κομψάτου τα προστατευόμενα είδη περιλαμβάνουν τα είδη ορνιθοπανίδας σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Α/Α	Κωδι-κός	Είδος (Κοινή Ονομασία)	Είδος (Ελληνική Ονομασία)	Κατη-γορία
1	A402	Levant Sparrowhawk - Accipiter brevipes	Σαΐνι	Πτηνά
2	A223	Tengmalm's Owl - Aegolius 0funereus	Αιγωλιός	Πτηνά
3	A247	Skylark - Alauda arvensis	Σιταρήθρα	Πτηνά
4	A229	Kingfisher - Alcedo atthis	Αλκυόνη	Πτηνά
5	A255	Tawny Pipit - Anthus campestris	Ωχροκελάδα	Πτηνά
6	A226	Swift - Apus apus	Μαυροσταχτάρα	Πτηνά
7	A228	Alpine Swift - Apus melba	Βουνοσταχτάρα	Πτηνά
8	A104	Hazel Grouse - Bonasa bonasia	Αγριόκοτα	Πτηνά
9	A215	Eagle Owl - Bubo bubo	Μπούφος	Πτηνά
10	A087	Buzzard - Buteo buteo	Γεράκι	Πτηνά
11	A224	Nightjar - Caprimulgus europaeus	Γιδοβύζι	Πτηνά
12	A080	Short-toed Eagle - Circaetusgallicus	Φιδαετός	Πτηνά
13	A738	Delichonurbicum	Λευκοχελίδονο	Πτηνά
14	A429	Syrian Woodpecker - Dendrocopos syriacus	Βαλκανοτσικλητάρα	Πτηνά
15	A379	Ortolan Bunting - Emberiza hortulana	Βλαχοτσίχλονο	Πτηνά
16	A098	Merlin - Falco columbarius	Νανογέρακο	Πτηνά
17	A103	Peregrine - Falco peregrinus Tunstall	Πετρίτης	Πτηνά
18	A442	Semi-collared Flycatcher - Ficedulasemitorquata	Δρυομυγοχάφτης	Πτηνά
19	A439	Olive-tree Warbler - Hippolaisolivetorum	Λιοστριτσίδα	Πτηνά
20	A251	Swallow - Hirundorustica	Σταβλοχελίδονο	Πτηνά
21	A233	Wryneck - Jynxtorquilla	Στραβολαίμης	Πτηνά
22	A338	Red-backed Shrike - Laniuscollurio	Αετομάχος	Πτηνά
23	A339	Lesser Grey Shrike - Lanius minor	Σταχτοκεφαλάς	Πτηνά

24	A433	Masked Shrike - Laniusnubicus	Παρδαλοκεφαλάς	Πτηνά
25	A179	Black-headed Gull - Larus ridibundus	ΚαστανοκέφαλοςΓλάρος	Πτηνά
26	A246	Woodlark - Lullulaarborea	Δεντροσταρήθρα	Πτηνά
27	A230	Bee-eater - Meropsapiaster	Μελισσοφάγος	Πτηνά
28	A023	Night Heron - Nycticoraxnycticorax	Νυχτοκόρακας	Πτηνά
29	A337	Golden Oriole - Oriolus oriolus	Συκοφάγος	Πτηνά
30	A355	Spanish Sparrow - Passer hispaniolensis	Χωραφοσπουργίτης	Πτηνά
31	A072	Honey Buzzard - Pernis apivorus	Σφηκιάρης	Πτηνά
32	A234	Grey-headed Woodpecker - Picuscanus	Σταχτής Δρυοκολάπτης	Πτηνά
33	A210	Turtle Dove - Streptopeliaturtur	Τρυγόνι	Πτηνά
34	A307	Barred Warbler - Sylvia nisoria	Γερακοτσιροβάκος	Πτηνά

Α.3.4α 1.5Αρμόδιοι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Οι δύο (2) περιοχές προστασίας της φύσης Natura 2000 που περιγράφηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο υπάγονται στην αρμοδιότητα Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών. Πιο συγκεκριμένα για τις προαναφερόμενες περιοχές ισχύει:

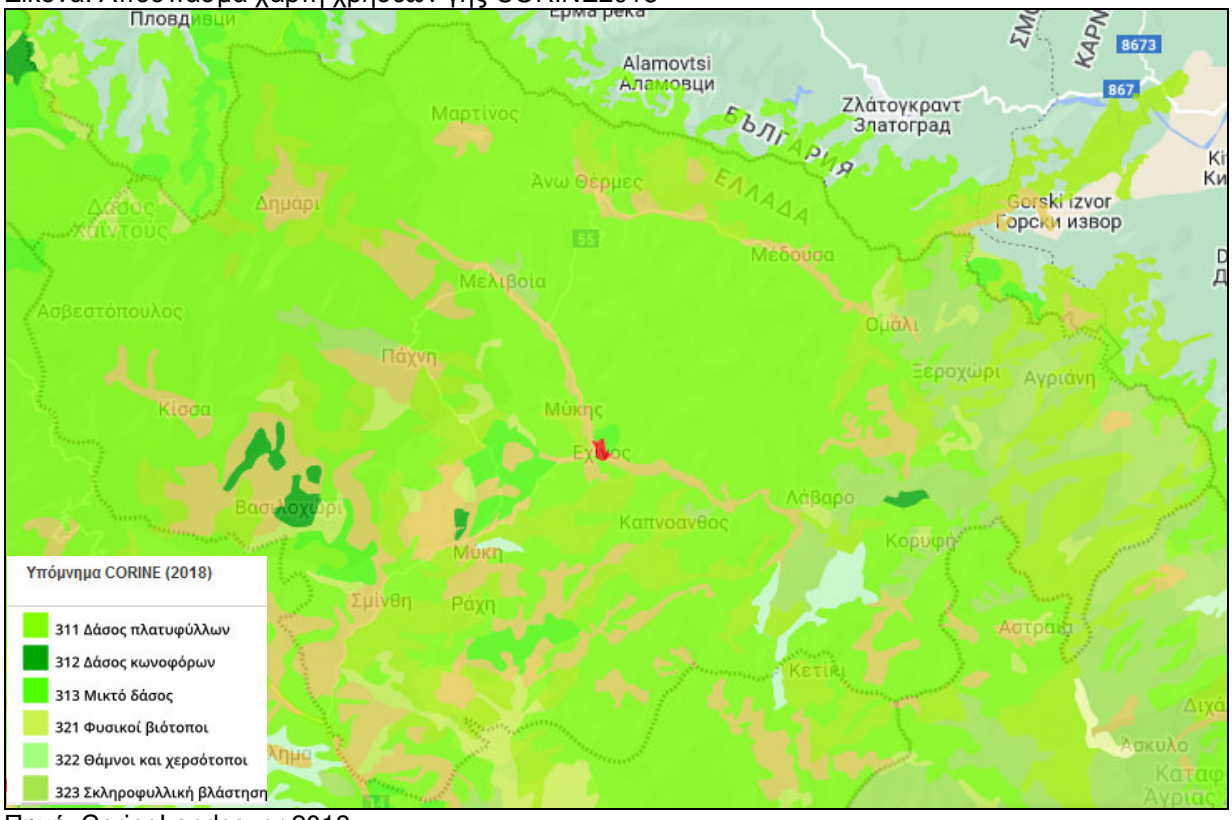
- περιοχή Όρος Χαϊντού, Όρος Κούλα και γύρω περιοχές υπαγόταν μέχρι πρότινος στο Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης. Πλέον υπάγεται στη Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου Βιστωνίδας και Ροδόπης
- Η περιοχή της Κοιλάδας Κομψάτου υπάγεται στο Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου που μετονομάστηκε σε Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου Βιστωνίδας και Ροδόπης.

Επιπροσθέτως αξίζει να αναφερθεί ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), Σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ) και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου Natura 2000 από το αρμόδιο Υπουργείο βάσει των οποίων θα καθοριστεί θεσμικό πλαίσιο οριοθέτησης και θεσμοθέτησης διαβαθμισμένων ζωνών προστασίας, θέτοντας σαφείς όρους και κανόνες για τις χρήσεις γης και την οικονομική δραστηριότητα στις προστατευόμενες περιοχές.

Α.3.4α 2 Δάση και Δασικές εκτάσεις

Στην περιοχή του Δήμου Μύκης τα δάση αποτελούν το 87% (Απογραφή χρήσεων γης ΕΣΥΕ 1999 -2000) της συνολικής έκτασης του δήμου. Η διαχείριση του δασικού κεφαλαίου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαχειριστικές μελέτες των δασικών συμπλεγμάτων της περιοχής, με ευθύνη του δασαρχείου Ξάνθης και του τοπικού Δασονομείου.

Εικόνα: Απόσπασμα χάρτη χρήσεων γης CORINE2018

Πηγή: CorineLandcover 2018

<u>Δασικά Συμπλέγματα</u>

Στην περιοχή καταγράφονται πέντε (5) κύρια δασικά συμπλέγματα τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια62.

Α. Δασικό Σύμπλεγμα Ωραίου

Το σύμπλεγμα Ωραίου αναπτύσσεται στη διάπλαση των φυλλοβόλων πλατυφύλλων, όπου απαντώνται οι παρακάτω φυτοκοινωνικές ενώσεις:

62 Στοιχεία αντλήθηκαν από τις αντίστοιχες διαχειριστικές μελέτες του δασαρχείου Ξάνθης για τα δασικά συμπλέγματα

α) Της χνοώδους Δρυός (Quercetum Pubescentis), στην οποία κυριαρχεί η Quercus pubescens, η οποία είναι θερμοβιότερη από τις άλλες Δρύες και καταλαμβάνει το ΝΑτμήμα του δάσους μαζί με τον Γαύρο (Carpinus orientalis) και τον Φράξο (Fraxinus ornus).

β) Της πλατυφύλλου Δρυός (QUERCETUM CONFERTAE), στην οποία κυριαρχεί η πλατύφυλλος Δρύς (Quercus frainetto) που αναπτύσσεται αμέσως υψηλότερα από την προηγούμενη δρυ και δημιουργεί μικροενώσεις, τόσο με την χνοώδη, όσο και με την απόδισκο Δρυ. Επίσης απαντώνται ο Γαύρος, ο Φράξος και η μαύρη Πεύκη, η οποία προέρχεται από τις τεχνητές αναδασώσεις που έχουν γίνει στην περιοχή.

γ) Της αποδίσκου δρυός (QUERCETUM PETRAEA), όπου επικρατεί η Quercus petraea subsp. medwediewi που είναι η ψυχροβιότερη από τις δύο προαναφερθείσες Δρύες, και καταλαμβάνει τις υψηλότερες θέσεις της Δρυός. Το είδος αυτό δημιουργεί ενώσεις με τη πλατύφυλλο Δρυ, τον Γαύρο και τη Δασική Πεύκη, που προέρχεται κυρίως από τεχνητές αναδασώσεις.

δ) Της Οξιάς (FAGETUM SYLVATICUM), όπου επικρατεί η Οξιά (Fagus sylvatica), η οποία σχηματίζει αμιγείς συστάδες. Σχηματίζει όμως και μικτές ενώσεις με την απόδισκο Δρυ και την πενταβέλονο Πεύκη (Pinus peuce), η οποία απαντάται στο ύψωμα Κούλα.

Άλλα δασοπονικά είδη που απαντώνται στο σύμπλεγμα αυτό, αλλά με περιορισμένη συχνότητα εμφάνισης είναι τα: Acer monspensulanum, Acer platanoides, Alnus glutinosa, Cornus mas, Coryllus avelana, Juglans regia, Juniperus communis, Juniperus oxycedrus, Pyrus avium, Sorbus domestic, Tilia tomentosa, Populus tremula.

Β. Δασικό Σύμπλεγμα Εχίνου

Το δάσος Εχίνου αναπτύσσεται μέσα στη φυτική διάπλαση των φυλλοβόλων πλατύφυλλων και ειδικότερα σε τρεις αυξητικούς χώρους, χωρίς όμως σαφή μεταξύ τους όρια :

- Φυτοκοινωνική ένωση χνοώδους δρυός (QUERCETUMPUBESCENTIS), στην οποία επικρατεί το δασοπονικό είδος της χνοώδους δρυός που σαν θερμοβιότερο από τα άλλα είδη δρυός, καταλαμβάνει μαζί με τον γαύρο τις νοτιότερες και χαμηλότερες θέσεις του δάσους.

- Φυτοκοινωνική ένωση πλατυφύλλου δρυός (QUERCETUMCONFERTAE), όπου επικρατεί η πλατύφυλλη δρυς, που σαν ψυχροβιότερη της πρώτης καταλαμβάνει τις αμέσως ψηλότερες θέσεις και δημιουργεί μικροενώσεις με την χνοώδη και απόδισκο δρυ καθώς επίσης και με άλλα πλατύφυλλα.

- Φυτοκοινωνική ένωση απόδισκης δρυός (QUERCETUMSESSILIFLORA). Αυτή σαν ψυχροβιότερη καταλαμβάνει τις ψηλότερες θέσεις εξάπλωσης της δρυός. Δημιουργεί μικτές ενώσεις με την πλατύφυλλη δρυ, την οξυά, την λεύκη και άλλα πλατύφυλλα είδη. Δεν μπορούμε να πούμε ότι έχουμε ιδιαίτερη ένωση της οξυάς, καθόσον αυτή βρίσκεται μέσα στο χώρο της απόδισκης δρυός και είναι στο χαμηλότερο όριο εξάπλωσής της. Ευδοκιμεί εδώ λόγω έκθεσης του μικροκλίματος, εγκλωβισμένη στις βόρειες εκθέσεις σε γνευσιακά εδάφη.

Κατά μήκος των ρεμάτων εντοπίζεται η παραποτάμια βλάστηση, που αντιπροσωπεύεται από το σκλήθρο που συγκροτεί επιμήκεις δενδροστοιχίες παράλληλα προς τα μεγάλα κατά κύριο λόγο ρέματα της περιοχής. Άλλα είδη που απαντώνται είναι η καρυδιά, η ιτιά, η κρανιά κ.ά.

Σαν δευτερεύοντα είδη, απαντώνται σε όλη την επιφάνεια του δάσους τα ακόλουθα:

Φράξος (Fr0axinusornus)
Σφένδαμος (Acerplatanoides / pseudoplatanus)
Λεύκη (Populustremula / alba)
Φιλύρα (Tiliaplatyphilos)
Σορβιά (Sorbusaucuparia)
Λεπτοκαρυά (Corylusavellana)
Κερασιά (Pirusavinum)
Καρυδιά (Juglansregia)
Κρανιά (Cornus mas)
Κέδρος (Juniperuscommunis / oxycedrus)

Από τα ημιπαράσιτα:

Ιξός (Viscumalbum)
Μηλιός (Loranthuseurop.)

Από τα αναρριχώμενα :

Κισσός(Hederahelix)
Κληματίδα (Clematissp.)
Αγριόβατος (Rubusulmifolius)

Από την παρεδαφιαία βλάστηση:

Αγριοφράουλα (Fragariavesca)
Τσουκνίδα (Urticaurens)
Σπαθόχορτο (Stipabromoides)

Συνολικά στο δασικό σύμπλεγμα Θερμών – Σατρών σύμφωνα με την σχετική διαχειριστική μελέτη καταγράφονται οι παρακάτω εκτάσεις ανά κατηγορία βλάστησης.

- Δασοσκεπείς εκτάσεις	6.787,82Ηα
- Μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις	127,14Ηα
- Αγροί	361,23 Ηα
- Γυμνές εκτάσεις	547,41Ηα
- Άγονες εκτάσεις	9,81Ηα
Σύνολο	7.833,43Ηα

Γ. Δασικό Σύμπλεγμα Θερμών – Σατρών

Το δάσος ¨Θερμών – Σατρών¨ αναπτύσσεται μέσα στη φυτική διάπλαση των Φυλλοβόλων Πλατύφυλλων και ειδικότερα σε τρεις αυξητικούς χώρους:

α) Αυξητικός χώρος της Quercus conferta (Πλατύφυλλος δρυς) που μαζί με το γαύρο (Carpinus betulus & Carpinus orientalis) καταλαμβάνει τις νοτιότερες και χαμηλότερες θέσεις του δάσους.

β) Αυξητικός χώρος της Quercus petrea και Quercus cerris που καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις στο δάσος. Στο χώρο αυτό συνυπάρχουν και τα είδη φλαμουριά, φράξος, σφενδάμι, σορβιά.

γ) Τον αυξητικό χώρο της οξιάς (Fagus moesiaca) που καταλαμβάνει τις Β, ΒΑ και ΒΔ εκθέσεις. Στο χώρο αυτό κυριαρχεί η οξιά που σχηματίζει αμιγείς σχηματισμούς ή κατά ομάδες με τον απόδισκο δρυ. Στο χώρο αυτό επίσης παρουσιάζεται κατά συνδενδρίες και η λεύκη.

Οι δύο πρώτοι αυξητικοί χώροι ανήκουν στην Ανωμεσογειακή - Υποηπειρωτική ζώνη (ζώνη δρυοδασών). Το κλίμα της ζώνης αυτής διατηρεί τον μεσογειακό χαρακτήρα, με υψηλότερες, ωστόσο, βροχοπτώσεις το φθινόπωρο, τον χειμώνα και την άνοιξη. Η ξηρή περίοδος περιορίζεται σε 2-3 μήνες. Οι θερμοκρασίες κατά την περίοδο του χειμώνα κατεβαίνουν αρκετά συχνά κάτω από τους 0 oC και οι χιονοπτώσεις είναι συχνότερες. Πρόκειται ουσιαστικά για μία μετάβαση από το καθαυτό μεσογειακό κλίμα προς το υποηπειρωτικό-ηπειρωτικό. Τα δρυοδάση (δρυμώνες ή δρυμοί), συνεχίζουν έως και σήμερα να διαδραματίζουν σημαντικό οικονομικό, οικολογικό, αισθητικό, υδρολογικό, προστατευτικό και πολιτιστικό ρόλο. Η μεγάλη αξία τους οφείλεται στον με0γάλο αριθμό ειδών που φιλοξενούν, καθώς, λόγω του μεγάλου οικολογικού εύρους εμφάνισής τους, αποτελούν ενδιαίτημα για πολλά είδη δέντρων, θάμνων, ποών, γράστεων, λειχήνων, βρύων και μυκήτων, αλλά και για μεγάλα και μικρά θηλαστικά, για μεγάλο αριθμό πτηνών, ερπετών και ασπόνδυλων ειδών.

Ο τρίτος αυξητικός χώρος της οξιάς ανήκει στην Ηπειρωτική ζώνη ψυχρόβιων φυλλοβόλων πλατύφυλλων. Το κλίμα γίνεται ορεινό μεσογειακό προς ηπειρωτικό και

πλησιάζει εκείνο της Κεντρικής Ευρώπης. Οι χειμώνες γίνονται δριμύτεροι, τα καλοκαίρια δροσερότερα, το ύψος των βροχοπτώσεων αυξάνεται και κατανέμεται κανονικότερα, το χιόνι διαρκεί για κάποιους μήνες και η ξηρή περίοδος, χωρίς να εξαφανίζεται εντελώς, περιορίζεται σε 1-1,5 μήνες. Τα αμιγή ή μικτά δάση οξιάς είναι παραγωγικότατα με μεγάλη οικονομική, αλλά και αισθητική αξία.

Κατά μήκος των ρεμάτων εντοπίζεται η παραποτάμια βλάστηση, η οποία αντιπροσωπεύεται από το σκλήθρο που συγκροτεί επιμήκεις δενδροστοιχίες παράλληλα προς τα μεγάλα κατά κύριο λόγο ρέματα της περιοχής. Άλλα είδη που απαντώνται εδώ είναι η καρυδιά, η ιτιά, η κρανιά και ο φράξος.

Σαν δευτερεύοντα είδη που απαντώνται σε όλη την επιφάνεια του δάσους αναφέρονται τα ακόλουθα:

Φράξος	Fraxinusornus
Σφένδαμος	Acerplatanoides/ pseudoplatanus
Λεύκη	Populustremula
Φιλύρα	Tiliaplatyphyllos
Σορβιά	Sorbusaucuparia
Λεπτοκαρυά	Corylusavellana
Κερασιά	Pirusavinum
Καρυδιά	Juglansregia
Κρανιά	Cornus mas
Κέδρος	Juniperuscommunis/ oxycedrus

Από τα ημιπαράσιτα:

Ιξός	Viscumalbum
Μηλιός	Loranthuseurop.

Από τα αναρριχώμενα:

Κισσός	Hederahelix
Κληματσίδα	Clematissp.
Αγριόβατος	Rubusulmifolius

Από την παρεδαφιαία βλάστηση:

Αγριοφράουλα	Fragariavesca
Τσουκνίδα	Urticaurens
Σπαθόχορτο	Stipabromoides

Συνολικά στο δασικό σύμπλεγμα Θερμών – Σατρών σύμφωνα με την σχετική διαχειριστική μελέτη καταγράφονται οι παρακάτω εκτάσεις ανά κατηγορία βλάστησης.

- Δασοσκεπείς εκτάσεις 14.964,54 Ha
- Μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις 2.120,88 Ha

- Αγροί	1.158,88 Ha
- Γυμνές εκτάσεις	5.095,78 Ha
- Άγονες εκτάσεις	117,20 Ha
ΣΥΝΟΛΟ:	23.457,28 Ha

Δ. Δασικό Σύμπλεγμα Μύκης

Στο δάσος της Μύκης συναντώνται δύο τάξεις βλάστησης:

I. Η τάξη Quercetaliapubescentis) συναντάται στο μεγαλύτερο τμήμα του δάσους (κυρίως στα χαμηλότερα0 και μεσαία υψόμετρα) και συγκεκριμένα σε ορισμένες επιφάνειες, κυρίως, στα χαμηλότερα υψόμετρα εμφανίζεται η (ανθρωπογενής) συνένωση Ostryo-Carpinion ενώ υψηλότερα συναντάμε τη συνένωση Quecrionconfertae.

II. Στα μεγαλύτερα υψόμετρα εμφανίζεται η τάξη Fagetalia και πιό συγκεκριμένα η συνένωση Fagionmoesiacae.

Τα κυριότερα δασοπονικά είδη που δημιουργούν αμιγείς και μικτές συστάδες είναι τα Fagussylvaticas.l. Quercusfrainetto, Quercusmedwediewii (Quercuspetraeassp. medwediewii), Quercuspubescens, Carpinusorientalis. Σε πολλές περιπτώσεις ο φαινότυπος πολλών ατόμων Δρυός πλησιάζει αυτόν της Quercuscerris. Ουσιαστικά στο δάσος Μύκης εμφανίζονται πολλοί πληθυσμοί Δρυός ιβρυδιγενούς προέλευσης.

Εκτός των παραπάνω ειδών εμφανίζονται σε ομάδες, συνδενδρίες αλλά και κατά άτομο τα Fraxinusornus, Corylusavellana, Juglansregia, Tiliatomentosa, Acermonspenssulanum, Acercampestre, Acerplatanoides, Alnusglutinosa Crataegusmonogyna, κ.α. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούν τα αρκετά είδη Πεύκης, αλλά και η Ακακία και η Ελάτη (σε πολύ μικρή έκταση), τα οποία εισήχθησαν με τεχνητές αναδασώσεις στο οικοσύστημα.

Τα κύρια χαρακτηριστικά που αφορούν τη βλάστηση του συμπλέγματος είναι η εμφάνιση, σε μεγάλη έκταση, εξωζωνικής βλάστησης και αναστροφών βλάστησης, λόγω της μεγάλης ποικιλομορφίας των φυσιογραφικών χαρακτηριστικών της περιοχής, που οδηγούν στη δημιουργία ποικίλων μικροκλιμάτων και τοποκλιμάτων. Η εμφάνιση της Οξιάς σε ιδιαίτερα χαμηλά υψόμετρα (τα χαμηλότερα στην Ελλάδα) είναι το κυρίαρχο παράδειγμα. Επίσης ο παράγοντας άνθρωπος, μέσω της βόσκησης λαθροϋλοτομίας και κλαδονομής, επηρέασε δραματικά τη σύνθεση αλλά και την κατανομή της βλάστησης.

Συνολικά στο δασικό σύμπλεγμα Μύκης σύμφωνα με την σχετική διαχειριστική μελέτη καταγράφονται οι παρακάτω εκτάσεις ανά κατηγορία βλάστησης.

Δασοσκεπής έκταση	7.368,79 Ha
Μερικώς δασοσκεπής έκταση	954,14 Ha
Αγροί	1.335,66 Ha
Γυμνά	2.489,64 Ha
Άγονα	346,55 Ha
ΣΥΝΟΛΟ	12.494,78 Ha

,

Ε. Δασικό Σύμπλεγμα Κοτύλης

Η φυτική διάπλαση που συναντάται στο δάσος της Κοτύλης είναι αυτή των φυλλοβόλων πλατύφυλλων κατά των χειμώνα (AESTILVAE) η οποία αντιπροσωπεύεται από τις εξής φυτοκοινωνικές ενώσεις χωρίς όμως σαφή όρια λόγω της ποικιλότητας του ανάγλυφου του εδάφους και του μικροκλίματος:

- Φυτοκοινωνική ένωση Χνοώδους Δρυός (QYERCETUM- PUBESCENTIS). Κυριαρχεί το δασοπονικό είδος της Χνοώδους Δρυός το οποίο σαν θερμοβιότερο των άλλων Δρυών καταλαμβάνει μαζί με το Γαύρο τις Νότιες Νοτιοανατολικές θέσεις του Δασ/κού Συμπλέγματος.

- Φυτοκοινωνική ένωση της πλατύφυλλης Δρυός (QUERCETUM – CONFERTAE). Σ΄αυτήν κυριαρχεί η πλατύφυλλος Δρυς, η οποία σαν ψυχροβιότερη της πρώτης καταλαμβάνει τις αμέσως ψηλότερες θέσεις και δημιουργεί μικροενώσεις με τη Χνοώδη και Απόδισκο Δρύ και με άλλα πλατύφυλλα.

- Φυτοκοινωνική ένωση της Απόδισκου Δρυός (QUERCETUM SESSIFLORA). Αυτή σαν ψυχροβιώτερη καταλαμβάνει τις ψιλότερες θέσεις εξάπλωσης της Δρυός στο Δάσος της Κοτύλης. Δημιουργεί μικτές ενώσεις με την πλατύφυλλο Δρυ, την οξιά, την Λέυκη και με άλλα πλατύφυλλα είδη (Σοβριές, Οστρυά, Φράξος).

- φυτοκοινωνική ένωση της Δασικής Οξιάς (FAGETUM SILVASTICAE) . εδώ κυρίαρχο είδος είναι η οξιά (FACUS SILVATICA) η οποία σχηματίζει αμιγείς συστάδες Οξυάς και κατά δεύτερο λόγο παρουσιάζεται σε ενώσεις με την απόδισκο Δρύ προς το νότιο μέρος εξάπλωσης της ενώ προς το Βόρειο μέρος εξάπλωσης της σχηματίζει ενώσεις με την Πενταβέλονη Πεύκη και Ελάτη και Ερυθρελάτη. Κύρια η ένωση αυτή κυριαρχεί στις Βόρειες εκθέσεις του δάσους και καταλαμβάνει τις ψηλότερες θέσεις αυτού όπου και τα γνευσιακά πετρώματα.

Η παραποτάμ0ια βλάστηση αντιπροσωπεύεται από το Σκλήθρο που συγκροτεί επιμήκεις δεντροστοιχίες και φυτεύεται κύρια κατά μήκος του ρέμματος – Σακκόρεμα – που διασχίζει σχεδόν ολόκληρο το δάσος. Μαζί με το Σκλήθρο απαντώνται σε διάσπαρτα άτομα η Καρυδιά, ο Φράξος, η Κρανιά, ο Γαύρος, η Οστριά και η Αγριοκερασιά.

Εκτός από τα ανωτέρω είδη που αναφέρονται παραπάνω στο υπόψη δάσος απαντώνται και τα παρακάτω είδη διασπαρμένα σε μίξη κατά άτομο με άλλα κύρια είδη ήτοι η Λεύκη, η Άγρια Μηλιά, η Σημύδα, η Σορβιά σε μεγάλο πληθυσμό, η Φλαμουριά, η Κρανιά, η Άγρια Κερασιά, η Οστρυά, η Αγριοτριανταφυλλιά, η Ευώνυμους Τσαπουρνιά, ο Κράτεγος και ο Κέδρος.

Από τα ημιπαράσιτα απαντώνται ο Ίξος και ο Μηλίος.Από τα αναρριχώμενα απαντώνται ο Κισσός, η Κλιματίδα, η Αγριάμπελος και ο Αρκουδόβατος.

Από τον χλωροτάπητα και την παραεδαφιαία βλάστηση απαντώνται από τα ποώδη η Τσουκνίδα, η Φράουλα, η Φτέρη, το Σπαράγγι, Ίριδα, το Λίλιο.

Τέλος στα διάκενα και στις μεγαλύτερες γυμνές εκτάσεις, απαντάται πλούσια χορτολιβαδική βλάστηση που αποτελείται από αργοστώδη και ψυχανθή ποώδη φυτά. Στο υπόψη δάσος τα λιβάδια αποτελούν μια ιδιαίτερη περίπτωση για το δασόβιο πληθυσμό ο οποίος από ανέκαθεν διατηρεί τις απομακρυσμένες μικροεκτάσεις του σαν λιβάδια τα οποία κατά τον Μάιο, Ιούνιο θερίζονται και ξεραίνει εκεί το χόρτο το οποίο χρησιμοποιεί για τροφή των ζώων του κατά τον Χειμώνα.

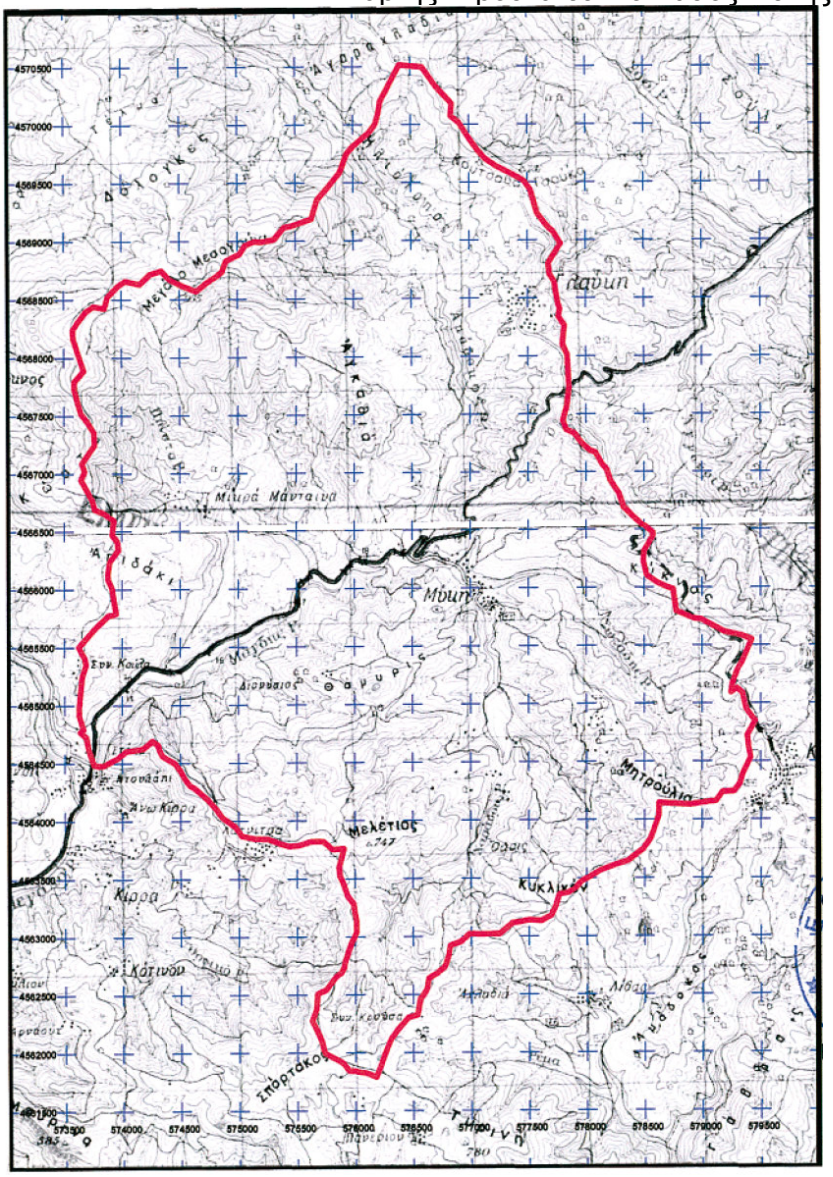
Συνολικά στο δασικό σύμπλεγμα Κοτύλης σύμφωνα με την σχετική διαχειριστική μελέτη καταγράφονται οι παρακάτω εκτάσεις ανά κατηγορία βλάστησης.

Δασοσκεπής έκταση	6.011,44 Ηα
Μερικώς δασοσκεπής έκταση	657,07 Ηα
Αγροί	796,35 Ηα
Γυμνή έκταση	539,04 Ηα
Άγονη έκταση	231,16 Ηα
ΣΥΝΟΛΟ	8.235,06 Ηα

Προστατευτικά Δάση

Με το ΦΕΚ300Δ/13.04.2006 χαρακτηρίστηκε ως προστατευτικό δάσος μέρος του δασικού συμπλέγματος Μύκης περιμετρικά του ομώνυμου οικισμού με έκταση 27.859,82 στρέμματα.

Χάρτης: Προστατευτικό Δάσος Μύκης

Ιδιωτικά Δάση

Α) Νοτιοδυτικά του οικισμού Κοτύλη υπάρχει ιδιωτική δασική έκταση 1.450 στρεμμάτων με την ονομασία Δασόκτημα «Κουτσούλεβο». Το δάσος παράγει προϊόντα ξυλείας κυρίως τεχνικό ξύλο οξυάς και καυσόξυλα οξυάς.

Β) Ιδιωτικό δάσος ¨Λίποβα¨ με έκταση 750στρ. που αναγνωρίσθηκε με την 30/1925 αποφ. Υπ Γεωργίας στην περιοχή Σατρών

Γ) Ιδιωτικό δάσος ¨Γιουργκέν¨ με έκταση 400στρ. αναγνωρισμένο με την 2/1932 αποφ. Υπ. Γεωργίας στην περιοχή Σατρών.

Δασικοί συνεταιρισμοί[63]

Οι Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.) που δραστηριοποιούνται κατά περιόδους στις δασικές εκτάσεις του Δήμου Μύκης είναι οι παρακάτω:

- ΔΑ.Σ.Ε. Βόρεια Ήπειρος με 22 ενεργά μέλη
- ΔΑ.Σ.Ε. Ρεύματος η Χαϊντού με 23 ενεργά μέλη
- ΔΑ.Σ.Ε.Ρεύματος Ωραίου με 22 ενεργά μέλη
- ΔΑ.Σ.Ε. Ωραίου με 23 ενεργά μέλη

Η παραγωγή δασικών προϊόντων από τους εργαζόμενους των ανωτέρω ΔΑ.Σ.Ε. ανέρχεται σε 28.000 κυβικά μέτρα περίπου ετησίως.

Συμπεράσματα

Ο ρόλος των δασών στην περιοχή μελέτης είναι πολύπλευρος, καθώς εξυπηρετεί όχι μόνο παραγωγικές διαδικασίες, αλλά και ένα σημαντικό προστατευτικό ρόλο, τόσο όσον αφορά τη σταθεροποίηση - συγκράτηση των δασικών εδαφών, τη δημιουργία αποθεμάτων υπόγειων υδάτων και την κανονική δίαιτα ποταμών, ρεμάτων και πηγών της περιοχής, όσο και προς την κατεύθυνση διατήρησης και προστασίας της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής. Ο ρόλος αυτός βέβαια διευρύνεται και προς την κατεύθυνση της δασικής αναψυχής, της θήρας και του ορεινού τουρισμού.

Η διαχείριση των δασών γίνεται δεσμευτικά μέσω της σύνταξης διαχειριστικών σχεδίων. Αυτά συντάσσονται περιοδικά ανά δεκαετία στα δημόσια και ανά πενταετία στα μη δημόσια. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις συντάσσονται πίνακες υλοτομίας, αλλά μόνο προσωρινά και όταν επείγουσες ανάγκες το επιβάλλουν.

Η διαχείριση - εκμετάλλευση των δασών γίνεται στα δημόσια δάση από τη Δασική Υπηρεσία και σύμφωνα με το ΠΔ 126. Τη συγκομιδή και διάθεση των προϊόντων αναλαμβάνουν στην περίπτωση αυτή οι Δασικοί συνεταιρισμοί. Στα μη δημόσια δάση την ευθύνη διαχείρισης και εκμετάλλευσης έχουν οι εκάστοτε δασοκτήμονες, κάτω όμως από την εποπτεία της Δασικής Υπηρεσίας

Από τα δεδομένα αυτά παραγωγής και παραγωγικότητας των δασών στην περιοχή μελέτης φαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες αύξησης της παραγωγής, αν προς τούτο ληφθούν μέτρα προς διάφορες κατευθύνσεις, τόσο στον τομέα των υποδομών, όσο και στον τομέα διοίκησης και διαχείρισης των δασών.

[63] Στοιχεία από Δασαρχείο Ξάνθης

Εκτός αυτού, οι δυνατότητες αξιοποίησης των δασών προς την κατεύθυνση του ορεινού τουρισμού είναι σημαντικές και αποτελούν μια ευοίωνη προοπτική ανάπτυξης για την περιοχή, η οποία δεν έχει αξιοποιηθεί ικανοποιητικά μέχρι σήμερα.

Α.3.4α 3 Γεωργική Γη

Συνολικά η γεωργική γη κυμαίνεται σε ποσοστό περίπου 6% (Απογραφή χρήσεων γης ΕΣΥΕ 1999 -2000) της συνολικής έκτασης του δήμου. Στην γεωργική γη περιλαμβάνεται η αρόσιμη γη και οι ετερογενείς γεωργικές περιοχές.Το σύνολο σχεδόν της αρόσιμης γης κατανέμεται στην δημοτική ενότητα Μύκης και ένα μικρό ποσοστό στην δημοτική ενότητα Θερμών. Οι γεωργικές εκτάσεις απαντώνται περιμετρικά των οικισμών και κατά μήκος των κοιλάδων, των ποταμών και των χειμάρρων της περιοχής.

Πίνακας Α.3.4^{α}3 : Γεωργικές περιοχές και ανά είδος εκτάσεις

Δημοτικές Ενότητες	Σύνολο εκτάσεων	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ					
		Αρόσιμη γη	Μόνιμες καλλιέργειες	Βοσκότοποι - Μεταβατικές δασώδεις / θαμνώδεις εκτάσεις	Βοσκότοποι - Συνδιασμοί θαμνώδους και / ή ποώδους βλάστησης	Βοσκότοποι - Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές
Δ.Ε. ΜΥΚΗΣ	313,4	4,6	0,0	12,2	5,6	0,0	16,8
Δ.Ε. ΘΕΡΜΩΝ	89,6	0,2	0,0	1,6	0,0	0,0	3,3
Δ.Ε. ΚΟΤΥΛΗΣ	79,5	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	9,3
Δ.Ε. ΣΑΤΡΩΝ	149,7	0,0	0,0	9,6	4,7	0,0	1,4
ΣΥΝΟΛΟ	632,2	4,8	0,0	24,8	10,3	0,0	30,8

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Στις γεωργικές εκτάσεις δεν υπάρχουν οργανωμένα αρδευτικά δίκτυα, ωστόσο ένα μέρος των εκτάσεων (παραποτάμιες) αρδεύεται από επιφανειακή άντληση ύδατος, λόγω του πλούσιου υδάτινου δυναμικού της περιοχής.

Οι γεωργικές γαίες στην περιοχή μελέτης, δεν τελούν υπό καθεστώς προστασίας, καθώς δεν έχουν θεσμοθετηθεί περιοχές προστασίας της. Στην πραγματικότητα, η γεωργική τελεί υπό ένα άτυπο καθεστώς προστασίας, από τον τοπικό πληθυσμό λόγω της σπανιότητας της, σε συνδυασμό με την παραδοσιακή ενασχόληση των κατοίκων με

την καλλιέργεια καπνού. Επί της ουσίας, η γεωργική γη δεν επαρκεί, αναγκάζοντας τον τοπικό πληθυσμό να καλλιεργεί εκτάσεις ακόμα και εντός των οικιστικών περιοχών. Για τους παραπάνω λόγους, είναι επιτακτική ανάγκη να προστατευτούν οι υφιστάμενες γεωργικές γαίες, και αν είναι δυνατόν να αυξηθούν, με επενδύσεις σε μελέτες και έργα υποδομών στήριξης του αγροτικού τομέα.

Α.3.4α 4 Αιγιαλός - Παραποτάμιες περιοχές

Από την περιοχή μελέτης διέρχονται ο ποταμός Κόσυνθος στο δυτικό τμήμα της, και ο ποταμός Κομψάτος στα ανατολικά.

Ποταμός Κόσυνθος

Ο ποταμός Κόσυνθος έχει συνολικό μήκος 55 χιλιόμετρα και εκβάλλει στη λίμνη Βιστωνίδα. Από την περιοχή του Δήμου Μύκης, διέρχονται οι αρχικοί κλάδοι του ποταμού, το ρέμα Τσάι (πηγάζει στο όρος Γυφτόκαστρο) και το ρέμα Κούλα (πηγές στο όρος Κούλα), η σμίξη των οποίων στην περιοχή της Σμίνθης, δημιουργεί τον βασικό κλάδο του ποταμού.

Ποταμός Κομψάτος

Ο ποταμός Κομψάτος έχει συνολικό μήκος 68 χιλιόμετρα και εκβάλλει στη λίμνη Βιστωνίδα. Από την περιοχή του Δήμου Μύκης, διέρχονται οι αρχικοί κλάδοι του ποταμού, οι πηγές του οποίου βρίσκονται στην περιοχή του Διάσπαρτου. Ο βασικός κλάδος διαρρέει με ανατολική κατεύθυνση την δημοτική ενότητα των Θερμών και στην περιοχή της Κόττανης κατευθύνεται νότια για να ενωθεί με τον δεύτερο κλάδο, το ρέμα ξερό, που διέρχεται την κοιλάδα του Εχίνου.

Στην εκτός οικισμών ζώνη ρέουν πλήθος χειμάρρων και ρεμάτων τα περισσότερα εκ των οποίων τροφοδοτούν τους παραπάνω ποταμούς, σχηματίζοντας πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο.

Για το μεγαλύτερο τμήμα των ποταμών, των χειμάρρων και των ρεμάτων της εξωοικιστικής περιοχής, δεν έχουν εκπονηθεί μελέτες οριοθέτησης και δεν έχει πραγματοποιηθεί καθορισμός όχθης και παρόχθιων ζωνών. Μελέτες οριοθέτησης στην εξωοικιστική ζώνη έχουν εκπονηθεί σε τρεις περιοχές:

- Περιοχή δημοτικού σφαγείου στον Εχίνο - ΦΕΚ232Δ/06-09-2017
- Περιοχή εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Εχίνου - ΦΕΚ555Δ'/20-10-2010
- Περιοχή εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Μύκης - ΦΕΚ80Δ'/10-05-2011

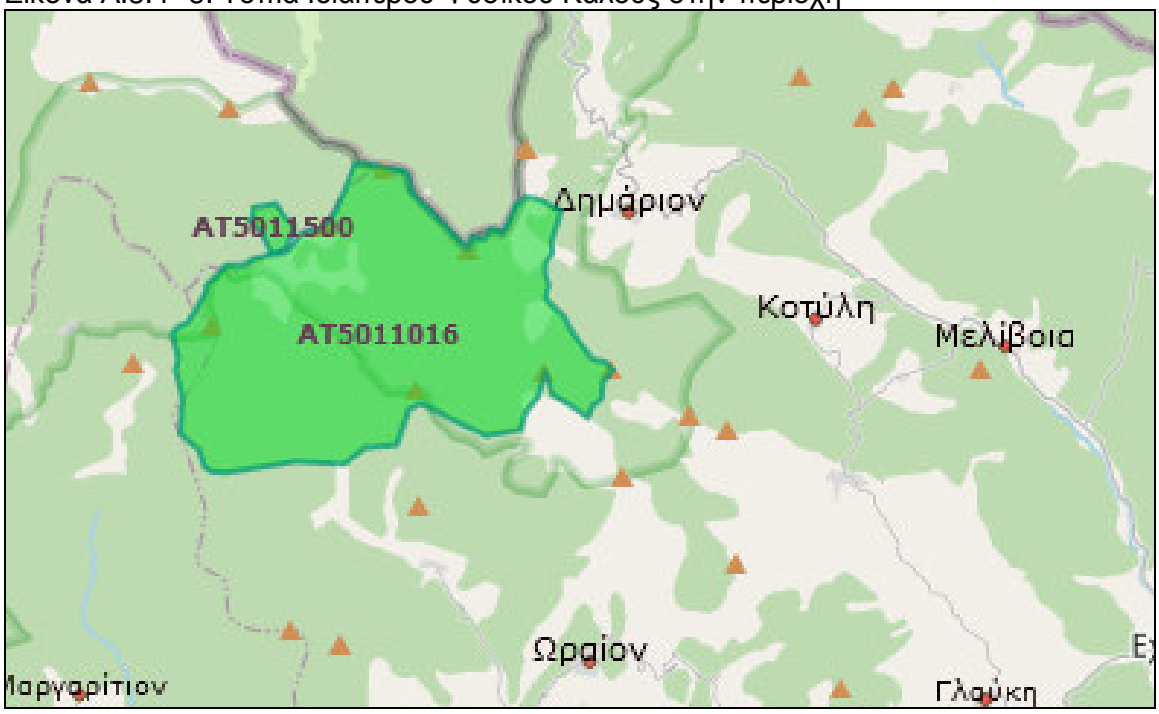
Σημειώνεται ότι πολλοί χείμαρροι και ρέματα ρέουν εντός οικισμών του Δήμου Μύκης, για ορισμένα από τα οποία, έχουν πραγματοποιηθεί μελέτες οριοθέτησης σε τμήματα εντός των οικισμών.

Α.3.4α 5 Άλλες περιοχές προστασίας φυσικών πόρων ή τοπίου

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους

Στο βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής μελέτης εντοπίζονται δύο περιοχές που χαρακτηρίζονται σαν Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους (ΤΙΦΚ).

Εικόνα Α.3.4α 5: Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους στην περιοχή

Πηγή: Βάση Δεδομένων για την Ελληνική Φύση:«ΦΙΛΟΤΗΣ»

Α. Γυφτόκαστρο Ξάνθης – AT5011016

Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)	Χερσαία έκταση (ha)	Περίμε-τρος (km)	Μέγιστο υψόμε-τρο (m)	Ελάχιστο Υψόμε-τρο (m)
Γυφτόκαστρο Ξάνθης	AT5011016	3.255,33	3.255,33	28,8	1.827	820

Στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Μύκης η περιοχή του Γυφτόκαστρου περιλαμβάνει εντυπωσιακούς βραχώδεις γεωλογικούς σχηματισμούς στο κεντρικό τμήμα της περιοχής (Μαυρόπετρα, Διαβολόρεμα) καθώς και στο ανατολικό τμήμα, πάνω από το χωριό Δημάριο.

Η βλάστηση της περιοχής αποτελείται από αραιές συστάδες ψυχρόβιων κωνοφόρων. Ένα από τα πιο αξιόλογα είδη είναι η βαλκανική πεύκη (Pinus peuce) με καλή αντιπροσωπευτικότητα.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από εντυπωσιακή θέα ενώ στη βορειοδυτική πλευρά σχεδόν σε επαφή (εκτός περιοχής) βρίσκεται το διατηρητέο μνημείο της φύσης "Τσίχλας Χαϊντούς". Στις θέσεις Ασβεστόπουλος και Παπαδιά υπάρχουν νερόμυλοι και άλλα παλιά ερειπωμένα κτίσματα.

Β. Δάσος Τσίχλας Χαϊντούς – ΑΤ5011500

Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)	Χερσαία έκταση (ha)	Περίμε-τρος (km)	Μέγιστο υψόμε-τρο (m)	Ελάχιστο Υψόμε-τρο (m)
Δάσος Τσίχλας Χαϊντούς	ΑΤ5011500	18	18	2,9	1.500	1.500

Η αρμόδια Δασική Υπηρεσία έχει προτείνει τμήμα της περιοχής (Τσίχλα Χαϊντούς) ως Μνημείο της Φύσης (επέκταση του υφιστάμενου Μνημείου της Φύσης 18 εκταρίων). Το Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ανακήρυξε το 1979 έκταση 18 εκταρίων της τοποθεσίας ως «Μνημείο της Φύσης» (Αρ. Διακήρυξης 200995/7950/79). Το Δασαρχείο Ξάνθης πρότεινε το 1994 στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων την επέκταση του «Μνημείου της Φύσης» σε 3.209,3 εκτάρια. (Αρ. Πρότασης Δ 2859/28-1-1994).

Το Δάσος Οξιάς στην Τσίχλα-Χαϊντού Ξάνθης έχει έκταση 18 εκταρίων και υπάγεται στο δασαρχείο Ξάνθης (ΦΕΚ 121/Δ/80). Πρόκειται για ένα δάσος με αιωνόβιες οξιές, έκτασης 18 εκταρίων και βρίσκεται στην περιοχή του βουνού Χαϊντού. Το ύψος των δέντρων ξεπερνάει τα 30μ. και η διάμετρος του κορμού τους κυμαίνεται γύρω στο 1-1,30μ. δημιουργώντας μια επιβλητική εικόνα.

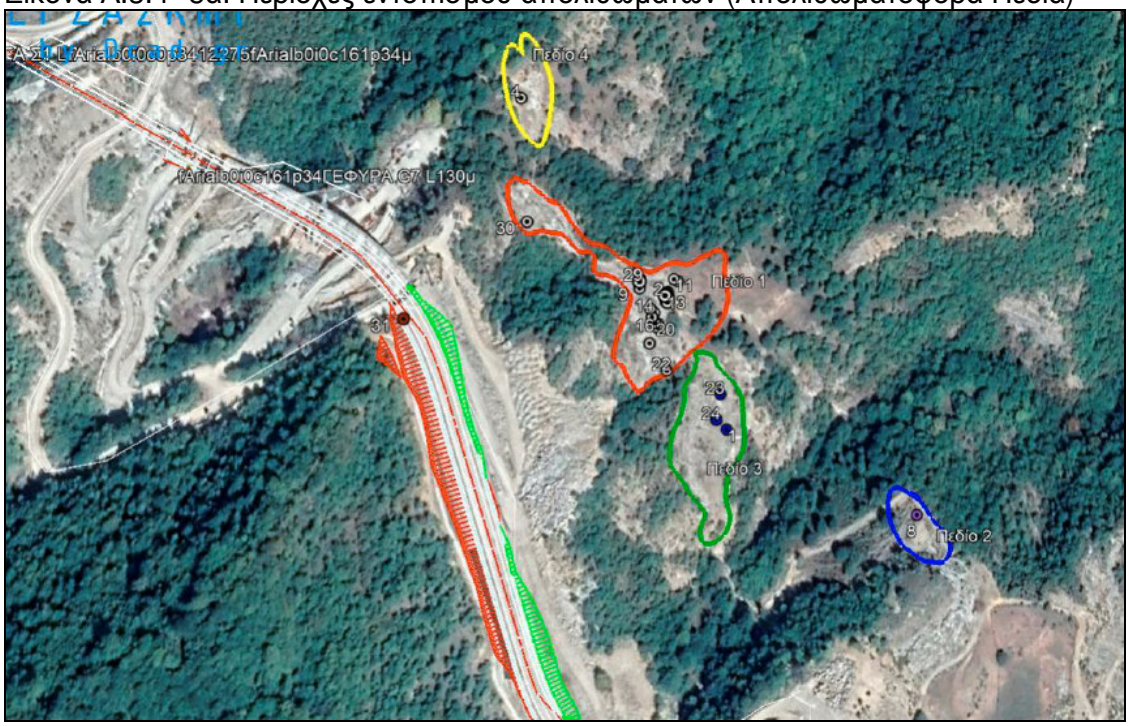
<u>Απολιθωματοφόρο Πεδίο περιοχής Δημαρίου</u>

Κατά την διενέργεια των εργασιών κατασκευής του Κάθετου Άξονα 70 στην Εγνατία Οδό, εντοπίστηκαν απολιθωματοφόρα πεδία στην περιοχή του Δημαρίου. Στην συνέχεια εκπονήθηκε μελέτη αξιολόγησης των ευρημάτων από τον ανάδοχο του έργου, ώστε να οριοθετηθεί και να διαφυλαχτεί, το σημαντικό αυτό μνημείο φυσικής κληρονομιάς. Σύμφωνα με τη μελέτη, τα απολιθωματοφόρα πεδία Μύκης, συνθέτουν γεωτόπο Απολιθωμένου Δάσους.

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται πλησίον του οικισμού Δημάριο και εμπίπτει εντός της ζώνης Γ6-Β (και μερικώς εντός της ζώνης Β2) του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης. Λόγω της πρόσφατης σχετικά ανακάλυψης του πεδίου, δεν έχει θεσμοθετηθεί ως προστατευόμενη περιοχή. Ωστόσο μετά την ολοκλήρωση της ειδικής περιβαλλοντικής

μελέτης και την έκδοση των σχετικών αποφάσεων αναμένεται να θεσμοθετηθεί η περιοχή, ως ζώνη προστασίας Απολιθωμένου Δάσους. Στην παρακάτω εικόνα φαίνονται οι ζώνες των απολιθωματοφόρων πεδίων που ανακαλύφθηκαν, οι οποίες αρχικά εκτιμάται ότι θα καταλαμβάνουν πολύ μεγαλύτερη περιοχή.

Εικόνα Α.3.4^{α} 5α: Περιοχές εντοπισμού απολιθωμάτων (Απολιθωματοφόρα Πεδία)

Πηγή: Ειδική Μελέτη Τεκμηρίωσης Απολιθωματοφόρου Πεδίου Μύκης, Δημαρίου

Α.3.4α 6 Δράσεις και συμμετοχικότητα για την αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος

Οι φορείς διενέργειας δράσεων για την αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, είναι αφενός η Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου, Βιστωνίδας και Ροδόπης, αφετέρου, ο Δήμος Μύκης. Η μονάδα διαχείρισης (Μ.Δ.) του εθνικού πάρκου, αναλαμβάνει και διεκπεραιώνει, μια σειρά δράσεων που περιλαμβάνουν:

- Δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων
- Συμμετοχή στις απογραφές α) των Πελεκάνων, (Αργυροπελεκάνου και Ροδοπελεκάνου)στο πλαίσιο του Συμφώνου Συνεργασίας με την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, β) των Όρνεων στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου Α.Μ.Θ. που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2020, με τη συνεργασία της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας και του Δασαρχείου Σταυρούπολης,
- Παρακολούθηση αβιοτικών παραμέτρων με την τοποθέτηση Τηλεμετρικών Σταθμών.
- Η Μ.Δ. γνωμοδοτεί κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, έργων και δραστηριοτήτων εντός της περιοχής ευθύνης της.

- Σημαντικό εργαλείο για την ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και την ευαισθητοποίηση του κοινού στην αναγκαιότητα προστασίας των υγροτόπων αποτελεί η πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση επισκεπτών, κατοίκων και χρηστών της περιοχής και των αρμόδιων υπηρεσιών.
- Κατά τη διάρκεια κάθε έτους πραγματοποιεί και διάφορες επετειακές εκδηλώσεις: «Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων», «Παγκόσμιας Ημέρας Δασοπονίας», «Χελιδονίσματα», συμμετοχή στην περιβαλλοντική εκστρατείας "Let'sdoitGreece", «Παγκόσμια Ημέρα Μετανάστευσης Ψαριών», «Καθαρίστε τη Μεσόγειο», «Παγκόσμια Ημέρα βιοποικιλότητας», «Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος», «Πανευρωπαϊκή Γιορτή Πουλιών», «Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών», Διεθνές Φεστιβάλ Cosmopolis».
- Αποστολή Δελτίων Τύπου και Συνεντεύξεις σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ για την προβολή της προστατευόμενης περιοχής.
- Ένας από τους στόχους της Μ.Δ. αποτελεί η δημιουργία ενός δικτύου εθελοντών-φίλων του Εθνικού Πάρκου και η προώθηση της εθελοντικής δράσης σε παιδιά και ενήλικες, τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρύτερο επίπεδο. Μέσα από αυτό το δίκτυο εθελοντών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να συνδράμουν ανάλογα με τις δυνατότητες, το χρόνο και τις γνώσεις τους σε δράσεις που υλοποιούνται στην προστατευόμενη περιοχή.
- Η Μ.Δ. συνεχίζει την εφαρμογή Προγράμματος Επόπτευσης – Φύλαξης σύμφωνα με το αντίστοιχο Σχέδιο που υιοθετήθηκε με την υπ. αριθ. 1/27-06-2012 απόφαση του Δ.Σ. και περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για την εφαρμογή του. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος συνεχίζεται η συνεργασία με το σωματείο περίθαλψης «Δράση για την Άγρια Ζωή» για την παραλαβή τραυματισμένων ειδών στης προστατευόμενης περιοχής.

Ο Δήμος Μύκης, είτε αυτόνομα ή σε συνεργασία με τη Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου, Βιστωνίδας και Ροδόπης, υλοποιεί σειρά δράσεων για την προστασία του Εθνικού Πάρκου, αλλά και για την υπόλοιπη περιοχή διοικητικής ευθύνης του. Με ευθύνη του δήμου εκπονούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων (αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών, αντιμετώπιση πλημμυρών κ.α), σχέδια διαχείρισης στερεών αποβλήτων και υλοποιούνται έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων. Σε συνεργασία με την Μ.Δ. του Εθνικού Πάρκου υλοποιούνται δράσεις όπως η τοποθέτηση 27 μη ανοιγόμενων κάδων απορριμμάτων στους οικισμούς που βρίσκονται πλησίον του βιότοπου της αρκούδας.

Α.3.4β Προστασία Πολιτιστικής, Πολεοδομικής και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

Ιστορική Αναδρομή

Η περιοχή του Δήμου Μύκης κατοικήθηκε από τα προϊστορικά χρόνια όπως και η ευρύτερη περιοχή της Θράκης. Η Θράκη σαν σταυροδρόμι ανατολής και δύσης αποτέλεσε πέρασμα διαφόρων λαών και φύλων από τα πρώιμα ιστορικά χρόνια. Στα εδάφη της κινήθηκαν Έλληνες, Ρωμαίοι και Βυζαντινοί, βάρβαροι του βορρά και της στέπας, Φράγκοι και Σλάβοι, Βούλγαροι και Τούρκοι.

Με τον όρο Θράκη κατά την αρχαιότητα καθοριζόταν μια πολύ μεγάλη περιοχή που κατά τον Ηρόδοτο άρχιζε από τα παράλια του Εύξεινου Πόντου και έφθανε μέχρι τις κορυφογραμμές της Πίνδου, από τον Βορρά ξεκινούσε από τον Δούναβη και προς τον Νότο έφθανε στο Αιγαίο πέλαγος και τον Όλυμπο. Τα πιθανότερα σύνορά της είναι αυτά που προσδιορίζει ο Θουκυδίδης. Στο βορρά ο Δούναβης, στην Ανατολή ο Εύξεινος Πόντος, στη Δύση ο ποταμός Στρυμόνας και στο Νότο το Αιγαίο πέλαγος.

Οι Θράκες είχαν μεταναστεύσει στον νοτιοανατολικό ευρωπαϊκό χώρο μετά τους Έλληνες, μετά τα μέσα της 2ης χιλιετίας π.Χ. και ακριβέστερα τον 12ο αι. π.Χ. Συγχρόνως θρακικά φύλα εγκαταστάθηκαν στη Μικρά Ασία, ιδιαίτερα στη Βιθυνία και Τρωάδα. Έως την ίδρυση του βασιλείου της Μακεδονίας από τους Τημενίδες (αρχές 7ου αι. π.Χ.) θρακικά φύλα κατοικούσαν την Κεντρική Μακεδονία, οπότε υποχρεώθηκαν να μετακινηθούν προς τα ανατολικά. Τελικά τα θρακικά φύλα περιορίστηκαν κυρίως στο βορειοανατολικό τμήμα της Βαλκανικής.

Από τον 7ο αι. π.Χ. ιδρύθηκαν στα παράλια της Θράκης αποικίες από Έλληνες αποίκους των νησιών του ανατολικού Αιγαίου και των ιωνικών πόλεων της Μ.Ασίας γεγονός που οδήγησε σε εντονότερη πολιτιστική αλληλεπίδραση κατά τους ιστορικούς χρόνους ανάμεσα στους Έλληνες και τους Θράκες. Στους κλασσικούς χρόνους δημιουργήθηκε το μεγάλο βασίλειο των Οδρυσών που καταλάμβανε την περίοδο της ακμής του την περιοχή από τον Στρυμόνα ως τον Εύξεινο Πόντο και από το Αιγαίο ως τον Δούναβη. Οι βασιλείς των Οδρυσών υποτάχθηκαν το 342 π.Χ. στους Μακεδόνες και μετά την πτώση του βασιλείου της Μακεδονίας το 168 π.Χ. στους Ρωμαίους. Το 47 μ.Χ. καταλύθηκε το βασίλειο των Οδρυσών και η Θράκη έγινε οριστικά ρωμαϊκή επαρχία.

Ειδικότερα στην περιοχή της σημερινής ΠΕ Ξάνθης ανάμεσα στη Βιστονίδα λίμνη (ανατολικά) και το Νέστο (δυτικά) στα αρχαία χρόνια ζούσαν οι θρακικές φυλές των Βιστόνων (κοντά στη Βιστονίδα λίμνη) και οι Σαπαίοι (δυτικά των Βιστόνων και μέχρι το Νέστο ποταμό. Στα ορεινά της ίδιας περιοχής ζούσαν τα θρακικά φύλα των Τραυσών (στα βορειοανατολικά, στην κοιλάδατου Τραύου ποταμού, που διαρρέει την κοιλάδα του Εχίνου

και χύνεται στα βόρεια της Βιστονίδας λίμνης), των Σατρών στα βόρεια και των Δίων στην κοιλάδα του Νέστου.

Κεντρική κώμη των Σατραίων ήταν ένα χωριό που βρισκόταν στο πέρασμα του ποταμού Κοσσινίτη-Κοσύνθου, ακριβώς στην είσοδο της χαράδρας προς το εσωτερικό της ορεινής περιοχής. Το χωριό αυτό στην περιοχή της σημερινής πόλης της Ξάνθης στα αρχαιοθρακικά ονομαζόταν Πάρα (το) και σήμαινε το πέρασμα. Με την πάροδο του χρόνου το όνομα του χωριού αυτού ενώθηκε με το άρθρο το και έτσι μετονομάσθηκε σε Τόπαρα ή Τόπειρος με την ίδια πάντα σημασία.

Με τη διέλευση της Εγνατίας οδού μέσα από το χωριό αυτό (100 π.Χ.) το Τοπάρα αναπτύχθηκε σε πλούσια πόλη και ακμαία «ελεύθερη» με δικά της νομίσματα (2ος αιώνας μ.Χ.).

Η Τόπειρος ήταν γνωστή καθ' όλη τη ρωμαϊκή και πρωτοβυζαντινή περίοδο σαν μια από τις σημαντικότερες πόλεις της Ν.Δ. Θράκης. Το 549 όμως την κατέλαβαν οι Σκλαβηνοί βάρβαροι και την κατέστρεψαν. Αμέσως όμως μετά (522) την ξανάκτισε ο Ιουστινιανός και την οχύρωσε με θολωτά τείχη. Τον 8ο μ.Χ. η πόλη ξανακαταστράφηκε, άγνωστο αν αυτό έγινε από σεισμό ή βαρβαρικές επιδρομές. Πάλι όμως ξανακτίσθηκε. Στη συνέχεια άλλαξε όνομα και μετονομάσθηκε σε (λατινικό) Ρούσιο. Αργότερα από Ρούσιο μετονομάσθηκε στο ελληνικότερο Ξάνθεια, όνομα με το οποίο πρωτομαρτυρείται το 879 μ.Χ., όταν ο επίσκοπος αυτής Γεώργιος αναφέρεται να συμμετέχει σε σύνοδο στην Κων/πολη. (Πηγή: www.cityofxanthi.gr)

Η περιοχή το 1385 μ.Χ. καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς. Κατά την ελληνική επανάσταση, μετά το 1821 πολλοί Ξάνθιοι συνελήφθησαν και φυλακίσθηκαν ή και σφαγιάσθηκαν. Δύο αλλεπάλληλοι σεισμοί το 1829 ισοπέδωσαν την πόλη και τα χωριά της περιοχής.

Θα ακολουθήσουν οι βαλκανικοί πόλεμοι, όπου στις 8 Νοεμβρίου του 1912 η Ξάνθη θα καταληφθεί από τους Βουλγάρους. Στις 13 Ιουλίου 1913, στο δεύτερο βαλκανικό πόλεμο η Ξάνθη θα απελευθερωθεί από τα ελληνικά στρατεύματα, αλλά πολύ γρήγορα με τη συνθήκη του Βουκουρεστίου, 28 Ιουλίου του ίδιου χρόνου θα επιδικασθεί όλη η Θράκη στην ηττημένη Βουλγαρία.

Στις 4 Οκτωβρίου 1919, μετά την ήττα των Γερμανών οι συμμαχικές δυνάμεις εισέρχονται στην Ξάνθη και απελευθερώνουν την πόλη, ενώ τα υπόλοιπα συμμαχικά στρατεύματα προωθούνται πέραν του Ιάσμου. Η πλήρης ενσωμάτωση της Ξάνθης και όλης της Δ. Θράκης στην Ελλάδα θα λάβει χώρα με την συνθήκη των Σεβρών στις 28 Ιουλίου 1920. Κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο λαμβάνει χώρα δεύτερη βουλγαρική κατοχή μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου 1944 οπότε και απελευθερώνεται η περιοχή.

Α.3.4β 1 Αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι

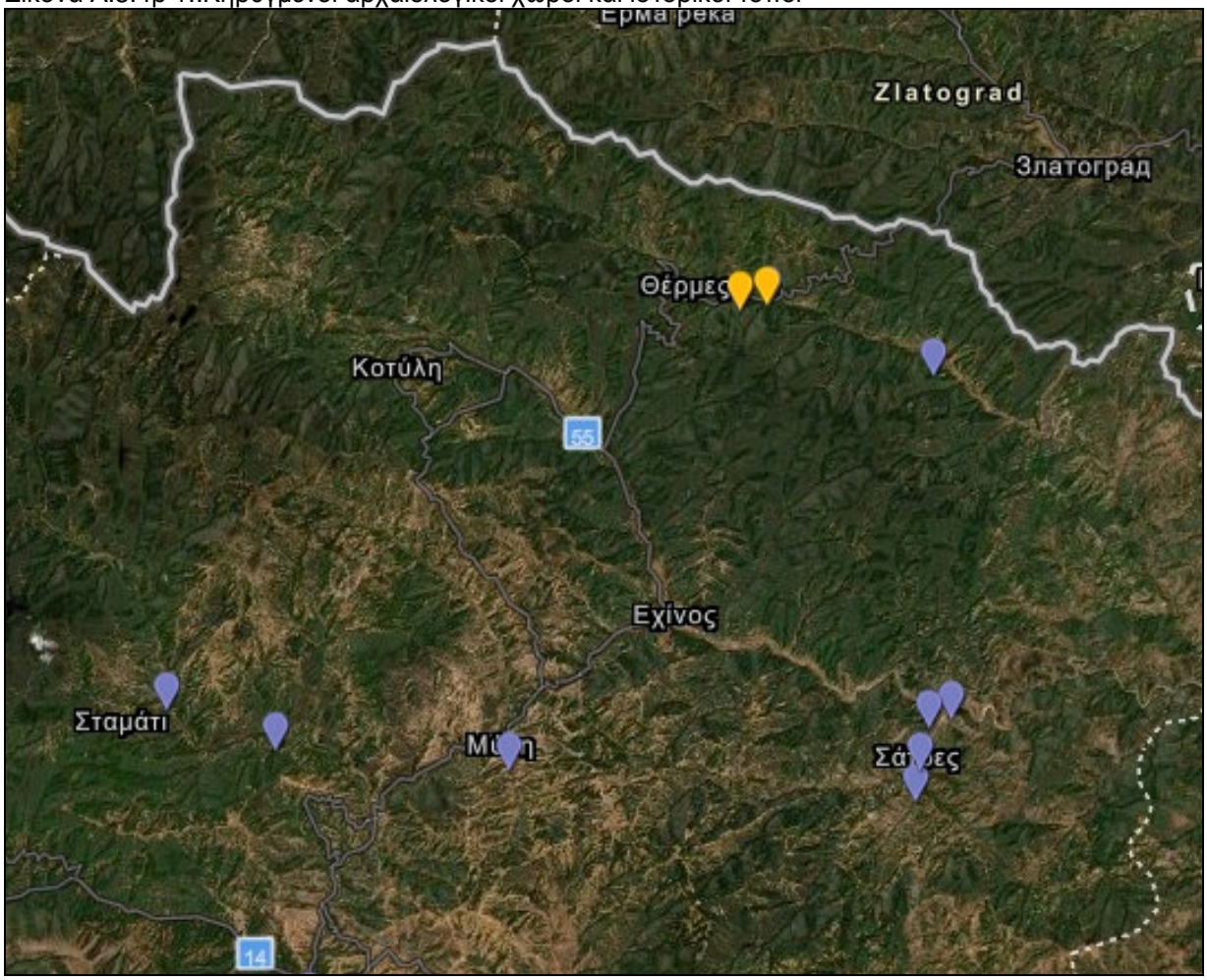
Στο Δήμο Μύκης καταγράφεται μικρός αριθμός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων. Αναλυτικότερα στοιχεία για τους κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας Α.3.4β 1.Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι Δ. Μύκης 2022

α/α	Περιγραφή	Θέση	ΦΕΚ Κήρυξης
1	Ανάγλυφο Μίθρα Ταυροκτόνου επάνω σε βράχο	Ανατολικό άκρο του οικισμού του χωρίου Θέρμες	ΦΕΚ 731/Β/30-8-1979
2	Θέρμες, Μεσαιωνικός φρουριακός περίβολος με αρχαιότερα τμήματα	Υψωμα "Στήθωμα" (Γκράντιστε), ΒΑ του οικισμού του χωριού Θέρμες	ΦΕΚ 731/Β/30-8-1979
3	Γέφυρα Μέδουσα	Μέδουσα	ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995
4	Τρεις Γέφυρες στην Κοινότητα Σατρών	Σάτραι	ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995
5	Γέφυρα του Παπά	Ωραίο	ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995
6	Γέφυρα του Ρέματος	Ρέμα Ωραίου	ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995
7	Γέφυρα Ακραίου	Ακραίο	ΦΕΚ90/ΑΑΠ/18.05.2015
8	Τέμενος και μιναρές Μύκης	Μύκη	ΦΕΚ294/ΑΑΠ/11.12.2018

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού κ' Αθλητισμού (αρμόδιες εφορείες)

Εικόνα Α.3.4β 1.:Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι

Πηγή: www.arxaiologikoktimatologio.gov.gr

Ανάγλυφο του Μίθρα

Στην περιοχή των Θερμών το ανάγλυφο του Μίθρα του Ταυροκτόνου, είναι λαξευμένο σε βράχο νοτιανατολικά του οικισμού των Κάτω Θερμών.

Έγινε γνωστό το 1973 μετά από έρευνες της Εφορείας Αρχαιοτήτων. Ο Μίθρας ήταν δευτερεύουσα θεότητα της αρχαίας περσικής θρησκείας. Η παράσταση απεικονίζει τον θεό Μίθρα μέσα σε τοξωτό πλαίσιο καθώς θυσιάζει τον ιερό ταύρο, ενώ συνοδεύεται από τους ακολούθους του Καύτη και Καυτοπάτη. Κάτω από το ιερό ζώο διακρίνεται ένα φίδι και δίπλα μία μορφή που πιθανώς απεικονίζει τον Ήλιο. Στο κάτω μέρος του ανάγλυφου υπάρχουν σκηνές από το θρησκευτικό κύκλο του Μίθρα μέσα σε οκτώ μικρά τοξοειδή

πλαίσια. Το ανάγλυφο χρονολογείται από το 2-3ο αιώνα μ.Χ.. Το 1979 η περιοχή του ανάγλυφου κηρύχτηκε ως αρχαιολογικός χώρος με το ΦΕΚ 731/Β/30-8-1979.

Τέμενος και Μιναρές Μύκης

Ως νεότερο μνημείο έχει χαρακτηριστεί το Τέμενος και ο Μιναρές του οικισμού Μύκης. Το κτίριο, σε συσχετισμό με τα υπόλοιπα τεμένη της ίδιας χρονολογικής περιόδου και αρχιτεκτονικής κλίμακας στην ευρύτερη περιοχή της Ροδόπης, αποτελεί στοιχείο εθνολογικής, κοινωνικής και πολεοδομικής τεκμηρίωσης και ικανοποιητικά διατηρημένο δείγμα επίδρασης μορφολογικών και τυπολογικών ρευμάτων της αρχιτεκτονικής του τέλους του 19ου,αρχών του 20ου αιώνα.

Πέτρινα γεφύρια

Σε όλη την έκταση του δήμου καταγράφεται σημαντικός αριθμός πέτρινων γεφυριών, ορισμένα εκ των οποίων τελούν υπό καθεστώς προστασίας. Με το ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995 κηρύχτηκαν προστατευτέα αντικείμενα το πέτρινο γεφύρι της Μέδουσας, η γέφυρα του Παπά, η γέφυρα του ρέματος στο Ωραίο και τρία πέτρινα γεφύρια στις Σάτρες. Το γεφύρι της Μέδουσας είναι δίτοξο πέτρινο γεφύρι το οποίο ανακατασκευάστηκε καθώς υπέστη ζημιές από τις πλημμύρες τη δεκαετία του 1990. Η γέφυρα του Παπά βρίσκεται μεταξύ Ωραίου και Ρεύματος, είναι πέτρινη δίτοξη γέφυρα, με μήκος 26 μέτρα. Η γέφυρα του Ρέμματος ή γέφυρα Σταμάτη, είναι πέτρινο γεφύρι μήκους 41 μέτρων, αποτελούμενο από τρεις αψίδες νοτιοανατολικά του Βασιλοχωρίου. Εντός του οικισμού των Σατρών, ένα δίτοξο πέτρινο γεφύρι μήκους 31 μέτρων

Η γέφυρα του Ακραίου (ΦΕΚ90/ΑΑΠ/18.05.2015), μεταξύ Ακραίου και Ποταμοχωρίου είναι δίτοξο πέτρινο γεφύρι μήκους 40 μέτρων.

Γέφυρα Μέδουσα

Γέφυρα του Παπά

Γέφυρα του Σταμάτη

Γέφυρα Ακραίου

Πέραν των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, σύμφωνα με την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων δεν υφίστανται στην περιοχή χαρακτηρισμένοι από το ΥΠΠΟΑ ιστορικοί τόποι. Επίσης στη γεωγραφική ενότητα του Δήμου Μύκης, υφίσταται σήμερα πληθώρα μεμονωμένων παραδοσιακών κτιρίων και κτιριακών συνόλων και άλλες ενδιαφέρουσες κατασκευές (κρήνες, γέφυρες, μονοπάτια κλπ.), για τα οποία η ΥΝΜΤΕΑΜΘ δεν έχει ακόμη γνωμοδοτήσει σχετικά.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την αρμόδια Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας Σπηλαιολογίας εντός των ορίων του Δήμου Μύκης δεν εντοπίζονται κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι ή υπό κήρυξη μνημεία ή χώροι, αρμοδιότητας της.

Εντοπίζονται ωστόσο τα παρακάτω σπήλαια:

1. Σπήλαιο Πάχνης. Η είσοδος του σπηλαίου είναι στενή και βαραθρώδης. Διανοίχτηκε,πιθανότατα, κατά τις εργασίες κατασκευής του επαρχιακού δρόμου που διέρχεται μπροστάαπό αυτήν. Το σπήλαιο αναπτύσσεται σε βάθος, δημιουργώντας κατά τόπους πατάρια. (Συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 574728 4573637)

2. Ανώνυμο σπήλαιο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του αρχείου της υπηρεσίας, βρίσκεται στη μεσαία χαράδρα του οικισμού Χρύσας**.** Πρόκειται για μεγάλο σπήλαιο, με έναν κεντρικό διάδρομο μήκους 40 μ. και τρεις επιπλέον διαδρόμους.

3. Σπήλαιο στη θέση Ίγκλοβο. Στο εσωτερικό του υπάρχουν τρεις κτιστές δεξαμενές για τησυγκέντρωση νερού. Η πρόσοψή του έχει κτιστεί και κλειστεί με μεταλλική πόρτα.
(Συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 570537 4571487)

4. «Σπήλαιο» Γκάρμποφ Κάμεν. Σπηλαιώδης διαμόρφωση σε οξυκόρυφο βράχο, στο άνω τμήμα του οποίου υπάρχει κυκλική διαμπερής οπή. (Συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 570850 4571243).

Η ανάγκη προστασίας των παραπάνω σπηλαίων από οποιουδήποτε είδους βλάβη καθιστά απαραίτητη τη μέριμνα για την προστασία των περιοχών αυτών.

Α.3.4β 2 Περιοχές με αρχαιολογικό – πολιτιστικό ενδιαφέρον (Μη κηρυγμένοι)

Στην εκτός οικισμών ζώνη του Δήμου Μύκης, εντοπίζονται και μια σειρά περιοχών αρχαιολογικού – πολιτιστικού ενδιαφέροντος που δεν έχουν κηρυχθεί ως αρχαιολογικοί χώροι, αλλά αξίζει να ληφθούν υπόψη στα πλαίσια της παρούσας μελέτης και να τεθούν υπό καθεστώς προστασίας στη φάση του καθορισμού των χρήσεων γης. Τέτοιες περιοχές είναι:

<u>Φρούριο Μεσεγκούνι ή Φρούριο Γλάυκης[64]</u>

Δυτικά του οικισμού της Γλαύκης βρίσκεται το Φρούριο Μεσεγκούνι ή Φρούριο Γλαύκης.Πιθανόν χρονολογείται τον 10ο ή τέλος του 13ου - αρχές του 14ου αιώνα. Το φρούριο έχει ορθογώνια κάτοψη και περίμετρο 225 μέτρων. Δύο πύργοι, ένας τετράπλευρος και ένας κυλινδρικός, σώζονται στις δύο γωνίες του. Ο μεγαλύτερος πύργος βρίσκεται στο βόρειο μέρος και έχει ύψος περίπου 8 μέτρα. Σε όλη την έκταση του φρουρίου διασώζονται τα ερείπια από το τείχος του φρουρίου και από οικοδομήματα στο εσωτερικό του.

<u>Κάστρο Γκραντίστε περιοχή Ωραίου</u>

[64] Πηγή στοιχείων www.kastra.eu

Το κάστρο της τοποθεσίας Γκραντίστε (δεν πρόκειται για τον κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο που αναφέρθηκε παραπάνω) βρίσκεται στα δυτικά του Ωραίου. Σώζονται τμήματα των τειχών του σε μια έκταση τριών στρεμμάτων περίπου.

Οχυρό Εχίνου

Το οχυρό του Εχίνου, τμήμα της ιστορικής γραμμής άμυνας Μεταξά, όπου διεξάχθηκε ιστορική μάχη κατά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο βρίσκεται 1,5 χιλιόμετρο βορειοανατολικά του Εχίνου.

Α.3.4β 3 Παραδοσιακοί Οικισμοί

Θεσμοθετημένοι παραδοσιακοί οικισμοί δεν εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης. Ο οικισμός της Κοττάνης παρουσιάζει ενδιαφέρουσα αρχιτεκτονική και αξιόλογο κτιριακό απόθεμα. 'Ισως θα έπρεπε να εξεταστεί το ενδεχόμενο κήρυξης του οικισμού ως παραδοσιακού.

Α.3.4β 4 Λοιπά αξιόλογα οικιστικά σύνολα, τοπία ή διαδρομές

Το οικιστικό σύνολο των οικισμών των Θερμών (Οικισμοί Θερμών, Ιαματικές Πηγές), σε συνδυασμό με το γεγονός της διασποράς των πηγών στους οικισμούς και το αξιόλογο φυσικό περιβάλλον δημιουργούν ιδανικές συνθήκες, για ανάδειξη του οικιστικού συνόλου ως πόλου έλξης ιαματικού τουρισμού. Οι πηγές αυτές κατατάσσονται στην ιαματική κατηγορία των οξυανθρακικών νερών και βρίσκονται διάσπαρτες σε περιοχή ακτίνας 1 χιλιομέτρου. Μελέτες για τα λουτρά, αναφέρουν ιαματική επίδραση σε ασθένειες του γαστρεντερικού, τις ηπατοπάθειες, τις μεταβολικές και μολυσματικές παθήσεις. Οι θερμοκρασίες των Λουτρών κυμαίνονται από 29℃ έως 53℃ ενώ η και συνολική παροχή των πηγών είναι άνω των 100 m3/h. Σημειώνεται ότι η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών στην περιοχή είναι υποτυπώδης, αλλά εκτιμάται ότι υπάρχουν ενθαρρυντικές προοπτικές ανάπτυξης του τουριστικού κλάδου στην περιοχή.

Α.3.5 Οργάνωση Υποδομών Επικοινωνίας και Μετακινήσεων

Α.3.5.1 Οδικό δίκτυο

Η διαμόρφωση ενός οδικού δικτύου προϋποθέτει τον προσδιορισμό ή ορισμό των κατηγοριών των οδών, που είναι καθοριστικές για το σχεδιασμό, μελέτη και χρήση τους.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ενός οδικού δικτύου γίνεται διαχωρισμός μεταξύ κυκλοφοριακών λειτουργιών (σύνδεση και πρόσβαση) και μη κυκλοφοριακών λειτουργιών (παραμονή και λειτουργίες, που δημιουργούνται επιπλέον της απλής πρόσβασης προς την παρόδια χρήση και γενικά τον περιβάλλοντα χώρο της οδού). Οι κυκλοφοριακές και μη - κυκλοφοριακές λειτουργίες μιας οδού μπορούν να συνυπάρχουν με πολλαπλούς τρόπους.

Τόσο οι κυκλοφοριακές όσο και οι μη - κυκλοφοριακές λειτουργίες χαρακτηρίζονται από στάθμες ή επίπεδα αναγκών. Κατά τη διαμόρφωση ενός οδικού τμήματος είναι δυνατόν οι διαφορετικές μίξεις των λειτουργιών και της αντίστοιχης στάθμης αναγκών να οδηγήσουν στη δημιουργία ποικιλόμορφων αντιθέσεων. Οι αντιθέσεις αυτές είναι πιο έντονες και αντιμετωπίζονται πιο δύσκολα, όσο πιο έντονη είναι η ταυτόχρονη παρουσία λειτουργικών αναγκών σύνδεσης και πρόσβασης με λειτουργικές ανάγκες παραμονής.

Η λειτουργική ιεράρχηση ενός οδικού δικτύου έχει σκοπό να δώσει σε κάθε τμήμα (οδικό σύνδεσμο) δικτύου ένα χαρακτήρα, ο οποίος προσδιορίζεται από το είδος της εξυπηρέτησης που καλείται να προσφέρει.

Μία ομάδα οδών με υψηλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά και υψηλές ταχύτητες εξυπηρετούν για παράδειγμα μετακινήσεις μεταξύ πόλεων μεγάλου και μεσαίου μεγέθους (σύστημα αρτηριών).

Μία δεύτερη ομάδα οδών (σύστημα συλλεκτήριων) με γεωμετρικά χαρακτηριστικά και στάθμες ταχυτήτων κατώτερες της προηγούμενης ομάδας, συνδέουν για παράδειγμα μικρές πόλεις μεταξύ τους, άμεσα, ή μέσω του δικτύου των αρτηριών. Η ομάδα των οδών αυτών ανήκει στο σύστημα των συλλεκτήριων, αφού αυτές συλλέγουν την κυκλοφορία από τις οδούς της τελευταίας ομάδας.

Μια τρίτη ομάδα οδών εξυπηρετούν τοπικές μετακινήσεις (σύστημα τοπικών οδών), δηλαδή αγροκτήματα και λοιπές παρόδιες χρήσεις γης.

Οι λειτουργίες που εμφανίζονται σε μία οδό, ή απαιτείται να εξυπηρετηθούν από μία οδό, μπορούν να καταταγούν σε τρεις ομάδες:

- λειτουργία σύνδεσης
- λειτουργία πρόσβασης (στις παρόδιες χρήσεις γης)
- λειτουργία παραμονής (επί της οδού)

Αυτές οι λειτουργικές απαιτήσεις δεν τίθενται κατά κανόνα αμιγώς στους οδικούς συνδέσμους ενός οδικού δικτύου, αλλά συνήθως συνυπάρχουν σε διαφορετικό βαθμό και ένταση.

Η καθημερινή μετακίνηση με στόχο την εργασιακή δραστηριότητα και την προμήθεια αγαθών, καθώς επίσης και η κυκλοφορία με στόχο την αναψυχή, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την επάρκεια των συνδέσεων.

Σύμφωνα με τα παραπάνω το υπεραστικό οδικό δίκτυο περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες οδών:

Πίνακας Α.3.5.1: Λειτουργικά Χαρακτηριστικά Οδών

Υπεραστικές Οδοί	Χαρακτη-ρισμός	Κατηγορία Οδού
Οδοί που διατρέχουν περιοχές εκτός σχεδίου (υπεραστικές) με βασική λειτουργία τη σύνδεσηκαι με περιορισμούς στην εξυπηρέτηση παρόδιων ιδιοκτησιών	AI	Αυτοκινητόδρομοι, οδοί ταχείας κυκλοφορίας
	AII	Οδοί μεταξύ Νομών - Επαρχιών
	AIII	Οδοί μεταξύ Επαρχιών – Οικισμών
	AIV	Οδοί μεταξύ μικρών οικισμών – Συλλεκτήριοι οδοί
	AV	Δευτερεύουσες οδοί – Αγροτική οδός
	AVI	Τριτεύουσες οδοί – Δασική οδός

Πηγή: Οδηγία Μελετών Οδικών Έργων (ΟΜΟΕ)

Η οδική υποδομή σύμφωνα με τη διοικητική ιεράρχηση, αποτελείται από εθνικές οδούς (ΕΟ), που διακρίνονται σε πρωτεύον, δευτερεύον, τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο, επαρχιακές οδούς (ΕΠΟ), που διακρίνονται σε πρωτεύουσες και δευτερεύουσες, δημοτικές οδούς (ΔΟ) και αγροτικές οδούς (ΑΓΟ).

Εθνικοί οδοί χαρακτηρίζονται τα τμήματα εκείνα του οδικού δικτύου, που συνδέουν: 1) τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ τους 2) τη χώρα με τις επικράτειες απευθείας ή με παρέμβαση πορθμείων 3) βασικούς εθνικούς οδικούς άξονες μεταξύ τους ή με μεγάλα αστικά κέντρα, λιμάνια, αεροδρόμια ή με τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος, καθώς και με περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

Επαρχιακοί οδοί χαρακτηρίζονται τα τμήματα εκείνα του οδικού δικτύου, που συνδέουν αστικά κέντρα με το εθνικό οδικό δίκτυο, δήμους ή κοινότητες εκτός της πρωτεύουσας του νομού μεταξύ τους, καθώς και περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

Δημοτικοί και κοινοτικοί είναι οι οδοί, που εξυπηρετούν τις πάσης φύσεως ανάγκες του δήμου ή μιας κοινότητας εντός των διοικητικών ορίων αυτού, διασυνδέοντας οικισμούς μεταξύ τους ή οικισμούς με το επαρχιακό η εθνικό δίκτυο.

Αγροτικοί είναι οι δρόμοι, που εξυπηρετούν την πρόσβαση στα αγροτεμάχια.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το βασικό οδικό δίκτυο του Δήμου Μύκης κατά ιεράρχηση και μήκος.

Πίνακας Α.3.5.1: Οδικό Δίκτυο Δήμου Μύκης[65]

Α/Α	**ΟΔΟΣ**	**ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ**		**ΜΗΚΟΣ (χλμ)**
		Διοικητική	**Λειτουργική**	
1	Εθνική οδός 55, Ξάνθη – Εχίνος – Βουλγαρικά Σύνορα ΦΕΚ319Β/1963	Τριτεύουσα Εθνική	Οδός μεταξύ Επαρχιών - Οικισμών	42,50
2	Εθνική οδός 14, Δράμα – Παρανέστι – Σταυρούπολη ΦΕΚ30Β/1996	Δευτερεύουσα Εθνική	Οδός μεταξύ Νομών - Επαρχιών	Διέρχεται στα όρια του δήμου
3	Επαρχιακή οδός 10, Εχίνος – Σάτρες προς Πολύανθο ΦΕΚ47Α/1956	Δευτερεύουσα Επαρχιακή	Οδός μεταξύ Επαρχιών - Οικισμών	12,40
4	Επαρχιακή οδός 11, Διασταύρωση Ε.Ο. (προ Μελιβοίων) προς Θέρμες - Μέδουσα ΦΕΚ293Β/1995	Δευτερεύουσα Επαρχιακή	Οδός μεταξύ Επαρχιών - Οικισμών	25,0

Επιπλέον οι οικισμοί του Δήμου συνδέονται μεταξύ τους με οδούς που Διοικητικά χαρακτηρίζονται ως ¨Δευτερεύουσες Επαρχιακές¨ (ΒΔ-22/6-2-56, όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ-293/Β/17-4-95), ενώ σε λειτουργικό επίπεδο χαρακτηρίζονται ως ¨Οδοί μεταξύ μικρών οικισμών -Συλλεκτήριες οδοί¨. Οι συλλεκτήριες αυτές οδοί συνδέουν τους οικισμούς του δήμου μεταξύ τους αλλά και με οικισμούς της ευρύτερης περιοχής και γειτονικών νομών. Οι υπόλοιπες οδοί του δήμου αποτελούν το δημοτικό αγροτικό και δασικό οδικό δίκτυο.

<u>Κάθετος άξονας 70 Ξάνθη – Εχνίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα</u>

[65] Σύμφωνα με το έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ξάνθης (Αρ.Πρωτ.51604/558/03.03.2022)

Υπό κατασκευή στην περιοχή είναι ο κάθετος άξονας στην Εγνατία οδό (Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα). Το τμήμα της οδού Δημάριο – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα μήκους εννιά (9) χιλιομέτρων είναι υπό κατασκευή. Το συνολικό μήκος του αυτοκινητόδρομου εντός της ελληνικής επικράτειας θα είναι 49 χιλιόμετρα.

Δασικό Οδικό Δίκτυο

Στο δήμο Μύκης λόγω της ύπαρξης σημαντικών δασικών εκτάσεων υπάρχει εκτεταμένο δασικό οδικό δίκτυο το οποίο παρουσιάζεται ανά δασικό σύμπλεγμα στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠίνακαςΑ.3.5.1α: Δασικό οδικό δίκτυο Δήμου Μύκης

α/α	Δασικό Σύμπλεγμα	Δασικό οδικό δίκτυο (Km)
1	Ωραίου	150
2	Εχίνου	100
3	Θερμών – Σατρών	79
4	Μύκης	28
5	Κοτύλης	5

Πηγή: Δ/νση Δασών Ξάνθης

Συμπερασματικά για το οδικό δίκτυο του Δήμου Μύκης μπορεί να αναφερθεί ότι κρίνεται ποιοτικά ανεπαρκές καθώς εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα που αφορούν κυρίως την στενότητα των οδών και τη φθορά του ασφαλτοτάπητα σε πολλά τμήματα του. Πολλά τμήματα του δημοτικού δικτύου, που συνδέουν μικρούς οικισμούς κυρίως στην ανατολική πλευρά του δήμου (ΔΕ Σατρών προς μεθόριο – ΔΕ Θερμών ανατολικά της Μέδουσας), είναι χωματόδρομοι με ιδιαίτερα ζητήματα προσπελασιμότητας.

Επίσης εντοπίζονται προβλήματα που αφορούν ελλείψεις σημάνσεων, φωτισμού και υποδομών ασφαλείας του οδικού δικτύου. Τέλος κρίνεται απαραίτητη η διενέργεια διαπλατύνσεων σε πολλά σημεία το δικτύου και η υποστήριξη του με τα απαραίτητα τεχνικά έργα.

Α.3.5.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο

Δεν εντοπίζεται εντός των ορίων του Δήμου Μύκης σιδηροδρομικό δίκτυο.

Α.3.5.3 Αεροπορικές μεταφορές

Οι αεροπορικές μεταφορές του Δήμου Μύκης πραγματοποιούνται μέσω του Αερολιμένα Μέγας Αλέξανδρος ο οποίος βρίσκεται στην περιοχή Χρυσούπολης Καβάλας. Η οδική απόσταση του αερολιμένα από την έδρα του Δήμου Σμίνθη είναι 55 χιλιόμετρα. Στην περιοχή της Ξάνθης υπάρχει το ελικοδρόμιο του Νοσοκομείου Ξάνθης για την εξυπηρέτηση αναγκών της Π.Ε. Ξάνθης.

Α.3.5.4 Τηλεπικοινωνίες – Διαδίκτυο

Στον τομέα των υποδομών τηλεπικοινωνιών παρουσιάζεται σημαντική ταχύτητα εκσυγχρονισμού των δικτύων κορμού και μετατροπής των κυκλωμάτων σε ψηφιακά ενώ υπάρχουν σύγχρονες υποδομές οπτικών ινών και ασύρματων ζεύξεων.

Έχει εγκατασταθεί βασική γραμμή οπτικής ίνας παράλληλα με την Εθνική Οδό 55 στη διαδρομή Ξάνθη – Εχίνος – Μελίβοια – Κοτύλη. Μέσω της γραμμής καλύπτονται τηλεπικοινωνιακά οι μεγαλύτεροι οικισμοί του δήμου. Η γραμμή οπτικής ίνας επεκτείνεται σταδιακά ώστε να καλύψει το σύνολο του δήμου με δυνατότητα συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων.

Προβλήματα εντοπίζονται στον εκσυγχρονισμό των δικτύων πρόσβασης και στην εισαγωγή των ευρυζωνικών δικτύων ειδικότερα στους μικρότερους οικισμούς του δήμου. Σε κάποιους από τους μικρούς οικισμούς δεν υπάρχει συνδεσιμότητα και οι τηλεπικοινωνιακές ανάγκες καλύπτονται αποκλειστικά από κινητή τηλεφωνία.

Α.3.5.5 Δίκτυα/Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων

Α.3.5.5.1 Ενέργεια

Η σύνδεση του Δήμου Μύκης με το εθνικό δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται μέσω της Γραμμής Μεταφοράς 150kV ΣΕΡΡΕΣ – ΙΑΣΜΟΣ66 του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) η οποία διέρχεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου και αποτυπώνεται στους χάρτες της παρούσας μελέτης.

Η ηλεκτροδότηση των οικισμών του δήμου διενεργείται μέσω βασικής γραμμής Μέσης Τάσης67 η οποία διακλαδώνεται ώστε να καλύπτει το σύνολο των οικισμών του δήμου. Σύμφωνα με τους αρμόδιους φορείς εντός των διοικητικών ορίων του δήμου δεν υπάρχουν υποσταθμοί Υψηλής και Μέσης Τάσης. Το δίκτυο Μέσης Τάσης είναι εναέριο στο σύνολο του.

Το δίκτυο Χαμηλής Τάσης είναι επίσης εναέριο με εξαίρεση την περιοχή των Θερμών όπου έχει πραγματοποιηθεί υπογειοποίηση μέρους του. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του ΔΕΔΔΗΕ προβλέπεται υπογειοποίηση γραμμών Χαμηλής Τάσης στους οικισμούς Γλαύκη και Κένταυρο.

<u>Αγωγοί Φυσικού Αερίου</u>

Σύμφωνα με το σχετικό απαντητικό έγγραφο του ΔΕΣΦΑ Αρ. Πρωτ.: 139742 δεν υπάρχει αγωγός Φ.Α. Υψηλής Πίεσης ιδιοκτησίας του ΔΕΣΦΑ εντός των διοικητικών ορίων του Δ. Μύκης.

[66] Σύμφωνα με το έγγραφο ΑΔΜΗΕ ΔΔΠ/20073/17.03.2022

Υποδομές Παραγωγής Ενέργειας

Α. Αιολικά Πάρκα

Στο δήμο Μύκης υπάρχει ένα διασυνδεμένο με το δίκτυο Μέσης Τάσης αιολικό πάρκο ισχύος 6 MW στα νότια όρια του Δήμου Μύκης με τον Δήμο Ξάνθης. Το πάρκο βρίσκεται στη θέση «Μαυροπαίδι» της Τοπικής Κοινότητας Κενταύρου. Το εν λόγω αιολικό πάρκο βρίσκεται δίπλα στο έτερο αιολικό πάρκο της περιοχής ισχύος 6 MW επίσης, στη θέση «Μ. Πέτρα – Κουδούνι» του Δήμου Ξάνθης.

Στην περιοχή μελέτης έχουν εκδοθεί από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) άδειες παραγωγής για αιολικά πάρκα, στις δημοτικές ενότητες Θερμών, Μύκης και Σατρών.

Η συνολική έκταση των πάρκων ανά δημοτική ενότητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Α.3.5.5.1 : Εκτάσεις αδειοδοτημένων αιολικών πάρκων ανά δημοτική ενότητα (2022)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)	% ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
ΘΕΡΜΩΝ	90.629,42	73,28
ΚΟΤΥΛΗΣ	0	0,00
ΜΥΚΗΣ	314.008,92	18,76
ΣΑΤΡΩΝ	149.839,96	93,04

Πηγή: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Β. Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί

Στην περιοχή «Ρέμα – Τσάι Ρεύμα», βόρεια του οικισμού Ρεύματος λειτουργεί συνδεμένος με το δίκτυο μέσης τάσης, Υδροηλεκτρικός Σταθμός (Υ/Σ) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 1,2 Mw, ενώ νότια του οικισμού Ρεύματος βρίσκεται σε τελική φάση αδειοδότησης άλλος ένας Υδροηλεκτρικός Σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 1,3 Mw. Στην περιοχή των Μελιβοίων και Θερμών έχουν εκδοθεί από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) άδειες παραγωγής για 2 μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Γ. Λοιπά έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)

Στην περιοχή δεν υπάρχουν αιτήματα για έργα φωτοβολταϊκών πάρκων ή άλλων μορφών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε.. Ωστόσο στο Δήμο Μύκης υπάρχουν εγκατεστημένα 22 Φ/Β πάρκα 10 Kw έκαστο στις στέγες των κατοικιών συνολικής ισχύος 220 Kw συνδεμένα με το δίκτυο χαμηλής τάσης. Τα πάρκα αυτά κατανέμονται στους οικισμούς ως εξής:

[67] ΔΕΔΔΗΕ Ξάνθης 684/24.02.2022

ΑΛΜΑ	1
ΑΝΩ ΚΙΡΡΑ	1
ΕΧΙΝΟΣ	1
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	3
ΚΟΤΥΛΗ	1
ΚΥΚΝΟΣ	1
ΜΥΚΗ	1
ΠΑΝΕΡΙΑ	1
ΠΥΡΓΟΣ	2
ΣΜΙΝΘΗ	8
ΤΕΜΕΝΟΣ	1
ΧΡΥΣΟ	1

Α.3.5.5.2 Υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης

Ύδρευση

Η υδροδότηση των οικισμών του Δήμου Μύκης, πραγματοποιείται μέσω πηγών κυρίως και ορισμένων γεωτρήσεων. Τα σημεία υδροληψίας ανά οικισμό καταγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας Α.3.5.5.2: Υδροληψίες Δήμου Μύκης

ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΥΔΡΟΛΗΨΙΑΣ	ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΣΗΜΕΙΟΥ ΥΔΡΟΛΗΨΙΑΣ (ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΕΓΣΑ 87)	
		Χ	Ψ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ			
ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 1	577742,0000	4581188,0000
ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 2	577454,0000	4581309,0000
ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 3	579675,0000	4578943,0000
ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 4	580885,0000	4579954,0000
ΔΙΑΣΠΑΡΤΟ	ΠΗΓΗ 1	575287,5309	4580204,9170
ΔΙΑΣΠΑΡΤΟ	ΠΗΓΗ 2	575887,0000	4580453,0000
ΜΕΣΕΣ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 1	581615,1280	4578781,9076
ΜΕΣΕΣ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 2	582083,3842	4577611,1486
ΚΑΤΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 1	582847,0650	4579199,2556
ΚΑΤΩ ΘΕΡΜΕΣ	ΠΗΓΗ 2	582378,2464	4579262,4238
ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	ΠΗΓΗ 1	582086,0000	4577606,0000
ΚΙΔΑΡΙΣ	ΠΗΓΗ 1	583656,1774	457974,26149
ΚΙΔΑΡΙΣ	ΠΗΓΗ 2	583851,3843	4580154,0073
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 1Α	591466,8178	4575484,3192
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 1Β	591469,1731	4575490,5953
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 1Γ	591466,4704	4575493,3231
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 2Α	591551,5947	4575606,0879
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 2Β	591555,9726	4574605,350 4
ΚΟΤΤΑΝΗ	ΠΗΓΗ 2Γ	591560,1642	4574602,4242
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 1	585733,5368	4575065,2114
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 2	586397,1270	4575339,1457
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 3Α	586448,0000	4574852,0000

ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 3Β	586385,0000	4574727,0000
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 4	587233,0000	4579384,0000
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 5	589018,5141	4576884,1820
ΜΕΔΟΥΣΑ	ΠΗΓΗ 6	588735,0000	4576899,0000
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ			
ΑΙΜΟΝΙΟ	ΠΗΓΗ 1	574769,1639	4574579,1557
ΑΙΜΟΝΙΟ	ΠΗΓΗ 2	575460,1420	4573726,9761
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 1	568690,7525	4578359,2269
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 2	568915,6094	4577866,7909
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 3	568884,0935	4582994,0052
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 4	568816,0112	4579891,0006
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 5	568666,0000	4580801,0000
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 6	568551,0000	4577041,0000
ΔΗΜΑΡΙΟ	ΠΗΓΗ 7	568220,0035	4576714,9991
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Α	570972,0000	4574639,0000
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Β1	57090 8,0000	4574519,0000
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Β2	570913,7893	4574525,2248
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Γ	570920,0600	4574463,8829
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Δ	571795,3298	4574724,6319
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ 1Ε	572846,1982	4574973,6818
ΚΟΤΥΛΗ	ΠΗΓΗ ΓΗΠΕΔΟΥ	572260,9995	4573987,0002
ΚΟΤΥΛΗ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	573567	4575811
ΠΑΧΝΗΣ	ΠΗΓΗ 1	571406,0000	4572639,0000
ΠΑΧΝΗΣ	ΠΗΓΗ 2	573550,0000	4573883,0000
ΠΑΧΝΗΣ	ΠΗΓΗ 3	573732,0000	4573741,0000
ΠΑΧΝΗΣ	ΠΗΓΗ 4	573906,0000	4573760,0000
ΠΑΧΝΗΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	574283,0000	4573062,0000
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΥΚΗΣ			
Δημοτική Κοινότητα Εχίνου			
ΕΧΙΝΟΣ	ΠΗΓΗ 1	580880,0000	4568753,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΠΗΓΗ 2	581145,0000	4569064,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΠΗΓΗ 3	585399,0000	4573131,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΠΗΓΗ 4	584091,0000	4574470,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	579773,0000	4569121,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 2	580745,0000	4570579,0000
ΕΧΙΝΟΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 3	580228,0000	4572325,0000
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	ΠΗΓΗ 1	576478,0000	4578147,0000
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	ΠΗΓΗ 2	576468,0000	4578164,0000
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	ΠΗΓΗ 3	576306,0000	4578947,0000
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	ΠΗΓΗ 1	576478,0000	4578147,0000
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	ΠΗΓΗ 2	576468,0000	4578164,0000
Δημοτική Κοινότητα Μύκης			
ΑΙΩΡΑ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	572301,0000	4561992,0000
ΑΛΜΑ	ΠΗΓΗ 1	572276,0000	4562640,0000
ΑΝΩ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙ	ΠΗΓΗ 1	574721,0000	4561573,0000
ΑΝΩ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙ	ΠΗΓΗ 2	574555,0000	4561867,0000
ΑΝΩ ΚΙΡΡΑ	ΠΗΓΗ 1	575209,572	456365,5606
ΑΝΩ ΚΙΡΡΑ	ΠΗΓΗ 2	574591,9375	4564080,8014
ΑΧΛΑΔΙΑ	ΠΗΓΗ 1	576959,8780	4561882,1730
ΓΛΑΥΚΗ	ΠΗΓΗ 1Α	575647,8604	4568697,6350
ΓΛΑΥΚΗ	ΠΗΓΗ 1Β	575609,8324	4568716,2921

ΓΛΑΥΚΗ	ΠΗΓΗ 2Α	571513,9546	452512,0466
ΓΛΑΥΚΗ	ΠΗΓΗ 2Β	571693,5203	4572609,5800
ΓΛΑΥΚΗ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	577854,1559	4567615,0387
ΓΛΑΥΚΗ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 2	577691,2837	4568075,856
ΓΛΑΥΚΗ	ΝΕΑ ΠΗΓΗ	578368,0000	4569104,000
ΔΙΑΦΟΡΟ	ΠΗΓΗ 1	575715,0000	4558707,0000
ΔΙΑΦΟΡΟ	ΠΗΓΗ 2	575857,0000	4558895,0000
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	ΠΗΓΗ 1	578771,0000	4564680,0000
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	ΠΗΓΗ 2	581791,0000	4561377,0000
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	ΠΗΓΗ 3	580534,0000	4563341,0000
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	ΠΗΓΗ 4	580770,0443	4561735,6331
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	ΠΗΓΗ 5	580046,0000	4564637,0000
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ (ΤΑΡΙΣΕ)	ΠΗΓΗ 6	580770,0440	4561735,6330
ΚΙΡΡΑ	ΠΗΓΗ 1	574263,7776	4562984,2416
ΚΟΡΥΦΗ	ΠΗΓΗ 1	575696,6331	4564985,5851
ΚΟΤΙΝΟ	ΠΗΓΗ 1	574105,7348	4562475,1699
ΚΟΤΙΝΟ	ΠΗΓΗ 2	574099,4773	4562478,7237
ΜΑΝΤΑΙΝΑ	ΠΗΓΗ 1	573983,0000	4567359,0000
ΜΑΝΤΑΙΝΑ	ΠΗΓΗ 2	574278,0000	4566802,0000
ΜΑΝΤΑΙΝΑ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	574572,0000	4566520,0000
ΜΥΚΗ	ΠΗΓΗ 1	577129,0000	4575776,0000
ΜΥΚΗ	ΠΗΓΗ 2	577091,0000	4566487,0000
ΜΥΚΗ	ΠΗΓΗ 3	578029,0000	4566659,0000
ΟΑΣΗ	ΠΗΓΗ 1	575404,8092	4563616,6613
ΠΑΝΕΡΙ	ΠΗΓΗ 1	576848,6294	4561805,0430
ΠΡΟΣΗΛΙΟ	ΠΗΓΗ 1	571057,0000	4564063,0000
ΠΡΟΣΗΛΙΟ	ΠΗΓΗ 2	571863,0000	4564634,0000
ΠΥΡΓΟΣ	ΠΗΓΗ 1	573571,4792	4565803,0255
ΣΙΡΟΚΟ	ΠΗΓΗ 1	575717,2386	455908,45777
ΣΙΡΟΚΟ	ΠΗΓΗ 2	575673,5929	4559082,6471
ΣΜΙΝΘΗ	ΠΗΓΗ 1	571504,2156	4564258,8317
ΣΜΙΝΘΗ	ΠΗΓΗ 2	571344,9733	4564425,7404
ΣΜΙΝΘΗ	ΠΗΓΗ 3	573051,0000	4564712,0000
ΣΜΙΝΘΗ	ΠΗΓΗ 4	573179,0000	4566007,0000
ΣΜΙΝΘΗ	ΠΗΓΗ 5	572838,2845	4565106,4652
ΣΤΗΡΙΓΜΑ	ΠΗΓΗ 1	576235,7799	4558936,4099
ΣΤΗΡΙΓΜΑ	ΠΗΓΗ 2	575328,8484	4559859,6728
ΤΡΙΓΩΝΟ	ΠΗΓΗ 1	574965,0000	4561175,0000
ΤΡΙΓΩΝΟ	ΠΗΓΗ 2	574960,9219	4561165,2742
ΤΡΙΓΩΝΟ	ΠΗΓΗ 3	574959,9219	4561157,2742
ΤΡΙΓΩΝΟ	ΠΗΓΗ 4	575050,1248	4561158,9497
ΤΡΙΓΩΝΟ	ΠΗΓΗ 5	575055,0201	4561153,3082
ΧΡΥΣΟ	ΠΗΓΗ 1	564937,0000	4574416,0000
ΧΡΥΣΟ	ΠΗΓΗ 2	564929,0000	4573372,0000
ΧΡΥΣΟ	ΠΗΓΗ 3	564939,0000	4573955,0000
Τοπική Κοινότητα Ωραίου			
ΘΕΟΤΟΚΟΣ	ΠΗΓΗ 1	565305,9493	4567810,3838
ΘΕΟΤΟΚΟΣ	ΠΗΓΗ 2	566170,0004	4569425,0000
ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 1	573234,0000	4569032,0000
ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 2	573192,0000	4569032,0000
ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 3	572905,9830	4569037,0000
ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 4	573568,0000	4568872,0000

ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 5	572989,8506	4568984,4497
ΚΥΚΝΟΣ	ΠΗΓΗ 6	572903,4370	4568978,3389
ΡΕΥΜΑ	ΠΗΓΗ 1	565050,0000	4573640,0000
ΡΕΥΜΑ	ΠΗΓΗ 2	565250,0000	4570726,0000
ΡΕΥΜΑ	ΠΗΓΗ 3	565000,0000	4570318,0000
ΡΕΥΜΑ	ΠΗΓΗ 4	565145,0000	4574939,0000
ΡΕΥΜΑ	ΠΗΓΗ 5	562332,0000	4574200,0000
ΩΡΑΙΟΥ	ΠΗΓΗ 1	570795,0000	4570411,0000
ΩΡΑΙΟΥ	ΠΗΓΗ 2	570591,0000	4573157,0000
ΩΡΑΙΟΥ	ΠΗΓΗ 3	570593,0000	4571570,0000
ΩΡΑΙΟΥ	ΠΗΓΗ 4	570563,0000	4571470,0000
ΩΡΑΙΟΥ	ΠΗΓΗ 5	570524,0000	4571324,0000
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ			
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	ΠΗΓΗ 1Α	589713,3481	4565040,6688
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	ΠΗΓΗ 1Β	589693,7630	4565061,5415
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	ΠΗΓΗ 2	587680,3839	4567031,7679
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	ΠΗΓΗ 3	587762,1406	4567036,1600
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	ΠΗΓΗ 4	586932,0323	4567612,5873
ΣΑΤΡΕΣ	ΠΗΓΗ 1	586606,0612	4564949,2705
ΣΑΤΡΕΣ	ΠΗΓΗ 2Α	586256,3201	4566898,3102
ΣΑΤΡΕΣ	ΠΗΓΗ 2Β	586277,5643	4566888,7454
ΣΑΤΡΕΣ	ΠΗΓΗ 3	588898,0047	4564154,1237
ΤΕΜΕΝΟΣ	ΠΗΓΗ 1	586020,4305	4563627,7598
ΤΕΜΕΝΟΣ	ΠΗΓΗ 2	586177,0000	4563275,0000
ΤΕΜΕΝΟΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 1	587224,0617	4564522,6831
ΤΕΜΕΝΟΣ	ΓΕΩΤΡΗΣΗ 2	587228,3280	4564527,5138

Πηγή: Δήμος Μύκης

Οι περισσότεροι οικισμοί του Δήμου υδροδοτούνται επαρκώς από τα παραπάνω σημεία υδροληψίας. Κάποιοι από τους μικρούς οικισμούς του δήμου, οι οποίοι δεν διαθέτουν αυτόνομα σημεία υδροληψίας, υδροδοτούνται μέσω των γειτονικών οικισμών. Οι δεξαμενές που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση του ύδατος ανά οικισμό παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας Α.3.5.5.2α: Δεξαμενές δικτύου ύδρευσης Δήμου Μύκης

ΟΙΚΙΣΜΟΣ	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ**
ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ	3
ΔΙΑΣΠΑΡΤΟ	1
ΜΕΣΕΣ ΘΕΡΜΕΣ	2
ΚΑΤΩ ΘΕΡΜΕΣ	2
ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	1
ΚΙΔΑΡΙΣ	3
ΚΟΤΤΑΝΗ	4
ΜΕΔΟΥΣΑ	3
ΑΙΜΟΝΙΟ	1
ΔΗΜΑΡΙΟ	3
ΚΟΤΥΛΗ	3
ΠΑΧΝΗ	2

ΕΧΙΝΟΣ	3
ΜΕΛΙΒΟΙΑ	2
ΑΙΩΡΑ	1
ΑΛΜΑ	2
ΑΝΩ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙ	1
ΑΝΩ ΚΙΡΡΑ	3
ΑΧΛΑΔΙΑ	1
ΓΛΑΥΚΗ	2
ΔΙΑΦΟΡΟ	2
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	3
ΚΙΡΡΑ	2
ΚΟΡΥΦΗ	1
ΚΟΤΙΝΟ	2
ΚΥΚΝΟΣ	3
ΜΑΝΤΑΙΝΑ	1
ΜΥΚΗ	4
ΟΑΣΗ	1
ΠΑΝΕΡΙ	1
ΠΡΟΣΗΛΙΟ	2
ΠΥΡΓΟΣ	3
ΣΙΡΟΚΟ	1
ΣΜΙΝΘΗ	4
ΣΟΥΛΑ	2
ΣΤΗΡΙΓΜΑ	2
ΤΡΙΓΩΝΟ	1
ΧΡΥΣΟ	2
ΘΕΟΤΟΚΟΣ	3
ΚΥΚΝΟΣ	2
ΡΕΥΜΑ	2
ΩΡΑΙΟΥ	2
ΠΟΤΑΜΟΧΩΡΙ	2
ΣΑΤΡΕΣ	3
ΤΕΜΕΝΟΣ	2

Πηγή: Δήμος Μύκης

Για την εύρυθμη λειτουργία των δικτύων ύδρευσης, απαιτείται επάρκεια καλής ποιότητας ύδατος. Στην περιοχή η ποιότητα των υδάτων είναι καλή και η επάρκεια ικανοποιητική, ωστόσο κάποιες φορές ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες παρατηρούνται φαινόμενα έλλειψης επάρκειας ύδατος. Αυτό οφείλεται σε αύξηση της κατανάλωσης, λόγω χρήσης πόσιμου ύδατος για κάλυψη αρδευτικών αναγκών. Επίσης κάποια τμήματα του δικτύου, παρουσιάζουν διαρροές κυρίως λόγω παλαιότητας των αγωγών ή οι αντλούμενες ποσότητες από τις υδρομαστεύσεις δεν επαρκούν. Σε ορισμένες περιπτώσεις η χωρητικότητα των δεξαμενών αποθήκευσης δεν είναι ικανοποιητική για τις απαιτούμενες ανάγκες. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω, απαιτούνται διαρκείς δράσεις ένταξης νέων σημείων υδροληψίας και δεξαμενών αποθήκευσης στο δίκτυο ύδρευσης, αλλά και έργα συντήρησης και επέκτασης των υφιστάμενων δικτύων.

Σε εξέλιξη βρίσκεται το έργο αντικατάστασης εσωτερικού δικτύου ύδρευσης και κατασκευής νέων υδατοδεξαμενών οικισμών Εχίνου και Μελιβοίων.

Ομοίως, βρίσκεται σε εξέλιξη έργο εγκατάστασης συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης ελέγχου και εντοπισμού διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών Εχίνου, Μύκης, Κενταύρου, Ωραίου, Μάνταινας, Προσήλιου, Άλματος, Άνω Ζουμπουλίου, Διαφόρου, Μελιβοίων, Πάχνης και Άνω Θερμών.

Αποχέτευση

Η κάλυψη των αποχετευτικών αναγκών στους περισσότερους οικισμούς πραγματοποιείται από παντορροϊκά δίκτυα ομβρίων και ακαθάρτων τα οποία καταλήγουν σε παρακείμενα ρέματα. Πολλές φορές τα δίκτυα δεν καλύπτουν το σύνολο των οικισμών με αποτέλεσμα κάποιες οικείες να εξυπηρετούνται από οικιακούς βόθρους.

Στην δημοτική ενότητα Μύκης, ολοκληρωμένη διαχείριση λυμάτων πραγματοποιείται στους οικισμούς του Εχίνου και της Μύκης. Τα λύματα μέσω αποχετευτικού δικτύου οδηγούνται στις αντίστοιχες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Τα δίκτυα των οικισμών χρειάζονται επεκτάσεις και καλύτερο διαχωρισμό από τα όμβρια ύδατα. Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία κατασκευής της ΕΕΛ Κενταύρου και του δικτύου ακαθάρτων του οικισμού.

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Εχίνου

Εικόνα Α.3.5.5.2: Η θέση της ΕΕΛ Εχίνου

Η εγκατάσταση είναι κατασκευασμένη 1.500 μέτρα νοτιοανατολικά του Εχίνου, στην κοιλάδα του αρχικού κλάδου του ποταμού Κομψάτου, που αποτελεί και τον υδάτινο αποδέκτη των επεξεργασμένων λυμάτων. Η μέθοδος που εφαρμόζεται είναι αυτή της ενεργού ιλύος με παρατεταμένο αερισμό. Τα δεδομένα σχεδιασμού της μονάδας παρουσιάζονται στον πίνακα:

Πίνακας Α.3.5.5.2: Δεδομένα σχεδιασμού Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων Εχίνου

	Α ΦΑΣΗ (2030)	Β ΦΑΣΗ (2050)
Ισοδύναμος Πληθυσμός	2.800	3.300
Παροχή ανά κάτοικο (m^3 /d)	0,22	0,22
Μέση Ημερήσια Παροχή	616	726
Παροχή Qmax	924	1.089
Ελάχιστη Παροχή	411	484
Παροχή Αιχμής	92	109

Πηγή: Α.Ε.Π.Ο. Ε.Ε.Λ. Εχίνου

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Μύκης

Εικόνα Α.3.5.5.2: Η θέση της ΕΕΛ Μύκης

Η εγκατάσταση είναι κατασκευασμένη βορειοδυτικά της Μύκης, στην κοιλάδα του ποταμού Κόσυνθου, που αποτελεί και τον υδάτινο αποδέκτη των επεξεργασμένων λυμάτων. Η μέθοδος που εφαρμόζεται είναι αυτή της ενεργού ιλύος με παρατεταμένο αερισμό, και η δυναμικότητα της είναι 1.500 ΜΙΠ (Μονάδες Ισοδύναμου Πληθυσμού).

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Κενταύρου

Η εγκατάσταση θα κατασκευασθεί βόρεια του Κενταύρου, και τα επεξεργασμένα λύματα θα οδηγούνται σε παρακείμενο χείμαρρο (χείμαρρος Αγγούρι). Η τεχνολογία που θα εφαρμοσθεί είναι αυτή της ενεργού ιλύος με αντιδραστήρες διαλείπουσας λειτουργίας (Sequencing Batch Reactors ή SBR)και η δυναμικότητα της προβλέπεται να είναι 3.200 ΜΙΠ (Μονάδες Ισοδύναμου Πληθυσμού).

Στους υπόλοιπους οικισμούς της δημοτικής ενότητας υπάρχουν παντορροϊκά δίκτυα σε τμήματα των οικισμών, που οδηγούν τα αναμιγμένα ακάθαρτα και όμβρια σε παρακείμενα ρέματα ή χείμαρρους.

Στις δημοτικές ενότητες Κοτύλης, Θερμών και Σατρών υπάρχουν παντορροϊκά δίκτυα στους οικισμούς τα οποία όμως δεν καλύπτουν μεγάλο μέρος των κατοικιών και οι ανάγκες συχνά καλύπτονται από βόθρους.

Οι αποχετευτικές υποδομές του Δήμου Μύκης δεν είναι επαρκείς να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που τίθενται για τη δημιουργία ενός σύγχρονου και βιώσιμου οικιστικού περιβάλλοντος. Θα πρέπει να υπάρξουν ενέργειες επέκτασης και αναβάθμισης των αποχετευτικών δικτύων των οικισμών και σύνδεση τους με υφιστάμενες ή νέες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων.

Άρδευση

Στην περιοχή δεν έχουν κατασκευαστεί αρδευτικά δίκτυα για την στήριξη της αγροτικής παραγωγής.

Α.3.5.5.3 Διαχείριση απορριμμάτων

Η διαχείριση των απορριμμάτων στην περιοχή μελέτης πραγματοποιείται σύμφωνα με το οικείο ΠΕΣΔΑ το οποίο κυρώθηκε με την ΚΥΑ Αριθμ. οικ. 61076/5267 – ΦΕΚ4123Β/21.12.2016. Σύμφωνα με το ανωτέρω Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, τα δημοτικά απορρίμματα συλλέγονται σε κάδους και οδηγούνται στον Χ.Υ.Τ.Α. Ξάνθης, ο οποίος βρίσκεται στην περιοχή του Τόπειρου, για απόθεση. Υπεύθυνος φορέας διαχείρισης απορριμμάτων για την περιοχή είναι η ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ Α.Α.Ε. (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ). Ωστόσο για τη συλλογή και μεταφορά προς τον ΧΥΤΑ αρμόδιος φορέας είναι ο Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Ξάνθης (ΣΔΑΝΞ).

Στις αρχές του 2022 εγκρίθηκε (ΑΔΑ: 9ΚΧΞΩΚΛ-ΥΓΖ) από το δημοτικό Συμβούλιο Μύκης η Επικαιροποίηση του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης στερεών αποβλήτων (ΤοΣΔΑ) Δ. Μύκης.

Σύμμεικτα απορρίμματα

Ο Δήμος Μύκης διαθέτει 492 πράσινους κάδους για τα σύμμικτα απορρίμματα τους οποίους προμηθεύτηκε και προμηθεύεται από τον Σύνδεσμο Διαχείρισης Απορριμμάτων Ν. Ξάνθης (ΣΔΑΝΞ) ο οποίος από το 1994 έχει την ευθύνη της αποκομιδής των στερεών αποβλήτων στο σύνολο οικισμών του σημερινού Καλλικρατικού Δήμου Μύκης.

Για την προσωρινή αποθήκευση των απορριμμάτων, μέχρι τη μεταφορά τους στο ΧΥΤΑ Ξάνθης χρησιμοποιούνται 380 μεταλλικού τροχήλατοι κάδοι χωρητικότητας 800 ή 1100l, 45 πλαστικοί τροχήλατοι κάδοι χωρητικότητας 240l και 12 container χωρητικότητας 12 κυβικών μέτρων.

Επιπλέον λόγω δυσκολιών που ανακύπτουν κατά την αποκομιδή - λόγω αδυναμίας πρόσβασης των απορριμματοφόρων σε όλους τους κάδους - έχουν

τοποθετηθεί 5 ειδικού τύπου κάδοι (Press Containers) σε προσβάσιμα σημεία των οικισμών Γλαύκη, Κένταυρος, Εχίνος, Μύκη και Σμίνθη για συγκέντρωση των απορριμμάτων. Η συλλογή των απορριμμάτων από τα Press Containers πραγματοποιείται από ιδιώτες εργολάβους.

Ανακυκλώσιμα απορρίμματα

Για τις ανάγκες της συλλογής των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων (μπλε κάδοι) η ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ Α.Α.Ε. έχει διαθέσει στο Δήμο Μύκης ένα απορριμματοφόρο χωρητικότητας 16 κυβικών μέτρων και 206 κάδους ανακύκλωσης οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί στους οικισμούς του Δήμου. Το συγκεκριμένο απορριμματοφόρο αντιμετωπίζει δυσκολίες στην προσέγγιση του συνόλου των κάδων καθώς δεν μπορεί να κινηθεί στα στενά δρομάκια των οικισμών του δήμου.

Πράσινα σημεία

Επί της οδού Εχίνου – Μελιβοίων (4ο χιλιόμετρο) προβλέπεται η λειτουργία «πράσινου σημείου» του άρθρου 21 του ν. 4447/2016. Σύμφωνα με τον Ν.4819/2021, ως Πράσινο Σημείο (ΠΣ) ορίζεται χώρος οργανωμένος από έναν ή από περισσότερους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού από κοινού ή από ΦοΔΣΑ κατόπιν σύμφωνης γνώμης των οικείων Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, ο οποίος είναι οριοθετημένος και διαμορφωμένος με την κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, ώστε οι πολίτες και οι υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. να αποθέτουν χωριστά συλλεγέντα ανακυκλώσιμα απόβλητα ή χρησιμοποιημένα αντικείμενα με σκοπό την περαιτέρω διαχείρισή τους σύμφωνα με το άρθρο 4. Αποτελούν υπαίθριους και περιφραγμένους χώρους και εγκαθίστανται σε οικόπεδα ή γήπεδα, που ανήκουν στον Ο.Τ.Α. Α' βαθμού ή που ενοικιάζονται από αυτόν ή που του παραχωρούνται, για τον σκοπό αυτόν. Εντός του Πράσινου Σημείου δύναται να λαμβάνουν χώρα δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, εργασίες επιδιόρθωσης, επισκευής και ανακατασκευής προϊόντων, καθώς και δράσεις εκπαίδευσης.

Ειδικοί κάδοι περιοχής Εθνικού Πάρκου

Σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης τοποθετήθηκαν 27 μη ανοιγόμενοι κάδοι απορριμμάτων στους οικισμούς που βρίσκονται πλησίον του βιότοπου της αρκούδας και ειδικότερα στους οικισμούς (Κοτύλη, Πάχνη, Δημάριο, Αιμόνιο, Ωραίο, Ρεύμα, Θεοτόκος, Κύκνος, Σταμάτιο και Ιχθυοτροφείο Πέστροφας).

Οι συγκεκριμένοι κάδοι διαθέτουν ασφαλές κλείδωμα για να μην έχουν πρόσβαση στα απορρίμματα οι αρκούδες.

Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων

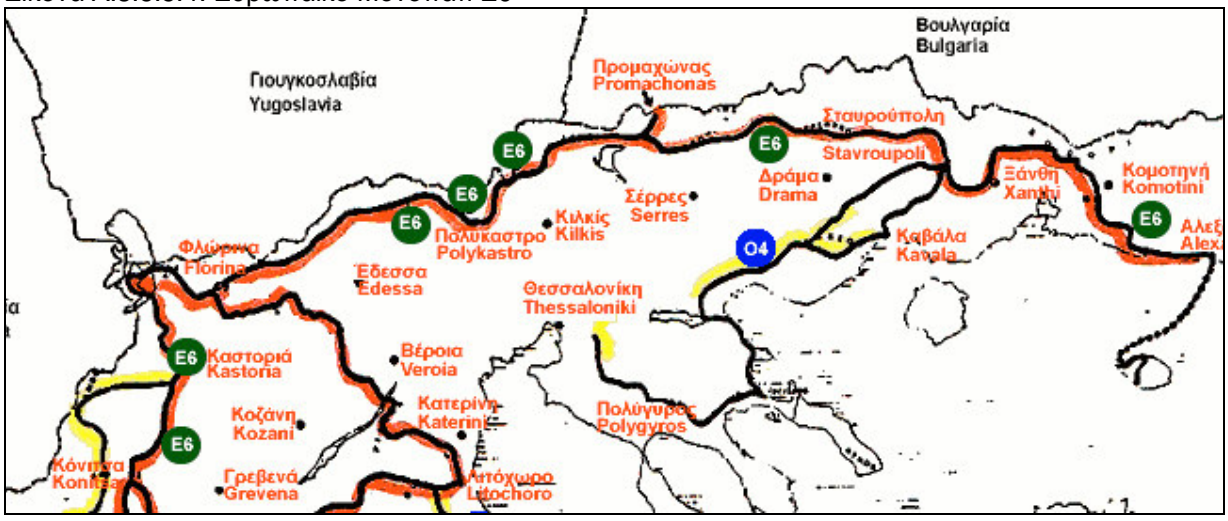
Στην περιοχή του Δήμου Μύκης δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης ή απόθεσης στερεών αποβλήτων. Επίσης στην περιοχή δεν υφίστανται αποκατεστημένοι ή ενεργοί Χ.Α.Δ.Α. (Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων).

Α.3.5.5.4 Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων

Τα δίκτυα εναλλακτικών μετακινήσεων αφορούν σε μετακινήσεις που πραγματοποιούνται με σκοπό τον περιορισμό της χρήσης Ι.Χ. οχημάτων χρησιμοποιώντας τα μέσα μαζικής μεταφοράς, το ποδήλατο, την πεζοπορία κλπ.

Στην επικράτεια του δήμου Μύκης δεν έχουν αναπτυχθεί υποδομές υποστήριξης δικτύων εναλλακτικών μετακινήσεων με εξαίρεση κάποια μονοπάτια περιπατητικών διαδρομών στους ορεινούς όγκους της περιοχής. Ειδικότερα από την περιοχή διέρχεται το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Ε6, συνολικού μήκους 5.200χλμ, το οποίο ξεκινάει από την Φινλανδία και διασχίζοντας τις Δανία- Γερμανία – Τσεχία – Αυστρία και Σλοβενία καταλήγει στην Ελλάδα όπου και διανύει τα τελευταία 1000 χιλιόμετρά του. Στην περιοχή διέρχεται πλησίον του οικισμού Κενταύρου με κατεύθυνση προς την περιοχή των Σατρών. Στην παρακάτω εικόνα αποτυπώνεται η διαδρομή του μονοπατιού Ε6 στην ελληνική επικράτεια.

Εικόνα Α.3.5.5.4: Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Ε6

Όσον αφορά την ποδηλασία, το ιδιαίτερο ανάγλυφο της περιοχής μελέτης με τις μεγάλες κλίσεις και την έλλειψη επίπεδων εκτάσεων δεν την ευνοεί και για το λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται ανεπτυγμένη στην περιοχή.

Υπεραστικές συγκοινωνίες Δήμου Μύκης

Σημαντικός αριθμός μετακινήσεων των κατοίκων του Δήμου πραγματοποιούνται με τα δρομολόγια των ΚΤΕΛ τα οποία συνδέουν τους οικισμούς της περιοχής με το αστικό κέντρο της Ξάνθης. Η μεγαλύτερη συχνότητα δρομολογίων παρατηρείται(αυτονόητα) προς τον οικισμό του Εχίνου και τους οικισμούς Κένταυρος και Γλαύκη. Τα Σάββατα υπάρχουν δρομολόγια μόνο για τους προαναφερόμενους οικισμούς ενώ τις Κυριακές δεν υπάρχει υπεραστική συγκοινωνία προς τους οικισμούς του Δήμου. Σημαντικό πρόβλημα για μεγάλο αριθμό οικισμών του Δήμου Μύκης αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχουν καθόλου δρομολόγια του ΚΤΕΛ προς αυτούς. Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας των δρομολογίων ΚΤΕΛ προς τους οικισμούς του Δήμου.

Πίνακας Α.3.5.5.4: Δρομολόγια ΚΤΕΛ προς Δήμο Μύκης 2022

α/α	Δρομολόγιο	Ώρες δρομολογίων
1	Ξάνθη – Ωραίο	Δευτέρα – Παρασκευή 05:10, 14:25
2	Ξάνθη – Εχίνος - Μελίβοια	Δευτέρα – Παρασκευή 11:30 Σάββατο 06:20 14:30
3	Ξάνθη – Εχίνος – Σάτρες - Τέμενος	Δευτέρα – Παρασκευή 05:40, 14:00
4	Ξάνθη - Κένταυρος	Δευτέρα – Παρασκευή 05:40,11:30, 14:50 Σάββατο 06:20 14:30
5	Ξάνθη – Θέρμες - Μέδουσα	Δευτέρα – Παρασκευή 05:40, 14:00
6	Ξάνθη – Εχίνος – Μελίβοια – Κοτύλη - Δημάριο	Δευτέρα – Παρασκευή 05:15, 14:30
7	Ξάνθη - Πάχνη	Δευτέρα – Παρασκευή 06:10, 14:45
8	Ξάνθη - Μύκη	Δευτέρα – Παρασκευή 11:30, 13:00
9	Ξάνθη - Γλαύκη	Δευτέρα – Παρασκευή 06:10,07:30, 11:30 13:00, 14:45 Σάββατο 06:30 14:30

Πηγή: Κ.Τ.Ε.Λ. Ξάνθης

Α.3.6 Εξέλιξη Βασικών Κατηγοριών Χρήσεων Γης

Α.3.6.1 Καταγραφή λοιπού Θεσμικού καθεστώτος χρήσεων γης και δόμησης

Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει θεσμοθετημένες ζώνες χρήσεων γης και δόμησης.

Α.3.6.2 Παρακολούθηση εξέλιξης χρήσεων με βάση τα πιο πρόσφατα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ

Τα πιο πρόσφατα δεδομένα χρήσεων γης της ΕΛΣΤΑΤ αφορούν το έτος 2001 και παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας Α.3.6.2 : Εκτάσεις δήμου κατά Βασικές Κατηγορίες Κάλυψης/Χρήσης Γης / 2000

ΟΤΑ	Σύνολο	Καλλιεργούμενες εκτάσεις και αγραναπαύσεις	Βοσκότοποι	Δάση	Εκτάσεις καλυπτόμενες από νερά	Έκτασεις οικισμών (κτίρια, δρόμοι, κ.λ.π.)	Άλλες εκτάσεις
Δ. ΜΥΚΗΣ	313,4	21,4	17,8	269,4	0,0	0,5	4,3
Κ. ΘΕΡΜΩΝ	89,6	3,5	1,6	83,0	0,0	0,1	1,4
Κ. ΚΟΤΥΛΗΣ	79,5	9,3	1,4	68,5	0,0	0,2	0,1
Κ. ΣΑΤΡΩΝ	149,7	1,4	14,3	128,5	1,0	0,0	4,5
ΣΥΝΟΛΟ	632,2	35,6	35,1	549,4	1,0	0,8	10,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η σημερινή κατάσταση των χρήσεων γης, απεικονίζεται στο χάρτη Α3 δημιουργήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης της παρούσας μελέτης.

Συγκρίνοντας τις χρήσεις γης του 2001, σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση, προκύπτει ότι δεν έχουν επέλθει σημαντικές διαφοροποιήσεις κατά την τελευταία εικοσαετία στην περιοχή μελέτης.

Α.3.6.3 Εκτίμηση φέρουσας τουριστικής ικανότητας/ Σχέσεις πόλης - υπαίθρου

Φέρουσα τουριστική ικανότητα

Η φέρουσα τουριστική ικανότητα ενός τόπου σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού ορίζεται ως: «ο μέγιστος αριθμός ανθρώπων που μπορούν να επισκεφτούν ταυτόχρονα έναν τουριστικό προορισμό, χωρίς να προκαλέσουν φθορά, του φυσικού, οικονομικού, κοινωνικού, πολιτισμικού περιβάλλοντος και μη αποδεκτή πτώση στην ποιότητα της ικανοποίησης των επισκεπτών». Η εκτίμηση για τη φέρουσα τουριστική ικανότητα μιας χωρικής ενότητας μπορεί να βασιστεί σε διάφορες παραμέτρους, όπως ο αριθμός των επισκεπτών σε σχέση με τα διαθέσιμα καταλύματα, η κατανάλωση των φυσικών πόρων, οι ανεπτυγμένες τουριστικές υποδομές κ.α. Στην περίπτωση του Δήμου Μύκης, οι παράγοντες που μπορούν να ληφθούν υπ' όψιν για την εκτίμηση της φέρουσας τουριστικής ικανότητας είναι οι παρακάτω:

- Η δυναμικότητα των παρεχόμενων κλινών σε επίπεδο δήμου είναι πολύ μικρή (υπάρχουν λίγες διαθέσιμες κλίνες στην περιοχή των ιαματικών λουτρών). Στην νότια περιοχή του δήμου λειτουργεί μία μονάδα ενοικιαζόμενων κατοικιών νοτιαανατολικά του οικισμού Διάφορο και μία ξενοδοχειακή μονάδα στο νότιο όριο του δήμου επί της εθνικής οδού (Ε55) Ξάνθης – Εχίνου. Συνολικά υπάρχουν λίγες ανεπτυγμένες υποδομές στήριξης του τουριστικού κλάδου. Στην περιοχή των ιαματικών πηγών τα τελευταία χρόνια πραγματοποιούνται κάποιες ενέργειες αναβάθμισης των υποστηρικτικών υποδομών των λουτρών.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αφορά ημερήσιους επισκέπτες που δεν πραγματοποιούν διανυκτερεύσεις ή εξυπηρετούνται από καταλύματα του Δήμου Ξάνθης.
- Δεν παρατηρείται εποχικότητα στην τουριστική κίνηση της περιοχής.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι δεν τίθεται θέμα εξάντλησης της φέρουσας τουριστικής ικανότητας στην περιοχή μελέτης καθώς η δυναμικότητα των υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων είναι πάρα πολύ μικρή. Επί της ουσίας ο τουριστικός κλάδος είναι ελάχιστα ανεπτυγμένος και αδυνατεί να κεφαλαιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει ο Δήμος στο τομέα του εναλλακτικού τουρισμού (φυσιολατρικός, περιπατητικός κλπ). Ωστόσο διακρίνονται ευοίωνες προοπτικές ανάπτυξής του με την προϋπόθεση χάραξης ανάλογου σχεδιασμού και κατάλληλων πολιτικών αλλά και διενέργειας αξιόλογων επενδύσεων στον τομέα.

Σχέσεις πόλης - υπαίθρου

Στην περίπτωση του Δήμου Μύκης, όπως αναφέρθηκε, η διάρθρωση του οικιστικού δικτύου είναι πολυκεντρικής μορφής, χωρίς να υπάρχει ο ισχυρός πόλος που δημιουργεί διακριτές σχέσεις πόλης – υπαίθρου. Σύμφωνα με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΦΕΚ248 Α.Α.Π./2018) αναγνωρίζεται το τρίπολο Εχίνου – Σμίνθης – Κενταύρου σχετιζόμενο με τη χωρική οργάνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, ως ενότητα ανάπτυξης κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει και περιοχές συνδυασμένης οικοανάπτυξης.

Ρόλο τοπικών κέντρων διαδραματίζουν οι οικισμοί του Εχίνου, της Σμίνθης, του Κενταύρου, της Μύκης, της Γλαύκης, της Πάχνης και του Ωραίου, αλληλεπιδρώντας με τις περιφερειακές τους ζώνες σε μια αναλογική σχέση πόλης – υπαίθρου, αλλά και αλληλοσυμπληρώνοντας μεταξύ τους την ολοκλήρωση της παροχής λειτουργιών και εξυπηρετήσεων. Ο Εχίνος συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό εξυπηρετήσεων του τριτογενούς κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, καλύπτοντας τις ανάγκες και των υπόλοιπων οικισμών του δήμου σε σημαντικό βαθμό. Κρίσιμο ρόλο σαν υπερτοπικό κέντρο έχει το γειτονικό αστικό συγκρότημα της πόλης της Ξάνθης, παρέχοντας σειρά αστικών εξυπηρετήσεων, οι οποίες δεν προσφέρονται από τους οικισμούς του δήμου.

Επί της ουσίας δεν φαίνεται να εφαρμόζεται διακριτά το μοντέλο πόλης – υπαίθρου στο εσωτερικό του Δήμου Μύκης, ο οποίος σαν αγροτοκτηνοτροφικός δήμος διαρθρώνεται σύμφωνα με το μοντέλο της ελληνικής υπαίθρου, δημιουργώντας σχέσεις εξάρτησης από το γειτονικό αστικό κέντρο.

Α.3.7 Θεσμοθετημένος σχεδιασμός περιοχών του ΟΤΑ και της περιμέτρου του

Δεν υπάρχει θεσμοθετημένος χωρικός σχεδιασμός, που να αφορά τις περιοχές του ΟΤΑ. Οι ΟΤΑ της περιμέτρου με εδαφική συνέχεια είναι:

- ο Δήμος Παρανεστίου της Π.Ε.Δράμας, στη βορειοδυτική περίμετρο του ΟΤΑ
- ο Δήμος Ξανθης της Π.Ε. Ξάνθης, στη νότια και νοτιοδυτική περίμετρο του ΟΤΑ
- ο Δήμος Ιάσμου της Π.Ε. Ροδόπης, στη νοτιοανατολική περίμετρο του ΟΤΑ

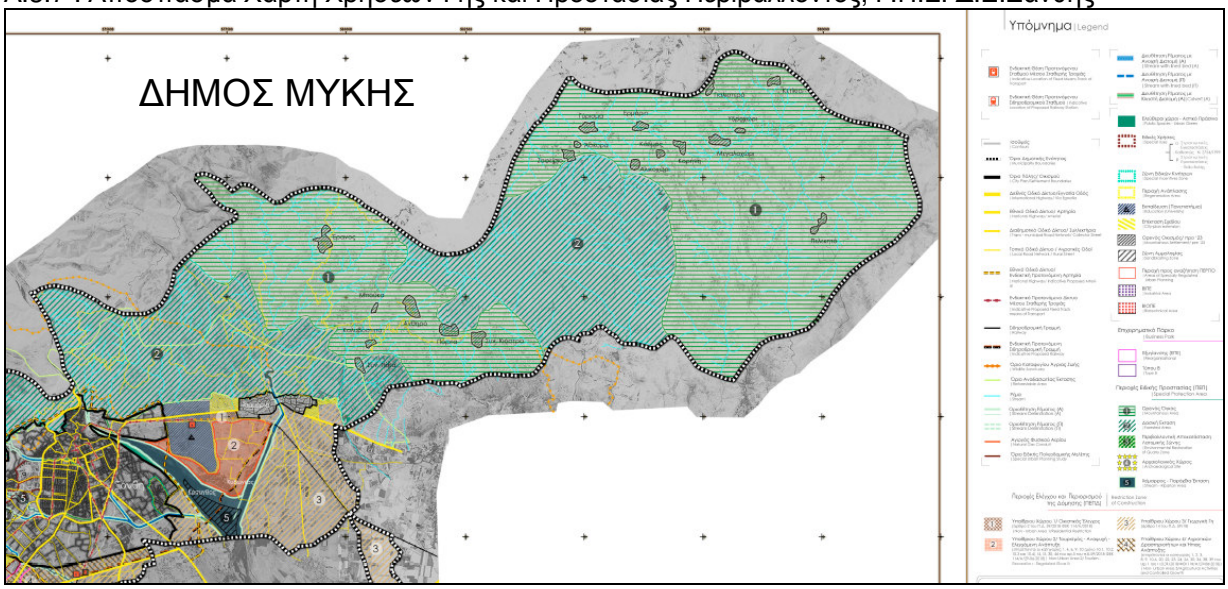
Στο Δήμο Παρανεστίου δεν υφίσταται εγκεκριμένος χωρικός σχεδιασμός, ωστόσο σε διαδικασία ανάθεσης είναι το ΤΠΣ Δήμου Παρανεστίου, που θα καθορίσει χρήσεις γης στην έκταση του. Δύναται επομένως να υπάρξει αλληλεπίδραση των υπό εκπόνηση μελετών, ώστε να καθοριστούν συμβατές χρήσεις γης στις γειτονικές ζώνες των δύο ΟΤΑ.

Στο Δήμο Ιάσμου δεν υφίσταται εγκεκριμένος χωρικός σχεδιασμός. Σε διαδικασία εκπόνησης είναι και το Τ.Π.Σ. του όμορου Δήμου Ιάσμου, από την ομάδα μελέτης του

παρόντος. Κατά την φάση του καθορισμού των προτεινόμενων χρήσεων γης, και στις δύο μελέτες, θα ληφθεί υπόψη η συνέχεια των χρήσεων στις γειτονικές περιοχές των δήμων.

Στο δήμο Ξάνθης εγκρίθηκε η μελέτη: «Δημιουργία ψηφιακών χαρτογραφικών υποβάθρων και Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Ξάνθης», (ΦΕΚ404Δ/17.06.2022). Η μελέτη περιλαμβάνει την Δημοτική Ενότητα Ξάνθης (δεν περιλαμβάνεται η περιοχή του πρώην Δήμου Σταυρούπολης). Σύμφωνα με την προαναφερόμενη μελέτη, στις περιοχές που γειτνιάζουν με το Δήμο Μύκης, έχουν καθοριστεί ζώνες «ορεινού όγκου» και «δασικών εκτάσεων», όπως φαίνεται στο παρακάτω απόσπασμα του χάρτη χρήσεων γης της μελέτης. Με δεδομένο τον καθορισμό ζωνών από το εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. Ξάνθης, θα ληφθεί μέριμνα στα πλαίσια της παρούσας να υπάρχει αντιστοιχία των χρήσεων γης που θα καθοριστούν στις γειτνιάζουσες περιοχές της Δ.Ε. Ξάνθης με το Δήμο Μύκης.

Α.3.7 : Απόσπασμα Χάρτη Χρήσεων Γης και Προστασίας Περιβάλλοντος, Γ.Π.Σ. Δ.Ε.Ξάνθης

Πηγή: Μελέτη, «Δημιουργία ψηφιακών χαρτογραφικών υποβάθρων και *Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο* της Δ.Ε. *Ξάνθης*»

Α.4 - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ

Για τις ανάγκες ανάλυσης του σχεδιασμού και ρυθμίσεων των οικιστικών υποδοχέων οι ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης των Τοπικών Χωρικών (και νυν Πολεοδομικών) Σχεδίων (ΥΑ 27016/6-6-2017, ΦΕΚ 1975Β/2017, όπως ισχύει σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885/28-7-2021, ΦΕΚ 3545Β/2021), προβλέπουν την καταγραφή - περιγραφή - σχολιασμό συγκεκριμένων επιμέρους ειδικότερων θεματικών πεδίων, που είτε αναφέρονται στην ουσία ύπαρξης και λειτουργίας του κάθε καλυπτόμενου από τη μελέτη υποδοχέα, είτε στα μεγέθη και δεδομένα που την υπηρετούν[68]. Σε επίπεδο οργάνωσης της έρευνας οι ως άνω προδιαγραφές προσδιορίζουν μεν ότι η σχετική επεξεργασία γίνεται ανά υποδοχέα[69] προβλέπουν δε ότι:

"*Οι προδιαγραφές έχουν πεδίο εφαρμογής έναν ΟΤΑ και δύνανται να προσαρμόζονται σε σχέση με την ένταση των χωροταξικών και πολεοδομικών θεμάτων που εξετάζουν ανάλογα με:*

- *την αστικότητα των οικιστικών υποδοχέων των σχεδιαζόμενων ΟΤΑ.*
- *την ένταξη των σχεδιαζόμενων ΟΤΑ σε Μητροπολιτικές Περιοχές, Αστικά Συγκροτήματα/Λειτουργικές Αστικές Περιοχές η Πολεοδομικά Συγκροτήματα ΕΛΣΤΑΤ.*".[70]

Εισάγεται, δηλαδή, ρητά η δυνατότητα προσαρμογών σε σχέση με τα ουσιώδη ειδικότερα πολεοδομικά και χωροταξικά δεδομένα και χαρακτηριστικά των υπό μελέτη οικιστικών υποδοχέων, ώστε με την κατάλληλη προσαρμογή να καθίσταται περιεκτική και λειτουργική η επιχειρούμενη ανάλυση/αξιολόγηση κλπ.

Η (πάγια) προβλεπόμενη διάρθρωση και περιεχόμενο των ειδικότερων ερευνώμενων πεδίων είναι προσανατολισμένα στην (εύλογη) υπόθεση ότι οι οικιστικοί υποδοχείς της εκάστοτε περιοχής μελέτης έχουν στο σύνολό τους, ή έστω στην κύρια μερίδα τους, σημαντικό πληθυσμιακό και χωρικό μέγεθος, αναπτυγμένη ή έστω ευδιάκριτη, λειτουργική δομή και χαρακτηριστικά κοινωνικής/οικονομικής λειτουργίας, που έχουν υπερβεί σε επαρκή βαθμό τα δεδομένα της προνεωτερικής εποχής.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση του Δήμου Μύκης οι μελετώμενοι οικιστικοί υποδοχείς ανέρχονται σε δεκάδες και όπως εκτίθεται στη συνέχεια του κεφαλαίου: α) στο σύνολό τους δεν έχουν καλυφθεί από εξατομικευμένη θεσμική παρέμβαση χωρικού

[68] Θεσμικό πλαίσιο δόμησης, υποδομές κλπ.
[69] Ενότητα ΙΙΙ των προδιαγραφών – Κεφάλαιο Α.4.
[70] Ενότητα ΙΙ των προδιαγραφών – τελευταία εδάφια.

σχεδιασμού (έγκριση σχεδίου, καθορισμό ορίων, επιβολή ειδικών όρων δόμησης κλπ), β) στη συντριπτική πλειοψηφία τους εμφανίζουν μικρό ως πολύ μικρό μέγεθος, στοιχειώδη λειτουργική δομή και κατά κανόνα παντελή απουσία λειτουργικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών αστικότητας. Δηλαδή, εμφανίζουν χαρακτηριστικά που από πολλές απόψεις δεν αντιστοιχούν στα δεδομένα του ιδεατού μοντέλου "αστικού" και, σχετικά έστω, αναπτυγμένης δομής οικισμού, στο οποίο αντιστοιχεί η οργάνωση των προδιαγραφών.

Επομένως, με δεδομένη και την πρόβλεψη ελαστικότητας που αποδέχονται οι ίδιες οι ισχύουσες προδιαγραφές, και για λόγους αποφυγής δύσχρηστων μη ουσιαστικών ή απεραντολόγων και μη λειτουργικών κειμένων στην επεξεργασία του κεφαλαίου Α.4, επιλέγεται κατ' αρχήν η κατά θέμα ανάλυση δεδομένων "συλλογικά" (είτε για το σύνολο είτε για κατά περίπτωση υποομάδες) και εν συνεχεία η συνοπτική παρουσίαση εκείνων των υποδοχέων που εμφανίζουν αξιόλογο πληθυσμιακό και χωρικό μέγεθος και αισθητή λειτουργική δομή.

Α.4.1 Οικιστική Δομή

Α.4.1.1 Εγκεκριμένες και υπό έγκριση περιοχές για οικιστική χρήση (σχέδια πόλης, οριοθετήσεις, επεκτάσεις από ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ κλπ.)

Α.4.1.1.1 Εισαγωγή

Η Δυτική Θράκη ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Κράτος το 1920, ενώ μέχρι το 1913 ανήκε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και στο διάστημα 1913-1920 είχε περιέλθει στο Βασίλειο της Βουλγαρίας, οι δε υφιστάμενοι τότε οικισμοί έφεραν ονομασίες μη ελληνικής μορφολογίας και ετυμολογίας[71]. Η πλειονότητα των οικισμών του Δήμου περιλήφθηκε στην απόφαση 103/298/29-8-1921 του τότε Υπουργού Πολιτικού Διοικητή Θράκης (ΦΕΚ - παράρτημα- τεύχος Β φύλλο 1 της 18-9-1921) με την οποία καθορίστηκαν νέα ονόματα ελληνικής ετυμολογίας.

Η υπαγωγή της Δ. Θράκης στο διοικητικό σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης της υπόλοιπης χώρας έγινε το 1924 με Δ/γμα με το οποίο, στη σημερινή επικράτεια του Δήμου Μύκης, αποφασίστηκε η ίδρυση έξι Κοινοτήτων με καθορισμό της έδρας τους και των οικισμών και οικιστικών θέσεων που τις συναποτελούσαν (ΦΕΚ 194Α/14-7-1924)[72]. Μεταγενέστερα και μέχρι το 1997 δεν υπήρξαν ουσιώδεις μεταβολές των εκτατικών ορίων των αρχικών εκείνων ΟΤΑ επήλθαν όμως μεταβολές στην καθορισθείσα έδρα μερικών και παρατηρήθηκαν αυξομειώσεις στον αριθμό και ταυτότητα των καταγραφόμενων οικισμών, σε μεταγενέστερες απογραφές πληθυσμού. Το τελευταίο αυτό φαινόμενο παρατηρείται περισσότερο στις Κοινότητες της νότιας και νοτιοανατολικής ζώνης του σημερινού Δήμου και συνεχίστηκε και μετά το 1997 και το 2010 όταν σε πρώτη φάση (σχέδιο "Καποδίστριας") επήλθε σύμπτυξη αρχικά τριών ΟΤΑ και σε δεύτερη φάση (σχέδιο "Καλλικράτης") του συνόλου των αρχικών Κοινοτήτων σε ένα ενιαίο Δήμο. Προσεκτική προσέγγιση των δεδομένων, (ιστορικών, χωρικών, ειδικότερων χαρακτηριστικών κλπ)[73]

[71] Συχνά παραδίδονται για τον ίδιο οικισμό ονόματα τόσο τουρκικής και όσο και σλαβικής ετυμολογίας (παραλλήλως χρησιμοποιούμενα).

[72] Εκτενής καταγραφή του διοικητικού ιστορικού της περιοχής που υπάγεται σήμερα στο Δήμο Μύκης παρατίθεται σε ιδιαίτερο συνοδευτικό παράρτημα.

[73] Σε πολλές περιπτώσεις προκύπτει μαρτυρία (πχ από τον Θρακικό Ηλεκτρονικό Θησαυρό) περί ύπαρξης του οικισμού (φερ ειπείν στο πλαίσιο των διοικητικών σχημάτων που είχαν εφαρμοστεί τουλάχιστο κατά την ύστερη τουρκοκρατία). Η ύπαρξη των ονομάτων μη ελληνικής και κυρίως τουρκικής ετυμολογίας αποτελεί στοιχείο αναγωγής της ύπαρξής τους σε χρόνο πριν το 1920, Το μικρό χωρικό και πληθυσμιακό μέγεθος και οι πολύ μικρές αποστάσεις από τους μεγαλύτερους έδινε περιθώριο στους εκάστοτε οργανωτές των απογραφών να επιλέξουν μεταξύ αυτοτελούς καταγραφής ή συναρίθμησης με τον πληθυσμό πλησιόχωρου μεγαλύτερου οικισμού.

άγει στο συμπέρασμα ότι με την εξαίρεση ελάχιστων ειδικών περιπτώσεων[74] αυτές οι μεταβολές αφορούν σε οικιστικούς υποδοχείς που προϋπήρχαν της, μεταγενέστερης της ίδρυσης του ΟΤΑ, πρώτης εμφάνισης του υποδοχέα σε απογραφή και συχνά εξακολούθησαν να υπάρχουν και μετά την μη αυτοτελή καταγραφή παρουσίας σε νεότερες απογραφές[75].

Η διάταξη της χωρικής κατανομής των οικισμών ουσιαστικά δεσμεύθηκε από τα δεδομένα του ανάγλυφου με αποτέλεσμα την ανάπτυξή τους κατά μήκος των σχηματισμών (ρεματιές και κοιλάδες), που εισδύουν στον ορεινό όγκο της Ροδόπης (σε υψόμετρα που εκτείνονται από 230 έως 870μ) και υπαγόρευσαν αντίστοιχούς άξονες μετακίνησης (δίκτυα μονοπατιών που σταδιακά εξελίχθηκαν σε οδικά). Η ίδια διάταξη και περιορισμοί του ανάγλυφου καθόρισαν τόσο τις κοινωνικολειτουργικές ομαδοποιήσεις, που κατεύθυναν τις επιλογές αρχικής διοικητικής οργάνωσης σε έξι κοινότητες, αλλά και τη σημερινή εξέλιξη της κοινωνικοοικονομικής δομής του αστερισμού των οικιστικών υποδοχέων του Δήμου.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της Απογραφής 2011 στο Δήμο υπάγονται 60 οικιστικοί υποδοχείς[76], εκ των οποίων οι 5, αν και ενεργοί στο παρελθόν, φαίνεται να έχουν εγκαταλειφθεί[77]. Το πληθυσμιακό μέγεθος των πενήντα πέντε ενεργών υποδοχέων στην απογραφή του 2011 εμφανίζεται άνισο και κυμαίνεται από 2 μέχρι 2.580 άτομα με μη συνεχή κλιμάκωση πληθυσμιακών μεγεθών[78] και με έντονη παρουσία των μικρών ή οριακά επιβιούντων και μη βιώσιμων οικισμών, για την πλειοψηφία των οποίων τα διαχρονικά στοιχεία δείχνουν ότι το μικρό μέγεθος είναι εγγενές χαρακτηριστικό και όχι προϊόν προϊούσας συρρίκνωσης.

Ειδικότερα στην απογραφή του 2011 και με βάση τις επιλογές διενέργειάς αυτής, καταγράφηκε η παρουσία:

- 2 οικισμών με πληθυσμό άνω των 2.001 κατοίκων (Κένταυρος 2.580κ, Εχίνος 2.486 κ)

[74] Απαλοιφή της οικιστικής θέσης (στρατιωτικής εγκατάστασης) «τάγμα προκαλύψεως» από την Κοινότητα Εχίνου. Ανάδειξη της οικιστικής θέσης «Ιαματικές Πηγές» στην Κοινότητα Θερμών.

[75] Χαρακτηριστικά παραδείγματα οι οικισμοί Τσούκα, Κορφοβούνιον, Γιαννοχώριον και Θεοτοκάτον της τότε Κοινότητας Σατρών που καταγράφηκαν αυτοτελώς στις απογραφές του 1961 και 1971 και από το 1981 δηλώνεται ρητά (Λεξικό Διοικητικών Μεταβολών, ΕΕΤΑΑ 2002) ότι συναπογράφονται αντίστοιχα με τους Τσαλαπετεινό, Πολύσκιο, Ακραίο και Δουργούτι, παρότι εξακολούθησαν να έχουν πραγματική κατοίκηση και χωρικά διακριτή παρουσία.

[76] Επισημαίνεται ότι μεταξύ αυτών δεν περιλαμβάνονται δομές συλλογικής οίκησης (π.χ. μοναστήρια, ευαγή ιδρύματα, στρατιωτικές εγκαταστάσεις κλπ.) ούτε αναπτύξεις από σύγχρονες ειδικές διαδικασίες διαμόρφωσης οικιστικού χώρου (π.χ. οικοδομικοί συνεταιρισμοί).

[77] Εμφανίζουν μηδενική παρουσία απογραφόμενων κατοίκων. Ανάλογα φαινόμενα σε μικρότερη κλίμακα έχουν καταγραφεί και σε προηγούμενες απογραφές. Αντιθέτως υπάρχουν και οικισμοί που δεν αναφέρονται στην απογραφή του 2011 αλλά η παρουσία τους, με ή χωρίς απογραφόμενο πληθυσμό, έχει καταγραφεί σε προηγούμενες απογραφές.

[78] Το πραγματικό πληθυσμιακό μέγεθος κάποιων είναι μικρότερο διότι μερικά οικιστικά αθροίσματα δεν απογράφονται διακεκριμένα, αλλά οι κάτοικοί τους συναριθμούνται με άλλους. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι 41 από τους, έστω και τυπικά, ενεργούς οικισμούς εμφανίζουν πληθυσμούς κάτω των 250 κατοίκων και από αυτούς οι 20 κάτω των 50 κατοίκων.

- 0 οικισμών με πληθυσμό 1.501 έως 2.000 κατοίκων
- 3 οικισμών με πληθυσμό 1.001 έως 1.500 κατοίκων (Γλαύκη 1.447κ, Μύκη 1.313κ, Πάχνη 1.031κ)
- 3 οικισμών με πληθυσμό 501 έως 1.000 κατοίκων (Δημάριο 623κ, Μελίβοια 588κ, Ωραίο 576 κ)
- 6 οικισμών με πληθυσμό 251 έως 500 κατοίκων (Κοτύλη 429κ, Άνω Θέρμες 332, Άλμα 321κ, Σμίνθη 277κ, Μάνταινα 276κ, Αιώρα 268κ)
- 12 οικισμών με πληθυσμό 101 έως 250 κατοίκων (Γοργόνα 217κ, Κύκνος 206κ, Μέδουσα 195κ, Σάτρες 189κ, Τέμενος 171κ, Κίρρα 170κ, Ρεύμα 148κ, Κουτσομύτης 145κ, Προσήλιο 142κ, Χρυσό 140κ, Θέρμες 117κ, Ζουμπούλι 109κ)
- 9 οικισμών με πληθυσμό 51 έως 100 κατοίκων (Σιρόκο 100κ, Όαση 96κ, Κότινο 80κ, Αιμόνιο 75κ, Μέσες Θέρμες 73κ, Τρίγωνο 71κ, Στήριγμα 69κ, Σούλα 68κ, Ποταμοχώρι 58)
- 10 οικισμών με πληθυσμό 10 έως 50 κατοίκων (Άνω Ζουμπούλι 49κ, Διάφορο 39κ Διάσπαρτο 39κ, Άνω Κίρρα 34κ, Καλότυχο 31κ, Πύργος 28κ, Κίδαρη 28κ. Θεοτόκος 26κ, Κοττάνη 26κ, Γιδότοπος 15κ)
- 10 οικισμών με πληθυσμό έως 10 κατοίκων (Κορυφή 10κ, Σταμάτι 6κ, Ιαματικές Πηγές 5κ, Ρεματιά 4κ, Τσαλαπετεινός 4κ, Δουργούτι 3κ, Λυκότοπος 3κ, Πολύσκιο 3κ, Πανέριο 2κ, Ακραίος 2κ)
- 5 οικισμών με μη παρουσία κατοίκων (Καπνοανθός, Αχλαδιά, Κρανιά, Ράχη, Βασιλοχώρι).

Η δομή της κατανομής των οικιστικών υποδοχέων δεν είναι ομοιογενής στο σύνολο της δημοτικής επικράτειας, καθώς στη βόρεια και βορειοανατολική ζώνη αυτής (ΤΚ Ωραίου, ΔΕ Κοτύλης, ΔΕ Θερμών) διαφέρει από εκείνη των κεντρικής και νότιας ζώνης (ΔΚ Εχίνου, ΔΚ Μύκης, ΔΕ Σατρών). Στην πρώτη ζώνη απαντώνται κυρίως οικισμοί μικρού μεγέθους που κατά κανόνα απέχουν μεταξύ τους μέτριες ως σημαντικές αποστάσεις και, έστω και μακροσκοπικά, διατηρούν χαρακτήρα "αυτοτέλειας". Στη δεύτερη ζώνη απαντώνται καταρχήν οι οπωσδήποτε μεγαλύτεροι και ουσιαστικά αυτοτελείς οικισμοί, η ανάπτυξη των οποίων φαίνεται να σχετίζεται και με την άμεση σύνδεση με το βασικό οδικό δίκτυο της περιοχής[79]. Αρκετοί από τους σημαντικότερους οικισμούς κατά κανόνα πλαισιώνονται και περιβάλλονται από μικρούς οικισμούς, σε ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ τους, με εμφανή αδυναμία αυτοτελούς εξυπηρέτησης και αναγκαία εξάρτηση από παρακείμενο μεγαλύτερο οικισμό, απέναντι στον οποίο

[79] Π.χ. η ανάδειξη της Σμίνθης σε έδρα του Δήμου αντί της πολύ μεγαλύτερης Μύκης ή άλλων ανάλογου μεγέθους οικισμών της περιοχής, ενδεχομένως σχετίζεται με το γεγονός ότι εντοπίζεται σε επίκαιρο σημείο του οδικού δικτύου.

λειτουργούν ως οιωνεί "απομακρυσμένες γειτονιές"[80]. Τα χωρικά χαρακτηριστικά και η πληθυσμιακή εξέλιξη στην πλειοψηφία των μικρών οικιστικών υποδοχέων, ιδίως του νότιου τομέα του Δήμου (τ. κοινότητες Μύκης και Σατρών), δείχνουν ότι ουσιαστικά είναι απλές μικροσυγκεντρώσεις πολύ λίγων κατοικιών και αντίστοιχων βοηθητικών κτισμάτων, σε συνδυασμό με κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, και σε κάποιες περιπτώσεις χαλαρές ομαδοποιήσεις λίγων παρακείμενων μικροσυγκεντρώσεων, που δεν εξελιχθήκαν σε κάποιο σημαντικότερο από λειτουργική και πληθυσμιακή άποψη οργανισμό[81].

Οι τάσεις στην εξέλιξη του πληθυσμιακού μεγέθους των οικιστικών υποδοχέων[82] μέχρι σήμερα είναι χρήσιμο να σκιαγραφηθούν τόσο για το διάστημα από το 1961, όταν ακόμα η περιοχή τελούσε υπό ειδικό καθεστώς ενδοστρέφειας, όσο και κατά την πιο πρόσφατη περίοδο (πχ μετά το 1991), οπότε καταγράφεται επιταχυνόμενη αναπροσαρμογή των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων και ανάλογη επανατοποθέτηση του ρόλου και λειτουργίας των οικισμών. Από τα δεδομένα των αντίστοιχων απογραφών πληθυσμού[83] συνάγεται ότι η μεταβολή του συνολικού πληθυσμού του Δήμου, σε βάθος πεντηκονταετίας, όπως και στην πρόσφατη περίοδο, καταγράφεται μεν θετική όμως παρατηρούνται ιδιαίτερα σημαντικές διαφοροποιήσεις τόσο μεταξύ των ΔΕ/ΤΚ όσο και μεταξύ των επιμέρους οικισμών (όχι πάντα ομόρροπες).

Ειδικότερα για τους οικισμούς, που η παρουσία τους καταγράφηκε στην απογραφή του 2011, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

<u>Στη ΔΕ Θερμών.</u>

- Σε επίπεδο συνόλου ΔΕ στην αρχή της πεντηκονταετίας υπήρξε βραχύβια αύξηση και στη συνέχεια παρατηρήθηκε σταθερά τάση ισχυρής μείωσης του πληθυσμού, εντεινόμενη προς το τέλος της περιόδου.
- Στους επιμέρους οικισμούς καταγράφηκαν:

[80] Πολλά από τα τουρκικής ετυμολογίας παλαιά ονόματα περιέχουν ως συνθετικό στοιχείο τον όρο mahale (= γειτονιά) δείχνοντας ότι στη συνείδηση των οικιστών δε θεωρούνταν στην κυριολεξία «οικισμοί» αλλά ως υποδεέστερα επιμέρους οικιστικά αθροίσματα, (χωρικώς αυτοτελή, αλλά λειτουργικώς εξαρτημένα) δηλαδή συστατικά τμήματα ευρύτερου συνόλου.

[81] Η ιδιαιτερότητα διαχρονικής παρουσίας ορισμένων πληθυσμιακά αδύναμων οικισμών ενδεχομένως απηχείται και στην καταγεγραμμένη παράδοση που συνδέεται με οικισμούς της περιοχής, ότι δηλαδή βαρύνονται με την κατάρα (διελθόντων και μη φιλοξενηθέντων "αγίων"), «*να μη αυξηθεί ο αριθμός των κατοικιών τους*». [Πηγή: Κύριλλος Πατριάρχης Βουλγαρίας "Βουλγαρομωαμεθανικοί οικισμοί της νότιας Θράκης", Σόφια 1960.]
Ελληνική έκδοση: "Περιήγηση και καταγραφή των πομακικών οικισμών Ξάνθης και Κομοτηνής" (1942 - 1944), μετάφραση Α.Π. Μπαλέντροβα, Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης, Ξάνθη 2008).

[82] Τα διαχρονικά και πρόσφατα πληθυσμιακά δεδομένα των οικισμών εκτίθενται στο κεφάλαιο Α.2.

[83] Τα στοιχεία των απογραφών ως το 1981 αποτυπώνουν μόνο τον "πραγματικό" πληθυσμό ενώ από το 1991 και τον "μόνιμο" (που θεωρείται πιο ακριβής), επομένως η συσχέτιση των καταγραφών σκιαγραφεί τάσεις και όχι ακριβείς σχέσεις.

> Ισχυρές αυξήσεις ή μειώσεις πληθυσμού των επιμέρους οικισμών με ανατροπή της πληθυσμιακής ιεραρχίας (μετατόπιση του πληθυσμιακού βάρους από την Μέδουσα στις Άνω Θέρμες[84]).
> Για τους κάτω των 100 κατοίκων, ως απότοκο της μείωσης πληθυσμού, διολίσθηση στην κατεύθυνση λειτουργικής εξάρτησης από ευρωστότερο οικισμό, αλλά και κίνδυνος πληθυσμιακής κατάρρευσης.

Στη ΔΕ Κοτύλης.

- Σε επίπεδο συνόλου ΔΕ παρατηρήθηκε ουσιαστική σταθερότητα (αισθητή αύξηση του πληθυσμού μέχρι το 2001 και μικρή κάμψη στη συνέχεια).
- Στους επιμέρους οικισμούς καταγράφηκαν ισχυρή αύξηση και σταθεροποίηση σε υψηλό επίπεδο του πληθυσμού της Πάχνης μετά το 1971, και μικρές αυξομειώσεις του πληθυσμού των λοιπών πλην του Αιμονίου που εμφανίζει μεγάλη μείωση και κίνδυνο πληθυσμιακής κατάρρευσης.

Στη ΔΕ Σατρών.

- Σε επίπεδο συνόλου ΔΕ παρατηρήθηκε ραγδαία και ισχυρή τάση μείωσης του πληθυσμού.
- Σε επίπεδο επιμέρους οικισμών καταγράφηκαν αντιστοίχως ισχυρές, αλλά μη ομοιόμορφες, τάσεις μείωσης πληθυσμού οι οποίες, με την εξαίρεση των Σατρών και του Τεμένους, οι λοιποί έχουν φθάσει στο όριο πληθυσμιακής κατάρρευσης.
- Μετά το 1981 η τότε ΕΛΣΤΑΤ έπαψε να απογράφει αυτοτελώς τους κατοίκους τεσσάρων οικισμων (Τσούκας, Κορφοβουνίου, Γιαννοχωρίου, Θεοτοκάτου), την παρουσία των οποίων -όπως ή άλλως- δεν κατέγραφε πριν το 1961, αλλά τους συναρίθμησε με συγκεκριμένους γειτονικούς.
- Οι μικροί και προβληματικής βιωσιμότητας οικισμοί τελούν σε πλήρη λειτουργική εξάρτηση από τις Σάτρες.

Στην ΤΚ Ωραίου (της ΔΕ Μύκης).

- Με εξαίρεση τη δεκαετία 1961/1971 στην υπόλοιπη περίοδο 1971-2011 παρατηρείται σταθερή τάση σημαντικής μείωσης του συνολικού πληθυσμού.
- Ανάλογη είναι η εξέλιξη του πληθυσμού των επιμέρους οικισμών, δύο από τους οποίους έχουν φθάσει στο όριο πληθυσμιακής κατάρρευσης και ένας έχει εγκαταλειφθεί.

Στην ΤΚ Εχίνου (της ΔΕ Μύκης).

- Σε όλη την περίοδο 1961-2011 παρατηρούνται σχετικά ήπιες μειώσεις του συνολικού πληθυσμού και ως το 2001 μη παράλληλες αυξομειώσεις στους δύο οικισμούς της ΤΚ.

[84] Η πληθυσμιακή ενίσχυση των Άνω Θερμών δεν συνδέθηκε με αναλογική ενίσχυση λειτουργικού ρόλου (δηλαδή εγκατάσταση λειτουργιών κοινωνικής υποδομής) που προσανατολίστηκε στις Ιαματικές Πηγές.

Μετά το 2001 η τάση του συνόλου αναστρέφεται λόγω σημαντικής ανάκαμψης του πληθυσμού του Εχίνου και ισχυρής συγκράτησης του πληθυσμού της Μελίβοιας.

Στην ΤΚ Μύκης.

- Καταγράφεται ισχυρή αύξηση του συνολικού πληθυσμού τόσο σε όλη την περίοδο μετά το 1961, όσο και κατά την πρόσφατη περίοδο.
- Σε επίπεδο επιμέρους οικισμών οι τάσεις πληθυσμιακών εξελίξεων είναι αποκλίνουσες, δεν εντάσσονται σε ενιαίο σχήμα εξέλιξης και εμφανίζουν και ιδιαιτερότητες καθώς:
  - Μετά από εμφανή υποχώρηση στην αρχή της περιόδου, ο αρχικά μικρός οικισμός Σμίνθη, (έδρα του Δήμου από το 1997) εμφάνισε μετά το 1981 ιδιαίτερα ισχυρή τάση αύξησης, αλλά και μείωση στη συνέχεια στο τέλος της περιόδου.
  - Οι πληθυσμιακά μεγαλύτεροι (Κένταυρος, Μύκη, Γλαύκη) εμφάνισαν εξέλιξη ανάλογη και ομόρροπη του συνόλου του Δήμου.
  - Η παρουσία των πληθυσμιακά μέτριων οικισμών καταγράφεται συνεχής σε όλη τη διάρκεια της περιόδου με αρχικά ήπια τάση αύξησης, που είτε εντάθηκε στις τελευταίες δεκαετίες, είτε ακολουθήθηκε από μικρή κάμψη στο τέλος της περιόδου.
  - Στους πληθυσμιακά μικρούς και πολύ μικρούς οικισμούς η μεγαλύτερη ομάδα καταγράφει συνεχή παρουσία σε όλη τη διάρκεια της περιόδου, ενώ μερικοί καταγράφουν παρουσία σε κάποιες μόνο από τις απογραφές, παρόλο που τα χαρακτηριστικά τους αλλά και οι κοινωνικές-πολιτικές-οικονομικές συνθήκες των αντίστοιχων περιόδων δεν ευνοούσαν την ανάπτυξη νέων οικιστικών συγκεντρώσεων.
  - Η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών σταθερής παρουσίας είναι άνιση και περιλαμβάνει περιπτώσεις π.χ. αυξομειώσεων, ουσιαστικής σταθερότητας, περιορισμένης μείωσης, κατάρρευσης κλπ.
- Η διαλείπουσα παρουσία/απουσία οικισμών στο βαθμό που οφείλεται στον τρόπο οργάνωσης της απογραφής, ενδεχομένως εγείρει θέμα ουσιαστικής αξιοπιστίας των πραγματικών πληθυσμιακών μεγεθών των υπολοίπων.

Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι για την επεξεργασία του παρόντος κεφαλαίου, πλέον της πρωτογενούς επιτόπιας έρευνας που πραγματοποιήθηκε και της ανάλογης έρευνας σε υπηρεσίες, αξιοποιούνται πληροφορίες και δεδομένα από:

1. Τη "*Μελέτη μορφολογικών κανόνων δόμησης και αρχιτεκτονικής στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων, της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*", Λαγός Δ., Κουτάκος Χρ.
2. Το "*Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014*".

Α.4.1.1.2 Οικισμοί με εγκεκριμένο σχέδιο πόλης

Στο σύνολο των οικιστικών υποδοχέων της περιοχής μελέτης δεν έχει εγκριθεί σχέδιο πόλης οιουδήποτε θεσμικού υποβάθρου, όπως σχέδιο πόλης κατά το κεφάλαιο Α του ΝΔ της 17-7-1923, σχέδιο διανομής οικοπέδων κατά τα άρθρα 37 και 38 του Ν.1337/1983, πολεοδομική μελέτη (ΠΜ) ένταξης ή επέκτασης, προβλεπόμενης από εγκεκριμένο ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ, τοπικό σχέδιο για οικιστικά προγράμματα του άρθρου 26 του Ν.1337/1983, ΠΜ οικοδομικού συνεταιρισμού ή ΠΕΡΠΟ κοκ.

Η μόνη παρουσία υφιστάμενου εγκεκριμένου σχεδιασμού έγκειται στην έγκριση Τοπικών Ρυμοτομικών Σχεδίων "σημειακού χαρακτήρα", για τον καθορισμό χώρων κοινωνικής υποδομής και συγκεκριμένα:

- Για χώρο Νηπιαγωγείου στην Πάχνη, με την Απόφαση Νομάρχη 365/12-2-1999 (ΦΕΚ 170Δ/12-3-1999)
- Για χώρο (ΜΚ) Δημοτικού Σχολείου στον Εχίνο με την Απόφαση ΓΓΠΑΜΘ 2481/24-12-2002 (ΦΕΚ 73Δ/6-2-2003), με μεταγενέστερη τροποποίηση επιμέρους όρων δόμησης (ΦΕΚ 474Δ/2008)
- Για χώρο αθλητικών εγκαταστάσεων στον οικισμό Γοργόνα με την Απόφαση Νομάρχη 3214/27-7-2007 (ΦΕΚ ΑΑΠ 346/6-8-2007)

Α.4.1.1.3 Οικισμοί οριοθετημένοι

Οικισμοί < 2.000 κατοίκων, οριοθετημένοι βάσει του ΠΔ της 24-4-1985

Στην περιοχή μελέτης δεν έχει εγκριθεί κατηγοριοποίηση ή καθορισμός ορίου οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, σε εφαρμογή του ΠΔ της 24-4-1985 (ΦΕΚ 181Δ/1985)[85], παρότι η πλειονότητα των 60 (σήμερα) οικισμών κάλυπτε τις σχετικές προϋποθέσεις (όπως η συμπερίληψη στην απογραφή του 1981 κλπ.) για υπαγωγή στο θεσμό. [86]

[85] Οι οριοθετήσεις των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, ως μηχανισμός παρέμβασης στην οργάνωση του χώρου (ανεξαρτήτως κριτικής στην οργανωτική και ουσιαστική διάσταση), ήταν -εκ του αποτελέσματος- βασικός πυλώνας της "Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης" (ΕΠΑ) της δεκαετίας του '80 και "απάντηση" σε μια σειρά πιεστικών -τότε- ζητημάτων.

[86] Οι λόγοι μη υπαγωγής των οικισμών του Δήμου Μύκης στο θεσμό των οριοθετήσεων εκτιμάται ότι άπτονται θεμάτων που δε σχετίζονται με αμιγώς τεχνοκρατικά δεδομένα.

Οικισμοί < 500 κατοίκων, οριοθετημένοι βάσει του ΠΔ της 6-12-1982

Στην περιοχή μελέτης δεν έχει εγκριθεί οριοθέτηση οικισμών κάτω των 500 κατοίκων, σε εφαρμογή του ΠΔ της 6-12-1982 (ΦΕΚ 588Δ/1982)[87], παρότι σημαντικός αριθμός των οικισμών του Δήμου κάλυπτε τις σχετικές προϋποθέσεις (όπως η απουσία σχεδίου, τα φθίνοντα ή στάσιμα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά κλπ.) για υπαγωγή στο θεσμό. [88]

Α.4.1.1.4 Οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923

Οριοθέτηση οικισμών χωρίς σχέδιο προϋφιστάμενων του 1923 [89]

Στην περιοχή μελέτης, από τη σχετική έρευνα και τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν προκύπτει να υφίστανται οικισμοί που να έχουν οριοθετηθεί μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980 με τις κατά καιρούς ισχύσασες σχετικές διαδικασίες όπως π.χ. με εφαρμογή όσων προβλέπονταν από το ΠΔ της 2-3-1981 (ΦΕΚ 138Δ/1981) "*Περί των ληπτέων υπ' όψιν στοιχείων και του τρόπου καθορισμού των ορίων των προ της 16.8.1923 υφισταμένων οικισμών των στερουμένων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, ως και καθορισμός των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών*" ή από τα ανάλογου περιεχομένου προϊσχύσαντα ΠΔ της 15-6-1977 (ΦΕΚ 225Δ/1977) και ΠΔ της 21-11-1979 (ΦΕΚ 693Δ/1979) κοκ. Επομένως στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται οικισμοί αυτής της κατηγορίας (δηλαδή με πλήρη εφαρμογή των προβλέψεων του ΠΔ της 2-3-1981).

Εντούτοις, σύμφωνα με το έγγραφο 1833/9-10-2013 της Δ/νσης Δόμησης του Δήμου Ξάνθης (το οποίο αναφέρεται στο πολεοδομικό καθεστώς όλων των οικισμών του Ν. Ξάνθης), όλοι οι οικισμοί του Δήμου Μύκης, θεωρούνται ως οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923 και ως εκ τούτου διέπονται από τις διατάξεις του ΠΔ της 2-3-1981[90], καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του, για τις περιπτώσεις μη προώθησης των προβλεπόμενων από αυτό οριοθετήσεων (Εγκ-26052/7352/117/22-6-1982, Εγκ-27433/7753/124/5-7-1982 και Εγκ-30198/1020/29-3-2022). Κατά συνέπεια, οι οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή των ανωτέρω, ιχνηλατούν έμμεσα τα όρια οικισμών προϋφιστάμενων του 1923.

[87] Ο εν λόγω θεσμός αφορούσε μια ειδική κατηγορία μικρών σχετικά οικισμών της Χώρας (κάτω των 500 κατοίκων, χωρίς σχέδιο, μη τουριστικών, μη περιαστικών και μη παραδοσιακών) και είχε ως κύριο στόχο τη συγκράτηση πληθυσμού και ει δυνατόν την αναστροφή τάσεων πληθυσμιακής συρρίκνωσης (μέσα από την ισχύ ειδικών πολεοδομικών παροχών).

[88] ο.π.

[89] Ο όρος αναφέρεται στο έτος δημοσίευσης του ΝΔ 17-7-1923 (ΦΕΚ 228Α/16-8-1923).

[90] Στο υπόψη έγγραφο δε μνημονεύονται καθόλου οι οικισμοί Κοτύλη, Μέσες Θέρμες και Καπνοανθός, για τους οποίους, δεδομένου ότι δε μνημονεύεται κάποιο διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο δόμησης, εκτιμάται ότι μάλλον διέφυγαν της προσοχής και εκλαμβάνονται επίσης ως οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923.

Περαιτέρω τεκμήρια παρουσίας οικισμών πριν το έτος 1923

Κατά την καταγραφή και συγκέντρωση στοιχείων για την περιοχή μελέτης εντοπίστηκαν επιπλέον δεδομένα, που στοιχειοθετούν περαιτέρω τεκμήρια παρουσίας της πλειονότητας των σημαντικότερων οικισμών του Δήμου πριν το έτος 1923.

❖ <u>Γενική απογραφή πληθυσμού έτους 1920</u>

Κατά την πρώτη επίσημη απογραφή πληθυσμού του Ελληνικού Κράτους, του 1920 (δηλαδή προ του 1923) απογράφηκαν στην περιοχή του σημερινού Δήμου Μύκης (ως τμήμα της τότε υποδιοίκησης Ξάνθης) 30 οικισμοί:

- Αιμόνιο
- Αιώρα
- Άλμα
- Γλαύκη
- Γοργόνα
- Δημάρι
- Εχίνος
- Θέρμες
- Ισμ.Μαχαλέ (Διάσπαρτο)
- Καλότυχο
- Κένταυρος
- Κίδαρης
- Κίρρα
- Κότινο
- Κοττάνη
- Κοτύλη
- Κύκνος
- *Λίβας*
- Μάνταινα
- Μέδουσα
- Μελιβοία
- Μύκη
- Πανέρι (με 0 κατ.)
- Πάχνη
- Πολύσκιο
- Σάτρες
- Σμίνθη
- Συρόκος (με 0 κατ.)
- Τσαλαπετεινός
- Ωραίο

Η παρουσία οικισμών με μηδενικό πληθυσμό δε σημαίνει αυτονόητα ότι ήταν ακατοίκητοι την περίοδο της απογραφής, αλλά ότι ίσως οι κάτοικοί τους απογράφηκαν τελικά σε γειτονικό οικισμό.

Ο οικισμός Λίβας έχει πάψει να εμφανίζεται στις πιο πρόσφατες απογραφές.

Η εγγραφή οικισμών στην απογραφή στοιχειοθετεί οικιστική παρουσία, ενώ η μη εγγραφή δε στοιχειοθετεί απαραίτητα οικιστική απουσία, καθώς υπάρχουν και περιπτώσεις συναπογραφής απομακρυσμένων οικιστικών συγκεντρώσεων ως γειτονιών ("μαχαλάδων") ενός πιο "κεντρικού" οικισμού (οι λεγόμενοι συνοικισμοί).

❖ <u>Απόφαση μετονομασίας οικισμών έτους 1921</u>

Με την Απόφαση 103299/29-8-1921 του τότε Υπουργού Πολιτικού Διοικητή Θράκης, (ΦΕΚ -παράρτημα- τεύχος Β φύλλο 1 της 18-9-1921) καθορίστηκαν νέα ονόματα ελληνικής ετυμολογίας στις πόλεις, κωμοπόλεις και συνοικισμούς του Νομού Ροδόπης, μεταξύ των οποίων και 116 περιπτώσεις της τότε υποδιοίκησης Ξάνθης. Στην περιοχή του Δήμου Μύκης εντοπίζονται 29 (συν)οικισμοί, και συγκεκριμένα όλοι όσοι είχαν απογραφεί το 1920, πλην του Διάσπαρτου (που η μετονομασία του από Ισμαήλ Μαχαλέ πραγματοποιήθηκε μεταγενέστερα).

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι κατά την απογραφή του 1920, που προηγήθηκε της επίσημης απόφασης μετονομασίας, είχαν ήδη χρησιμοποιηθεί τα ελληνικά ονόματα.

❖ Διάταγμα σύστασης κοινοτήτων έτους 1924

Κατά την πρώτη οργάνωση της περιοχής της Θράκης σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους και Κοινότητες), με το ΠΔ της 30-7-1924 (ΦΕΚ 194 Α / 14-7-1924), η περιοχή του σημερινού Δήμου Μύκης υπάχθηκε σε έξι Κοινότητες και μνημονεύονται 29 οικισμοί (λείπει το Διάσπαρτο / Ισμαήλ Μαχαλέ).

4) Ὁ συνοικισμὸς Ὡραῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Ὡραίου» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Ὡραίου ἑνοῦται ὁ συνοικισμὸς Κύκνος.

5) Ὁ συνοικισμὸς Κοτύλη ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Κοτύλης» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Κοτύλης ἑνοῦνται οἱ συνοικισμοὶ Αἰμόνιον, Δημάριον καὶ Πάχνη.

6) Ὁ συνοικισμὸς Θέρμαι ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Θερμῶν» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Θερμῶν ἑνοῦνται οἱ συνοικισμοὶ Κοττάνη, Κίδαρις καὶ Μέδουσα.

7) Ὁ συνοικισμὸς Σάτραι ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Σατρῶν» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Σατρῶν ἑνοῦνται οἱ συνοικισμοὶ Πολύσκιον, Τσαλαπετεινὸς καὶ Καλότυχον.

8) Ὁ συνοικισμὸς Ἐχῖνος ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Ἐχίνου» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Ἐχίνου ἑνοῦται ὁ συνοικισμὸς Μελίβοια.

9) Ὁ συνοικισμὸς Μύκη ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινότης Μύκης» μὲ ἕδραν τὸν ὁμώνυμον συνοικισμόν. Εἰς τὴν κοινότητα Μύκης ἑνοῦνται οἱ συνοικισμοὶ Αἶδας, Γλαυκή, Κένταυρος, Κίρρα, Κόϊνον, Μάνταινα, Γοργόνα, Πανέμιον, Σμίνθη, Αἰώρα, Συρόκος καὶ Ἅλμα.

Εικόνα Α.4.1: Απόσπασμα του ΒΔ της 30-7-1924
(πηγή: ΦΕΚ 194Α/1924)

❖ Ιστορικοί χάρτες

Πρόκειται για χάρτες αναγόμενους πολλές δεκαετίες στο παρελθόν, οι οποίοι πέρα από την παρουσία ενός οικισμού, μπορούν να μαρτυρήσουν και την παραμονή του στην ίδια θέση ή όχι, καθώς και άλλες ιδιαιτερότητες. Η ακρίβειά τους είναι συνάρτηση του φορέα έκδοσης.

Για την περιοχή μελέτης έχουν εντοπιστεί χάρτες του Βρετανικού Στρατού της δεκαετίας του '40 (αλλά προφανώς -εν όψει των τότε συνθηκών- βασιζόμενοι σε δεδομένα που είχαν συλλεχθεί σε πολύ προγενέστερο χρόνο).

Σε αυτή τη σειρά χαρτών μπορεί να διαπιστωθεί ότι για παράδειγμα ο οικισμός Θέρμες εμφανίζεται με το ίδιο όνομα τρεις φορές (στις θέσεις που εντοπίζονται σήμερα ο ομώνυμος οικισμός, οι Μέσες Θέρμες και οι Άνω Θέρμες). Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την (τότε) πρακτική, οικιστικές συγκεντρώσεις με σημαντικές αποστάσεις μεταξύ τους να θεωρούνται ως γειτονιές ("μαχαλάδες") του ίδιου (συν)οικισμού, κάτι που είναι εύλογο να αντιμετωπίζονταν και κατά τις απογραφικές διαδικασίες.

Εικόνα Α.4.2: Απόσπασμα χάρτη του Βρετανικού Στρατού έτους 1944
(πηγή: http://www.lithoksou.net)

❖ <u>Αναφορές σε περιηγητικά κλπ. κείμενα</u>

Σε περιηγητικά κείμενα που αναφέρονται στην περιοχή (δηλαδή κείμενα – οδηγούς για μια περιοχή) είναι λογικό να μνημονεύονται κυρίως οι πιο σημαντικοί οικισμοί. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται αναφορές και για απομακρυσμένες οικιστικές συγκεντρώσεις που "υπάγονται" σε κάποιον μεγαλύτερο οικισμό.

❖ <u>Αναφορές σε διοικητικά κείμενα των περιόδων πριν την ένταξη στο Ελληνικό Κράτος</u>

Στο πλαίσιο της ιστοσελίδας Ηλεκτρονικός Θρακικός Θησαυρός, έχει πραγματοποιηθεί έρευνα και έχει καταγραφεί το ιστορικό των σχετικών συγκροτήσεων και μεταβολών, όπου αναφέρονται ονομαστικά η ύπαρξη υπαγόμενων σε διοικητικά σχήματα οικισμών και "μαχαλάδων".

Α.4.1.1.5 Θεσμοθετημένες επεκτάσεις για κατοικία από ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ

Στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται θεσμοθετημένες επεκτάσεις για κατοικία από ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ[91], είτε του Ν.2508/1997, είτε του προγενέστερου Ν.1337/1983, διότι ουδέποτε στο παρελθόν εγκρίθηκε / εκπονήθηκε σχετικός σχεδιασμός.

Α.4.1.1.6 Θεσμοθετημένες περιοχές παραθεριστικής κατοικίας (κανονιστικοί όροι)

Στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται θεσμοθετημένες περιοχές παραθεριστικής κατοικίας (με κανονιστικούς ή άλλους όρους).

Α.4.1.1.7 Θεσμοθετημένες περιοχές α' ή β' κατοικίας με ΠΕΡΠΟ, ΠΠΑΙΠ κλπ.

Στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται θεσμοθετημένες περιοχές α' ή β' κατοικίας μέσω του μηχανισμού των Περιοχών Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης (ΠΕΡΠΟ) του Ν.2508/1997 ή μέσω του μηχανισμού των Περιοχών Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (ΠΠΑΙΠ), του Ν.4280/2014.

Α.4.1.2 Θεσμικές και άλλες ζώνες εντός οικιστικών υποδοχέων (ζώνες αναπλάσεων, αστικής αναγέννησης, ΕΧΣ, περιοχές ΖΥΣ κ.λ.π.)

Στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται θεσμικές και άλλες ζώνες εντός οικιστικών υποδοχέων[92], δεδομένου ότι όπως αναφέρθηκε στις οικείες υποενότητες της ενότητας Α.4.1.1 δεν έχουν εγκριθεί για τους οικισμούς του Δήμου Μύκης εξατομικευμένες θεσμικές παρεμβάσεις χωρικού σχεδιασμού.

[91] ΓΠΣ = Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο.
ΣΧΟΟΑΠ = Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης.

[92] Οι θεσμικές ζώνες εντός οικιστικών υποδοχέων, γνωστές και ως "ζώνες κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών", αποτελούν εργαλεία, που καθορίζουν χωρικά προσδιορισμένα τμήματα του υφιστάμενου ή προβλεπόμενου οικιστικού ιστού, για τα οποία θα ισχύουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τον τρόπο και το περιεχόμενο στοχευμένων παρεμβάσεων, ώστε ο συνολικός πολεοδομικός σχεδιασμός να κατευθυνθεί στην επίτευξη συγκεκριμένου, επιθυμητού μοντέλου πολεοδομικής ανάπτυξης κλπ. Οι ζώνες αυτές, σύμφωνα με το ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την καθεμία δύνανται να ορίζονται είτε από Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, είτε από Πολεοδομικές Μελέτες, είτε αυτοτελώς, από ειδικές προς τούτο διαδικασίες.

Α.4.2 Πολεοδομική Οργάνωση και Ποιότητα Ζωής

Α.4.2.1 Χωρητικότητα - Έλεγχος προσφοράς - επάρκειας οικιστικής γης

Η χωρητικότητα αποτελεί θεωρητικό μέγεθος και αφορά στον πληθυσμό αναφοράς στον οποίο εκτιμώνται οι ανάγκες σε κοινωνική και τεχνική υποδομή των οικισμών, μετά τη διατύπωση της Πρότασης. Παραταύτα, οι ισχύουσες προδιαγραφές απαιτούν τον υπολογισμό της και στη φάση της Ανάλυσης για τον έλεγχο της προσφοράς του θεσμοθετημένου οικιστικού χώρου και κατ' επέκταση τον έλεγχο επάρκειάς του και την αρχική εκτίμηση για ανάγκες επεκτάσεων[93]. Η χωρητικότητα υπολογίζεται ανά πολεοδομική ενότητα οικισμού και αφού συνεκτιμηθούν και οι τυχόν περιοχές ΠΕΡΠΟ, ΠΠΑΙΠ κλπ. προκύπτει η χωρητικότητα για το σύνολο του Δήμου.

Ο υπολογισμός της χωρητικότητας κάθε επιμέρους περιοχής προκύπτει από συνεκτίμηση των χωρικών, θεσμικών και ποιοτικών δεδομένων αυτής, μέσω του υπολογισμού της θεωρητικής πυκνότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα ισχύοντα πολεοδομικά πρότυπα (Απόφ. Υπ.ΠΕΧΩΔΕ 10788/5.3.2004 - ΦΕΚ285Δ/5.3.2004).

> Επισήμανση: Σύμφωνα με τις προδιαγραφές, ο υπολογισμός της χωρητικότητας θα επαναληφθεί στη φάση της πρότασης και είναι πιθανό τότε να τεθούν διαφορετικές τιμές στις επιμέρους παραμέτρους υπολογισμού, δεδομένου ότι τότε θα αναφέρεται στα δεδομένα της πρότασης και στις συνθήκες που θα διαμορφωθούν στο μέλλον, βάσει των προβλέψεων της μελέτης.

Οι παράμετροι που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της θεωρητικής πυκνότητας "d" και στη συνέχεια της χωρητικότητας "c", είναι η έκταση της περιοχής άνευ του ποσοστού εκτιμώμενων κοινόχρηστων χώρων "ε", ο (μέσος) συντελεστής δόμησης που προορίζεται για την κατοικία "σ", το σταθερότυπο ωφέλιμης επιφάνειας κατοικίας "κ", το σταθερότυπο επιφάνειας κτιρίων για τεχνική και κοινωνική υποδομή "υ" και ο βαθμός κορεσμού "λ", σύμφωνα με τους τύπους που ακολουθούν.

$$d = \frac{\sigma}{\kappa + \upsilon * \sigma} * 10^4 \qquad c = d * \varepsilon * \lambda$$

[93] Επισημαίνεται ωστόσο, ότι στην στήλη "3" του πίνακα ζητείται να καταγραφεί ο "Μέσος ΣΔ (βάσει πρότασης)".

Αναλυτικότερα κατά παράμετρο επισημαίνονται (γενικά) τα ακόλουθα:

- "ε": Πρόκειται για την έκταση της κάθε Πολεοδομικής Ενότητας (ή υποπεριοχής αυτής) από την οποία έχει αφαιρεθεί το εκτιμώμενο ποσοστό κοινοχρήστων.
- "σ": Αντιστοιχεί στο συντελεστή δόμησης που εκτιμάται ότι προορίζεται για την κατοικία. Το ύψος του σε σχέση με το ανώτατο επιτρεπόμενο ΣΔ εξαρτάται από παράγοντες όπως η ισχύουσα (θεσμοθετημένη) χρήση γης στην περιοχή, τα πραγματικά δεδομένα καταγραφής χρήσεων γης, τα γενικότερα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα της περιοχής μελέτης κλπ. Επισημαίνεται ότι όταν είναι έντονο το φαινόμενο συνεκτιμάται και η τυχόν αυθαίρετη υπέρβαση του συντελεστή δόμησης για κατοικία, που μπορεί να αντισταθμίζει την ανάλωση του ΣΔ σε άλλες χρήσεις.
- "κ": Πρόκειται για το σταθερότυπο κατοικίας (ανάλογα με το υπάρχον ή το αποδεκτό/επιθυμητό επίπεδο ποιότητας οίκησης), το οποίο εξαρτάται άμεσα από τον χαρακτήρα της περιοχής μελέτης (αστική / αγροτική) και τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των (παρόντων και προβλεπόμενων) οικιστών. Στο ύψος του σταθεροτύπου συνεκτιμάται η τυχόν συστηματική παρουσία βοηθητικών χώρων, που συνυπάρχουν με τις κατοικίες (όπως συμβαίνει στους αγροτικούς οικισμούς). Η τιμή μπορεί να κυμαίνεται από 28 έως 45 τ.μ./κατ.
- "υ": Πρόκειται για το σταθερότυπο για την τεχνική και κοινωνική υποδομή, το οποίο εξαρτάται από την υφιστάμενη και την προβλεπόμενη υποδομή κάθε Πολεοδομικής Ενότητας ή οικισμού.
- "λ": Πρόκειται για τον εκτιμώμενο βαθμό κορεσμού που καταγράφεται σήμερα για τις ενεργές οικιστικές περιοχές ή που αναμένεται να υπάρξει χωρίς περαιτέρω παρεμβάσεις (για τις μη ενεργοποιημένες οικιστικές περιοχές). Εκφράζει το ποσοστό οικοδομικής πλήρωσης μιας περιοχής και εξαρτάται τόσο από ποσοτικά (εκτιμώμενο ποσοστό αδόμητων οικοπέδων, οικοπέδων όπου δεν εξαντλείται ο επιτρεπόμενος ΣΔ κλπ.), όσο και από ποιοτικά χαρακτηριστικά (οικοπέδων που είναι δύσκολο να αξιοποιηθούν λόγω ασαφών ή πολύπλοκων κληρονομικών, εγκαταλελειμμένων χώρων κλπ.). Ανάλογα με το επίπεδο του οικισμού (στην 5βάθμια κλίμακα), τα πρότυπα θέτουν όρια επιτρεπόμενων τιμών.

Η απουσία θεσμοθετημένων ορίων οικισμών, επιτρεπόμενων χρήσεων γης και στοιχείων κοινωνικής και τεχνικής υποδομής καθιστούν δυσχερή τον υπολογισμό χωρητικότητας στην παρούσα φάση. Ως εκ τούτου, η επιχειρούμενη εκτίμηση (που πραγματοποιείται για λόγους τυπικής προσαρμογής στις απαιτήσεις των ισχυουσών προδιαγραφών), φέρει εκ των πραγμάτων επισφάλειες και δεν πρέπει να θεωρείται ως δεδομένο ότι μπορεί να οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω συντάχθηκε ο Πίνακας υπολογισμού Πυκνοτήτων και Χωρητικότητας, ο οποίος παρατίθεται (στην πλήρη του μορφή) στο τέλος του κειμένου. Στον Πίνακα Α.4.1 που ακολουθεί εκτίθενται τα κυριότερα στοιχεία του, κατά οικισμό. (όπως αναφέρθηκε στην ενότητα Α.4.1.1.7 στην περιοχή μελέτης δεν υφίστανται θεσμοθετημένες περιοχές α' ή β' κατοικίας με ΠΕΡΠΟ, ΠΠΑΙΠ κλπ.).

Πίνακας Α.4.1: Θεωρητική πυκνότητα και Χωρητικότητα κατά οικισμό

Οικισμός / τμήμα	Μόνιμος πληθυσμός 2011 (κατ.)	Θεωρητική πυκνότητα "d" (κατ./Ha)	Χωρητικότητα "c" (κατ.)
Αιώρα	268	170	413
Άλμα	321	170	410
Άνω Κίρρα	34	170	64
Γλαύκη	1.447	200	1.390
Γοργόνα	217	170	235
Διάφορο	39	170	85
Εχίνος	2.486	226	2.272
Ζουμπούλι	109	170	77
Θεοτόκος	26	170	76
Κένταυρος	2.580	226	1.747
Κίρρα	170	170	131
Κότινο	80	170	112
Κουτσομύτης	145	170	181
Κύκνος	206	170	229
Μάνταινα	276	170	237
Μελίβοια	588	170	863
Μύκη	1.313	226	1.168
Όαση	96	170	116
Πανέρι	2	170	55
Προσήλιο	142	170	232
Πύργος	28	170	72
Ρεύμα	148	170	278
Σιρόκο	100	170	92
Σμίνθη	277	170	621
Σούλα	68	170	121
Στήριγμα	69	170	121
Τρίγωνο	71	170	137
Χρυσό	140	170	276
Ωραίο	576	170	1.073
Σύνολο ΔΕ Μύκης (ΔΕ1)	**12.022**		**12.884**

Οικισμός / τμήμα	Μόνιμος πληθυσμός 2011 (κατ.)	Θεωρητική πυκνότητα "d" (κατ./Ha)	Χωρητικότητα "c" (κατ.)
Άνω Θέρμες	332	170	277
Θέρμες	117	170	140
Ιαματικές Πηγές	5	98	65
Κίδαρις	28	170	116
Κοττάνη	23	170	50
Μέδουσα	195	170	476
Μέσες Θέρμες	73	170	82
Σύνολο ΔΕ Θερμών (ΔΕ2)	**773**		**1.205**
Αιμόνιο	75	170	159
Δημάρι	623	170	835
Κοτύλη	429	170	389
Πάχνη	1.031	200	1.045
Σύνολο ΔΕ Κοτύλης (ΔΕ3)	**2.158**		**2.428**
Ποταμοχώρι	58	170	156
Σάτρες	189	170	355
Τέμενος	171	170	206
Σύνολο ΔΕ Σατρών (ΔΕ4)	**418**		**717**
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	**15.371**		**17.235**

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Επισημάνσεις: 1. Στον πίνακα δε μετέχουν οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, καθώς και εκείνοι που η συνολική έκτασή τους (όπως αποδόθηκε χαρτογραφικά) υπολείπεται του 1 εκταρίου.
2. Ο πληθυσμός για το σύνολο του Δήμου δεν ταυτίζεται με εκείνον της απογραφής (υπολείπεται κατά 169 άτομα) ακριβώς επειδή ορισμένοι οικισμοί δε μετέχουν στον υπολογισμό χωρητικότητας (επισήμανση 2).

Από τα ανωτέρω φαίνεται να προκύπτει ότι οι οικισμοί του Δήμου, όπως λειτουργούν και αναπτύσσονται με τα σημερινά δεδομένα (που όμως υπολείπονται των αναγκών που επιτάσσει ένα σύγχρονο οικιστικό περιβάλλον) διαθέτουν υπάρχουσα χωρητικότητα που άλλοτε υστερεί, άλλοτε καλύπτει οριακά και άλλοτε υπερκαλύπτει το μόνιμο πληθυσμό (βάσει της απογραφής 2011). Οι θεωρητικές πυκνότητες είναι σχετικά υψηλές για τα δεδομένα των οικισμών ως αποτέλεσμα των υψηλών δυνατοτήτων δόμησης που επιτρέπει το ΠΔ της 2-3-1981 (εξαιρείται ο οικισμός Ιαματικές Πηγές στον οποίο ως ειδική περίπτωση το ποσοστό του ΣΔ που αναλώνεται σε κατοικία είναι χαμηλό). Ωστόσο, όπως ήδη αναφέρθηκε η απουσία θεσμοθετημένων ορίων οικισμών, επιτρεπόμενων χρήσεων γης και στοιχείων κοινωνικής και τεχνικής υποδομής εισάγει σημαντικές επισφάλειες στους υπολογισμούς.

Σε κάθε περίπτωση, όπως άλλωστε προβλέπεται από τις ισχύουσες προδιαγραφές, στη φάση της πρότασης η Χωρητικότητα των οικισμών θα επανεκτιμηθεί,

με βάση τις προτάσεις της μελέτης και τις προβλέψεις για το έτος-στόχο. Στο πλαίσιο αυτό, πλέον του προγραμματικού πληθυσμού (αντί του πληθυσμού απογραφής) θα τεθούν και βελτιωμένοι δείκτες σε επιμέρους παραμέτρους (όπως το ποσοστό κοινοχρήστων, τα τ.μ. υποδομών / κάτοικο κλπ.), με γνώμονα την αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Α.4.2.2 Λειτουργική δομή, πολεοδομικές ενότητες, κέντρα-γειτονιές

Το περιορισμένο χωρικό και πληθυσμιακό μέγεθος του συνόλου των οικιστικών υποδοχέων του Δήμου[94], σε συνδυασμό και με τον συχνά χαμηλό βαθμό προσαρμογής τους σε νεωτερικές οικονομικοκοινωνικές εξελίξεις, δεν παρέχουν βάση σε ουσιαστική ανάλυση λειτουργικής δομής ή αναγνώριση ύπαρξης πολεοδομικών ενοτήτων και (στους περισσότερους) εξειδικευμένων ζωνών όπως πχ λειτουργία κέντρου γειτονιάς[95] (ή πόλης), κατά την έννοια που οι σχετικοί όροι χρησιμοποιούνται στις εφαρμοζόμενες προδιαγραφές, σε ένα έκαστο υποδοχέα[96].

Όμως η σημαντική διασπορά των υποδοχέων σε συνδυασμό με συναλληλία αιτιών όπως οι δίοδοι και φραγμοί που επιτρέπει/επιβάλλει η μορφολογία του εδάφους και τα διαμορφωμένα οδικά δίκτυα, η αντικειμενική, λόγω ανεπαρκούς μεγέθους[97], αδυναμία επιτόπιας εξυπηρέτησης των αναγκών σε κάθε επιμέρους υποδοχέα, η ιστορική διαδρομή της περιοχής και οι διαμορφωμένες σχέσεις και παραδόσεις κλπ, διαμόρφωσαν πλέγματα τοπικώς συνεξυπηρετούμενων οικισμών και οικιστικών αθροισμάτων, όπου λόγω σχετικής γειτνίασης, οι επιμέρους οικιστικές ενότητες και το "κέντρο" ή "κέντρα" που τις εξυπηρετούν λειτουργούν ως "δορυφόροι" του κέντρου, ήτοι ως οιονεί "γειτονιές και κέντρα" ενός χαλαρά συνδεδεμένου διάσπαρτου συνόλου[98], όπου οι ρόλοι δεν είναι πάντοτε αυτονόητοι. Παράδειγμα η κοινή αποδοχή ύπαρξης "ενιαίας οντότητας" «Θέρμες» που στην κοινή αντίληψη περιλαμβάνει τρία ευδιάκριτα οικιστικά σύνολα (Άνω – Μέσες – Κάτω Θέρμες), παράλληλα με το μόρφωμα των Ιαματικών Πηγών, στο οποίο

[94] Στους 60 συνολικά υποδοχείς που η παρουσία τους είχε καταγραφεί στην απογραφή του 2011 η ομάδα των σχετικά «μεγάλων» περιλαμβάνει μόνο δύο οικισμούς με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων, τρεις με άνω των 1.000 κατ. και τρεις με πληθυσμό 500 ως 1.000 κατ. Αντίθετα περιλαμβάνονται δέκα οικισμοί με λιγότερους από 10 κατ, δέκα με πληθυσμό διψήφιο ως 50 κατ, και 21 με πληθυσμό μικρότερο των 250κατ., ενώ πέντε από τους παλαιότερα ενεργούς εμφανίζονται μη κατοικούμενοι.

[95] Μόνο στους σχετικά μεγαλύτερους καταγράφεται περιορισμένη τάση γραμμικής συγκέντρωσης μικρού αριθμού επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής και παροχής υπηρεσιών κατά μήκος της βασικής συλλεκτήριας οδού.

[96] Δεδομένο που επιτείνεται σε υποδοχείς που εξ αντικειμένου ή που κατά την κοινή αντίληψη των κατοίκων λειτουργούσαν ως απομακρυσμένες ενότητες ενός συνόλου ("μαχαλάδες") και ήδη στις πιο πρόσφατες απογραφές αναγνωρίζονται ως αυτοτελείς οικισμοί.

[97] Είτε ουδέποτε συγκέντρωσαν επαρκή πληθυσμό είτε διότι μεσολάβησε σημαντική διαρροή κατοίκων.

[98] Στην προαναφερθείσα "ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΟΜΑΚΙΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ", που αναφέρεται σε καταστάσεις του 1942/44, σε μικρά οικιστικά σύνολα του Δήμου αποδίδεται ο χαρακτηρισμός "μαχαλάς" (=γειτονιά) κάποιου (μεγαλύτερου) πλησιόχωρου οικισμού.

συγκεντρώθηκαν σημαντικές κοινωφελείς εξυπηρετήσεις (ΚΕΠ, Ιατρείο, Γυμνάσιο όσο λειτουργούσε) παρόλο που οι μεταξύ τους αποστάσεις δεν είναι αμελητέες, και οι Πηγές δεν εμφανίζουν σημαντική πληθυσμιακή εξέλιξη.

Κατά συνέπεια των ανωτέρω:

- Σε κανέναν οικισμό δε διαπιστώνεται μέγεθος, που να δικαιολογεί την αναγνώριση περισσότερων της μίας Πολεοδομικών Ενοτήτων.
- Η υφιστάμενη τάση γραμμικής συγκέντρωσης επιχειρήσεων στους μεγαλύτερους οικισμούς δεν επαρκεί για να στοιχειοθετήσει την παρουσία "κέντρου", με την πολεοδομική έννοια του όρου.
- Παρότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου απομακρυσμένοι οικισμοί και οικιστικές θέσεις φαίνεται να έχουν λειτουργήσει ως τμήματα αλληλοεξαρτημένων πολεοδομικών συνόλων, η σύγχρονη πολεοδομική αντιμετώπιση συνηγορεί στο να θεωρηθεί κάθε οικισμός ως ανεξάρτητη Πολεοδομική Ενότητα, υπαγόμενη όμως σε ένα ευρύτερο, λειτουργικό πλέγμα τύπου "Ανοικτής Πόλης"[99].

Α.4.2.3 Καταγραφή-ανάλυση χρήσεων γης

Σε όλους τους ενεργούς οικιστικούς υποδοχείς του Δήμου κυρίαρχη χρήση γης αποτελεί η κατοικία, η οποία κατά κανόνα είναι διαμορφωμένη κατάλληλα, ή συνοδεύεται παράλληλα, από τις συμπληρωματικές εγκαταστάσεις που συνεπάγεται η εξυπηρέτηση των αναγκών που απορρέουν από την απασχόληση των χρηστών στον πρωτογενή τομέα, στο βαθμό που αυτή εξακολουθεί να είναι η κύρια δραστηριότητά τους. Αυτές οι συμπληρωματικές εγκαταστάσεις απαντώνται (σε διάφορους βαθμούς) σε οικισμούς κάθε πληθυσμιακής βαθμίδας και κυρίως στα μικρά "δορυφορικά" οικιστικά αθροίσματα.

Σε αρκετές περιπτώσεις, ιδίως στους μικρότερους οικισμούς, η κατοικία συμπλέκεται διαχρονικά, με την παρουσία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων στην περίμετρο ή ακόμα και εντός του οικιστικού ιστού. Ανάλογα φαίνεται να ίσχυαν και στους μέχρι πρόσφατα ενεργούς αλλά μη κατοικούμενους πλέον οικισμούς. Παράλληλα, είναι αισθητή

[99] Ο όρος "Ανοικτή Πόλη" αρχικά εισήχθη στην πολεοδομική ορολογία στη δεκαετία του 1980 μέσα από, μη ολοκληρωμένο, πρόγραμμα μελετών του τέως ΥΧΟΠ/ΥΠΕΧΩΔΕ. Το πρόγραμμα αναφέρονταν σε συστηματική πολεοδομική παρέμβαση στο σύνολο των "μικρών" (κάτω των 2000 κατοίκων) οικισμών της χώρας και (έχοντας και ως δεδομένο βελτιωμένες δυνατότητες συγκοινωνίας, κυκλοφορίας και επικοινωνίας) είχε κεντρικό στόχο την οργάνωση συστημάτων οικισμών οι οποίοι, λόγω μεγέθους και άλλων χαρακτηριστικών τους (αλλά και δυνατοτήτων της χώρας), δεν ήταν δυνατό και επιθυμητό να λειτουργήσουν με αυτοτέλεια ενώ ήδη διέθεταν (ή μπορούσαν να αποκτήσουν) σχέσεις αμοιβαίων αλληλοεξυπηρετήσεων. Δηλαδή να συγκροτήσει χωρική οργάνωση, που απέβλεπε σε ανάπτυξη / ενθάρρυνση σχέσεων μεταξύ των οικισμών εκάστοτε συστήματος, ανάλογων με εκείνες των σχέσεων μεταξύ των πολεοδομικών ενοτήτων / γειτονιών μιας πόλης (πχ με κατάλληλη διασπορά εξυπηρετήσεων).

η κάλυψη τμήματος των οικοπέδων με ξηραντήρια καπνού προσωρινού τύπου και κτίσματα αποθήκευσης προϊόντων.

Παρουσία μονάδων μεταποίησης καταγράφεται πολύ σπάνια και συνήθως αφορά σε μονάδες μικρής κλίμακας (πχ εργαστήριο παραγωγής κρεωσκευασμάτων στην Κίρρα).

Χρήσεις του τριτογενή τομέα απαντώνται, κατά κανόνα σε ισόγειους χώρους κτισμάτων κατοικίας, σε βαθμό και ποικιλία αύξουσα και ανάλογη παραγόντων όπως το πληθυσμιακό μέγεθος, τα χωροταξικά δεδομένα (θέση, σχέση με οδικό δίκτυο, ρόλος στο διοικητικό πλαίσιο του Δήμου κλπ)[100]. Οι απαντώμενες χρήσεις περιλαμβάνουν ποικιλία τομέων όπως εμπόριο ειδών καθημερινών και γενικότερων αναγκών, καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, παροχή υπηρεσιών κλπ, αλλά καταγράφουν σχετικά χαμηλούς αριθμούς. Ανάλογα με ειδικότερα τοπικά δεδομένα (μέγεθος και χωροταξικοί παράγοντες) η διασπορά τους στο χώρο εμφανίζεται τυχαία ή ενίοτε ιχνηλατείται τάση συγκέντρωσης όπως π.χ. κατά μήκος "συλλεκτήριων" οδών ή διαμόρφωσης τοπικών μικροσυγκεντρώσεων. Χρήσεις φιλοξενίας καταγράφονται κυρίως στις Ιαματικές Πηγές (εκ του ειδικού λόγου ύπαρξης της εν λόγω οικιστικής θέσης).

Ειδικότερα κατά οικισμό (ενδεικτικά):

- Εχίνος: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, εμπορικά καταστήματα, συνεργεία οχημάτων και φροντιστήριο, ως επί το πλείστον σε γραμμική ανάπτυξη κατά μήκος των κεντρικών αξόνων του οικισμού.
- Κένταυρος: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, εμπορικά καταστήματα, συνεργείο οχημάτων και επαγγελματικό εργαστήριο.
- Σμίνθη: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, εμπορικά καταστήματα, συνεργείο οχημάτων και φροντιστήριο, ως επί το πλείστον σε γραμμική ανάπτυξη κατά μήκος της ΕΟ 55.
- Πάχνη: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, μονάδα ενοικιαζόμενων δωματίων.
- Γλαύκη: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, υπηρεσίες αποθήκευσης (logistics).
- Μύκη: Καταστήματα καθημερινών αναγκών, καταστήματα εστίασης / αναψυχής, εμπορικά καταστήματα.
- Ιαματικές Πηγές: Καταστήματα εστίασης / αναψυχής, μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων και ξενοδοχείο

[100] Ουσιαστικά σε οικισμούς με πληθυσμό κάτω των 100 κατ. η παρουσία καταστημάτων είναι σπάνια και αφορά σε χώρους εστίασης/αναψυχής. Ευρύτερη ποικιλία και κλίμακα καταστημάτων καταγράφεται σε λίγους και, κατά περίπτωση, σημαντικούς οικισμούς.

Συμπερασματικά, από την επιτόπια καταγραφή προκύπτει ότι σε γενικές γραμμές ακολουθείται ένα μοτίβο επιτρεπόμενων χρήσεων που εναρμονίζεται με την κατηγορία Οικισμοί (του άρθρου 16, του ΠΔ 59/2018, ΦΕΚ114Α). Με εξαίρεση την παρουσία μικρών κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων εντός ή στην περίμετρο των μικρότερων κυρίως οικισμών, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η υφιστάμενη κατάσταση προσιδιάζει και στο περιεχόμενο της Γενικής Κατοικίας (του άρθρου 3, του ιδίου ΠΔ).

Α.4.2.4 Φυσιογνωμία οικιστικού χώρου / ρυμοτομία, πυκνότητα κατοίκησης

Στο σύνολο των οικιστικών υποδοχέων (λειτουργικά συγκροτημένων οικισμών η απλών οικιστικών συνόλων) του Δήμου ο οικιστικός χώρος δεν πρόεκυψε από εφαρμογή σχεδιασμού επί χάρτου, αλλά αποτελεί προϊόν των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων του χρονικού ορίζοντα συγκρότησής του, που ώθησαν διαδικασίες αυθόρμητης διαμόρφωσης, ως αποτέλεσμα της επιρροής παραγόντων η απόλυτη και σχετική βαρύτητα των οποίων δε μπορεί πάντοτε να σταθμιστεί με ακρίβεια. Ενδεικτικά και χωρίς αξιολογική ιεράρχηση αναφέρονται π.χ. η αφορμή που ώθησε στην επιλογή της κάθε οικιστικής ανάπτυξης, το ανάγλυφο και τα όποια λοιπά χαρακτηριστικά του διαθέσιμου ή επιλεγέντος χώρου, ο παράγοντας της ανάγκης ασφάλειας, οι διαπροσωπικές και άλλες σχέσεις των οικιστών, τα βασικά χαρακτηριστικά της τοπικής αρχιτεκτονικής παράδοσης (βλέπε παρακάτω), η κατ' ανάγκην "οικονομία" στη χρήση των περιορισμένων πόρων και οι ανάγκες επικοινωνίας και κυκλοφορίας μιας κοινωνίας με έντονα παραδοσιακά χαρακτηριστικά. Με βάση τα πιο πάνω δεν τίθεται θέμα κατάταξης χαρακτηριστικών "ρυμοτομίας" των οικισμών και οικιστικών συνόλων, αλλά μόνο ανάγνωσης του υφιστάμενου, αυθόρμητα διαμορφωμένου, ιστού και πλέγματος κοινοχρήστων, όπως αυτός προέκυψε διαχρονικά στις δεδομένες εκάστοτε συνθήκες και περιστάσεις.

Κοινά χαρακτηριστικά της φυσιογνωμίας σχεδόν για το σύνολο των οικιστικών υποδοχέων είναι:

- η ανάδειξη σε κεντρική οδό του εντός οικισμού τμήματος της οδού πρόσβασης,
- το στενό (έως ανεπαρκές) λοιπό εσωτερικό οδικό δίκτυο,
- η προσαρμογή στο ανάγλυφο με σημαντικού ύψους τοίχους αντιστήριξης,
- η απουσία σημαντικών κοινόχρηστων χώρων πέραν των οδών και της τυχόν παρεμάτιας ζώνης,
- η σημαίνουσα και προσεγμένη παρουσία χώρων λατρείας και η συχνή παρεμβολή κοιμητηρίων εντός του οικιστικού ιστού (ενίοτε σε κεντρικές θέσεις).

Πλέον των ανωτέρω, ειδικά στους μεγαλύτερους οικισμούς είναι χαρακτηριστική η πυκνότητα κτισμάτων (για κύρια ή βοηθητική χρήση), ενώ στους μικρότερους η παρεμβολή καλλιεργούμενων εκτάσεων στον υποτυπώδη οικιστικό ιστό.

Βασικός τύπος της τοπικής αρχιτεκτονικής παράδοσης, τουλάχιστο στους μέτριους και μικρούς αμιγώς αγροτικούς οικισμούς και οικιστικά σύνολα, είναι το προσανατολισμένο στα δεδομένα της κλίσης του εδάφους πλατυμέτωπο, λιθόκτιστο, διώροφο στο πρόσωπο, ορθογώνιο κτίσμα, με χρήσεις εξυπηρέτησης της πρωτογενούς παραγωγής (σταβλισμός, αποθήκευση) στο ισόγειο και κατοικίας, με προστατευμένο χαγιάτι[101] στο πρόσωπο του ορόφου (που λόγω κλίσης στην πίσω πλευρά μπορεί να γίνεται ισόγειος). Το βασικό ορθογώνιο περίγραμμα κατά κανόνα γίνεται στη συνέχεια πολύπλοκο με την προσθήκη επεκτάσεων, που ως μονάδες ακολουθούν τα βασικά χαρακτηριστικά του τύπου[102].

Εικόνα Α.4.3: Δείγμα παραδοσιακού σπιτιού χωρίς προσθήκες στον οικισμό Μέδουσα (πηγή: ιδία λήψη)

Εικόνα Α.4.4: Δείγμα παραδοσιακού σπιτιού με νεώτερη προσθήκη στον οικισμό Προσήλιο (πηγή: ιδία λήψη)

Τα πιο σύγχρονα κτίσματα, που απαντώνται κυρίως (αλλά όχι μόνο) στους μεγαλύτερους οικισμούς αντιγράφουν την αρχιτεκτονική (και την αισθητική) της τυπικής αστικής πολυκατοικίας, εισάγοντας νεωτερικά και ξένα προς την τοπική παράδοση στοιχεία μορφολόγησης και είτε τείνουν να κυριαρχήσουν, είτε έχουν ήδη κυριαρχήσει στη φυσιογνωμία του οικιστικού χώρου.

[101] Ενίοτε και με ενδεχόμενη προεξοχή μέρους του ορόφου ως κλειστού εξώστη.
[102] Πηγή: Γ. Κίζης "*Θράκη*" στο συλλογικό έργο "*Ελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική – Τόμος 8*", εκδ. Μέλισσα, 1991 .

Εικόνες Α.4.5α,β: Δείγματα αρχιτεκτονικής αστικού χαρακτήρα στους οικισμούς Εχίνος και Μύκη
(πηγή: ιδία λήψη)

Οι οικισμοί αλλά και τα μικρά οικιστικά σύνολα που συναπαρτίζουν το Δήμο εμφανίζουν ποικίλους βαθμούς πυκνότητας, (συνήθως μέτρια διασπορά οι μικροί και πυκνή οι μεγαλύτεροι, όπου συνοδεύεται και από έντονη τάση δομικής υπερεκμετάλλευσης).

Εικόνα Α.4.6: Εχίνος – Άποψη του κυρίως οικιστικού ιστού από δυτικά, ενδεικτική της πυκνότητας δόμησης
(πηγή: ιδία λήψη)

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι brutto πυκνότητες οίκησης στους οικισμούς του Δήμου. Από τον πίνακα έχουν εξαιρεθεί οι μικροί και πολύ μικροί οικισμοί, στους οποίους είτε το πολύ μικρό πληθυσμιακό μέγεθος, είτε η πολύ μικρή τους έκταση καθιστά το σχετικό υπολογισμό άνευ νοήματος.

Πίνακας Α.4.2: Πυκνότητα οίκησης κατά οικισμό (brutto)

Οικισμός	Κάτοικοι	Έκταση (Ha)	Πυκνότητα (κατ/Ha)
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΥΚΗΣ			
Αιώρα	268	8,1	33
Άλμα	321	8,0	40
Άνω Κίρρα	34	1,2	27
Γλαύκη	1.447	15,4	94
Γοργόνα	217	4,6	47
Διάφορο	39	1,7	23
Εχίνος	2.486	20,6	121
Ζουμπούλι	109	1,5	73
Θεοτόκος	26	1,5	17
Κένταυρος	2.580	14,7	176
Κίρρα	170	2,6	66
Κότινο	80	2,2	37
Κουτσομύτης	145	3,5	41
Κύκνος	206	4,5	46
Μάνταινα	276	4,6	59
Μελίβοια	588	13,5	43
Μύκη	1.313	10,6	124
Όαση	96	2,3	42
Προσήλιο	142	4,5	31
Πύργος	28	1,4	20
Ρεύμα	148	5,4	27
Σιρόκο	100	1,8	55
Σμίνθη	277	12,2	23
Σούλα	68	2,4	29
Στήριγμα	69	2,4	29
Τρίγωνο	71	2,7	27
Χρυσό	140	5,4	26
Ωραίο	576	16,8	34

Οικισμός	Κάτοικοι	Έκταση (Ha)	Πυκνότητα (κατ/Ha)
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ			
Άνω Θέρμες	332	4,3	77
Θέρμες	117	2,7	43
Κίδαρις	28	2,3	12
Κοττάνη	23	1,0	23
Μέδουσα	195	9,3	21
Μέσες Θέρμες	73	1,6	45
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ			
Αιμόνιο	75	3,1	24
Δημάρι	623	13,1	48
Κοτύλη	429	6,1	70
Πάχνη	1.031	13,9	74
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ			
Ποταμοχώρι	58	3,1	19
Σάτρες	189	7,0	27
Τέμενος	171	4,0	42

Επισημάνσεις

1. Από τον πίνακα έχουν εξαιρεθεί οι οικισμοί μηδενικού πληθυσμού ή με πληθυσμό μικρότερο των 10 κατ. ή με έκταση μικρότερη των 10 στρ. / 1Ha (Αχλαδιά, Βασιλοχώρι, Καπνοανθός, Κρανιά, Ράχη, Διάσπαρτο, Ιαματικές Πηγές, Άνω Ζουμπούλι, Κορφή, Πανέρι, Σταμάτι, Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτι, Καλότυχο, Λυκότοπος, Πολύσκιο, Ρεματιά, Τσαλαπετεινός).
2. Οι κάτοικοι καταγράφονται βάσει της απογραφής μόνιμου πληθυσμού 2011.
3. Η έκταση έχει υπολογιστεί βάσει περιγράμματος των περιοχών δόμησης.

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Όπως προκύπτει από τον πίνακα η πλειονότητα των οικισμών εμφανίζει "μικτή" (brutto) πυκνότητα οίκησης συμβατή με οικισμούς 5ου επιπέδου[103], η οποία δεν ξεπερνά τους 100 κατοίκους / εκτάριο, με ενδιαφέρον ωστόσο εύρος τιμών που καλύπτει όλη τη γκάμα αυτής της κατηγορίας (από 12 κατ/Ha στην Κίδαρη, έως 94 κατ/ Ha στη Γλαύκη). Ιδιαίτερες περιπτώσεις φαίνεται να αποτελούν η Μύκη, ο Εχίνος και ο Κένταυρος, όπου η σημαντική συγκέντρωση πληθυσμού σε συνδυασμό με τον περιορισμένο διαθέσιμο χώρο έχουν οδηγήσει σε πυκνότητες, που προσιδιάζουν σε αστικές περιοχές (δηλαδή άνω των 100κατ./Ha)[104].

Σε κάθε περίπτωση όμως (και παρόλο που καταγράφεται εμφανής τάση πυκνής παρουσίας οικισμών κατά μήκος γεωγραφικών σχηματισμών και αξόνων όπως και τοπικές διατάξεις πλησιόχωρων ομαδοποιήσεων), σε συνολική θεώρηση, το μικρό μέγεθός των οικισμών σε σύγκριση με την ευρύτητα του χώρου της όλης επικράτειας του Δήμου επιτρέπουν την εκτίμηση ότι, ασχέτως τοπικών συγκεντρώσεων, η μέση πυκνότητα κατοίκησης στο σύνολο της περιοχής του Δήμου είναι πολύ χαμηλή.

Α.4.2.5 Κοινόχρηστοι χώροι και κοινωνική υποδομή, δίκτυα κινητικότητας – ποδηλατόδρομοι

Α.4.2.5.1 Κοινόχρηστοι χώροι

Οι αυθόρμητα και κάτω από άλλες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι των οικισμών περιορίζονται σε στοιχειώδες δίκτυο (αφού κατά κανόνα μόλις επιτρέπουν διέλευση τροχοφόρων) και είναι σε κάθε περίπτωση ανεπαρκείς για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών των κατοίκων[105].

Σχετικά με τους εκτός των οδών κοινόχρηστους χώρους είναι χαρακτηριστική η απουσία διαμορφωμένων χώρων με μέγεθος και λειτουργία "πλατείας" στην πλειονότητα των υφιστάμενων οικιστικών ιστών (πλην δηλαδή ελαχίστων εξαιρέσεων όπως π.χ. ο οικισμός Ωραίο). Η σποραδική παρουσία μικρών παιδικών χαρών (ποικίλων βαθμών ποιότητας και συντήρησης), συνήθως σε συσχέτιση με σχολικές μονάδες δεν αναιρεί τη γενική αίσθηση.

[103] "Απλά χωριά" κατά τα πολεοδομικά σταθερότυπα (2004).
[104] Σημειώνεται ότι η πραγματική (netto) πυκνότητα κατά τόπους είναι αισθητά υψηλότερη.
[105] Είναι χαρακτηριστικό ότι σχεδόν στο σύνολο των οικισμών δεν υπάρχει η δυνατότητα διέλευσης απορριμματοφόρου.

Οι χωρικές δεσμεύσεις που επιβάλλει το διαμορφωμένο (παραδοσιακό και ανανεωμένο) οικιστικό απόθεμα δεν παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες "εύκολων λύσεων" για βελτίωση (ποιοτική και ποσοτική) του δικτύου διαθέσιμων χώρων. Παρά ταύτα καταγράφονται προσπάθειες ενίσχυσης των σχετικών υποδομών, όπως (ενδεικτικά):

- Διαμόρφωση πάρκου στον οικισμό Άνω Θερμών.
- Κατασκευή παιδικής χαράς οικισμού Ωραίου.
- Μελέτη για την κατασκευή υπαίθριου χώρου αναψυχής στον οικισμό Γλαύκη.
- Κατασκευή υπαίθριου χώρου αναψυχής στον οικισμό Δημαρίου.

Α.4.2.5.2 Κοινωφελείς και διοικητικές υποδομές, ιδιαίτερες χρήσεις

Σε γενικές γραμμές η παρουσία κοινωνικής υποδομής στους οικισμούς είναι συνάρτηση: α) της σημασίας τους στην ιεραρχία του όλου οικιστικού πλέγματος, β) των χωροταξικών δεδομένων του οικισμού και των οδικών και συγκοινωνιακών συνθηκών και γ) της δυνατότητας διάθεσης χώρου για τη χωροθέτηση και ανάπτυξη σχετικών εγκαταστάσεων. Η παρουσία λειτουργιών κοινωνικής υποδομής εμφανίζεται συνηθέστερη σε οικισμούς της κεντρικής ζώνης του Δήμου και στους οικισμούς που συγκεντρώνουν σημαντικό πληθυσμιακό αποτύπωμα. Η εγκατάσταση των λειτουργιών που απαιτούν διάθεση οικοπέδων σημαντικής έκτασης (π.χ. διδακτήρια, κέντρο υγείας, αθλητισμός) οδηγεί και σε λύσεις χωροθέτησης εκτός της κυρίως οικιστικής περιοχής ή στην παρυφή του περιγράμματός της, ενώ δε λείπουν και περιπτώσεις εγκατάστασης σε μισθωμένους (ήτοι ιδιωτικούς) χώρους.

Στη συνέχεια παρατίθεται αναλυτική αναφορά στην κατανομή και διασπορά των βασικών δομών και παροχών κοινωνικής κλπ υποδομής στους οικισμούς.

Διοικητικές υποδομές

Το Δημαρχείο με τις βασικότερες υπηρεσίες διοίκησης λειτουργεί στην έδρα του Δήμου Σμίνθη. Αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες και στις έδρες των Δημοτικών Ενοτήτων και εξυπηρετούν τις αντίστοιχες κοινότητες. Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) υπάρχουν στον Εχίνο, στο Ωραίο, στην Κοτύλη, στις Ιαματικές Πηγές Θερμών και στις Σάτρες.

Ως προς λοιπούς τομείς άσκησης διοίκησης στην περιοχή του Δήμου καταγράφεται Αστυνομικό Τμήμα (Εχίνος), Αστυνομικός Σταθμός (Μύκη), Δασονομείο (Εχίνος) και Μεθοριακός Σταθμός ("Αγίου Κωνσταντίνου" στη ΔΕ Θερμών). Επιπλέον, αν και έχουν πάψει πλέον να θεωρούνται διοικητικές υπηρεσίες, αξίζει να σημειωθεί η παρουσία καταστήματος των ΕΛΤΑ (Εχίνος) και ταχυδρομικό πρακτορείο (Κένταυρος)

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Στην περιοχή μελέτης για το σχολικό έτος 2022-2023 λειτουργούν[106]:

- 15 Νηπιαγωγεία (σε 14 οικισμούς), με συνολικά 18 τμήματα (εκ των οποίων 1 με ολοήμερη λειτουργία) και 234 μαθητές.
- 15 (Μειονοτικά) Δημοτικά Σχολεία (σε ισάριθμους οικισμούς), με συνολικά 54 τμήματα (εκ των οποίων 4 με ολοήμερη λειτουργία) και 643 μαθητές.
- 1 Ειδικό Δημοτικό Σχολείο, στον Εχίνο, με 2 τμήματα (εκ των οποίων 1 με ολοήμερη λειτουργία) και 8 μαθητές.

Επισημαίνεται ότι από την επιτόπια καταγραφή και από τα στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου διαπιστώνεται ότι στην περιοχή μελέτης υφίστανται περισσότεροι χώροι διδακτηρίων, οι οποίοι όμως κατά την εξεταζόμενη περίοδο φαίνεται πως ήταν ανενεργοί. Συγκεκριμένα:

- Ανενεργοί χώροι Νηπιαγωγείων καταγράφονται στους οικισμούς: Άνω Κίρρα, Κύκνος, Τέμενος
- Ανενεργοί χώροι Νηπιαγωγείων καταγράφονται στους οικισμούς: Άνω Κίρρα, Ζουμπούλι, Κύκνος, Προσήλιο, Ρεύμα, Σιρόκο, Τρίγωνο, Χρυσό, Μέδουσα, Αιμόνιο, Σάτρες, Τέμενος.

Τα Νηπιαγωγεία της περιοχής μελέτης διακρίνονται σε εκείνα που έχουν υλοποιηθεί επί δημοτικών οικοπέδων και στα μισθωμένα. Συγκεκριμένα:

- Επί δημοτικών οικοπέδων στους οικισμούς: Αιώρα, Γλαύκη, Δημάριο, Κένταυρος (2 μονάδες), Κοτύλη, Μελίβοια, Πάχνη, Ωραίο
- Μισθωμένα στους οικισμούς: Άλμα, Γοργόνα, Εχίνος, Μάνταινα, Σμίνθη, Μύκη, Άνω Θέρμες

Σχετικά με τις ακτίνες εξυπηρέτησης των ανωτέρω μονάδων εικάζεται ότι είναι όμοιες με εκείνες των Δημοτικών Σχολείων, που παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί (βάσει στοιχείων της αρμόδιας υπηρεσίας).

[106] Έγγραφο με α.π. 6262/19-10-2022 της Δ/νσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης προς την Ομάδα Μελέτης. Από το έγγραφο δεν επιβεβαιώνεται λειτουργία του νηπιαγωγείου στην Κοτύλη, το οποίο όμως από έτερα στοιχεία διαπιστώθηκε ότι λειτουργεί, οπότε εκτιμάται ότι δε μνημονεύθηκε εκ παραδρομής.

Πίνακας Α.4.3: Δημοτικά σχολεία και περιοχές εξυπηρέτησης

Σχολική μονάδα	Δυναμικό	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί σχολικής μονάδας
Αιώρας	2θέσιο	Αιώρα
Άλματος	2θέσιο	Άλμα
Άνω Θερμών	4θέσιο	Άνω Θέρμες, Μέσες Θέρμες, (κάτω) Θέρμες, Μέδουσα, Διάσπαρτο, Κοτάνη
Γλαύκης	6θέσιο	Γλαύκη
Γοργόνας	2θέσιο	Γοργόνα, Τρίγωνο, Σιρόκο, Στήριγμα, (Άνω Γοργόνα)
Δημαρίου	4θέσιο	Δημάριο
Εχίνου	12θέσιο	Εχίνος, Τέμενος, Σάτρες, Ποταμοχώρι
Κενταύρου	14θέσιο	Κένταυρος
Κοτύλης	4θέσιο	Κοτύλη
Μάνταινας	2θέσιο	Μάνταινα
Μελιβοίων	4θέσιο	Μελίβοια, Αιμόνιο
Μύκης	6θέσιο	Μύκη
Πάχνης	6θέσιο	Πάχνη
Σμίνθης	6θέσιο	Σμίνθη, Προσήλιο, Χρυσό, Ζουμπούλι, Σούλα, Κότινος, Όαση, Πύργος, Κίρρα, Κύκνος
Ωραίου	4θέσιο	Ωραίο, Ρεύμα

Πηγή: Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης και Δήμος Μύκης

Επισημάνσεις: 1. Οι μη αναφερόμενοι στον πίνακα οικισμοί εκτιμάται ότι είτε δεν έχουν μαθητικό δυναμικό, είτε το μαθητικό τους δυναμικό απέχει από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
2. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Κάτω Θέρμες εκτιμάται ότι ταυτίζεται με τις Θέρμες.
3. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Άνω Γοργόνα, δεν υφίσταται απογραφικά και δεν είναι σαφές σε ποια οικιστική θέση αντιστοιχεί.
4. Το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Εχίνου εξυπηρετεί το σύνολο του Δήμου Μύκης.

Τέλος, η αρμόδια υπηρεσία διαπιστώνει ανάγκη για λειτουργία Ειδικού Νηπιαγωγείου και υποδεικνύει ως κατάλληλη θέση τον οικισμό Σμίνθη. Πέραν τούτου, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και το ζήτημα της λειτουργίας Νηπιαγωγείων σε ιδιωτικούς μισθωμένους χώρους.

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Στην περιοχή μελέτης κατά το σχολικό έτος 2021-2022 λειτούργησαν[107]:

- 3 ημερήσια Γυμνάσια (στους οικισμούς Εχίνος, Σμίνθη και Γλαύκη), με συνολικά 13 τμήματα και 199 μαθητές.
- 1 ημερήσιο Γενικό Λύκειο (στη Γλαύκη), με 6 τμήματα και 94 μαθητές.
- 1 ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο (στη Γλαύκη), με 10 τμήματα (3 γενικής παιδείας και 7 ειδικοτήτων) και 75 μαθητές.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται τα βασικά δεδομένα κάθε μονάδας, καθώς και η ακτίνα εξυπηρέτησης τους.

Πίνακας Α.4.4: Σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και περιοχές εξυπηρέτησης

Σχολική μονάδα	Αριθμός τμημάτων	Αριθμός μαθητών	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί σχολικής μονάδας
Γυμνάσιο Εχίνου	3	41	Εχίνος, Δημάριο, Κοτύλη, Αιμόνιο, Μελίβοια, Ακραίος, Ποταμοχώρι, Σάτρες, Ρεματιά, Τέμενος, Θέρμες, Άνω Θέρμες, Μέσες Θέρμες, Διάσπαρτο, Κίδαρη, Μέδουσα, Κοττάνη, Κούνδουρος
Γυμνάσιο Σμίνθης	6	96	Σμίνθη, Κύκνος, Μάνταινα, Ωραίο, Κούλα, Αιώρα, Άλμα, Ισαία, Ζουμπούλι, Σούλα, Χρυσό, Μύκη, Κίρρα, Κότινο, Αρναούτ, Στήριγμα, Προσήλιο, Θεοτόκος, Ρεύμα, Σιρόκο, Γοργόνα
Γυμνάσιο Γλαύκης	4	62	Γλαύκη, Πάχνη, Κένταυρος
Γεν. Λύκειο Γλαύκης	6	94	Το σύνολο των οικισμών του Δήμου Μύκης
ΕΠΑΛ Γλαύκης	3+7	75	Το σύνολο των οικισμών του Δήμου Μύκης

Πηγή: Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης και Δήμος Μύκης

Επισημάνσεις: 1. Στο Γυμνάσιο Εχίνου έχει συγχωνευθεί από το 2013 το Γυμνάσιο Θερμών (που λειτουργούσε στην οικιστική θέση Ιαματικές Πηγές).
2. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Κούνδουρος της ΔΕ Σατρών, έχει πάψει να απογράφεται διακριτά.
3. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Ισαία, ανήκει στην Κοινότητα Γέρακα της ΔΕ Σταυρούπολης, του Δήμου Ξάνθης, απηχώντας διαδημοτική εξυπηρέτηση.
4. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Κούλα δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστεί.
5. Ο αναφερόμενος από την αρμόδια υπηρεσία οικισμός Αρναούτ αφορά στον οικισμό Άνω Ζουμπούλι.

Επιπλέον των ανωτέρω σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, στην περιοχή μελέτης λειτουργούν 2 Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) στους οικισμούς Μύκη και Κένταυρος.

[107] Έγγραφο με α.π. 1621/Φ07/9-3-2022 της Δ/νσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ξάνθης προς την Ομάδα Μελέτης.

Ως προς τις υφιστάμενες ανάγκες, η αρμόδια υπηρεσία διαπιστώνει ανάγκη για ανέγερση νέου διδακτηρίου για τη στέγαση Επαγγελματικού Λυκείου, καθώς σήμερα συστεγάζεται με το Γυμνάσιο και το Γενικό Λύκειο, γεγονός που δυσχεραίνει την πλήρη απόδοση παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη βαθμίδα εκπαίδευσης, δεδομένης της ιδιαίτερης ανάγκης για χώρους εργαστηρίων πολλαπλών ειδικοτήτων.

Τέλος, σύμφωνα με τα χορηγηθέντα στοιχεία εξέλιξης του μαθητικού δυναμικού της τελευταίας δωδεκαετίας, διαπιστώνεται σταθερή μείωση μαθητών γυμνασίου (ενδεικτικά τις περιόδους 2012-13 και 2013-14 φοιτούσαν περίπου 300 μαθητές, έναντι 200 της τελευταίας περιόδου) και ανάλογη μείωση μαθητών λυκείου. Η αδυναμία χορήγησης αντίστοιχων στοιχείων από τη Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την ίδια περίοδο (παρότι ζητήθηκαν), δεν επιτρέπει συγκριτική αξιολόγηση για τη σε βάθος διερεύνηση του φαινομένου, εκτιμάται ωστόσο ότι οφείλεται -κατ' αρχήν- σε σημαντική εκροή πληθυσμού (είτε προς αστικά κέντρα είτε προς το εξωτερικό). Σε κάθε περίπτωση, εντύπωση προκαλεί και το γεγονός ότι από τους 600 περίπου μαθητές δημοτικού (~100μαθ. / τάξη), καταλήγουν 200 περίπου μαθητές γυμνασίου (~65μαθ. / τάξη), που σημαίνει ότι ορισμένοι είτε εγκαταλείπουν τη μαθητική διαδικασία, είτε κατευθύνονται προς τις σχολικές μονάδες της Ξάνθης, είτε κατευθύνονται προς άλλες δομές εκπαίδευσης (όπως π.χ. το ιεροσπουδαστήριο Ξάνθης).

Παιδικοί / Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

Οι ισχυροί οικογενειακοί δεσμοί και τα ιδιαίτερα πολιτισμικά δεδομένα που απαντώνται στην περιοχή μελέτης, φαίνεται πως καθιστούν την εν λόγω κοινωνική υποδομή πρακτικά μη αναγκαία, καθώς δεν καταγράφηκαν μονάδες, πλην της αναφερόμενης ως "Κατοικία Παιδιού" στη Μέδουσα, στο χώρο που στεγάζονταν παλαιότερα ο "Εθνικός Αγροτικός Παιδικός Σταθμός Θέρμών – Μεδούσης Ξάνθης".

ΚΑΠΗ (Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων)

Λόγοι ανάλογοι με αυτούς που αναφέρθηκαν για τους Παιδικούς Σταθμούς καθιστούν μάλλον μη επιτακτική τη λειτουργία ΚΑΠΗ, καθώς δεν καταγράφηκαν σχετικές μονάδες.

Μονάδα Ανοιχτής Φροντίδας Ηλικιωμένων

Παρά το νότιο όριο του Δήμου Μύκης, πλησίον του οικισμού Σιρόκο έχει υλοποιηθεί η Μονάδα Ανοιχτής Φροντίδας Ηλικιωμένων "Άγιος Παντελεήμων" της Ιεράς Μητρόπολης Ξάνθης. Το έργο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας Θράκης 2007-2013, με φορέα υλοποίησης τη Διεύθυνση Δημοσίων Έργων και προϋπολογισμό 4.710.000€ και έχει υπερτοπική ακτίνα εξυπηρέτησης.

Σκοπός της ΜΦΗ, στην πλήρη φάση λειτουργίας της, είναι η άνευ κερδοσκοπικού χαρακτήρα παροχή υπηρεσιών περίθαλψης και κοινωνικής αποκατάστασης σε ηλικιωμένα άτομα που το έχουν ανάγκη και στερούνται ικανών πόρων και τα οποία δεν μπορούν να εργαστούν λόγω ηλικίας ή αντιμετωπίζουν χρόνιες παθήσεις ή κινητικά προβλήματα ή προβλήματα μνήμης και συγκρότησης σκέψης που δεν επιτρέπουν την αυτοεξυπηρέτησή τους. Η υποστήριξη μπορεί να περιλαμβάνει προσωρινή διανομή σίτισης, δυνατότητα ιατρικής παρακολούθησης, υπηρεσίες αποθεραπείας φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, καθώς και εκπαίδευση του πάσχοντος με στόχο την αυτοεξυπηρέτησή του[108].

Περίθαλψη

Ο Δήμος Μύκης υπάγεται στην περιοχή ευθύνης της 4ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας Θράκης και ειδικότερα στην ακτίνα εξυπηρέτησης του Γενικού Νοσοκομείου Ξάνθης (πλησίον του αστικού κέντρου), που με δυναμικότητα 240 οργανικών κλινών παρέχει πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας, σε απλές και εξειδικευμένες υπηρεσίες, σε όλους τους κατοίκους του Νομού Ξάνθης[109].

Εντός του Δήμου Μύκης οι υφιστάμενες υποδομές περίθαλψης συνίστανται στα εξής:

- Κέντρο Υγείας Εχίνου: Εντοπίζεται βορειοδυτικά του κυρίως οικιστικού ιστού, σε θέση με καλή πρόσβαση παρά την είσοδο του οικισμού. Στεγάζεται σε δημόσιο κτίριο, το οποίο βρίσκεται σε καλή κατάσταση, λειτουργεί σε 24ωρη βάση, έχει δυναμικότητα έξι (6) κλίνες (εκ των οποίων καμία δεν είναι ΜΕΘ) και η ακτίνα εξυπηρέτησής του είναι περίπου 30χλμ. Διαθέτει (ελλείπες) τακτικό ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και κατά περιόδους ανακοινώνεται έκτακτη παρουσία κλιμακίων εξειδικευμένων ιατρών. Ως πρόβλημα μνημονεύεται και η έλλειψη σε ιατροτεχνολογικό εξόπλισμό[110].
- Περιφερειακό ιατρείο Μύκης

[108] https://mofix.gr/stoxos/.
[109] Έγγραφο 2958/4-3-2022 της 4ης ΥΠΕ ΜΘ.
[110] Έγγραφο 938/6-9-2022 ΠΕΔΥ-ΚΥ Εχίνου.
https://echinos-health-center.business.site/ και https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=44618&lng=1.

- Περιφερειακό ιατρείο Κενταύρου
- Περιφερειακό ιατρείο Ωραίου
- Περιφερειακό ιατρείο Θερμών (στην οικιστική θέση Ιαματικές Πηγές)
- Περιφερειακό ιατρείο Κοτύλης
- Περιφερειακό ιατρείο Σατρών

Επιπρόσθετα (παρόλο που προφανώς δεν αποτελεί κοινωνική υποδομή παρεχόμενη από το κράτος), αξίζει να σημειωθεί και η παρουσία φαρμακείων στους κεντρικότερους οικισμούς (όπως Σμίνθη, Κένταυρος, Εχίνος, Ωραίο) καθώς λόγω ορεινότητας και περιφερειακότητας, η λειτουργία τους έχει αυξημένη αξία.

Αθλητικές εγκαταστάσεις

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις της περιοχής μελέτης είναι στο σύνολό τους ανοιχτού τύπου και συνίστανται κυρίως σε γήπεδα ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα καταγράφονται[111]:

- Γήπεδα ποδοσφαίρου, με κερκίδες και βοηθητικές συνοδές εγκαταστάσεις στους οικισμούς Εχίνος και Κένταυρος.
- Γήπεδα ποδοσφαίρου, με βοηθητικές συνοδές εγκαταστάσεις στους οικισμούς Γοργόνα και Κοτύλη
- Γήπεδα ποδοσφαίρου, χωρίς συνοδές υποδομές στους οικισμούς Ωραίο και Ποταμοχώρι
- Χώροι αθλοπαιδιών (γήπεδα "5x5" και καλαθοσφαίρισης) στους οικισμούς Εχίνος, Μελίβοια και Σμίνθη.

Την τρέχουσα περίοδο έχει δρομολογηθεί η υλοποίηση γηπέδου ποδοσφαίρου στη Σμίνθη, καθώς και μελέτη για τη διαμόρφωση υπάρχοντος οικοπέδου σε χώρο πολλαπλών αθλητικών δραστηριοτήτων στον οικισμό Χρυσό.

Σημαντική είναι και η δραστηριότητα των τοπικών αθλητικών συλλόγων, με έδρες στους οικισμούς Εχίνος, Κένταυρος, Κοτύλη, Δημάριο.

Πολιτιστικές εγκαταστάσεις

Οι πολιτιστικές εγκαταστάσεις της περιοχής μελέτης συνίστανται κυρίως σε υποδομές που προβάλλουν τις παραδόσεις του τόπου για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης. Συγκεκριμένα καταγράφονται:

- Λαογραφικό Μουσείο στον οικισμό Κένταυρος
- Πνευματικά / πολιτιστικά κέντρα στους οικισμούς Εχίνος και Κένταυρος
- Δημοτικές βιβλιοθήκες στους οικισμούς Εχίνος και Μύκη

[111] Έγγραφο 1909/2022 της Δ/νσης Τεχνικών Έργων & Περιβάλλοντος Δήμου Μύκης και ιδία έρευνα.

- Έδρες πολιτιστικών / μορφωτικών συλλόγων στους οικισμούς Εχίνος, Κένταυρος, Μύκη, Πάχνη, Γλαύκη και Σμίνθη

Χώροι λατρείας

Σε μεγάλο ποσοστό των οικισμών[112] καταγράφεται παρουσία ενός τουλάχιστο μουσουλμανικού Τεμένους[113], κατά κανόνα συνοδευόμενου και από κοιμητήριο, το οποίο συνήθως εντοπίζεται μέσα ή στην παρυφή του οικιστικού ιστού.

Επίσης σε μερικούς οικισμούς (Εχίνος, Μύκη, Ιαματικές Πηγές, Ωραίο, Μέδουσα) καταγράφεται παρουσία και Χριστιανικού Ναού ή Παρεκκλησίου.

Κοιμητήρια

Στην πλειονότητα των απογεγραμμένων οικισμών (με εξαίρεση δηλαδή των μικρών οικιστικών μορφωμάτων) καταγράφεται η παρουσία ενός ή περισσοτέρων κοιμητηρίων, συνήθως εντός ή στην παρυφή του οικιστικού ιστού.

Στρατιωτικές εγκαταστάσεις

Η θέση του Δήμου Μύκης στην ελληνοβουλγαρική μεθόριο, προφανώς δικαιολογεί τη σημαντική παρουσία στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην επικράτεια του, οι οποίες ως επί το πλείστον εντοπίζονται πλησίον αλλά όχι εντός των οικιστικών υποδοχέων και έχουν παρατεθεί στην ενότητα Α.3.1.4 (του κεφαλαίου Α.3). Εξαίρεση αποτελεί μικρή στρατιωτική εγκατάσταση στον οικισμό Εχίνου πλησίον του ανενεργού Γυμνασίου.

Ιαματικές Πηγές (και Τεκές του Μπουνταλά Χότζα)[114]

Στην περιοχή της σημερινής οικιστικής θέσης των Ιαματικών Πηγών υπήρξε διαχρονικά εγκατάσταση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων[115] και τη μακρόχρονη ύπαρξη

[112] Δεν καταγράφεται παρουσία Τεμένους στα στοιχειώδη οικιστικά αθροίσματα, (πχ τα "δορυφορικά" πλησιόχωρων μεγαλυτέρων κέντρων και γενικώς σε μικρούς οικισμούς κάτω των 100κατ).

[113] Σε οικισμούς μικρού μεγέθους ανενεργά κτίρια διδακτηρίων έχουν διατεθεί μεταγενεστέρως σε λειτουργία Τεμένους.

[114] Πηγές: α) Γεσθημανή Νάνου, "*Ενσωμάτωση των ιαματικών λουτρών Θερμών στο τουριστικό προϊόν της Ξάνθης*", Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, του τμήματος Αισθητικής – Κοσμητολογίας & Ιατρικών Εργαστηρίων, ΑΤΕΙΘ, Σίνδος 2018, β) Ραχμή Εγιούπ, "*Οι δυνατότητες αειφόρου ανάπτυξης του Ιαματικού Τουρισμού- Η περίπτωση των ιαματικών πηγών Θερμών του Δ. Μύκης*", Διπλωματική Εργασία του τμήματος Οικονομικών Επιστημών, ΔΠΘ, Κομοτηνή 2021, γ) ιδία έρευνα.

[115] Π.χ. στη θέση προϋπήρχαν οι εγκαταστάσεις του σημαντικού (λεγόμενου) «Τεκέ του Μπουνταλά Χότζα», υπολείμματα του οποίου αποτελούν το σημερινό Τέμενος και η σωζόμενη τρουλοσκεπής αίθουσα χαμάμ, ενώ με την παρουσία του σχετίζονται τα μέχρι πρόσφατα διατηρούμενα ιδιάζοντα λατρευτικά έθιμα που τελούνταν εκεί κατά την εαρινή γιορτή (Εντερλέζι). [Πηγη http://zagalisa.gr/content/o-tekes-toy-mpoyntala-xotza-stis-thermes-pos-toyrkopoiithikan-oi-alebites-stin-ksanthi].

γνώσης των ιαματικών ιδιοτήτων των πηγών αποδεικνύουν η σωζόμενη τρουλοσκεπής εγκατάσταση οθωμανικού χαμάμ και η μαρτυρούμενη παράδοση εμβάπτισης στις φυσικές λεκάνες των θερμών πηγών, των ποιμνίων που εμφάνιζαν ενδείξεις κακουχίας.

Το μέτωπο παρουσίας των πηγών συνολικά περιλαμβάνει 41 σημεία ανάβλυσης (29 μεσόθερμα και υπέρθερμα με θερμοκρασίες νερού 21 ως 53° C και 12 υπόθερμα με θερμοκρασίες νερού κάτω των 20° C), είναι ευρύ, εκτεινόμενο μέχρι την περιφέρεια των Κάτω Θερμών, με το κύριο μέτωπο να εντοπίζεται στην εδαφική περιοχή της οικιστικής θέσης Ιαματικές Πηγές (όπου σε ακτίνα ενός χιλιομέτρου καταγράφεται η παρουσία των 25 από τις 29 θερμές πηγές συνολικής παροχής της τάξης των 100m^3/h.

Το νερό των πηγών κατατάσσεται στην κατηγορία των οξυανθρακικών[116] και η χρήση του σε λουτροθεραπεία ενδείκνυται για αντιμετώπιση δερματικών παθήσεων και νοσημάτων των μυοσκελετικού – νευρικού – περιφερειακού αγγειακού συστημάτων και σε ποσιθεραπεία για θεραπεία των γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστημάτων.

Επιβεβαίωση της γνώσης και χρήσης των ιδιοτήτων του χώρου μαρτυρεί το γεγονός της συναρίθμησής του στις ιαματικές πηγές που αναγνωρίστηκαν αντίστοιχα με Διάταγμα ήδη από το 1928 (ΦΕΚ 5Α/1928), και το 1938 σε μελέτη του τότε προϊσταμένου της Δ/νσης Ιαματικών Πηγών αναφέρθηκε η ύπαρξη 7 πηγών που ανήκουν στο δημόσιο και χρησιμοποιούνταν με ρυθμό της τάξης των 1.500 λουτρών το έτος. Επίσης μαρτυρείται ότι κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής (1941-44) είχε επιχειρηθεί, με επισκευές του παλιού χαμάμ και χωρίς ουσιαστικές βελτιώσεις των υφισταμένων συνθηκών, η χρήση των διαθέσιμων τότε δυνατοτήτων θερμαλισμού.

Πραγματική προσπάθεια ανάπτυξης πιο σύγχρονων εγκαταστάσεων εκδηλώθηκε στη δεκαετία του 1950 με την ανέγερση λιθόκτιστου κτιρίου 170 περίπου τετραγωνικών μέτρων με τρεις ατομικούς και πισίνα ομαδικού λουτήρα, σε τρουλοσκεπή αίθουσα, το οποίο μετά την παραχώρηση του χώρου στο Δήμο[117] δέχθηκε ανακαίνιση στις αρχές της δεκαετίας του 2010 για βελτίωση της λειτουργικότητας με σεβασμό στην ιστορικότητα και αισθητική του, που όμως δεν ήταν αρκετή να καλύψει κύριες ποιοτικές προϋποθέσεις που θα καθιστούσαν τη συγκεκριμένη εγκατάσταση σύγχρονο θερμαλιστικό κέντρο υγείας[118].

Πέρα από το υδροθεραπευτήριο η όλη εγκατάσταση πλουτίστηκε με πρόσθετα στοιχεία όπως θέσεις ανοικτών και στεγασμένων λουτρώνων και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης χρηστών και επισκεπτών (3 κτίρια ξενώνων συνολικής δυναμικότητας 30 κλινών) που ανεγέρθηκαν σποραδικά, χωρίς συνολικό σχεδιασμό και χωρίς να ακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις και τα πρότυπα που υπαγορεύουν οι τάσεις εξελίξεων

[116] Χαρακτηρίζεται Μετεωρικό – Υπέρθερμο - HCO3-Ca-Na-K-F-Li – Ολιγομεταλλικό – Υποτονικό – Ασθενώς Ραδιενεργό ιαματικό νερό.
[117] ΠΔ 107/1981 (ΦΕΚ 36/Α/1981).
[118] Έλλειψη επαρκούς αριθμού αποδυτηρίων και WC, ιδίως στους ατομικούς λουτήρες, απουσία χώρων αναμονής επισκεπτών και αποκατάστασης εξερχομένων.

του ιαματικού τουρισμού και του τουρισμού ευεξίας και οι ανάγκες παροχής ποιοτικού προϊόντος για λόγους ανταγωνιστικής προβολής. Παράλληλα με τις ενέργειες του Δήμου, έχουν πραγματοποιηθεί και ιδιωτικές επενδύσεις στους τομείς εστίασης και φιλοξενίας.

Ο Δήμος, ο οποίος ενστερνίζεται την ανάγκη βελτίωσης της αισθητικής και λειτουργικής εικόνας της όλης εγκατάστασης, θέτει ως στόχο την ουσιαστική αξιοποίηση του πόρου και των εγκαταστάσεων της περιοχής και συμμετέχει στο πρόγραμμα INTERREG V-A ΕΛΛΑΔΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ με σκοπό την αξιοποίηση των ευκαιριών για χρηματοδότηση που δίνει το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Σε αυτό το πλαίσιο ο Δήμος μετέχει ως Leader Partner (μέχρι πρότινος) σε αντίστοιχης στόχευσης εταιρικό σχήμα με ΟΤΑ και φορείς της Βουλγαρίας και συνέταξε πρόγραμμα έργων-δράσεων-παρεμβάσεων για ανάπτυξη των λουτρών, το οποίο υπέβαλε στην οικεία διαχειριστική αρχή με συνολική πρόταση 1.428.318,00€, από τα οποία το τμήμα που αναλογεί σε δράσεις του Δήμου Μύκης ανέρχεται σε 426.278,00€, περιλαμβάνοντας 8 έργα-δράσεις και ήδη βρίσκεται σε φάση υλοποίησης.

Επίσης σημειώνεται ότι ήδη σε εκτέλεση αντίστοιχης επιταγής του σχετικού θεσμικού πλαισίου[119] εκδόθηκε, μετά από αίτημα του Δήμου, η ΥΑ 7359/13-4-2016 (ΦΕΚ 1166 Β/22-4-2016 "*Αναγνώριση του φυσικού πόρου 'νερό λουτρών στην περιοχή Θερμών Εχίνου του Δήμου Μύκης Ν. Ξάνθης' ως ιαματικού*", με την οποία επίσης οριοθετήθηκε η περιοχή των ιαματικών πηγών ως βάση των διαδικασιών χάραξης ζωνών προστασίας του νερού και ορθολογικής του χρήσης.

Α.4.2.5.3 Δίκτυα κινητικότητας - ποδηλατόδρομοι

Το χωρικό μέγεθος των οικισμών, σε συνδυασμό με την πτωχεία των διαθέσιμων δικτύων κοινοχρήστων τους και τη χαμηλή ποιότητα των οδικών δικτύων διασύνδεσής τους καθιστούν χωρίς περιεχόμενο την αναζήτηση για αναγνώριση εσωτερικών δικτύων κινητικότητας και ποδηλατόδρομων

[119] Νόμος 3498/2006 και ΥΑ 16655/2006 (ΦΕΚ 1932Β/2006), όπως τροποποιήθηκε με ΥΑ 1744/2009 (ΦΕΚ 2213Β/2009) και ΥΑ 1721/2013 (ΦΕΚ 188Β/2013).

Α.4.2.6 Πολεοδομική, πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά

Οι αυθόρμητα διαμορφωμένοι πολεοδομικοί ιστοί όπως και τα όλως ή μερικώς διατηρούμενα σύνολα και επιμέρους κτίσματα κατοικίας των οικισμών αποτελούν βασικά υλικά στοιχεία του αποθέματος τοπικής πολεοδομικής/πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία στη συγκεκριμένη περιοχή είχε διατηρηθεί σχεδόν αλώβητη ως σχετικά πρόσφατα. Οι βασικοί ιστοί των δικτύων κοινοχρήστων έχουν διατηρηθεί αλλά με προϊούσα αλλοίωση του αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος[120], ιδίως στους μεγαλύτερους και δυναμικότερους οικισμούς. Η τάση αναμένεται να ενταθεί καθώς δεν έχουν εκδοθεί πράξεις επιβολής καθεστώτος αναγνώρισης και ειδικής προστασίας/διατήρησης αξιόλογων οικισμών ή οικιστικών συνόλων ή επιμέρους στοιχείων της (κατά κανόνα αλλοιωμένης πλέον) πολεοδομικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς των οικισμών ή μεμονωμένων κτισμάτων της ευρύτερης περιοχής τους.

Σχετικά με το θέμα, αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τη "*Μελέτη Μορφολογικών Κανόνων Δόμησης και Αρχιτεκτονικής στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης*"[121], που -μεταξύ άλλων- εξέτασε την υφιστάμενη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία αρκετών οικισμών του Δήμου Μύκης, εκτιμήθηκε ότι:

- Οι κάτωθι οικισμοί φέρουν χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τους εντάξουν σε προστατευτικό καθεστώς "παραδοσιακών οικισμών"
  - Μελίβοια, Όαση, Ρεύμα, Ωραίο, της ΔΕ Μύκης
  - Θέρμες, Κίδαρις, Κοτάνη, Μέδουσα, της ΔΕ Θερμών
  - Κοτύλη, Αιμόνιο, της ΔΕ Κοτύλης
  - Ποταμοχώρι, της ΔΕ Σατρών
- Οι κάτωθι οικισμοί φέρουν χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τους εντάξουν στην κατηγορία "ενδιαφέροντες":
  - Μύκη, Σμίνθη, Στήργιμα, Χρυσό, της ΔΕ Μύκης
  - Δημάριο, Πάχνη, της ΔΕ Κοτύλης
  - Σάτρες, της ΔΕ Σατρών

Πέραν της πολεοδομικής και οικιστικής κληρονομιάς, η περιοχή μελέτης (μέσα ή κοντά στους οικισμούς) είναι πλούσια σε, υλικά και μη, κατάλοιπα του ιστορικού

[120] Την οποία επιφέρουν τόσο η ανέγερση νέων κτιρίων (πύκνωση ιστού ή σε αντικατάσταση υφισταμένων κτισμάτων) με σύγχρονα υλικά και νεωτερική μορφολόγηση, όσο και η αντικατάσταση/ανακατασκευή περιφράξεων και λιθόκτιστων τοίχων αντιστήριξης, που λόγω έντονων κλίσεων του εδάφους συχνά αποτελούσαν καίρια στοιχεία της όλης φυσιογνωμίας των οικισμών.

[121] Ανάδοχο σχήμα: Δ. Λαγός – Χρ. Κουτάκος

παρελθόντος (παραδόσεις για σημαντικά για τις τοπικές κοινωνίες γεγονότα που συνδέονται με συγκεκριμένες τοποθεσίες[122], τεχνικά έργα κοινής εξυπηρέτησης που μερικά εξακολουθούν να καλύπτουν και σημερινές ανάγκες[123], εγκαταστάσεις που υπηρετούσαν παραγωγικές ανάγκες της τοπικής προβιομηχανικής παραδοσιακής οικονομίας[124], ενεργά και μη κατάλοιπα θρησκευτικών εγκαταστάσεων κάθε ιστορικής περιόδου (της αρχαιότητας, της εποχής πριν την προσχώρηση στο Ισλάμ και της εποχής μετά την προσχώρηση[125]), κατασκευών εξυπηρέτησης πολεμικών σκοπών[126]. Οι χαρακτηρισμοί αναγνώρισης και υπαγωγής τέτοιων υλικών καταλοίπων στην προστασία της οικείας νομοθεσίας για στοιχεία αυτών των κατηγοριών είναι σχετικά περιορισμένοι[127].

Σε όλες τις περιοχές του Δήμου τηρούνται παραδόσεις της ιδιαίτερης άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου, όπως το φθινοπωρινό "Κάσεμ" και το εαρινό "Εντρελές", τα οποία ως ομαδικά πανηγύρια ευρείας συμμετοχής έχουν και χωρική διάσταση που ικανοποιείται σε κάποια διαθέσιμη αλάνα[128].

Α.4.2.7 Σημαντικοί φυσικοί χώροι εντός οικιστικών περιοχών (κήποι-καλλιέργειες, φυτεύσεις οδών, υδατορέματα)

Σε μερικούς από τους διαχρονικά πληθυσμιακά μικρούς οικισμούς η διαδικασία αυθόρμητης ανάπτυξης και χωρικής οργάνωσης μπορεί να αφήνει μεγάλα ή περιορισμένα "κενά" καλλιεργούμενου ή φυσικού χώρου μεταξύ οικιστικών νησίδων. Στους οικισμούς με σημαντική πληθυσμιακή ανάπτυξη, σε συνδυασμό με παράγοντες όπως η εξέλιξη των κοινωνικών δεικτών (πχ δείκτης χρήσης δομημένης επιφάνειας ανά κάτοικο) ή η ανάπτυξη ανάγκης στέγασης και άλλων χρήσεων πέραν της κατοικίας και οι δυσκολίες χωρικής ανάπτυξης, οδηγούν σε ανάλογη ανάγκη έντασης της εκμετάλλευσης του χώρου, με πυκνή ως πολύ πυκνή δόμηση και εξαφάνιση τέτοιων στοιχείων του αστικού χώρου.

Η έντονη παρουσία της φυσικής βλάστησης σε μικρή ακτίνα από κάθε σημείο του οικισμού και οι πολύ περιορισμένες διαστάσεις των αυθόρμητα και κάτω από άλλες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες διαμορφωμένων κοινοχρήστων, που κατά κανόνα

[122] Π.χ. θέσεις Μομσκι Κάμεν (=πέτρα του κοριτσιού) ή με παραπλήσια ονόματα, που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή πολλών οικισμών (Ωραίο, Γλαύκη, Κοτάνη, Αιώρα, Μάνταινα), και φέρονται να συνδέονται με (ομαδικές) αυτοκτονίες για αποφυγή αιχμαλωσίας ή υποχρεωτικής αλλαγής θρησκεύματος.

[123] Π.χ. γέφυρες (για μερικές από τις οποίες κατά τόπους, όπως στις Σάτρες και στο Ωραίο, διατηρούνται παραδόσεις/παραλλαγές του «γεφυριού της Άρτας»).

[124] Π.χ. νερόμυλοι, νεροτριβές και μαντάνια.

[125] Π.χ. αρχαία θρησκευτικά μνημεία όπως το ανάγλυφο του Μίθρα, υπολείμματα Χριστιανικών Ναών και Κοινοβίων, Τεμένη και Μουσουλμανικοί Τεκέδες, Κοιμητήρια.

[126] Μεσαιωνικοί φρουριακοί περίβολοι και πύργοι αλλά και νεώτερα οχυρωματικά έργα του 20ου αιώνα.

[127] Βλέπε σχετικά υποκεφάλαιο Α.3.4β, κεφαλαίου Α.3.

[128] Σημαντικότερο είναι το Εντρελέζι στις Ιαματικές Πηγές, όπου καταγράφεται ευρύτερη και υπερτοπική συμμετοχή αλλά έχει απομακρυνθεί από τα παραδοσιακά στοιχεία της εορτής.

μόλις επιτρέπουν διέλευση τροχοφόρων, δεν θέτουν επιτακτική ανάγκη και δεν παρέχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη προγραμμάτων παρόδιων φυτεύσεων.

Η πλειονότητα των οικισμών έχει αναπτυχθεί σε συνάρτηση με την ύπαρξη υδατορέματος και σε διάφορες σχέσεις με την παρουσία του (σε θέσεις ιππαστί ή παραρεμάτιες ή σχετικά απομακρυσμένες). Κατά κανόνα οι οικιστικοί ιστοί έχουν αναπτυχθεί εμπειρικά σε ασφαλή θέση και απόσταση από την κοίτη ενδεχόμενων πλημμυρών και στα ρέματα συχνά διατηρείται χωρίς σοβαρές παρεμβάσεις η φυσική διάπλαση της κοίτης τους.

Α.4.2.8 Θεσμικό πλαίσιο πολεοδομικού σχεδιασμού και δόμησης / Περιγραφή πλαισίου, τρόπου και βαθμού εφαρμογής

Θεσμικό πλαίσιο

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην ενότητα Α.4.1.1 στο σύνολο των οικιστικών υποδοχέων του Δήμου[129]:

- Δεν έχει εγκριθεί σχέδιο πόλης οιουδήποτε θεσμικού υποβάθρου (όπως σχέδιο πόλης κατά το κεφάλαιο Α του ΝΔ της 17-7-1923, τοπικό σχέδιο για οικιστικά προγράμματα του άρθρου 26 του Ν.1337/1983[130], σχέδιο διανομής οικοπέδων κατά τα άρθρα 37 και 38 του Ν.1337/1983, Πολεοδομική Μελέτη ένταξης / επέκτασης προβλεπόμενης από εγκεκριμένο ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ, ΠΜ οικοδομικού συνεταιρισμού ή ΠΕΡΠΟ κοκ), και προφανώς δεν έχει εγκριθεί σχετικό σώμα όρων δόμησης ή πολεοδομικός κανονισμός.
- Δεν έχει εγκριθεί κατηγοριοποίηση ή καθορισμός ορίου ως οικισμού μικρού και φθίνοντος/στάσιμου[131] ή όριο οικισμού κάτω των 2.000 κατοίκων[132] ή προϋφιστάμενου του 1923[133] και προφανώς δεν έχει εγκριθεί σχετικό σώμα όρων δόμησης
- Δεν έχει εγκριθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) ή Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) για κανένα οικισμό ή πρώην Κοινότητα του σημερινού Δήμου Μύκης.

Παράλληλα, με βάση το έγγραφο 1833/9-10-2013 της Δ/νσης Δόμησης του Δήμου Ξάνθης (το οποίο αναφέρεται στο πολεοδομικό καθεστώς όλων των οικισμών του Ν.

[129] Έγγραφο 1833/9-10-2013 της Δ/νσης Δόμησης του Δήμου Ξάνθης και ιδία έρευνα.
[130] Πλην τριών σημειακών τοπικών ρυμοτομικών σχεδίων για κοινωφελείς χώρους σε Εχίνο, Πάχνη και Γοργόνα (βλέπε ενότητα Α.4.1.1).
[131] ΠΔ της 6-12-1982 (ΦΕΚ 480Δ/23-12-1982).
[132] ΠΔ της 24-4-1985 (ΦΕΚ 181Δ/3-5-1986), όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια και ΥΑ 73670/1765/2022 (ΦΕΚ 3733/14-07-2022),
[133] ΠΔ της 2-3-1981 (ΦΕΚ 138Δ/13-3-1981).

Ξάνθης), όλοι οι οικισμοί του Δήμου Μύκης[134], θεωρούνται ως οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923 και ως εκ τούτου διέπονται από τις διατάξεις του ΠΔ της 2-3-1981 "*περί ληπτέων υπ' όψιν στοιχείων και του τρόπου καθορισμού των ορίων των προ της 16-08-1923 υφισταμένων οικισμών των στερουμένων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου ως και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών*" (ΦΕΚ 138Δ/13-3-1981), καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του, στις περιπτώσεις μη προώθησης των προβλεπόμενων από αυτό οριοθετήσεων[135] (Εγκ-26052/7352/117/22-6-1982, Εγκ-27433/7753/124/5-7-1982 και Εγκ-30198/1020/29-3-2022).

Με βάση τα ανωτέρω, όλοι οι οικισμοί του Δήμου διέπονται από τις διατάξεις του ΠΔ της 2-3-1981 στα υφιστάμενα, περιορισμένα εκ των πραγμάτων, περιγράμματά τους (όπως αυτά προσδιορίζονται από τις εγκρίσεις οικοδομικών αδειών κατόπιν αυτοψιών των αρμόδιων υπηρεσιών), με εφαρμογή των όρων και περιορισμών που έχουν επιβληθεί για οικισμούς προ του 1923

Περιγραφή πλαισίου

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δόμησης όλων των οικισμών του Δήμου Μύκης είναι το ΠΔ της 2-3-1981[136], όπως ισχύει σήμερα, το οποίο προβλέπει τους κάτωθι όρους και περιορισμούς δόμησης:

- Αρτιότητα
  - κατά κανόνα: 2.000 τ.μ. και πρόσωπο σε κοινόχρηστο χώρο.
  - παρεκκλίσεις: - 300 τ.μ. (για τα προϋφιστάμενα οικόπεδα της 13-3-1981)
    - 150 τ.μ. (για τα προϋφιστάμενα οικόπεδα της 25-7-1979)
    - με όποιες διαστάσεις και εμβαδόν είχαν προ της 2-7-1968
    - ήδη ορισθέντα ως άρτια προ της 2-7-1968
- Οικοδομικό σύστημα[137]
  (αναλόγως του επικρατούντος στην περιοχή του οικοπέδου)
  - πτερύγων ή
  - συνεχές

[134] Στο υπόψη έγγραφο δε μνημονεύονται καθόλου οι οικισμοί Κοτύλη, Μέσες Θέρμες και Καπνοανθός, για τους οποίους δεδομένου ότι δε μνημονεύεται διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο δόμησης εκτιμάται ότι μάλλον διέφυγαν της προσοχής και εκλαμβάνονται επίσης ως οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923.

[135] Όπως ισχύει για το σύνολο των οικισμών του Δήμου Μύκης.

[136] Η παρουσία τριών Τοπικών Ρυμοτομικών Σχεδίων για τις ανάγκες κοινωφελών χώρων (βλέπε ενότητα Α.4.1.1), δεν αναιρεί αυτόν τον κανόνα. Οι ειδικοί όροι δόμησης αυτών εκτίθενται στους χάρτες Α.4 της παρούσας μελέτης.

[137] Επισημαίνεται ότι από το ΓΟΚ/1985 και μετά καταργήθηκε η έννοια των οικοδομικών συστημάτων και επιβλήθηκαν εννιαίοι κανόνες (υπό προϋποθέσεις ελεύθερης) τοποθέτησης των κτιρίων .

- Ποσοστό Κάλυψης (ΠΚ)
  - 60% για το σύστημα των πτερύγων
  - 70% για το συνεχές σύστημα
- Αριθμός ορόφων
  - κατά κανόνα: 2
  - κατά παρέκκλιση (λόγω κλίσεως του εδάφους): 3
- Μέγιστο ύψος
  - κατά κανόνα: 7,5μ.
  - κατά παρέκκλιση (λόγω κλίσεως του εδάφους): 10μ.
  - σε περίπτωση κατασκευής στέγης: +1,5μ.
- Συντελεστής Δόμησης (ΣΔ)
  - κατά κανόνα: 0,8 (80%)
  - ισχύουν οι εξής αποκλίσεις:
    - για κατοικίας και λοιπές χρήσεις, ανάλογα με το μέγεθος "Ε" του οικοπέδου

      αν Ε ≤100 τ.μ. τότε ο ΣΔ 1,6 και το ΠΚ 80%

      αν Ε ≤200 τ.μ. τότε ο ΣΔ 1,2 και το ΠΚ 160/2Ε

      αν Ε ≤300 τ.μ. τότε ο ΣΔ 1,0, με μέγιστο όριο τα 240τ.μ.

      αν 300<Ε ≤2.000 τ.μ. τότε ο ΣΔ 0,8, με μέγιστο όριο τα 400τ.μ.

      αν Ε>2.000τ.μ. τότε για το τμήμα άνω των 2.000 τ.μ. ΣΔ 0,05
    - ειδικά για τουριστικές εγκαταστάσεις και κτίρια αμιγούς επαγγελματικής χρήσης

      αν Ε>2.000τ.μ. τότε για το τμήμα άνω των 2.000τ.μ. ΣΔ 0,4
    - ειδικά για κτίρια κοινής ωφέλειας

      αν Ε>2.500τ.μ. τότε για το τμήμα άνω των 2.000τ.μ. ΣΔ 0,4
- Ειδικοί όροι

  Το διάταγμα περιλαμβάνει και ειδικούς όρους που παρέχουν επιπλέον δυνατότητες ή επιβάλλουν επιπλέον περιορισμούς, όπως παρατίθενται στη συνέχεια:

  - *Δια την διαμόρφωσιν των ακαλύπτων χώρων των οικοπέδων επιτρέπονται μόνον αι απολύτως αναγκαίαι εκσκαφαί. Επί κεκλιμένου δε εδάφους επιτρέπεται η διαμόρφωσις του οικοπέδου εις επίπεδα ελαχίστου πλάτους 5 μ. δι αναλημματικών τοίχων ή πρανών μεγίστου ύψους ενός και ημίσεος (1,50) μέτρου.* [άρθρο 6, παρ.5]
  - *6. Επί κτιρίου όγκου πλέον των δύο χιλιάδων (2.000) κυβικών μέτρων υπεράνω της στάθμης του φυσικού εδάφους, επιβάλλεται η διάσπασις του όγκου τούτου εις μικροτέρους όγκους ή εις ανεξάρτητα κτίρια έστω κι αν πρόκειται περί λειτουργικώς ενιαίου οικοδομήματος. Εφ' όσον δια λόγους λειτουργικούς του κτιρίου δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του προηγουμένου εδαφίου, αποφαίνεται επί της μελέτης του κτιρίου η οικεία Επιτροπή Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΕΑΕ).* [άρθρο 6, παρ.6]
  - *Η κατασκευή στέγης είναι υποχρεωτική εφ' όσον εις τον οικισμόν επικρατεί κάλυψις των οικοδομών δια στέγης κατά την κρίσιν της Υπηρεσίας.* [άρθρο 8, παρ.1]
  - *Υπεράνω του καθοριζομένου, δια του παρόντος Διατάγματος, μεγίστου επιτρεπομένου ύψους των κτιρίων ουδεμία κατασκευή επιτρέπεται, εκτός συμπαγούς στηθαίου, κτιστής*

δεξαμενής αποθηκεύσεως ύδατος ύψους έως ενός (1,00) μέτρου στέγης και καπνοδόχων. [άρθρο 8, παρ.2]

- *Επιτρέπεται η κατασκευή εξωτερικής ακαλύπτου κλίμακος ανόδου προς το δώμα από του εδάφους μεγίστου πλάτους μέχρι 1,20 μ. της προβολής αυτής μη υπολογιζομένης εις την κάλυψιν και τον συντελεστήν δομήσεως, εφ' όσον οι τυχόν προκύψαντες χώροι είναι βοηθητικοί.* [άρθρο 8, παρ.3]
- *Δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτίσματος επί υποστυλωμάτων (PILOTIS) υπό την έννοιαν του ΓΟΚ.* [άρθρο 8, παρ.4]
- *Ως οικοδομική γραμμή νοείται η εν τοις πράγμασι υφισταμένη τοιαύτη.* [άρθρο 8, παρ.5]
- *Κατ' εξαίρεσιν το κτίριον δύναται να τοποθετήται κατά την κυρίαν όψιν αυτού εν όλω ή εν μέρει εσώτερον της κατά τα ανωτέρω οριζομένης οικοδομικής γραμμής και να υποχρεούται προς τούτο δια λόγους κυκλοφοριακούς είτε κατά την κρίσιν των πολεοδομικών αρχών, είτε εφ' όσον υφίσταται σχετική γνωμοδότησις του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου περί αυτού υπολογιζομένου εν πάση περιπτώσει του αφιεμένου ούτως ακαλύπτου τμήματος εις το υποχρεωτικώς ακάλυπτον τμήμα του οικοπέδου.* [άρθρο 8, παρ.6]
- *Επί οικοπέδων εμβαδού ίσου ή μεγαλυτέρου των πεντακοσίων (500) τ.μ. το κτίριον δέον να τοποθετήται εις απόστασιν τουλάχιστον τεσσάρων (4) μέτρων, εκ της κατά τα ανωτέρω οριζομένης οικοδομικής γραμμής.* [άρθρο 8, παρ.7].

  Σημείωση: Σύμφωνα με την Εγκ-113/86, Αρθ-28, Παρ.3, σε οικισμούς χωρίς εγκεκριμένο σχέδιο, προϋφισταμένους του 1923, στους οποίους έχει εφαρμογή το ΠΔ/2-3-81 (ΦΕΚ-138/Δ/81) στις περιπτώσεις οικοπέδου ίσου ή μεγαλύτερου των 500 τ.μ. παύει να ισχύει ο περιορισμός τοποθέτησης του κτιρίου σε απόσταση τουλάχιστον 4,0μ. από την ΟΓ και ισχύει η παρ.1 του Αρθ-9 του Ν-1577/85 (ελεύθερη τοποθέτηση του κτιρίου στο οικόπεδο), με τη διευκρίνιση ότι η αναφερόμενη σ' αυτές απόσταση Δ ορίζεται 2,5μ. ανεξάρτητα από το ύψος, όπως ορίζει το άρθ-28 παρ.3 του ΓΟΚ/85.
- *Εις περίπτωσιν παραλιακών οικισμών η οικοδομή τοποθετείται εις απόστασιν δέκα πέντε (15) μέτρων τουλάχιστον από της κατά τας κειμένας διατάξεις καθοριζομένης γραμμής αιγιαλού (χειμέριον κύμα). Κατ εξαίρεσιν, εάν υφίσταται εν τοις πράγμασι οικοδομική γραμμή διαμορφωμένη δια πυκνής δομήσεως, κατά την κρίσιν της αρμοδίας δια την χορήγησιν της αδείας οικοδομής υπηρεσίας, η οικοδομή τοποθετείται επί της γραμμής ταύτης.* [άρθρο 8, παρ.8]
- *Η περίφραξις των οικοπέδων, των εχόντων πρόσωπον προς την θάλασσσαν, τοποθετείται επί της νομίμως καθοριζομένης γραμμής παραλίας.* [άρθρο 8, παρ.9]
- *Προκειμένου περί επισκευών, και αποκαταστάσεως παλαιών κτισμάτων παρουσιαζόντων ιδιαίτερον ενδιαφέρον, περιλαμβανομένων εντός των ορίων οικισμών η οικοδομική άδεια χορηγείται έστω και εάν η υφισταμένη δόμησις των κτισμάτων τούτων αντίκειται προς τους καθοριζομένους δια του παρόντος όρους (αρτιότης, κάλυψις, ύψος, θέσις οικοδομής εν τω οικοπέδω κλπ.) και τους εν γένει νυν ισχύοντας κατά την κρίσιν της αρμοδίας ΕΠΑΕ.* [άρθρο 9, παρ.2]
- *Επιβάλλεται η εγκατάστασις βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων εις τας περιπτώσεις κτιρίων κοινής ωφελείας, Τουριστικών εγκαταστάσεων, βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, εφ όσον εκ του μεγέθους των επιβάλλεται και κατά την κρίσιν της Υπηρεσίας. Προκειμένου περί κατοικιών επιβάλλεται η κατασκευή στεγανού βόθρου.* [άρθρο 9, παρ.3]

Βαθμός εφαρμογής

Η μακροσκοπική θεώρηση από την επιτόπια αναγνώριση και καταγραφή δεδομένων επιτρέπει την εκτίμηση ότι, σχετικά με το βαθμό εφαρμογής των ισχυόντων όρων και περιορισμών δόμησης του ΠΔ της 2-3-1981 (και με την επιφύλαξη των συνεπειών από την απουσία κανόνων προστασίας των ειδικότερων αρετών του αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος και αποθέματος), διαπιστώνονται αποκλίσεις μεταξύ των μικρότερων και των μεγαλύτερων οικισμών. Στους μεν μικρότερους οικισμούς η ορθή και

χωρίς ιδιαίτερες υπερβάσεις τήρηση των σχετικών διατάξεων μπορεί να προλαμβάνει τη βίαιη αλλοίωση του χαρακτήρα και της κλίμακάς τους. Στους δε μεγαλύτερους και πληθυσμιακά ακμαιότερους οικισμούς, όμως, τίθενται προβληματισμοί τόσο ως προς το βαθμό ορθής εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων, όσο και σχετικά με το βαθμό επάρκειας και καταλληλότητας αυτών, σε σχέση με τις ανάγκες και το χαρακτήρα τους.

Παράλληλα εκτιμάται ότι η αυστηρή και χωρίς εξατομικεύσεις/διαφοροποιήσεις εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων στους λίγους σχετικά αναπτυσσόμενους ή έστω βιώσιμους οικισμούς μπορεί να αποτελέσει ανασχετικό παράγοντα στην ενδεχόμενη μετεξέλιξή τους σε κέντρα προσαρμοσμένα στα δεδομένα των σύγχρονων κοινωνικοικονομικών συνθηκών και αναγκών. Επομένως προκύπτει σαφής ανάγκη κλιμακωμένης επανατοποθέτησης του εφαρμοστέου θεσμικού πλαισίου δόμησης, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των αξιών του αρχιτεκτονικού και πολεοδομικού περιβάλλοντος των οικισμών (όπου διασώζονται σχετικές αξίες), αλλά και να αναβαθμιστούν τα λειτουργικά δεδομένα όσων έχουν τεθεί σε τροχιά αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων τους.

Α.4.3 Βασικές τεχνικές υποδομές[138]

Α.4.3.1 Βασικά τεχνικά δίκτυα επικοινωνίας και μεταφορών (οδικά, σιδηροδρομικά, λιμενικά, αερομεταφορών)

Τα δεδομένα σχετικά με τις υποδομές των δικτύων μεταφορών έχουν ήδη περιληφθεί και παρουσιαστεί αναλυτικά στις οικείες ενότητες του κεφαλαίου Α.3. Στην παρούσα ενότητα γίνονται συνοπτικές αναφορές που αφορούν κυρίως στο εσωτερικό των οικισμών, αλλά και στην προσβασιμότητά τους.

Α.4.3.1.1 Οδικό δίκτυο: Προσβασιμότητα – Εσωτερικό δίκτυο – Συγκοινωνία

Βασικά δεδομένα

Η επικράτεια του Δήμου διασχίζεται διαμπερώς στη γενική κατεύθυνση Βορρά – Νότου από την εθνική οδό Ξάνθης - Εχίνου (- Μελίβοιας) - Ελληνοβουλγαρικών Συνόρων (ΕΟ55) που επέχει ρόλο σύνδεσης του Δήμου με τον υπόλοιπο εθνικό κορμό και με τη βαλκανική ενδοχώρα, ("κάθετος άξονας"). Παράλληλα αποτελεί τον κεντρικό κορμό, βάσει του οποίου αρθρώνεται το όλο λοιπό δίκτυο (επαρχιακές, δημοτικές, δασικές οδοί) που διασυνδέουν και εξυπηρετούν τα επιμέρους δημοτικά διαμερίσματα και οικισμούς του Δήμου και επιτρέπουν διασύνδεση και με περιοχές όμορων Δήμων και Νομών. Σήμερα, τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της υφιστάμενης εθνικής οδού είναι σε σημαντικό τμήμα της απολύτως ανεπαρκή[139] για το ρόλο που επωμίζεται[140].

Ανάλογα ισχύουν και για το επίπεδο λειτουργικής εξυπηρέτησης και για τις λοιπές οδούς, (όσες υπάρχουν) που μαζί με τις εθνική, επαρχιακές και δασικές οδούς συναποτελούν το δίκτυο χερσαίων μετακινήσεων, το οποίο δεν καλύπτει επαρκώς τις ουσιαστικές ανάγκες δυσπρόσιτων οικισμών, ιδίως παρά τη βόρεια και ανατολική παρυφή της επικράτειας του Δήμου.

[138] Αναλυτική επεξεργασία για τις τεχνικές υποδομές περιλαμβάνεται στις οικείες ενότητες του κεφαλαίου Α.3.

[139] Επιτρέπουν ταχύτητα 30 Km/h.

[140] Σημειώνεται ότι από το 1998 έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο Διμερούς Συμφωνίας Ελλάδος και Βουλγαρίας για αναβάθμιση, στο μέτρο των περιορισμών που επιβάλλει το ανάγλυφο, της ελληνικής εθνικής οδού όσο και της συνέχειάς της στο βουλγαρικό έδαφος με τυπική διατομή 7,50/10,50μ. και ταχύτητα μελέτης 60 Km/h. Από το 2006, φορέας υλοποίησης του εν λόγω άξονα ορίστηκε η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ στην οποία, με την ΚΥΑ Δ1/ο/3145/01-09-2010, μεταβιβάστηκε η ευθύνη του όλου έργου (μελέτη-κατασκευή-διοίκηση κλπ) και ήδη προωθούνται σχετικές δράσεις τμηματικής υλοποίησης. Το εντός της Ελλάδος τμήμα θα έχει μήκος περίπου 49 χλμ από τα οποία τα 40 χλμ θα είναι βελτίωση της υφιστάμενης ασφαλτόστρωτης οδού και τα τελευταία 9 χλμ (τμήμα Δημάριο-μεθόριος) ακολουθεί εναλλακτική διαδρομή, στη γενική κατεύθυνση υφιστάμενου δασικού χωματόδρομου και αντιμετωπίστηκε ως αντικείμενο προτεραιότητας.
Πηγή https://egnatia.eu/erga/kathetoi-axones/o-kathetos-axonas-xanthi-exinos-ellinovoulgarika-synora/.

Προσβασιμότητα

Λόγω της ορεινότητας της περιοχής μελέτης η έννοια της προσβασιμότητας των οικισμών αποτελεί ειδική και σημαντική παράμετρο σχετικά με την παρεχόμενη ποιότητα ζωής και τις προοπτικές ανάπτυξής. Σε γενικές γραμμές ο βαθμός προσβασιμότητας είναι χαμηλός και ποικίλει από σχετικά καλός για τους οικισμούς που εξυπηρετούνται άμεσα από την Εθνική Οδό Ε55 (π.χ. Σμίνθη, Εχίνος, Μελίβοια, Μύκη), έως ελλιπής για τους οικισμούς που εξυπηρετούνται από χωματόδρομους (π.χ. Διάσπαρτο, Κοττάνη, Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτι, Καλότυχο, Λυκότοπος, Πολύσκιο, Ρεματιά, Τσαλαπετεινός).

Οδικό δίκτυο εντός οικισμών

Εντός των συγκροτημένων οικισμών το οδικό δίκτυο απαρτίζεται από συνήθως μία ή δύο "κεντρικές" οδούς που διαδραματίζουν το ρόλο "συλλεκτήριας" και ενός πλέγματος λοιπών οδών τοπικού χαρακτήρα, πολύ περιορισμένων γεωμετρικών χαρακτηριστικών, προσαρμοσμένων στο ανάγλυφο και στο αυθόρμητο της οικιστικής ανάπτυξης.

Στους μικρότερους οικισμούς συνήθως υφίσταται ένας βασικός δρόμος (ο δρόμος πρόσβασης), πλέον του οποίου το όποιο δίκτυο είναι υποτυπώδες.

Συγκοινωνία

Το δίκτυο δρομολογίων του (υπεραστικού) ΚΤΕΛ Ξάνθης που καλύπτει τις ανάγκες μετακινήσεων εντός και εκτός του Δήμου είναι οργανωμένο με αφετηρία την Ξάνθη και ακτινωτή χάραξη διαδρομών, εξυπηρετούμενων τις εργάσιμες ημέρες κατά περίπτωση από ένα έως πέντε δρομολόγια (εκτός περιόδων κορύφωσης), τα οποία διερχόμενα από την έδρα του Δήμου καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό και ανάγκες εσωτερικών μετακινήσεων συνοχής και εξυπηρέτησης (βλέπε και κεφάλαιο Α.3).

Α.4.3.1.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο

Στην περιοχή μελέτης δεν υφίσταται σιδηροδρομικό δίκτυο και κατά συνέπεια ούτε σχετικές με αυτό υποδομές. Οι σχετικές ανάγκες υπερτοπικών μεταφορών εξυπηρετούνται από τον σιδηροδρομικό σταθμό της Ξάνθης.

Α.4.3.1.3 Λιμενικές υποδομές

Στην περιοχή μελέτης, όπως είναι φυσικό λόγω θέσης, δεν υφίστανται λιμενικές υποδομές. Οι σχετικές ανάγκες υπερτοπικών μεταφορών εξυπηρετούνται -κατά περίπτωση- από τους λιμένες της Περιφέρειας (κυρίως).

Α.4.3.1.4 Υποδομές αερομεταφορών

Η επικράτεια του Δήμου δε διαθέτει τακτικές υποδομές αερομεταφορών[141]. Το πλησιέστερο αεροδρόμιο είναι ο Αερολιμένας Μέγας Αλέξανδρος, στην περιοχή της Χρυσούπολης Καβάλας. Η οδική απόσταση του αερολιμένα από την έδρα του Δήμου Σμίνθη είναι 55 χιλιόμετρα. Στην περιοχή της Ξάνθης υπάρχει και το ελικοδρόμιο του Νοσοκομείου Ξάνθης για την εξυπηρέτηση αντίστοιχων αναγκών της ΠΕ Ξάνθης.

Α.4.3.2 Άλλες ειδικές τεχνικές υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, απορρίμματα εντός οικιστικών υποδοχέων)

Το αντικείμενο των τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών στο Δήμο Μύκης έχει καλυφθεί καθολικά και εκτενώς στις οικείς ενότητες, του υποκεφαλαίου Α.3.5, του κεφαλαίου Α.3. Στην παρούσα ενότητα εκτίθενται συνοπτικά δεδομένα εξυπηρέτησης των οικισμών ως προς την ύδρευση, την αποχέτευση και τα απορρίμματα.

Α.4.3.2.1 Ύδρευση

Η υδροδότηση των οικισμών του Δήμου Μύκης, πραγματοποιείται κυρίως μέσω υδρομάστευσης πηγαίων υδάτων και συμπληρωματικά μέσω γεωτρήσεων. Για την αποθήκευση του ύδατος έχουν κατασκευαστεί 96 δεξαμενές σε 45 οικισμούς (από 1 έως 4 σε καθέναν από αυτούς). Οι περισσότεροι οικισμοί υδροδοτούνται επαρκώς, ενώ ορισμένοι από τους πιο μικρούς οικισμούς του Δήμου, οι οποίοι δε διαθέτουν αυτόνομα σημεία υδροληψίας, υδροδοτούνται μέσω των γειτονικών οικισμών (βλέπε αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα Α.3.5.5.2). Σε γενικές γραμμές η ποιότητα του νερού θεωρείται καλή και ο βαθμός κάλυψης ικανοποιητικός, η δε παλαιότητα του δικτύου αν και δεν υφίσταται σχετικό αρχείο καταγραφής εκτιμάται από τις υπηρεσίες του Δήμου σε 15-30 έτη[142].

Την τρέχουσα περίοδο βρίσκονται σε εξέλιξη: α) έργο αντικατάστασης εσωτερικού δικτύου ύδρευσης και κατασκευής νέων υδατοδεξαμενών οικισμών Εχίνου και Μελιβοίων και β) έργο εγκατάστασης συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης ελέγχου και εντοπισμού διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών Εχίνου, Μύκης, Κενταύρου, Ωραίου, Μάνταινας, Προσήλιου, Άλματος, Άνω Ζουμπουλίου, Διαφόρου, Μελιβοίων, Πάχνης και Άνω Θερμών.

[141] Δε λαμβάνονται υπόψη στοιχειώδεις εγκαταστάσεις ειδικής και μη τακτικής χρήσης όπως το στρατιωτικό ελικοδρόμιο στην περιοχή της Γλαύκης.
[142] Έγγραφο 3752/16-6-2022 της ΔΤΕΠ, του Δήμου Μύκης (τμήμα ύδρευσης – αποχέτευσης).

Α.4.3.2.2 Αποχέτευση ακαθάρτων - ομβρίων

Στο Δήμο Μύκης λειτουργούν δύο Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) με τα αντίστοιχα δίκτυα συλλογής και μεταφοράς, στον Εχίνο (δυναμικού 2.800-3.300 ατόμων) και στη Μύκη (δυναμικού 1.500 ατόμων), που παρέχουν ολοκληρωμένη διαχείριση λυμάτων, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή και μιας τρίτης ΕΕΛ και αντίστοιχου δικτύου στον Κένταυρο (δυναμικού 3.200 ατόμων - βλέπε αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα Α.3.5.5.2). Στους υπόλοιπους οικισμούς υφίστανται παντορροϊκά δίκτυα ομβρίων και ακαθάρτων που οδηγούν τα αναμιγμένα λύματα σε παρακείμενους χείμαρρους και ρέματα. Σε πολλές περιπτώσεις τα ανωτέρω δίκτυα δεν καλύπτουν το σύνολο των οικισμών και οι ανάγκες καλύπτονται και από βόθρους.

Παρόλο που οι προαναφερόμενες τρεις ΕΕΛ καλύπτουν (αθροιστικά) περίπου το 40% των κατοίκων του Δήμου (6.379 άτομα), συνολικά οι αποχετευτικές υποδομές δε μπορούν να θεωρηθούν επαρκείς και δυνάμενες να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός σύγχρονου και βιώσιμου οικιστικού περιβάλλοντος. Συνεπώς θα πρέπει να υπάρξουν ενέργειες επέκτασης και αναβάθμισης των αποχετευτικών δικτύων των οικισμών και σύνδεση τους με υφιστάμενες ή νέες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση επισημαίνεται ότι η δυναμικότητα των υφιστάμενων/υπό κατασκευή ΕΕΛ υπερβαίνει τον υπάρχοντα πληθυσμό των οικισμών τους (αθροιστικά μπορούν να καλύψουν έως 8.000 Μονάδες Ισοδύναμου Πληθυσμού - ΜΙΠ) και ότι σε ορισμένες θέσεις η πυκνότητα των οικισμών και το ανάγλυφο της περιοχής επιτρέπει ομαδοποιήσεις εξυπηρετήσεων.

Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται ότι προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί κατ' αρχήν στους οικισμούς με πληθυσμό άνω των 1.000 κατοίκων (Γλαύκη και Πάχνη), σε δεύτερο χρόνο στους οικισμούς που αποτελούν έδρες δημοτικών ενοτήτων (Σμίνθη, Κοτύλη, Θέρμες, Σάτρες) ή έχουν πληθυσμό άνω των 500 κατοίκων (Μελίβοια, Δημάριο) και σταδιακά σε όλους τους ενεργούς οικισμούς.

Α.4.3.2.3 Απορρίμματα

Η διαχείριση απορριμμάτων αποτελεί ιδιαίτερο ζήτημα σε ορεινούς Δήμους με μεγάλη έκταση και διασπορά οικισμών, όπως ο Δήμος Μύκης. Υπεύθυνος φορέας διαχείρισης απορριμμάτων για την περιοχή είναι η ΔΙΑΑΜΑΘ ΑΑΕ (Διαχείριση Απορριμμάτων Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία), ενώ αρμόδιος φορέας για τη συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων στον τελικό αποδέκτη είναι ο Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Ξάνθης (ΣΔΑΝΞ). Τελικός αποδέκτης των απορριμμάτων του Δήμου Μύκης είναι ο ΧΥΤΑ Ξάνθης, ο οποίος βρίσκεται στην περιοχή

του Τόπειρου (σύμφωνα και με το ισχύον Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων / ΠΕΣΔΑ - ΚΥΑ οικ.61076/5267, ΦΕΚ 4123Β/21-12-2016).

Στις αρχές του 2022 εγκρίθηκε από το δημοτικό Συμβούλιο Μύκης η Επικαιροποίηση του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης στερεών Αποβλήτων (ΤοΣΔΑ) Δ. Μύκης (ΑΔΑ: 9ΚΧΞΩΚΛ-ΥΓΖ). Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο σχέδιο:

- Υπάρχουν καθημερινά δρομολόγια αποκομιδής, αλλά λόγω του εκτεταμένου οικιστικού δικτύου οι οικισμοί δεν εξυπηρετούνται σε καθημερινή βάση.
- Η πλειονότητα των οικισμών διαθέτει κάδους σύμμεικτων για την προσωρινή αποθήκευση απορριμμάτων, καθώς και κάδους ανακύκλωσης.
- Δε διαθέτουν κάδους ορισμένοι πολύ αδύναμοι πληθυσμιακά οικισμοί (Άνω Κίρρα, Κορυφή, Πανέριον, Σταμάτιον, Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτιον, Καλότυχον, Λυκότοπος, Πολύσκιον, Ποταμοχώριον, Ρεματιά, Τσαλαπετεινός) καθώς και οι ήδη εγκαταλελειμμένοι οικισμοί (Αχλαδιά, Καπνόανθος, Κρανιά, Ράχη, Βασιλοχώριον, Κούνδουρος)
- Για την αποκομιδή των απορριμμάτων χρησιμοποιείται μικτό σύστημα αφενός απευθείας περισυλλογής και αφετέρου περισυλλογής από μικρά οχήματα (λόγω στενότητας οδών ή απομακρυσμένης θέσης) και εν συνεχεία μεταφοράς στα 5 press containers που διατηρεί ο ΣΔΑΝΞ στις παρυφές 5 μεγάλων οικισμών: Εχίνος, Γλαύκη, Κένταυρος, Μύκη, Σμίνθη.
- Ειδικά στους οικισμούς/θέσεις Κοτύλη, Πάχνη, Δημάριο, Αιμόνιο, Ωραίο, Ρεύμα, Θεοτόκος, Κύκνος, Σταμάτιο και Ιχθυοτροφείο Πέστροφας, οι οποίοι βρίσκονται πλησίον του βιότοπου της αρκούδας και σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης, έχουν τοποθετηθεί ειδικοί μη ανοιγόμενοι κάδοι, που δεν επιτρέπουν πρόσβαση των αρκούδων στα απορρίμματα.
- Στο 4ο χιλιόμετρο της οδού Εχίνου – Μελιβοίων προβλέπεται η λειτουργία «πράσινου σημείου» για την απόθεση από τους πολίτες και τις υπηρεσίες των ΟΤΑ ανακυκλώσιμων υλικών ή χρησιμοποιημένων αντικειμένων (με σκοπό την περαιτέρω διαχείρισή τους). Εντός του Πράσινου Σημείου δύναται να λαμβάνουν χώρα δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, εργασίες επιδιόρθωσης, επισκευής και ανακατασκευής προϊόντων, καθώς και δράσεις εκπαίδευσης.

  Επισήμανση: Το 2020 εγκρίθηκε αναμόρφωση του (υπερκείμενου) Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 39/31-8-2020, ΦΕΚ 185Α/2020), στο οποίο τίθενται αναβαθμισμένοι γενικοί και ειδικότεροι στόχοι σε σχέση με τη διαχείριση των αποβλήτων. Πρόσφατα (Οκτώβριος του 2022) τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η πρόταση τροποποίησης του εγκεκριμένου ΕΣΔΑ η οποία "*κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να προσαρμοστεί στις νέες εξελίξεις της κυκλικής οικονομίας καθώς και στις πρόσφατες αλλαγές των κριτηρίων χρηματοδότησης των υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, με σκοπό τη διασφάλιση της χρηματοδότησης των υποδομών από το ΕΣΠΑ 2021 – 2027*". Κατά συνέπεια αναμένεται ανάλογη προώθηση ενεργειών, τυχόν προκυπτουσών αναγκαίων προσαρμογών του ΠΕΣΔΑ/ΑΜΘ και κατ' επέκταση του ΤΟΣΔΑ/Μύκης

Α.4.3.3 Τεχνικές υποδομές ασφάλειας – προστασίας από φυσικούς κινδύνους

Η περιοχή μελέτης, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της είναι εκτεθειμένη σε σημαντικό βαθμό σε φυσικούς κινδύνους. Ο Δήμος Μύκης έχει ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου έχοντας συντάξει (τοπικά) Σχέδια για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, πλημμυρικά φαινόμενα και χιονοπτώσεις/ παγετούς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα αντίστοιχα Γενικά Σχέδια, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας[143], όπως προβλέπονται από το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας "Ξενοκράτης" (ΦΕΚ 423Β/2003). Συγκεκριμένα:

1. Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από Εκδήλωση Σεισμών του Δήμου Μύκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με την κωδική ονομασία "ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ".
2. Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξ' αιτίας Δασικών Πυρκαγιών, με την κωδική ονομασία "ΙΟΛΑΟΣ" του Δήμου Μύκης.
3. Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων του Δήμου Μύκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας, με την κωδική ονομασία "ΔΑΡΔΑΝΟΣ".
4. Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού του Δήμου Μύκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας, με την κωδική ονομασία "ΒΟΡΕΑΣ".

Α.4.3.3.1 Αντιμετώπιση σεισμών

Με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Σεισμών "ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ" επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση σεισμών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκομένων Φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο. Ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου ορίζεται η 8-6-2021, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 33/2021

[143] Έγγραφο 1528/25-2-2022 της ΔΤΕΠ, του Δήμου Μύκης.

Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μύκης (με κατάργηση τυχόν παλαιότερων σχεδίων για το ίδιο αντικείμενο).

Το Σχέδιο περιλαμβάνει πλήθος κατευθύνσεων για μέτρα πρόληψης, για τον συντονισμό μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων σε περίπτωση συμβάντος και για την ενδεδειγμένη αντιμετώπισή. Οι κατευθύνσεις που έχουν χωρική έκφραση αφορούν στους Χώρους καταφυγής πληθυσμού και στους Χώρους προσωρινού καταυλισμού (βλέπε παρακάτω).

Ως προς τους Χώρους καταφυγής πληθυσμού αναγνωρίζεται ότι αμέσως μετά την εκδήλωση ενός ισχυρού σεισμού και ειδικά σε περιοχές όπου αυτός έγινε έντονα αισθητός, οι πολίτες κατά κανόνα εγκαταλείπουν τους στεγασμένους χώρους στους οποίους βρίσκονται για να καταφύγουν σε ασφαλείς, κατά την κρίση τους, υπαίθριους χώρους.

Ως προς τους Χώρους καταυλισμού (χώροι άμεσης στέγασης πληγέντων) από το Σχέδιο προβλέπεται κατ' αρχήν ότι με μέριμνα του Δήμου εξετάζεται η δυνατότητα άμεσης προσωρινής διαμονής των πολιτών που έχουν πληγεί από σεισμό σε ασφαλείς στεγασμένους χώρους (τουριστικά καταλύματα, κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ). Σε περίπτωση που εκτιμηθεί ότι δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί η άμεση και ασφαλής προσωρινή διαμονή σε στεγασμένους χώρους, ή αν αυτοί δεν επαρκούν για το σύνολο πολιτών που χρήζουν άμεσης προσωρινής διαμονής, με μέριμνα της Περιφέρειας αναζητούνται εναλλακτικές λύσεις ή/και προωθείται η οργάνωση χώρων καταυλισμού και η διάθεση υλικού για τη λειτουργία τους (σκηνές, κουβέρτες, κλπ). Η οργάνωση των καταυλισμών (εγκατάσταση σκηνών, κλπ), γίνεται με μέριμνα της Περιφέρειας, αλλά και με ενδεχόμενη συνδρομή των Ενόπλων Δυνάμεων ή Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και διαθέτουν ανάλογη εμπειρία. Οι προβλεπόμενοι χώροι καταυλισμού μετά την εκδήλωση σεισμού να επαναξιολογούνται ως προς την καταλληλότητά τους και την εξασφάλιση εγκαταστάσεων υγιεινής, παροχής πόσιμου νερού, κλπ., με βάση τον αριθμό των πολιτών που εκτιμάται ότι θα παραμείνουν προσωρινά σε αυτούς. Σε κάθε περίπτωση η οργάνωση και λειτουργία τους ως μέτρο έχει χαρακτήρα προσωρινό, μέχρι να δρομολογηθούν οι διαδικασίες στέγασης των πληγέντων σε άλλους ασφαλείς στεγασμένους χώρους (επιδότηση ενοικίου, κλπ.).

Στα πλαίσια του Τοπικού Σχεδίου "Εγκέλαδος" οι κατοικημένες περιοχές του Δήμου Μύκης χωρίστηκαν σε 12 Τομείς (με χωρικά και πληθυσμιακά κριτήρια) και προσδιορίστηκαν για αυτούς (κατ' αρχήν) Χώροι προσωρινού καταυλισμού (για πολυήμερη παραμονή), όπως παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί. Επισημαίνεται

ότι ορισμένοι Τομείς μπορεί να εξυπηρετούνται από περισσότερους από έναν χώρους και αντιστρόφως ορισμένοι χώροι μπορεί να εξυπηρετούν περισσότερους Τομείς.

Πίνακας Α.4.5: Χώροι καταυλισμού (για πολυήμερη παραμονή)

α/α	Χώρος	Εμβαδόν	Τομείς	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί
1	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Γοργόνας	6.300τ.μ.	Τομέας 1	Αιώρα, Γοργόνα, Διάφορον, Κουτσομύτης, Σιρόκο, Στήριγμα, Τρίγωνο
2	Χώρος διοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων (φεστιβάλ νεολαίας) στον οικισμό Χρυσό	1.940τ.μ.	Τομέας 2	Άλμα, Άνω Ζουμπούλι, Άνω Κίρρα, Ζουμπούλι, Κίρρα, Κότινο, Μάνταινα, Όασις, Προσήλιο, Πύργος, Σμίνθη, Σούλα, Χρυσό
3	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Ωραίου	5.850τ.μ.	Τομέας 3	Θεοτόκος, Κύκνος, Ρεύμα, Σταμάτιον, Ωραίον
3	Χώρος στάθμευσης οχημάτων οικισμού Μύκης	680τ.μ.	Τομέας 4	Κορυφή, Μύκη, Πανέριον
4	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Κενταύρου	5.100τ.μ.	Τομέας 4 Τομέας 5	Κορυφή, Μύκη, Πανέριον Κένταυρος
5	Ιδιόκτητος χώρος Δήμου Μύκης στον οικισμό Γλαύκης που προορίζεται για την δημιουργία ποδοσφαιρικού γηπέδου	2.980τ.μ.	Τομέας 6	Γλαύκη
6	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Εχίνου	6.650τ.μ.	Τομέας 7	Εχίνος
7	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Σατρών *(σσ εννοεί Ποταμοχωρίου)*	4.880τ.μ.	Τομέας 8	Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτιον, Καλότυχον, Λυκότοπος, Πολύσκιον, Ποταμοχώριον, Ρεματιά, Σάτραι, Τέμενος, Τσαλαπετεινός
8	Χώρος Σφαγείου οικισμού Μελιβοίων	4.465τ.μ.	Τομέας 9	Αιμόνιον, Μελίβοια
9	Ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Κοτύλης	6.000τ.μ.	Τομέας 10	Δημάριον, Κοτύλη, Πάχνη
10	Χώρος έμπροσθεν λουτρών και κοινότητας Θερμών στον οικισμό Ιαματικών Πηγών	643τ.μ.	Τομέας 11	Άνω θέρμες, Διάσπαρτο, Θέρμες, Ιαματικές Πηγές, Κίδαρις, Μέσες Θέρμες
11	Χώρος πλησίον υδροθεραπευτηρίου στον οικισμό Ιαματικών Πηγών	337τ.μ.	<<	<<
12	Χώρος προαυλίου δημοτικού σχολείου οικισμού Μέδουσας	136τ.μ.	Τομέας 12	Κοττάνη, Μέδουσα
13	Χώρος τμήματος δημοτικής οδού στον οικισμό Μέδουσας	360τ.μ.	<<	<<

Πηγή: Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από Εκδήλωση Σεισμών του Δήμου Μύκης (με ισχύ από 8-6-2021)

Επισημάνσεις: 1. Στον Τομέα 6, το ενσωματωμένο στο Σχέδιο χαρτογραφικό υλικό εκ παραδρομής παραπέμπει στο ποδοσφαιρικό γήπεδο Κενταύρου. Σύμφωνα με το διαδραστικό χάρτη της ιστοσελίδας πολιτικής προστασίας (https://cp.pamth.gov.gr/civil/) – ενότητα "υποστηρικτικό υλικό", η θέση του χώρου βρίσκεται 600μ. περίπου ανατολικά του οικισμού.
2. Από το ενσωματωμένο στο Σχέδιο χαρτογραφικό υλικό προκύπτει ότι το αναφερόμενο ως "ποδοσφαιρικό γήπεδο οικισμού Σατρών" αντιστοιχεί στο ποδοσφαιρικό γήπεδο Ποταμοχωρίου.

Με το αυτό σχέδιο προσδιορίζονται και οι κάτωθι Χώροι συγκέντρωσης και καταφυγής πληθυσμού (για ολιγόωρη παραμονή), με αντιστοίχηση στους ίδιους 12 Τομείς, ως εξής (επισημαίνεται ότι ορισμένοι χώροι εμπίπτουν και στις δύο κατηγορίες επωμίζοντας διπλό ρόλο) [144]:

- Τομέας 1: Αιώρα, Γοργόνα, Διάφορον, Κουτσομύτης, Σιρόκο, Στήριγμα, Τρίγωνο
  - Τέμενος και Σχολείο οικισμού Αιώρα
  - Τέμενος οικισμού Γοργόνα
  - Πλατεία οικισμού Κουτσομύτης
  - Σχολείο οικισμού Σιρόκο
  - Σχολείο οικισμού Τρίγωνο
- Τομέας 2: Άλμα, Άνω Ζουμπούλι, Άνω Κίρρα, Ζουμπούλι, Κίρρα, Κότινο, Μάνταινα, Όασις, Προσήλιο, Πύργος, Σμίνθη, Σούλα, Χρυσό
  - Πλατεία οικισμού Άλμα
  - Τέμενος και σχολείο οικισμού Άνω Ζουμπούλι
  - Πλατεία οικισμού Ζουμπούλι
  - Πλατεία οικισμού Κίρρα
  - Πλατεία οικισμού Κότινο
  - Πλατεία οικισμού Μάνταινα
  - Πλατεία οικισμού Όασις
  - Σχολείο οικισμού Προσήλιο
  - Γυμνάσιο και Δημοτικό οικισμού Σμίνθη
  - Πλατεία οικισμού Σούλα
  - Πλατεία οικισμού Χρυσό
- Τομέας 3: Θεοτόκος, Κύκνος, Ρεύμα, Σταμάτιον, Ωραίον
  - Σχολείο οικισμού Θεοτόκος
  - Πλατεία οικισμού Κύκνος
  - Πλατεία οικισμού Ρεύμα
  - Προαύλιος χώρος προκάτ ξύλινων οικίσκων οικισμού Ωραίο
  - Πλατεία οικισμού Ωραίο
  - Γήπεδο ποδοσφαίρου 5x5 οικισμού Ωραίο
- Τομέας 4: Κορυφή, Μύκη, Πανέριον
  - Πλατεία οικισμού Μύκη
  - Σχολεία οικισμού Μύκη

[144] Επισημαίνεται ότι όπου στη συνέχεια αναφέρεται ο όρος "Πλατεία" αυτός μπορεί να αντιστοιχεί τόσο σε πραγματικά διαμορφωμένες μικρές πλατείες κάποιων συγκροτημένων οικισμών, όσο και (συνηθέστερα) σε κατά τόπους ανακουφιστικά "πλατύσματα" (συναντήσεις οδών) ή αδόμητους μη διαμορφωμένους δημοτικούς χώρους κλπ.

- Τομέας 5: Κένταυρος
  - Πλατεία οικισμού Κένταυρος (βόρεια)
  - Πλατεία οικισμού Κένταυρος (νότια)
  - Σχολείο οικισμού Κένταυρος
- Τομέας 6: Γλαύκη
  - Πλατεία οικισμού Γλαύκη
  - Σχολείο οικισμού Γλαύκη
  - Σχολικό συγκρότημα (σσ Γυμνάσιο – Λύκειο) οικισμού Γλαύκη
- Τομέας 7: Εχίνος
  - Γήπεδα 5x5 οικισμού Εχίνος
  - Πλατεία οικισμού Εχίνος
  - "Παραλιακός" χώρος Α, οικισμού Εχίνος
  - "Παραλιακός" χώρος Β, οικισμού Εχίνος
- Τομέας 8: Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτιον, Καλότυχον, Λυκότοπος, Πολύσκιον, Ποταμοχώριον, Ρεματιά, Σάτραι, Τέμενος, Τσαλαπετεινός
  - Είσοδος οικισμού Ακραίος
  - Πλατεία οικισμών Γιδότπος και Καλότυχο
  - Είσοδος οικισμού Λυκότοπος
  - Είσοδος οικισμού Πολύσκιο
  - Γήπεδο οικισμού Ποταμοχώρι
  - Πλατεία – σχολείο – πάρκο – κοινότητα οικισμού Σάτρες
  - Σχολείο και πλατεία οικισμού Τέμενος
  - Πλατεία οικισμού Τσαλαπετεινός
- Τομέας 9: Αιμόνιον, Μελίβοια
  - Σχολείο – πλατεία οικισμού Αιμόνιο
  - Πλατεία οικισμού Αιμόνιο
  - Γήπεδα 5x5 οικισμού Μελίβοια
  - Πλατεία οικισμού Μελίβοια
  - Σχολείο οικισμού Μελίβοια
- Τομέας 10: Δημάριον, Κοτύλη, Πάχνη
  - Είσοδος οικισμού Δημάριο
  - Πλατεία οικισμού Δημάριο
  - Σχολείο οικισμού Δημάριο
  - Πλατεία οικισμού Κοτύλη
  - Σχολείο οικισμού Κοτύλη
  - Πλατεία οικισμού Πάχνη
  - Σχολείο οικισμού Πάχνη

- Τομέας 11: Άνω θέρμες, Διάσπαρτο, Θέρμες, Ιαματικές Πηγές, Κίδαρις, Μέσες Θέρμες
  - Πλατεία οικισμού Άνω Θέρμες
  - Σχολείο οικισμού Άνω Θέρμες
  - Είσοδος – πλατεία οικισμού Διάσπαρτο
  - Πλατεία Α οικισμού Θέρμαι
  - Πλατεία Β οικισμού Θέρμαι
  - Πλατεία οικισμού Ιαματικές Πηγές
  - Είσοδος οικισμού Κίδαρις
  - Δρόμος οικισμού Μέσες Θέρμες
- Τομέας 12: Κοττάνη, Μέδουσα
  - Πλατεία οικισμού Κοττάνη
  - Σχολείο οικισμού Μέδουσα
  - Πλατεία οικισμού Μέδουσα
  - Δημοτικός δρόμος οικισμού Μέδουσα

Α.4.3.3.2 Αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών

Με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Δασικών Πυρκαγιών "ΙΟΛΑΟΣ" επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων Φορέων σε Περιφερειακό επίπεδο για την υποστήριξη του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος στην καταστολή των δασικών πυρκαγιών και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω δασικών πυρκαγιών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκομένων Φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο. Ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου ορίζεται η 23-3-2021, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 27/2021 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μύκης (με κατάργηση τυχόν παλαιότερων σχεδίων για το ίδιο αντικείμενο). Όπως αναφέρεται στο σχέδιο η περιοχή μελέτης δεν εμπίπτει στις ιδιαίτερα επικίνδυνες περιοχές της χώρας για την εκδήλωση πυρκαγιών σε δάση και δασικές εκτάσεις, σύμφωνα με το ΠΔ 575/1980 (ΦΕΚ 157Α/1980), το οποίο εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του α.25 του Ν.998/1979 (ΦΕΚ 289Α/1979).

Το Σχέδιο περιλαμβάνει πλήθος κατευθύνσεων με έμφαση στην πυρασφάλεια, στο συντονισμό μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων σε περίπτωση συμβάντος και στην ενδεδειγμένη αντιμετώπισή. Η παροχή βοήθειας και υποστήριξη των πληγέντων τα πρώτα 24ωρα μετά την εκδήλωσή δασικής πυρκαγιάς με καταστροφικές συνέπειες είναι δράσεις πολιτικής προστασίας με βαρύνουσα σημασία και δρομολογούνται αρχικά σε τοπικό επίπεδο από τους αρμόδιους Δημάρχους με την συνδρομή των οικείων

Περιφερειαρχών/Αντιπεριφερειαρχών, στο πλαίσιο του θεσμικού τους ρόλου ως Αποκεντρωμένων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας, δια των αρμοδίων υπηρεσιών τους και υποστηρίζονται άμεσα από φορείς της κεντρικής διοίκησης, με βάση το μέγεθος των συνεπειών που προκλήθηκαν από την εκδήλωση του καταστροφικού φαινομένου.

Οι χώροι που επιλέγονται για να συγκεντρωθούν οι πολίτες που απομακρύνονται με οργανωμένο τρόπο πρέπει να εξασφαλίζουν εκ των προτέρων όλες τις προϋποθέσεις υγιεινής και ασφάλειας και να αποκλείουν το ενδεχόμενο της ανάγκης για εκ νέου απομάκρυνσή τους από το χώρο ή τους χώρους αυτούς. Διευκρινίζεται ότι οι προϋποθέσεις υγιεινής και ασφάλειας των χώρων αυτών στις περιπτώσεις δασικών πυρκαγιών δεν διαφοροποιούνται από αυτές που ισχύουν για τους λοιπούς χώρους συνάθροισης πολιτών, οι οποίες και δρομολογούνται από ειδικότερες νομοθεσίες, λαμβάνοντας υπόψη και την προστασία των πολιτών από παράγωγα καύσης (καπνός, αιωρούμενα σωματίδια, κλπ) τα οποία διαχέονται στην ατμόσφαιρα κατά την εξέλιξη μιας δασικής πυρκαγιάς

Στα πλαίσια του Τοπικού Σχεδίου "Ιόλαος" οι προσδιοριζόμενοι Χώροι προσωρινού καταυλισμού και καταφυγής πληθυσμού ταυτίζονται με εκείνους του σχεδίου "Εγκέλαδος" που παρατέθηκαν παραπάνω.

Σχετικά με την πυρασφάλεια αξίζει να σημειωθεί ακόμη ότι η πλειονότητα των οικισμών του Δήμου Μύκης καλύπτονται από σχετικά πυκνό δίκτυο πυροσβεστικών κρουνών, φωλεών και δεξαμενών (οι θέσεις των οποίων παρουσιάζονται στους οικείους χάρτες Α.4).

Τέλος πρέπει να αναφερθεί και ότι για το σύνολο των περιοχών ευθύνης των Δασαρχείων Ξάνθης και Σταυρούπολης έχει εκπονηθεί, θεωρηθεί και εγκριθεί Σχέδιο αντιπυρικής προστασίας (104497/10-6-2021 Απόφαση Συντονιστής ΑΔΜΘ, ΑΔΑ 6Ι7ΕΟΡ1Υ-ΝΓ7), με αντικείμενο όλα τα δασικά συμπλέγματα του Ν. Ξάνθης (μεταξύ των οποίων και της περιοχής μελέτης) και στόχους:

1. Τη μείωση ή εξάλειψη της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιάς.
2. Τη μείωση της πιθανότητας εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
3. Τη μείωση των καταστροφών σε περίπτωση πυρκαγιάς.
4. Την ύπαρξη κατάλληλου μηχανισμού εντοπισμού και αντιμετώπισης της πυρκαγιάς.

Α.4.3.3.3 Αντιμετώπιση πλημμυρών

Με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων "ΔΑΡΔΑΝΟΣ", επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των Υπηρεσιών και των οργάνων πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης: α) για την υλοποίηση προπαρασκευαστικών μέτρων και δράσεων πολιτικής προστασίας που συμβάλλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και β) για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους, δράσεις που αποβλέπουν στην προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών της χώρας. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι ο συντονισμός, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα τόσο των εμπλεκόμενων υπηρεσιών της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης όσο και των εμπλεκομένων Φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου ορίζεται η 13-12-2022, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 84/2022 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μύκης (με κατάργηση τυχόν παλαιότερων σχεδίων για το ίδιο αντικείμενο).[145]

Σύμφωνα με το Σχέδιο, για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας βάσει των οποίων θα πρέπει να δρομολογούνται τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, ήδη με την ΚΥΑ Η.Π.31822/1542/Ε103/10/20-7-2010 (ΦΕΚ 1108Β/2010) έχει θεσπιστεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγησή τους με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών τους στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο εφαρμογής της ανωτέρω ΚΥΑ, η οποία εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2007/60/ ΕΚ "για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας", ήδη έχει ολοκληρωθεί για το σύνολο των δεκατεσσάρων (14) Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας η κατάρτιση των Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας και των Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας.

Επίσης, έχουν καταρτιστεί και εγκριθεί τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα και για τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας. Τα ΣΔΚΠ περιλαμβάνουν α) τους βασικούς στόχους για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, β) τα αναγκαία μέτρα και τις προτεραιότητες για την

[145] Επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Α' φάσης της παρούσας μελέτης, η χορηγηθείσα από τις υπηρεσίες του Δήμου εκδοχή του Σχεδίου (Νοέμβριος 2021) αντικατεστάθη από το ως άνω αναφερόμενο (που αντλήθηκε από το δικτυακό τόπο "Διάυγεια").

επίτευξη των ανωτέρω στόχων και γ) τα πορίσματα της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας υπό μορφή χάρτη με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας και τους χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας και κινδύνου πλημμύρας. Παράλληλα προβλέπουν σειρά μέτρων για κάθε φάση της διαχείρισης του πλημμυρικού κινδύνου (Πρόληψης – Προστασίας – Ετοιμότητας – Αποκατάστασης).

Στα πλαίσια του Σχεδίου "Δάρδανος", που αναφέρεται στο σύστημα κινητοποίησης πολιτικής προστασίας 4 φάσεων (Συνήθης ετοιμότητα – Αυξημένη ετοιμότητα – Άμεση Κινητοποίηση / Επέμβαση – Αποκατάσταση / Αρωγή), προβλέπονται τα εξής μέτρα στα οποία εμπλέκονται οργανικές μονάδες της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης:

- Ανάπτυξη συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης πλημμυρών.
- Επικαιροποίηση των Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης.
- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού, τοπικών αρχών και κοινοτήτων, έναντι πλημμυρικού κινδύνου.
- Ειδικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση πλημμυρικών κινδύνων σε ιρλανδικές διαβάσεις.
- Ενίσχυση της τεχνικής οργανωτικής και διοικητικής ικανότητας εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα αντιπλημμυρικής προστασίας.

Μεταξύ των μέτρων της φάσης ετοιμότητας και των προπαρασκευαστικών δράσεων συγκαταλέγονται:

- Η μέριμνα προκειμένου να τοποθετηθούν κατάλληλες προειδοποιητικές σημάνσεις στα σημεία του οδικού δικτύου που διασταυρώνονται με χειμάρρους (Ιρλανδικές Διαβάσεις).
- Ο έλεγχος και συντήρηση δικτύου ομβρίων υδάτων αρμοδιότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης πριν από την έναρξη των χειμερινών βροχοπτώσεων.
- Η οργάνωση Χώρων Καταφυγής / Καταυλισμού, κατόπιν συλλογής επικαιροποιημένων στοιχείων από τους ΟΤΑ, χαρτογράφηση τους, έλεγχος τήρησης απαιτούμενων προδιαγραφών, οριστικοποίησή τους και ανάρτηση των εν λόγω στοιχείων στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας για την ενημέρωση των πολιτών[146].
- Η συγκρότηση κλιμακίων ελέγχου προκειμένου να συνδράμουν τους δήμους, σε αυτοψίες και χαρακτηρισμό των χώρων καταφυγής/καταυλισμού, ώστε να διαπιστωθεί εάν πληρούνται οι σχετικές προδιαγραφές και τα κριτήρια καταλληλότητας των

[146] Αν και δεν αναπαράγονται και στο σχέδιο Δάρδανος εκτιμάται ότι μπορούν να αξιοποιηθούν οι χώροι που έχουν προσδιοριστεί ήδη με τα ανάλογα Σχέδια Εγκέλαδος και Ιόλαος (βλέπε παραπάνω).

δημόσιων χώρων συνάθροισης κοινού, καθώς επίσης και να καταγραφούν τυχόν ελλείψεις και επικινδυνότητες, μετά από αίτημα των δήμων κατά λόγο αρμοδιότητας.

- Η συνεργασία με ΔΕΚΟ (ΔΕΥΑ, ΟΤΕ, ΔΕΗ) για την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών, στους χώρους καταφυγής.
- Ο προσδιορισμός χώρων προσωρινής εναπόθεσης φερτών υλικών και μπαζών από τους χώρους αρμοδιότητας των Περιφερειών, μετά την εκδήλωση καταστροφών σε συνεργασία με τους οικείους Δήμους[147].
- Η σύνταξη σχεδίου προτεραιοποίησης οδικών αξόνων του Περιφερειακού Οδικού Δικτύου με την εκπόνηση ειδικής μελέτης στην οποία καθορίζεται το οδικό δίκτυο έκτακτης ανάγκης. Αποστολή του εν λόγω σχεδίου στις Αστυνομικές Αρχές και τη Δ/νση Πολιτικής Προστασίας.

Διευκρινίζεται ακόμη ότι τα προληπτικά έργα των Περιφερειών που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων δεν αποτελούν αντικείμενο του Σχεδίου, αλλά για λόγους πληρότητας των δράσεων των Περιφερειών στην συνολική διαχείριση των κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, αναφέρονται συνοπτικά:

- Έλεγχος και συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων.
- Έλεγχος και συντήρηση του αντιπλημμυρικών έργων.
- Εκτέλεση εργασιών καθαρισμού ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα, εφόσον συντρέχουν λόγοι μετά από σχετικό έλεγχο.
- Έλεγχος και τη συντήρηση εγγειοβελτιωτικών έργων αρμοδιότητας Περιφέρειας.
- Παροχή οδηγιών και παρακολούθηση εφαρμογής σχεδίων και εργασιών συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων από τους ΟΕΒ.
- Προγραμματισμός και εκτέλεση νέων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.
- (αναλυτικά, τα προληπτικά έργα των Περιφερειών που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων αναφέρονται στην κείμενη νομοθεσία και της κανονιστικές διατάξεις της διοίκησης.)

Α.4.3.3.4 Αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού

Με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού "ΒΟΡΕΑΣ" επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων Φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο: α) για την υλοποίηση προπαρασκευαστικών μέτρων και δράσεων

πολιτικής προστασίας που συμβάλλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση χιονοπτώσεων και παγετού και β) για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση χιονοπτώσεων και παγετού και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους, δράσεις που αποβλέπουν στην προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών της χώρας. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκομένων Φορέων σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο. Ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου ορίζεται η 13-12-2022, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 83/2022 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μύκης (με κατάργηση τυχόν παλαιότερων σχεδίων για το ίδιο αντικείμενο).[148]

Σύμφωνα με το Σχέδιο, τα έντονα καιρικά φαινόμενα που εκδηλώνονται με την μορφή Χιονόπτωσης-Χιονοθύελλας, Παγετού και Δριμέως Ψύχους είναι φαινόμενα που εντάσσονται στην κατηγορία των φυσικών καταστροφών και δύναται να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα στην καθημερινή ζωή των κατοίκων των πόλεων και της υπαίθρου (όπως η διακοπή συγκοινωνιών, οι αποκλεισμοί περιοχών, οι επιπτώσεις σε γεωργία και κτηνοτροφία κλπ.). Παρά το γεγονός ότι κατά τη χειμερινή περίοδο στη χώρα μας η εκδήλωση των φαινομένων αυτών συνήθως διαρκεί από μερικές ώρες μέχρι μερικές μέρες, έχουν παρατηρηθεί έντονες χιονοπτώσεις και φαινόμενα παγετού που προκάλεσαν σοβαρά προβλήματα στην καθημερινή ζωή των κατοίκων των πόλεων και της υπαίθρου, παρά τις προσπάθειες που κατέβαλαν οι αρμόδιοι φορείς για την αποκατάστασή της.

Προβλήματα από χιονοπτώσεις και παγετό παρατηρούνται στη χώρα μας συνήθως από το δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Νοεμβρίου ως και τις αρχές Απριλίου και η εμφάνισή τους συνδέεται κυρίως:

- με το υψόμετρο (πιο συχνή σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές)
- με το γεωγραφικό πλάτος (πιο συχνή σε κεντρική και βόρεια Ελλάδα) και
- με την απόσταση από τη θάλασσα (πιο συχνή στις ηπειρωτικές περιοχές)

και ως εκ τούτου εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στις βορειότερες περιοχές της χώρας και σε μεγάλα υψόμετρα. Ο κίνδυνος από την εκδήλωση χιονοστιβάδων, θεωρείται μικρός στην χώρα μας, δεδομένου ότι στις περιοχές που δύναται να εκδηλωθούν δεν υπάρχει κατά κανόνα ανθρωπογενή δραστηριότητα.

[147] Για το Δήμο Μύκης έχουν προσδιοριστεί οκτώ (8) τέτοιοι χώροι στις περιοχές Εχίνου, Αιώρας και Μελιβοίων.

[148] Επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Α' φάσης της παρούσας μελέτης, η χορηγηθείσα από τις υπηρεσίες του Δήμου εκδοχή του Σχεδίου (Νοέμβριος 2021) αντικατεστάθη από το ως άνω αναφερόμενο (που αντλήθηκε από το δικτυακό τόπο "Διαύγεια").

Στο παράρτημα του Τοπικού Σχεδίου και στο ισχύον Σχέδιο Αποχιονισμού της Περιφερειας ΑΜΘ προσδιορίζονται επιμέρους χώροι για την αντιμετώπιση των συνεπειών από την εκδήλωση χιονοπτώσεων και παγετού. Συγκεκριμένα:

- Προσδιορίζονται θερμαινόμενοι χώροι ανοιχτοί για το κοινό ως εξής:
  - Δημαρχείο (Σμίνθη)
  - ΚΕΠ Σατρών
  - ΚΕΠ Εχίνου
  - ΚΕΠ Κοτύλης
  - ΚΕΠ Ωραίου
- Προσδιορίζονται θέσεις διάθεσης (αποθήκευσης-εναπόθεσης) άλατος ως εξής:
  - Υπαίθριος χώρος πριν την είσοδο στον οικισμό Κένταυρος
  - Υπαίθριος χώρος επί της ΕΟ 55, σε απόσταση 1,5 χλμ από τον κόμβο Σταυρουπόλεως
  - Υπαίθριος χώρος πριν την είσοδο στον οικισμό Δημάριο
  - Υπαίθριος χώρος έναντι Στρατοπέδου Γλαύκης
- Προσδιορίζονται τρεις αρχικές θέσεις στάθμευσης μέσων αποχιονισμού ως εξής:
  - Στην περιοχή του οικισμού Δημάριο.[149]
  - Στην περιοχή του οικισμού Σμίνθη.
  - Στην περιοχή του οικισμού Μύκη.

[149] Σε παλαιότερο σχέδιο (2018-2019) η εν λόγω θέση ορίζονταν και ως Σταθμός Φορέων Χειμερινής Συντήρησης της Δ/νσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Ξάνθης.

Α.4.4 Ειδική αναφορά δεδομένων κυριότερων οικισμών

Το παρόν κεφάλαιο δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες προδιαγραφές, αλλά κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθεί, προκειμένου συνοπτικά να συγκεντρωθούν οι βασικότερες πληροφορίες των κυριότερων οικισμών, με βάση τα εξής κριτήρια:

- Το πληθυσμιακό μέγεθος.
- Ο ρόλος που τους προσδίδει το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο.
- Ο ρόλος που τους προσδίδει η ισχύουσα διοικητική διάρθρωση του Δήμου.
- Ο τυχόν ιδιαίτερος λειτουργικός τους χαρακτήρας.
- Η παρουσία τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

❖ ΕΧΙΝΟΣ

Οικισμός της ΔΚ Εχίνου της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 2.486 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 310 μ στην ανατολική όχθη της στενής κοιλάδας του ποταμού Ξεροπόταμου, τον οποίο διασταυρώνει η Εθνική Οδός 55 Ξάνθης/συνόρων στην περιοχή του οικισμού. Απέχει περίπου 26 χλμ από την Ξάνθη και 15 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη.

Είναι ο δεύτερος σε πληθυσμιακό μέγεθος οικισμός του Δήμου και με αυξητική τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές και γενικώς κατά παράδοση κατέχει εξέχουσα θέση στην περιοχή αφού ήδη από την περίοδο 1878-1919 (υπό οθωμανική και βουλγαρική διοίκηση) αποτέλεσε έδρα Ναχιέ/Δήμου, που εκτείνονταν σε μεγάλο τμήμα της επικράτειας του σημερινού Δήμου και έφθανε μέχρι την περιοχή των Κιμμερίων στα νότια. Επίσης από το 1924 ως το 1976 υπήρξε έδρα της Κοινότητας Εχίνου (και ήδη της ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας του Δήμου Μύκης) και αποτελεί το οικονομικό (γεωργικό και εμπορικό) και κοινωνικό κέντρο της περιοχής.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε σταδιακά και με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε προς τα νοτιοανατολικά καλύπτοντας ολόκληρη την διαθέσιμη ζώνη παρά την καμπή του ποταμού, εκτείνεται σε σχετικά ομαλή πλαγιά, από το ποτάμι μέχρι τους πρόποδες των υπερκείμενων ορεινών σχηματισμών και είναι πυκνοδομημένος, χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην των αύλειων

χώρων των Τεμενών και των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων σε θέσεις συμβολής οδών.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από ιδιαίτερα στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- "παρόχθια" οδό κατά μήκος του τόξου της ανατολικής όχθης (αποτελεί τμήμα της επαρχιακής οδού προς Σάτρες ενώ το βορειοδυτικό τμήμα της αποτελεί παρακαμφθέν τμήμα της εθνικής οδού "55") που επωμίζεταιι και ρόλο παραλαβής των ροών υπερτοπικής δημόσιας συγκοινωνίας,
- οδό κατά την "χορδή" του παρόχθιου τόξου που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια") , του οικισμού,
- σειρά οδών "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Κατά μήκος του βορειοδυτικού τμήματος της κεντρικής οδού καταγράφεται συγκέντρωση επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών με παρουσία και δημόσιων εξυπηρετήσεων και αρχών (ΚΕΠ, Αστυνομία, Στρατιωτική Εγκατάσταση, ΑΤΜ). Ανάλογη συγκέντρωση επιχειρήσεων παρατηρείται και στο βορειοδυτικό τμήμα της παρόχθιας οδού. Ο οικισμός συγκεντρώνει σημαντικά στοιχεία κοινωνικής υποδομής (είτε σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Νηπιαγωγεία, Τεμένη, Χριστιανικός Ναός), είτε συγκεντρωμένα σε πυρήνα παρά την βορειοδυτική παρυφή του (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, Γυμνάσιο, Κέντρο Υγείας, Πολιτιστική Εγκατάσταση), είτε σε απομακρυσμένη θέση (Χώροι Αθλοπαιδιών). Τα κοιμητήρια του οικισμού καταλαμβάνουν σημαντική έκταση στη δυτική όχθη του ποταμού, όπου επίσης αναπτύσσονται οι εγκαταστάσεις του Δασονομείου.

Στο οικιστικό περιβάλλον χαρακτηριστικό στοιχείο αποτελούσαν οι σχετικά μεγαλύτερες των συνήθων, προσεγμένης κατασκευής και αυθεντικά παραδοσιακής μορφολογίας κατοικίες, ατόμων με οικονομική επιφάνεια (εύπορων καπνομεσιτών και σημαντικών γεωργοκτηνοτρόφων). Ήδη την ποιότητά του έχει αλλοιώσει και υποβαθμίσει η εκτεταμένη ανέγερση νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και δεν εναρμονίστηκαν με τα δεδομένα του χώρου, ενώ επίσης θέτουν ισχυρό προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Στην ευρύτερη περιοχή κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού καταγράφονται γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Στο ανατολικό και δυτικό τμήμα του οικισμού, κυρίως κατά μήκος των οδικών αξόνων απαντάται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

❖ ΣΜΙΝΘΗ - ΆΝΩ ΣΜΙΝΘΗ

Έδρα του Δήμου Μύκης από 1-1-1999 με πληθυσμό 277 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 250 μ στη συμβολή του Μεγάλου Ρέματος με τον ποταμό Κόσυνθο και εκτείνεται εκατέρωθεν του ποταμού Κόσυνθου και ιππαστί της εθνικής οδού 55, που ακολουθεί την δυτική όχθη του ποταμού. Αποτελεί σημείο αφετηρίας της οδού προς ΤΚ Ωραίου και απέχει περίπου 14 χλμ από την Ξάνθη.

Αν και ανήκει στην ομάδα των "μικρών" οικισμών του Δήμου, ο ειδικός διοικητικός ρόλος, η κομβική θέση στο οδικό δίκτυο, η προσβασιμότητα και η μικρή απόσταση από την Ξάνθη προσδίδουν στον οικισμό θετικές αναπτυξιακές προοπτικές για το μέλλον (ανεξαρτήτως του υφιστάμενου πληθυσμιακού δυναμικού και των παρελθουσών τάσεων).

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923. οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικισμός απαρτίζεται από διακριτά επιμέρους οικιστικά αθροίσματα, με σχετικά πυκνή δομή και ενίοτε με ανάπτυξη κατά μήκος οδών, μερικά από τα οποία ήδη έχουν συνενωθεί ενώ άλλα διατηρούν χωρική αυτοτέλεια με ακραίο παράδειγμα το βορειότερο μόρφωμα (Άνω Σμίνθη) που στις απογραφές των 1971 και 1981 αντιμετωπίστηκε ως ιδιαίτερος οικισμός. Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε σταδιακά και με αυθόρμητες διαδικασίες, στα νοτιότερα οικιστικά αθροίσματα αναπτύχθηκε σε σχετικά επίπεδο έδαφος, ενώ στα βορειότερα σε εδάφη με έντονες κλίσεις, διακόπτεται από την παρεμβολή ζωνών γεωργικής και δασικής γης και δεν πλουτίζεται από την παρουσία χώρων πράσινου ή χώρων με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας. Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από το εντός οικισμού τμήμα της εθνικής οδού 55 που λειτουργεί ως κεντρική οδός του οικισμού και από στενές οδούς "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία των συμπαγέστερων τμημάτων οικιστικής περιοχής. .

Κατά μήκος του βόρειου τμήματος της κεντρικής οδού καταγράφονται το Δημοτικό Κατάστημα και συγκέντρωση επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών. Σε επαφή με το βορειοδυτικό οικιστικό σύνολο έχει αναπτυχθεί νησίδα εγκαταστάσεων κοινωνικής υποδομής (Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο), ενώ άλλα στοιχεία (Νηπιαγωγείο, Πολιτιστική Εγκατάσταση) απαντώνται διάσπαρτα στον οικιστικό ιστό. Τα κοιμητήρια και το Τέμενος του οικισμού εντοπίζονται ενταγμένα στον οικιστικό ιστό δυτικά του ποταμού.

Το οικιστικό περιβάλλον, χαρακτηρίζεται από την παρουσία νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά

πρότυπα αλλά σε γενικές γραμμές δεν θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου

Στην ευρύτερη περιοχή κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού καταγράφονται γεωργικές εκμεταλλεύσεις και περιορισμένος αριθμός μεταποιητικών μονάδων μικρής κλίμακας.

❖ ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

Οικισμός της ΔΚ Μύκης της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 2.580 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με μέσο υψόμετρο 700 μ σε διάσελο μεταξύ υψωμάτων. Απέχει περίπου 29 χλμ από την Ξάνθη και 13 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη, με οδό πρόσβασης 4,5 χλμ από την εθνική οδό 55.

Είναι ο μεγαλύτερος σε πληθυσμιακό μέγεθος οικισμός του Δήμου με αυξητική τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές αλλά λόγω του ορεινού χαρακτήρα του και της πιο δύσκολης, συγκριτικά με τη Σμίνθη, προσβασιμότητας δεν διαδραματίζει μέχρι σήμερα ρόλο τοπικού κέντρου αλλά διατηρεί τον αγροτικό – κτηνοτροφικό χαρακτήρα, στο βαθμό που το επιτρέπει η μορφολογία της περιοχής, ενώ και σημαντικό ποσοστό του ενεργού πληθυσμού ασχολείται στον τομέα της οικοδομικής δραστηριότητας.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923. οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του σχηματίστηκε με αυθόρμητες διαδικασίες και καλύπτει πλέον σχεδόν πλήρως την περιορισμένη διαθέσιμη ζώνη μεταξύ των υπερκείμενων υψωμάτων στα ανατολικά και δυτικά με τάση εξάπλωσης και σε αυτά και με γραμμική παρόδια ανάπτυξη προς βορρά. Είναι πυκνοδομημένος χωρίς χώρους πράσινου αλλά με μερικούς χώρους μέτριων διαστάσεων που επέχουν λειτουργία πλατείας και σποραδικά "ανακουφιστικά" πλατύσμάτα σε θέσεις συμβολής οδών.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από ιδιαίτερα στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- το εντός του οικισμού τμήμα της δημοτικής οδού πρόσβασης από την εθνική οδό 55 που στο νότιο τμήμα της ακολουθεί δύο "παράλληλους κλάδους" και λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια") του οικισμού,
- τα εντός του οικισμού τμήματα δημοτικών οδών που τον συνδέουν με γειτνιάζοντες μικρούς οικισμούς και οικιστικά αθροίσματα (Κρανιά, Λίβας, Αχλαδιά, Ράχη, Κουτσομύτης, Πανέρι),
- σειρά οδών "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Κατά μήκος του νότιου τμήματος της κεντρικής οδού, αλλά και στο νοτιοδυτικό τομέα του οικιστικού ιστού γενικότερα, καταγράφεται παρουσία επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης και παροχής υπηρεσιών, όπως και παρουσία δημόσιων εξυπηρετήσεων. Ο οικισμός συγκεντρώνει σημαντικά στοιχεία κοινωνικής υποδομής (είτε σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Νηπιαγωγείο, Τεμένη, Ιατρείο, Πνευματικό Κέντρο, Λαογραφικό Μουσείο), είτε παρά την βορειοανατολική παρυφή του (Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο), είτε σε απομακρυσμένη θέση (γήπεδο). Τα κοιμητήρια του οικισμού εντοπίζονται σε επαφή με την δυτική παρυφή του οικισμού.

Το οικιστικό περιβάλλον, που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας σε μεγάλο βαθμό εμφανίζει αλλοίωση από την εκτεταμένη ανέγερση νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και δεν εναρμονίστηκαν με τα δεδομένα του χώρου, ενώ επίσης θέτουν ισχυρό προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Σε σημείο εκτός οικιστικού ιστού, επί της οδού πρόσβασης στον οικισμό, λειτουργεί επιχείρηση εμπορίας δομικών υλικών ενώ στην ευρύτερη περιοχή το ανάγλυφο του εδάφους υπαγορεύει διαμόρφωση της γεωργικής γης σε αναβαθμούς. Δυτικά του οικισμού εκτείνεται το προστατευτικό δάσος του δασικού συμπλέγματος Μύκης.

❖ ΜΥΚΗ

Οικισμός της ΔΚ Μύκης της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 1.313 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 380 μ στην ανατολική ζώνη της στενής κοιλάδας του ποταμού Κόσυνθου, την οποία ακολουθεί η Εθνική Οδός 55 Ξάνθης/συνόρων. Απέχει περίπου 32 χλμ από την Ξάνθη και 5,5 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη και περιβάλλεται από το προστατευτικό δάσος του ομώνυμου δασικού συμπλέγματος.

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά σχετικά μεγάλους οικισμούς του Δήμου και με αυξητική τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές και γενικώς κατά παράδοση κατέχει εξέχουσα θέση στην περιοχή (μαζί με τον Εχίνο αποτελούσε ισχυρό εμπορικό κλπ δίπολο), από το 1924 μέχρι την 31-12-1998 υπήρξε έδρα της Κοινότητας Μύκης και διατηρεί σημαντικό ρόλο ως οικονομικό και κοινωνικό κέντρο της περιοχής.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του, που εκτείνεται εκατέρωθεν παραπόταμου του Κόσυνθου, σχηματίστηκε σταδιακά και με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε καλύπτοντας

ολόκληρη την διαθέσιμη ζώνη σχετικά ομαλού εδάφους στον πυθμένα της χαράδρας με επέκταση στις πλαγιές των υπερκείμενων λόφων, είναι πυκνοδομημένος χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην των κοιμητηρίων και αύλειων χώρων των Τεμενών και των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων σε θέσεις συμβολής οδών.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από στενές ως ιδιαιτέρως στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- παρόχθια οδό που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια") του οικισμού και συνεχίζει προς νότο για σύνδεση με μικρότερους οικισμούς της περιοχής.,
- σειρά οδών διαμήκους ή "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό κάποιες από τις οποίες αποτελούν και δευτερεύουσες συνδέσεις με την διερχόμενη σε μικρή απόσταση εθνική οδό..

Στοιχείο ανακούφισης του ιστού αποτελεί και η ζώνη διέλευσης του (εγκιβωτισμένου σε ανοικτή διατομή ρέματος στο τμήμα της διαδρομής που διασχίζει την ανατολική περιοχή του οικισμού. Σημειώνεται ότι το 1996 στο υπόψη ρέμα σημειώθηκε πλημύρα που έπληξε τα κτίσματα επί της παραρεμάτιας οδού και κατέστρεψε υφιστάμενες τότε λιθόκτιστες γέφυρες.

Κατά μήκος της (παραρεμάτιας) κεντρικής οδού καταγράφεται συγκέντρωση επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών με παρακείμενο και το αστυνομικό κατάστημα. Ο οικισμός συγκεντρώνει σημαντικά στοιχεία κοινωνικής υποδομής σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, Ιατρείο Τέμενος με τον Τεκέ της Χατζηρέ, Χριστιανικός Ναός, Πολιτιστική Εγκατάσταση, Βιβλιοθήκη). Το ένα από τα κοιμητήρια του οικισμού καταλαμβάνει κεντρική παρά την ανατολική όχθη του ποταμού.

Το οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας σε μεγάλο βαθμό εμφανίζει αλλοίωση από την εκτεταμένη ανέγερση νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και δεν εναρμονίστηκαν με τα δεδομένα του χώρου, ενώ επίσης θέτουν ισχυρό προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.[150]

Στην ευρύτερη περιοχή, πέραν του περιγράμματος του οικισμού καταγράφεται παρουσία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

[150] Η συστηματική απόκλιση των σύγχρονων κατασκευών από τα παραδοσιακά πρότυπα αποτελεί ηχηρή αντίφαση προς το δεδομένο ότι γυναίκες της Μύκης φορούν σε καθημερινή βάση τις τοπικές ενδυμασίες.

❖ ΓΛΑΥΚΗ

Οικισμός της ΔΚ Μύκης της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 1.447 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με μέσο υψόμετρο 540 μ σε έδαφος με κατά τόπους μέτριες ως σημαντικές κλίσεις και εν μέρει εφαπτόμενος της σημερινής οδού προς Πάχνη. Απέχει περίπου 23 χλμ από την Ξάνθη και 8 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη. Η επαφή με την οδό Κενταύρου-Πάχνης και η εγγύτητα στην εθνική οδό 55 της προσδίδουν χαρακτήρα οδικού κόμβου σε τοπικό επίπεδο.

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά σχετικά μεγάλους οικισμούς του Δήμου και με αυξητική τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε σταδιακά και με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε καλύπτοντας ολόκληρη την διαθέσιμη σχετικά ομαλή ζώνη μέχρι τις υπώρειες των υπερκείμενων υψωμάτων και είναι πυκνοδομημένος χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην του αύλειου χώρου του Τεμένους και των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων σε θέσεις συμβολής οδών.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από ιδιαίτερα στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- οδό σύνδεσης του οικιστικού ιστού με την οδό Κενταύρου-Πάχνης που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια") , του οικισμού,
- σειρά οδών "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Στο μέσο της διαδρομής και στο νότιο άκρο της κεντρικής οδού καταγράφεται συγκέντρωση επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών. Επίσης επιχειρήσεις εμπορίας δομικών υλικών εντοπίζονται σε παρόδιες θέσεις εκτός του ιστού. Ο οικισμός συγκεντρώνει σημαντικά στοιχεία κοινωνικής υποδομής (είτε σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Τέμενος, Πολιτιστική Εγκατάσταση), είτε συγκεντρωμένα σε πυρήνες: α) παρά την δυτική παρυφή του (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο), β) σε απομακρυσμένη θέση νότια του οικισμού (Γυμνάσιο, Γενικό Λύκειο, ΕΠΑΛ). Τα κοιμητήρια του οικισμού εφάπτονται στη δυτική παρυφή του ιστού.

Το οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας σε μεγάλο βαθμό εμφανίζει αλλοίωση από την εκτεταμένη ανέγερση νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα

στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού όπου το ανάγλυφο του εδάφους υπαγορεύει διαμόρφωση της γεωργικής γης σε αναβαθμούς, καταγράφεται η παρουσία:

- του προστατευτικού δάσους του δασικού συμπλέγματος Μύκης, το δυτικό όριο του οποίου απαντάται σε μικρή απόσταση από την βορειοανατολική παρυφή του οικισμού.
- σημαντικού αριθμού κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων σε απομακρυσμένες θέσεις περιμετρικά του οικισμού,
- στρατιωτικής εγκατάστασης εφαπτόμενης στην οδό πρόσβασης στα νότια,

❖ ΠΑΧΝΗ

Οικισμός της ΔΚ/ΔΕ Κοτύλης, με πληθυσμό 1.031 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 770 μ σε σχετικά ήπιο ανάγλυφο παρά την ορεινή περιοχή που κορυφώνεται στον όγκο του Γυφτόκαστρου. Απέχει περίπου 31 χλμ από την Ξάνθη και 16 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη.

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά σχετικά μεγάλους οικισμούς του Δήμου (είναι ο μεγαλύτερος της ΔΕ Κοτύλης) και με ουσιαστική σταθερότητα πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές. Γενικώς κατά παράδοση κατέχει εξέχουσα θέση στην περιοχή, αφού ήδη από την περίοδο 1864-1919 (υπό οθωμανική και βουλγαρική διοίκηση) αποτέλεσε έδρα "Ναχιέ/Δήμου", που εκτείνονταν στην ορεινή περιοχή προς βορρά. Επίσης το 1928 ορίστηκε έδρα της ιδρυθείσας το 1924 Κοινότητας Κοτύλης (και ήδη της ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας του Δήμου Μύκης).

Ο οικισμός έχει αγροτικό – κτηνοτροφικό χαρακτήρα, με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να διαρθρώνονται νότια και δυτικά του οικισμού και περιλαμβάνεται στα όρια του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009) συγκεκριμένα δε περιβάλλεται από το δασικό σύμπλεγμα Κοτύλης και εντάσσεται στη ζώνη ειδικής προστασίας Γ6Β, γεγονός που ευνοεί την ανάπτυξη δασοκομικών δραστηριοτήτων.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε σταδιακά με αυθόρμητες διαδικασίες εκτείνεται σε σχετικά ομαλή κατά το πλείστον πλαγιά, και είναι κατά τμήματα πυκνοδομημένος χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην των κοιμητηρίων και των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων συνήθως σε θέσεις συμβολής οδών, διακόπτεται όμως και από αδόμητες και καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από ιδιαίτερα στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- το εντός οικισμού τμήμα της οδού Γλαύκης-Πάχνης-Κοτύλης που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια"), του οικισμού,
- σειρά οδών "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Σε διάσπαρτες θέσεις του ιστού αλλά και σε τμήμα της κεντρικής οδού παρά το Τέμενος και τα κοιμητήρια καταγράφεται παρουσία συγκεντρώσεων ή μεμονωμένων επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών.

Ο οικισμός διαθέτει στοιχεία κοινωνικής υποδομής σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, Τέμενος, Πολιτιστική Εγκατάσταση). Τα κοιμητήρια του οικισμού περικλείονται από τον οικιστικό ιστό καταλαμβάνοντας κεντρική θέση και σημαντική έκταση.

Το οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας σε μεγάλο βαθμό εμφανίζει αλλοίωση από την εκτεταμένη ανέγερση νέων οικοδομών με χρήσεις, αρχιτεκτονική σύλληψη, μεγέθη και γενικώς χαρακτηριστικά, που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και δεν εναρμονίστηκαν με τα δεδομένα του χώρου, ενώ επίσης θέτουν ισχυρό προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

❖ ΩΡΑΙΟ

Οικισμός της ΔΚ Ωραίου της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 576 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 840 μ σε έδαφος με σημαντικές κλίσεις που διακόπτεται από ρεματιές. Απέχει περίπου 22 χλμ από την Ξάνθη και 8 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη.

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά μέτριους σήμερα οικισμούς του Δήμου και με φθίνουσα τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές. Στο παρελθόν κατείχε εξέχουσα θέση στην περιοχή αφού κατά την περίοδο 1864-1919 (υπό οθωμανική και βουλγαρική διοίκηση) αποτέλεσε έδρα "Ναχιέ/Δήμου" που εκτείνονταν στην ορεινή περιοχή νότια του Γυφτόκαστρου και από το 1924 ως το 1998 υπήρξε έδρα ομώνυμης Κοινότητας (και ήδη της ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας του Δήμου Μύκης).

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε σταδιακά με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε κατά τις δεσμεύσεις που επέβαλε το ανάγλυφο, αλλά χωρίς την πίεση και καταναγκασμούς που απορρέουν από την αύξηση του πληθυσμού χωρίς δυνατότητες

εκτατικής ανάπτυξης. Επομένως είναι κατά τμήματα πυκνοδομημένος αλλά με διακοπή της συνέχειας από παρεμβολή καλλιεργειών και χώρων στη φυσική τους διαμόρφωση ενώ και στις πυκνοδομημένες περιοχές καταγράφεται η παρουσία μικρών πλατειών και "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων κυρίως, αλλά όχι μόνο, σε θέσεις συμβολής οδών

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- το εντός οικισμού τμήμα της οδού Σμίνθης-Ωραίου-Κύκνου που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια"), του οικισμού,
- σειρά οδών "τυχαίας" και κατά τα χαρακτηριστικά του αναγλυφου, διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Σε διάσπαρτες θέσεις του επί ή παρά το μεσαίο τμήμα της κεντρικής οδού παρά το Τέμενος και τα κοιμητήρια καταγράφεται παρουσία μικροσυγκεντρώσεων καταστημάτων και του δασικού συνεταιρισμού. Στην ίδια ζώνη συγκεντρώνονται τα στοιχεία κοινωνικής υποδομής σε θέσεις διάσπαρτες στον ιστό (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, 2 Τέμένη, μικρό Κοιμητήριο, Χριστιανικός Ναός, ΚΕΠ, Ιατρείο). Επίσης σε θέσεις εντός οικιστικού ιστού καταγράφεται παρουσία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Μεγαλύτερη εγκατάσταση κοιμητηρίου καταγράφεται δυτικά, εκτός οικισμού, παρά την οδό προς Σταμάτιο και Ρεύμα.

Το οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας εμφανίζει περιορισμένη αλλοίωση από την ανέγερση νέων οικοδομών με χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και είναι περιορισμένα τα παραδείγματα που θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Ο οικισμός εφάπτεται στα βόρια με δασική έκταση ενταγμένη στο Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ445Δ/02.10.2009) και συγκεκριμένα εντάσσεται στη ζώνη Γ6Β του εν λόγω πάρκου και η εμπλοκή του οικισμού με το δάσος στηρίζει την κύρια απασχόληση των κατοίκων με την δασοκομία. Επίσης καταγράφεται ζώνη γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα νότια ενώ περιμετρικά του οικισμού διαπιστώνεται παρουσία μικρού αριθμού κτηνοτροφικών μονάδων.

❖ ΜΕΛΙΒΟΙΑ

Οικισμός της ΔΚ Εχίνου της ΔΕ Μύκης με πληθυσμό 588 κατ. (απογραφή 2011) .

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 410 μ στην ανατολική όχθη της στενής κοιλάδας του ποταμού Ξεροπόταμου, τον οποίο διασταυρώνει η Εθνική Οδός 55 Ξάνθης/συνόρων ανάντι του οικισμού. Απέχει περίπου 35 χλμ από την Ξάνθη και 22 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη.

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά μέτριους σήμερα οικισμούς του Δήμου, και με μετρίως φθίνουσα τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Η τοπική παράδοση αναφέρει ύπαρξη οικισμού στη συγκεκριμένη θέση ήδη από τα τέλη του 16ου αιώνα και μεταγενέστερη συνοίκηση με μεταφορά κατοίκων έξι ακόμη μικρών οικισμών της περιοχής. Ο οικιστικός ιστός του σχηματίστηκε σταδιακά με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε στην διαθέσιμη ζώνη κατά μήκος του ποταμού, εκτείνεται σε σχετικά ομαλό έδαφος, από το ποτάμι μέχρι τους πρόποδες των υπερκείμενων ορεινών σχηματισμών και στο μεγαλύτερο μέρος του είναι πυκνοδομημένος χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην των Τεμενών και των συνοδευόντων κοιμητηρίων των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων σε θέσεις συμβολής οδών και αδόμητων εκτάσεων στην περίμετρική ζώνη του οικισμού.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- το εντός οικισμού τμήμα της εθνικής οδού 55 Ξάνθης-Συνόρων που λειτουργεί ως κεντρική οδός ("συλλεκτήρια"), του οικισμού,
- σειρά οδών "τυχαίας" διαδρομής για τη λειτουργία της οικιστικής περιοχής και σύνδεσή της με την κεντρική οδό.

Σε διάσπαρτες θέσεις εντός του ιστού και κυρίως στο μεσαίο τμήμα της κεντρικής οδού καταγράφεται παρουσία μικροσυγκεντρώσεων και μεμονωμένων επιχειρήσεων εμπορίου, αναψυχής, εστίασης, και παροχής υπηρεσιών. Σε ότι αφορά σε κοινωνική υποδομή ο οικισμός διαθέτει δύο Τεμένη επί της κεντρικής οδού που συνδυάζονται με κοιμητήρια εντός του οικιστικού ιστού, Νηπιαγωγείο, και έδρα επιτροπής Ι.Τεμένους. Στην αντίπερα όχθη του ποταμού εκτός οικιστικού ιστού έχει διαμορφωθεί πυρήνας χώρων αθλοπαιδιών και πάρκου.

Το οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας εμφανίζει περιορισμένη αλλοίωση από την ανέγερση νέων οικοδομών με χαρακτηριστικά, τα οποία αντιγράφουν αστικά πρότυπα και είναι επίσης περιορισμένα τα παραδείγματα νέων κατασκευών, που θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου

❖ ΔΗΜΑΡΙΟ

Οικισμός της ΔΚ Κοτύλης της ΔΕ Κοτύλης με πληθυσμό 623 κατ. (απογραφή 2011). Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 740 μ σε πλαγιά του ορεινού όγκου της Κούλας (υψομ

1.828 μ), του οποίου εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί υπέρκεινται του οικισμού. Απέχει περίπου 44 χλμ από την Ξάνθη και 36 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη,

Συνδέεται με την Εθνική Οδό 55 με τοπική δημοτική οδό όμως σε μικρή απόσταση από την βορειοανατολική παρυφή του οικισμού διέρχεται η χάραξη του υπό κατασκευή "κάθετου άξονα" (Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, με αναβάθμιση και επαναχάραξη της εθνικής οδού 55) για σύνδεση της Εγνατίας οδού με τα οδικά δίκτυα της νότιας Βουλγαρίας).

Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά μέτριους σήμερα οικισμούς του Δήμου και με τάση σταθερότητας πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε με αυθόρμητες διαδικασίες εκτείνεται σε σχετικά ομαλό έδαφος σε αντέρεισμα στους πρόποδες των υπερκείμενων ορεινών σχηματισμών και στο μεγαλύτερο μέρος του είναι κατά τόπους μέτρια πυκνοδομημένος, με παρεμβολή αδόμητων τεμαχίων αλλά χωρίς χώρους πράσινου ή χώρους με ουσιαστικές διαστάσεις και λειτουργία πλατείας, πλην των εντός οικισμού κοιμητηρίων και των τυχόν "ανακουφιστικών" πλατυσμάτων σε θέσεις συμβολής οδών.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από στενές οδούς και περιλαμβάνει το εντός οικισμού τμήμα της οδού πρόσβασης και ολοκληρώνεται από μη ιεραρχημένο και χωρίς άξονα αναφοράς πλέγμα οδών "τυχαίας" διαδρομής για την αναγκαία λειτουργία και συνοχή της οικιστικής περιοχής.

Σε κεντροβαρική περίπου θέση του ιστού πέριξ σχετικά περιορισμένου πλατύσματος του οδικού δικτύου καταγράφεται η παρουσία Τεμένους και κοιμητηρίων, Νηπιαγωγείου και Δημοτικού Σχολείου. Σε διάσπαρτες θέσεις επί της οδού πρόσβασης καταγράφεται παρουσία λίγων καταστημάτων και έδρας αθλητικού συλλόγου.

Στο οικιστικό περιβάλλον, που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας εμφανίζεται περιορισμένη αλλοίωση από την ανέγερση νέων οικοδομών με χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και είναι επίσης περιορισμένα τα παραδείγματα νέων κατασκευών που θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Ο οικισμός εμπίπτει στο όριο του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΦΕΚ 445Δ/02.10.2009) και συγκεκριμένα στη ζώνη Γ6Β του εν λόγω πάρκου. Στην περιοχή γύρω από τον οικισμό καταγράφονται διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

❖ ΣΑΤΡΕΣ

Οικισμός και έδρα της ΔΕ Σατρών με πληθυσμό 189 κατ. (απογραφή 2011).

Εντοπίζεται σε θέση με υψόμετρο 360 μ στην όχθη του χειμάρρου Ξηρό, παραπόταμου του Ξηροπόταμου που αποτελεί κλάδο του ποταμού Κομψάτου. Απέχει περίπου 36 χλμ από την Ξάνθη και 22 χλμ από την έδρα του Δήμου Σμίνθη. Περιλαμβάνεται στους πληθυσμιακά μικρούς, σήμερα, οικισμούς του Δήμου και με φθίνουσα τάση πληθυσμού στις τρεις τελευταίες απογραφές.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου στερείται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσεται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Ο οικιστικός ιστός του που σχηματίστηκε με αυθόρμητες διαδικασίες αναπτύχθηκε, ως ταινία μικρού πλάτους, στην διαθέσιμη ζώνη επίπεδου εδάφους μεταξύ υψωμάτων και χειμάρρου, με γραμμικές διευρύνσεις προς βορρά και νοτιοδυτικά, εκτείνεται κατά μήκος της επαρχιακής οδού 10 (Εχίνος-Σάτρες προς Πολύανθο) και δεν είναι πυκνός αλλά περιλαμβάνει σε σημαντικό βαθμό καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Περί το μέσο της επαρχιακής οδού έχει σχηματιστεί πλάτωμα κοινόχρηστου χώρου γύρω από το οποίο καταγράφεται παρουσία των διαθέσιμων κοινωφελών λειτουργιών (Τέμενος με ένα από τα κοιμητήρια, Ιατρείο, ΚΕΠ, ανενεργό Δημοτικό Σχολείο) και σε εγγύτητα μικρή συγκέντρωση επιχειρήσεων εμπορίου κλπ.

Γενικώς το οδικό δίκτυο, αποτελείται από στενές οδούς και περιλαμβάνει:

- το εντός οικισμού τμήμα της επαρχιακής οδού 10 (Εχίνος-Σάτρες προς Πολύανθο) που εν μέρει λειτουργεί ως κεντρική οδός (“συλλεκτήρια”), του οικισμού και εν μέρει ως παράκαμψη,
- μία στενή οδό σε γενική κατεύθυνση παράλληλη της επαρχιακής οδού.

Στο οικιστικό περιβάλλον που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας εμφανίζεται περιορισμένη αλλοίωση από την ανέγερση νέων οικοδομών με χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα και είναι επίσης περιορισμένα τα παραδείγματα νέων κατασκευών που θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Στην περιοχή υπάρχουν τρεις λιθόκτιστες τοξωτές γέφυρες που έχουν χαρακτηριστεί ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως “ζωντανή μαρτυρία για την εμπορική κίνηση και την οικονομική ανάπτυξη στην περιοχή αυτή των Βαλκανίων” (ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995) και ένας νερόμυλος σε λειτουργία.

❖ ΘΕΡΜΕΣ – ΜΕΣΕΣ ΘΕΡΜΕΣ – ΑΝΩ ΘΕΡΜΕΣ – ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ομάδα οικισμών στην ανατολική όχθη του άνω ρου του ποταμού Κομψάτου, στη στενή διαθέσιμη ζώνη μεταξύ του ποταμού και των υπερκείμενων ορεινών όγκων, για τους οποίους υπάρχει κοινή αίσθηση ότι συναποτελούν "σύνολο" (δηλαδή κατά την επιτόπια οικιστική παράδοση ότι αποτελούν διακριτούς "μαχαλάδες" του ίδιου "χωριού" ως κοινωνικοχωρικής οντότητας) και είναι διατεταγμένοι σε σειρά σε διαδοχικές θέσεις κατά μήκος (ιππαστί ή εφαπτόμενοι) της οδού Μέδουσας - Άνω Θερμών σε υψόμετρα που κλιμακώνονται από 400 έως 500 μ.

Ο συνολικός πληθυσμός στην απογραφή του 2011 ήταν 527 κάτοικοι με επιμέρους πληθυσμούς (κάτω) Θέρμες 117 κατ. Μέσες Θέρμες 73 κατ. Άνω Θέρμες 332 κατ. Ιαματικές Πηγές 5 κατ. Η πληθυσμιακή ιεράρχηση των επιμέρους οντοτήτων διαχρονικά παραμένει αμετάβλητη και ο συνολικός πληθυσμός από το 1991 εμφανίζει τάση μείωσης.

Όπως όλοι οι οικισμοί και οικιστικά μορφώματα του Δήμου και οι εξεταζόμενοι οικιστικοί σχηματισμοί στερούνται σχεδίου πόλης ή εξειδικευμένων όρων δόμησης αλλά κατατάσσονται στους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς με ισχύ των αντίστοιχων γενικών όρων δόμησης.

Τα ιδιαίτερα δεδομένα της συγκεκριμένης ενότητας (σχετική χωρική απομόνωση λόγω έντονων στοιχείων αναγλύφου αλλά τοπική χωρική ομοιογένεια, κοινωνική ομοιογένεια κατοίκων κλπ) θα επέτρεπαν την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης ομάδας οικισμών ως ενδεχόμενης case study της δημιουργίας, και εξέλιξης των γεωργοκτηνοτροφικών οικισμών της ορεινής περιοχής (που προφανώς εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας). Επομένως η αναφορά στα ειδικότερα χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες ενός εκάστου των οικιστικών σχηματισμών της περιορίζεται σε ουσιώδεις αλλά αποσπασματικές επισημάνσεις.

Οι <u>Άνω Θέρμες</u> ως πολεοδομική εξέλιξη φαίνεται να έχουν προσεγγίσει επίπεδο ουσιαστικής ανάπτυξης και λειτουργίας μικρού οικισμού αναπτυγμένου στην όχθη του ποταμού και ιππαστί της επαρχιακής οδού που το εντός οικισμού τμήμα της λειτουργεί ως "κεντρική" ("συλλεκτήρια") οδός.

Ο οικιστικός ιστός στο μεγαλύτερο μέρος του οικισμού καταγράφεται πυκνός με κατά θέσεις αραιές γραμμικές αναπτύξεις στην περίμετρό του, στις οποίες παρεμβάλλονται μη καλλιεργούμενες αδόμητες εκτάσεις. Μικρή διεύρυνση του οικιστικού ιστού στην αντικείμενη όχθη του Κομψάτου καταγράφεται επίσης περί το μέσο της νότιας παρυφής του οικισμού.

Σε κεντρική θέση περί το μέσο της κεντρικής οδού εντοπίζεται Τέμενος με χώρο κοιμητηρίου, (ενταγμένου στον ιστό), και Δημοτικό Σχολείο και σε παρακείμενες θέσεις

καταγράφεται παρουσία μικρών συγκεντρώσεων καταστημάτων (επιχειρήσεων εμπορίου. αναψυχής, εστίασης).

Οι Θέρμες, (που ενίοτε αναφέρονται ως "Κάτω Θέρμες") ως πολεοδομική εξέλιξη παραμένουν σε επίπεδο οικιστικής συνύπαρξης δύο γειτονικών (εφαπτόμενων) οικιστικών συγκεντρώσεων αγροκτηνοτροφικών κατοικιών που επικοινωνούν με την υπερτοπική οδό μέσω τοπικής συνδετήριας οδού που λειτουργεί ως "κεντρική" ("συλλεκτήρια") και ενοποιητική οδός. Ο οικιστικός ιστός που κατά τόπους εμφανίζει πύκνωση, αλλά με παρεμβολή και αδόμητων χώρων, φαίνεται να έχει αναπτυχθεί με πυρήνα το Τέμενος με χώρο κοιμητηρίου. Ο οικισμός διαθέτει και δεύτερο κοιμητήριο εκτός οικιστικού ιστού εφαπτόμενο στην υπερτοπική οδό.

Στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού καταγράφεται η παρουσία του αρχαιολογικού χώρου του "Ανάγλυφου του Ταυροκτόνου Μίθρα", έργου του 2/3ου αιώνα μΧ που σχετίζεται με την ρωμαϊκή παρουσία στην ορεινή Θράκη (ερείπια ρωμαϊκού φρουρίου για τη φύλαξη της ορεινής διάβασης του Κομψάτου και ιχνών μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή).

Οι Μέσες Θέρμες, ως πολεοδομική εξέλιξη παραμένουν σε επίπεδο οικιστικής συγκέντρωσης αγροκτηνοτροφικών κατοικιών. Ο οικιστικός ιστός που κατά τόπους εμφανίζει πύκνωση αλλά με παρεμβολή περιορισμένων αδόμητων χώρων, εφάπτεται στην υπερτοπική οδό, που το εντός οικισμού τμήμα της λειτουργεί ως "κεντρική" (ουσιαστικά μοναδική) οδός επί της οποίας επίσης απαντώνται ένα Τέμενος και ένα καφενείο.

Στο οικιστικό περιβάλλον και των τριών οικισμών (Θέρμες, Μέσες Θέρμες, Άνω Θέρμες) που στο παρελθόν χαρακτηρίζονταν από κτίσματα παραδοσιακής μορφολογίας εμφανίζεται αλλοίωση από την ανέγερση νέων οικοδομών με χαρακτηριστικά που αντιγράφουν αστικά πρότυπα αλλά είναι περιορισμένα τα παραδείγματα νέων κατασκευών που θέτουν προβληματισμό σε σχέση με το βαθμό προσαρμογής στα δεδομένα του εφαρμοζόμενου θεσμικού πλαισίου.

Οι οικισμοί περιβάλλονται από δασικές εκτάσεις του δασικού συμπλέγματος Θερμών – Σατρών. Κύρια ασχολία των κατοίκων είναι η γεωργία, η δασοκομία και η κτηνοτροφία. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αναπτύσσονται κυρίως κατά μήκος της κοιλάδας του άνω κλάδου του ποταμού Κομψάτου, ενώ στις βόρειες παρυφές των Άνω Θερμών υπάρχει μικρός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Οι Ιαματικές Πηγές ως οικιστική παρουσία με 5 κατοίκους στην απογραφή του 2011, αποτελούν αποτέλεσμα μετεξέλιξης της διαχρονικής έλξης που προκαλούσε η ύπαρξη των εκεί ελευθέρως ρεουσών θερμών ιαματικών πηγών και της εντεινόμενης και προοδευτικώς μορφοποιούμενης, σε δημόσιο και ιδιωτικό επίπεδο, διάθεσης/πρόθεσης να υπάρξει ουσιαστική αξιοποίηση του σχετικού πόρου, που εντάθηκε μετά από την

σχετικά πρόσφατη έναρξη λειτουργίας της συνοριακής διάβασης "Αγίου Κωνσταντίνου" προς Ζλάτογκραντ της Βουλγαρίας.

Ήδη στη διαμορφούμενη οικιστική συγκέντρωση, πέραν της κατοικίας, λειτουργούν με πρωτοβουλία της τοπικής αυτοδιοίκησης εγκαταστάσεις παροχής λουτροθεραπείας και φιλοξενίας επισκεπτών, οι οποίες πλαισιώνονται από ανάλογες εγκαταστάσεις φιλοξενίας/εστίασης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ενώ στις παρεχόμενες επί τόπου κοινωφελείς υπηρεσίες περιλαμβάνονται Ιατρείο, Τέμενος, Χριστιανικός Ναός και ΚΕΠ ενώ και μέχρι σχετικά πρόσφατα λειτουργούσε Γυμνάσιο (που ήδη έχει απορροφηθεί από το Γυμνάσιο Εχίνου).

Ο οικιστικός ιστός που εκτείνεται ιππαστί της επαρχιακής οδού Άνω Θερμών-Μέδουσας (κεντρική οδός) είναι στοιχειώδης και πολύ χαμηλής πυκνότητας το δε διαμορφούμενο οικιστικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από τα νεωτερικής μορφολογίας και, κατά κανόνα, φροντισμένα κτίσματα εξυπηρέτησης των επισκεπτών.

<<<<<>>>>>

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικισμών αυτού του υποκεφαλαίου φαίνεται να συντείνουν προς την κατεύθυνση προτάσεων κατάλληλων πολεοδομικών παρεμβάσεων (που μπορεί να υπερβαίνουν την απλή οριοθέτησή τους), με αντικείμενα, κατά περίπτωση:

- τον πολεοδομικό εξορθολογισμό,
- την κατοχύρωση και ενδεχόμενη επαύξηση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων,
- τη βελτίωση της λειτουργικότητας και την καλλίτερη προσαρμογή στο περιβάλλον,
- την αξιοποίηση δημόσιων / δημοτικών εκτάσεων,
- την ικανοποίηση οικιστικών αναγκών, με εφαρμογή ορθολογικών παραμέτρων οικιστικής ανάπτυξης,
- την αξιοποίηση θετικών αναπτυξιακών προοπτικών (π.χ. λόγω ειδικού ρόλου, κομβικότητας, παρουσίας παραγωγικών πόρων κλπ.),
- την ισόρροπη χωρική ανάπτυξη και ενδοδημοτική εδαφική συνοχή.

Α.5 – ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α.5.1 Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης

Ο όρος "βιώσιμη ανάπτυξη" πρωτοεμφανίστηκε στη δεκαετία του '80 και η χρήση του συστηματοποιήθηκε στη δεκαετία του '90. Ήδη από την εμφάνισή του, γνώρισε πλήθος ορισμών και κατ' επέκταση ερμηνειών. Σύμφωνα με το επίσημο γλωσσάριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

> "*Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης αναφέρεται σε μορφή αναπτυξιακής πολιτικής η οποία επιδιώκει να ικανοποιήσει τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες της κοινωνίας κατά τρόπο που να εξασφαλίζει τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και, κυρίως, τη μακροπρόθεσμη ευημερία. Βασίζεται στην παραδοχή ότι η ανάπτυξη πρέπει να ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ευημερία των επόμενων γενεών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι δημιουργούνται οι συνθήκες για μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη με ταυτόχρονη εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος.*" [151]

Σε διεθνή κλίμακα, τον Αύγουστο του 2015, οι ηγέτες των Ηνωμένων Εθνών ενέκριναν ομόφωνα την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που περιλαμβάνει την επίτευξη των ακόλουθων 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) [152,153,154]:

1. Μηδενική φτώχεια

   Τερματισμός της φτώχειας σε όλες τις μορφές της, παντού.

2. Μηδενική πείνα

   Τερματισμός της πείνας, επίτευξη επισιτιστικής ασφάλειας και βελτίωση της διατροφής, καθώς και προώθηση της αειφόρου γεωργίας.

3. Καλή υγεία και ευημερία

   Διασφάλιση υγιούς ζωής και προώθηση της καλής υγείας για όλους και για όλες τις ηλικίες.

4. Ποιοτική εκπαίδευση

   Διασφάλιση της ελεύθερης, ισότιμης και ποιοτικής εκπαίδευσης, με προαγωγή των ευκαιριών για δια βίου μάθηση.

[151] https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/glossary/s/sustainable-development.
[152] https://unric.org/el
[153] http://hellenicplatform.org/oi-17-stoxoi/
[154] Οι 17 στόχοι αναλύονται σε 169 υποστόχους (βλέπε https://gslegal.gov.gr/?page_id=5506), η παράθεση των οποίων εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσης.

5. Ισότητα των φύλων

   Επίτευξη ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση όλων των γυναικών και των κοριτσιών.

6. Καθαρό νερό και αποχέτευση

   Διασφάλιση της πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση για όλους.

7. Φτηνή και καθαρή ενέργεια

   Διασφάλιση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, αξιόπιστες, βιώσιμες και σύγχρονες μορφές ενέργειας για όλους.

8. Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη

   Προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους.

9. Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές

   Δημιουργία ευέλικτων υποδομών, προώθηση της βιώσιμης εκβιομηχάνισης και προώθηση της καινοτομίας.

10. Λιγότερες ανισότητες

    Μείωση των ανισοτήτων εντός των χωρών, αλλά και μεταξύ αυτών.

11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

    Διασφάλιση πόλεων χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλείς, διαλλακτικές και βιώσιμες.

12. Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

    Διασφάλιση προτύπων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.

13. Δράση για το κλίμα

    Ανάληψη επείγουσας δράσης για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεων της.

14. Ζωή στο νερό

    Διατήρηση και αειφόρος χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων.

15. Ζωή στη στεριά

    Βιώσιμη διαχείριση των δασών, καταπολέμηση της απερήμωσης, την ανάσχεση και αντιστροφή της υποβάθμισης του εδάφους, ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας.

16. Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί

    Προώθηση δίκαιων, ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών

17. Συνεργασία για τους στόχους

    Αναζωογόνηση της παγκόσμιας συνεργασίας για την αειφόρο ανάπτυξη

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, είναι όλοι εξίσου σημαντικοί και δεν τίθενται σε αξιολογική κατάταξη. Εξ αυτών κάποιοι έχουν περισσότερη και άλλοι λιγότερη αμεσότητα συσχέτισης με το χωρικό σχεδιασμό. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θα πρέπει ο σχεδιασμός -ανεξαρτήτως επιπέδου- ακόμα και αν δε μπορεί να τους υπηρετήσει άμεσα, τότε να μην περιέχει ρυθμίσεις που αντιτίθενται σε αυτούς.

Στο ελληνικό σύστημα χωρικού σχεδιασμού η ανάπτυξη με βιώσιμους όρους εισήχθη ως ρητή απαίτηση στα τέλη της δεκαετίας του '90 και επαναπροσδιορίστηκε με τον Ν.4447/2016 (παρ.1, α.1, ΦΕΚ 241Α/2016), όπως ισχύει μετά την ψήφιση του Ν.4759/2020 (ΦΕΚ 245Α/2020), ο οποίος ορίζει ότι βιώσιμη ανάπτυξη είναι:

"*…η ανάπτυξη που συνθέτει και σταθμίζει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:*

αα) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης,

ββ) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών,

γγ) προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων." (Ν.4447/2016, άρθρο 1, παρ.1α)

> Επισημαίνεται ότι η διατύπωση αυτής της διάταξης δεν περιέχει διευκρινιστική δήλωση περί αξιολογικής ή μη διάστασης στη σειρά της απαρίθμησης των στόχων ή πρόσδοσης ειδικού αυξημένου βάρους σε κάποιους στόχους επιτρέποντας το καταρχήν συμπέρασμα ότι, κατά την εφαρμογή της, όλοι οι επιμέρους σκοποί (κοινωνικοί, οικονομικοί, περιβαλλοντικοί) είναι εξίσου σημαντικοί.

Κατ' επέκταση του ανωτέρω ορισμού, ως βιώσιμη χωρική ανάπτυξη ορίζονται: "*οι χωρικές, εδαφικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και αυτές που σχετίζονται με την ορθολογική οργάνωση του χώρου.*" (Ν.4447/2016, άρθρο 1, παρ.1β)

Παράλληλα, με το ΠΔ 90/2018 "*Αρμόδια διοικητικά όργανα, διαδικασίες και προθεσμίες έγκρισης, αναθεώρησης και τροποποίησης των πλαισίων και σχεδίων του συστήματος χωρικού σχεδιασμού του ν. 4447/2016 (Α΄ 241), καθώς και ειδικότερο περιεχόμενο αυτών.*" (ΦΕΚ 162Α/2018) εισήχθησαν δύο επιπλέον ορισμοί που εξειδικεύουν και οριοθετούν τους ως άνω όρους "*για τις ανάγκες σύνταξης, ερμηνείας και εφαρμογής από τη Διοίκηση και τους πολίτες των εγκρινόμενων πλαισίων και σχεδίων"* (άρθρο 2):

α) Χωρική οργάνωση: είναι η συγκροτημένη και συντονισμένη προσπάθεια κατανομής των ανθρωπογενών και φυσικών δραστηριοτήτων στο χώρο με στόχο τη βιώσιμη και ισορροπημένη συνύπαρξή τους.

β) Χωρική ανάπτυξη: είναι η διαδικασία μετασχηματισμού του χώρου μιας επικράτειας μέσω της επέμβασης και επέκτασης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων σε όλες τις χωρικές διαστάσεις, δηλ. κοινωνικο-οικονομική, φυσική/ οικιστική, γεωγραφική και γεωπολιτική, πολιτιστική, και περιβαλλοντική. Υπό αυτή την έννοια, ο όρος χωρική ανάπτυξη, περιλαμβάνει συγκεκριμένες επιλογές και στόχους μεταξύ άλλων για τη δημιουργία οικιστικών συνόλων, περιοχών παραγωγικών δραστηριοτήτων, δικτύων υποδομής αλλά και τη διατύπωση πολιτικών προώθησης για κάθε άλλη ανθρώπινη παρέμβαση που μετασχηματίζει το χώρο."

Α.5.2 Κατευθύνσεις Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού

Α.5.2.1 Γενικά

Σύμφωνα με τον Ν.4447/2016 "*Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις*" (ΦΕΚ 241Α/2016), όπως ισχύει μετά την ψήφιση του Ν.4759/2020 "*Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις*" (ΦΕΚ 245Α/2020), τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια ανήκουν στο δεύτερο επίπεδο του Χωροταξικού Σχεδιασμού (άρθρο 2) και αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών ή και διαγραμμάτων, με τα οποία παρέχονται κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης σε περιφερειακό επίπεδο και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, ιδίως, για (άρθρο 6, παρ.1):

"*α) την αποτίμηση, ανάδειξη και αξιοποίηση των ιδιαίτερων αναπτυξιακών και γενικότερα χωρικών χαρακτηριστικών κάθε Περιφέρειας για την ισότιμη ένταξή της στον εθνικό, ενωσιακό και διεθνή χώρο,*

β) τη χωρική διάρθρωση των βασικών παραγωγικών τομέων και κλάδων,

γ) τη χωρική διάρθρωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών και της λοιπής τεχνικής υποδομής περιφερειακού ενδιαφέροντος,

δ) τη διάρθρωση του περιφερειακού χώρου (πρότυπο χωρικής οργάνωσης), καθώς και τη χωρική οργάνωση και δομή του οικιστικού δικτύου,

ε) την οικιστική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση του αστικού χώρου,

στ) την ανάδειξη, προβολή και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και του οικιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος κάθε Περιφέρειας,

ζ) τον προσδιορισμό ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού και αστικού χαρακτήρα, όπως ιδίως οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) των άρθρων 11 και 12 του ν. 2742/1999 (Α΄ 207),

η) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου."

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια "*δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων, τις οποίες συντονίζουν, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν σε επίπεδο Περιφέρειας, καθώς και τροποποιούν, μόνον εάν παρέχεται ρητώς η δυνατότητα αυτή από το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο. Κατά την κατάρτισή τους λαμβάνονται υπόψη η Εθνική Χωρική Στρατηγική, το περιφερειακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, το Εθνικό Σχέδιο*

Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, το οικείο περιφερειακό σχέδιο προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, τα Πλαίσια Διαχείρισης Εκτάκτων Αναγκών, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου" (άρθρο 6, παρ.5).

Παράλληλα, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 6, του ειρημένου Νόμου, τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια "*περιλαμβάνουν σε ειδικό Παράρτημα, που συνοδεύεται από κείμενα και διαγράμματα κατάλληλης κλίμακας, κατευθύνσεις ανά δήμο που αφορούν ιδίως:*

α) στη χωροταξική και αναπτυξιακή φυσιογνωμία του δήμου και των επιμέρους δημοτικών ενοτήτων,

β) στη διάρθρωση και δομή του οικιστικού δικτύου και την οικιστική ανάπτυξη,

γ) στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος,

δ) στα υπερτοπικά/διαδημοτικά δίκτυα υποδομής,

ε) στη χωρική οργάνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων ή άλλων χρήσεων στον μη αστικό, ιδίως, χώρο,

στ) στις χρήσεις γης και τους όρους δόμησης,

ζ) στην προστασία, διαχείριση και τον σχεδιασμό του τοπίου,

η) στη βιώσιμη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού των περιφερειών, με προτεραιότητα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας."

Σε κάθε περίπτωση ορίζεται ότι "*τα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια που εγκρίνονται σε κάθε Περιφέρεια πρέπει να εναρμονίζονται με τις αντίστοιχες κατευθύνσεις, ανά δήμο ή δημοτική ενότητα, του οικείου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου*" (άρθρο 6, παρ.3).[155]

Α.5.2.2 Δομή ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜΘ

Το ισχύον Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092/12-10-2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018, ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 εφεξής χάριν συντομίας) αντικαθιστώντας το προϊσχύσαν Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 1471Β/9-10-2003), το οποίο ρητά καταργεί (άρθρο 21). Διαρθρώνεται σε έξι (6) κεφάλαια, με συνολικά εικοσιένα (21) άρθρα και συνοδεύεται από ένα (1) Παράρτημα και πέντε (5) χάρτες, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια (επισημαίνεται ότι οι πιο άμεσες

[155] Σχετικά με την έλλειψη του εν λόγω παραρτήματος στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο για την περιοχή μελέτης, βλέπε ενότητα Α.5.2.3.

κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης δίνονται στο Κεφάλαιο Δ' και συγκεκριμένα στα άρθρα 9 έως 17, που κάθε ένα καλύπτει διαφορετικούς τομείς του σχεδιασμού).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ
  - Άρθρο 1: Σκοπός και στόχοι
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ
  - Άρθρο 2: Χωροταξική ένταξη της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
  - Άρθρο 3: Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας
  - Άρθρο 4: Αρχές οργάνωσης του χωρικού πρότυπου
  - Άρθρο 5: Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης / Πύλες του δικτύου μεταφορών και διαμετακομιστικά κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας
  - Άρθρο 6: Ευρύτερες χωρικές ενότητες
  - Άρθρο 7: Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας
  - Άρθρο 8: Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι διεθνούς εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας / Δίκτυα συνδυασμένης ανάδειξης
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
  - Άρθρο 9: Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου
  - Άρθρο 10: Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του παράκτιου, ορεινού και νησιωτικού χώρου
  - Άρθρο 11: Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων
  - Άρθρο 12: Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής
  - Άρθρο 13: Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων τεχνικής υποδομής
  - Άρθρο 14: Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων
  - Άρθρο 15: Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς
  - Άρθρο 16: Κατευθύνσεις στρατηγικής για το Τοπίο
  - Άρθρο 17: Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ και ΣΟΑΠ
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ
  - Άρθρο 18: Πρόγραμμα Δράσης
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΧΠ-ΑΜΘ
  - Άρθρο 19: Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση

του περιβάλλοντος

- Άρθρο 20: Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου
- Άρθρο 21: Τελικές - Μεταβατικές Διατάξεις

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Εξειδίκευση κατευθύνσεων στο «Τόξο υγροβιότοπων και αρχαιολογικών χώρων»

- ΧΑΡΤΕΣ
  - Χάρτης Π.1: Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης
  - Χάρτης Π.2α: Χωροταξική Οργάνωση Περιφέρειας
  - Χάρτης Π.2β: Οικιστικό Δίκτυο - Διοικητικός και Κοινωνικός Εξοπλισμός - Μεταφορές
  - Χάρτης Π.2γ: Δίκτυα και Μονάδες Τεχνικής Υποδομής
  - Χάρτης Π.2δ: Περιβάλλον, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τοπίο

Α.5.2.3 Κατευθύνσεις ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜΘ

Το ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 περιέχει αρκετές προβλέψεις και κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης καθορίζοντας το γενικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να κινηθεί ο σχεδιασμός τοπικού επιπέδου. Επισημαίνεται ότι σμφωνα με τον Ν.4447/2016 (άρθρο 6, παρ.3), τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια προβλέπεται να συνοδεύονται από ειδικό παράρτημα, με σαφείς χωρικές κατευθύνσεις ανά Δήμο, αλλά και διαγράμματα κατάλληλης (προφανώς μεγαλύτερης) κλίμακας (βλέπε ενότητα Α.5.2.1). Η διάταξη αυτή, δεν έχει εφαρμοστεί στο ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018, παρόλο που ίσχυε ήδη κατά το χρόνο έγκρισής του. Το γεγονός αυτό οδηγεί στην ανάγκη συστηματικής και εκτεταμένης παράθεσης των προβλέψεων και κατευθύνσεων του Πλαισίου για την περιοχή μελέτης, ώστε να αντιμετωπιστεί η εν λόγω έλλειψη.

Ακολουθεί η -κατά άρθρο- περιγραφή και οι κατευθύνσεις του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 που αφορούν (άμεσα ή έμμεσα) στην περιοχή μελέτης. Όπου κρίνεται απαραίτητο: α) παρατίθενται αυτολεξεί σχετικά αποσπάσματα της εγκριτικής απόφασης (παράγραφοι σε εσοχή και με πλάγια γραφή) και β) καταγράφονται επισημάνσεις και σχόλια (ως βάση ενδεχόμενης ανάδρασης).

Άρθρο 1: Σκοπός και στόχοι

Το άρθρο 1 αναφέρεται στη γενική στοχοθεσία του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 και ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνει εξειδικευμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης.

Άρθρο 2: Χωροταξική ένταξη της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

Το άρθρο 2 αναφέρεται αφενός στην χωροταξική ένταξη της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα, αφετέρου στις γενικές κατευθύνσεις του Πλαισίου για την ενίσχυση της θέσης της Περιφέρειας στο διεθνή χώρο (ενότητα Α), στον εθνικό χώρο (ενότητα Β) και στο ευρύτερο πλέγμα μεταφορών (ενότητα Γ)[156]. Ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνει εξειδικευμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης.

Άρθρο 3: Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

Το άρθρο 3 αναφέρεται στο προβλεπόμενο αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας και στις γενικές κατευθύνσεις, ενώ περιέχει και εκτιμήσεις για την πληθυσμιακή εξέλιξη, την εξέλιξη της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), την εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και την εξέλιξη των δεικτών απασχόλησης και ανεργίας. Ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνει εξειδικευμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης. Ωστόσο, μεταξύ των γενικών κατευθύνσεων, εντοπίζονται ορισμένες που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης (όπως εξειδικεύονται στα επόμενα άρθρα):

- *Ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα, με μείωση της εξάρτησης από τις επιδοτήσεις, αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας και τη διασύνδεση με τον δευτερογενή τομέα με σκοπό την παραγωγή και εμπορία προϊόντων αυξημένης προστιθέμενης αξίας. Προώθηση της πολυκαλλιέργειας στη γεωργία, αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγικότητας στην κτηνοτροφία και περαιτέρω αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ως προς την αλιεία.*
- *Αξιοποίηση ενεργειακών πόρων και δυναμικού, με στροφή σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που θα μεγιστοποιούν τα οφέλη των ενεργειακών πηγών, υποδομών και δικτύων, αξιοποιώντας τις πιθανές συνέργειες σε όλα τα επίπεδα και με την ενεργό ένταξη της Περιφέρειας στα διεθνή ενεργειακά δίκτυα. Αξιοποιείται ιδιαίτερα η γεωθερμία, το φυσικό αέριο και η βιομάζα για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος παράλληλα με την κάλυψη αναγκών θέρμανσης*
- *Ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου, με ενίσχυση των εμπορευματικών υποδομών (λιμένες Αλεξανδρούπολης και Καβάλας, άξονας Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, αξιοποίηση Εγνατίας Οδού και κάθετων αξόνων). Ανάπτυξη της εξωστρέφειας του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα και διασύνδεση με ευρύτερες αγορές.*
- *Ανάπτυξη του τουρισμού με στροφή στην ποιότητα, με μεγέθυνση του γενικού τουριστικού προϊόντος σε συνδυασμό με τη στροφή στον ποιοτικό και θεματικά διαφοροποιημένο*

[156] Αναφορές σχετικά με την ένταξης της Περιφέρειας στον εθνικό και το διεθνή χώρο έχουν ενσωματωθεί στην ενότητα Α.1.3.1, του κεφαλαίου Α.1.

τουρισμό, τόνωση του υφιστάμενου τουριστικού ρεύματος από την ανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη και την Τουρκία, την προώθηση ειδικών μορφών ήπιου και εναλλακτικού τουρισμού και την αναθέρμανση του εσωτερικού τουρισμού και κοινωνικού τουρισμού. Προωθείται η δημιουργία ενιαίας τουριστικής ταυτότητας με αναφορά στο ενδογενές δυναμικό και τις φυσικές, πολιτισμικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε χωρικής ενότητας. Η προώθηση του κλασικού τουρισμού συνεπάγεται την αναβάθμισή του σε ένα προϊόν με ποιοτικά χαρακτηριστικά και την ένταξή του σε ένα πολυκεντρικό και πολυθεματικό δίκτυο. Κρίσιμη παράμετρος είναι η ανάπτυξη του «πράσινου» τουρισμού, με προστασία και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος.

- *Εισαγωγή της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα ως προϋπόθεση για την απορρόφηση του μέγιστου ποσοστού διαθέσιμων πόρων, την ενεργοποίηση του λανθάνοντος παραγωγικού δυναμικού και τη στροφή στην ενδογενή ανάπτυξη με δικτυώσεις και αλληλοτροφοδότηση ανάμεσα στους κλάδους.*
- *Βελτίωση της ποιότητας ζωής, με συγκράτηση του πληθυσμού και αναβάθμιση υποδομών, δημόσιων χώρων, οικιστικού αποθέματος και παρεχόμενων υπηρεσιών στα μεγάλα αστικά κέντρα.*

Άρθρο 4: Αρχές οργάνωσης του χωρικού πρότυπου

Το άρθρο 4 αναφέρεται στις βασικές αρχές προβλεπόμενης χωρικής οργάνωσης της Περιφέρειας (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η στοχευμένη ανάπτυξη του ορεινού χώρου, η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας, η άμβλυνση των ανισοτήτων, η ενίσχυση της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων, η αξιοποίηση και στοχευμένη ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών και των διασυνοριακών διασυνδέσεων κλπ.) και περιγράφει τη δομή του προτύπου χωρικής ανάπτυξης, που αρθρώνεται βάσει ενός πλέγματος κλιμακωμένων αναπτυξιακών αξόνων (παραδοσιακός εγκάρσιος, ισχυροποιούμενοι κάθετοι, δευτερεύοντες περιφερειακοί κλπ. άξονες), στους κόμβους του οποίου αναπτύσσονται οι λιμενικές πύλες και οι (αναλόγως κλιμακωμένοι) πόλοι ανάπτυξης (κεντρικά και περιφερειακά οικιστικά κέντρα σημαντικού μεγέθους).

Παρόλο που δεν υπάρχουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης, από το χάρτη Π.1 του ΠΧΠ προκύπτει ότι (ο χάρτης έχει παρατεθεί στην ενότητα Α.1.3.1, του κεφαλαίου Α.1 και απόσπασμά του παρατίθεται στο τέλος της παρούσας ενότητας – "συνδημοσιευμένοι χάρτες"):

- Το Δήμο Μύκης διατρέχει ο άξονας Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα που χαρακτηρίζεται ως "χερσαίος άξονας ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας" (αναλύεται στο επόμενο άρθρο).
- Ορίζεται ως "πολυπολικό σύμπλεγμα ανάπτυξης" η ομάδα των οικισμών Σμίνθη – Εχίνος – Κένταυρος.

Άρθρο 5: Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης / Πύλες του δικτύου μεταφορών και διαμετακομιστικά κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Το άρθρο 5 αναφέρεται αναλυτικά στα χαρακτηριστικά των αξόνων και των πόλων ανάπτυξης του προτύπου χωρικής ανάπτυξης. Η περιοχή μελέτης διασχίζεται από τον Πρωτεύοντα περιφερειακό αναπτυξιακό άξονα Ξάνθης - Εχίνου - ελληνοβουλγαρικών συνόρων και φέρει Δευτερεύοντα Περιφερειακό Πόλο (Σμίνθη ως μέρος του τριπόλου Σμίνθη-Εχίνος-Κένταυρος) και Είσοδο της Περιφέρειας (μεθοριακός σταθμός "Εχίνου"[157]), ενώ γειτνιάζει με τον πρωτεύοντα διαμήκη εθνικό αναπτυξιακό άξονα Ανατολής - Δύσης (κόμβος του οποίου είναι η Ξάνθη) και τον Άξονα Οικοανάπτυξης "Τόξο Ποταμού Νέστου / Ορεινής Ροδόπης".

- *Πρωτεύων περιφερειακός αναπτυξιακός άξονας Ξάνθη - Εχίνος - ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Ο αναπτυξιακός άξονας, κατά μήκος του οδικού δικτύου, αίρει την απομόνωση των παραμεθόριων ορεινών οικισμών της Ροδόπης και συνδέει την Ξάνθη με την ενδοχώρα της Βουλγαρίας. Ορίζεται ως πρωτεύων περιφερειακός αναπτυξιακός άξονας με διασυνοριακό προσανατολισμό.*
- *Δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι: Οικισμοί που αποτελούν ταυτόχρονα έδρες Καλλικράτειων Δήμων και κέντρα αναπτυξιακών ενοτήτων.*
- *Ως είσοδοι χαρακτηρίζονται οι θέσεις διασυνοριακών και διαπεριφερειακών συνδέσεων. Στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, οι μεθοριακοί σταθμοί: Εξοχής, Εχίνου, Νυμφαίας, Ορμένιου και Κυπρίνου.*

Γειτνιάσεις:

- *Κύριος διαμήκης αναπτυξιακός άξονας Ανατολής - Δύσης. Ο διαμήκης άξονας Ανατολής - Δύσης αναγνωρίζεται ως κύριος αναπτυξιακός άξονας διαπεριφερειακής εμβέλειας με εθνικά και διευρωπαϊκά χαρακτηριστικά και σημασία. Ορίζεται ως κύριος εθνικός αναπτυξιακός άξονας και προβλέπεται η ενίσχυσή του ώστε να λειτουργήσει ως συστατικό στοιχείο προώθησης τόσο της εσωτερικής συνοχής της Περιφέρειας όσο και της εξωστρέφειάς της.*
- *Τόξο Ποταμού Νέστου / Ορεινής Ροδόπης. Συγκροτείται ένα τόξο γύρω από το νοητό άξονα του ποταμού Νέστου, που συνδέει τους ορεινούς θύλακες του Εθνικού Πάρκου της Οροσειράς της Ροδόπης με τα Στενά του Νέστου και την ευρύτερη περιοχή των εκβολών του ποταμού. Το τόξο αυτό οργανώνεται και υλοποιείται με τη δημιουργία μίας οδικής οικοτουριστικής διαδρομής δασικού χαρακτήρα, βασισμένης στη βελτίωση και συνένωση υφιστάμενων δρόμων.*

[157] Από τη θέση της "εξόδου" στο χάρτη Π.1 του ΠΧΠ-ΑΜΘ/2018 φαίνεται ότι ως σταθμός "Εχίνου" αναφέρεται (μη υλοποιημένος) μεθοριακός σταθμός, που προγραμματίζεται βόρεια του οικισμού Δημάριο (και απέχει πάνω από 20χλμ. από τον Εχίνο) επί του υπό κατασκευή νέου οδικού άξονα Δημάριο – Ρούντοζεμ. Σημειώνεται ότι στην περιοχή μελέτης υφίσταται σήμερα ο (μη απεικονιζόμενος) λειτουργών μεθοριακός σταθμός "Αγ. Κωνσταντίνου" (βορειοανατολικά του οικισμού Θέρμες και των Ιαματικών Πηγών – βλέπε ενότητα Α.2.3.3), που απέχει μόλις 3,5 χλμ. από το Ζλατογκραντ, μία πόλη 6.000 περίπου κατοίκων, της γειτονικής χώρας.

Άρθρο 6: Ευρύτερες χωρικές ενότητες

Το άρθρο 6 αναφέρεται στον εντοπισμό και οριοθέτηση εννέα ευρύτερων χωρικών ενοτήτων με ομοιογενή χαρακτηριστικά ως προς την αναπτυξιακή τους φυσιογνωμία, οι οποίες δεν περιορίζονται από διοικητικά όρια και κατά περίπτωση μπορεί να αλληλεπικαλύπτονται. Συγκεκριμένα οριοθετούνται εννέα (9) χωρικές ενότητες: i) έντονης γεωργικής ανάπτυξης, ii) ανάπτυξης κτηνοτροφίας, iii) ανάπτυξης δασοκομίας-υλοτομίας, iv) συνδυασμένης οικοανάπτυξης, v) παράκτιας οικοανάπτυξης, vi) τουρισμού – παραθερισμού, vii) μεταποιητικής δραστηριότητας, vii) εξορυκτικής δραστηριότητας, ix) ανάπτυξης ενέργειας από ΑΠΕ. Για τις ενότητες αυτές προσδιορίζεται ο ρόλος τους στο συνολικό αναπτυξιακό / παραγωγικό πρότυπο της Περιφέρειας και δίνονται ορισμένες στρατηγικές κατευθύνσεις.

Στην περιοχή μελέτης εντοπίζονται και οριοθετούνται Χωρικές Ενότητες Ανάπτυξης Κτηνοτροφίας (στο σύνολο της έκτασης), Ανάπτυξης Δασοκομίας (στη δυτική ζώνη) και Συνδυασμένης Οικοανάπτυξης (στο μεγαλύτερο μέρος). Για τις ζώνες αυτές ορίζονται τα εξής:

2. Χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας: Οι ενότητες αυτές, στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές (δευτερευόντως και σε ορισμένες πεδινές) υποστηρίζουν το ενδογενές αναπτυξιακό δυναμικό της Περιφέρειας. Εντοπίζονται εντός των Δήμων Δράμας, Προσοτσάνης, Τοπείρου, Μύκης, Ιάσμου, Αρριανών, Σουφλίου, Διδυμότειχου και στη ΔΕ Φερών. Ενισχύεται η εκτατική κτηνοτροφία, η προώθηση της καθετοποίησης της παραγωγής, η ολοκληρωμένη διαχείριση των βοσκοτόπων, η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών πιέσεων από τα απόβλητα των εγκαταστάσεων και ο καθορισμός περιοχών στοχευμένης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας με τη δημιουργία ή τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων μεταποίησης.

3. Χωρικές ενότητες ανάπτυξης δασοκομίας-υλοτομίας: Εντοπίζονται στον ορεινό χώρο της περιφέρειας, σε σημαντικό μέρος του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ), τμήμα του Φαλακρού Όρους, το Παπίκιο Όρος στην Ανατολική Ροδόπη και οι ημιορεινές / λοφώδεις περιοχές στα όρια των ΠΕ Έβρου και Ροδόπης. Ο ρόλος των χωρικών ενοτήτων δασοκομίας – υλοτομίας είναι συμπληρωματικός και αφορά στην ενίσχυση περιοχών με δυσμενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά με στόχο την εξισορρόπηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Προωθείται η ολοκληρωμένη, αειφορική διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων με κύριους άξονες την περαιτέρω ενίσχυση της δασοκομίας και της υλοτομίας (περιλαμβανομένης της πιστοποίησης των δασικών προϊόντων που προέρχονται από προστατευόμενες περιοχές) και τον καθορισμό ενός πλαισίου ορθολογικής άσκησης της κτηνοτροφίας (ιδίως μέσω του ορισμού ορεινών βοσκοτόπων). Προωθείται η δημιουργία και ενίσχυση οικοτουριστικών υποδομών και η σύνδεση με την τοπική παραγωγή προϊόντων του πρωτογενούς τομέα.

4. Χωρικές ενότητες συνδυασμένης οικοανάπτυξης: Η συνδυασμένη οικοανάπτυξη αφορά ένα πλέγμα λειτουργιών που σχετίζονται κατά κύριο λόγο με τον πρωτογενή τομέα, εμπλέκουν όμως και άλλους τομείς σε ένα κοινό πρότυπο, περιλαμβάνοντας: την ήπια, εναλλακτική και οικολογικά προσανατολισμένη γεωργία, την κτηνοτροφία, την ήπια μεταποίηση, τη συσκευασία και πιστοποίηση της παραγωγής, τη διαχείριση και αειφορική εκμετάλλευση των δασών, τον αγροτουρισμό και λοιπές μορφές εναλλακτικού τουρισμού.

Στο χερσαίο χώρο οι χωρικές αυτές ενότητες περιλαμβάνουν ημιορεινές περιοχές και κοιλάδες κατά μήκος του άνω ρου του Νέστου, μικρότερες κοιλάδες ποταμών και ρεμάτων, περιοχές στους πρόποδες του Παγγαίου και του Φαλακρού Όρους, καθώς και σε δευτερεύοντες ορεινούς και λοφώδεις σχηματισμούς. Στο νησιωτικό χώρο περιλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των μη πεδινών περιοχών της Θάσου και της Σαμοθράκης. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η ορεινή περιοχή των ΠΕ Ξάνθης και Ροδόπης που χαρακτηρίζεται από τις καλλιέργειες καπνού («μπασμάς»). Ο ρόλος των χωρικών ενοτήτων συνδυασμένης οικοανάπτυξης είναι συμπληρωματικός και αφορά στην ενίσχυση περιοχών με δυσμενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά με στόχο την εξισορρόπηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Διευρύνεται η βάση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και ενισχύεται η συμπληρωματικότητά τους. Ενισχύεται η εκτατική κτηνοτροφία, οι καλλιέργειες με πολλαπλή χρησιμότητα και η ανάπτυξη μονάδων για τη μεταποίηση και τυποποίηση των προϊόντων. Διαφυλάσσεται η συνεκτικότητα της αγροτικής γης και η συνέχεια των οικοτόπων και φυσικών σχηματισμών με περιορισμό των διάσπαρτων δραστηριοτήτων. Μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί μπορούν να αξιοποιήσουν το σημαντικό υδατικό δυναμικό.

Άρθρο 7: Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Το άρθρο 7 αναφέρεται στις κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση σημειακών παραγωγικών δραστηριοτήτων εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας, για τη μεγιστοποίηση της πολλαπλασιαστικής τους αξίας και την αποφυγή συγκρούσεων με άλλες χρήσεις. Συγκεκριμένα αναφέρεται: i) στις σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης μεταποιητικής δραστηριότητας, ii) στις δυνατότητες υποδοχής μεγάλων τουριστικών επενδύσεων, iii) στους ενεργειακούς πόρους, iv) στις σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης εξορυκτικής δραστηριότητας, v) στις σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης εμπορευματικών κέντρων, διαμετακομιστικού εμπορίου – χονδρεμπορίου.

Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχουν άμεσες αναφορές για "Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας".

Άρθρο 8: Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι διεθνούς εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας / Δίκτυα συνδυασμένης ανάδειξης

Το άρθρο 8 αναφέρεται στην προώθηση "*συγκρότησης ενός ευρύτατου δικτύου συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας, ως*

πλαίσιο και προϋπόθεση για την προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου, καθώς και για την ανάληψη των επιμέρους δράσεων αποκατάστασης, ανάπλασης και διαχείρισης τοπίων, φυσικών στοιχείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων". Στο πλαίσιο αυτό: α) αναγνωρίζονται και ομαδοποιούνται τα μεμονωμένα στοιχεία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και τα τοπία ιδιαίτερης σημασίας και β) οργανώνονται δίκτυα χωρικών ενοτήτων συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, με γενικές κατευθύνσεις την προστασία μέσω της ανάδειξης, τη συγκρότηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων σε ενιαία χωρικά σύνολα, τη λειτουργική προσπελασιμότητα και επισκεψιμότητα και την ενιαία αντίληψη χωρικών ενοτήτων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Οι αναφορές στην περιοχή μελέτης (συνεπικουρούμενες και από το συνδημοσιευμένο χάρτη Π.2δ) έχουν ως εξής[158]:

- Φυσικοί πόροι διεθνούς σημασίας
  - Φυσικό μνημείο δάσους οξιάς στην Τσίχλα Χαϊντούς.
- Φυσικοί πόροι ευρωπαϊκής σημασίας
  - Οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 (με τους ειδικότερους μεμονωμένους φυσικούς πόρους που εντοπίζονται εντός αυτών), οι οποίες καλύπτουν εκτάσεις και του Δήμου Μύκης, ήτοι οι περιοχές GR1120003 ("Όρος Χαϊντού – Κούλα και γύρω κορφές", με έκταση 3.491,99 Ha και χαρακτηρισμένη ως Ειδική Ζώνη Προστασίας – ΕΖΔ) στα δυτικά και GR1130012 ("Κοιλάδα Κομψάτου", με έκταση 16.600,86 Ha και χαρακτηρισμένη ως Ζώνη ειδικής Προστασίας -ΖΕΠ- για την ορνιθοπανίδα) στα ανατολικά.
- Φυσικοί πόροι εθνικής σημασίας
  - Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (τμήμα του οποίου εμπίπτει εντός του Δήμου Μύκης).
  - Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) Τσίχλας – Χαϊντούς[159] και Γυφτοκάστρου[160].
- Φυσικοί πόροι περιφερειακής σημασίας
  - Οι λοιποί μεμονωμένοι φυσικοί πόροι (στην κατηγορία αυτή μπορεί να εννοηθεί ότι εντάσσονται π.χ. τα δασικά συμπλέγματα του Δήμου κλπ.)
- Χωρικές ενότητες τοπίων διεθνούς σημασίας

  (δεν αναγνωρίζονται εντός της περιοχής μελέτης)

[158] Αναλυτικότερα στοιχεία για τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους εμπεριέχονται στις οικείες ενότητες του Κεφαλαίου Α.3.

[159] Το υπόψη ΤΙΦΚ εκτείνεται στην περιοχή που έχει ήδη αναγνωριστεί ανωτέρω ως πόρος διεθνούς σημασίας.

[160] Το υπόψη ΤΙΦΚ εκτείνεται σε περιοχή που έχει ήδη αναγνωριστεί ανωτέρω ως πόρος ευρωπαϊκής σημασίας (εντός Natura 2000).

- Χωρικές ενότητες τοπίων εθνικής σημασίας

(δεν αναγνωρίζονται εντός της περιοχής μελέτης)

- Χωρικές ενότητες τοπίων περιφερειακής σημασίας
  - > Το σύνολο της περιοχής μελέτης εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία ως μέρος της Ζώνης ορεινού όγκου Ροδόπης – ορεινοί οικισμοί Ροδόπης[161].
- Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία διεθνούς σημασίας

(δεν αναγνωρίζονται εντός της περιοχής μελέτης)

- Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και περιφερειακής σημασίας
  - > Οι λοιποί σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι, προϊστορικά μνημεία και ευρήματα, βυζαντινά, οθωμανικά μνημεία και μοναστήρια (στην κατηγορία αυτή μπορεί να εννοηθεί ότι εντάσσονται όλοι οι χαρακτηρισμένοι πολιτιστικοί πόροι του Δήμου).
- Ιστορικοί τόποι και παραδοσιακά σύνολα

(δεν αναγνωρίζονται εντός της περιοχής μελέτης)

- Δίκτυα χωρικών ενοτήτων συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων
  - > Συγκροτείται και ενισχύεται το Τόξο Ποταμού Νέστου - Ορεινής Ροδόπης (περίπτωση "2"), που αναπτύσσεται κατά μήκος του ποταμού Νέστου, περιλαμβάνοντας τους ορεινούς θύλακες της δυτικής Ροδόπης καθώς και την ευρύτερη περιοχή των Στενών και εκβολών του ποταμού Νέστου. Μεταξύ των θυλάκων αυτών συγκαταλέγεται η περιοχή Παρανέστι - Σταυρούπολη, με σύνδεση προς τα Στενά Νέστου, το Δάσος Χαϊντού και την περιοχή Φρακτού, ενώ από το συνδημοσιευμένο χάρτη Π.2δ προκύπτει ότι ένα δευτερεύον δίκτυο φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος εφάπτεται (αν όχι εισέρχεται) στην περιοχή μελέτης.
  - > Συγκροτούνται συμπληρωματικά δίκτυα και διαδρομές που θα προστατεύουν, μέσω της ανάδειξής τους, σημαντικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας, καθώς και δικτυακά οργανωμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις (δίκτυα περιβαλλοντικού / φυσιολατρικού χαρακτήρα τοπικής ή ευρύτερης εμβέλειας, πολιτιστικές διαδρομές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος και δίκτυα μουσείων, αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και παραδοσιακών οικισμών, δίκτυο θρησκευτικών και βυζαντινών μνημείων και χώρων, δρομολόγιο ΟΣΕ, δίκτυα διαδρομών οινοτουρισμού.) Στην κατηγορία αυτή θα μπορούσαν να νοηθούν περιβαλλοντικά / πολιτιστικά δίκτυα κατά μήκος των χειμάρρων και γενικότερα του οικιστικού δικτύου της περιοχής μελέτης, που φέρει έντονα παραδοσιακά χαρακτηριστικά.

[161] Ως Ροδόπη νοείται ο ορεινός σχηματισμός και όχι ο διοικητικός όρος της γειτονικής Περιφερειακής Ενότητας.

Άρθρο 9: Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου

Το άρθρο 9 αναφέρεται στη διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας με γνώμονες: α) τη συγκρότηση ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων, β) τη συγκρότηση λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων γ) την εσωτερική συγκρότηση του αναπτυξιακού και χωρικού προτύπου της Περιφέρειας και δ) την απόδοση συγκεκριμένων ρόλων σε κάθε οικιστικό κέντρο, με απώτερο στόχο τη διάχυση των ωφελειών στο σύνολο της Περιφέρειας.

Στον πίνακα 5 του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 οι οικισμοί κατατάσσονται σε κλίμακα οκτώ (8) επιπέδων, όπου η θέση του καθενός καθορίζεται σύμφωνα με τον ρόλο του ως προς τις διοικητικές και κοινωνικές υποδομές, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τις αναπτυξιακές του προοπτικές, τη δυναμική και τη γενικότερη «βαρύτητα» που κατέχει στην ιεραρχία του οικιστικού δικτύου. Στην περιοχή μελέτης:

- Το τρίπολο Σμίνθη – Εχίνος – Κένταυρος κατατάσσεται στο 6ο ενισχυμένο επίπεδο και αναλαμβάνει ρόλο Δευτερεύοντος Περιφερειακού Πόλου και Κέντρου Βιώσιμης Αναπτυξιακής Ενότητας (του άρθρου 11). Παράλληλα:

  …αναλαμβάνει ρόλο κέντρου διασυνοριακής συνεργασίας επί του άξονα Ξάνθης - Εχίνου, οικοανάπτυξης, εναλλακτικού, πολιτιστικού, ορεινού και ιαματικού τουρισμού (Θέρμες) και διαχείρισης του ορεινού χώρου (υλοτομία). Ο ορισμός του τριπόλου έρχεται να συμπληρώσει την έλλειψη της δυναμικότητας και των υπηρεσιών της Σμίνθης, και να δημιουργήσει έναν δυναμικό πόλο.

  Οι ειδικότερες κατευθύνσεις του Πλαισίου για τους Δευτερεύοντες Περιφερειακούς Πόλους, έχουν ως εξής:

  - *Όσον αφορά στον κοινωνικό εξοπλισμό, στις έδρες των αναπτυξιακών ενοτήτων, όπου δεν διατίθεται ανάλογη υποδομή και δεν προκύπτει συμπληρωματικότητα μέσω σύνδεσης με άλλους οικισμούς, απαιτείται η δημιουργία Κέντρου Υγείας*
  - *Όσον αφορά στον διοικητικό εξοπλισμό, σε όλες τις έδρες των Καλλικράτειων Δήμων, όπου δεν διατίθεται ανάλογη υποδομή, απαιτείται να δημιουργηθούν τα νέα διοικητικά κέντρα.*
- Οι οικισμοί Θέρμες, Κοτύλη και Σάτρες κατατάσσονται στο 7ο επίπεδο, ως έδρες Δημοτικών Ενοτήτων (πρώην Καποδιστριακών ΟΤΑ).

  Στους οικισμούς 7ου επιπέδου, εκεί όπου δεν διατίθεται ανάλογη υποδομή, ανάλογα και με την εγγύτητα άλλων υποδομών, απαιτείται η δημιουργία Περιφερειακού Ιατρείου.
- Όλοι οι λοιποί οικισμοί κατατάσσονται στο 8ο (και χαμηλότερο) επίπεδο της κλίμακας.

Άρθρο 10: Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του παράκτιου, ορεινού και νησιωτικού χώρου

Το άρθρο 10 αναφέρεται σε ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες, οι οποίες προσδιορίζονται στη βάση γεωμορφολογικών, οικολογικών, παραγωγικών και

πολιτισμικών χαρακτηριστικών που οργανώνουν την πολυπαραγοντική ταυτότητα επιμέρους χωρικών ενοτήτων. Διακρίνονται τέσσερις (4) κύριες κατηγορίες χώρου: α) παράκτιος χώρος, β) πεδινός - ημιορεινός αγροτικός χώρος, γ) ορεινός χώρος και δ) νησιωτικός χώρος, με κατευθύνσεις που εξειδικεύονται για κάθε συγκεκριμένη περιοχή της Περιφέρειας.

Ο Δήμος Μύκης εντάσσεται στον ορεινό χώρο και αναγνωρίζεται ως υποενότητα του ορεινού όγκου που έχει χαρακτηριστεί ως Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ) για το οποίο:

- *Ως κύρια παρέμβαση προωθείται η δημιουργία αξιόπιστης οικοτουριστικής διαδρομής μεταξύ των περιοχών των Ποταμών και των Φραγμάτων του Νέστου μέσω κυρίως της αναβάθμισης υφιστάμενων δρόμων.*
- *Ταυτόχρονα προτείνεται η βελτίωση των κάθετων αξόνων: Κάτω Νευροκόπι - Μικροκλεισούρα - Ποταμοί - Μικρομηλιά, Δράμα - Λειβαδερό - Σιδηρόνερο - Σκαλωτή - Δασικό Χωριό Ελατιάς, Δαφνώνας - Α. Καρυόφυτο - Λειβαδίτης και Παρανέστι - Θερμιές.*
- *Στο εσωτερικό του ΕΠΟΡ αναγνωρίζονται τρεις υποενότητες με βάση τις παραγωγικές δυνατότητες, το βαθμό / ένταση της κατοίκησης και τις προσβάσεις προς τον ορεινό όγκο: (α) Δήμου Κάτω Νευροκοπίου, (β) ΔΕ Σιδηρόνερου - ΔΕ Παρανεστίου – ΔΕ Σταυρούπολης και (γ) Δήμου Μύκης.*

Γενικότερα για τον ορεινό χώρο οι κατευθύνσεις που δίνονται από το ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 είναι οι εξής:

Βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις για τον ορεινό χώρο είναι η ανάδειξη της μοναδικής ταυτότητας της κάθε περιοχής, η αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της στην κατεύθυνση της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και της οικοανάπτυξης και η βελτίωση της προσβασιμότητας των οικισμών.

- *Προωθείται η εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης της κτηνοτροφίας για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, καθώς και των σχεδίων διαχείρισης των δασών για την ορθολογική ανάπτυξη της υλοτομίας.*
- *Επίσης επιδιώκεται η πιστοποίηση χαρακτηριστικών προϊόντων όπως ο καπνός ανατολικού τύπου («μπασμάς») για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των καλλιεργειών στις ορεινές περιοχές.*
- *Προωθείται η ανάπτυξη ειδικού - εναλλακτικού τουρισμού ήπιας μορφής, κατά προτεραιότητα εντός των υφιστάμενων οικισμών ή δασικών χωριών, τόσο για λόγους βιωσιμότητας των τουριστικών επενδύσεων, όσο και για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των οικισμών.*
- *Αναζητούνται κίνητρα για την κατασκευή ξενώνων και την αποκατάσταση -επανάχρηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων, ιδιαίτερα στους παραδοσιακούς και εγκαταλειμμένους οικισμούς.*

- *Για τη διασύνδεση του εναλλακτικού τουρισμού και του φυσικού περιβάλλοντος προωθείται η δημιουργία κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης καθώς και η ενίσχυση των κέντρων ενημέρωσης, με εισαγωγή νέων - καινοτόμων τεχνικών, σε επιλεγμένους οικισμούς, που αποτελούν τις βασικές διόδους προς τις περιοχές ενδιαφέροντος (…).*
- *Για την προστασία και ανάδειξη του ιδιαίτερου ορεινού αγροτικού τοπίου της Περιφέρειας, προωθείται η αναγνώριση περιοχών ως «Υψηλής Φυσικής Αξίας». Στόχος είναι η ένταξη τους σε ειδικό καθεστώς διαχείρισης που θα επιτρέψει τη στήριξη των παραδοσιακών αγροτικών δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην αγροτική βιοποικιλότητα.*

Άρθρο 11: Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Το άρθρο 11 αναφέρεται στον καθορισμό έξι (6) γενικών αναπτυξιακών ενοτήτων (που ταυτίζονται με τις ισάριθμες Περιφερειακές Ενότητες της Π-ΑΜΘ), εντός των οποίων προσδιορίζονται είκοσι (20) συνολικά βιώσιμες και λειτουργικές Αναπτυξιακές Ενότητες (Αν.Ε.), στο πλαίσιο της βέλτιστης συναρμογής του αναπτυξιακού προτύπου με τις διοικητικές ενότητες της Περιφέρειας, με στόχο την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας, για την εξισορρόπηση των ανισοτήτων. Εντός των Αν.Ε. σχηματίζεται ένα δίκτυο αστικών κέντρων και οικισμών, σχετιζόμενων με τη χωρική οργάνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με τον οικείο πίνακα 6 του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 ολόκληρη η περιοχή μελέτης προσδιορίζεται ως ανεξάρτητη βιώσιμη Αναπτυξιακή Ενότητα (α/α 10), με κέντρο το τρίπολο Εχίνος – Κένταυρος – Σμίνθη, ο αναπτυξιακός χαρακτήρας της οποίας ορίζεται ως εξής: "*Ενότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς την ορεινή κατοίκηση (πυκνό δίκτυο κατοικημένων ορεινών οικισμών), την πολιτισμική φυσιογνωμία, το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Πρόκειται για ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει και περιοχές συνδυασμένης οικοανάπτυξης* ".

> Επισήμανση: Αμελείται στο άρθρο 11 η αναφορά σε περιοχές ανάπτυξης δασοκομίας – υλοτομίας (στη δυτική ζώνη), που είχαν αναγνωριστεί κατά το άρθρο 6.

Άρθρο 12: Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής

Το άρθρο 12 αναφέρεται στις στρατηγικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες της χωρικής διάρθρωσης των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής και κατ' επέκταση στις επιμέρους κατευθύνσεις ανά βασική κατηγορία μεταφορών: α) οδικό δίκτυο, β) σιδηροδρομικό δίκτυο, γ) θαλάσσιες μεταφορές, δ) αεροπορικές μεταφορές. Όπως είναι αναμενόμενο, λόγω της "ορεινότητας" και της "περιφερειακότητας" καταγράφονται σχετικά περιορισμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης:

- *Α. Οδικό δίκτυο – Διευρωπαϊκό / διαπεριφερειακό δίκτυο*

  Το διευρωπαϊκό / διαπεριφερειακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας περιλαμβάνει (μεταξύ άλλων) *τον κάθετο άξονα Ξάνθη - Εχίνος (μέρος του εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου).*

  Για την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού / διαπεριφερειακού οδικού δικτύου της Περιφέρειας προωθούνται (μεταξύ άλλων)*:*

  - *Υλοποίηση του κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού Ξάνθη - Εχίνος - ελληνοβουλγαρικά σύνορα.*
- *Α. Οδικό δίκτυο – Δευτερεύον περιφερειακό δίκτυο*

  Το δευτερεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο περιλαμβάνει τις υπόλοιπες οδούς που δεν ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία[162]*, αλλά συμπληρώνουν το κύκλωμα των κύριων ενδοπεριφερειακών συνδέσεων στο πλαίσιο του προτύπου χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας.*

  - *Προωθούνται παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του δευτερεύοντος περιφερειακού οδικού δικτύου, καθώς επίσης και σημειακές βελτιώσεις για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας και την αύξηση της οδικής ασφάλειας στο σύνολο της Περιφέρειας.*
  - *Ιδιαίτερα ενισχύονται υποδομές προσβασιμότητας σε απομονωμένες περιοχές και βελτιώνεται και επεκτείνεται το αγροτικό και δασικό οδικό δίκτυο για την εξυπηρέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της υπαίθρου.*
- *Δ. Αεροπορικές μεταφορές*
  - *Όσον αφορά στα <u>ελικοδρόμια</u>, πέρα από τα υφιστάμενα (στα Γενικά Νοσοκομεία Ξάνθης και Αλεξανδρούπολης) και το προγραμματιζόμενο στη Σαμοθράκη, διερευνάται η δυνατότητα ανάπτυξης ελικοδρομίου στην περιοχή του Βορείου Έβρου και σε άλλες απομακρυσμένες ή δύσβατες περιοχές.*

Άρθρο 13: Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων τεχνικής υποδομής

Το άρθρο 13 αναφέρεται σε κατευθύνσεις για τη χωρική διάρθρωση των δικτύων τεχνικής υποδομής (πλην των μεταφορικών δικτύων που περιέχονται στο άρθρο 12). Από τις γενικές κατευθύνσεις και το σχετικό συνδημοσιευμένο χάρτη Π.2γ προκύπτουν τα εξής που αφορούν (και) την περιοχή μελέτης:

- Α. Υποδομές ενέργειας:
  - > Αξιοποίηση των πολλαπλών ενεργειακών πηγών της Περιφέρειας στο πλαίσιο υποστήριξης της ανάπτυξης άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων, με την ενίσχυση των συνεργείων στο παραγωγικό πεδίο.
  - > Ανάπτυξη ποιοτικών, αξιόπιστων και οικονομικά προσιτών ενεργειακών υπηρεσιών, ως μέσο ενίσχυσης της χωρικής και κοινωνικής συνοχής.

[162] Εννοεί το πρωτεύον περιφερειακό δίκτυο που αφορά σε περιφερειακές οδούς και παρακάμψεις μεγάλων αστικών κέντρων, συνδέσεις στοιχείων ενδιαφέροντος με την Εγνατία Οδό, αναβαθμίσεις σημείων εισόδου – εξόδου της Περιφέρειας και τη Χώρας κλπ. .

- > Ανάπτυξη όλων των ενεργειακών πηγών, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ΑΠΕ, με γνώμονα την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του τοπίου της Περιφέρειας.
- > Ανάληψη οριζόντιων, ποιοτικού χαρακτήρα, δράσεων, που αφορούν στην ενίσχυση της συμβολής των τοπικών φορέων σε προγράμματα μείωσης της κατανάλωσης και αύξησης της ενεργειακής απόδοσης.
- > Προώθηση της αξιοποίησης μέσω της ανάπτυξης ΑΠΕ του σημαντικού αιολικού δυναμικού της Περιφέρειας, καθώς και των υδατικών πόρων και των γεωθερμικών πεδίων.
- > Αξιοποίηση της Περιοχής Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ 1 του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ), με φέρουσα ικανότητα 538 τυπικές ανεμογεννήτριες -ενδεικτικής παραγωγικής ισχύος 1.076 MW, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του άρθρου 14.

  Επισήμανση : Η περιοχή μελέτης δεν εντάσσεται στην ΠΑΠ1, αλλά η παρουσία σημαντικού και εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού καταδεικνύεται από τα υπό αδειοδότηση αιολικά πάρκα που αριθμούν πάνω από 10 νέες εγκαταστάσεις, με συνολικά περισσότερες από 50 προγραμματιζόμενες Α/Γ.
- > Προώθηση της υλοποίησης μικρών υδροηλεκτρικών έργων (ΜΥΗΕ) για την κάλυψη τοπικών αναγκών ύδρευσης και άρδευσης, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
- > Η αξιοποίηση των πλούσιων γεωθερμικών πεδίων σε περιφερειακό επίπεδο αξιολογείται ότι συνιστά σημαντική προοπτική για την Περιφέρεια, ανάλογα με τις εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν και με βάση τη συγκρότηση και σταδιακή υλοποίηση ενός συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού. Στόχοι είναι η διαφύλαξη της βιωσιμότητας του πόρου, η αποτελεσματικότητα καθώς και η συμβατότητα-συμπληρωματικότητα με άλλες χρήσεις, το περιβάλλον και το τοπίο. Η στρατηγική αξιοποίησης της γεωθερμίας στον πρωτογενή τομέα στοχεύει στη δημιουργία συνεταιριστικών δικτύων δημοτικού και διαδημοτικού επιπέδου. Παράλληλα, προωθείται η αξιοποίηση της γεωθερμίας για την ανάπτυξη δικτύων τηλεθέρμανσης των οικισμών.

  Επισήμανση: Προκαλεί εντύπωση η απουσία κατευθύνσεων (στο άρθρο αυτό) σε σχέση με τη χωροθέτηση νέων φωτοβολταϊκών μονάδων παραγωγής ενέργειας (κατευθύνσεις υπάρχουν στο άρθρο 14).

- ➢ Β. Υποδομές τηλεπικοινωνιών:
  - > <u>Διευρύνεται η γεωγραφική κάλυψη ευρυζωνικών δικτύων στις ακάλυπτες ενδότερες περιοχές του ορεινού χώρου</u> και της υπαίθρου της Περιφέρειας («λευκές περιοχές»). Επιπλέον, αξιοποιείται η τοπική ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα, που διαθέτει σημαντικούς πυρήνες εξειδίκευσης στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και μπορεί να αποτελέσει μοχλό διάδοσης

των καινοτομιών σε όλο το φάσμα της τοπικής οικονομίας και των επιχειρήσεων. Ενισχύονται οι δεσμοί μεταξύ επιχειρηματικού και ερευνητικού τομέα με την υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης.

> Ορίζεται ως κύρια στόχευση βραχυπρόθεσμης προοπτικής η ενίσχυση της προσφοράς δημόσιου ψηφιακού περιεχομένου (εφαρμογές / υπηρεσίες και ανοικτά δεδομένα) αποκλειστικά περιφερειακού ενδιαφέροντος, με στόχο την ολοκληρωμένη υποστήριξη του πλέγματος των παρεμβάσεων που δρομολογεί η Περιφέρεια, με έμφαση στον πολιτιστικό τουρισμό, την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, την ανοικτή πρόσβαση δημόσιων δεδομένων και συστήματα «έξυπνων πόλεων».

- Γ1. Υποδομές ύδρευσης:
  > Υιοθετούνται οι κατευθύνσεις για το πόσιμο νερό, όπως καταγράφονται στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών, Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ 11) και Θράκης (ΥΔ 12), όπως ισχύουν.
  > Προωθείται η σταδιακή μείωση της ύδρευσης από γεωτρήσεις, επομένως προωθούνται έργα που εξασφαλίζουν την παροχή πόσιμου ύδατος από επιφανειακές πηγές παροχής.
  > Προβλέπεται η σταδιακή αντικατάσταση των τμημάτων δικτύων που περιλαμβάνουν αμιαντοσωλήνες, καθώς και τα συνοδευτικά έργα ποιοτικού ελέγχου και μετρήσεων, ενώ σημαντική παράμετρος θεωρείται και η ελάττωση των απωλειών ύδατος κατά τη μεταφορά του, λόγω τεχνικών προβλημάτων των δικτύων.
  > Διερευνάται η ανεύρεση νέων υδάτινων πόρων, για την ενίσχυση των δικτύων.
  > Εξετάζεται η αντικατάσταση τμημάτων των δικτύων ύδρευσης σε μικρότερους οικισμούς.

- Γ2. Υποδομές αποχέτευσης:
  > Προβλέπεται η κατάλληλη επεξεργασία των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες.
  > Απαραίτητος θεωρείται ο εξοπλισμός με πλήρες αποχετευτικό δίκτυο και Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) κάθε οικισμού με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ.

    Επισήμανση: Ως απαραίτητος θα ήταν δόκιμο να θεωρείται ο αναφερόμενος εξοπλισμός και σε οικισμούς που αποτελούν έδρες Καλλικράτειων Δήμων ή / και Αναπτυξιακών Ενοτήτων, ανεξαρτήτως αριθμού κατοίκων.

  > Στους μικρότερους οικισμούς διερευνάται η σταδιακή δημιουργία αποχετευτικών δικτύων, ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο της εξυπηρέτησης με το σύστημα των βόθρων.

> Προωθείται η προγραμματισμένη υλοποίηση Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Σμίνθη και Εχίνος (χάρτης Π.2γ).

Επισήμανση: Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δήμου, ήδη λειτουργούν μονάδες επεξεργασίας λυμάτων (με τα αντίστοιχα δίκτυα συλλογής και μεταφοράς) στους οικισμούς Εχίνου και Μύκης και προγραμματίζεται στον οικισμό Κένταυρος.

> Προτείνεται η υλοποίηση Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) στον οικισμό Κένταυρος (χάρτης Π.2γ).

Επισήμανση: Η σχετική κατεύθυνση είναι ήδη προγραμματισμένη.

- Δ1. Διαχείριση Υδάτων:
  > Η διαχείριση των υδάτων ακολουθεί τις κατευθύνσεις που προβλέπονται στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών, Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ 11) και Θράκης (ΥΔ 12), όπως ισχύουν.

- Δ2. Υποδομές άρδευσης:
  > Ολοκληρώνονται, σταδιακά κατά περιοχές, οι τεχνικές υποδομές άρδευσης σε τοπικό επίπεδο.
  > Σε επιμέρους περιοχές προβλέπονται φράγματα για τη βελτίωση των συνθηκών διαχείρισης των υδάτων προς άρδευση. Προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση όλων των τεχνικών έργων ταμίευσης υδάτων, ενώ και η κατασκευή των αρδευτικών δικτύων προωθείται σε περιοχές όπου υπάρχουν ή προβλέπεται να κατασκευαστούν ταμιευτήρες για την αξιοποίηση των συλλεγόμενων υδάτων.

Επισήμανση: Από το χάρτη Π.2γ δεν προκύπτει κάποιο σχετικό έργο στην περιοχή μελέτης.

  > Σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται υπόψη τόσο η οικολογική παροχή για τους ποταμούς όσο και οι σωρευτικές επιπτώσεις στα φαινόμενα διάβρωσης.

- Δ3. Υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας:
  > Προωθείται η έναρξη των προγραμματισμένων διερευνήσεων ως προς τους τρόπους προσαρμογής της Περιφέρειας στην κλιματική αλλαγή συνολικά.
  > Υιοθετούνται οι κατευθύνσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης και Ποταμού Έβρου, όπως ισχύουν

- Δ4. Διάβρωση ακτών

  (δεν αφορά στην περιοχή μελέτης)

- Δ5. Υποδομές για τα στερεά απόβλητα:
  > Υιοθετείται το ολοκληρωμένο σχέδιο του οικείου Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), όπως ισχύει.

Επισήμανση: Το 2020 εγκρίθηκε αναμόρφωση του (υπερκείμενου) Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 39/31-8-2020,

ΦΕΚ 185Α/2020), στο οποίο τίθενται αναβαθμισμένοι γενικοί και ειδικότεροι στόχοι σε σχέση με τη διαχείριση των αποβλήτων. Πρόσφατα (Οκτώβριος του 2022) τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η πρόταση τροποποίησης του εγκεκριμένου ΕΣΔΑ η οποία "*κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να προσαρμοστεί στις νέες εξελίξεις της κυκλικής οικονομίας καθώς και στις πρόσφατες αλλαγές των κριτηρίων χρηματοδότησης των υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, με σκοπό τη διασφάλιση της χρηματοδότησης των υποδομών από το ΕΣΠΑ 2021 – 2027*". Κατά συνέπεια αναμένεται ανάλογη προώθηση ενεργειών, τυχόν προκυπτουσών αναγκαίων προσαρμογών του ΠΕΣΔΑ/ΑΜΘ.

> Υιοθετείται (ως προγραμματιζόμενο έργο) η δημιουργία Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ, χάρτης Π.2γ), πλησίον του Εχίνου.

Άρθρο 14: Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων

Το άρθρο 14 αναφέρεται στη χωρική έκφραση των παραγωγικών δραστηριοτήτων κατά τομέα ή κλάδο και σε κανόνες ανάπτυξης αυτών, παρέχει δε τις περισσότερες άμεσες κατευθύνσεις για το σχεδιασμό του φυσικού χώρου (εξειδικεύοντας γενικές κατευθύνσεις και προβλέψεις των προηγούμενων άρθρων). Αρθρώνεται σε έξι (6) βασικές ενότητες: α) περιοχές ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα, β) περιοχές ανάπτυξης εξορυκτικών δραστηριοτήτων, γ) περιοχές ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα, δ) βασικές μονάδες ενέργειας, ε) περιοχές ανάπτυξης τουρισμού και στ) εμπόριο[163]. Οι κατευθύνσεις που σχετίζονται (άμεσα ή έμμεσα) με την περιοχή μελέτης κατά τομέα / κλάδο, όπως προκύπτουν από το λεκτικό της εγκριτικής απόφασης και τον οικείο συνδημοσιευμένο χάρτη Π.2α, έχουν ως εξής:

Α. Περιοχές ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα

- *Γεωργία.*

  Για να επιτευχθούν οι στόχοι της αναδιάρθρωσης του υφιστάμενου παραγωγικού προτύπου με την προώθηση της πολυκαλλιέργειας και καλλιεργειών προσανατολισμένων στις διεθνείς αγορές ή στην υποκατάσταση των εισαγωγών, βασική προτεραιότητα αποτελεί η στροφή στις εντατικές, δυναμικές και βιολογικές καλλιέργειες, καθώς και η χρήση καινοτόμων πρακτικών μέσω και της γεωθερμίας. Ειδικότερα:

  - *Διαφυλάσσεται και προστατεύεται η γεωργική γη μεσο-μακροπρόθεσμα μέσω του οριστικού καθορισμού περιοχών ως Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας.*
  - *Στηρίζεται η μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο της συμπλήρωσης του αγροτοδιατροφικού συμπλέγματος.*
  - *Διαφυλάσσονται και ενισχύονται οι καλλιέργειες με τοπικά χαρακτηριστικά, όπως οι αμπελώνες στην περιοχή της ΠΕ Δράμας και των παρυφών του Παγγαίου, ελαιώνες, εκτάσεις με οπωροφόρα δέντρα κ.λπ.*

- *Επεκτείνονται περαιτέρω σε νέες ζώνες οι εκτάσεις με αρδευτικά δίκτυα και εκσυγχρονίζονται παλαιά δίκτυα άρδευσης (κατά προτεραιότητα εντός των χωρικών ενοτήτων έντονης γεωργικής ανάπτυξης), λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.*
- *Συνεχίζονται οι αγροτικοί αναδασμοί κατά περίπτωση, σε σχέση και με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, τα λοιπά εγγειοβελτιωτικά έργα και τις λειτουργικές απαιτήσεις των νέων ειδών. Οι αναδασμοί λαμβάνουν υπόψη το φυσικό περιβάλλον και διατηρούνται οι υφιστάμενοι φυτοφράκτες ή δημιουργούνται νέοι με σχετική πρόβλεψη.*
- *Αξιοποιείται η γεωθερμία για την ανάπτυξη θερμοκηπιακών καλλιεργειών.*
- *Αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως ο εδαφολογικός χάρτης για τη βελτιστοποίηση των τεχνικών και πρακτικών καλλιέργειας.*
- *Αποκαθίστανται οικολογικά απαξιωμένοι αγροί λόγω αστοχιών στις διαδικασίες επέκτασης των γεωργικών εκτάσεων εις βάρος φυσικών οικοτόπων (κατά προτεραιότητα εντός των χωρικών ενοτήτων παράκτιας οικοανάπτυξης).*
- *Προστατεύονται, ενισχύονται και επεκτείνονται οι περιοχές και προϊόντα ΠΟΠ (Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης).*
- *Εφαρμόζονται προγράμματα δράσης και παρακολούθησης για τη μείωση της νιτρορρύπανσης γεωργικής προέλευσης στις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες σε νιτρορρύπανση.*
- *Στις αγροτικές περιοχές, εκτός των ενοτήτων έντονης γεωργικής ανάπτυξης, δίδεται η κατεύθυνση διαφύλαξης της συνεκτικότητας της αγροτικής γης και της συνέχειας των οικοτόπων και των φυσικών σχηματισμών με περιορισμό των διάσπαρτων δραστηριοτήτων και συγκέντρωση τους περιφερειακά των υφιστάμενων οικισμών ή εντός οργανωμένων υποδοχέων.*

- *Κτηνοτροφία.*

  Ενισχύεται η απασχόληση και η παραγωγικότητα μέσω του εξορθολογισμού του προτύπου ανάπτυξης της κτηνοτροφίας. Βασικές προτεραιότητες είναι η επίλυση των προβλημάτων διαχείρισης των βοσκοτόπων, η αντιμετώπιση των κατά τόπους περιβαλλοντικών πιέσεων από την άσκηση της δραστηριότητας, η ενίσχυση της μεταποίησης και τυποποίησης προϊόντων, καθώς και η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ). Σε αυτό το πλαίσιο:

  - *Προωθείται η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης της κτηνοτροφίας και η θεσμοθέτηση ζωνών ελεγχόμενης και εναλλασσόμενης βόσκησης. Ιδιαίτερα στις προστατευόμενες και στις δασικές περιοχές τα μέτρα διαχείρισης της βόσκησης εντάσσονται στα οικεία Σχέδια Διαχείρισης.*

[163] Οι βασικές ενότητες δε χαρακτηρίζονται από τον ίδιο βαθμό εξειδίκευσης καθώς φερ' ειπείν η ενότητα του Τουρισμού εξειδικεύεται σε υποενότητες, περιπτώσεις και υποπεριπτώσεις, ενώ εκείνη του Εμπορίου εξειδικεύεται ελάχιστα.

- *Η εκτατική κτηνοτροφία προωθείται στις χωρικές ενότητες έντονης γεωργικής ανάπτυξης, κτηνοτροφίας, δασοκομίας-υλοτομίας, συνδυασμένης και παράκτιας οικοανάπτυξης.*
- *Η εντατική κτηνοτροφία προωθείται κυρίως στις χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας του άρθρου 6. Πέραν των γενικών όρων και περιορισμών του ν. 4056/2012, συστήνεται ο περιορισμός του μεγέθους και η χωρική διασπορά (αποφυγή μεγάλων συγκεντρώσεων) των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων εντατικής μορφής.*

  Επισήμανση: Στις ΧΕ ανάπτυξης κτηνοτροφίας (όπως είναι η περιοχή μελέτης στο σύνολό της) προωθείται τόσο η εκτατική όσο και η εντατική κτηνοτροφία.
- *Σε όλες τις χωρικές ενότητες προωθείται ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, με στόχο να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα από την άσκηση της δραστηριότητας και κυρίως τη διαχείριση των αποβλήτων τους. Επέκταση υφιστάμενων μονάδων επιτρέπεται μόνο εφόσον συνδυάζεται με μέτρα εκσυγχρονισμού και βελτιωμένης διαχείρισης αποβλήτων της εγκατάστασης. Σε περίπτωση που, από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4056/2012, δεν είναι δυνατή η αδειοδότηση λειτουργίας εγκαταστάσεων στη σημερινή τους θέση, η μετεγκατάσταση τους συστήνεται να γίνεται εντός του πλησιέστερου κτηνοτροφικού πάρκου (εφόσον έχει οριστεί).*
- *Προωθείται η παροχή ενισχύσεων για τη δημιουργία ή τον εκσυγχρονισμό μικρών και μεσαίων εγκαταστάσεων μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων, με προτεραιότητα στις χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας.*
- *Προωθείται η δημιουργία εκτατικών κτηνοτροφικών πάρκων, με στόχο την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας γεωργίας - κτηνοτροφίας. Ως περιοχές αναζήτησης για τη χωροθέτηση κτηνοτροφικών πάρκων ορίζονται οι χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας. Ως εργαλείο υλοποίησης, κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η χωροθέτησης ΠΟΑΠΔ, με δυνατότητες καθετοποίησης της παραγωγής. Στην οργάνωση τέτοιων πάρκων λαμβάνεται υπόψη η μεταδοτικότητα των ζωονόσων της περιοχής.*

- *Αλιεία.*

  (Δεν αφορά στην περιοχή μελέτης)

- *Υδατοκαλλιέργειες*
  - *Όσον αφορά στην υδατοκαλλιέργεια γλυκών υδάτων, η δραστηριότητα ενισχύεται και εξετάζεται η δυνατότητα οργάνωσης μικρών ΠΟΑΥ σε περιοχές σημαντικών συγκεντρώσεων μονάδων, όπως στην ευρύτερη περιοχή της Δράμας, αλλά και στους ποταμούς του Βόρειου Έβρου. Ενθαρρύνεται η χρήση της γεωθερμίας για κάποιους τύπους υδατοκαλλιέργειας (π.χ. εκτροφή χελιών). Ενθαρρύνονται οι δυνατότητες εναλλακτικού τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου και του αλιευτικού, στις περιοχές των λιμνοθαλασσών ή των εσωτερικών υδάτων, χωρίς διατάραξη της παραγωγικής ικανότητας τους.*
  - Χάρτης Π.2α: Ζώνη αναζήτησης ΠΟΑΥ (Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών) παρά το νοτιοδυτικό όριο του Δήμου.

- *Δασική εκμετάλλευση*

  Η ανάπτυξη της δασοπονίας (δασοκομία, υλοτομία, μελισσοκομία) αποτελεί βασικό πυλώνα ενίσχυσης των ορεινών περιοχών της Περιφέρειας.

  - *Βασική προτεραιότητα αποτελεί η επίλυση των προβλημάτων που σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης και ιδίως η ρύθμιση της δασικής διαχείρισης σε σχέση με τη δραστηριότητα της κτηνοτροφίας.*
  - *Για την ενίσχυση της δασοκομίας και της υλοτομίας προωθείται η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης δασικών προϊόντων, η πιστοποίηση των δασικών προϊόντων που προέρχονται από προστατευόμενες περιοχές και η βελτίωση της οργάνωσης για τη διάθεση των προϊόντων της υλοτομίας, ούτως ώστε να γίνεται διάκριση μεταξύ των ποιοτικών προϊόντων και των καυσόξυλων.*
  - *Ενισχύονται οι σχετικές υποδομές προσπέλασης και διαχείρισης των δασικών περιοχών.*

- *Θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις*

  Η περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνεται σε εκείνες όπου αναζητούνται ζώνες ανάπτυξης των θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων). Στις γενικές κατευθύνσεις περιλαμβάνονται:

  - *Προωθείται, η ένταξη των θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων στα πλαίσια της πολυκαλλιέργειας.*
  - *Η χωροθέτηση και λειτουργία μεμονωμένων μονάδων σχετίζεται με την ανάπτυξη και άλλων ενεργειακών υποδομών. Η χωροθέτηση νέων μεμονωμένων μονάδων γίνεται κατά προτεραιότητα εκτός ΓΓΥΠ, εκτός και αν απουσιάζουν τεκμηριωμένα εναλλακτικές δυνατότητες.*

Β) Περιοχές ανάπτυξης εξορυκτικών δραστηριοτήτων

Η ενότητα αφορά στη λατομική δραστηριότητα, τη μεταλλευτική δραστηριότητα και την εξόρυξη υδρογονανθράκων, που εντοπίζονται κυρίως στις αντίστοιχες χωρικές ενότητες του άρθρου 6 (στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ο Δήμος Μύκης). Ως εκ τούτου δεν υπάρχουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης. Οι γενικές κατευθύνσεις είναι ότι:

- *Από τον υποκείμενο σχεδιασμό θεσπίζονται συγκεκριμένοι χωρικοί περιορισμοί σε σχέση με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου.*
- *Η δυνατότητα ανάπτυξης μεταλλευτικών δραστηριοτήτων που εμφανίζονται ως μελλοντικό παραγωγικό δυναμικό εξετάζεται λαμβάνοντας υπόψη τα βασικά της χαρακτηριστικά και τις συναρτώμενες με αυτά επιπτώσεις στο αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο και τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της ευρύτερης περιοχής εγκατάστασης.*

Γ) Περιοχές ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα

Η ενότητα επικεντρώνεται κυρίως στις περιοχές που έχουν οριστεί ως χωρικές ενότητες μεταποιητικής δραστηριότητας (στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ο Δήμος Μύκης). Συνεπώς για την περιοχή μελέτης ισχύουν μόνο οι γενικές κατευθύνσεις του Πλαισίου:

- *Προωθείται η ενίσχυση της οργανωμένης χωροθέτησης και η περιβαλλοντική εξυγίανση και λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων συγκεντρώσεων, με βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδοχέων και δημιουργία των απαραίτητων υποδομών*
- *Υπόλοιπες περιοχές εκτός των χωρικών ενοτήτων μεταποιητικής δραστηριότητας: Στις χωρικές ενότητες έντονης γεωργικής ανάπτυξης προωθείται η εγκατάσταση μόνο αγροτοβιομηχανικών μονάδων. Στον παράκτιο χώρο αποφεύγεται η εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Στον ορεινό χώρο προωθείται η εγκατάσταση μικρών μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, συναφών με τον χαρακτήρα κάθε χωρικής ενότητας.*

Δ) Βασικές μονάδες ενέργειας

- *Η εγκατάσταση νέων ή η ανανέωση λειτουργίας υφιστάμενων ΜΥΗΕ, προϋποθέτει διαδικασίες καθορισμού της φέρουσας ικανότητας των ρεμάτων, σε εναρμόνιση με τα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.*
- *Όσον αφορά στις χωρικές ενότητες ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σε μεγάλα τμήματα της ΠΑΠ 1, αναδεικνύεται ως κρίσιμο το ζήτημα της προστασίας της ορνιθοπανίδας και ειδικά των απειλούμενων και προστατευόμενων με διεθνείς συνθήκες αρπακτικών πουλιών.*

  Επισήμανση: Η περιοχή μελέτης δεν εμπίπτει στην ΠΑΠ-1 του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ και κατά συνέπεια ούτε σε αντίστοιχη χωρική ενότητα.
- *Όσον αφορά στην εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων προωθείται η ενθάρρυνση της εγκατάστασης σε οργανωμένους υποδοχείς με εφαρμογή ειδικών κινήτρων για την αξιοποίηση αργούντων εκτάσεων, η ενθάρρυνση της εγκατάστασης σε κτίρια, στο πλαίσιο ενεργειακής αναβάθμισης των κελυφών, καθώς και ο ορισμός από τον υποκείμενο σχεδιασμό συγκεκριμένων ζωνών καταλληλότητας για την ανάπτυξη των Φ/Β λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες συγκεντρώσεις και τους περιορισμούς που προκύπτουν από την κείμενη νομοθεσία. Ιδιαίτερα για τη γεωργική γη θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα προγραμματιζόμενα εγγειοβελτιωτικά έργα. Μέχρι τον καθορισμό αυτών των ζωνών, αποτρέπεται η περαιτέρω χωροθέτηση εντός της γεωργικής γης, καθώς και εντός των Εθνικών Πάρκων.*

Ε) Περιοχές ανάπτυξης τουρισμού

Γενικές κατευθύνσεις

- *Στρατηγικός στόχος για την ανάπτυξη του τουρισμού είναι η συγκρότηση ενιαίας τουριστικής ταυτότητας και η προώθηση της αειφόρου και ισόρροπης ανάπτυξης του*

τουρισμού σε συνδυασμό με το υπόλοιπο ενδογενές δυναμικό σύμφωνα με τις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε χωρικής ενότητας.

- *Στον ορεινό χώρο, προωθείται η ανάπτυξη ειδικού - εναλλακτικού τουρισμού σε επιλεγμένες περιοχές, αξιοποιώντας τα κατά τόπους συγκριτικά πλεονεκτήματα.*
- *Το συνολικό πρότυπο χωρικής ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια συμπληρώνεται από την οργάνωση των τριών τόξων οικοανάπτυξης και των επιμέρους δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος του άρθρου 8.*
- *Στο σύνολο της Περιφέρειας, επιδιώκεται η βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ των επιμέρους τουριστικών περιοχών και προορισμών, χωρίς όμως να δημιουργούνται νέοι συνεχείς διαμπερείς άξονες. Σε αυτό το πλαίσιο, το υφιστάμενο πρότυπο οργάνωσης των προσβάσεων στις περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος μέσω κάθετων συνδέσεων στην Εγνατία Οδό διατηρείται, τόσο για την παράκτια ζώνη, όσο και για τις ορεινές περιοχές, μέσω των αντίστοιχων αστικών κέντρων.*
- *Παράλληλα, προωθείται ο περιορισμός της διάσπαρτης δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων μέσω της θεσμοθέτησης ζωνών τουρισμού - αναψυχής και της χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα και τη χωρητικότητα της κάθε περιοχής.*

Ειδικές κατευθύνσεις

- *(4) Ορεινός χώρος*
  - *Βασική στρατηγική κατεύθυνση για τον ορεινό χώρο είναι η ανάδειξη της μοναδικής ταυτότητας της κάθε περιοχής και η αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της στην κατεύθυνση της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και της οικοανάπτυξης, με περιθώρια ανάπτυξης ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.*
  - *Οι περιοχές οι οποίες αναγνωρίζονται ως διακριτές ενότητες ανάπτυξης ειδικού - εναλλακτικού τουρισμού είναι:*

    (…)

    - *Η ευρύτερη περιοχή των ορεινών οικισμών της Ανατολικής Ροδόπης η οποία συνδυάζει το ορεινό φυσικό περιβάλλον με την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και πολιτισμική κληρονομιά*
  - *Προτεραιότητες είναι:*
    - *Η δημιουργία ολοκληρωμένων δικτύων διαβαθμισμένων διαδρομών οι οποίες θα συνδυάζουν την ανάδειξη του μοναδικού φυσικού πλούτου και των ιδιαίτερων στοιχείων πολιτισμού της περιοχής. Προωθείται η δημιουργία του «δρόμου του καπνού», σε συνδυασμό με την πιστοποίηση του καπνού ανατολικού τύπου («μπασμάς») και τη δημιουργία μουσείου για την ανάδειξη της δραστηριότητας στην περιοχή του ΕΠΟΡ και της Ανατολικής Ροδόπης.*
    - *Η ανάδειξη οικισμών ως τοπικά κέντρα ανάπτυξης, σε σχέση και με τις τοπικές παραγωγικές δραστηριότητες των περιοχών.*
    - *Η ανάδειξη, σήμανση και ψηφιακή χαρτογράφηση βασικών μονοπατιών και διαδρομών όπως το ίχνος του Ευρωπαϊκού μονοπατιού Ε6 που διατρέχει και*

διασυνδέει το σύνολο του ορεινού όγκου της Ροδόπης και αποτελεί τουριστικό πόρο μεγάλης εμβέλειας.

Επισήμανση: Η περιοχή μελέτης διασχίζεται από το Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε6 στις περιοχές Κενταύρου και Σατρών.

- *Η αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων ορεινών οικισμών που παρουσιάζουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον με τη μετατροπή κτιρίων σε καταλύματα.*
- *Προωθείται η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων κατά προτεραιότητα εντός των υφιστάμενων οικισμών, καθώς και σε μια ζώνη πλάτους 500μ. από τα όρια τους στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται σχετικός κορεσμός.*
- *Ενθαρρύνεται η παροχή κινήτρων για την αποκατάσταση - επανάχρηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων, ιδιαίτερα στους παραδοσιακούς και εγκαταλειμμένους οικισμούς.*

- Χάρτης Π.2α: Ολόκληρος ο Δήμος εντάσσεται σε (διακριτή) ζώνη Γ.2 με γενικό τίτλο: "Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού" και εξειδίκευση: "Περιοχές εναλλακτικού τουρισμού".

- *(6.) <u>Ειδικές μορφές τουρισμού</u> (…) Ειδικότερα προωθούνται:*
  - *Η υλοποίηση ειδικών τουριστικών υποδομών <u>ιαματικού</u> και <u>θεραπευτικού</u> τουρισμού σε επιλεγμένες θέσεις, όπου εντοπίζεται η ύπαρξη ιαματικών πηγών.*

    Επισήμανση: Στο χάρτη Π.2α υφίσταται σχετικό σημειακό σύμβολο στην περιοχή Θερμών.
  - *Η ανάπτυξη του <u>αθλητικού τουρισμού</u>, με την ενίσχυση των δυνατοτήτων για εξειδικευμένες αθλητικές εκδηλώσεις με την αντίστοιχη ξενοδοχειακή υποδομή σε ορεινές, παραθαλάσσιες και παραλίμνιες περιοχές (…).*
  - *Η ανάπτυξη του <u>οινοτουρισμού</u> και η οργάνωση του σε δίκτυα («δρόμους του κρασιού»), ιδιαίτερα γύρω από τη Δράμα και τον Δήμο Παγγαίου.*
  - *Η ανάπτυξη <u>τουρισμού φύσης - υπαίθρου</u>, μέσω της οριοθέτησης περιοχών οικοανάπτυξης σε σημαντικούς φυσικούς πόρους ή τοπία της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με ειδικές μορφές τουρισμού.*
  - *Η οργάνωση δικτύων και διαδρομών <u>φυσιολατρικού</u>, <u>αρχαιολογικού</u>, <u>θρησκευτικού</u> και <u>ιαματικού</u> τουρισμού με τη δημιουργία και βελτίωση των υποδομών, τη διαχείριση και ανάταξη του φυσικού περιβάλλοντος, την ολοκλήρωση των ανασκαφών, την ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και θρησκευτικών μνημείων.*

- *(7.) Σε ό,τι αφορά στους όρους της <u>σημειακής χωροθέτησης</u> τουριστικών καταλυμάτων σε <u>εκτός σχεδίου</u> και <u>εκτός ορίων οικισμών περιοχές</u>, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:*
  - *Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.*

Επισήμανση: Σχολιασμός σχετικά με τους ανωτέρω όρους σημειακής χωροθέτησης, επί της αρχής και επί της ουσίας, περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο Α.6.

ΣΤ) Εμπόριο

Η ενότητα επικεντρώνεται στις συγκεντρώσεις που αφορούν κυρίως σε υπερτοπικό εμπόριο, χονδρεμπόριο, εκθέσεις και εμπορικά κέντρα λιανικού εμπορίου, στις περιμετρικές ζώνες των σημαντικών αστικών κέντρων. Ως εκ τούτου δεν υπάρχουν κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης.

Άρθρο 15: Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Το άρθρο 15 αναφέρεται στις βασικές προτεραιότητες για την ανάδειξη τόσο του φυσικού περιβάλλοντος, όσο και της πολιτιστικής κληρονομιάς και αρθρώνεται αναλόγως σε δύο βασικές ενότητες. Δεδομένων των χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης, αρκετές από τις προτεραιότητες / γενικές κατευθύνσεις αναφέρονται (και) σε αυτήν.

Α) Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

- *1. Γενικές ρυθμίσεις για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.*
  Υιοθετούνται οι κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα (2014-2029) και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης (υπουργική απόφαση 40332/8-9-2014), οι προβλέψεις των ν. 3937/2011 και ν. 4519/2018, καθώς και της κοινής υπουργικής απόφασης 50743 (ΦΕΚ Β' 4432 15/12/2017). Γενικές κατευθύνσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελούν:
  - *Η διατήρηση και η αύξηση, όπου αυτό μπορεί να επιτευχθεί, της επιφάνειας των προστατευόμενων περιοχών (π.χ. οικότοποι προτεραιότητας). Η ποσοτική διατήρηση θα πρέπει να επιτευχθεί ταυτόχρονα με την επίτευξη του ποιοτικού στόχου για καλή οικολογική κατάσταση του συνόλου των περιοχών.*
  - *Η διασφάλιση της οικολογικής συνέχειας των προστατευόμενων περιοχών και η αποφυγή περαιτέρω κατακερματισμού τους από έργα ή υποδομές. Η διατήρηση υφιστάμενων οικολογικών διαδρόμων και παράλληλα η εξασφάλιση νέων, που θα συνδέουν το δίκτυο των προστατευόμενων περιοχών.*
  - *Η ένταξη της έννοιας του «περιβαλλοντικού ισοδύναμου» προκειμένου για Στρατηγικές Επενδύσεις που επηρεάζουν προστατευόμενες περιοχές και η αποκατάσταση οικοσυστημάτων που έχουν υποβαθμιστεί από ανθρωπογενείς δραστηριότητες.*
  - *Για την προστασία και διαχείριση των περιοχών που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Διοίκησης και Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΕΣΔΔΠΠ) προβλέπεται η έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων μετά την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και η κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης και η εφαρμογή τους.*

- *Όσον αφορά τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ), απαιτείται η εκπόνηση ειδικών μελετών διαχείρισης εάν κριθεί απαραίτητο με έργα π.χ. αναβάθμισης και αποκατάστασης υγροτοπικών εκτάσεων, δημιουργία ζωνών φυσικής βλάστησης, κ.ά.*

- *2. Διαχείριση Δασών.*
  - *Προωθείται η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης και συνολικής αναβάθμισης των παραγωγικών διαδικασιών λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.*
  - *Προωθείται η βελτίωση του συστήματος εκμετάλλευσης των δασών όσον αφορά στην οργάνωση της συγκομιδής ξύλου καθώς και ο εκσυγχρονισμός της δασικής διαχείρισης, ιδιαίτερα στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.*
  - *Προωθείται η εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης για τα δάση και δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000 και δίδεται έμφαση και στις παραγωγικές διαδικασίες που αφορούν τα μη ξυλώδη δασικά προϊόντα (π.χ. μελισσοκομία, συλλογή μανιταριών και βοτάνων - φαρμακευτικών φυτών).*

- *3. Διαχείριση κτηνοτροφίας.*
  - *Προωθούνται Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης όπου αποτυπώνονται οι βοσκήσιμες γαίες, προσδιορίζεται η βοσκοϊκανότητα κάθε περιοχής και ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των γαιών (κοινή υπουργική απόφαση 1058/71977, ΦΕΚ Β' 2331/07-07-2017).*
  - *Προτεραιότητα δίδεται στις χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας, στις προστατευόμενες περιοχές καθώς και σε χωρικές ενότητες του ορεινού χώρου που χαρακτηρίζονται από την ταυτόχρονη παρουσία εκτατικής κτηνοτροφίας και δασοπονικών δραστηριοτήτων.*
  - *Στις προστατευόμενες περιοχές (ΖΕΠ ή/και ΕΖΔ) η διαχείριση της κτηνοτροφίας ενσωματώνεται στο συνολικό σχεδιασμό και στα Σχέδια Διαχείρισης, καθώς έχει άμεση επίδραση στα προστατευτέα αντικείμενα.*

- *4. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.*

  Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής προωθείται η εκπόνηση Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής.
  - *Για τις περιοχές γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων, βασικός στόχος είναι η αειφορική διαχείριση του εδάφους, των υδατικών πόρων και της βιοποικιλότητας στα γεωργικά οικοσυστήματα και τους βοσκότοπους με κατάλληλη προσαρμογή των καλλιεργητικών τεχνικών. Προωθείται η εκπόνηση Προγράμματος Αειφόρου Αγροτικής Ανάπτυξης σε επίπεδο Περιφέρειας, για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση κινδύνων από φυσικές καταστροφές.*
  - *Για τις δασικές περιοχές προβλέπεται η διασφάλιση της βιοποικιλότητας των δασικών οικοσυστημάτων καθώς και ο περιορισμός των πυρκαγιών.*

- *5. Προστασία μικρών υγροτόπων.*

  (δεν αφορά στην περιοχή μελέτης)

- *6. Προστασία παραλίμνιων περιοχών*.
  (δεν αφορά στην περιοχή μελέτης)

Β) Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς

- *Το ΠΧΠ προωθεί την εφαρμογή προγράμματος στοχευμένων χωρικών δράσεων, οι οποίες θα προστατεύουν, ενεργοποιούν και αναδεικνύουν τις οργανικές διασυνδέσεις φυσικού περιβάλλοντος, ιστορίας και πολιτισμού, τοπίου, παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικιστικού δικτύου. Οι γενικές κατευθύνσεις για την πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας είναι:*
  - *Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και διαχείριση των πολιτιστικών πόρων που βασίζεται σε ενδογενείς παράγοντες, συνδέεται με την κοινωνικο-οικονομική ζωή κάθε τόπου, αποτελεί πηγή απασχόλησης και συμβάλλει στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης.*
  - *Ενίσχυση και δημιουργία διακρατικών, διαπεριφερειακών, διαδημοτικών δικτύων και ένταξη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα.*
  - *Ενσωμάτωση πολιτιστικών πόρων σε πολυθεματικά δίκτυα - Δημιουργία δικτύων που συνδέουν φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους, τα οικιστικά κέντρα, τους κυκλοφοριακούς άξονες, με συνδέσεις με τη σύγχρονη κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα.*
  - *Σύζευξη με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό της Περιφέρειας.*
  - *Σύνδεση πολιτισμού με τον τουρισμό, ιδιαίτερα με τις ήπιες μορφές του (οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, αρχαιολογικός τουρισμός), και ένταξη πολιτιστικών δικτύων σε τουριστικά προγράμματα - ο πολιτισμός ως αναπτυξιακός πόρος.*
  - *Σύνδεση του πολιτισμού με την εκπαίδευση (εκπαιδευτικά προγράμματα, βιβλιοθήκες, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και κυρίως με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.*
  - *Σύνδεση του πολιτισμού με τις νέες τεχνολογίες, ανάπτυξη ψηφιακών πολιτιστικών προϊόντων και εφαρμογών.*
  - *Διαχείριση των πόρων με ισόρροπο και ισότιμο γεωγραφικά τρόπο που στοχεύει στην άρση τυχόν χωρικών ανισοτήτων.*
  - *Ανάδειξη της πολυπολιτισμικής φυσιογνωμίας στο σύνολο της Περιφέρειας - Δημιουργία προϋποθέσεων για την άρση κοινωνικών ανισοτήτων με την ομαλή ένταξη ευάλωτων και ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στο πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον.*

Άρθρο 16: Κατευθύνσεις στρατηγικής για το Τοπίο

Στο άρθρο 16 εντοπίζονται για κάθε αναγνωρισμένο τοπίο της Περιφέρειας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία του και η δυναμική του, καταγράφονται οι πιέσεις που δέχεται και δίνονται στρατηγικές κατευθύνσεις για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των πιέσεων αλλά και την ανάδειξη του (σχετικός ο χάρτης

Π.2δ). Το σύνολο του Δήμου Μύκης αναγνωρίζεται ως Τοπίο Περιφερειακής Αξίας (ως τμήμα της περιοχής με τίτλο "Ζώνη ορεινού όγκου Ροδόπης: Ορεινοί οικισμοί Ροδόπης"), για το οποίο προωθούνται τα εξής:

- *Προωθείται η ενιαία ρύθμιση του χώρου στην περιοχή του Δήμου Μύκης.*
- *Αναγνώριση περιοχών του ιδιαίτερου ορεινού αγροτικού τοπίου ως «Υψηλής Φυσικής Αξίας».*
- *Πιστοποίηση χαρακτηριστικών προϊόντων όπως ο καπνός ανατολικού τύπου («μπασμάς»).*
- *Συστηματική εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης Οροσειράς Ροδόπης (ΟΠΒΑΟΡ).*
- *Σύνδεση με άλλα τοπία σε δίκτυο διαδρομών οικοτουριστικού ενδιαφέροντος.*

Άρθρο 17: Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ και ΣΟΑΠ

Το άρθρο 17 αναφέρεται σε προτεινόμενες Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ), του άρθρου 11, του Ν.2742/1999 (ΦΕΚ 207Α/1999), οι οποίες ορίζονται ως περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα ή κρίσιμα προβλήματα χωρικής ανάπτυξης, τα οποία απαιτούν ειδικό σχεδιασμό και ρυθμίσεις, καθώς και σε περιοχές για εκπόνηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), του άρθρου 12, του ιδίου Νόμου, που αφορούν εκτάσεις οι οποίες παρουσιάζουν κρίσιμα και σύνθετα προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, περιβαλλοντικής υποβάθμισης και ποιότητας ζωής.

Ολόκληρος ο Δήμος Μύκης εντάσσεται σε προτεινόμενη ΠΕΧΠ για την οποία αναφέρονται τα εξής:

3. Δήμος Μύκης ορεινής Ροδόπης : Ως γενικός στόχος για το σύνολο της περιοχής τίθεται η διατήρηση του ορεινού πληθυσμού, η ανάδειξη της μοναδικής της ταυτότητας και η αξιοποίηση των παραγωγικών της δυνατοτήτων στην κατεύθυνση της οικοανάπτυξης. Για τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη επιμέρους περιοχών, μπορούν να καταρτιστούν Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΕΧΣ). Ο συντονισμός των διαφόρων ρυθμίσεων και δράσεων αφορά σε:

- *Ρυθμίσεις χρήσεων γης και μελέτες προστασίας τοπίου κατά μήκος του κάθετου άξονα Ξάνθης - Εχίνου - ελληνοβουλγαρικών συνόρων.*
- *Πολεοδομικές ρυθμίσεις στις οικιστικές ζώνες και ιδιαίτερα στους οικισμούς άνω των 2000 κατοίκων. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι απαραίτητες οριοθετήσεις οικισμών.*
- *Μελέτες αναγνώρισης και ανάδειξης παραδοσιακών μορφολογικών προτύπων.*
- *Σχέδια διαχείρισης κτηνοτροφίας.*
- *Επιλογή ορεινών οικισμών ως τοπικών κέντρων οικοανάπτυξης και δημιουργία καταλυμάτων με προτίμηση στην αξιοποίηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων.*
- *Έργα που αφορούν στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της διασύνδεσης των τοπικών κέντρων οικοανάπτυξης και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.*

- *Έργα που αφορούν στη βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών οικοτουρισμού και ιαματικού τουρισμού.*
- *Δικτύωση στην προτεινόμενη διαδρομή του «δρόμου του καπνού». Ενίσχυση του παραδοσιακού τύπου καλλιέργειας, προστασία του αγροτικού τοπίου, σε συνδυασμό με την πιστοποίηση του καπνού ανατολικού τύπου («μπασμάς»).*
- *Έργα που αφορούν στη βελτίωση των κοινωνικών και αστικών υποδομών και των υπηρεσιών του τριπόλου Σμίνθη - Εχίνος - Κένταυρος.*

Άρθρο 18: Πρόγραμμα Δράσης

Το άρθρο 18 αναφέρεται στον προγραμματισμό των προτεινόμενων έργων και παρεμβάσεων που εφαρμόζουν το ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 με τη διατύπωση του Προγράμματος Δράσης, το οποίο αρθρώνεται σε έξι (6) Θεματικές Κατηγορίες και σε επιμέρους υποκατηγορίες, στις οποίες κατηγοριοποιούνται οι προτάσεις. Χρονικά το πρόγραμμα διακρίνεται σε μεσοπρόθεσμες δράσεις (αφορούν στην περίοδο 2015-2020) και σε μακροπρόθεσμες (για την περίοδο 2021-2031), ενώ εκτιμάται και το κόστος αυτών. Παρακάτω αναφέρονται μόνο τα έργα και οι παρεμβάσεις που αφορούν (και) στην περιοχή μελέτης.

- *Θεματική Κατηγορία 1: Αστική οικιστική και χωρική ανάπτυξη*
  - *Αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος*
    - *Αναπλάσεις (τμημάτων οικιστικών κέντρων, παραλιακών μετώπων σε περιοχές τουριστικής ανάπτυξης και Β' κατοικίας) [μακροπρόθεσμα]*
    - *Προστασία και ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών [μακροπρόθεσμα]*
  - *Σχεδιασμός και οργάνωση του χώρου*
    - *Βελτίωση του χωρικού σχεδιασμού (εκπόνηση ΤΧΣ, ολοκλήρωση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) [μεσοπρόθεσμα]*
    - *Ολοκλήρωση κτηματολογίου [μακροπρόθεσμα]*
    - *Σχεδιασμός και υλοποίηση πολυτομεακών / ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε κρίσιμες περιοχές (ΠΕΧΠ) [μεσοπρόθεσμα]*
  - *Ανάπτυξη κοινωνικών δομών και υποδομών*
    - *Διοικητικές υπηρεσίες [μεσοπρόθεσμα]*
    - *Κοινωνικές υποδομές [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Θεματική Κατηγορία 2: Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον - Τοπίο*
  - *Φυσικό περιβάλλον*
    - *Εφαρμογή μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
    - *Σχέδια διαχείρισης, μέτρα προστασίας και δράσεις αναβάθμισης στις περιοχές προστασίας (Εθνικά Πάρκα και υπόλοιπες περιοχές Natura) [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

- *Προστασία από φυσικές καταστροφές (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και αντιπλημμυρική προστασία) [μεσοπρόθεσμα]*

▫ *Πολιτιστική κληρονομιά*

- *Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

▫ *Τοπίο*

- *Επεμβάσεις ανάδειξης σε ΤΙΦΚ [μεσοπρόθεσμα]*

▫ *Συνδυασμένη ανάδειξη και προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων*

- *Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για τη συγκρότηση των δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις) [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ανάδειξη του ευρωπαϊκού περιπατητικού μονοπατιού Ε6 [μεσοπρόθεσμα]*

▪ *Θεματική Κατηγορία 3: Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων*

▫ *Πρωτογενής Τομέας*

- *Υλοποίηση βασικών υποδομών (αρδευτικά δίκτυα, αναδασμοί, κ.λπ.) [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων (κτηνοτροφικά πάρκα, ΠΟΑΥ) [μακροπρόθεσμα]*
- *Εκπόνηση μελετών και σχεδίων διαχείρισης [μεσοπρόθεσμα]*
- *Δράσεις ενίσχυσης πρωτογενούς τομέα [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

▫ *Δευτερογενής Τομέας*

- *Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων (ΕΠ ν. 3982/ 2011, ΒΙΟΠΑ, ΠΟΑΠΔ) [μακροπρόθεσμα]*
- *Δράσεις ενίσχυσης (μεταποίηση τοπικών προϊόντων, εκσυγχρονισμός και μετεγκατάσταση μονάδων κλπ) [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

▫ *Τριτογενής Τομέας*

- *Υποδομές και υπηρεσίες έρευνας και εκπαίδευσης [μεσοπρόθεσμα]*
- *Υποδομές και υπηρεσίες επιχειρηματικότητας και καινοτομίας [μεσοπρόθεσμα]*
- *Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ενίσχυση υπηρεσιών εθνικής - διεθνούς εμβέλειας και διασυνοριακής συνεργασίας [μεσοπρόθεσμα]*
- *Δράσεις ενίσχυσης τουρισμού (εκπόνηση στρατηγικής μελέτης, προώθηση αστικού τουρισμού και τουρ. υπηρεσιών, λοιπές δράσεις προβολής) [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ, ΠΕΡΠΟ) [μακροπρόθεσμα]*

▪ *Θεματική Κατηγορία 4: Τεχνικές υποδομές*

▫ *Μεταφορές*

- *Υλοποίηση υπερτοπικών (διευρωπαϊκών / διαπεριφερειακών) μεταφορικών υποδομών και δικτύων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

▫ *Περιβαλλοντικές Υποδομές*

- *Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης οικισμών και υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Υλοποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*

▫ *Ενέργεια - Τηλεπικοινωνίες*

- *Επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ανάπτυξη βασικών υποδομών και εφαρμογών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές περιοχές [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Εκπόνηση σχεδίων και μελετών [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Δημιουργία κέντρου έρευνας για την ανάπτυξη των εφαρμογών ενέργειας στην Περιφέρεια [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Δράσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
- *Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής πρόσβασης [μεσοπρόθεσμα]*

Επισήμανση: Στη Θεματική Κατηγορία "4" υπάρχουν σφάλματα στον καταμερισμό των προϋπολογιζόμενων ποσών, καθώς σε επτά (7) παρεμβάσεις το συνολικό ποσό (της 4ης στήλης), αντί να επιμερίζεται μεταξύ μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης περιόδου (5η και 6η στήλη αντίστοιχα), αναπαράγεται αυτούσιο και στις δύο αυτές στήλες. Τα σφάλματα αυτά οδηγούν και σε εσφαλμένη άθροιση των προϋπολογιζόμενων ποσών για έκαστη περίοδο.

▪ *Θεματική Κατηγορία 5: Διασυνοριακή διαπεριφερειακή συνεργασία*

▫ *Ενίσχυση της καλής γειτονίας και αντιμετώπιση προκλήσεων και κοινών προβλημάτων*

- *Δράσεις συντονισμένης ανάπτυξης μεταφορικών και τεχνικών υποδομών διευρωπαϊκού / υπερεθνικού ενδιαφέροντος [μεσοπρόθεσμα]*
- *Προγράμματα εδαφικής συνεργασίας (πολιτισμού, περιβάλλοντος, εναλλακτικού τουρισμού, τοπικών δραστηριοτήτων, δημόσιας υγείας και έρευνας) [μεσοπρόθεσμα]*
- *Κοινά προγράμματα διαχείρισης του ορεινού χώρου [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ορθές πρακτικές στον τομέα της αειφορικής διαχείρισης του αγροτικού χώρου [μεσοπρόθεσμα]*
- *Ευρύτερες δράσεις διασυνοριακής-διακρατικής συνεργασίας [μακροπρόθεσμα]*

- *Θεματική Κατηγορία 6: Δράσεις στήριξης και ανάπτυξης του πληθυσμού*
  - *Προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας*
    - *Εκπαίδευση - κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων*
      [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]
    - *Βελτίωση πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
    - *Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]*
    - *Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού*
      [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]
    - *Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων*
      [εν μέρει μεσοπρόθεσμα / εν μέρει μακροπρόθεσμα]

Άρθρο 19: Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος

Το άρθρο 19 αναφέρεται σε όρους, περιορισμούς και γενικές κατευθύνσεις που έχουν ως στόχο την ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού παράγοντα στο σχεδιασμό και κατ' επέκταση την προστασία και διαχείριση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. και έχουν ήδη ενσωματωθεί στα καθ' ύλην αντίστοιχα άρθρα του Πλαισίου. Για λόγους πληρότητας μνημονεύονται στη συνέχεια (ανεξαρτήτως χωρικής ή μη έκφρασης).

- *1. Κατά το σχεδιασμό των έργων και δράσεων που αφορούν την υλοποίηση του Σχεδίου, να λαμβάνονται υπόψη:*
  - *1.1. Η διασφάλιση κατά το δυνατόν των φυσικών διεργασιών, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η διατήρηση της ποικιλομορφίας, ιδιαιτερότητας ή μοναδικότητας τους.*
  - *1.2. Η απορρέουσα από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία υποχρέωση της χώρας για την προστασία και διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας (διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, των οικοτόπων και των πληθυσμών των ειδών.*
  - *1.3. Η αρχή της πρόληψης.*
  - *1.4. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί των θεσμοθετημένων γενικών και ειδικών χωροταξικών σχεδίων, όπως εκάστοτε ισχύουν.*
  - *1.5. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που επιβάλονται από τις διατάξεις προστασίας και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.*
- *2. Για την υλοποίηση των έργων και δράσεων που αφορούν το Σχέδιο σε προστατευόμενες περιοχές, όπως περιοχές του δικτύου Natura 2000, στο στάδιο της τελικής αξιολόγησης των προτάσεων να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:*

- *2.1. Τα οικολογικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής και η συμβατότητα των στόχων διατήρησης και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών με τα προτεινόμενα έργα ή δράσεις του Σχεδίου.*
- *2.2. Οι όροι και περιορισμοί που προβλέπονται από τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις προστασίας και διαχείρισης.*

- *3. Για την προστασία της βιοποικιλότητας, των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας να τηρούνται τα ακόλουθα:*
  - *3.1. Στους μηχανισμούς εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει να ενσωματωθούν κατάλληλα κριτήρια επιλογής προτάσεων τα οποία να περιλαμβάνουν σαφείς απαιτήσεις ως προς τη συμβατότητα της αξιολογούμενης πρότασης με την διατήρηση της βιοποικιλότητας στην περιοχή ανάπτυξης της. Επίσης να δίνεται προτεραιότητα στην προώθηση εκείνων των δράσεων που ενισχύουν την προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιαιτημάτων.*
  - *3.2. Ιδιαίτερη προσοχή να δίνεται στην ελαχιστοποίηση της κατάληψης αδόμητου χώρου για την επέκταση ή ανάπτυξη νέων οικιστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, η οποία θα πρέπει να γίνεται κατόπιν επαρκούς τεκμηρίωσης και με συνεκτίμηση των χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων σε επίπεδο Χωρικής Ενότητας και Δήμου.*
  - *3.3. Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων του Σχεδίου για την:*
    - *3.3.1. Αποφυγή ή κατά το δυνατόν μείωση επιπτώσεων σε φυσικές περιοχές, περιοχές του δικτύου Natura 2000 και βιότοπους.*
    - *3.3.2. Εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, όπου υφίστανται, προκειμένου να ελαχιστοποιείται η προκαλούμενη περιβαλλοντική υποβάθμιση.*
    - *3.3.3. Ενθάρρυνση εφαρμογής συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.*
    - *3.3.4. Εξειδίκευση και αποτελεσματική εφαρμογή των γενικών απαιτήσεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των περιοχών του δικτύου Natura 2000.*

- *4. Στο σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων και δράσεων του Σχεδίου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Κατ' ελάχιστον θα πρέπει να εξασφαλίζεται συμβατότητα των έργων με το εθνικό και τα τοπικά σχέδια μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τον εθνικό ενεργειακό σχεδιασμό, καθώς και με το εθνικό σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (αρ. 42 και 45 του ν. 4414/2016) και τα αντίστοιχα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής (αρ. 43 του ν. 4414/2016).*

- *5. Για την προστασία των εδαφών και την αποφυγή απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισης τους, θα πρέπει:*

- *5.1. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση και περιβαλλοντική αδειοδότηση μεμονωμένων έργων, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της επιβάρυνσης του εδάφους.*
- *5.2. Να ενθαρρύνεται η υλοποίηση έργων σε κατάλληλες περιοχές, με γνώμονα την αξιοποίηση κατά το δυνατόν υποβαθμισμένων περιοχών και εδαφών αντί παραγωγικών εδαφών, αποφεύγοντας κατά το δυνατόν τη χωροθέτηση έργων σε περιοχές με μοναδικό χαρακτήρα τοπίου (λόγω της ποικιλίας του φυσικού ανάγλυφου που παρουσιάζουν) και με μεγάλη αισθητική αξία (λόγω του αξιόλογου βαθμού φυσικότητας).*

- *6. Για θέματα που αφορούν στη διαχείριση των στερεών ή/και επικίνδυνων αποβλήτων θα πρέπει:*
  - *6.1. Οι δράσεις του Σχεδίου για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων να αφορούν κατά προτεραιότητα την υλοποίηση του οικείου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, όπως εκάστοτε ισχύει, ενθαρρύνοντας επιπρόσθετα κατά το δυνατόν παρεμβάσεις μείωσης της παραγωγής αποβλήτων, ανάκτησης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης.*
  - *6.2. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη μείωση και στην ορθή διαχείριση των αποβλήτων του κλάδου της κτηνοτροφίας, με τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων και τη χωροθέτηση νέων μόνο αφού διασφαλιστεί η ορθή διαχείριση των αποβλήτων τους.*
  - *6.4. Κατά την ωρίμανση του σχεδιασμού έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής τους αδειοδότησης, θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι καθαρές τεχνολογίες, οι σύγχρονες πρακτικές μείωσης των αποβλήτων, καθώς και μέθοδοι που διασφαλίζουν την αποτροπή διαρροής επικινδύνων αποβλήτων, ελαιωδών ουσιών, αλάτων ή άλλων ρύπων στο έδαφος.*

- *7. Για θέματα που αφορούν στη διαχείριση των υγρών αποβλήτων θα πρέπει:*
  - *7.1. Να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η αποπεράτωση και άμεση λειτουργία όλων των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ), σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και της κοινής υπουργικής απόφασης 5673/400/1997 (Β' 192).*
  - *7.2. Να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η ολοκλήρωση των δικτύων αποχέτευσης όλων των οικισμών και να ληφθεί μέριμνα για τη διαχείριση λυμάτων οικισμών με ι.π.<2000 κατοίκων.*
  - *7.3. Να προωθηθούν κατάλληλα έργα και δράσεις με στόχο την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.*

- *8. Για την προστασία και αξιοποίηση του δασικού πλούτου, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:*
  - *8.1. Η αξιοποίηση του δασικού αποθέματος θα πρέπει να στηρίζεται στις προβλέψεις των διαχειριστικών μελετών μετά από σχετική επικαιροποίησή τους.*

- *8.2. Να ολοκληρωθεί η σύνταξη και κύρωση των δασικών χαρτών με στόχο την σαφέστερη εφαρμογή του χωροταξικού σχεδιασμού, ώστε να αποσαφηνίζεται το πλαίσιο χωροθέτησης έργων και δραστηριοτήτων.*
- *8.3. Να προωθηθεί η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης της κτηνοτροφίας και η θεσμοθέτηση ζωνών ελεγχόμενης βόσκησης. Ιδιαίτερα στις προστατευόμενες και στις δασικές περιοχές τα μέτρα διαχείρισης της βόσκησης θα πρέπει να εντάσσονται στα οικεία Σχέδια Διαχείρισης, καθώς η κτηνοτροφία επιδρά άμεσα στα προστατευτέα αντικείμενα και η συνέχιση της, υπό ορθή διαχείριση, μπορεί να συμβάλλει θετικά στην επίτευξη των διαχειριστικών στόχων της κάθε περιοχής.*

- *9. Για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, θα πρέπει να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:*
  - *9.1. Για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα του πεδίου εφαρμογής του Σχεδίου καθώς και εκείνων που επηρεάζουν αυτό, οποιοδήποτε έργο αξιοποίησης υδατικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων για την προστασία και αποκατάσταση του υδάτινου περιβάλλοντος, θα πρέπει να είναι συμβατό με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής.*
  - *9.2. Η εφαρμογή του Σχεδίου θα πρέπει να εναρμονίζεται με τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας σε εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60.*
  - *9.3. Θα πρέπει να αποδίδεται προτεραιότητα στις δράσεις, κατευθύνσεις και έργα του Σχεδίου που αφορούν στην κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του πληθυσμού, όπου εντοπίζονται προβλήματα επάρκειας και ποιότητας. Η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών έχει προτεραιότητα σε σχέση με άλλες δράσεις αξιοποίησης των υδάτων. Επιπλέον θα πρέπει να διασφαλίζονται οι απαιτούμενες ποσότητες αρδευτικού νερού για τη λειτουργία των υφιστάμενων και προγραμματισμένων συλλογικών συστημάτων άρδευσης, των μεγάλων υδροηλεκτρικών φραγμάτων καθώς και των παραγωγικών αναγκών σε νερό βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.*
  - *9.4. Κατά τον σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο ενιαίος χαρακτήρας των ρεμάτων, η κατά το δυνατόν προστασία της φυσικότητας τους και η αξιοποίηση τους ως φυσικό στοιχείο μέσα στις πόλεις ή στους οικισμούς.*

- *10. Για την ορθολογική αξιοποίηση των ορυκτών πόρων και την παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος θα πρέπει:*
  - *10.1. Να επιταχυνθεί ο καθορισμός ειδικών ζωνών εκμετάλλευσης αδρανών υλικών για την ορθολογικότερη εκμετάλλευση και την οικονομία των κοιτασμάτων, προβλέποντας εξαρχής μέτρα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.*
  - *10.2. Να ενθαρρύνεται ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών των μονάδων παραγωγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών με στόχο τη βελτίωση των αποδόσεων, την προστασία των πόρων, τη μείωση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και την εν γένει επίτευξη βιώσιμων συνθηκών αναπαραγωγής σε οικονομικούς – κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς όρους.*

- *11. Για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, θα πρέπει να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι οι δράσεις εφαρμογής του Σχεδίου δεν θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει:*
  - *11.1. Να λαμβάνονται υπόψη οι ισχύουσες διατάξεις για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς.*
  - *11.2. Να αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν οι δράσεις του Σχεδίου για την ανάδειξη της πολιτιστικής και περιβαλλοντικής φυσιογνωμίας κάθε περιοχής.*
- *12. Για την προστασία του τοπίου θα πρέπει:*
  - *12.1. Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δράσεων του Σχεδίου, να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν το τοπίο και οι συνιστώσες που το απαρτίζουν και να λαμβάνονται μέτρα αποκατάστασης του τοπίου, όπου αυτό απαιτείται.*
  - *12.2. Στις μελέτες διαχείρισης και αποκατάστασης τοπίων να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε όλες τις παραμέτρους του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της ενεργοποίησης των μηχανισμών του ν. 3937/2011 για τη βιοποικιλότητα.*
- *13. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας θα πρέπει:*
  - *13.1. Να ενθαρρύνεται η εφαρμογή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης σε παραγωγικές μονάδες και έργα υποδομής.*
  - *13.2. Να παρακολουθούνται τα επίπεδα επιβάρυνσης του ατμοσφαιρικού και του ακουστικού περιβάλλοντος, τουλάχιστον στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας, και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα όταν τα επίπεδα αυτά προσεγγίζουν τις οριακές τιμές.*
  - *13.3. Στο πλαίσιο των δράσεων εφαρμογής του Σχεδίου, θα πρέπει να εξετάζονται οι πιθανότητες ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον και να εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα πρόληψης και διαχείρισής τους.*
- *14. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, είναι αναγκαία η άμεση προώθηση των διαδικασιών για τον καθορισμό και την οριοθέτηση των υποδοχέων των διαφόρων παραγωγικών δραστηριοτήτων.*
- *15. Στο πλαίσιο των Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται ως προτεραιότητες η αύξηση των ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων, η ανάδειξη του αξιόλογου οικιστικού αποθέματος και της ιστορικής κληρονομιάς, η βιώσιμη κινητικότητα του πληθυσμού και η ελαχιστοποίηση κινδύνων πολιτικής προστασίας.*

Άρθρο 20: Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου

Το άρθρο 20 αναφέρεται σε σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου, προσδιορίζοντας την

αρμόδια υπηρεσία, την σκοπιμότητα και τη μεθοδολογία αυτού (σύνταξη εκθέσεων, καταγραφή δεικτών, χρονική πορεία παρακολούθησης κλπ.).

Άρθρο 21: Τελικές - Μεταβατικές Διατάξεις

Το άρθρο 21 αναφέρεται στις τελικές και μεταβατικές διατάξεις του Πλαισίου και συγκεκριμένα ορίζεται ότι:

- *1. Οι τυχόν αντιφάσεις ή αποκλίσεις του παρόντος περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου σε σχέση με τα υπερκείμενα εν ισχύ Γενικό και Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια, οι οποίες δεν αποτελούν εξειδικεύσεις/συμπληρώσεις αυτών, ισχύουν υπό τον όρο ενσωμάτωσης τους στα Πλαίσια.*
- *2. Με τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται η υπουργική απόφαση με αριθμό 29310 (ΦΕΚ Β' 1471/ 2003)* [164]
- *3. Η παρούσα ισχύει από την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.* [165]

Παράρτημα: Εξειδίκευση κατευθύνσεων στο «Τόξο υγροβιότοπων και αρχαιολογικών χώρων»

Το Παράρτημα αναφέρεται σε εξειδικευμένες κατευθύνσεις στις επιμέρους παράκτιες ενότητες του οριζόμενου ως "Τόξου υγροβιότοπων και αρχαιολογικών χώρων". και ως εκ τούτου, δεν περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για την περιοχή μελέτης.

Παρά τη ρητή απαίτηση του Ν.4447/2016 (άρθρο 6, παρ.3) ότι τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια πρέπει να περιλαμβάνουν σε ειδικό Παράρτημα, που συνοδεύεται από κείμενα και διαγράμματα κατάλληλης κλίμακας, κατευθύνσεις ανά δήμο, όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν υφίσταται τέτοιο παράρτημα στο ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018.

Συνδημοσιευμένοι χάρτες

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα Α.5.2.2 η εγκριτική απόφαση συνοδεύεται από πέντε (5) χάρτες. Εξ αυτών ο Χάρτης Π.1: Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης, δίνει τις γενικές κατευθύνσεις του Πλαισίου ενώ οι υπόλοιποι τέσσερις εξειδικεύουν θεματικά το χωρικό πρότυπο. Ελλείψει του προβλεπόμενου ειδικού παραρτήματος με τις κατευθύνσεις ανά δήμο και συμπληρωματικά όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω, κρίνεται αναγκαία η παράθεση αποσπασμάτων των συνδημοσιευμένων χαρτών, με την αντίστοιχη περιγραφή κατευθύνσεων, προβλέψεων και προτάσεων για το Δήμο Μύκης.

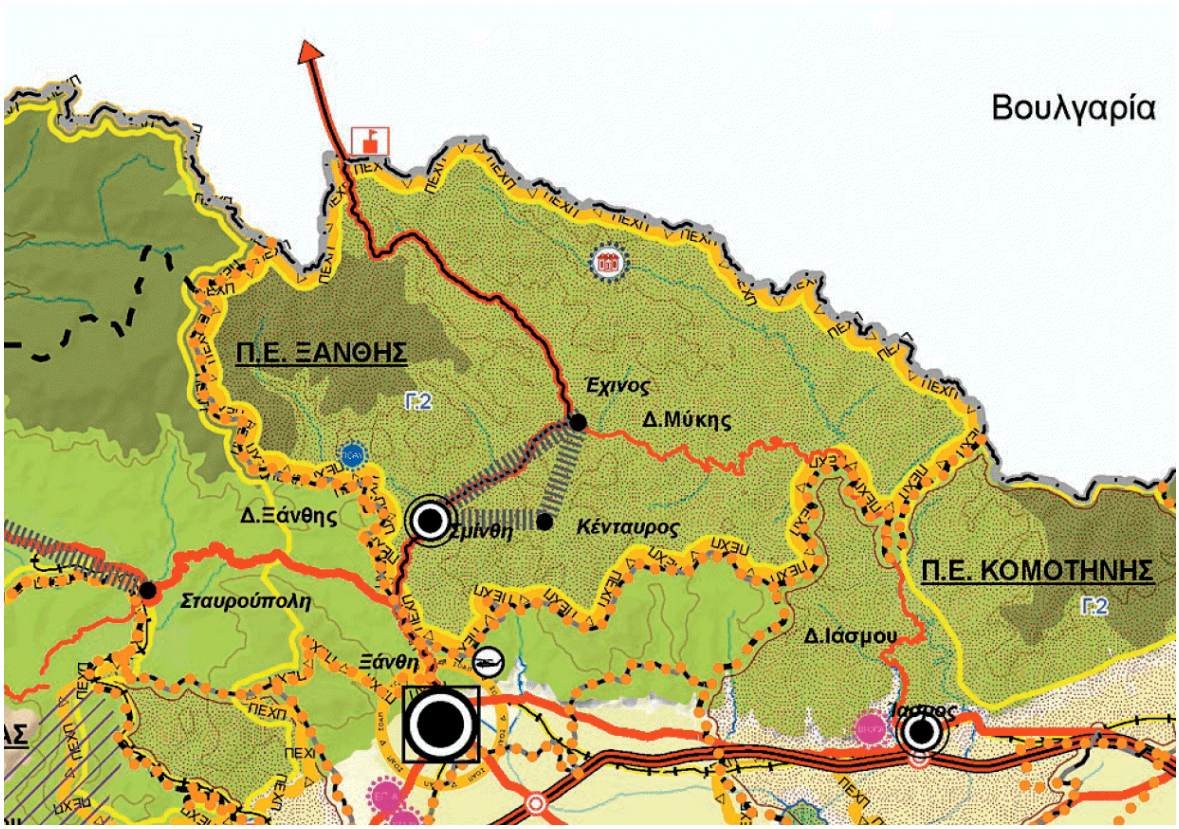
[164] Πρόκειται για το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ)
[165] Ήτοι από 12-10-2018.

Εικόνα Α.5.1: Απόσπασμα Χάρτη Π.1 "*Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης*"
(πηγή: ΠΧΠ-ΑΜΘ, ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Στο χάρτη Π.1: "Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης ":

- Ολόκληρη η περιοχή μελέτης εντάσσεται σε ενιαία Βιώσιμη Αναπτυξιακή Ενότητα (γραμμικό σύμβολο με πορτοκαλί κουκίδες), με έδρα ένα τρίπολο οικισμών που αναγνωρίζεται ως δευτερεύον περιφερειακός πόλος και αποτελείται από τη διοικητική έδρα του Δήμου Μύκης (Σμίνθη), τον πολυπληθέστερο οικισμό του (Κένταυρος) και το κοινωνικοοικονομικό κέντρο της περιοχής (Εχίνος).
- Η περιοχή μελέτης εντάσσεται σε τρεις "*Ευρύτερες χωρικές ενότητες ανάπτυξης δραστηριοτήτων*":
  - "*Κτηνοτροφίας*" (επιφανειακό σύμβολο με καφέ κουκίδες), στο σύνολό της.
  - "*Δασοκομίας-Υλοτομίας*" (σκούρο πράσινο, συμπαγές, επιφανειακό σύμβολο) στη δυτική ζώνη της (εντός Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης με υψόμετρο άνω των 800μ.)
  - "*Συνδυασμένης οικοανάπτυξης*" (πράσινο, συμπαγές, επιφανειακό σύμβολο), στο μεγαλύτερο μέρος της.
- Ο κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού "Ξάνθη-Εχίνος-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα" χαρακτηρίζεται "*Άξονας ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας*", με διασυνοριακή σύνδεση.
- Σημαντικού μεγέθους εκτάσεις χαρακτηρίζονται "*Ευρείες Ζώνες Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου*" (πράσινη, πλάγια γραμμοσκίαση) και επισημαίνονται δύο "*Στοιχεία Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου*" στα δυτικά (ερυθρό αστέρι εγγεγραμμένο σε πράσινο κύκλο).

Εικόνα Α.5.2: Απόσπασμα Χάρτη Π.2α "*Χωροταξική Οργάνωση Περιφέρειας*"
(πηγή: ΠΧΠ-ΑΜΘ, ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Στο χάρτη Π.2α: "Χωροταξική Οργάνωση Περιφέρειας":

- Ολόκληρη η περιοχή μελέτης προσδιορίζεται ως "*Ευρεία Ζώνη Ανάπτυξης Δραστηριοτήτων*" του "*Τριτογενούς Τομέα – Τουρισμός*" (κίτρινο περίγραμμα), με τον ιδιαίτερο χαρακτηρισμό "*Γ.2: Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού – Περιοχές εναλλακτικού τουρισμού*".
- Ολόκληρη η περιοχή μελέτης προτείνεται να ενταχθεί σε Περιοχή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ).
- Ο υπό διαμόρφωση κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού "Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνο-βουλγαρικά σύνορα" υπάγεται στο "*Εκτεταμένο Διευρωπαϊκό Δίκτυο*", με Μεθοριακό Σταθμό.

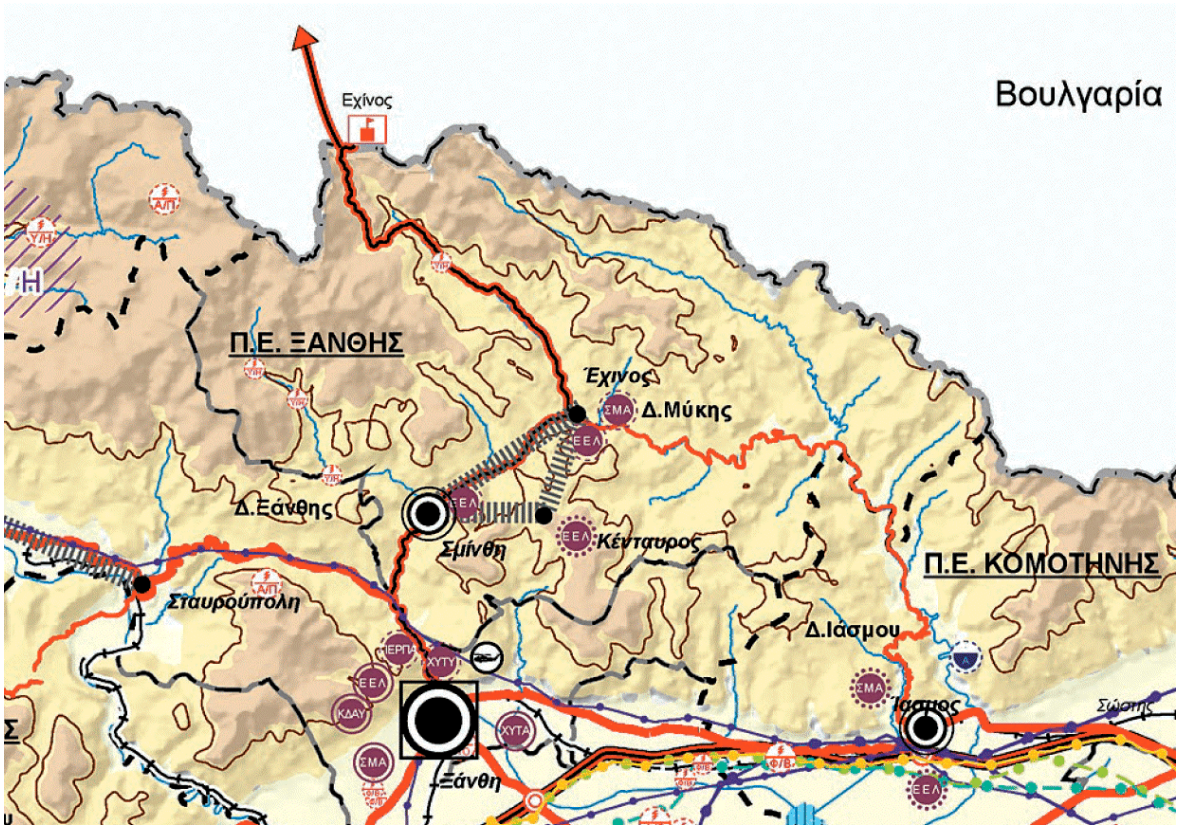
  Επισήμανση: Δεν εικονίζεται ο οδικός άξονας Εχίνος – Θέρμες – ελληνοβουλγαρικά σύνορα, ο οποίος επίσης καταλήγει σε Μεθοριακό Σταθμό.
- Εικονίζεται οδικός άξονας σύνδεσης του Εχίνου με τον γειτονικό Ίασμο, που χαρακτηρίζεται "*Οδικό δίκτυο δευτερεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας*".
- Συμβολίζεται Μονάδα ανάπτυξης ιαματικού τουρισμού στις Θέρμες (ως "*Μονάδα Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων*" του "*Τριτογενούς Τομέα*").
- Συμβολίζεται Ζώνη Αναζήτησης ΠΟΑΥ (Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών), παρά το νοτιοδυτικό όριο του Δήμου (ως "*Μονάδα Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων*" του "*Πρωτογενούς Τομέα*").

Εικόνα Α.5.3: Απόσπασμα Χάρτη Π.2β
"*Οικιστικό Δίκτυο - Διοικητικός και Κοινωνικός Εξοπλισμός Μεταφορές*"
(πηγή: ΠΧΠ-ΑΜΘ, ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Στο χάρτη Π.2β: "Οικιστικό Δίκτυο - Διοικητικός και Κοινωνικός Εξοπλισμός – Μεταφορές":

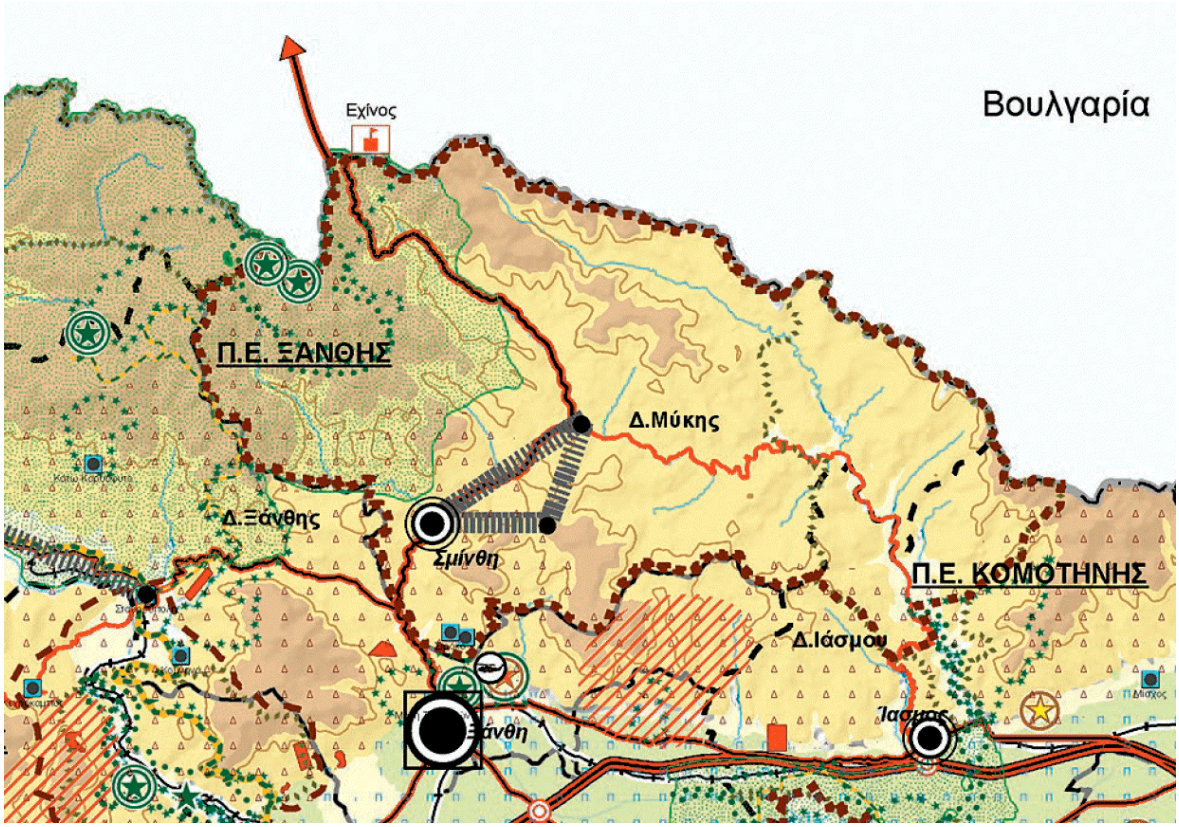
- Αποδίδεται το οικιστικό δίκτυο με απόδοση ιδιαίτερου ρόλου στο τρίπολο Σμίνθη-Εχίνος-Κένταυρος και στις λοιπές έδρες των Δημοτικών Ενοτήτων (Κοτύλη, Θέρμες, Σάτρες)
- Αναγνωρίζεται εξωτερική Λειτουργική Εξάρτηση από την Ξάνθη (γραμμικό σύμβολο έντονης, πράσινης, διακεκομμένης, πυκνής γραμμής) και εσωτερική μεταξύ του τριπόλου και των λοιπών εδρών των Δημοτικών Ενοτήτων (γραμμικό σύμβολο κενών πράσινων τετραγώνων).
- Ο κύριος οδικός άξονας συμβολίζεται ως προγραμματιζόμενος και ο δευτερεύων ως προτεινόμενος (υπό την έννοια τόσο της αναβάθμισης όσο και της νέας χάραξης).
- Αναγνωρίζεται η παρουσία Κέντρου Υγείας στον Εχίνο, χωρίς να προτείνεται κάτι νέο.

Εικόνα Α.5.4: Απόσπασμα Χάρτη Π.2γ "*Δίκτυα και Μονάδες Τεχνικής Υποδομής*"
(πηγή: ΠΧΠ-ΑΜΘ, ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Στο χάρτη Π.2γ: "Δίκτυα και Μονάδες Τεχνικής Υποδομής":

- Υιοθετούνται (ως προγραμματιζόμενες υποδομές) Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) σε Σμίνθη και Έχινο.
- Προτείνεται η δημιουργία ΕΕΛ στον Κένταυρο.
- Υιοθετείται ως προγραμματιζόμενη υποδομή Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), πλησίον του Εχίνου.
- Εικονίζονται ως προγραμματιζόμενες υποδομές 4 μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί <2MW (ερυθρό , κυκλικό, σημειακό σύμβολο), εκ των οποίων ένας στο χείμαρρο Ξερό και τρεις στο χείμαρρο Τσαι.
- Εικονίζονται στοιχεία μεταφορικής υποδομής (χωρίς διάκριση μεταξύ υφιστάμενων, προγραμματιζόμενων, προτεινόμενων).

Εικόνα Α.5.5: Απόσπασμα Χάρτη Π.2δ "*Περιβάλλον, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τοπίο*"
(πηγή: ΠΧΠ-ΑΜΘ, ΦΕΚ 248 ΑΑΠ/2018)

Στο χάρτη Π.2δ: "Περιβάλλον, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τοπίο":

- Ολόκληρη η περιοχή μελέτης αναγνωρίζεται ως Τοπίο Περιφερειακής Αξίας (γραμμικό σύμβολο στενής διακεκομμένης, καφέ γραμμής).
- Τμήματα στα δυτικά του Δήμου εντάσσονται σε "*Ζώνες Εκτεθειμένες σε Κινδύνους*" και συγκεκριμένα με "*Υψηλό κίνδυνο λόγω Διάβρωσης*" (επιφανειακό σύμβολο με επαναλαμβανόμενα καφέ "Δ")
- Αποδίδονται οι θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και συγκεκριμένα τα Εθνικά Πάρκα (επιφανειακό σύμβολο με πράσινες κουκίδες) οι περιοχές του δικτύου Natura (ΖΕΠ και ΕΖΔ – εστιγμένο γραμμικό σύμβολο), τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (γραμμικό σύμβολο με πράσινους αστερίσκους) και τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους (ΤΙΦΚ – Πράσινο αστέρι εγγεγραμμένο σε ομόκεντρους κύκλους).

Α.5.3 Επισκόπηση ΠΕΠ και Επιχειρησιακού ΟΤΑ

Α.5.3.1 Επισκόπηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ)

Οι στόχοι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλέπε και υποκεφάλαιο Α.5.4), υλοποιούνται μέσα από τα Εταιρικά Σύμφωνα (ΕΣΠΑ) και κατ' επέκταση τα επιχειρησιακά προγράμματα[166]. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι πολυετή με συγκεκριμένη περίοδο προγραμματισμού και συνδέονται με τομείς ή/και συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες σε διεθνές, εθνικό ή τοπικό επίπεδο (βλέπε και ενότητα Α.5.4.2).

Το τρέχον έτος (2023) είναι το τελευταίο κατά το οποίο δύνανται να χρηματοδοτούνται ενταγμένες πράξεις στο ισχύον Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2014-2020. Επιπλέον, σχετικά πρόσφατα, (τον Σεπτέμβριο του 2022), εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το διάδοχο ΠΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Κατά συνέπεια κρίνεται σκόπιμη η επισκόπηση αμφοτέρων.

Επισκόπηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΜΘ 2014-2020

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014 – 2020 εγκρίθηκε στις 18-12-2014 με την C(2014) 10174 final απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και είναι ένα εκ των 13 Περιφερειακών Προγραμμάτων υλοποίησης του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020. Η αρχική Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνη (ΣΔΔ) του ΕΠ ΠΑΜΘ ανήλθε σε 507.739.340 € εκ των οποίων 441.171.009 € αφορούν σε πόρους του ΕΤΠΑ και 66.568.331 € αφορούν σε πόρους του ΕΚΤ. [167]

Η τρέχουσα έκδοση είναι η 6.0, μετά την 4η αναθεώρηση που συντάχθηκε σε συνέχεια των 56390/03-06-2020 οδηγιών και των 57724/24-5-2021 συμπληρωματικών οδηγιών αναθεώρησης 2021 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας της COVID-19.[168]

Το όραμα του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι: "*Η ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου*

[166] https://www.espa.gr/el/Pages/staticOperationalProgrammes.aspx.
[167] ΠΕΠ-ΑΜΘ: "*Ετήσια και τελική έκθεση υλοποίησης για τον στόχο Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση*" στο https://www.espa.gr/elibrary/PEP_AMTH_Implementation_report_2015.pdf.
[168] https://www.eydamth.gr/index.php/extras/to-programma.

της Περιφέρειας ώστε, να μετασχηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές της δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την κινητοποίηση υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων". Για την επίτευξη του ανωτέρω οράματος προσδιορίστηκαν οι εξής κύριοι στόχοι (οι οποίοι προδιέγραψαν τους μετέπειτα Άξονες Προτεραιοτήτων): [169]

- Διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας.
- Αύξηση της απασχόλησης.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης ως τόπο κατοικίας και παραγωγής.

Αναγνωρίστηκε, ωστόσο, ότι οι διαθέσιμοι πόροι της περιόδου 2014-2020, που αναλογούν στο ΠΕΠ ΑΜΘ, δεν επαρκούν για την πλήρη επίτευξη του συνόλου των ανωτέρω γενικών στόχων και επομένως προσδιορίστηκαν και ειδικοί στόχοι υψηλής προτεραιότητας, η προώθηση των οποίων συμβάλλει στην πολιτική συνοχής της Κοινότητας. Οι επιλεγμένοι αυτοί στόχοι υψηλής προτεραιότητας περιλαμβάνουν τη(ν):

- Αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας μέσω της επιχειρηματικότητας και μέσω της ένταξης μειονεκτικών ομάδων στην αγορά εργασίας.
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής αγροτικής οικονομίας μέσω της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα, και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας βιομηχανίας μέσα από την ενσωμάτωση τεχνολογίας, καινοτομίας και την ένταξη σε αλυσίδες αξίας και συνεργατικά σχήματα,
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του τριτογενή τομέα με βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής προσφοράς.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής και βελτίωση της ικανότητας υποδομών & δομών να στηρίζουν μακροπρόθεσμα την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, με έμφαση:
  - στην ενέργεια (γεωθερμία, βιομάζα),
  - στις μεταφορές (διασύνδεση Εγνατίας, αναβάθμιση οδικών υποδομών),
  - στην υγεία (βελτίωση αποδοτικότητας, κάλυψη υποεξυπηρετούμενων πληθυσμών),
  - στην εκπαίδευση (βελτίωση μορφωτικού επιπέδου, μείωση σχολικής διαρροής),
  - στις ψηφιακές υπηρεσίες.
- Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης της ΠΑΜΘ.
- Προστασία του Περιβάλλοντος (αντιμετώπιση πλημμυρών, διαχείριση στερεών αποβλήτων, υδατικών πόρων και προστατευόμενων περιοχών).

[169] "*Σύνοψη Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης 2014-2020*" στο https://www.espa.gr/elibrary/Summary_OP_AnatMakedonia_Thraki.pdf.

Για την υλοποίηση των στόχων και την κατανομή των πόρων το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι με τη σειρά τους περιλαμβάνουν χρηματοδοτούμενες Δράσεις. Η πλήρης παράθεση του συνόλου των σχετικών στοιχείων εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας επισκόπησης. Ενδεικτικές Δράσεις κατά Άξονα Προτεραιότητας αποτελούν οι εξής[170]:

1ος Άξονας Προτεραιότητας: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας

- Επιχειρηματικές επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Δράσεις δημόσιων ερευνητικών φορέων για την προώθηση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων, δράσεις μεταφοράς τεχνολογίας προς επιχειρήσεις, επιδεικτικά έργα από ερευνητικούς φορείς.
- Ψηφιοποίηση πολιτιστικού περιεχομένου και δημόσιων δεδομένων, δράσεις ανοιχτής πρόσβασης δημόσιων δεδομένων και συστήματα αλληλεπίδρασης των Δήμων και άλλων δημόσιων φορέων με τους δημότες και επισκέπτες.
- Δημιουργία θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων έντασης γνώσης και καινοτομίας για την ίδρυση και αρχική λειτουργία τους.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής και διεργασιακών, οργανωτικών ή προωθητικών καινοτομιών, καθώς και τη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης και την αξιοποίηση των ΑΠΕ, της γεωθερμίας και της βιομάζας.
- Δημιουργία Δικτύων ή/και Συστάδων Καινοτομίας και δράσεις συνεργασίας των τομέων τουρισμού-πολιτισμού με κλάδους που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν (εστίαση, μεταφορές, εμπόριο, μεταποίηση).

2ος Άξονας Προτεραιότητας: Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων

- Υποδομές για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές χρήσεις.
- Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων στην εκπαίδευση, την υγεία, τη δημόσια διοίκηση και τις δημόσιες υποδομές.
- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, έργα αποκατάστασης / προστασίας από τη διάβρωση στην παράκτια ζώνη, έργα σεισμικής θωράκισης κατασκευών και δράσεις πολιτικής προστασίας (εξοπλισμοί, συστήματα, κ.α.)

[170] https://www.espa.gr/el/Pages/staticOPAnatMacedoniaThraki.aspx.

- Δράσεις ανακύκλωσης όπως προμήθεια εξοπλισμού προεπεξεργασίας στερεών αποβλήτων και κομποστοποίησης, απορριμματοφόρων, κάδων ανακύκλωσης.
- Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης για την αντιμετώπιση των διαρροών, δράσεις εξοικονόμησης ύδατος, επεξεργασίας υγρών λυμάτων (ΕΕΛ) και δικτύων αποχέτευσης.
- Έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, έργα ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης της επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων, εθνικών πάρκων, τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους.
- Σύνταξη και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, δράσεις προσέλκυσης επισκεπτών σε προστατευόμενες περιοχές, έργα πράσινων υποδομών και οικολογικών διαδρόμων και δράσεις ενίσχυσης της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για την αντιμετώπιση πολλαπλών προκλήσεων σε αστικές περιοχές και εκπόνηση τοπικών και ειδικών χωρικών σχεδίων για την αντιμετώπιση προβλημάτων συγκρούσεων γης στον αστικό ή εξωαστικό χώρο.
- Κατασκευή / αναβάθμιση κάθετων αξόνων Εγνατίας Οδού και δημιουργία κόμβων διασυνδεδεμένων πολυτροπικών μεταφορών.
- Διασύνδεση του οδικού δικτύου με χώρους οικονομικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος και με άλλες υποδομές μεταφορών και βελτίωση των χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου με έμφαση σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές.
- Κατασκευή δικτύων φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης.

<u>3ος Άξονας Προτεραιότητας: Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής</u>

- Ανάπτυξη νέων ή αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών Υγείας και υποδομών Κοινωνικής Φροντίδας και εξειδικευμένη εκπαίδευση λειτουργών υγείας/κοινωνικής φροντίδας στις νέες δομές.
- Ανάπτυξη νέων ή αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών εκπαίδευσης και δράσεις για τον περιορισμό της σχολικής διαρροής.

<u>4ος Άξονας Προτεραιότητας: Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή</u>

- Ολοκληρωμένες Δράσεις προώθησης της απασχόλησης κατ' αποκλειστικότητα σε τομείς της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης όπως προγράμματα

ανάπτυξης δεξιοτήτων απασχολούμενων, προγράμματα νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολουμένων.

- Προγράμματα υποστήριξης και ενίσχυσης της τοπικής απασχόλησης αξιοποιώντας τη δυναμικότητα των τομέων τουρισμού και πολιτισμού και ενέργειες σε συμβουλευτική, κατάρτιση, δικτύωση, κλπ. ανέργων.
- Δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού και επαναπροσανατολισμού, προώθησης στην απασχόληση, στοχευμένα προγράμματα επιμόρφωσης / κατάρτισης και παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών.
- Ανάπτυξη / αναβάθμιση κοινωνικών δομών (όπως κέντρα ημέρας, κινητές μονάδες, κέντρα ευπαθών ομάδων, γραφεία διαμεσολάβησης, δημιουργική απασχόληση παιδιών, ενισχυτική διδασκαλία, κ.α.)
- Δράσεις προαγωγής της γενικής υγείας των ομάδων στόχου όπως προληπτική ιατρική και διαχείριση χρόνιων παθήσεων καθώς και παρεμβάσεις πρόληψης/διαχείρισης έναντι παραγόντων κινδύνου για τη δημόσια υγεία όπως επιδημιολογική προστασία, δράσεις δημόσιας υγείας στους τομείς παιδείας, εργασίας, μεταναστών, ειδικών ομάδων πληθυσμού, ευπαθών ομάδων πληθυσμού, κ.α.
- Δημιουργία και στήριξη της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων.

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, για την περίοδο 2014-2020 ακολουθούν τον κανόνα "ν+3", δηλαδή δύνανται να χρηματοδοτούν ενταγμένες πράξεις μέχρι και 3 χρόνια μετά την ονομαστική ολοκλήρωση της περιόδου αναφοράς (ήτοι μέχρι το τέλος του 2023). Ως Διαχειριστική Αρχή (δηλαδή η υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα και την ευθύνη για τη διαχείριση του ΠΕΠ), έχει οριστεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΥΔΕΠ) Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (α.7, Μέρους Ι, Ν.4314/2014 και ΥΑ 32674/ΕΥΘΥ330/23-3-2015, ΦΕΚ 714Β/2015).[171]

Επισημαίνεται ότι η παρούσα μελέτη έχει ενταχθεί στο ΠΕΠ-ΑΜΘ 2014-2020 με την με α.π. 2271/17-5-2019 (ΑΔΑ: 6Σ467ΛΒ-8ΡΒ) Απόφαση ένταξης του Περιφερειάρχη ΑΜΘ [η οποία τροποποιήθηκε με την με α.π. 3669/9-8-2019 (ΑΔΑ: ΩΦ59ΛΒ-104) όμοια] και έχει λάβει κωδικό ΟΠΣ 5035535. Συγκεκριμένα, εντάσσεται στη Δράση "Τοπικά και ειδικά χωρικά σχέδια" (με κωδικό 6ε.14.1) του 2ου Άξονα Προτεραιότητας "Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων"[172].

[171] https://www.eydamth.gr/index.php/epamth.

[172] Αναλυτικότερα, σύμφωνα με την οικεία πρόσκληση με κωδικό ΑΜΘ41 και Α.Π. 3821/1-11-2017 (ΑΔΑ ΩΛ5Β7ΛΒ-ΩΗΞ) η εν λόγω Δράση αφορά στον Θεματικό Στόχο "Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων - ΚΩΔ. 06" (βλέπε και υποκεφάλαιο 5.4) και την Επενδυτική Προτεραιότητα "Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι Ενταγμένες Πράξεις του ΠΕΠ-ΑΜΘ που αφορούν στην περιοχή μελέτης, με αναφορά στον Άξονα Προτεραιότητας, τη Δράση που υπάγεται, το δικαιούχο και τον προϋπολογισμό της κάθε μίας.

Πίνακας Α.5.1: Ενταγμένες Πράξεις στο ΠΕΠ-ΑΜΘ 2014-2020 που αφορούν στο Δήμο Μύκης

α/α	Α.Π.	Κωδικός & Τίτλος Δράσης	Τίτλος Πράξης	Δικαι-ούχος	Προϋπο-λογισμός
1	1ος	*3α.4.2 «Ενίσχυση για την ίδρυση επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»*	Ίδρυση επιχείρησης εργασιών υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής προϊόντων σκυροδέματος για κατασκευαστικές χρήσεις άλλων ειδών από σκυρόδεμα γύψο και τσιμέντο	Ιδιώτης	86.329,57
2	2ος	*5β.9.1 «Μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων από πλημμύρες»*	Διευθέτηση χειμάρρων Εχίνου	ΠΑΜΘ	1.672.639,54
3	2ος	*6β.11.1 «Επέκταση / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος»*	Βελτίωση / Αντικατάσταση Δικτύων Ύδρευσης Οικισμών Δήμου Μύκης	Δήμος Μύκης	1.957.384,55
4	2ος	*6β.11.2 «Εφαρμογή μέτρων βέλτιστης διαχείρισης και παρακολούθηση ποιότητας υδάτων Διαχειριστικών Σχεδίων Λεκανών Απορροής»*	Σύνταξη μελέτης Γενικού Σχεδίου Ύδρευσης MASTER PLAN Δήμου Μύκης	Δήμος Μύκης	59.264,10
5	2ος	*6ε.14.1 «Τοπικά και Ειδικά Χωρικά Σχέδια»*	Τοπικό Χωρικό Σχέδιο Δήμου Μύκης	Δήμος Μύκης	1.067.167,44
6	2ος	*6β.11.1 «Επέκταση / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος»*	Καλλιέργεια πηγής στην περιοχή του Δημαρίου και Μεταφορά νερού για την ενίσχυση δικτύων ύδρευσης Μελιβοίων και Εχίνου	Δήμος Μύκης	1.284.602,11
7	2ος	*6β.11.1 «Επέκταση / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος»*	Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος τηλεμετρίας και ελέγχου διαρροών για την παρακολούθηση των δικτύων ύδρευσης 12 οικισμών του Δήμου Μύκης	Δήμος Μύκης	1.436.920,00
8	4ος	*9ii.23Α.1 «Κέντρα Κοινότητας»*	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Μύκης	Δήμος Μύκης	397.607,05

Πηγή: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΜΘ 2014-2020
(Κατάλογος εντάξεων 10-10-2022 και ιδία επεξεργασία)

Επισημάνσεις: 1. Στον πίνακα δεν καταγράφονται πράξεις που αφορούν σε ενίσχυση επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19.
3. Συντομεύσεις:
Α.Π.: Άξονας Προτεραιότητας
ΠΑΜΘ: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης

ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου - ΚΩΔ. 6e", με Ειδικό Στόχο "Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων."

Επισκόπηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΜΘ 2021-2027

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» για την περίοδο 2021-2027 εγκρίθηκε στις 5-9-2022 με την C(2022) 6510 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και είναι ένα εκ των 13 Περιφερειακών Προγραμμάτων υλοποίησης του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027. Ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 639,1εκ. € με συμμετοχή πόρων από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Το όραμα του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 διαμορφώθηκε στη βάση των αναπτυξιακών αναγκών και των προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια, προκειμένου η ΠΑΜΘ να καταστεί: Πύλη Ανάπτυξης, Πόλος Αξίας και Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης. Ειδικότερα[173]:

- Πύλη Ανάπτυξης: Μέσω της αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Προτεραιότητα είναι η ολοκλήρωση κρίσιμων υποδομών που συνδέουν την ΠΑΜΘ με τα εθνικά και διεθνή δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών και ενισχύουν τη γεωστρατηγική της θέση. Παράλληλα, δημιουργούν ευνοϊκό και ανταγωνιστικό περιβάλλον ικανό να προσελκύσει ανθρώπινο δυναμικό, επενδύσεις και επισκέπτες συμβάλλοντας στην ανάπτυξη.
- Πόλος Αξίας: Μέσω της ενίσχυσης και διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης επενδύοντας στην Έρευνα και Καινοτομία, κατά προτεραιότητα σε τομείς που υποδεικνύει η RIS3[174]. Έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου παραγωγικού υποδείγματος το οποίο συγκροτούν, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, το περιβάλλον και η αγροδιατροφή. Επίσης, η επένδυση σε καθαρές μορφές ενέργειας και η μετάβαση στην κυκλική οικονομία, την πράσινη και γαλάζια επιχειρηματικότητα αποτελούν προτεραιότητες της ΠΑΜΘ.

[173] https://www.eydamth.gr/index.php/pp-2021-2027/to-programma-2021-2027

[174] Η Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation - RIS3) είναι μια ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, η οποία:
- επικεντρώνει την πολιτική υποστήριξη και τις επενδύσεις σε εθνικές/περιφερειακές προτεραιότητες – κλειδιά, προκλήσεις και ανάγκες για μια ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση,
- οικοδομεί πάνω στα δυνατά σημεία και συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας/περιφέρειας και το δυναμικό για αριστεία,
- υποστηρίζει την τεχνολογική καινοτομία και την καινοτομία τη βασισμένη στη πράξη και στοχεύει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων,
- διασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή των εταίρων (stakeholders) και ενθαρρύνει την καινοτομία και τον πειραματισμό,
- βασίζεται σε τεκμήρια και περιλαμβάνει ένα στέρεο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Στην Ελλάδα εκπονήθηκαν μία εθνική και 13 περιφερειακές στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας για την έξυπνη εξειδίκευση. Η εθνική εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ενώ κάθε Περιφέρεια ήταν υπεύθυνη για την εκπόνηση της δικής της στρατηγικής. Συντονιστικό ρόλο στη συνολική διαδικασία είχε η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Για την ΠΑΜΘ η τελική (9η) έκδοση της ''Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης'' εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2015.

.

- Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης: Μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της απασχόλησης σε τομείς, περιοχές και πληθυσμό, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη υστέρηση ή χαρακτηριστικά. Έμφαση δίνεται στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς Έρευνας, Καινοτομίας και ψηφιακών δεξιοτήτων, στη διεύρυνση υφιστάμενων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών, αλλά και στη δημιουργία καινοτόμων λύσεων, για τις περιοχές και τους πληθυσμούς που παρουσιάζουν υστέρηση και ανισότητες, και τέλος, στην καταπολέμηση διακρίσεων, την προώθηση ίσων ευκαιριών, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού και υγειονομικού συστήματος.

Για την περίοδο 2021-2027 οι πολιτικές της ΕΕ θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους Στόχους Πολιτικής (ΣΠ)[175], οι οποίοι καθοδηγούν αναλογικά τους υποκείμενους προγραμματισμούς. Οι κύριες στρατηγικές κατευθύνσεις της ΠΑΜΘ ανά ΣΠ διαμορφώνονται ως κάτωθι:

ΣΠ 1 ("μια εξυπνότερη Ευρώπη")

- Επαναπροσδιορισμός του παραγωγικού προτύπου, έμφαση σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3.
- Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στήριξη και ενδυνάμωση των ΜΜΕ.
- Στήριξη - ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών.
- Ενδυνάμωση της έρευνας και σύνδεσή της με την παραγωγή, ιδιαίτερα σε τομείς που η Περιφέρεια εμφανίζει πλεονέκτημα και προώθηση συμπράξεων ερευνητικών δομών με επιχειρήσεις.
- Ανάπτυξη υποδομών δικτύων 5G πρωτίστως σε περιοχές επιχειρηματικής δραστηριότητας και διεύρυνση της ευρυζωνικής κάλυψης στις ορεινές και αγροτικές περιοχές για την άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων περιοχών.
- Διεύρυνση-ενδυνάμωση δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών σε κατοίκους, επιχειρήσεις και επισκέπτες.

ΣΠ 2 ("μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα & ανθεκτική Ευρώπη")

- Αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ και κυρίως της γεωθερμίας, μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας.
- Εξοικονόμηση ενέργειας στο κτιριακό δυναμικό και στο δημόσιο χώρο.
- Προώθηση της ορθολογικής και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων και εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας πόσιμου νερού.

[175] Βλέπε σχετικά και ενότητα Α.5.4.2

- Βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων.
- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Πρόληψη κινδύνων, ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών και προστασία των κατοίκων και των οικοσυστημάτων από την κλιματική αλλαγή.

ΣΠ 3 ("μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη")

- Ένταξη στα ευρύτερα διεθνή δίκτυα μεταφορών με τη συνέχιση της κατασκευής του διευρωπαϊκού οδικού δικτύου.
- Βελτίωση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και ενίσχυση της προσπελασιμότητας των απομακρυσμένων περιοχών.
- Ενίσχυση της ασφαλούς και γρήγορης μετακίνησης κατοίκων, επισκεπτών και μεταφοράς προϊόντων.
- Ενίσχυση των ακτοπλοϊκών μεταφορών και βελτίωση των λιμενικών υποδομών.

ΣΠ 4 ("μια πιο κοινωνική Ευρώπη")

μέσω του ΕΤΠΑ

- Εξασφάλιση ποιοτικών μονάδων για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
- Ενίσχυση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας και των δομών στήριξης ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.
- Ενίσχυση του συστήματος δημόσιας υγείας με τη δημιουργία σύγχρονων υποδομών για όλους.
- Ενίσχυση του τουρισμού, δημιουργία νέας τουριστικής ταυτότητας, υιοθέτηση της διαδικασίας - μηχανισμού DMO[176], ενδυνάμωση της θέσης στον διεθνή τουριστικό χάρτη.
- Ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου και των σύγχρονων μορφών πολιτισμού, σύνδεση με την τοπική παραγωγή, για τον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

μέσω του ΕΚΤ+

- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και προώθηση της δια βίου μάθησης, της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού κατά προτεραιότητα σε επιχειρηματικές, ψηφιακές δεξιότητες και σε τομείς της RIS3, ιδίως

[176] Οι Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού – ΟΔΠΠ (Destination Management Organizations - DMO) θεσμοθετήθηκαν με το Ν.4875/2021 (ΦΕΚ 250Α/2021). Προορίζονται να εξυπηρετήσουν ποικιλία σκοπών σχετικών με τους τουριστικούς προορισμούς, όπως η υποστήριξη του οικείου ΟΤΑ για θέματα προβολής και προώθησης ενός τουριστικού προϊόντος, η εκπόνηση σχεδίου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και διαχείρισης του προορισμού, ο σχεδιασμός της στρατηγικής μάρκετινγκ του προορισμού, η δημιουργία τοπικών σημάτων ποιότητας, η ανάπτυξη ερευνητικού έργου σε σημαντικά θέματα του τουρισμού κλπ. Βάσει του άρθρου 4 του Ν.4875/2021, ως ΟΔΠΠ δύνανται να λειτουργήσουν και οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 2 του Ν.4674/2020 (ΦΕΚ 53Α), οι

των μακροχρόνια ανέργων, των νέων, των γυναικών και άλλων μειονεκτουσών ομάδων πληθυσμού (Ρομά, μετανάστες, Άτομα με Αναπηρίες, άτομα με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό και μορφωτικό επίπεδο) και ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.

- Προώθηση ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση και κατάρτιση ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, για το σύνολο των βαθμίδων, και αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης με έμφαση στην παιδική φροντίδα
- Ενίσχυση των δομών και των υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (πρωτοβάθμιας, ψυχικής, αντιμετώπιση των εξαρτήσεων), με έμφαση στην αποϊδρυματοποίηση και τη μακροχρόνια φροντίδα
- Στήριξη μειονεκτικών ομάδων πληθυσμού μέσα από ένα σύνθετο δίκτυο δομών και υπηρεσιών για την καταπολέμηση της φτώχειας, των διακρίσεων, του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

ΣΠ 5 ("μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της")

- Ανάδειξη της τοπικότητας ως βασικής συνιστώσας της Περιφερειακής στρατηγικής για την προώθηση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και τον περιορισμό των ανισοτήτων.
- Συνέχιση και διεύρυνση της εφαρμογής πολιτικών ΒΑΑ στα 5 αστικά κέντρα της Περιφέρειας
- Ολοκλήρωση της πολυεπίπεδης παρέμβασης που αφορά την ΟΧΕ της Εγνατίας
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων των απομακρυσμένων και μειονεκτικών περιοχών μέσω της αξιοποίησης του μηχανισμού των ΟΧΕ.

Για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών και την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ΠΑΜΘ σχεδιάστηκε το ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 στη βάση 6 Προτεραιοτήτων (πέραν της Τεχνικής Βοήθειας) σε αντιστοίχηση με τους ανωτέρω στόχους, ως εξής:

1. Προώθηση Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας
2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων και υποδομών
3. Βελτίωση της συνδεσιμότητας της ΠΑΜΘ
4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)
4Β. Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ

Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες που έχουν συσταθεί από τους ΟΤΑ και οι υφιστάμενες (κατά τη δημοσίευση του Ν.4875/2021) αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με εταίρους ΟΤΑ.

Κάθε μια εκ των Προτεραιοτήτων περιλαμβάνει Ειδικούς Στόχους με την ακόλουθη διάρθρωση (εντός παρένθεσης το Ταμείο από το οποίο αντλείται χρηματοδότηση για κάθε Ειδικό Στόχο).

Προτεραιότητα 1. Προώθηση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας

- RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)
- RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)
- RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

Προτεραιότητα 2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων και υποδομών

- RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)
- RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας(ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν (ΕΤΠΑ)
- RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)
- RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)

Προτεραιότητα 3. Βελτίωση της συνδεσιμότητας της ΠΑΜΘ

- RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροπικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)
- RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

Προτεραιότητα 4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής

- RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)
- RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της

πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

- RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

Προτεραιότητα 4Β. Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας

- ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας (ΕΚΤ+)
- ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)
- ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)
- ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)
- ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)
- ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

- ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)

Προτεραιότητα 5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ

- RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
- RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

Πέραν των Προτεραιοτήτων και των Ειδικών Στόχων η διάρθρωση του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 ολοκληρώνεται με την πρόβλεψη για υλοποίηση μεγάλου αριθμού Δράσεων. Η παρούσα έκδοση του ΠΕΠ είναι η 1.2 και ακολουθείται ο κανόνας ‘’ν+2’’, συνεπώς δύνανται να χρηματοδοτούνται ενταγμένες πράξεις έως και δύο έτη μετά τη λήξη της προγραμματικής περιόδου, δηλαδή έως τις 31-12-2029. Ως Διαχειριστική Αρχή (δηλαδή η υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα και την ευθύνη για τη διαχείριση του ΠΕΠ), έχει οριστεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΥΔΕΠ) Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (άρθρο 7 του Ν. 4914/2022, ΦΕΚ 61Α/2022). Βάσει του υφιστάμενου σχεδιασμού, οι πρώτες προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων προγραμματίζονταν για το Δεκέμβριο του 2022 καλύπτοντας τη χρονική περίοδο έως τον Απρίλιο του 2023[177].

[177] https://www.eydamth.gr/index.php/pp-2021-2027/energopoiisi-programmatos/programmatismos-prosklisewn-2127.

Α.5.3.2 Επισκόπηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Μύκης

Με τα άρθρα 203-207 του Νόμου 3463/2006 ("*Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων*", ΦΕΚ 114Α/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Στη συνέχεια, με τα άρθρα 63, 75, 225 και 266 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης, ΦΕΚ 87Α/2010) καθορίστηκαν οι διαδικασίες, τα όργανα εκτέλεσης, επικύρωσης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων των νέων Καλλικρατικών Δήμων. Οι ειρημένοι Νόμοι ακολουθήθηκαν από έκδοση των αναγκαίων και προβλεπόμενων εφαρμοστικών διοικητικών πράξεων[178].

Το πιο πρόσφατο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) του Δήμου Μύκης αφορά στην περίοδο 2011-2014. Όπως αναφέρεται, βασική αποστολή του είναι "*…να αποτελέσει ένα επιχειρησιακό εργαλείο σχεδιασμού, ανάλυσης, αξιολόγησης και υλοποίησης δράσεων και πολιτικών που να συμβάλλουν στη βιώσιμη και μακροχρόνια ανάπτυξης του δήμου. Ταυτόχρονα, ένα τέτοιο Σχέδιο καθίσταται αναγκαίο για την χρηματοδότηση όλων των προτεινόμενων σε Κοινοτικά Προγράμματα παρεμβάσεων για την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την αναπτυξιακή του στρατηγική προετοιμασία του Δήμου*". Μέσω του ΕΠ επιχειρείται να προσδιοριστούν: α) τα χαρακτηριστικά και το επίπεδο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται ο Δήμος κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, β) ο ζητούμενος στόχος, δηλαδή σε ποιο τύπο ή επίπεδο ανάπτυξης επιδιώκει να φτάσει, γ) ο τρόπος επίτευξης του στόχου, δηλαδή ποια μέσα θα χρησιμοποιήσει ο Δήμος για να φτάσει στο επίπεδο ανάπτυξης που επιδιώκει.

Επιπλέον, για το ΕΠ του Δήμου Μύκης έχουν καθοριστεί οι ακόλουθοι επιμέρους στόχοι:

- Προσανατολισμός στο τρίπτυχο «οικονομία – κοινωνία – περιβάλλον», στο οποίο στηρίζεται η κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του Δήμου
- Προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου του Δήμου

[178] Συγκεκριμένα, με την Υπουργική Απόφαση 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ 534Β/2007 και 759/Β/2007) "Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού", η οποία τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση 45038/8-8-2007 (ΦΕΚ 1613Β/2007) καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ, ενώ με το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 "*Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού*" (ΦΕΚ 221Α/2007) καθορίστηκε (τότε) η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Μετά τον Ν.3852/2010 εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 (ΦΕΚ382Β/2011) με την οποία επήλθαν τροποποιήσεις για την προσαρμογή της αρχικής ΥΑ του 2007 στα δεδομένα του νέου θεσμικού πλαισίου. Το 2014, με την Υπουργική Απόφαση 41179/23-10-2014 (ΦΕΚ 2970Β/4-11-2014) καθορίστηκε το περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού, για τη δημοτική περίοδο 2014-2019.

- Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων
- Προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων
- Περιορισμός της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων
- Ενίσχυση της συνεργασίας όλων των δημιουργικών δυνάμεων του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου (επιχειρήσεις – δημόσιοι τοπικοί φορείς – κάτοικοι) σε διαδικασίες σχεδιασμού και εφαρμογής δράσεων ανάπτυξης στα πλαίσια της κατεύθυνσης της αστικής ανασυγκρότησης και ανάπτυξης

Για την επίτευξη των ανωτέρω επιδιώξεων πραγματοποιήθηκε ανάλυση και αξιολόγηση των ακόλουθων δεδομένων, με ιδιαίτερη έμφαση στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου:

- Γεωγραφικά χαρακτηριστικά
- Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά
- Κοινωνικά χαρακτηριστικά
- Οικονομικά χαρακτηριστικά
- Χωροταξικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά
- Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά
- Χαρακτηριστικά των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεών του με τους γειτονικούς ΟΤΑ και την ευρύτερη περιοχή
- Έργα και δράσεις της περιόδου 2007-2011
- Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά

Παράλληλα αναλύθηκε ο Δήμος ως αυτοτελής οικονομικός οργανισμός, με αξιολόγηση δεδομένων όπως:

- Διοικητική διάρθρωση
- Ανθρώπινο δυναμικό
- Καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας
- Έσοδα και δαπάνες

Από την ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης αξίζει να αναφερθούν συνοπτικά οι ακόλουθες επισημάνσεις του ΕΠ για κάποια σημαντικά επιμέρους ζητήματα, οι οποίες σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό εκτιμάται πως εξακολουθούν να είναι επίκαιρες:

- Η κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα είναι η καπνοκαλλιέργεια η οποία ωστόσο ακολουθεί φθίνουσα πορεία, ενώ καταγράφεται μια αρχική στροφή προς τις δενδρώδεις καλλιέργειες.
- Η κτηνοτροφία έχει σημαντικό ρόλο αλλά η ανεξέλεγκτη βόσκηση δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στο περιβάλλον.

- Οι δασικές εκτάσεις, οι οποίες καλύπτουν σχεδόν το σύνολο του Δήμου, έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομία της περιοχής και σημαντικές δυνατότητες να συμβάλλουν στην ανάπτυξή της.
- Οι τουριστικές δραστηριότητες πρέπει να βασιστούν σε οικοτουριστικές, πολιτιστικές και λοιπές, ήπιας μορφής, δράσεις όπως η υφιστάμενη ιαματική στα Θερμά.
- Το ρεύμα μετακίνησης κατοίκων προς τους μεγαλύτερους οικισμούς δημιουργεί ανάγκη επεκτάσεων οι οποίες είναι δύσκολες λόγω της ορεινής μορφολογίας, ενώ ταυτόχρονα η άναρχη οικιστική ανάπτυξη, η πυκνή δόμηση και η έλλειψη ρυμοτομίας των οικισμών υπογραμμίζουν την ανάγκη για πολεοδομικό σχεδιασμό.
- Το οδικό δίκτυο παρουσιάζει προβλήματα και η τακτική συγκοινωνία δεν εξυπηρετεί το σύνολο του Δήμου, αν και η διάνοιξη του νέου κάθετου άξονα με τη Βουλγαρία θα προσδώσει νέες δυνατότητες αλληλεπιδράσεων μεταξύ των οικισμών.
- Καταγράφονται προβλήματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και επάρκειας / ποιότητας του πόσιμου νερού, καθώς και (τότε) έλλειψη δικτύου αποχέτευσης και απουσία υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων με αποτέλεσμα περιβαλλοντική επιβάρυνση του εδάφους και των υδάτινων αποδεκτών.
- Υφίσταται έντονη ανάγκη για πρόσθετο προσωπικό που θα ενισχύσει τις δημοτικές υπηρεσίες.
- Ως αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου επισημαίνονται:

  > η διασυνοριακότητα της περιοχής που μπορεί να προωθήσει την ανάπτυξη λόγω της βαλκανικής ενδοχώρας (Βουλγαρία, Ρουμανία) που ανήκει πλέον στην ΕΕ.

  > η γειτνίαση με την πόλη της Ξάνθης η οποία δύναται να συμβάλλει στη διάχυση των θετικών συνεπειών της ανάπτυξης του αστικού κέντρου.

  > τα χαρακτηριστικά του Δήμου όπως το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, οι τουριστικοί πόροι, οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

  > η εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού στον πρωτογενή τομέα η οποία πρέπει να αξιοποιηθεί.

  > η περαιτέρω εκμετάλλευση του υφιστάμενου γεωθερμικού δυναμικού της περιοχής σε πεδία πέραν του ιαματικού τουρισμού.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των δεδομένων και χαρακτηριστικών του Δήμου οδήγησε στη διατύπωση του αναπτυξιακού οράματος του Δήμου για την περίοδο 2011-2014: «*Ένας βιώσιμος Δήμος που αξιοποιεί τις ευκαιρίες και τα αναπτυξιακά πλεονεκτήματα της περιοχής, αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων, δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες προσέλκυσης επισκεπτών και στήριξης των επιχειρήσεων, αναδεικνύει το φυσικό κάλλος με ιδιαίτερο σεβασμό και ευαισθησία στο περιβάλλον*». Για την

πραγματοποίησή του ο Στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου διαρθρώνεται σε έξι Γενικούς – Στρατηγικούς Στόχους που αναλύονται ως εξής:

- Στρατηγικός Στόχος 1: Ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου.
- Στρατηγικός Στόχος 2: Επέκταση και βελτίωση των βασικών υποδομών, άρση της απομόνωσης και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην περιοχή.
- Στρατηγικός Στόχος 3: Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του περιβάλλοντος.
- Στρατηγικός Στόχος 4: Αναδιάρθρωση του πρωτογενή τομέα με σκοπό την παραγωγή ποιοτικού προϊόντος με ταυτότητα και σεβασμό στο περιβάλλον.
- Στρατηγικός Στόχος 5: Ανάπτυξη του τριτογενή τομέα, με έμφαση στην ήπια τουριστική ανάπτυξη και στον εναλλακτικό τουρισμό.
- Στρατηγικός Στόχος 6: Ικανοποίηση των αναγκών των αποδεκτών των υπηρεσιών του Δήμου Μύκης.

Για την επίτευξη των ανωτέρω διατυπώθηκαν προτάσεις που οργανώθηκαν σε άξονες, μέτρα, ειδικούς στόχους και δράσεις όπως καταγράφεται στους τέσσερις (4) πίνακες που ακολουθούν (κατά άξονα).

Πίνακας Α.5.2α: Προτεινόμενα μέτρα, ειδικοί στόχοι και δράσεις στον Άξονα Προτεραιότητας 1 - "Περιβάλλον και ποιότητα ζωής"

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
1.1. Οικιστικό Περιβάλλον	Αναπλάσεις και εξωραϊσμοί οδών, οικιστικών συνόλων και κοινοχρήστων χώρων - Εκπόνηση μελετών ανάπλασης	- Ανάπλαση οικισμού Μύκης - Ανάπλαση οικισμού Μελιβοίων - Ανάπλαση οικισμού Γλαύκης - Διαμόρφωση χώρων στη ΔΕ Μύκης - Ανάπλαση και δημιουργία πάρκου στο κέντρο του οικισμού Μύκης - Ανάπλαση οικισμών Δημοτικής Κοινότητας Εχίνου, Μελιβοίων και Μύκης - Έργα ανάπλασης και ανάδειξης οικισμών Δημοτικής Ενότητας Εχίνου και Τοπικής Κοινότητας Θερμών - Πεζογέφυρα οικισμού Εχίνου προς τη βρύση «ΒΡΗΣ» - Ανάδειξη χώρου για λαϊκή αγορά στον οικισμό Εχίνου - Κατασκευή δημοτικού χώρου στάθμευσης στον οικισμό Εχίνου - Προμήθεια παγκακίων εξωτερικών χώρων
1.2 Χωροταξικός – Πολεοδομικός σχεδιασμός και οργάνωση	Πολεοδομικές μελέτες - Εκπόνηση πολεοδομικών μελετών που προβλέπονται στο ΣΧΟΟΑΠ	- Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) στους οικισμούς του Δήμου Μύκης - Καθορισμός ορίων των οικισμών κάτω από 2.000 κατοίκους στο Δήμο Μύκης - Πολεοδομικά σχέδια στους οικισμούς Εχίνου και Κενταύρου

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
1.3 Δίκτυα – υποδομές	Συντήρηση / βελτίωση αγροτικών και δημοτικών οδών - Ολοκλήρωση περιφερειακών οδών και οδικών αξόνων - Βελτίωση οδικής ασφάλειας στο οδικό δίκτυο του Δήμου	- Διάνοιξη δρόμου εντός του οικισμού Συρόκο - Έργα δημοτικής οδοποιίας οικισμών Δημοτικής Ενότητας Μύκης - Έργα δημοτικής οδοποιίας Τοπικής Κοινότητας Ωραίου Έργα δημοτικής οδοποιίας Δημοτικής Ενότητας Σατρών - Τσιμεντοστρώσεις οικισμών Τοπικής Κοινότητας Ωραίου - Τσιμεντοστρώσεις οικισμών Δημοτικής Ενότητας Κοτύλης - Τσιμεντοστρώσεις οικισμών Δημοτικής Ενότητας Μύκης - Ασφαλτοστρώσεις οικισμών Δημοτικής Ενότητας Εχίνου - Βελτίωση τμημάτων αγροτικού δρόμου προς Κίρρα Δήμου Μύκης - Διάνοιξη αγροδασικού δρόμου «Γεωργίου Πάχνης – Δεξαμενή Γλαύκης» - Ασφαλτοστρώσεις στη Δημοτική Κοινότητα Κοτύλης - Διαπλάτυνση δρόμου και κατασκευή τοιχίου αντιστήριξης στην Τοπική Κοινότητα Θερμών - Ασφαλτοστρώσεις οικισμού Τοπικής Κοινότητας Ωραίου - Ασφαλτοστρώσεις στο Δημάριο - Αποκατάσταση οδοστρώματος αγροτικού δικτύου Δήμου Μύκης - Διαπλάτυνση αγροτικού δρόμου οικισμού Καλότυχο της Τοπικής Κοινότητας Σατρών - Βελτίωση ασφαλτικού τάπητα οδικού δικτύου εντός οικισμού Πάχνης - Συντήρηση οδοποιίας οικισμών Δήμου Μύκης - Διόρθωση κλίσης σε αγροτικούς δρόμους του Δήμου Μύκης - Εργασίες βελτίωσης βατότητας οδικού δικτύου οικισμών Δήμου Μύκης - Συντήρηση εσωτερικής οδοποιίας οικισμών Δήμου Μύκης - Σποραδικές εξυγιάνσεις σε οδικό τμήμα οικισμού Εχίνου - Γεωτεχνική μελέτη για τη θεμελίωση πεζογέφυρας στον οικισμό Σμίνθης - Στατική μελέτη για τη θεμελίωση πεζογέφυρας οικισμού Σμίνθης - Τοπογραφικές αποτυπώσεις στην περιοχή κατασκευής τεχνικών οικισμού Σμίνθης - Κατασκευή μεταλλικής πεζογέφυρας στον οικισμό Σμίνθης - Μελέτη οδοποιίας οδικών τμημάτων Δήμου Μύκης - Αντικατάσταση λαμπτήρων δικτύου - Ηλεκτροφωτισμός βάθρων γέφυρας Σμίνθης - Μελέτη ηλεκτροφωτισμού μεταλλικής γέφυρας οικισμού Σμίνθης - Προμήθεια ειδών οδοσήμανσης - Έργα δημοτικής οδοποιίας οικισμών Κοτύλης και Κενταύρου - Κατασκευή τεχνικών στην αγροτική οδοποιία του Δήμου Μύκης - Έργα οδοποιίας στη Δημοτική Ενότητα Κοτύλης - Έργα υποδομής περιφερειακής οδού Ωραίου – 2ο χλμ. Ωραίου-Σμίνθης - Ασφαλτοστρώσεις οικισμών Δήμου Μύκης - Ασφαλτόστρωση δρόμου οικισμού Ρεματιάς - Διάνοιξη αγροτικού δρόμου οικισμού Κοτάνης προς οικισμό Κούνδουρο , Λυκότοπο και Σατρών και κατασκευή τεχνικών έργων - Διάνοιξη αγροτικού δρόμου στην τοποθεσία «Μαγκίκλα» οικισμού Ρεματιάς τοπικής κοινότητας Σατρών και κατασκευή τεχνικών έργων - Ασφαλτόστρωση δρόμου Μέδουσας – Κοτάνης - Ασφαλτοστρώσεις δρόμων προς τη δεξαμενή Πάχνης - Βελτίωση βατότητας δρόμου Σμίνθης – Ωραίου - Διάνοιξη δρόμου προς τη δεξαμενή οχυρών Εχίνου - Εργασίες επέκτασης του δικτύου - Επέκταση – μετατοπίσεις ΦΟΠ - Δαπάνες ηλεκτροφωτισμού οδών και οικισμών

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
	Βελτίωση υποδομών ύδρευσης / άρδευσης και ορθολογική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της περιοχής	- Διενέργεια χημικών και μικροβιολογικών ελέγχων στις δεξαμενές και στο δίκτυο ύδρευσης οικισμών - Καθαρισμός απολύμανση και συντήρηση υδατοδεξαμενών ύδρευσης οικισμών - Συντήρηση και επισκευή αντλιοστασίων - Προμήθεια χλωριοτήρων - Προμήθεια ανοξείδωτης δεξαμενής για τη μεταφορά νερού ύδρευσης - Κατασκευή δικτύου ύδρευσης οικισμού Γλαύκης - Προμήθεια και τοποθέτηση υδρομετρητών οικισμού Εχίνου - Μελέτες του έργου : «Αξιοποίηση υπάρχουσας γεώτρησης οικισμού Ζουμπουλίου και κατασκευή δεξαμενής» - «Αξιοποίηση υπάρχουσας γεώτρησης οικισμού Ζουμπουλίου και κατασκευή δεξαμενής» - Υδρομάστευση οικισμού Μέδουσας - Ολοκλήρωση εξωτερικού δικτύου ύδρευσης οικισμού Δημάριου - Αντικατάσταση αμιαντοσωλήνων στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών της Κοινότητας Κοτύλης - Κατασκευή εσωτερικού δικτύου ύδρευσης οικισμού Εχίνου Δήμου Μύκης - Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης σε οικισμούς Δημοτικής Ενότητας Σατρών - Καλλιέργεια πηγών Δημοτικής Ενότητας Μύκης - Καλλιέργεια πηγών Τοπικής Κοινότητας Ωραίου - Κατασκευή δεξαμενών ύδρευσης σε οικισμούς του Δήμου Μύκης - Κατασκευή δεξαμενής ύδρευσης στον οικισμό Κοτύλης - Αλλαγή εσωτερικού – εξωτερικού δικτύου ύδρευσης οικισμού Μέδουσας - Ενίσχυση δικτύου ύδρευσης οικισμών Δήμου Μύκης από πηγές Χαϊντού - Έγκαιρη και απρόσκοπτη καταγραφή των καταναλώσεων νερού στους υδρομετρητές σε συντονισμό με το γραφείο εσόδων και περιουσίας - Στελέχωση του τμήματος με το αναγκαίο προσωπικό
	Βελτίωση υποδομών διαχείρισης στερών και υγρών αποβλήτων	- Αντικατάσταση αποχετευτικού δικτύου όμβριων - Εργασίες αποφράξεως αποχετευτικών αγωγών - Σύνταξη τευχών δημοπράτησης του έργου : «Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμού Εχίνου» - Αγορά ακινήτου στον οικισμό Εχίνου για κατασκευή μονάδος επεξεργασίας λυμάτων - Επέκταση δικτύων Ο.Κ.Ω. - Μελέτη κεντρικού αποχετευτικού αγωγού λυμάτων οικισμού Μύκης - Κατασκευή αποχετευτικού δικτύου και κεντρικού αγωγού λυμάτων οικισμού Μύκης. Υποέργο της πράξης «αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων οικισμού Μύκης» - Μονάδα επεξεργασίας λυμάτων οικισμού Μύκης. Υποέργο της πράξης «αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων οικισμού Μύκης» - Γεωλογική μελέτη οδεύσεων κεντρικών αποχετευτικών αγωγών μονάδων επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Εχίνου και Μύκης - Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη Αντλιοστασίων λυμάτων Εχίνου - Υδραυλική μελέτη Αντλιοστασίων λυμάτων οικισμού Εχίνου - Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Μονάδας - Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμού Μύκης - Τοπογραφική μελέτη νέων θέσεων εγκατάστασης Μονάδων Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμών του Δήμου - Αντικατάσταση αποχετευτικού δικτύου όμβριων οικισμών Δήμου Μύκης - Αποκατάσταση αποχετευτικού δικτύου σε οικισμούς του Δήμου Μύκης - Έργα υποδομής στις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Μύκης - Σύνταξη τευχών δημοπράτησης του έργου «Μονάδα επεξεργασίας Λυμάτων οικισμού Μύκης» - Κατασκευή Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμού Εχίνου - Αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων οικισμού Κενταύρου - Προώθηση ευρυζωνικότητας στην περιοχή του Δήμου Μύκης - Αξιοποίηση του υφιστάμενου ασύρματου δικτύου της ΤΕΔΚ νομού Ξάνθης - Δημιουργία internet hotspots σε οικισμούς του Δήμου Μύκης - Αναβάθμιση δικτύων για την επίτευξη υψηλότερων ταχυτήτων πρόσβασης στο διαδίκτυο - Επέκταση δικτύων πρόσβασης στο διαδίκτυο καλύπτοντας το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό του Δήμου σε παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών - Αναβάθμιση των υπηρεσιών σύζευξις που παρέχονται στο Δήμο Μύκης

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
1.4 Φυσικό περιβάλλον	Προστασία, ανάδειξη και ήπια αξιοποίηση του αγροτικού τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος - Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος	- Καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων και συγκέντρωση απορριμμάτων - Προμήθεια κάδων απορριμμάτων - Περίφραξη χώρου κάδου απορριμμάτων στον Εχίνο - Περίφραξη χώρου κάδου απορριμμάτων στον οικισμό Πάχνη - Διαμόρφωση χώρου μεταφόρτωσης απορριμμάτων οικισμού Εχίνου - Προμήθεια εργαλείων υπηρεσίας πρασίνου - Προμήθεια χορτοκοπτικών μηχανημάτων για την υπηρεσία πρασίνου - Ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε θέματα ανακύκλωσης - Προώθηση και οργάνωση προγραμμάτων ανακύκλωσης τοπικά - Εισφορές υπέρ του Συνδέσμου Διαχείρισης Απορριμμάτων για την αποκομιδή των απορριμμάτων - Αμοιβή για την αποκομιδή των απορριμμάτων στο Σύνδεσμο Διαχείρισης Απορριμμάτων
	Πρόληψη και διαχείριση φυσικών καταστροφών και άλλων κινδύνων	- Μελέτη οριοθέτησης τμήματος χειμάρρου Μάγδη - Μελέτη οριοθέτησης τμήματος χειμάρρου οικισμού Εχίνου - Προμελέτη και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων διευθέτησης τμήματος χείμαρρου Σμίνθης - Υδραυλική μελέτη διευθέτησης τμήματος χειμάρρου Σμίνθης - Προμήθεια πυροσβεστικών φωλιών - Κατασκευή τσιμενταυλάκων σε αγροτικούς δρόμους οικισμών Δημοτικού Διαμερίσματος Μύκης - Ασφαλτόστρωση και κατασκευή τεχνικών έργων του αγροτικού δρόμου Μύκης – γήπεδο Κενταύρου - Κατασκευή τεχνικών οικισμών Δημοτικής Ενότητας Θερμών - Κατασκευή τεχνικών Δημοτικής Κοινότητας Εχίνου - Κατασκευή τεχνικών δημοτικής ενότητας Μύκης - Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης Δημοτικής Ενότητας Μύκης - Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης Τοπικής Κοινότητας Σατρών - Σωστική αντιμετώπιση κατολίσθησης οδού στο 2ο χλμ. Γέφυρας Σμίνθης προς Κϊρρα - Άρση επικινδυνότητας σε εσωτερικό δίκτυο οικισμού Μύκης - Επαναχάραξη και ολοκλήρωση οδοποιίας στον οικισμό Μάνταινα - Ανακατασκευή και διαμόρφωση οδικού δικτύου σε οικισμούς Δημοτικού Διαμερίσματος Μύκης - Κατασκευή τοιχίου αντιστήριξης οικισμού Ποταμοχώριου - Τεχνικά έργα σε οικισμούς της Κοινότητας Κοτύλης - Καθαρισμός αυλακών απορροής Δημοτικής Ενότητας Θερμών - Αντιπλημμυρικά έργα Τοπικής Κοινότητας Ωραίου - Άρση καταπτώσεων σε αγροτικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας Μύκης - Καθαρισμός φρεατίων οδικού δικτύου Δήμου Μύκης - Εργασίες αποκατάστασης ασφαλτικού οδοστρώματος λόγω καθίζησης στο Δήμο Μύκης - Υδραυλική μελέτη και οριοθέτηση ρεμάτων του οικισμού Σμίνθης - Τοπογραφικές αποτυπώσεις σε τεχνικά έργα Δήμου Μύκης - Επικαιροποίηση μελέτης διευθέτησης χειμάρρου Εχίνου - Πρόληψη πυρκαγιών οικισμών – τοποθέτηση πυροσβεστικών κρουνών εντός των οικισμών - Αντιπλημμυρικά έργα διαμόρφωσης κοιτών στις περιοχές οικισμών Άνω Θερμών και Μέδουσας - Ανάπλαση οικισμών Δημοτικής Κοινότητας Κοτύλης και κατασκευή αγωγών όμβριων υδάτων - Κατασκευή τεχνικών/ομβρίων στον οικισμό Πάχνη
	Ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας	- Εκπόνηση μελέτης παρεμβάσεων φωτισμού του Δήμου Μύκης στους οικισμούς Σμίνθης , Εχίνου Μύκης - Υλοποίηση του κυρίως έργου παρεμβάσεων φωτισμού

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014
(ιδία επεξεργασία)

Πίνακας Α.5.2β: Προτεινόμενα μέτρα, ειδικοί στόχοι και δράσεις στον Άξονα Προτεραιότητας 2 - "Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Εκπαίδευση, Αθλητισμός"

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
2.1 Υγεία – Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη	Βελτίωση της λειτουργίας των υποδομών – Αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας	- Σχεδιασμός και εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών και συμμετοχή σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και την φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας - Σχεδιασμός και υλοποίηση ερευνών - Παρακολούθηση και έλεγχος των επιχορηγήσεων που δίνονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελής σκοπούς - Εφαρμογή μέτρων και προγραμμάτων για τη προστασία της δημόσιας υγείας - Στελέχωση της υπηρεσίας με το αναγκαίο προσωπικό - Συντήρηση και αναβάθμιση των υφιστάμενων αγροτικών ιατρείων - Ίδρυση νέων αγροτικών ιατρείων - Βελτίωση και αναβάθμιση των υποδομών του Κέντρου Υγείας Εχίνου - Στελέχωση του Κέντρου Υγείας Εχίνου με τις αναγκαίες ειδικότητες ιατρών
	Στήριξη των κοινωνικών δομών και προγραμμάτων - Στήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων	- Εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας που στοχεύουν στην στήριξη των οικονομικά αδύνατων πολιτών - Προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής εργασίας - Υλοποίηση προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι - Συμμετοχή στο πρόγραμμα διανομής αγροτικών προϊόντων σε άπορες οικογένειες του Δήμου Μύκης - Ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση - Παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης - Ίδρυση και λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου - Μισθώματα για τη στέγαση κοινωνικού παντοπωλείου - Στελέχωση με το αναγκαίο προσωπικό - Οικονομική ενίσχυση φορέων που επιτελούν κοινωνικό έργο
2.2 Εκπαίδευση	Ενίσχυση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού των σχολικών μονάδων του Δήμου	- Επισήμανση θέσεων και κτιρίων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σχολική χρήση - Διερεύνηση των αναγκών για το σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης - Αξιολόγηση και αξιοποίηση της δυνατότητας ίδρυσης Κέντρου Δια Βίου Μάθησης - Επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων Δήμου Μύκης - Συντήρηση προαύλιων χώρων σχολείων - Κάλυψη λειτουργικών αναγκών σχολείων - Μισθώματα σχολικών μονάδων Μύκης - Μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση σχολικών μονάδων - Στελέχωση με το αναγκαίο προσωπικό
2.3 Νέα Γενιά – Αθλητισμός	Δημιουργία νέων και ολοκλήρωση υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων - Στήριξη αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων	- Επισήμανση θέσεων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων - Διερεύνηση και καταγραφή των αναγκών σε αθλητικές υποδομές που πρέπει να κατασκευαστούν - Προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού - Περιβαλλοντική έκθεση για την κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου στον οικισμό Σμίνθης - Εκτέλεση τοπογραφικών εργασιών για την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμών Εχίνου και Μελιβοίων - Μελέτη χώρου αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμών Εχίνου και Μελιβοίων - Γεωλογική μελέτη αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμών Εχίνου και Μελιβοιών - Συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων Δήμου Μύκης - Συντήρηση ποδοσφαιρικών γηπέδων Δήμου Μύκης - Αναβάθμιση ποδοσφαιρικού γηπέδου Κενταύρου - Ασφαλτόστρωση του δρόμου προς το ποδοσφαιρικό γήπεδο Κενταύρου - Ασφαλτόστρωση και κατασκευή τεχνικών έργων αγροτικού δρόμου Μύκης – Γήπεδο Κενταύρου - Έκδοση οικοδομικής άδειας για κατασκευή κερκίδων στο γήπεδο Κενταύρου - Κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου Σμίνθης - Βελτίωση ποδοσφαιρικού γηπέδου Μελιβοίων - Βελτίωση υπάρχοντος γηπέδου ποδοσφαίρου στον οικισμό Γοργόνας - Κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου στο Δημάριο - Κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου στην Πάχνη - Μελέτη χώρου παιδικής χαράς στο ΔΔ Εχίνου - Κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμού Μελιβοίων - Κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμού Πάχνης - Κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων οικισμού Θερμών

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014
(ιδία επεξεργασία)

Πίνακας Α.5.2γ: Προτεινόμενα μέτρα, ειδικοί στόχοι και δράσεις στον Άξονα Προτεραιότητας 3 - "Τοπική Οικονομία και Απασχόληση"

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
3.1 Απασχόληση και ανθρώπινοι πόροι	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση	- Συμμετοχή σε τοπικές πρωτοβουλίες ενίσχυσης της απασχόλησης - Ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους - Προώθηση των ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας - Δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή - Στήριξη και προώθηση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή - Προώθηση της διείσδυσης των τεχνολογιών ψηφιακής πληροφορίας στον πληθυσμό του Δήμου Μύκης - Ενσωμάτωση πληροφοριών και μηχανών αναζήτησης εργασίας στον διαδικτυακό τόπο του Δήμου Μύκης - Αξιοποίηση των προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης που προσφέρονται από τον ΟΑΕΔ - Συμμετοχή σε συμπράξεις με τοπικούς φορείς για την υλοποίηση Ολοκληρωμένων Σχεδίων Προώθησης στην Απασχόληση - Στελέχωση με το αναγκαίο προσωπικό
	Αναδιάταξη πρωτογενούς τομέα παραγωγής	- Εγκατάσταση δικτύου μετεωρολογικών σταθμών - Προμήθεια λογισμικού μοντέλων πρόβλεψης ασθενειών και εχθρών των κυριότερων καλλιεργειών του Δήμου Μύκης - Δημοσίευση σε πραγματικό χρόνο των μετεωρολογικών δεδομένων και των γεωργικών προειδοποιήσεων στην ιστοσελίδα του Δήμου Μύκης - Κατάρτιση εδαφολογικού χάρτη των καλλιεργούμενων εδαφών του Δήμου Μύκης - Ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων - Εγκατάσταση πιλοτικών αγρών επίδειξης εναλλακτικών καλλιεργειών - Προώθηση της διαφοροποίησης των παραγόμενων αγροτικών της περιοχής - Αξιοποίηση των ενισχύσεων για την παραγωγή αγροτικών προϊόντων βιολογικής και ολοκληρωμένης παραγωγής - Προώθηση της παραγωγής πιστοποιημένων προϊόντων - Ανάδειξη - αναγνώριση προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης & ονομασίας προέλευσης - Προώθηση προγραμμάτων εγκατάστασης νέων γεωργών - Οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης - Χορήγηση αδ. λειτουργίας καταστημάτων διατήρησης εμπορίας & διακίνησης ζώων - Χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, καθώς και ειδικής άδειας για την αποθήκευση φαρμακευτικών προϊόντων - Χορήγηση αδειών, ανανέωσης, ανάκλησης και μεταβίβασης λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών και αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων - Εφαρμογή και έλεγχος του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου του Δήμου Μύκης - Δημιουργία ψηφιακού θεματικού χάρτη γεωργίας – κτηνοτροφίας του Δήμου Μύκης με αξιοποίηση των τεχνολογιών γεωγραφικής πληροφορίας - Διασύνδεση της αγροτικής παραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη - Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή - Μελέτη και εκτέλεση έργων αγροτικής οδοποιίας - Μελέτη και εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων - Διαχειριστική μελέτη αξιοποίησης των βοσκήσιμων τόπων του Δήμου Μύκης - Μελέτη και εκτέλεση έργων βελτίωσης βοσκήσιμων τόπων – Εμπλουτισμός με λειμώνια είδη – Εφαρμογή περιτροπικής βόσκησης - Κατασκευή στεγάστρων / Κατασκευή λουτρών απολύμανσης - Καταγραφή και αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών ύδρευσης (ποτίστρες – ομβροδεξαμενές) των παραγωγικών ζώων - Ανακατασκευή , επιδιόρθωση και αποκατάσταση της λειτουργικότητας υφιστάμενων ποτίστρων ύδρευσης παραγωγικών ζώων - Μελέτη και κατασκευή νέων ποτίστρων ύδρευσης παραγωγικών ζώων - Μελέτη και κατασκευή ομβροδεξαμενών ύδρευσης παραγωγικών ζώων - Μελέτη ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών εσωτερικών υδάτων στο Δήμο Μύκης - Συνεργασία με ιδρύματα έρευνας της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής - Διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς - Στελέχωση γραφείου αγροτικής παραγωγής με αναγκαίο προσωπικό - Μηχανοργάνωση – Υποδομές - Εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα χρήσης συστημάτων και λογισμικού γεωγραφικών πληροφοριών - Ένταξη των δράσεων σε ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα σε συνεργασία με το Τμήμα Προγραμματισμού - Διεκπεραίωση απαραίτητων διοικητικών διαδικασιών για την χρηματοδότηση των δράσεων από ίδιους πόρους - Ενημέρωση ενδιαφερομένων για τα διαρθρωτικά προγράμματα που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή και χρηματοδοτούν δράσεις που αφορούν τους ιδιώτες

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
	Ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού	- Στελέχωση γραφείου αγροτικής παραγωγής με αναγκαίο προσωπικό - Μηχανοργάνωση – Υποδομές - Εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα χρήσης συστημάτων και λογισμικού γεωγραφικών πληροφοριών - Ένταξη των δράσεων σε ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα σε συνεργασία με το Τμήμα Προγραμματισμού - Διεκπεραίωση απαραίτητων διοικητικών διαδικασιών για την χρηματοδότηση των δράσεων από ίδιους πόρους - Ενημέρωση ενδιαφερομένων για τα διαρθρωτικά προγράμματα που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή και χρηματοδοτούν δράσεις που αφορούν τους ιδιώτες
3.2 Τοπική Επιχειρηματικότητα	Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και ανάπτυξη δραστηριοτήτων συμπληρωματικών του γεωργικού τομέα	- Διερεύνηση των δυνατοτήτων καθετοποίησης στην μεταποίηση των παραγόμενων στην περιοχή αγροτικών προϊόντων - Καταγραφή με ακρίβεια των ποσοτήτων των αγροτικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή και αξιολόγηση της δυνατότητας μεταποίησης- - τυποποίησης από μικρές επιχειρήσεις της περιοχής. Παράδειγμα: Αιγοπρόβειο γάλα – Τυρί φέτα - Μελέτη αξιοποίησης του γεωθερμικού πεδίου Θερμών σε δραστηριότητες πέρα από τον ιαματικό τουρισμό - Μελέτη βιωσιμότητας του σφαγείου Εχίνου - Ίδρυση επιχειρήσεων εκμετάλλευσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας γα την παραγωγή ηλεκτρισμού - Καταγραφή και αποτύπωση των θέσεων που μπορούν να αξιοποιηθούν για την εκμετάλλευση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων του ΕΣΠΑ για τη μεταποίηση, υπηρεσίες, τουρισμό - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων τύπου LEADER και ΟΠΑΑΧ για την ίδρυση μικρών επιχειρήσεων
	Δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την προώθηση του ιαματικού τουρισμού και του μαζικού τουρισμού μικρής κλίμακας	- Μελέτη περιβαλλοντικής και αισθητικής αξιολόγησης διαδρομών στην περιοχή του Δήμου Μύκης για τη χάραξη μονοπατιών περιπάτου - Διαμόρφωση χώρων αναψυχής και θέσεων θέας στο Δήμο Μύκης - Κατασκευή υπαίθριων χώρων αναψυχής στην περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Εχίνου - Ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση των οχυρών Εχίνου - Εξωραϊσμός και ανάδειξη ιστορικότητας οχυρού Εχίνου – κατασκευή μεταλλικής γέφυρας και οδού πρόσβασης στο οχυρό - Ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου - Επιχορήγηση πολιτιστικών εκδηλώσεων στο Δήμο Μύκης - Ενίσχυση της τουριστικής προβολής της περιοχής μέσα από το διαδικτυακό τόπο του Δήμου Μύκης - Δημιουργία χαρτών τουριστικού ενδιαφέροντος, προσβάσιμων από το διαδίκτυο μέσω εφαρμογών WebGIS - Ανακαίνιση ξενώνων για τα ιαματικά λουτρά στον οικισμό Θερμών - Συντήρηση υδροθεραπευτηρίου Θερμών - Εκσυγχρονισμός-ανακαίνιση υδροθεραπευτηρίου στον οικισμό Ιαματικών Πηγών - Εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την περαιτέρω τουριστική αξιοποίηση στα πλαίσια του ιαματικού τουρισμού του γεωθερμικού πεδίου των Θερμών - Τοπογραφικές αποτυπώσεις στον οικισμό Ιαματικές Πηγές Θερμών - Εργασίες αρχιτεκτονικής αποτύπωσης ξενώνων οικισμού Θερμών - Ενέργειες προβολής της λειτουργίας του υδροθεραπευτηρίου Θερμών - Αξιοποίηση της λειτουργίας των ιαματικών λουτρών στις Θέρμες και δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη παράλληλων μορφών τουρισμού. - Παράδειγμα: Συνεδριακός – Φυσιολατρικός τουρισμός - Κατασκευή αίθουσας πολλαπλών χρήσεων στον οικισμό Εχίνου - Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός τουριστικών καταλυμάτων στον οικισμό Θερμών - Καταχώρηση πληροφοριακού υλικού σε τουριστικούς οδηγούς - Ίδρυση ορειβατικών καταφυγίων - Εγκατάσταση συστημάτων αυτόματης πληροφόρησης των επισκεπτών, για τα σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος της περιοχής - Δημιουργία έντυπου ενημερωτικού υλικού - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων του ΕΣΠΑ για υπηρεσίες, τουρισμό - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων τύπου LEADER και ΟΠΑΑΧ για την ίδρυση μικρών επιχειρήσεων

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014
(ιδία επεξεργασία)

Πίνακας Α.5.2δ: Προτεινόμενα μέτρα, ειδικοί στόχοι και δράσεις στον Άξονα Προτεραιότητας 4 - "Ενίσχυση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου"

Μέτρο	Ειδικός στόχος	Δράσεις
4.1 Οργάνωση, Διοίκηση και ποιότητα υπηρεσιών	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των νομικών του προσώπων	- Μεταφορά /οργάνωση γενικού αρχείου του Δήμου - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Δημοτικού Συμβουλίου - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Οικονομικής Επιτροπής - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Εκτελεστικής Επιτροπής - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Επιτροπής Ποιότητας Ζωής - Σύνταξη Κανονισμού Διαβούλευσης - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Δημοτικών Κοινοτήτων - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Τοπικών Κοινοτήτων - Σύνταξη Κανονισμού Πληροφόρησης των Πολιτών - Σύνταξη Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών & κατοίκων - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Επιτροπής Τουριστικής Ανάπτυξης - Σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών - Έγκριση Κανονισμών Λειτουργίας Διοικητικών Συμβουλίων Ν.Π.Δ.Δ. - Αναδιοργάνωση μητρώων προσωπικού - Βελτιστοποίηση των διαδικασιών διεκπεραίωσης αλληλογραφίας και ορθής ενημέρωσης αρχείου του Δήμου - Επιμόρφωση αιρετών, μελών Διοικητικών Συμβουλίων Νομικών Προσώπων
	Βελτίωση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	- Ψηφιοποίηση εγγράφων - Ηλεκτρονική ενημέρωση προσωπικού - Προμήθεια / αναβάθμιση μηχανογραφικού εξοπλισμού
4.2 Ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή	Βελτίωση δεξιοτήτων του στελεχιακού δυναμικού του Δήμου και των νομικών του προσώπων	- Στελέχωση υπηρεσιών Δήμου (τακτικό προσωπικό) - Στελέχωση υπηρεσιών Δήμου (Εποχιακό Προσωπικό) - Στελέχωση υπηρεσιών Δήμου (Έκτακτο προσωπικό) - Επιμόρφωση στελεχιακού δυναμικού Δήμου και ΝΠ
	Αναβάθμιση – συμπλήρωση υλικοτεχνικών υποδομών και εξοπλισμού	- Υγιεινή & Ασφάλεια Εργαζομένων - Συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών & κτιριακών εγκαταστάσεων
4.3 Οικονομική λειτουργία και διαχείριση	Βελτίωση των οικονομικών του Δήμου	- Επανακαθορισμός των τελών ύδρευσης, καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού - Εξακρίβωση φορολογικής βάσης για τον υπολογισμό του τέλους ακαθαρίστων εσόδων εστιατορίων, κέντρων διασκέδασης κλπ, σε συνεργασία με την Α και Β ΔΟΥ - Καθορισμός κοινοχρήστων χώρων για επιβολή του αντίστοιχου τέλους χρήσης από καταστήματα - Επιβολή τέλους παρεπιδημούντων - Ενημέρωση ΔΟΥ για ληξιπρόθεσμες οφειλές δημοτών προς τον Δήμο - Έγκαιρη βεβαίωση τελών ύδρευσης και βοσκής - Έρευνα αγοράς για τις λειτουργικές δαπάνες των υπηρεσιών, ώστε να επιτυγχάνεται η απαιτούμενη απόδοση στην χαμηλότερη τιμή - Καταγραφή των αναγκών των ΝΠΔΔ και επανακαθορισμός των κριτηρίων των ποσοστών χρηματοδότησης για λειτουργικές τους ανάγκες - Καταγραφή των αποθηκευτικών χώρων που χρησιμοποιούνται σήμερα και καθορισμός των απαραίτητων χώρων - Καταγραφή των υλικών που διακινούνται και καθορισμός των υλικών που θα διακινεί ο κάθε αποθηκευτικός χώρος - Διαμόρφωση των χώρων - Στελέχωση με το απαραίτητο προσωπικό - Μηχανοργάνωση της αποθήκης
	Αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας	- Λειτουργία γραφείου Δημοτικής Περιουσίας - Καταγραφή ακίνητης περιουσίας - Εξακρίβωση αμφισβητούμενων ακινήτων και διαδικασίες - διεκδίκησης - Αξιολόγηση δυνατοτήτων εκμετάλλευσης ακίνητης περιουσίας
4.4 Συνεργασίες	Ανάπτυξη διαδημοτικών, διαβαθμικών και άλλων συνεργασιών	- Διαδημοτικές συνεργασίες - Συμμετοχή σε Συνδέσμους - Διαβαθμικές συνεργασίες με φορείς του Δημοσίου - Συνεργασίες με μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς - Συνεργασίες και συμπράξεις με ιδιωτικούς φορείς

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μύκης 2011-2014
(ιδία επεξεργασία)

Από τις ανωτέρω δράσεις, εκείνες που αφορούν στο σχεδιασμό του φυσικού χώρου θα πρέπει να επαναξιολογηθούν (δεδομένου ότι -κατά περίπτωση- κάποιες έχουν ήδη επιτευχθεί, κάποιες είναι ήδη ανεπίκαιρες, ενώ κάποιες μπορεί να έχουν καταστεί ανεφάρμοστες), ώστε να κριθεί αν θα μπορούσαν να αποτελέσουν προτάσεις και της παρούσας μελέτης, στο βαθμό βέβαια που εναρμονίζονται με τις γενικότερες κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Προς την κατεύθυνση της επικαιροποίησης των σχετικών δεδομένων, παρατίθενται στη συνέχεια ομαδοποιημένα έργα και μελέτες που έχουν ενταχθεί στα τεχνικά προγράμματα της τελευταίας 5ετίας (2018-2022), ώστε να διαγνωστούν οι σύγχρονες ανάγκες, αλλά και τα θέματα στα οποία δίνεται βαρύτητα από πλευράς Δήμου.

- Επισκευές – συντηρήσεις σχολείων (σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες)

  Το ευρύ δίκτυο σχολείων, η παλαιότητα των κτιρίων και η έκθεσή τους σε έντονες κλιματικές συνθήκες λόγω ορεινότητας, καθιστά στην εν λόγω εγγραφή μόνιμη σε κάθε έτος.

- Ασφαλτοστρώσεις - τσιμεντοστρώσεις δρόμων οικισμών (σε όλες τις ΔΕ)

  Η εν λόγω εγγραφή είναι (επίσης) ως κατηγορία διαρκής αν και μπορεί να μεταβάλλεται κάθε φορά το ύψος των κονδυλίων και οι κοινότητες που είναι αποδέκτες αυτών, υπηρετώντας τον εσωτερικό προγραμματισμό του Δήμου.

- Έργα ύδρευσης και αποχέτευσης οικισμών

  Όπως παραπάνω.

- Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης και τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων σε οικισμούς

  Τα εν λόγω έργα επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν τις αντιξοότητες και επικινδυνότητες που προκαλεί το έντονο ανάγλυφο. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα παραπάνω.

- Βελτιώσεις δημοτικής οδοποιίας – διαπλατύνσεις – διανοίξεις οδών

  Όπως παραπάνω.

- Μελέτες και έργα που έχουν ενταχθεί στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΜΘ 2014-2020

  Πρόκειται για μεγάλα έργα που συνήθως είναι συνεχιζόμενα. Ενδεικτικά:
  - Βελτίωση / Αντικατάσταση Δικτύων Ύδρευσης Οικισμών Δήμου Μύκης
  - Σύνταξη μελέτης Γενικού Σχεδίου Ύδρευσης MASTER PLAN Δήμου Μύκης
  - Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος τηλεμετρίας και ελέγχου διαρροών για την παρακολούθηση των δικτύων ύδρευσης 12 οικισμών του Δήμου Μύκης
  - Καλλιέργεια πηγής στην περιοχή του Δημαρίου και Μεταφορά νερού για την ενίσχυση δικτύων ύδρευσης Μελιβοίων και Εχίνου
  - Τοπικό Χωρικό Σχέδιο Δήμου Μύκης
  - Κέντρο Κοινότητας Δήμου Μύκης
  - Διευθέτηση χειμάρρων Εχίνου
  - Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων στον οικισμό Κενταύρου
  - Κατασκευή παιδικής χαράς οικισμού Ωραίου

- Μελέτες / έργα που αφορούν στο πρόγραμμα διασυνοριακής Συνεργασίας "Mineral Paths" του ΕΣΠΑ 2014-2020

Αφορά στη δράση "Βελτίωση των υποδομών των πρώην κοινοτικών χώρων στις Θέρμες / πηγές Me doussas / θερμότερης πηγής / ανακαίνιση ανοιχτής πηγής / εκσυγχρονισμός ιατρικού γραφείου"

- Μελέτες και έργα για την ενίσχυση της κοινωνικής υποδομής:

  Ενδεικτικά:
  - Διαμόρφωση πάρκου στον οικισμό άνω Θερμών
  - Μελέτη για την κατασκευή υπαίθριου χώρου αναψυχής στον οικισμό Γλαύκης
  - Μελέτη για τη διαμόρφωση υπάρχοντος οικοπέδου σε χώρο πολλαπλών αθλητικών δραστηριοτήτων στον οικισμό Χρυσό
  - Μελέτη για την κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου στον οικισμό Σμίνθης
  - Δημιουργία υπαίθριου εκπαιδευτικού πάρκου στον οικισμό Μύκης
  - Κατασκευή υπαίθριου χώρου αναψυχής στον οικισμό Δημαρίου
  - Κατασκευή Κυνοκομείου Δήμου Μύκης

- Αναπλάσεις τμημάτων οικισμών

  Ενδεικτικά:
  - Περιοχή παζαριου οικισμού Εχίνου
  - Είσοδος οικισμού Γλαύκης

- Μελέτες και έργα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας

  Ενδεικτικά:
  - Μελέτη έργων διευθέτησης – αντιπλημμυρικής προστασίας οικισμού Σμίνθης
  - Μελέτη έργων διευθέτησης – αντιπλημμυρικής προστασίας οικισμού Μύκης
  - Αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές στη ΔΚ Εχίνου Δήμου Μύκης

- Συντήρηση – επισκευή δημοτικών εγκαταστάσεων κοινωνικών υποδομών (ΚΕΠ, Γήπεδα ποδοσφαίρων, παιδικές χαρές κλπ.)

- Διαμόρφωση χώρων για την εγκατάσταση press-container κι εν γένει χώρων διαχείρισης απορριμμάτων

- Προμήθεια μηχανημάτων

  Ενδεικτικά:
  - Φορτωτής – εκσκαφέας
  - Απορριμματοφόρο
  - Ερπυστριοφόρος εκσκαφέας με λεπίδα προώθησης γαιών

- Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ)

Οι <u>πηγές χρηματοδότησης</u> των ανωτέρω ποικίλουν, μαρτυρώντας το ενδιαφέρον και την ενεργή δραστηριοποίηση του Δήμου στην αναζήτηση σχετικών δυνατοτήτων και τη διεκδίκηση χρηματοδοτήσεων. Συγκεκριμένα καταγράφονται:

- Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020
  - > Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) ΑΜΘ 2014-2020
  - > Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδας – Βουλγαρίας 2014-2020
- Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
- Πρόγραμμα Φιλόδημος (Υπ. Εσωτερικών)
- Πράσινο Ταμείο (Υπ. Περιβάλλοντος)
- Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΣΑΤΑ)
- ΣΑΤΑ Σχολείων
- Ίδιοι Πόροι

Α.5.4 Επίκαιρες πολιτικές βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης

Α.5.4.1 Επισκόπηση Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Κατά το προϊσχύσαν του Ν.4447/2016 σύστημα χωρικού σχεδιασμού (Ν.2508/1997 και Ν.2742/1999), η χωρική διάσταση της βιώσιμης / αειφόρου ανάπτυξης, σε εθνικό επίπεδο εκφράζονταν μέσα από το Γενικό και τα Ειδικά (τομεακά) "Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης". Παρόλο που (ως προγενέστερα) οι προβλέψεις τους έχουν -κατά τεκμήριο- εξειδικευθεί ή και τροποποιηθεί/εκσυγχρονιστεί από το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο ΑΜΘ 2018 (ΦΕΚ 248ΑΑΠ/2018), ακολουθούν σχετικές συνοπτικές αναφορές για λόγους πληρότητας.[179]

❖ <u>Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης</u>

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) εγκρίθηκε το 2008 με την υπ' αριθμ. 6876/4871/12-6-2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128Α/3-7-2008) και εξακολουθεί να αποτελεί τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επί μέρους πολιτικών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη συνοχή και την ανάπτυξη του εθνικού χώρου, με ορίζοντα 15ετίας[180]. Σκοπός του ΓΠΧΣΑΑ είναι ο προσδιορισμός στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου , λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ανάγκη για: α) προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και σφαιρικά ανταγωνιστικής ανάπτυξης, β) κατοχύρωση της παραγωγικής και κοινωνικής συνοχής, γ) διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς στο σύνολο του εθνικού χώρου και στις επί μέρους ενότητές του και δ) ενίσχυση της θέσης της χώρας στο διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Το ΓΠΧΣΑΑ παράλληλα στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας, που θα είναι αποτέλεσμα

[179] Σύμφωνα με τον Ν.4447/2016 (άρθρο 6, παρ.5), τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων, τις οποίες συντονίζουν, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν σε επίπεδο Περιφέρειας, και ενδεχομένως τροποποιούν. Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι όλα τα ισχύοντα Ειδικά (τομεακά) Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού (για τη Βιομηχανία, τις ΑΠΕ κλπ.) είναι προγενέστερα του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018, παρέλκει η ανάγκη εκτεταμένης αναφοράς στις προβλέψεις τους, αφού αυτές -κατά τεκμήριο- έχουν εξειδικευθεί ή και τροποποιηθεί από το (νεώτερο) Περιφερειακό Πλαίσιο.

[180] Πλησιάζοντας στο χρονικό ορίζοντα του Πλαισίου (Ιούνιος 2023) και καθώς εντωμεταξύ έχουν μεταβληθεί οι γενικότερες γεωπολιτικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, αναμένεται σύντομα ο εκσυγχρονισμός των χωροταξικών κατευθύνσεων εθνικού επιπέδου, που βάσει του α.3, του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ 241Α/23-12-2016) προβλέπεται να γίνει με την έγκριση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής..

μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο, παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα.

Το ΓΠΧΣΑΑ περιέχει γενικές κατευθύνσεις για την χωροταξική οργάνωση και την ανάπτυξη της Χώρας, κι ως εκ τούτου δεν έχει πυκνές άμεσες αναφορές στην περιοχή μελέτης. Η πιο χαρακτηριστική αναφορά για την περιοχή του Δήμου Μύκης (η οποία εντάσσεται στο βόρειο άξονα ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας), σχετίζεται με τις οδικές υποδομές. Πιο συγκεκριμένα, δίδεται η κατεύθυνση της πύκνωσης του οδικού δικτύου, με την ανα-βάθμιση των υποδομών και των υπηρεσιών που προσφέρουν οδοί μεταξύ των οποίων η σύνδεση μεταξύ Ξάνθης και Εχίνου. Ακόμη η πρόθεση χωροθέτησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε οργανωμέ-νους υποδοχείς στον άξονα Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης -Αλεξανδρούπολης αποτελεί σημαντική ρύθμιση στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου.

Νέο - Αναβαθμιζόμενο Οδικό Δίκτυο (Απόσπασμα χάρτη)

Πηγή: ΦΕΚ 128Α/3-7-2008

❖ <u>Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία</u>

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΕΠΧΣΑΑ-Β) εγκρίθηκε το 2009 με την υπ' αριθμ. 11508/18-2-2009 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 151ΑΑΠ/13-4-2009). Σκοπός του ΕΠΧΣΑΑ-Β είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του εθνικής σημασίας τομέα της βιομηχανίας, προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ-Β, η ζώνη Καβάλας – Δράμας – Ξάνθης κατά μήκος της Εγνατίας οδού αναγνωρίζεται ως περιοχή εντατικοποίησης. Επισημαίνεται με ποιοτικό τρόπο, στο επίπεδο του νομού Ξάνθης, η ανάγκη σχετικής αύξησης του ποσοστού των υφιστάμενων υποδοχέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων ως «αρκετά υψηλή» και αντίστοιχα απόλυτης στρεμματικής αύξησης ως «μέση». Σημειώνεται ότι δύναται να υπάρξουν περιοχές επέκτασης προς το βόρειο μέτωπο (σε σχέση με την προαναφερθείσα ζώνη), με την ένταξη ελεύθερων ζωνών σε μεγάλους συνοριακούς οργανωμένους υποδοχείς (οι οποίες ενδεχομένως να παρουσιάζουν κάποιο βαθμό αλληλεπίδρασης με

την περιοχή μελέτης). Σχετικά με την μεταποίηση αναφέρεται ότι, στα πλαίσια της ΠΕ Ξάνθης, οι μικρότερης σημασίας εστίες στα βόρεια τμήματα του νομού είναι φρόνιμο να δικτυωθούν με την κυρίως ζώνη ανάπτυξης στο νότιο τμήμα, που διατρέχεται από την Εγνατία οδό.

Αναφορικά με τον -παραδοσιακό για την περιοχή- κλάδο της καπνοβιομηχανίας, αλλά και άλλων αγροτοβιομηχανικών κλάδων, γίνεται η προτροπή για προσπάθεια διαφοροποίησης της βιομηχανικής βάσης, από τη στιγμή που η καπνοπαραγωγή – καπνοβιομηχανία βρίσκεται σε διαρκή πτώση με προοπτική συρρίκνωσης. Οι πιέσεις που ασκούνται στον κλάδο του καπνού (γεωργία-μεταποίηση) επιτάσσουν τη λήψη μέτρων και ανάλογες πολιτικές κατευθύνσεις. Στόχος παράλληλα αποτελεί η στήριξη της βιοτεχνίας στις πιο ορεινές περιοχές, ιδιαίτερα για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (όπως ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση του Δήμου Μύκης).

❖ <u>Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας</u>

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ) εγκρίθηκε το 2008 (ΦΕΚ 2464Β/3-12-2008), διέκρινε τον εθνικό χώρο σε τέσσερις επιμέρους βασικές κατηγορίες και εξ αυτών κατέτασσε την ηπειρωτική χώρα σε Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ) και Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας (ΠΑΚ), με βάση το εν δυνάμει εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό κάθε περιοχής και τα ιδιαίτερα χωροταξικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της. Παράλληλα όρισε περιοχές αποκλεισμού, ζώνες ασυμβατότητας και κριτήρια ένταξης των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο. Τέλος διατύπωσε κριτήρια χωροθέτησης: α) εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ενέργειας από βιομάζα-βιοαέριο, με προσδιορισμό των αποστάσεων από γειτνιάζουσες χρήσεις γης, δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής και β) εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας.

Η έκταση του Δήμου Μύκης δεν εντάσσεται στις ΠΑΠ (όπως και ολόκληρος ο Νομός Ξάνθης), οπότε θεωρείται ως ΠΑΚ, για τις οποίες ορίζεται ότι κατ' αρχήν δε θεωρούνται εξ αρχής αιολικά αποδοτικές και η τυχόν ενεργειακή τους αποδοτικότητα κρίνεται κατά περίπτωση από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

Για το ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ εκπονείται ήδη μελέτη αναθεώρησης και τον Ιούνιο του 2022 ανακοινώθηκε ότι οι σχετικές διαδικασίες προωθούνται με γοργούς ρυθμούς, με στόχο να τεθεί σε ισχύ εντός του πρώτου τετραμήνου του 2023.

❖ Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΕΠΧΣΑΑ-Υ), εγκρίθηκε το 2011 (ΦΕΚ 2505Β/4-11-2011) και τροποποιήθηκε μερικώς με το άρθρο 15 της 30.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου η οποία κυρώθηκε με το άρθρο Δεύτερο του Ν.4366/2016 (ΦΕΚ 18Α/15-2-2016). Το Πλαίσιο αφενός οριοθετεί και διαβαθμίζει υδάτινες περιοχές κατάλληλες για την οργανωμένη ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, αφετέρου προβλέπει χερσαίες υποδομές υποστήριξης (όπως σταθμούς παραγωγής γόνου και εγκαταστάσεις συσκευασίας και παραγωγής μη μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων).

Από το ΕΠΧΣΑΑ-Υ δεν προκύπτει κάποια ειδική κατεύθυνση σχετικά με την περιοχή μελέτης. Την άνοιξη του 2022 προκηρύχθηκε ανοιχτός διαγωνισμός για την αναθεώρηση του Πλαισίου, ο οποίος ματαιώθηκε, λόγω προβλημάτων στα τεύχη του.

❖ Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Το αρχικό Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΕΠΧΣΑΑ-Τ) εγκρίθηκε το 2009 με την υπ' αριθμ. 24208/4-6-2009 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 1138Β/11-6-2009). Στα τέλη του 2013 εγκρίθηκε η τροποποίηση του ΕΠΧΣΑΑ-Τ με την υπ' αριθμ. 67659/9-12-2013 όμοια απόφαση (ΦΕΚ 3155Β/12-12-2013). Δύο χρόνια μετά, με την 3632/2015 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), ακυρώθηκε η τροποποίηση του 2013 (με επίκληση λόγων μη νομιμότητας διαδικασιών), επαναφέροντας σε ισχύ το αρχικό Πλαίσιο (αυτό του 2009). Μεταγενέστερα, με την 519/2017 απόφασή του, το ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο κατήργησε επί της ουσίας και το πρώτο ΕΠΧΣΑΑ-Τ.

Με βάση τα παραπάνω, την παρούσα χρονική στιγμή δεν υπάρχει σε ισχύ κάποιο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό. Από το 2018 έχει εκκινήσει μελέτη για την σύνταξη Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου (ΕΧΠ) για τον Τουρισμό (υπό τη νέα ορολογία του Ν.4447/2016), που όμως δεν έχει μετουσιωθεί σε έγκριση κατευθύνσεων και ρυθμίσεων[181].

[181] Μέχρι την έγκριση νέου πλαισίου εξακολουθεί να είναι δυνατή η ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα, με βάση τις προβλέψεις που τυχόν υπάρχουν σε υφιστάμενα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, καθώς σε υποκείμενους σχεδιασμούς (αρ. πρωτ. οικ 28089/13- 6-2017 έγγραφο ΥΠΕΚΑ).

Για λόγους αναφοράς σημειώνεται ότι από το περιεχόμενο του καταργηθέντος ΕΠΧΣΑΑ-Τ συνάγονταν ότι ο Δήμος Μύκης βρίσκεται μεταξύ περιοχών που κρίνονται κατάλληλες και με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Για όλες τις περιοχές αυτής της κατηγορίας δίνονταν ορισμένες κατευθύνσεις στρατηγικού τύπου, όπως για παράδειγμα η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών και άλλων σημείων χώρου με "μοναδικά" χαρακτηριστικά, η αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού) ή και η δημιουργία δικτύων μονοπατιών και διαδρόμων (πχ «δρόμοι» του καπνού για την περιοχή του δήμου Μύκης) περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης κ.α.

❖ <u>Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης</u>

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης (ΕΠΧΣΑΑ-ΚΚ), εγκρίθηκε το 2001 (ΦΕΚ 1575Β/28-11-2001) και αφενός καθόρισε κριτήρια χωροθέτησης νέων Καταστημάτων Κράτησης, αφετέρου προσδιόρισε τις (τότε) προγραμματικές ανάγκες (με χρονικό ορίζοντα ως το 2016) και την κατανομή αυτών στις περιφέρειες της Χώρας, χωρίς χωρικό προσδιορισμό πιθανών θέσεων. Για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης προέβλεπε τη δημιουργία 1 νέου Γενικού Καταστήματος Κράτησης σε θέση που θα προσδιορίζονταν μελλοντικά.

❖ <u>Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες</u> (μη ολοκληρωμένο)

Σύμφωνα με σχετικά δημοσιεύματα εκπονείται ΕΧΠ για τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες (ΟΠΥ). Είναι η πρώτη φορά που θα εκπονηθεί ανάλογο Χωροταξικό σχέδιο και στόχος του θα είναι να διαμορφώσει ένα πρότυπο χωρικής οργάνωσης του κλάδου, το οποίο θα προωθεί και θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και τον εμπλουτισμό στρατηγικής σημασίας πόρων, θα εναρμονίζεται με τον εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου, θα αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας και θα προσφέρει ασφάλεια δικαίου, σε συνάρτηση με τις υφιστάμενες χρήσεις γης και στη βάση της βιώσιμης ανάπτυξης και της διατήρησης και προστασίας της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Α.5.4.2 Επίκαιρες ευρωπαϊκές πολιτικές[182]

Η βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκεται στον πυρήνα της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή της βασικής πολιτικής επενδύσεων της ΕΕ, που στοχεύει στην αλληλεγγύη μεταξύ των Κρατών-Μελών της, στη σύγκλιση των Περιφερειών μεταξύ τους και στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων και γενικότερα των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών διαφορών τους. Για την αξιοποίηση και κατανομή των διαθέσιμων κονδυλίων καταρτίζονται για κάθε κράτος τα λεγόμενα Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ), που εκφράζουν την εκάστοτε εθνική στρατηγική. Στην Ελλάδα, ολοκληρώνεται στο τέλος αυτού του έτους (2023) το ΕΣΠΑ 2014-2020, ενώ σήμερα βρισκόμαστε στο σημείο της ενεργοποίησης των προγραμμάτων του νέου ΕΣΠΑ, δηλαδή της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτέλεσε βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονταν από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κλήθηκε να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020", στόχος της οποίας ήταν η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Διάδοχο του ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελεί το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης, υπό τη νέα ορολογία) 2021-2027, το οποίο αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια, ενώ έχουν δρομολογηθεί και έκτακτα προγράμματα ανάκαμψης από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19.

[182] Η παρούσα ενότητα βασίζεται κυρίως σε στοιχεία που έχουν αντληθεί από την επίσημη ιστοσελίδα του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 (https://www.espa.gr) με τις αναγκαίες επικαιροποιήσεις, βάσει ιδίας έρευνας.

❖ Πολιτική Συνοχής - Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

Η οικονομική και κοινωνική συνοχή –όπως ορίζεται στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1986 (Συνθήκη της ΕΕ) "*αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση του χάσματος μεταξύ των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών*". Η Συνθήκη της Λισσαβόνας, προσέθεσε μία ακόμα πτυχή στη συνοχή, αναφερόμενη στην "οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή", δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση "*στις αγροτικές περιοχές, τις ζώνες που συντελείται βιομηχανική μετάβαση και τις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές*". Κάτω από αυτό το σκεπτικό, η πολιτική συνοχής πρέπει, πέραν της οικονομικής και κοινωνικής, να προωθεί μια πιο ισορροπημένη και βιώσιμη "χωρική ανάπτυξη" που συνιστά μια έννοια ευρύτερη από αυτήν της περιφερειακής πολιτικής.

Η πολιτική συνοχής συμβάλλει στην επίτευξη πολλών στόχων άλλων πολιτικών της ΕΕ τις οποίες συμπληρώνει (π.χ. εκπαίδευση, απασχόληση, ενέργεια, περιβάλλον, έρευνα και καινοτομία κλπ.) και παρέχει τους απαραίτητους πόρους και το κατάλληλο επενδυτικό πλαίσιο για την υλοποίηση των στόχων της εκάστοτε αναπτυξιακής Στρατηγικής της ΕΕ.

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ο συντονισμός και η συνεκτικότητα μεταξύ της Πολιτικής Συνοχής και των άλλων πολιτικών της ΕΕ που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη, όπως η Αγροτική Ανάπτυξη και η Αλιευτική και Θαλάσσια Πολιτική, ενισχύθηκαν με τον καθορισμό κοινών διατάξεων για τα πέντε Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) [183]. Ο οικείος Κανονισμός Κοινών Διατάξεων (Κανονισμός ΕΕ, Αριθ. 1303/2013) καθόρισε 11 Θεματικούς Στόχους, ώστε να υποστηριχτούν από τα ΕΔΕΤ:

1. Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας.
2. Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών.
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.

[183] Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). (https://ec.europa.eu)

5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων.
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Μέσω των 11 "Θεματικών Στόχων", η πολιτική συνοχής επιδιώκει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020", δηλαδή της αναπτυξιακής στρατηγικής της ΕΕ για την υλοποίηση της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Η αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2014-2020 προβλέπει:

- Επτά (7) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία) που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη Χώρα.
  - Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
  - Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
  - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
  - Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
  - ΕΠ Τεχνική Βοήθεια
  - Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
  - Αλιείας και Θάλασσας
- Δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ισάριθμες διοικητικές Περιφέρειες της Χώρας, που περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας και είναι "πολυτομεακά" (δηλαδή αφορούν περισσότερους από έναν τομέα) και "πολυταμειακά" (δηλαδή αντλούν πόρους από περισσότερα από ένα ταμεία).

❖ Σημαντικό αριθμό προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφική Συνεργασίας (ΕΕΣ), διμερή και πολυμερή, για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και με τρίτες χώρες, μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διασυνοριακές περιοχές, να αξιοποιήσουν τις προοπτικές ανάπτυξης και φυσικά να ενδυναμώσουν τη συνεργασία προς όφελος της αρμονικής πορείας της Ένωσης. Η Ελλάδα συμμετέχει στα εξής:

- Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020
- Ελλάδα – Ιταλία 2014-2020
- Ελλάδα – Κύπρος 2014-2020
- Ελλάδα – Δημοκρατία Βόρειας Μακεδονίας 2014-2020
- Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχουν Περιφέρειες της χώρας, είναι

- Αδριατικής – Ιονίου (διακρατικό)
- MED (διακρατικό)
- MED ENI CBC (διασυνοριακό)
- Black Sea basin ENI CBC (διασυνοριακό)
- INERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
- Balkan Meditteranean (διακρατικό)

Κάθε Πρόγραμμα περιλαμβάνει στρατηγικές προτεραιότητες και ενδεικτικές δράσεις που διαμορφώνουν τη συνεισφορά του στην υλοποίηση των στόχων του ΕΣΠΑ και κατ' επέκταση στην υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για "έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη".

❖ Νέα προγραμματική περίοδος 2021-2027

Οι πολιτικές της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους Στόχους Πολιτικής (ΣΠ):

- ΣΠ1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη, μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού.
- ΣΠ2: Μια πιο πράσινη, χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.

- ΣΠ3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών).
- ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη, μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.
- ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών.

Η εφαρμογή των ανωτέρω σε εθνικό επίπεδο θα πραγματοποιηθεί μέσα από το νέο Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Ιουλίου 2021 και αποτυπώνει τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια, ως εξής:

- ΣΠ1: Για την ελληνική οικονομία κεντρικός στόχος είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν), καθώς και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας.
- ΣΠ2: Οι κύριες επιλογές πολιτικής στον τομέα της ενέργειας αφορούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς, την προώθηση της αυτονομίας με χρήση των ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, τη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση/ψύξη, τη μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και "έξυπνων" ενεργειακών συστημάτων και αποθήκευσης σε τοπικό επίπεδο, την προώθηση πρακτικών αλιείας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- ΣΠ3: Στοχεύοντας στον οικονομικό/ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.
- ΣΠ4: Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.
- ΣΠ5: Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα

πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα Προγράμματα.

Επιπλέον τέθηκε και ένας Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, δηλαδή η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, που εδράζεται, σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία – βιομηχανία - εμπόριο και τεχνολογία - εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις / επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Η αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 περιλαμβάνει:

- Επτά (7) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία) που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη Χώρα.
  - Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
- Εννέα (9) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (έναντι επτά του προηγούμενου ΕΣΠΑ) που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη Χώρα. Οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με το παλαιότερο Σύμφωνο αφορούν την απάλειψη του Προγράμματος για την Αγροτική Ανάπτυξη, την ύπαρξη διακριτών Προγραμμάτων για τις Μεταφορές και το Περιβάλλον / Κλιματική Αλλαγή αντίστοιχα (αντί ενός ενιαίου προηγουμένως) και τη συγκρότηση Προγραμμάτων για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, την Πολιτική Προστασία και τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση. Συγκεκριμένα:
  - Ανταγωνιστικότητα
  - Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή
  - Ψηφιακός Μετασχηματισμός
  - Μεταφορές
  - Πολιτική Προστασία
  - Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή
  - Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση
  - Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων
  - Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα
- Δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ισάριθμες διοικητικές Περιφέρειες της Χώρας, όπως και στο προηγηθέν ΕΣΠΑ 2014-2020.

- Έξι (6) Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας στα οποία μετέχει η Ελλάδα, εκ των οποίων τα πέντε αφορούν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή συνεργασία και ένα αφορά διακρατική συνεργασία. Συγκεκριμένα:
  - Ελλάδα - Ιταλία
  - Ελλάδα - Αλβανία
  - Ελλάδα - Κύπρος
  - Ελλάδα - Βόρεια Μακεδονία
  - Ελλάδα - Βουλγαρία και
  - Βαλκάνια - Μεσόγειος

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της χώρας, συμπληρώνεται με την υλοποίηση παρεμβάσεων, των οποίων η χρηματοδοτική στήριξη εξασφαλίζεται μέσω των πόρων που θα διατεθούν στο πλαίσιο της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) 2023-2027, η οποία εγκρίθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 2021 και τέθηκε σε εφαρμογή στις 1 Ιανουαρίου 2023. Οι 10 στόχοι της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής που έχουν καθοριστεί σε επίπεδο ΕΕ αφορούν:

- την εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος για τους γεωργούς,
- την αύξηση της ανταγωνιστικότητας,
- την εξισορρόπηση της ισχύος στην αλυσίδα τροφίμων,
- τη δράση για την κλιματική αλλαγή,
- την προστασία του περιβάλλοντος,
- τη διατήρηση των τοπίων και της βιοποικιλότητας,
- την ενθάρρυνση της ανανέωσης των γενεών,
- την τόνωση των αγροτικών περιοχών,
- την προστασία της υγείας και της ποιότητας των τροφίμων και
- την ενίσχυση των γνώσεων και της καινοτομίας.

Η πραγματοποίηση των ανωτέρω στόχων θα γίνει μέσω Στρατηγικών Σχεδίων Κοινής Γεωργικής Πολιτικής για κάθε χώρα της ΕΕ. Το σχετικό Σχέδιο για την Ελλάδα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Νοεμβρίου 2022 και αποσκοπεί στη βελτίωση της βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής γεωργίας, επιδίωξη που θα επιτευχθεί μέσω της παροχής βοήθειας στοχευμένης εισοδηματικής στήριξης και πρόσθετης αναδιανεμητικής ενίσχυσης. Το ελληνικό σχέδιο αποσκοπεί επίσης στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της γεωργίας και στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων[184].

[184] Στοιχεία από την ιστοσελίδα: https://greece.representation.ec.europa.eu/news/koini-georgiki-politiki-egkrithike-stratigiko-shedio-tis-elladas-me-134-dis-eyro-gia-tin-pentaetia-2022-11-21_el.

❖ Πρόγραμμα ανάκαμψης από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και για την ώθηση της ευρωπαϊκής οικονομίας οι Αρχηγοί των Κρατών-Μελών και πρόσφατα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν στις 21 Ιουλίου 2020, με βάση τη σχετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε ένα σημαντικότατο Πακέτο Ανάκαμψης για την περίοδο 2021-2027, το οποίο συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) με το νέο μέσο ανάκαμψης "Next Generation EU". Η κεντρική ιδέα του Ευρωπαϊκού πακέτου ανάκαμψης βασίζεται σε τέσσερις στόχους πολιτικής:

1. Προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.
2. Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας.
3. Μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης.
4. Υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του νέου εργαλείου "Next Generation EU" θα εξασφαλίσει κεφάλαια για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να χρηματοδοτηθεί η προσπάθεια ανάκαμψης και προκειμένου να παράσχει στην ΕΕ τα μέσα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχει δημιουργήσει η πανδημία COVID-19. Κάτι τέτοιο θα επιτρέψει τη μεταφορά νέων αυξημένων πόρων σε προγράμματα όπως ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το REACT-EU, το πρόγραμμα Horizon Europe, το InvestEU, το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, το RescEU κ.α.

Ειδικά ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF) συστάθηκε για την αντιμετώπιση της υγειονομικής / οικονομικής κρίσης και τη στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία μέσω της προώθησης μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σε ανάλογες τεχνολογίες, με διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ένωσης. Για την υλοποίηση, τα Κράτη-Μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναλύοντας τις προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή. Το τελικό ελληνικό σχέδιο με τίτλο "Ελλάδα 2.0" υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 2021 και αρθρώνεται σε τέσσερις πυλώνες: α) Πράσινη Μετάβαση, β) Ψηφιακή Μετάβαση, γ) Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή και δ) Ιδιωτικές Επενδύσεις και Μετασχηματισμός της Οικονομίας που συνοψίζουν 19 Άξονες [185].

[185] Στοιχεία από την ιστοσελίδα https://greece20.gov.gr/pylwnes-aksones/.

Συμπληρωματικά με το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το REACT-EU (Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe) αφορά πιο βραχυπρόθεσμες δράσεις αντιμετώπισης της κρίσης σε τομείς που χαρακτηρίζονται καίριας σημασίας για να τεθούν οι βάσεις μιας υγιούς ανάκαμψης (δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πράσινη συμφωνία, ψηφιακή μετάβαση). Αντίστοιχα, το πρόγραμμα Horizon Europe έχει ως αντικείμενο την χρηματοδότηση δράσεων έρευνας και καινοτομίας, το πρόγραμμα InvestEU υποστηρίζει βιώσιμες επενδύσεις / καινοτόμες δράσεις / νέες θέσεις εργασίας και ο μηχανισμός RescEU αφορά σε δράσεις προστασίας των πολιτών της ΕΕ από φυσικές καταστροφές και στη διαχείριση αναδυόμενων κινδύνων.

❖ Κύριες εθνικές αναπτυξιακές στρατηγικές

Για την εκπόνηση του νέου Σχεδίου Ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία, από τον Ιανουάριο του 2020, συγκροτήθηκε ανεξάρτητη Επιτροπή και σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση που παρουσιάστηκε τον Ιούλιο του 2020 και την τελική που απεστάλη τον Νοέμβριο του 2020 οι οικονομικές και πολιτικές προτεραιότητες της χώρας προβλέπεται να είναι:

- αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ,
- ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και η μείωση της παραοικονομίας,
- επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση,
- αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων,
- προώθηση της τεχνολογίας αιχμής, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης,
- επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων,
- υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών,
- ενίσχυση της βασικής έρευνας μέσω της άρσης αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια,
- κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας,
- ριζική αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους,
- συνέχιση και εμβάθυνση της ψηφιακής μεταρρύθμισης στη δημόσια διοίκηση,
- εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες,
- αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας με προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση,
- ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων,
- στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με άμβλυνση του κόστους μετάβασης και στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση.

Παράλληλα με την επεξεργασία του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία ολοκληρώθηκε και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την περίοδο 2021-2025. Το ΕΠΑ θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Τα διαλαμβανόμενα στο ΕΠΑ επίσης επηρεάζουν το σχεδιασμό ΕΣΠΑ και Προγραμμάτων επιδιώκοντας την ανάπτυξη συνεργιών και συμπληρωματικοτήτων. Το ΕΠΑ διαρθρώνεται σε 20 Τομεακά Προγράμματα (ανά φορέα πολιτικής), 13 Περιφερειακά Προγράμματα (ένα ανά διοικητική Περιφέρεια) καθώς και ένα Ειδικό Πρόγραμμα Φυσικών Καταστροφών.

Α.6 - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ

Α.6.1 Αναπτυξιακές δυνατότητες και προοπτικές

Α.6.1.1 Αξιολόγηση θέσης και ρόλου ΟΤΑ και αντίστοιχων κατευθύνσεων υπερκείμενου σχεδιασμού

Ο ρόλος της περιοχής μελέτης στο ευρύτερο χωρικό σύστημα μπορεί να μην είναι πολυσχιδής, αλλά είναι ιδιαίτερος δεδομένου ότι:

Σε εθνικό επίπεδο

- Αποτελεί δευτερεύουσα είσοδο από βορρά τόσο για την Περιφέρεια όσο και για τη Χώρα, αλλά και πεδίο διασυνοριακής συνεργασίας, με τη γείτονα Χώρα της Βουλγαρίας.
- Από Γεωπολιτική άποψη μαζί με την όμορη προς τα ανατολικά, ανάλογων χαρακτηριστικών, περιοχή του Νομού Ροδόπης, συνιστά στοιχείο "στήριξης" και "διασφάλισης βάθους" του διαδρόμου σύνδεσης Ανατολής-Δύσης, που υλοποιεί η λωρίδα της παράκτιας Θρακικής πεδιάδας.

Σε περιφερειακό επίπεδο

- Αποτελεί πεδίο άσκησης πρωτογενούς παραγωγής με περιθώρια:
  - διεύρυνσης (π.χ. εισαγωγή νέων και πιο αποδοτικών καλλιεργειών)
  - έντασης (περαιτέρω οργανωμένη άσκηση ήδη υφιστάμενων δραστηριοτήτων όπως η υλοτομία, η ποτάμια υδατοκαλλιέργεια κλπ.)
  - πιστοποίησης ποιότητας (λόγω του παραδοσιακού και μη μηχανοποιημένου τρόπου παραγωγής)
- Αποτελεί εν δυνάμει πόλο διεύρυνσης του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας (και κατ' επέκτασης της Χώρας) στους τομείς του εναλλακτικού τουρισμού (ιαματικού, φυσιολατρικού, περιπατητικού, πολιτιστικού, αγροτουριστικού κλπ.) για τη στήριξη των οποίων διαθέτει ισχυρό (και ουσιαστικά άθικτο) δυναμικό.

Παράλληλα, τελεί σε σχέση ισχυρής εξάρτησης με την έδρα της περιφερειακής ενότητας Ξάνθης και λόγω άμεσης γειτνίασης, επωφελείται ή υφίσταται (κατά περίπτωση) το αποτέλεσμα των επιλογών για πολιτικές και κατευθύνσεις, που αφορούν την πόλη και την περιοχή της. Επίσης ως καλύπτουσα τμήμα (δυτική απόληξη) της ευρύτερης περιοχής του ορεινού όγκου της Ροδόπης με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ομοίως επωφελείται ή υφίσταται το αποτέλεσμα των επιλογών για αντίστοιχα στοχευμένες πολιτικές και κατευθύνσεις. Τέλος, αποτελεί πεδίο συνάντησης αμοιβαίας γνωριμίας και αλληλοκατανόησης πολιτισμών.

Από την επισκόπηση του ΠΧΠ-ΑΜΘ 2018 (κεφάλαιο Α.5.3.2) και τις κατευθύνσεις του για την περιοχή μελέτης σταχυολογούνται τα εξής:

- Ο Δήμος Μύκης εντοπίζεται μεταξύ των χωρικών ενοτήτων στις οποίες προωθείται η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας. Πιο συγκεκριμένα, ενισχύεται η εκτατική κτηνοτροφία, η προώθηση της καθετοποίησης της παραγωγής, η ολοκληρωμένη διαχείριση των βοσκοτόπων, η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών πιέσεων από τα απόβλητα των εγκαταστάσεων και ο καθορισμός περιοχών στοχευμένης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας με τη δημιουργία ή τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων μεταποίησης.
- Στα πλαίσια του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ) - στο οποίο ο Δήμος Μύκης αναγνωρίζεται ως μία από τις τρεις βασικές χωρικές υποενότητες βάσει παραγωγικών δυνατοτήτων, της έντασης της κατοίκησης και των προσβάσεων προς τον ορεινό όγκο - προωθείται η δημιουργία αξιόπιστης οικοτουριστικής διαδρομής μεταξύ των περιοχών των Ποταμών και των Φραγμάτων του Νέστου μέσω κυρίως της αναβάθμισης υφιστάμενων δρόμων και των κάθετων αξόνων.
- Στο πλαίσιο της βέλτιστης συναρμογής του αναπτυξιακού προτύπου με τις διοικητικές ενότητες της Περιφέρειας, καθορίζονται επιμέρους αναπτυξιακές ενότητες (Αν.Ε.) με στόχο την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων για την εξισορρόπηση των ανισοτήτων. Συγκεκριμένα στον Δήμο Μύκης καθορίζεται ως επιμέρους ζώνη λόγω της ιδιαιτερότητας της ορεινής κατοίκησης (πυκνό δίκτυο κατοικημένων ορεινών οικισμών), της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας των κατοίκων (Έλληνες μουσουλμάνοι πομακικής καταγωγής) και του χαρακτηριστικού φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Πρόκειται για ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει και περιοχές συνδυασμένης οικοανάπτυξης. Ως κέντρο της ζώνης ορίζεται το τρίπολο των οικισμών Εχίνος – Κένταυρος – Σμίνθη (έδρα του δήμου) το οποίο ορίζεται στο σύνολό του ως δίκτυο οικισμών 6ου ενισχυμένου επιπέδου και τοπικό αναπτυξιακό κέντρο. Οι οικισμοί Άνω Θέρμες και Μύκη ορίζονται ως δευτερεύοντα τοπικά κέντρα.

Άμεσες σχέσεις διοικητικής και λειτουργικής εξάρτησης της αναπτυξιακής ενότητας αναγνωρίζονται με την πόλη της Ξάνθης.

- Στην περιοχή όπου έχει καθοριστεί η ζώνη του ορεινού όγκου Ροδόπης (Ορεινοί οικισμοί Ροδόπης- Τοπίο Περιφερειακής αξίας) και αλληλεπιδρά με τον δήμο Μύκης, προωθείται η ενιαίος τρόπος ρύθμισης προκειμένου να επιλυθούν τα υφιστάμενα προβλήματα συγκρούσεων χρήσεων γης. Το ορεινό αγροτικό τοπίο της περιοχής αναγνωρίζεται ως «Υψηλής Φυσικής Αξίας». Επιπλέον προτείνεται η σύνδεση με γειτονικά τοπία σε δίκτυο διαδρομών οικοτουριστικού ενδιαφέροντος, καθώς και η συστηματική εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης Οροσειράς Ροδόπης (ΟΠΒΑΡ).
- Καθορίζεται Περιοχή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) στην περιοχή του Δήμου Μύκης ορεινής Ροδόπης. Στόχος αποτελεί η διατήρηση του ορεινού πληθυσμού, η ανάδειξη της μοναδικής της ταυτότητας και η αξιοποίηση των παραγωγικών της δυνατοτήτων στην κατεύθυνση της οικοανάπτυξης. Για τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη επιμέρους περιοχών, μπορούν να καταρτιστούν Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΕΧΣ). Παρακάτω συνοψίζονται αντιπροσωπευτικές ρυθμίσεις και δράσεις:
  - Ρυθμίσεις χρήσεων γης και μελέτες προστασίας τοπίου κατά μήκος του κάθετου άξονα Ξάνθης - Εχίνου - ελληνοβουλγαρικών συνόρων.
  - Πολεοδομικές ρυθμίσεις στις οικιστικές ζώνες και ιδιαίτερα στους οικισμούς άνω των 2000 κατοίκων. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι απαραίτητες οριοθετήσεις οικισμών.
  - Μελέτες αναγνώρισης και ανάδειξης παραδοσιακών μορφολογικών προτύπων.
  - Σχέδια διαχείρισης κτηνοτροφίας.
  - Επιλογή ορεινών οικισμών ως τοπικών κέντρων οικοανάπτυξης και δημιουργία καταλυμάτων με προτίμηση στην αξιοποίηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων.
  - Έργα που αφορούν στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της διασύνδεσης των τοπικών κέντρων οικοανάπτυξης και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
  - Έργα που αφορούν στη βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών οικοτουρισμού και ιαματικού τουρισμού.
  - Δικτύωση στην προτεινόμενη διαδρομή του "δρόμου του καπνού". Ενίσχυση του παραδοσιακού τύπου καλλιέργειας, προστασία του αγροτικού τοπίου, σε συνδυασμό με την πιστοποίηση του καπνού ανατολικού τύπου ("μπασμάς").
  - Έργα που αφορούν στη βελτίωση των κοινωνικών και αστικών υποδομών και των υπηρεσιών του τριπόλου Σμίνθη - Εχίνος - Κένταυρος.

Α.6.1.2 Αξιολόγηση ενδογενούς ανάπτυξης: ανθρώπινο και παραγωγικό δυναμικό, απασχόληση

Η περιοχή μελέτης, αν και βρίσκεται εξολοκλήρου σε ορεινό έδαφος, διαφοροποιείται από έναν τυπικό ορεινό δήμο της χώρας εξαιτίας των ειδικών χαρακτηριστικών που παρουσιάζει. Τα κυριότερα εξ αυτών είναι η διατήρηση έως τα μέσα της δεκαετίας του 2000 ενός καθεστώτος περιορισμού των μετακινήσεων καθώς και η ύπαρξη των πολιτισμικών, γλωσσικών και θρησκευτικών ιδιαιτεροτήτων του τοπικού πληθυσμού ο οποίος, αν και αρκετά νεανικός, υποφέρει από χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Ο συνδυασμός των ανωτέρω παραγόντων με τη γεωγραφική απομόνωση της περιοχής έχει διατηρήσει τον πρωτογενή τομέα ως κυρίαρχο στην οικονομική δραστηριότητα, παρά το ότι η σημασία του μειώνεται σταδιακά. Ο δευτερογενής τομέας έχει πολύ μικρότερη παρουσία και παρουσιάζει στασιμότητα ενώ ο τριτογενής, αν και βρίσκεται σε ανοδική τροχιά, εμφανίζει περιορισμένη συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία.

Μεταβολές πληθυσμού - τάσεις

- Ο πληθυσμός του Δήμου παρουσιάζει διαχρονικά μικρής έκτασης αλλά σταθερή μείωση η οποία τείνει να γίνει πιο έντονη μετά το 2011, με αποτέλεσμα την περαιτέρω επιδείνωσης της ήδη χαμηλής πυκνότητας κατοίκησής του.
- Οι περισσότεροι οικισμοί είναι μικρού έως πολύ μικρού μεγέθους (μικρότεροι των 1.000 κατοίκων) με τον μεγαλύτερο να καταγράφει λιγότερα από 3.000 άτομα.
- Οι κάτοικοι συγκεντρώνονται όλο και περισσότερο στη Δ.Ε. Μύκης όπου ανήκουν οι περισσότεροι οικισμοί με τις κυριότερες αστικές εξυπηρετήσεις και την μικρότερη απόσταση από το αστικό κέντρο της Ξάνθης, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές εμφανίζουν σταθερή απώλεια πληθυσμιακού δυναμικού.
- Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ανήκει στις μικρές και τις μέσες ηλικίες οι οποίες τείνουν να συσσωρεύονται στους μεγαλύτερους οικισμούς της Δ.Ε. Μύκης, αν και αυξάνεται σταθερά ο αριθμός των ηλικιωμένων οι οποίοι στις πιο απομακρυσμένες περιοχές του Δήμου αποτελούν την πλειονότητα.
- Εκτιμάται ότι έως το έτος 2038 η Δ.Ε. Μύκης θα συγκεντρώνει άνω του 85% του συνολικού πληθυσμού με τη Δ.Ε. Κοτύλης να περιορίζεται σε ποσοστό περίπου 11%, ενώ στις Δ.Ε. Θερμών και Σατρών θα διαβιεί αθροιστικά λιγότερο από το 2,5%.

Νοικοκυριά

- Χαρακτηριστικό του τοπικού πληθυσμού είναι η ύπαρξη μεγάλου αριθμού πολυμελών νοικοκυριών (άνω των τεσσάρων μελών), απόρροια των τοπικών παραδόσεων και του χαμηλού διαθέσιμου εισοδήματος που οδηγούν στη διαμονή ατόμων από διαδοχικές γενιές στην ίδια κατοικία.

Μορφωτικό επίπεδο

- Ο πληθυσμός του Δήμου υποφέρει από χαμηλό επίπεδο μόρφωσης το οποίο βελτιώνεται μεν αλλά με βραδύ ρυθμό, καθώς σε ποσοστό άνω του 80% αποτελείται από άτομα που είτε έχουν τελειώσει μόνο την Υποχρεωτική εκπαίδευση είτε ανήκουν στους αναλφάβητους.

Μετανάστευση και εποχιακός πληθυσμός

- Εντός του Δήμου καταγράφεται μετακίνηση των κατοίκων από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές προς τους μεγαλύτερους οικισμούς της Δ.Ε. Μύκης.
- Παράλληλα, η άρση των περιορισμών στις μετακινήσεις εκτός Δήμου από το 1995 αλλά και η εκδήλωση της οικονομικής κρίσης το 2010 συνέβαλλαν στη μετανάστευση αριθμού ατόμων σε άλλες περιοχές προς αναζήτηση εργασίας, κυρίως στο εξωτερικό.

Απασχόληση – επαγγέλματα

- Η ανεργία πλήττει σημαντικό τμήμα του πληθυσμού καθώς ο αριθμός των ατόμων που δε βρίσκουν εργασία έχει τριπλασιαστεί μεταξύ 2001 και 2011 και αυτός των απασχολούμενων έχει μειωθεί σημαντικά με ταυτόχρονη σημαντική αύξηση των οικονομικά μη ενεργών.
- Η πλειοψηφία των εργαζομένων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, αν και ο αριθμός τους έχει έντονη καθοδική τάση. Αντίστοιχη πτώση καταγράφεται και στον δευτερογενή ενώ αυξάνονται οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα ο οποίος ωστόσο έχει τη μικρότερη συμβολή στην παραγωγική διαδικασία.
- Η πλειοψηφία των κατοίκων απασχολείται στη γεωργία και κτηνοτροφία, σημαντικός αριθμός εργάζεται στη μεταποίηση και τις κατασκευές, ενώ οι εργαζόμενοι στον τριτογενή ασχολούνται κυρίως με το εμπόριο.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός απασχολούμενων είτε αυτοαπασχολείται είτε προσφέρει μισθωτή εργασία. Το ποσοστό των εργοδοτών παραμένει χαμηλό ενώ έχει περιοριστεί κατακόρυφα και ο αριθμός όσων εργάζονται στην οικογενειακή επιχείρηση.

Η αξιολόγηση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου καταδεικνύει πως ο τοπικός πληθυσμός βρίσκεται διεσπαρμένος σε μεγάλο αριθμό οικισμών οι οποίοι περιορίζονται στην καλύτερη περίπτωση σε λίγες χιλιάδες κατοίκων. Η αναζήτηση εργασίας και καλύτερων αστικών εξυπηρετήσεων διατηρεί ένα συνεχές ρεύμα μετακίνησης των κατοίκων από τους πιο απομακρυσμένους οικισμούς προς αυτούς που βρίσκονται στο νότιο τμήμα οι οποίοι έχουν και το πλεονέκτημα της εγγύτητας με τις πεδινές περιοχές και το αστικό κέντρο της Ξάνθης. Έτσι, διαφαίνεται πως η Δ.Ε. Μύκης θα συγκεντρώσει σταδιακά τη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού του Δήμου, με τις υπόλοιπες περιοχές να διατηρούν πολύ χαμηλό αριθμητικά και γερασμένο ηλικιακά ανθρώπινο δυναμικό.

Ο τοπικός πληθυσμός, αν και αποτελούμενος κατά κύριο λόγο από άτομα μικρών και μεσαίων ηλικιών, δεν έχει γίνει δυνατό να συμβάλλει στην αναπτυξιακή πορεία του Δήμου, με βασικό αίτιο το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια τη διατήρηση ενός απαρχαιωμένου οικονομικού μοντέλου που βασίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα χωρίς χρήση σύγχρονων παραγωγικών διαδικασιών. Αν και η σημασία του πρωτογενούς μειώνεται σταδιακά, αυτό οφείλεται κατά βάση στη συρρίκνωση του απασχολούμενου προσωπικού και λιγότερο στη μετακίνηση εργαζομένων στους άλλους παραγωγικούς τομείς. Ειδικά ο τριτογενής, αν και αναπτυσσόμενος, είναι αυτός που κυρίως πλήττεται από την έλλειψη εργατικού δυναμικού επαρκούς μορφωτικού επιπέδου, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την τουριστική δραστηριότητα η οποία παραμένει πολύ περιορισμένη.

Δεδομένου ότι τα άτομα νεότερων ηλικιών δεν επιθυμούν την ενασχόληση με τις αγροτικές δραστηριότητες και χωρίς να υπάρχουν ευοίωνες προοπτικές απασχόλησης στους άλλους δύο παραγωγικούς τομείς, η μετανάστευσή τους αποτελεί συχνά τη μοναδική επιλογή. Η μετακίνηση προς εύρεση εργασίας αφορά συνήθως απασχόληση στον δευτερογενή τομέα (μεταποίηση και κατασκευές) σε παραγωγικές μονάδες και επιχειρήσεις ως επί το πλείστον του εξωτερικού. Σε μεγάλο βαθμό το φαινόμενο είναι εποχιακό, καθώς οι απασχολούμενοι επανέρχονται στον τόπο καταγωγής τους κατά τη θερινή περίοδο. Παράλληλα, μετακινήσεις νεότερων ηλικιακά ατόμων για λόγους σπουδών στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση γίνονται ενίοτε και προς τη γειτονική Τουρκία, γεγονός που ενδέχεται να δυσχεραίνει, λόγω της διακοπής της επαφής με την ελληνική γλώσσα, την αξιοποίηση του εν λόγω ανθρώπινου δυναμικού μετά την επιστροφή του.

Α.6.1.3 Αξιολόγηση κλαδικών εξειδικεύσεων και τουριστικού δυναμικού, για τουριστικά αναπτυγμένους ΟΤΑ

Ο Δήμος Μύκης αποτελεί έναν κατεξοχήν αγροτικό δήμο, με τον πρωτογενή τομέα να αποτελεί μακράν τη σημαντικότερη μορφή οικονομικής δραστηριότητας. Οι κυρίαρχες μορφές απασχόλησης είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία, ενώ σημαντική είναι και η εκμετάλλευση των εκτεταμένων δασικών εκτάσεων. Ο δευτερογενής τομέας περιορίζεται σε λίγες μεταποιητικές μονάδες που αξιοποιούν την τοπική παραγωγή. Ο τριτογενής παρουσιάζει τη μικρότερη συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία με την τουριστική δραστηριότητα να παραμένει πολύ περιορισμένη.

Πρωτογενής τομέας

(βλ. και ενότητα Α3.3 – Οργάνωση υπαίθρου – Αγροτικός χώρος – Υπαίθρια αναψυχή)

Γεωργία

- Η μεγάλη πλειοψηφία των γεωργικών εκτάσεων είναι αφιερωμένη στην καλλιέργεια καπνού η οποία αποτελεί παραδοσιακή ενασχόληση για τους κατοίκους του Δήμου, αν και μετά το 2000 και την εφαρμογή της ΚΑΠ η δραστηριότητα έχει λάβει πτωτική πορεία.
- Μέρος της αγροτικής γης αφιερώνεται στην καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών και πατάτας, ενώ αυξάνονται σταδιακά οι δενδρώδεις καλλιέργειες.
- Το έντονο ορεινό ανάγλυφο περιορίζει σημαντικά τις διαθέσιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από μικρό μέγεθος, μεγάλη κλίση, έντονη χωρική διασπορά και δυσκολία πρόσβασης από αγροτικά μηχανήματα.
- Η συνολική έκταση της διαθέσιμης γεωργικής γης μειώνεται σταδιακά εξαιτίας παραγόντων όπως η εγκατάλειψη των καλλιεργειών λόγω στροφής των νέων σε άλλα επαγγέλματα ή τη μετανάστευση, η μη απόδοση επαρκούς εισοδήματος και η διάβρωση του εδάφους.

Κτηνοτροφία

- Η κτηνοτροφική δραστηριότητα είναι αρκετά εκτεταμένη περιλαμβάνοντας άνω των 30.000 αιγοπροβάτων και 4.000 βοοειδών, αν και οι αριθμοί των εκτρεφόμενων ζώων έχουν μειωθεί σημαντικά σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.
- Καταγράφεται επίσης αξιόλογη παρουσία ιπποειδών που χρησιμοποιούνται σε περιοχές με δυσκολία πρόσβασης.
- Σταβλικές εγκαταστάσεις υπάρχουν σε όλη την έκταση του Δήμου, κυρίως πλησίον οικισμών και οδικών αξόνων αλλά και σε απομακρυσμένες θέσεις.

- Το κυρίαρχο παραγόμενο προϊόν είναι το γάλα αιγοπροβάτων, με την παραγωγή κρέατος να κυμαίνεται σε πολύ περιορισμένα επίπεδα.
- Οι σημαντικοί αριθμοί των εκτρεφόμενων ζώων, η βόσκηση σε όλη την έκταση του Δήμου και η ανυπαρξία σχεδιασμού και περιορισμών στην άσκηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον την περιοχής.

Δασοκομία

- Οι εκτεταμένες δασικές εκτάσεις ευνοούν τη δασοκομική δραστηριότητα η οποία ασκείται από 4 Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.), κυρίως στο βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης.
- Η παραγωγή ξυλείας, πέραν την εμπορικής εκμετάλλευσης, κατευθύνεται σε σημαντικό βαθμό στην κάλυψη των αναγκών του κατοίκων του Δήμου για θέρμανση και παραγωγή ενέργειας.

Αλιεία

- Η αλιεία ασκείται αποκλειστικά σε ερασιτεχνική βάση, με εξαίρεση την παρουσία μιας μονάδας εκτροφής πέστροφας.

<u>Δευτερογενής τομέας</u>

(βλ. και ενότητα Α3.2.1 – Καταγραφή περιοχών ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Δευτερογενή και Τριτογενή κάθε τύπου θεσμοθετημένων σε διαδικασία θεσμοθέτησης ή μη)

- Ο αριθμός των μονάδων του δευτερογενούς τομέα περιορίζεται σε μερικές δεκάδες με κύριο προσανατολισμό την παραγωγή τροφίμων, ξυλείας και προϊόντων αλουμινίου και μετάλλου, ενώ δεν υφίσταται εξορυκτική δραστηριότητα.
- Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι υφιστάμενες μονάδες εντοπίζονται εντός ή πλησίον οικισμών και οδικών αξόνων της Δ.Ε. Μύκης.
- Το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων λειτουργούν ως εργαστήρια, διαθέτοντας περιορισμένο μηχανολογικό εξοπλισμό και μικρές παραγωγικές δυνατότητες.
- Το υφιστάμενο σφαγείο που κατασκευάστηκε για την οργανωμένη παραγωγή κρέατος αιγοπροβάτων και βοοειδών από την κτηνοτροφική δραστηριότητα, αν και έχει λάβει τις απαραίτητες άδειες, παραμένει ανενεργό.
- Η οικοδομική δραστηριότητα κατά την προηγούμενη δεκαετία υπήρξε μικρής έκτασης και επικεντρωμένη σχεδόν εξολοκλήρου στους μεγαλύτερους οικισμούς της Δ.Ε. Μύκης.

Τριτογενής τομέας

- Ο τριτογενής τομέας έχει μικρή παρουσία στην περιοχή μελέτης περιλαμβάνοντας δημόσιες υπηρεσίες, ιδιωτικές επιχειρήσεις και λίγες επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου.
- Οι δημόσιες υπηρεσίες καλύπτουν τις βασικές ανάγκες του πληθυσμού στους τομείς της περίθαλψης, της πρόνοιας, της εκπαίδευσης, της ασφάλειας, της διοίκησης με έδρα τους μεγαλύτερους οικισμούς.
- Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις ανήκουν κατά κύριο λόγο στους κλάδους του εμπορίου και της εστίασης και είναι προσανατολισμένες στην κάλυψη των τοπικών αναγκών, εντοπίζονται δε οι περισσότερες εντός των οικισμών της Δ.Ε. Μύκης.

Τουρισμός

- Η τουριστική δραστηριότητα παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με μικρό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων και διαθέσιμων κλινών.
- Επίκεντρο των τουριστικών δράσεων αποτελεί ο οικισμός των Ιαματικών Πηγών όπου υπάρχουν πηγές ζεστού νερού που αξιοποιούνται για λουτροθεραπεία και ποσιθεραπεία.
- Το πλούσιο φυσικό και ιδιαίτερο πολιτιστικό-θρησκευτικό περιβάλλον του Δήμου προσελκύουν αριθμό επισκεπτών για δράσεις οικοτουρισμού και θρησκευτικού τουρισμού, η παραμονή των οποίων ωστόσο είναι συνήθως μικρής διάρκειας.

Οι κλάδοι της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας αποτελούν το στυλοβάτη της παραγωγικής διαδικασίας στο Δήμο Μύκης. Ωστόσο, η άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων (κύρια των δύο πρώτων) γίνεται ανοργάνωτα και χωρίς κανόνες ή περιορισμούς, απόρροια και της έλλειψης οποιασδήποτε μορφής σχεδιασμού του φυσικού χώρου αλλά και επαρκών υποδομών (οδικοί άξονες, δίκτυα άρδευσης κ.α.). Έτσι, η γεωργία είναι σε σημαντικό βαθμό ανεπαρκής σε απόδοση με όρους εισοδήματος ενώ η κτηνοτροφία καθίσταται βλαπτική για το φυσικό περιβάλλον και οχλούσα λόγω της συχνής εγγύτητάς της με τους υφιστάμενους οικισμούς, η δε δασοκομία αποτελεί βασικό χρήση των διατηρούμενων ιπποειδών εξαιτίας του ανεπαρκούς οδικού δικτύου. Η μείωση της διαθέσιμης γεωργικής γης και του ζωικού κεφαλαίου, χωρίς ταυτόχρονη αξιόλογη ανάπτυξη του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, είναι σαφείς ενδείξεις αδυναμίας μετασχηματισμού της οικονομικής δραστηριότητας προς πιο σύγχρονες και αποδοτικές μορφές και μεθόδους παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη μη εκμετάλλευση του υφιστάμενου σφαγείου. Η μακροχρόνια ενασχόληση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού με τη γεωργία και την κτηνοτροφία επιβάλλει

ωστόσο τη διατήρηση της τοπικής εξειδίκευσης, η οποία μπορεί να συμβάλλει στην παραγωγή υψηλής ποιότητας αγροτικών προϊόντων.

Οι περισσότερες μονάδες του δευτερογενούς τομέα χαρακτηρίζονται από περιορισμένο μέγεθος, στοιχειώδη μηχανολογικό εξοπλισμό και μικρή παραγωγική δυνατότητα, όντας προσανατολισμένες στην κάλυψη των τοπικών αναγκών. Η ίδρυση μεγαλύτερων μονάδων με καλύτερες προοπτικές βιωσιμότητας για την επεξεργασία των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα θα είναι πρόκληση λόγω του ορεινού ανάγλυφου και των λιγοστών κατάλληλων εκτάσεων οι οποίες είναι συνήθως αφιερωμένες στη γεωργική δραστηριότητα, καθώς και των δυσκολιών προσβασιμότητας σε πολλές περιοχές του Δήμου.

Ο τριτογενείς τομέας εμφανίζει συνολικά πολύ μικρή ανάπτυξη, με τις υφιστάμενες επιχειρήσεις να στηρίζονται και αυτές κατά κύριο λόγο στην τοπική κατανάλωση δραστηριοποιούμενες κατά βάση στο εμπόριο και την εστίαση. Παράλληλα, καταγράφεται αδυναμία του ασθενούς κλάδου ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών να υποστηρίξει αποδοτικά τις αγροτικές δραστηριότητες μέσω συμβουλών, ενημερώσεων, έκδοσης αδειών κλπ. προκειμένου να εισαχθούν κεφάλαια και πιο αποδοτικές μέθοδοι και τεχνικές παραγωγής. Όμοια κατάσταση επικρατεί και στον τουριστικό κλάδο, όπου δεν έχει γίνει δυνατό να αξιοποιηθούν στον κατάλληλο βαθμό οι υφιστάμενοι πόροι όπως οι θερμές πηγές στον οικισμό των Ιαματικών Πηγών, το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, η μοναδική πολιτιστική παράδοση, τα μνημεία θρησκευτικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Βασική προϋπόθεση, πέραν της επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη των τουριστικών επενδύσεων και δράσεων, αποτελεί η βελτίωση του οδικού δικτύου η οποία θα αυξήσει την επισκεψιμότητα και θα καταστήσει ελκυστική τη δημιουργία και νέων τουριστικών καταλυμάτων. Η κατασκευή του νέου κάθετου οδικού άξονα σύνδεσης της Ξάνθης με τη Βουλγαρία, ο οποίος θα διέρχεται από την περιοχή μελέτης, αναμένεται να συμβάλλει καθοριστικά στην αύξηση της τουριστικής κίνησης στο Δήμο.

Α.6.2 Χωροταξικά δεδομένα και διαχείριση του περιβάλλοντος

Στο κεφάλαιο αυτό, αξιολογείται το οικιστικό σύστημα και η χωρική διακυβέρνηση, εντοπίζονται αν υπάρχουν ανάγκες για πρόσθετη κατοικία και παραγωγικούς υποδοχείς, αξιολογούνται οι ενδοδημοτικές μετακινήσεις και τα υφιστάμενα δίκτυα και υποδομές. Επίσης αξιολογείται η καταλληλότητα περιοχών για υποδοχή νέων χρήσεων γης και τέλος διερευνάται η διαχείριση, η προστασία και περαιτέρω ανάδειξη, του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ.

Α.6.2.1 Αξιολόγηση οικιστικού συστήματος, χωρικής διακυβέρνησης

Οικιστικό Σύστημα

Το οικιστικό σύστημα του Δήμου Μύκης είναι πολυκεντρικής μορφής και παρουσιάζεται πυκνότερο στην κεντρική και νότια χωρική ενότητα του δήμου, ενώ έχει αραιότερη μορφή όσο απομακρυνόμαστε από αυτή. Αποτελείται αποκλειστικά από οικισμούς προϋφιστάμενους του 1923, οι οποίοι βρίσκονται στην ημιορεινή – ορεινή περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης. Η απομόνωση της περιοχής εντάθηκε και μέσω των πολιτικών που ασκήθηκαν, στη συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, λόγω των εθνολογικών ιδιαιτεροτήτων της. Επομένως πρόκειται για οικισμούς οι οποίοι αναπτύχθηκαν σε απομονωμένο, δύσβατο ορεινό περιβάλλον, γεγονός που ιστορικά αποτέλεσε αρνητικό παράγοντα, στη διάχυση της περιφερειακής αναπτυξιακής διαδικασίας προς την περιοχή.

Ειδικότερα για το οικιστικό σύστημα επισημαίνονται τα παρακάτω χαρακτηριστικά του:

1. Η διάρθρωση του οικιστικού δικτύου είναι πολυκεντρικής μορφής. Στο πολυκεντρικής μορφής οικιστικό δίκτυο, σημαντικό ρόλο τοπικών πόλων διαδραματίζουν οι οικισμοί του Εχίνου, της Σμίνθης, της Μύκης, της Γλαύκης, του Κενταύρου, της Πάχνης και του Ωραίου.
2. Σύμφωνα με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΦΕΚ248 Α.Α.Π.\2018) ο Δήμος Μύκης αποτελεί ενότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς την ορεινή κατοίκηση, την πολιτισμική φυσιογνωμία, το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, θεωρώντας ως κέντρο του οικιστικού δικτύου το τρίπολο Εχίνου – Σμίνθης – Κενταύρου.
3. Αποτελείται από μικρούς οικισμούς όσον αφορά το πληθυσμιακό τους μέγεθος και την έκταση που καταλαμβάνουν.
4. Οι αναγκαίες λειτουργίες αστικού τύπου για όλους τους οικισμούς του Δήμου Μύκης παρέχονται από την πόλη της Ξάνθης.

Προσεγγίζοντας το πολυκεντρικό οικιστικό σύστημα του δήμου ανά δημοτική ενότητα μπορούμε να αναφέρουμε τα παρακάτω:

Η δημοτική ενότητα Μύκης περιλαμβάνει τους δυναμικότερους οικισμούς του δήμου με το τρίπολο Εχίνου – Σμίνθης – Κενταύρου να κατέχει σημαντικό ρόλο στο διαμορφωμένο οικιστικό δίκτυο. Εκτός του προαναφερόμενου τριπόλου, στο οικιστικό δίκτυο της ενότητας δευτερεύοντες τοπικοί πόλοι είναι οι οικισμοί της Γλαύκης, της Μύκης και του Ωραίου, οι οποίοι παρουσιάζουν χαρακτηριστικά τοπικών κέντρων του δικτύου, λειτουργώντας συμπληρωματικά ως τοπικού χαρακτήρα κέντρα για τους μικρότερους περιφερειακούς οικισμούς.

Στο νότιο τμήμα της δημοτικής ενότητας οι οικισμοί Γοργόνα, Αιώρα, Κουτσομύτης, Τρίγωνο, Στήριγμα, Σιρόκο, Διάφορο και Άλμα, παρουσιάζουν μειωμένη εξάρτηση από τα προαναφερόμενα τοπικά κέντρα του οικιστικού δικτύου λόγω εγγύτητας στο αστικό συγκρότημα της Ξάνθης.

Οι υπόλοιποι οικισμοί της δημοτικής ενότητας ολοκληρώνουν το οικιστικό σύστημα, εντασσόμενοι στα εγγύτερα σε αυτούς τοπικά κέντρα ως «δορυφόροι», για να καλύψουν τις αναγκαίες γι’ αυτούς λειτουργίες και εξυπηρετήσεις.

Στη δημοτική ενότητα Θερμών, στο βόρειο τμήμα του δήμου το οικιστικό δίκτυο οργανώνεται με βασικό άξονα τους τρεις οικισμούς των Θερμών και τις Ιαματικές πηγές, οι οποίοι λόγω της μικρής απόστασης μεταξύ τους λειτουργούν συμπληρωματικά παρέχοντας εξυπηρετήσεις και στους μικρότερους οικισμούς (Διάσπαρτο, Κίδαρις, Κοττάνη).

Αξιολογώντας τις προοπτικές ανάπτυξης του οικιστικού δικτύου στην ενότητα, εκτιμάται ότι υπάρχουν δυνατότητες αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, στην κατεύθυνση του τουρισμού. Τα ιαματικά λουτρά, το σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα (Ανάγλυφο Μίθρα, Μεσαιωνικό φρούριο Θερμών, γεφύρι Μέδουσας, οικισμός Κοττάνης) και ο αξιόλογος φυσικός πλούτος, με την περαιτέρω αξιοποίηση τους θα μπορούσαν να αναβαθμίσουν το ρόλο της δημοτικής ενότητας στο οικιστικό σύστημα του δήμου.

Η δημοτική ενότητα Κοτύλης, στο βορειοδυτικό τμήμα του δήμου, εντάσσεται στο σύνολο της στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης. Οι τέσσερις (4) οικισμοί (Πάχνη, Δημάριο, Κοτύλη, Αιμόνιο) της ενότητας, απαρτίζουν το οικιστικό σύστημα, με την Πάχνη να είναι ο μεγαλύτερος οικιστικός υποδοχέας της. Σε επίπεδο Δ. Ενότητας, ο οικισμός της Πάχνης έχει αναπτύξει χαρακτηριστικά τοπικού κέντρου λόγω πληθυσμιακού μεγέθους (περίπου 50% των κατοίκων της Δ.Ε.) και ανεπτυγμένων

εξυπηρετήσεων. Με την ολοκλήρωση της κατασκευής του κάθετου οδικού άξονα στην Εγνατία Οδό (Κάθετος άξονας Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα) και την λειτουργία του νέου μεθοριακού σταθμού βόρεια του Δημαρίου, εκτιμάται ότι θα αναβαθμιστεί ο ρόλος του Δημαρίου στο οικιστικό δίκτυο της δ. ενότητας, καθώς προβλέπεται η κατασκευή ισόπεδου κόμβου στον οικισμό, γεγονός που θα άρει σε σημαντικό βαθμό την απομόνωση του.

Η δημοτική ενότητα Σατρών, περιλαμβάνει μικρούς και πληθυσμιακά φθίνοντες οικισμούς. Στην παρούσα φάση μόνο οι Σάτρες (189 κάτοικοι απογραφή 2011) και το Τέμενος (171 κάτοικοι απογραφή 2011) διατηρούν αξιόλογο πληθυσμό ο οποίος όμως μειώνεται διαχρονικά. Οι υπόλοιποι οικισμοί της δ. ενότητας βρίσκονται στα όρια της εγκατάλειψης από τους κατοίκους τους.

Η διασύνδεση της Δημοτικής Ενότητας Σατρών με το υπόλοιπο οικιστικό δίκτυο εμφανίζεται ελλειμματική και ειδικά οι οικισμοί που βρίσκονται στη μεθόριο είναι σε μεγάλο βαθμό απομονωμένοι. Ρόλο τοπικού κέντρου στην ενότητα διαδραματίζουν οι Σάτρες, ωστόσο πολλές λειτουργίες των οικισμών καλύπτονται από τον Εχίνο.

Βάσει των ανωτέρω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης, επιβάλλεται η χωρική οργάνωση του Δήμου Μύκης, να μελετηθεί στη βάση του μοντέλου «ανοικτής πόλης»[186].

Άλλωστε η ήδη διαμορφωμένη διάρθρωση του οικιστικού δικτύου έχει έντονα χαρακτηριστικά μοντέλου «Ανοικτής Πόλης» τα οποία δημιουργήθηκαν αυθόρμητα χωρίς δηλαδή κάποιο σχεδιασμό για να καλύψουν τις ανάγκες εξυπηρέτησης των οικισμών αλλά και λόγω του γεγονότος της εξέλιξης της συγκεκριμένης διοικητικής δομής του δήμου. Η διοικητική μετεξέλιξη από το καθεστώς τον αυτόνομων κοινοτήτων σε Καποδιστριακό δήμο και τελικά στη σημερινή μορφή του Καλλικρατικού δήμου είχε σαν αποτέλεσμα η χωρική οργάνωση να διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό ακολουθώντας τα στάδια της διοικητικής αναδιάρθρωσης. Σε αυτή την εξέλιξη οφείλεται σε μεγάλο βαθμό η ανομοιογένεια που παρατηρείται στη διάχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας, μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων του ΟΤΑ. Η εφαρμογή ενός προσαρμοσμένου μοντέλου σχεδιασμού στις ανάγκες των χωρικών ενοτήτων της περιοχής, με ανάδειξη των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων, μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάσχεση των επικρατουσών ανισοτήτων και την μεσοπρόθεσμη – μακροπρόθεσμη επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής.

[186] Σχετικά με το θέμα, βλέπε αναλυτικότερα στην ενότητα Α.6.3.1.

Χωρική Διακυβέρνηση

Η Χωρική Διακυβέρνηση (TerritorialGovernance) συνιστά στην ουσία την εφαρμογή των αρχών της Διακυβέρνησης σε γεωγραφικά προσδιορισμένες χωρικές ενότητες. Οι χωρικές αυτές ενότητες μπορούν να είναι είτε διοικητικές περιφέρειες είτε γεωγραφικά λειτουργικές ενότητες.

Η Χωρική Διακυβέρνηση μπορεί να λάβει τη μορφή είτε της οριζόντιας Διακυβέρνησης ανάμεσα στους διάφορους δρώντες σε τοπικό επίπεδο, είτε της κάθετης Διακυβέρνησης ανάμεσα σε διαφορετικά διοικητικά επίπεδα όπως οι ΟΤΑ Α΄ βαθμού, οι ΟΤΑ Β΄ βαθμού, η Κεντρική Διοίκηση του Κράτους και τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε.. Η Χωρική Διακυβέρνηση, επίσης, μπορεί να λάβει χώρα και ανάμεσα στο συντονισμό διάφορων τομεακών πολιτικών με χωρική διάσταση όπως οι μεταφορές, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η ανάπτυξη και η ενέργεια.

Η κάθετη χωρική διακυβέρνηση στην περιοχή μελέτης, εκπορεύεται από την κεντρική κυβέρνηση και συγκεκριμενοποιείται μέσω των τομεακών ειδικών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού, καθώς και των αντίστοιχων περιφερειακών πλαισίων. Επόμενα επίπεδα στην κάθετη χωρική διακυβέρνηση αποτελούν οι ΟΤΑ Α΄ βαθμού (Οικεία Περιφέρεια) και ο ΟΤΑ Β΄ βαθμού (Δήμος). Η συνεργασία μεταξύ των παραπάνω βαθμίδων άσκησης διακυβέρνησης είναι άρτια χωρίς να εντοπίζονται δυσλειτουργίες. Ο Δήμος Μύκης έχει καθοριστικό ρόλο στην άσκηση Χωρικής Διακυβέρνησης, στην επικράτεια του, ιδιαίτερα μετά την εφαρμογή του Ν.3852/2010 που μεταβίβασε στους ΟΤΑ Β' βαθμού αυξημένες αρμοδιότητες αναπτυξιακού και χωροταξικού προγραμματισμού. Οι αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνουν την σύνταξη πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων και ετήσιο πρόγραμμα δράσης.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι το στελεχιακό δυναμικό του δήμου που καλείται να διεξάγει τη χωρική διακυβέρνηση, είναι ελλιπές σε αριθμητικό μέγεθος για να ανταπεξέλθει στις αυξημένες αρμοδιότητες, ενώ εντοπίζεται και έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού σε θέματα αναπτυξιακού και χωρικού σχεδιασμού.

Για την βέλτιστη άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων σχεδιασμού – προγραμματισμού, η τοπική αυτοδιοίκηση πλαισιώνεται με θεσμούς όπως η Δημοτική και Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων και η σύσταση δικτύων και διεθνών συνεργασιών που συμβάλλουν στην εναρμόνιση του οριζόντιου και κάθετου συντονισμού του κατώτερου επιπέδου διοίκησης.

Παράδειγμα διαδημοτικής συνεργασίας στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων, αποτελεί ο Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Νομού Ξάνθης (Σ.Δ.Α.Ν.Ξ.), ο οποίος έχει συσταθεί από τους Δήμους της Π.Ε. Ξάνθης. Επίσης ο Δήμος Μύκης συμβάλλεται με

την ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Α.Ε. και την «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΕ» (Ε.Ε.Α.Α. Α.Ε.) για την οργάνωση συστήματος συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας και άλλων προϊόντων. Ενώ για την αποκομιδή απορριμμάτων ενεργοποιούνται και ιδιωτικές εταιρίες μέσω συμβάσεων με την δημοτική αρχή.

Όσον αφορά τις διασυνοριακές συνεργασίες, δίνεται η δυνατότητα μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων όπως το INTERREG, για περαιτέρω βελτίωση και ενδυνάμωση της διασυνοριακής συνεργασίας, την ανάπτυξη και προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, την προστασία του τοπικού πληθυσμού από τον κίνδυνο φυσικών καταστροφών, την βελτίωση διαχείρισης των υδατικών πόρων, την βελτίωση της διασυνοριακής συνδεσιμότητας κ.α. Στον τομέα αυτό διαπιστώνεται υστέρηση και θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για ανάπτυξη διασυνοριακών συνεργασιών σε γεωγραφικά λειτουργικές χωρικές ενότητες που χαρακτηρίζονται από κοινά στοιχεία και κοινές προκλήσεις.

Στην χωρική διακυβέρνηση της περιοχής μελέτης συμμετέχει ενεργά και η Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου Βιστωνίδας και Ροδόπης, στην αρμοδιότητα της οποίας βρίσκονται οι προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος οι οποίες καταλαμβάνουν σημαντικό ποσοστό της έκτασης του δήμου. Συμμετέχουν και άλλοι θεσμοί όπως ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη και τα διοικητικά δικαστήρια στα οποία καταφεύγουν πολίτες για την υπεράσπιση των εννόμων συμφερόντων τους από διοικητικές πράξεις, η ηλεκτρονική διαβούλευση πριν την έκδοση αποφάσεων της διοίκησης και η ανάρτησή τους κατόπιν στο διαδίκτυο (ΔΙΑΥΓΕΙΑ).

Α.6.2.2 Προσφορά-ζήτηση κατοικίας και παραγωγικών υποδοχέων

Προσφορά – ζήτηση Κατοικίας

Η προσφορά και ζήτηση κατοικίας σε μια περιοχή αποτελούν αλληλεξαρτώμενες έννοιες οι οποίες καθορίζονται από μια σειρά παραγόντων που αφορούν τη δημογραφική εξέλιξη, την διαμορφωμένη οικονομική κατάσταση, την άσκηση πολιτικών θέσπισης κινήτρων, την τουριστική ανάπτυξη, τις ανεπτυγμένες υποδομές κ.α.

Οι πληθυσμιακές μεταβολές των τελευταίων δεκαετιών αποτελούν βασικό δείκτη για την ποσοτικοποίηση της προσφοράς και ζήτησης κατοικίας σε μια περιοχή. Η αυξητική πληθυσμιακή τάση δείχνει συνήθως αύξηση της ζήτησης κατοικίας, ενώ η πληθυσμιακή μείωση συνήθως αυξάνει την προσφορά κατοικιών.

Εξετάζοντας μέσω πληθυσμιακών μεταβολών, το ζήτημα της προσφοράς και της ζήτησης κατοικίας διαπιστώνουμε ότι στις δημοτικές ενότητες Θερμών[187], Κοτύλης και Σατρών, καταγράφεται σταθερή πληθυσμιακή μείωση τις τελευταίες δεκαετίες (βλ. κεφ.Α.2.1.).

Στην δημοτική ενότητα Μύκης, βάσει των αντίστοιχων στοιχείων, των απογραφών των τελευταίων δεκαετιών, οι οικισμοί Αιώρα, Άλμα, Γλαύκη, Γοργόνα, Κένταυρος, Κίρρα, Κουτσομύτης, Μύκη, Εχίνος και Στήριγμα παρουσιάζουν αυξητική πληθυσμιακή τάση.

Η διαφαινόμενη τάση λόγω πληθυσμιακής εξέλιξης φαίνεται να είναι αυξητική για τη ζήτηση κατοικίας στους προαναφερόμενους οικισμούς της δημοτικής ενότητας Μύκης. Για τους υπόλοιπους οικισμούς του δήμου η ζήτηση κατοικίας είναι περιορισμένη.

Ωστόσο η ποσοτική προσέγγιση του ζητήματος δεν αποτυπώνει με ακρίβεια τις διαμορφούμενες τάσεις προσφοράς και ζήτησης, καθώς όπως προαναφέρθηκε αυτές επηρεάζονται και από μια σειρά άλλων παραγόντων.

Ακριβέστερη εκτίμηση για τα επίπεδα προσφοράς Α΄ και Β΄ κατοικίας πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη αφενός την πρόσφατη οικοδομική δραστηριότητα και αφετέρου την ύπαρξη ή μη σημαντικού αριθμού κενών κατοικιών. Από τα δεδομένα των απογραφών του 2001 και 2011 προκύπτει πως ο αριθμός των κανονικών κατοικιών ανήλθε σε 6.324 και 7.762 αντίστοιχα για να φτάσει το 2021 τις 7.938, βάσει των στοιχείων της οικοδομικής δραστηριότητας (όπως παρατέθηκαν στην ενότητα Α.2.2.4). Η ποσοστιαία αύξηση συνεπώς κατά την πρώτη δεκαετία έφτασε το 22,7% και τη δεύτερη μόλις το 2,7%, γεγονός που καταδεικνύει τη σημαντική πτώση της ζήτησης για νέες κατοικίες στο Δήμο (που ωστόσο παραμένει θετική καθώς δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι αφορά στη δεκαετία 2010-2020 της οικονομικής κρίσης που βίωσε ολόκληρη η χώρα).

Παράλληλα, η κατανομή μεταξύ κατοικούμενων και μη κατοικιών κατά τα έτη 2001 και 2011 αποκαλύπτει πως ο αριθμός των πρώτων αυξήθηκε μόλις κατά 79 μονάδες ενώ των δεύτερων κατά 1.359 με αποτέλεσμα αυτές να αποτελούν πλέον σχεδόν το 31% επί του συνόλου σε σχέση με το 16,5% που κατείχαν μια δεκαετία πριν. Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της στις δευτερεύουσες κατοικίες οι οποίες το 2011 αποτελούσαν το 63,2% των κενών, με τον αριθμό τους να πολλαπλασιάζεται λόγω της αύξησης της εποχιακής μετανάστευσης των κατοίκων με προορισμό είτε τους μεγαλύτερους οικισμούς είτε, κυρίως, περιοχές εκτός Δήμου. Σημαντικός είναι κι ο αριθμός των κατοικιών που καταγράφονται ως κενές για άλλο λόγο, πιθανώς λόγω μόνιμης μετανάστευσης των ιδιοκτητών ή επειδή διότι αυτοί δε βρίσκονται πλέον εν ζωή. Κατά συνέπεια, βάσει των ανωτέρω δεδομένων προκύπτει πως η ζήτηση τόσο για Α΄ όσο και για Β΄ κατοικία στο Δήμο είναι περιορισμένη.

[187] Διαφοροποίηση στην πληθυσμιακή εξέλιξη, στην Δ.Ε. Θερμών, εμφανίζει ο οικισμός των Ιαματικών Πηγών με σταθερά αυξητική πληθυσμιακή εξέλιξη.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν διαφαίνεται ανάγκη θεσμοθέτησης νέων οικιστικών υποδοχέων βάσει της πρόσφατης οικοδομικής δραστηριότητας και του αριθμού των κενών κατοικιών.

Κατά την φάση της διαμόρφωσης των προτάσεων της μελέτης θα ληφθούν υπόψη τα δεδομένα αυτά, ωστόσο θα πρέπει να συνυπολογιστούν και άλλοι παράγοντες όπως είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς των κενών κατοικιών, οι πυκνότητες οίκησης, η πολεοδομική εξυγίανση των οικιστικών υποδοχέων, ο εξορθολογισμός των ορίων των οικισμών, η υφιστάμενη κατάσταση των μεγάλων κυρίως οικισμών (Κένταυρος, Μύκη κλπ) όπου έχουν αναπτυχθεί τριώροφα και τετραώροφα κτίρια, τα οποία μαρτυρούν ζήτηση κατοικίας, η οποία μη μπορώντας, λόγω έλλειψης σχεδιασμού, να εκτονωθεί με τη μορφή επέκτασης, αναπτύσσεται (πιθανά) αυθαίρετα εντός των υπαρχόντων οικισμών κ.α.

Προσφορά – ζήτηση Παραγωγικών Υποδοχέων

Στην περιοχή μελέτης, σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε (κεφ.Α.2.), ο πρωτογενής κλάδος παραγωγής και κυρίως η κτηνοτροφία αποτελεί τη βασική ενασχόληση των κατοίκων. Η διαπίστωση αυτή για τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του Δήμου Μύκης, περιγράφεται και στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΦΕΚ248 Α.Α.Π./2018),όπου και αναγνωρίζεται το τρίπολο Εχίνου – Σμίνθης – Κενταύρου ως ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας. Ωστόσο, δεν υπάρχουν στην περιοχή θεσμοθετημένες κτηνοτροφικές ζώνες ή οργανωμένοι υποδοχείς κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Η χωρική κατανομή των κτηνοτροφικών μονάδων χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη διασπορά, σε ακατάλληλες πολλές φορές περιοχές, λόγω εγγύτητας σε οικισμούς ή ακόμα και εντός δασικών εκτάσεων και προστατευόμενων περιοχών. Το γεγονός αυτό δύναται να προκαλέσει κινδύνους για την δημόσια υγεία και υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Η ζήτηση για χώρους εγκατάστασης κτηνοτροφικών μονάδων αναμένεται να διατηρηθεί λόγω της παγιωμένης δυναμικής του κλάδου στην περιοχή. Για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κτηνοτροφικού κλάδου θα πρέπει να διερευνηθούν οι δυνατότητες θέσπισης κατάλληλων ζωνών για την υποδοχή νέων εγκαταστάσεων του κτηνοτροφικού κλάδου, σε περιοχές που θα πληρούν τις απαιτήσεις που θέτει το σχετικό θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της δημόσιας υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος. Σημειώνεται ότι οι ζώνες αυτές δεν αναφέρονται σε μορφές οργανωμένων κτηνοτροφικών πάρκων με αυξημένες συγκεντρώσεις εγκαταστάσεων, καθώς η πρακτική αυτή ευνοεί την διασπορά ασθενειών στο φιλοξενούμενο ζωικό κεφάλαιο.

Όσον αφορά το δευτερογενή τομέα παραγωγής, δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες ζώνες υποδοχής δραστηριοτήτων του τομέα στην περιοχή του δήμου. Η μεταποίηση, η

οποία είναι η επικρατούσα (κεφ.Α.2.) δραστηριότητα του κλάδου, αφορά κυρίως μικρά επαγγελματικά εργαστήρια, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων εδρεύουν στους οικισμούς του Εχίνου, της Γλαύκης και της Μύκης. Λόγω του περιορισμένου μεγέθους και της μη καταγραφής αξιόλογων συγκεντρώσεων μονάδων του δευτερογενούς οικονομικού κλάδου δεν διαφαίνεται ανάγκη καθορισμού αντίστοιχων υποδοχέων.

Ο τριτογενής κλάδος παραγωγής περιλαμβάνει τις εμπορικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, τις επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου και τις δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η ανάπτυξη του κλάδου είναι αναιμική και με εξαίρεση τις δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και δύο (2) τουριστικές επιχειρήσεις στον νότιο τμήμα του δήμου, αφορά επιχειρήσεις εντός των οικιστικών υποδοχέων. Ως εκ τούτου καταρχάς με βάση τα ανωτέρω δεν φαίνεται να υπάρχει ανάγκη καθορισμού ζωνών υποδοχής επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα.

Όσον αφορά τις λατομικές ζώνες, έχουν υποβληθεί τρεις (3) αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Μεταλλευτικών Ερευνών (ΑΜΕ) στην περιοχή της Πάχνης οι οποίες δεν αξιοποιήθηκαν. Επίσης στην ίδια περιοχή έχει εκδοθεί Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για λατομείο χαλαζιακού πορφύρη χωρίς όμως να πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα η δραστηριότητα. Το 2008 καθορίστηκε λατομείο σχιστόλιθων στην περιοχή Φιλώνια. Ούτε η αναφερόμενη άδεια εκμετάλλευσης δεν αξιοποιήθηκε μέχρι σήμερα και δεν ασκήθηκε η δραστηριότητα.

Βάσει των παραπάνω δεν προκύπτει ανάγκη καθορισμού τέτοιου τύπου ζωνών, ωστόσο τούτες μπορούν να χωροθετηθούν σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία.

Α.6.2.3 Αξιολόγηση ενδοδημοτικών μετακινήσεων – δικτύων

Ενδοδημοτικές μετακινήσεις – Οδικά δίκτυα

Στην περιοχή μελέτης δεν έχουν αναπτυχθεί υποδομές για μεταφορικά μέσα σταθερής τροχιάς, οπότε οι ενδοδημοτικές μετακινήσεις αφορούν αποκλειστικά μεταφορές προσώπων και αγαθών μέσω του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Στο κεφάλαιο Α.3.5.1. παρουσιάστηκε αναλυτικά το δημοτικό οδικό δίκτυο το οποίο εξασφαλίζει την απαιτούμενη συνδεσιμότητα στο σύνολο των οικιστικών υποδοχέων, ωστόσο η ποιοτική του κατάσταση είναι κακή. Πιο συγκεκριμένα:

- Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του, χρήζουν βελτίωσης (διαπλατύνσεις) σε αρκετά τμήματα.
- Η φθορά του ασφαλτοτάπητα είναι εμφανής σε μεγάλα τμήματα του δικτύου, δημιουργώντας προβλήματα ολισθηρότητας.

- Πολλά τμήματα του δημοτικού δικτύου που συνδέουν μικρούς οικισμούς κυρίως στην ανατολική πλευρά του δήμου (ΔΕ Σατρών προς μεθόριο – ΔΕ Θερμών ανατολικά της Μέδουσας), είναι χωματοστρωμένοι με ιδιαίτερα ζητήματα προσπελασιμότητας.
- Εντοπίζονται προβλήματα που αφορούν ελλείψεις σημάνσεων, φωτισμού και υποδομών ασφαλείας του οδικού δικτύου.
- Χρειάζεται κατασκευή των απαραίτητων τεχνικών έργων για την αποστράγγιση των όμβριων υδάτων και την προστασία από εισροή φερτών υλικών επί των οδών.

Σχετικά με το αγροτικό και δασικό οδικό δίκτυο που αποτελούν βασικούς πυλώνες στήριξης του πρωτογενούς τομέα, σημειώνεται ότι είναι ανεπτυγμένα επαρκώς αλλά εντοπίζονται ελλείψεις σε τεχνικά έργα προστασίας του οδοστρώματος από κατολισθήσεις και τα εισερχόμενα όμβρια ύδατα. Επίσης θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτική συντήρηση των οδικών δικτύων ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή διενέργεια της κυκλοφορίας, ιδιαίτερα κατά την χειμερινή περίοδο.

Η ολοκλήρωση του κάθετου άξονα στην Εγνατία οδό (Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα), αναμένεται να συμβάλλει στην βελτίωση των ενδοδημοτικών μετακινήσεων, καθώς πρόκειται για ανοιχτού τύπου αυτοκινητόδρομο που θα καλύπτει σε μεγάλο βαθμό και τις ενδοδημοτικές μετακινήσεις.

Μετακινήσεις με τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς πραγματοποιούνται από το ΚΤΕΛ Ξάνθης. Η συχνότητα των δρομολογίων καλύπτει σε μεγάλο βαθμό τις απαιτούμενες ανάγκες, ωστόσο τα σαββατοκύριακα τα δρομολόγια είναι εμφανώς μειωμένα. Για κάποιους δε από τους μικρότερους οικισμούς του δήμου δεν προσφέρεται καμία συγκοινωνιακή σύνδεση.

Για τις εναλλακτικού τύπου μετακινήσεις (π.χ. ποδηλασία – πεζοπορία), δεν έχουν αναπτυχθεί τα ανάλογα υποστηρικτικά δίκτυα στην περιοχή. Ενδεχομένως θα μπορούσε να διερευνηθεί η δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων, αν και το μορφολογικό ανάγλυφο με έντονες κλίσεις δεν ευνοεί την διενέργεια τέτοιου τύπου δραστηριοτήτων.

Συνολικά για το οδικό δίκτυο του δήμου Μύκης μπορεί να αναφερθεί ότι δεν διαφαίνεται η ανάγκη χάραξης νέων οδικών αξόνων. Ενδεχομένως, θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί, η κάθετη οδική σύνδεση, της δημοτικής ενότητας Σατρών, με το δήμο Ξάνθης (περιοχή Σέλερου), η οποία θα βελτίωνε σημαντικά τη διασύνδεση του ανατολικού τμήματος του δήμου με την πεδινή περιοχή της περιφερειακής ενότητας.

Στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο επιβάλλεται να γίνουν εργασίες βελτίωσης μέσω της εκπόνησης των απαραίτητων μελετών οδοποιίας και της κατασκευής των ανάλογων έργων. Έργα ασφαλτοστρώσεων στα χωμάτινα τμήματα του οδικού δικτύου, μεταξύ των οικιστικών υποδοχέων θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα στο τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.

Δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καλύπτει με επάρκεια τις ανάγκες ηλεκτροδότησης, της υπό μελέτη περιοχής. Ο υφιστάμενος σχεδιασμός, για υλοποίηση μιας σειράς αιολικών πάρκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους ορεινούς όγκους της περιοχής, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με ταυτόχρονη ενίσχυση της φέρουσας ικανότητας των υφιστάμενων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να μην δημιουργηθούν προβλήματα υπερφόρτωσης των δικτύων.

Τηλεπικοινωνιακά δίκτυα

Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο, καλύπτει τις απαιτούμενες ανάγκες του πληθυσμού. Πραγματοποιούνται συνεχείς επεκτάσεις, κυρίως των ευρυζωνικών δικτύων (οπτικές ίνες), ώστε να καλυφθεί το σύνολο του δήμου με δυνατότητα συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων.

Δίκτυα ύδρευσης

Το δίκτυο ύδρευσης τροφοδοτείται μέσω δεξαμενών, από ένα πολυδαίδαλο σύστημα σημείων υδροληψίας, το οποίο αποτελείται κυρίως από πηγές και λιγότερες γεωτρήσεις. Καταγράφηκαν περί τα 150 σημεία υδροληψίας και 90 δεξαμενές συγκέντρωσης ύδατος. Επίσης το εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης παρουσιάζει πολυπλοκότητα, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχουν κοινά σημεία υδροληψίας για την κάλυψη υδρευτικών αναγκών γειτονικών οικισμών και των εκτός οικιστικών ζωνών υφιστάμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Το γεγονός αυτό καθιστά τον έλεγχο και τη συντήρηση του υδρευτικού δικτύου δυσκολότερη με σπατάλη ανθρώπινου δυναμικού και πόρων.

Η ολοκλήρωση του έργου εγκατάστασης συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης ελέγχου και εντοπισμού διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών Εχίνου, Μύκης, Κενταύρου, Ωραίου, Μάνταινας, Προσήλιου, Άλματος, Άνω Ζουμπουλίου, Διαφόρου, Μελιβοίων, Πάχνης και Άνω Θερμών, θα συμβάλλει στην ομαλότερη λειτουργία των δικτύων ύδρευσης, ωστόσο θα πρέπει να συμπεριληφθεί το σύνολο των οικισμών του δήμου στο εν λόγω σύστημα.

Σε εξέλιξη βρίσκεται το έργο αντικατάστασης εσωτερικού δικτύου ύδρευσης και κατασκευής νέων υδατοδεξαμενών οικισμών Εχίνου και Μελιβοίων. Ανάλογες δράσεις θα πρέπει να δρομολογηθούν και στους υπόλοιπους οικισμούς του δήμου με αντικατάσταση των παλαιότερων τμημάτων των δικτύων ώστε να εκλείψουν φαινόμενα διαρροών που εντοπίζονται κατά καιρούς.

Δίκτυα αποχέτευσης

Ολοκληρωμένη διαχείριση λυμάτων πραγματοποιείται στους οικισμούς Εχίνου και Μύκης, όπου και έχουν κατασκευαστεί αποχετευτικά δίκτυα, τα οποία οδηγούν τα συλλεγόμενα λύματα σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων. Στον οικισμό του Κενταύρου, έχει δρομολογηθεί η κατασκευή εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων και δικτύου ακαθάρτων. Ωστόσο απαιτείται επέκταση των αποχετευτικών δικτύων ώστε να καλύψουν το σύνολο των κατοικιών στους παραπάνω οικισμούς.

Οι υπόλοιποι οικισμοί του δήμου δεν είναι συνδεμένοι με εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Τα υφιστάμενα παντορροϊκά δίκτυα είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένα χωρίς να προσφέρουν κάλυψη στο σύνολο των κατοικιών ενώ καταλήγουν σε παρακείμενα ρέματα υποβαθμίζοντας το φυσικό περιβάλλον. Η απουσία ορθολογικών πρακτικών επεξεργασίας λυμάτων αποτελεί τροχοπέδη στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης, επιβαρύνοντας σημαντικά τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα ενώ παράλληλα δημιουργεί κινδύνους για την δημόσια υγεία.

Κρίνεται απαραίτητο να πραγματοποιηθούν έργα κατασκευής και επέκτασης αποχετευτικών δικτύων στο σύνολο των οικισμών του δήμου και στη συνέχεια αυτά να συνδεθούν με αντίστοιχες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων (υπάρχουσες ή νέες που θα κατασκευασθούν).

Το ζήτημα αυτό καλό θα ήταν να αντιμετωπιστεί συνολικά με την εκπόνηση των σχετικών μελετών προκειμένου να επιτευχθεί, η βέλτιστη διαχείριση των ακαθάρτων σε επίπεδο δήμου.

Αρδευτικά δίκτυα

Αν και η περιοχή διαθέτει σημαντικό πλούτο επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, δεν έχουν πραγματοποιηθεί έργα αξιοποίησης τους, ούτε πραγματοποιήθηκε κατασκευή αρδευτικών δικτύων. Σε κάποιες περιπτώσεις πραγματοποιείται χρήση επιφανειακών υδάτων απευθείας για την άρδευση καλλιεργειών, ενώ συχνά για το σκοπό αυτό χρησιμοποιείται το δίκτυο ύδρευσης, γεγονός που προκαλεί ελλείψεις ύδατος, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες.

Α.6.2.4 Αξιολόγηση παραγόντων, καταλληλοτήτων ή περιορισμών οικιστικής ανάπτυξης και δόμησης

Η οικιστική ανάπτυξη και γενικότερα η δόμηση στην περιοχή του δήμου Μύκης, περιορίστηκε χωρικά σε συγκεκριμένες ζώνες, εξαιτίας των πολιτικών επιλογών του

παρελθόντος, που καθόρισαν ένα πλαίσιο απομόνωσης για τους τοπικούς πληθυσμούς (ανάλυση κεφ.Α.2.3.4.).Ως εκ τούτου, η οικιστική ανάπτυξη, έλαβε χώρα σε ημιορεινές – ορεινές περιοχές, με ανάγλυφο το οποίο χαρακτηρίζεται από έντονες κλίσεις και πολλές φορές ακατάλληλη μορφολογία εδάφους για το σκοπό αυτό.

Όσον αφορά τους περιοριστικούς παράγοντες οικιστικής ανάπτυξης και δόμησης, που εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης είναι οι παρακάτω:

- Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης, η οποία καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής μελέτης και περιλαμβάνει την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (Natura 2000 -GR112003 - Όρος Χαϊντού – Κούλα και γύρω περιοχές) και το Καταφύγιο Άγριας Ζωής Δρυμού. Στις προαναφερόμενες ζώνες έχουν τεθεί μια σειρά περιορισμών οικιστικής ανάπτυξης και δόμησης (παρουσιάστηκαν αναλυτικά στο κεφάλαιο Α.3.4.α.), που στοχεύουν στην προστασία των ευαίσθητων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος. Στο ανατολικό τμήμα του δήμου, έχει θεσμοθετηθεί Ζώνη Ειδικής Προστασίας του δικτύου Natura 2000 με κωδικό τόπου GR1130012 (Κοιλάδα Κομψάτου), στην οποία ισχύουν περιορισμοί δόμησης, σύμφωνα με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία.
- Οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν το 87% της συνολικής έκτασης (κεφ. Α.3.4.α.2) της περιοχής μελέτης. Απαρτίζονται από τα δασικά συμπλέγματα Ωραίου, Εχίνου, Θερμών – Σατρών, Μύκης και Κοτύλης. Τμήμα του δασικού συμπλέγματος Μύκης, περιμετρικά του ομώνυμου οικισμού έχει χαρακτηριστεί ως προστατευτικό δάσος, ενώ στην ευρύτερη περιοχή καταγράφονται και ιδιωτικές δασικές εκτάσεις. Οι δασικές εκτάσεις της περιοχής, αποτελούν σημαντικό οικολογικό κεφάλαιο για τον τόπο, ενώ παράλληλα μπορούν να συμβάλλουν στην οικονομική και τουριστική ανάπτυξη. Η διαφύλαξη τους πραγματοποιείται, μέσω του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, με την θέσπιση περιορισμών για την οικιστική ανάπτυξη και δόμηση γενικότερα και είναι κρίσιμη για την βιώσιμη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

  Συμπερασματικά, μπορεί να ειπωθεί, ότι ένα σημαντικό χωρικό τμήμα του δήμου Μύκης διέπεται από περιορισμούς στην χωροθέτηση οποιουδήποτε τύπου υποδοχέων, με εξαίρεση την διενέργεια ήπιων παρεμβάσεων στην κατεύθυνση προστασίας και ανάδειξης του τοπίου.
- Οι ορεινές και ημιορεινές περιοχές με έντονες κλίσεις δεν προσφέρονται για υποδοχή οικιστικών ζωνών, ή ζωνών ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων. Ωστόσο η απουσία κατάλληλων για δόμηση πεδινών εκτάσεων στην περιοχή, κατεύθυνε την οικιστική ανάπτυξη σε εκτάσεις μη κατάλληλες για το σκοπό αυτό. Αποτέλεσμα αυτής της χωρίς σχεδιασμό οικιστικής ανάπτυξης, είναι η δημιουργία ιδιαίτερα πυκνοδομημένων οικισμών με ελλείψεις σε κοινόχρηστους χώρους και προβληματικό οδικό δίκτυο εντός του οικιστικού ιστού. Ειδικά στους δυναμικότερους οικισμούς (Εχίνος – Κένταυρος –

Μύκη) το πρόβλημα είναι εντονότερο, καθιστώντας δύσκολη την εξεύρεση κατάλληλων εκτάσεων για οικιστικές επεκτάσεις και την ανάληψη δράσεων στην κατεύθυνση της πολεοδομικής εξυγίανσης των υφιστάμενων οικιστικών υποδοχέων.

- Η γεωργική γη η οποία αποτελεί μικρό τμήμα της συνολικής έκτασης του δήμου Μύκης θα πρέπει να διαφυλαχτεί ώστε να συνεχίζει να στηρίζει την ανάπτυξη του πρωτογενή οικονομικού κλάδου, ο οποίος είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την περιοχή.
- Οι παραποτάμιες και παραρεμάτιες εκτάσεις, έχουν έντονη παρουσία στην περιοχή μελέτης και σε αρκετές περιπτώσεις αποτέλεσαν ζώνες εγκατάστασης οικιστικών υποδοχέων και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Οι οικισμοί Εχίνος, Σμίνθη, Μελίβοια, Μέδουσα, Ποταμοχώρι και Σάτρες, Μύκη κ.α.) έχουν αναπτυχθεί σε τέτοιου τύπου ζώνες αντιμετωπίζοντας κινδύνους δημιουργίας πλημμυρικών φαινομένων ή αστάθειας εδαφών. Στις περιοχές που υφιστάται δόμηση θα πρέπει να πραγματοποιηθούν τα αναγκαία έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, ενώ πιθανές οικιστικές επεκτάσεις ή ζώνες χωροθέτησης παραγωγικών δραστηριοτήτων να θεσπιστούν εκτός παραποτάμιων και παραρεμάτιων περιοχών.
- Οι περιοχές κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και οι λοιποί χώροι πολιτιστικού ενδιαφέροντος διέπονται από περιορισμούς και απαγορεύσεις στην δόμηση, ωστόσο στην περίπτωση του δήμου Μύκης δεν εντοπίζονται σημαντικές ζώνες τέτοιου τύπου, με αποτέλεσμα οι περιορισμοί να είναι σημειακοί ή να αφορούν μικρές εκτάσεις.

Σε μια αρχική προσέγγιση, μπορεί να αναφερθεί ότι η μορφολογία είναι ευνοϊκότερη για δόμηση στο νοτιοδυτικό τμήμα του δήμου και κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού Κόσυνθου, χωρίς να αποκλείονται βεβαίως υπό προϋποθέσεις και οι υπόλοιπες περιοχές. Εκτός από τους προαναφερόμενους παράγοντες αξιολόγησης καταλληλοτήτων δόμησης, η γεωλογική διερεύνηση που διεξάγεται στα πλαίσια της παρούσας, θα εξειδικεύσει με ακρίβεια τις γεωλογικές καταλληλότητες και τους τυχόν άλλους περιορισμούς για την οικιστική ανάπτυξη και δόμηση στην περιοχή.

Α.6.2.5 Αξιολόγηση διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος

Κατά την φάση της ανάλυσης που προηγήθηκε, καταγράφηκαν αναλυτικά, τα στοιχεία που συνθέτουν το περιβάλλον της περιοχής μελέτης. Όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον διαπιστώθηκε ότι βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος είναι ήπιες, χωρίς να δημιουργούνται σοβαρά ζητήματα υποβάθμισης του φυσικού πλούτου της περιοχής. Η παρουσία σημαντικών ορεινών όγκων σε συνδυασμό με αξιόλογες δασικές εκτάσεις και πλούσιο

υδρογραφικό δίκτυο συνθέτουν ένα απαράμιλλης ομορφιάς τοπίο. Ο ιδιαίτερος αυτός φυσικός πλούτος, με κατάλληλη διαχείριση, αποτελεί εν δυνάμει συγκριτικό πλεονέκτημα στην επίτευξη της ζητούμενης βιώσιμης ανάπτυξης για την περιοχή.

Σε προηγούμενα κεφάλαια, εντοπίστηκε και παρουσιάστηκε, το θεσμικό πλαίσιο, που αφορά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Για την περιοχή του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης που θεσμοθετήθηκε με την Κ.Υ.Α.40379/09(ΦΕΚ 445Δ\02.10.2009), έχουν τεθεί οι προϋποθέσεις για την προστασία της οικολογικά ευαίσθητης περιοχής. Η έγκριση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και η έκδοση των σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων αναμένεται να συμβάλλει στην περεταίρω «θωράκιση» της προστατευόμενης περιοχής. Η Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου Βιστωνίδας και Ροδόπης αποτελεί τον αρμόδιο φορέα για την διαχείριση και προστασία των περιοχών του Εθνικού Πάρκου, βρισκόμενη σε αγαστή συνεργασία με τους ΟΤΑ, Α' και Β' βαθμού.

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία, που συνθέτουν το φυσικό περιβάλλον στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Μύκης αποτελούν τα δασικά συμπλέγματα που περιγράφηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο. Ο δασικός πλούτος, αποτελεί βασική συνιστώσα για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ευθύνη για τη διαφύλαξη και διαχείριση του δασικού κεφαλαίου έχει το Δασαρχείο Ξάνθης μέσω εκπόνησης διαχειριστικών μελετών για τα δασικά συμπλέγματα.

Η σημαντικότερη απειλή για τις δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις του δήμου είναι η ανεξέλεγκτη βόσκηση του ζωϊκού κεφαλαίου. Έχει καταγραφεί σημαντική υποβάθμιση δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων ως αποτέλεσμα της υπερβόσκησης καθώς δεν έχουν τεθεί περιορισμοί στον πληθυσμό του ζωϊκού κεφαλαίου που δύναται να εκμεταλλεύεται την βοσκήσιμη ύλη της περιοχής. Ακόμα και στις περιοχές όπου ισχύουν απαγορευτικές διατάξεις βοσκής η εφαρμογή τους σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάζει προβλήματα λόγω της ελλιπούς αστυνόμευσης. Για την περιοχή δεν υπάρχει ολοκληρωμένο διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης όπως προβλέπεται στις διατάξεις του Ν.4351/2015 - ΦΕΚ 164/Α/4-12-2015, έτσι ώστε καθοριστούν οι κατάλληλες για βόσκηση περιοχές και να θεσπιστούν οι κανόνες εκμετάλλευσης τους.

Άλλη σημαντική απειλή για τις δασικές εκτάσεις αποτελεί η εκδήλωση πυρκαγιών, ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο. Την τελευταία δεκαετία (2012-2021) εκδηλώθηκαν 37 δασικές και 13 αγροτικές πυρκαγιές σύμφωνα τα στοιχεία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ξάνθης. Για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών στο δήμο ισχύουν τα προβλεπόμενα στο «Σχέδιο αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών εξ' αιτίας δασικών πυρκαγιών με την κωδική ονομασία Ιόλαος» (ΑΔΑ: 6ΥΘΚΩΚΛ-Η26). Κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη περαιτέρω δράσεων αστυνόμευσης και αντιπυρικής προστασίας των δασών της περιοχής, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες που ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιών είναι αυξημένος.

Πολύτιμο φυσικό πόρο για την περιοχή αποτελούν τα ύδατα, τα οποία αναπτύσσουν ένα πυκνό υδρογραφικό δίκτυο. Η κατάσταση του υδάτινου δυναμικού (επιφανειακού και υπόγειου) χαρακτηρίζεται καλή καθώς δεν εντοπίστηκαν πιέσεις λόγω υπερεκμετάλλευσης. Η απουσία βιομηχανιών μεγάλης κλίμακας στην περιοχή συμβάλλει στην διατήρηση της καλής ποιότητας των υδάτων. Απειλή για το υδάτινο δυναμικό αποτελεί η έλλειψη περιβαλλοντικών υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε πολλούς οικισμούς του δήμου, με αποτέλεσμα την ανεξέλεγκτη διάθεση υγρών αποβλήτων σε υδάτινους αποδέκτες και στο υπέδαφος, προκαλώντας ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Η λειτουργία των ΕΕΛ Εχίνου, Μύκης και η μελλοντική λειτουργία της ΕΕΛ Κενταύρου συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των υδάτινων αποδεκτών από τα εισερχόμενα λύματα. Η ορθολογική διαχείριση των υγρών αποβλήτων θα πρέπει να συμπεριλάβει το σύνολο των οικιστικών υποδοχέων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Τέλος, σχετικά με τους υδατικούς πόρους αξίζει να αναφερθεί το γεγονός ότι δεν έχουν πραγματοποιηθεί έργα αξιοποίησης τους (φράγματα, αρδευτικά δίκτυα), με εξαίρεση κάποιες ιδιωτικές επενδύσεις που αφορούν υδροηλεκτρικές μονάδες στην περιοχή του οικισμού Ρεύμα.

Το υφιστάμενο πολιτιστικό περιβάλλον περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία που ανάγονται σε διάφορες ιστορικές περιόδους, από την Ρωμαϊκή εποχή μέχρι και τα νεότερα χρόνια. Η προστασία του πολιτιστικού κεφαλαίου επιτυγχάνεται μέσω των αρμόδιων εφορειών του υπουργείου πολιτισμού και του αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου προστασίας. Εκτιμάται ότι η ένταξη σε καθεστώς προστασίας περιοχών αρχαιολογικού – πολιτιστικού ενδιαφέροντος, όπως είναι το Φρούριο Γλαύκης, το κάστρο στην περιοχή του Ωραίου, το Οχυρό του Εχίνου και μια σειρά αξιόλογων πέτρινων γεφυριών που σώζονται στην ευρύτερη περιοχή. Όσον αφορά την αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου χρειάζεται ενίσχυση των δράσεων ανάδειξης των μνημείων, καθώς διαπιστώνεται υστέρηση σε αυτόν τον τομέα. Επιπροσθέτως, ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των οικισμών σε σύγκριση με άλλους αντίστοιχους αγροτικούς οικισμούς του ελληνικού χώρου, λόγω της πολιτιστικής διαφορετικότητας, μπορεί να προσφέρει μια εναλλακτικού τύπου εμπειρία στους επισκέπτες του τόπου.

Το αξιόλογο φυσικό περιβάλλον αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή, ενώ η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να αξιοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό ενισχύοντας την επισκεψιμότητα ώστε συνδυαστικά να δημιουργήσουν ένα ιδιαίτερα ελκυστικό τουριστικό προϊόν.

Εν κατακλείδι, η αειφόρος ανάπτυξη στην περιοχή μπορεί να επιτευχθεί υπό την προϋπόθεση της διαφύλαξης και περαιτέρω ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής.

Α.6.3 Οργάνωση οικιστικών υποδοχέων και ποιότητα ζωής

Α.6.3.1 Αξιολόγηση δημόσιου χώρου, και κοινωφελών εξυπηρετήσεων

Η διαμορφωμένη πραγματική κατάσταση στο σύνολο των οικισμών του Δήμου, με την εξαίρεση τριών σημειακών περιπτώσεων καθορισμού χώρων ειδικού προορισμού, δεν έχει προκύψει, ούτε έχει καλυφθεί από σχέδιο πόλης, οιουσδήποτε θεσμικού υποβάθρου. Επομένως οι δημόσιοι χώροι εντός των οικισμών της περιοχής μελέτης διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- στους υλοποιημένους αλλά μη θεσμοθετημένους που ουσιαστικά αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των χώρων,
- στους θεσμοθετημένους και υλοποιημένους, η οποία περιλαμβάνει τρεις συγκεκριμένες περιπτώσεις χώρων κοινωνικής υποδομής (δύο σχολείων και ενός χώρου αθλητικών εγκαταστάσεων) που τα χαρακτηριστικά τους (θέση, περίγραμμα, χρήση κλπ) καθορίστηκαν με διαδικασία θεσμοθέτησης τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου κατά το άρθρο 26 του Ν.1337/1983 και αφορούν χωροθετήσεις κυρίως εκτός πραγματικού περιγράμματος εξυπηρετουμένου οικισμού.

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν στις ενότητες Α.4.2.4, Α.4.2.5 και Α.4.2.7 η διαμόρφωση επάρκεια και ποιότητα των κοινόχρηστων χώρων στους οικισμούς του Δήμου , ιδίως στους πληθυσμιακά ακμαίους κρίνεται χαμηλή[188] και το θέμα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στο βαθμό που το επιτρέπουν οι διαμορφωμένες ιδιαιτερότητες και δεσμεύσεις στο πλαίσιο των όποιων επιλογών υπαγορεύσει η παρούσα σε κάθε επιμέρους περίπτωση για υποκείμενο επίπεδο πολεοδομικών παρεμβάσεων.

Ως προς τη λοιπή κοινωνική υποδομή, στην ενότητα Α.4.2.5 εκτέθηκαν τα δεδομένα και προβλήματα της υφιστάμενης κατάστασης και επισημάνθηκε η ύπαρξη ελλειμμάτων τόσο σε νέους, σύγχρονους χώρους, όσο και στη λειτουργία ορισμένων εκ των υφιστάμενων.

Στον πίνακα που ακολουθεί ελέγχεται η διαθεσιμότητα δομών της βασικής κοινωνικής υποδομής, κατά οικισμό της περιοχής μελέτης. Επισημαίνεται ότι στον πίνακα δεν εμφανίζονται οικισμοί που δεν καταγράφουν κανένα στοιχείο κοινωνικής υποδομής.

[188] Ανεπάρκεια γεωμετρικών στοιχείων οδικού δικτύου, έλλειψη χώρων πρασίνου κλπ.

Πίνακας Α.6.1: Διαθεσιμότητα βασικής κοινωνικής υποδομής κατά οικισμό

Οικισμός	Δ.	Νηπ.	Δ.Σχ.	Γ.	Λ.	Π.Στ.	Αθλ.	Περ.	Πολ.	Ι.Ν.	Ι.Τ.	Κοιμ.
ΔΕ ΜΥΚΗΣ												
Σμίνθη	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	X	✓	X	✓	✓
Εχίνος	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Κένταυρος	X	✓	✓	X	X	X	✓	✓	✓	X	✓	✓
Μύκη	X	✓	✓	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓
Γλαύκη	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	✓	X	✓	✓
Αιώρα	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Άλμα	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Γοργόνα	X	✓	✓	X	X	X	✓	X	X	X	✓	✓
Μάνταινα	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Μελίβοια	X	✓	✓	X	X	X	✓	X	X	X	✓	✓
Ωραίο	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓	X	✓	✓	✓
Άνω Κίρρα	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Ζουμπούλι	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Κύκνος	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Προσήλιο	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Ρεύμα	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Σιρόκο	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Τρίγωνο	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	X	✓
Χρυσό	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Κότινο	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Όαση	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
ΔΕ ΘΕΡΜΩΝ												
Άνω Θέρμες	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Θέρμες	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Ιαματικές Πηγές	✓	X	X	✓	X	X	X	✓	X	✓	✓	X
Μέδουσα	X	X	✓	X	X	✓	X	X	X	✓	✓	✓
Μέσες Θέρμες	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	X
Κίδαρις	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
ΔΕ ΚΟΤΥΛΗΣ												
Κοτύλη	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓	X	X	✓	✓
Πάχνη	X	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	X	✓	✓
Δημάριο	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
Αιμόνιο	X	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓
ΔΕ ΣΑΤΡΩΝ												
Σάτρες	✓	X	✓	X	X	X	X	✓	X	X	✓	✓
Ποταμοχώρι	X	X	X	X	X	X	✓	X	X	X	X	X
Τέμενος	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓

Επισημάνσεις: 1. Τα Νηπιαγωγεία στους οικισμούς Άλμα, Γοργόνα, Εχίνος, Μάνταινα, Σμίνθη, Μύκη, Άνω Θέρμες στεγάζονται σε μισθωμένους χώρους.
2. Στον οικισμό Εχίνος λειτουργεί και Ειδικό Δημοτικό Σχολείο.

3. Στον οικισμό Γλαύκη λειτουργεί και Επαγγελματικό Λύκειο (συστεγάζεται με το Γενικό Λύκειο).
4. Στους οικισμούς Διάφορο, Θεοτόκος, Κίρρα, Κουτσομύτης, Πύργος, Σούλα, Στήριγμα, Κοπτάνη, Διάσπαρτο, Άνω Ζουμπούλι, Κορφή, Πανέρι, Σταμάτι, Ακραίος, Γιδότοπος, Δουργούτι, Καλότυχο, Λυκότοπος, Πολύσκιο, Ρεματιά, Τσαλαπετεινός, όπως και στους εγκαταλελειμμένους οικισμούς Αχλαδιά, Βασιλοχώρι, Καπνοανθός, Κρανιά, Ράχη δεν υφίσταται κανένας χώρος κοινωνικής υποδομής

Συντομεύσεις

Δ. = Διοικητικές υπηρεσίες
Νηπ. = Νηπιαγωγείο
Δημ.Σχ. = Δημοτικό Σχολείο
Γ. / Λ. = Γυμνάσιο / Λύκειο
Π. Στ. = Παιδικός Σταθμός (η Βρεφονηπιακός)
Αθλ. = Χώροι Άθλησης (πάσης φύσεως)
Περ. = Χώροι Περίθαλψης (Κέντρο Υγείας ή Περιφ. Ιατρείο)
Πολ. = Χώροι πολιτισμού (πάσης φύσεως)
Ι.Τ.. = Μουσουλμανικό Ιερό Τέμενος
Ι.Ν. = Χριστιανικός Ιερός Ναός
Κοιμ. = Κοιμητήριο

Επεξηγήσεις συμβόλων

✓ = Διαθέσιμη μονάδα εν ενεργεία
✓ = Διαθέσιμη μονάδα μη ενεργή
X = Μη διαθέσιμη μονάδα ή διαθέσιμος χώρος

Πηγή: Επιτόπια καταγραφή χρήσεων και δραστηριοτήτων

Όπως προκύπτει και από τα δεδομένα του πίνακα κανένας οικισμός του Δήμου δεν έχει πλήρη κάλυψη από βασική κοινωνική υποδομή. Απεναντίας, ο κεντρικός κορμός σημαινόντων οικισμών σχηματίζει ένα -μη μονοσήμαντο- πλέγμα υπερτοπικών αλληλοεξυπηρετήσεων, υποστηρίζοντας λειτουργία τύπου "Ανοικτής Πόλης"[189]. Ενδεικτικοί πόλοι αυτού του πλέγματος είναι τα εξής:

- Κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες στη Σμίνθη
- Αστυνομικό Τμήμα στον Εχίνο
- Δασονομείο στον Εχίνο
- Λύκεια (Γενικό και Επαγγελματικό) στη Γλαύκη
- Γυμνάσια σε Σμίνθη, Εχίνο, Γλαύκη
- Κέντρο Υγείας στον Εχίνο
- Λαογραφικό Μουσείο στον Κένταυρο
- Δημοτικές Βιβλιοθήκες σε Μύκη, Εχίνο

Στην πιο τοπικού χαρακτήρα υποδομή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης διαπιστώνεται σημαντική διασπορά σχολικών μονάδων, που σε κάποιες περιπτώσεις λειτουργούν ως κέντρα ευρύτερης εξυπηρέτησης (π.χ. Άνω Θέρμες, Γοργόνα, Εχίνος, Μελίβοια, Σμίνθη, Ωραίο), διευρύνοντας το προαναφερθέν πλέγμα.

[189] Ο όρος "Ανοικτή Πόλη" αρχικά εισήχθη στην πολεοδομική ορολογία στη δεκαετία του 1980 μέσα από, μη ολοκληρωμένο, πρόγραμμα μελετών του τέως ΥΧΟΠ/ΥΠΕΧΩΔΕ. Το πρόγραμμα αναφέρονταν σε συστηματική πολεοδομική παρέμβαση στο σύνολο των "μικρών" (κάτω των 2000 κατοίκων) οικισμών της χώρας και (έχοντας και ως δεδομένο βελτιωμένες δυνατότητες συγκοινωνίας, κυκλοφορίας και επικοινωνίας) είχε κεντρικό στόχο την οργάνωση συστημάτων οικισμών οι οποίοι, λόγω μεγέθους και άλλων χαρακτηριστικών τους (αλλά και δυνατοτήτων της χώρας), δεν ήταν δυνατό και επιθυμητό να λειτουργήσουν με αυτοτέλεια ενώ ήδη διέθεταν (ή μπορούσαν να αποκτήσουν) σχέσεις αμοιβαίων αλληλοεξυπηρετήσεων. Δηλαδή να συγκροτήσει χωρική οργάνωση, που απέβλεπε σε ανάπτυξη / ενθάρρυνση σχέσεων μεταξύ των οικισμών εκάστοτε συστήματος, ανάλογων με εκείνες των σχέσεων μεταξύ των πολεοδομικών ενοτήτων / γειτονιών μιας πόλης (πχ με κατάλληλη διασπορά εξυπηρετήσεων).

Το ανωτέρω φαινόμενο, παρόλο που μπορεί, σε ελεγχόμενο βαθμό, να είναι ανεκτό (έως και επιθυμητό με την προϋπόθεση εύστοχης χωροταξικής οργάνωσης υποστηριζόμενης από λειτουργικό οδικό δίκτυο), θα πρέπει να αμβλυνθεί, μέσα από τη διατύπωση ορθολογικών και ρεαλιστικών προτάσεων, για την πύκνωση της λειτουργίας σχετικών μονάδων και τη διασφάλιση και ενεργοποίηση κατάλληλων χώρων. Ειδικά στον κρίσιμο τομέα της Εκπαίδευσης, επιβάλλεται σχετική μέριμνα διότι: α) πολλές μονάδες στεγάζονται σε μισθωμένα κτίρια άλλου αρχικού προορισμού, β) οι ακτίνες εξυπηρέτησης μπορεί να ανέρχονται σε χιλιόμετρα, μέσω όχι πάντα επαρκών οδικών προσβάσεων, γ) αρκετά σχολικά κτίρια παραμένουν σήμερα ανενεργά.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διατύπωση της πρότασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα χαρακτηριστικά του οικιστικού πλέγματος, που ιδίως στην νότια ζώνη της επικράτειας του Δήμου, περιλαμβάνει και στοιχεία μικρού ή πολύ μικρού δυναμικού, σε σχετικά μικρές αποστάσεις μεταξύ τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά καθιστούν απαγορευτική την περίπτωση επιδίωξης προικοδότησης όλων των οικισμών, με όλες τις επιθυμητές κοινωνικές εξυπηρετήσεις, ενώ η γειτνίαση επιτρέπει παραδοχή εύκολης εξυπηρέτησης έστω και με αναγκαία μετάβαση σε κοντινό σημείο παροχής

Τέλος επισημαίνονται οι διαπιστωμένες ανάγκες που δηλώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των επιμέρους τομέων κοινωνικής υποδομής οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο σχετικό τεθέν ερώτημα):

- Δ/νση Α'βάθμιας Εκπαίδευσης: Καθορισμός χώρου για Ειδικό Νηπιαγωγείο (με υπόδειξη στον οικισμό Σμίνθη)
- Δ/νση Β'βάθμιας Εκπαίδευσης: Καθορισμός νέου χώρου για Επαγγελματικό Λύκειο.

Α.6.3.2 Αξιολόγηση εικόνας και ποιότητας δομημένου περιβάλλοντος

Όπως εκτέθηκε και στο κεφάλαιο Α.4 αν και οι οικισμοί του Δήμου διατηρούσαν μέχρι το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, σε μεγάλο βαθμό, ουσιαστικά αδιατάρακτη την παραδοσιακή φυσιογνωμία του δομημένου περιβάλλοντος που έφεραν από το παρελθόν, η εικόνα τους έχει διαταραχθεί στην πρόσφατη περίοδο από φαινόμενα όπως:

- πύκνωση του οικιστικού ιστού,
- εμφανής υπερεκμετάλλευση των πολεοδομικών παροχών που επιτρέπει στα οικόπεδα το εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο (αύξηση ύψους κατασκευών και αριθμού ορόφων),

- εγκατάλειψη των χαρακτηριστικών επιχώριων δομικών υλικών (λιθοδομές) και μεθόδων εισαγωγή νεωτερικών τεχνολογιών (σκυροδέματος),
- έντονη εισαγωγή νεωτερικών και μη συνήθων στην περοχή στοιχείων αρχιτεκτονικής σύνθεσης και μορφολόγησης, (π.χ. μεγάλα υαλοστάσια στο ισόγειο, εξώστες ποικίλων μεγεθών και διαμορφώσεων),
- ανακατασκευή με σύγχρονα υλικά στοιχείων που υπαγορεύονταν από τα δεδομένα του αναγλύφου, όπως οι τοίχοι αντιστήριξης των διατεταγμένων στις πλαγιές οικοπέδων, που αποτελούσαν χαρακτηριστικά στοιχεία της όλης εικόνας των αμφιθεατρικά αναπτυγμένων οικισμών.

Τα φαινόμενα αλλοίωσης και επιβάρυνσης της εικόνας και ποιότητας του δομημένου περιβάλλοντος, καταγράφονται με μεγαλύτερη συχνότητα εντονότερα στους πληθυσμιακά μεγαλύτερους και γενικότερα σημαντικότερους από ποικίλες απόψεις οικισμούς όπου παρατηρείται και πιο έντονα η προσαρμογή σε πιο σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα ενώ παραμένουν σχετικά αναλλοίωτοι οι πιο απομακρυσμένοι, μικροί και δυσπρόσιτοι οικισμοί.

Με δεδομένη την τάση βαθμιαίας στροφής της τοπικής οικονομίας στον τριτογενή τομέα ο τουρισμός, που μπορεί να εδραστεί και στη συνδυασμένη παρουσία σειράς άλλων διαθέσιμων πόρων, θα μπορούσε να στηριχθεί και στα στοιχεία γραφικότητας και αυθεντικότητας που διατηρούν οι λιγότερο επηρεασμένοι σε ότι αφορά τρόπους ζωής και αρχιτεκτονικό περιβάλλον μικροί και απομακρυσμένοι οικισμοί.

Εγγενή αρνητικό παράγοντα σε σχέση με το δομημένο περιβάλλον αποτελούν τα προβλήματα ανεπάρκειας και ακαταλληλότητας των στοιχείων του οδικού ιστού και η σπανιότητα άλλων σημαντικών κοινόχρηστων. Σημειώνεται όμως ότι αυτό το αρνητικό δεδομένο ειδικά σε περίπτωση διατήρησης της ποιότητας και αυθεντικότητας του παραδοσιακού περιβάλλοντος σε πλαίσιο στροφής της τοπικής οικονομίας στον τουρισμό μπορεί, ως στοιχείο "γραφικότητας", να αποτελέσει πρόσθετο πλεονέκτημα.

Επομένως για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος είναι σημαντικό να υπάρξει πρόβλεψη για κατάλληλη προσαρμογή των κανόνων δόμησης που θα εφαρμοστούν εφεξής στους οικισμούς της περιοχής. Ειδικότερα για την επιλογή των οικισμών που θα κριθεί σκόπιμο να προστατευθούν τα παραδοσιακά στοιχεία του δομημένου περιβάλλοντος και για τους κανόνες που θα πρέπει να ισχύσουν σε αυτούς είναι σκόπιμο τεθούν ως οδηγός τα πορίσματα και προτάσεις της σχετικά πρόσφατης μελέτης (Β Φάση 2016) με τίτλο "*Μελέτη Μορφολογικών Κανόνων Δόμησης και Αρχιτεκτονικής στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων της*

Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης"[190], που -μεταξύ άλλων- εξέτασε την υφιστάμενη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία αρκετών οικισμών του Δήμου Μύκης και εκτίμησε ότι:

- Οι κάτωθι οικισμοί φέρουν χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τους εντάξουν σε προστατευτικό καθεστώς "παραδοσιακών οικισμών"
  - Μελίβοια, Όαση, Ρεύμα, Ωραίο, της ΔΕ Μύκης
  - Θέρμες, Κίδαρις, Κοτάνη, Μέδουσα, της ΔΕ Θερμών
  - Κοτύλη, Αιμόνιο, της ΔΕ Κοτύλης
  - Ποταμοχώρι, της ΔΕ Σατρών
- Οι κάτωθι οικισμοί φέρουν χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τους εντάξουν στην κατηγορία "ενδιαφέροντες":
  - Μύκη, Σμίνθη, Στήργιμα, Χρυσό, της ΔΕ Μύκης
  - Δημάριο, Πάχνη, της ΔΕ Κοτύλης
  - Σάτρες, της ΔΕ Σατρών

Α.6.3.3 Αξιολόγηση κοινωφελών τεχνικών υποδομών και δικτύων

Στις ενότητες του υποκεφαλαίου Α.4.3, καθώς και στην ενότητα Α.6.2.3 εκτέθηκαν αναλυτικά τα στοιχεία και η αξιολόγηση των υπαρχουσών υποδομών και δικτύων τα οποία, αν και όπου υπάσχουν είναι καταρχήν λειτουργικά, χρήζουν περαιτέρω επεκτάσεων συμπληρώσεων και βελτιώσεων. Εκτιμάται ότι η υλοποίηση των προωθούμενων / προγραμματιζόμενων / προβλεπόμενων υποδομών στους τομείς της ύδρευσης, της άρδευσης και κυρίως της αποχέτευσης, μαζί με την αναβάθμιση των διαδικασιών αποκομιδής κλπ των απορριμμάτων, θα συμβάλλουν σημαντικά στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των οικισμών και συνολικά του Δήμου, με περαιτέρω περιθώρια βελτίωσης.

Τέλος πρέπει να τονιστεί ότι πέραν των βελτιώσεων σε υποδομές δικτύων κλπ, η εν γένει εμπειρία έδειξε ότι απαιτείται στόχευση και σε έργα και παρεμβάσεις, που θα βελτιώσουν την ανθεκτικότητα και ασφάλεια των υποδομών και των οικισμών, της περιοχής μελέτης και κυρίως από κίνδυνο (δασικής) πυρκαγιάς που επιτείνεται από παράγοντες όπως η μεγάλη διασπορά των οικισμών και τα προβληματικά χαρακτηριστικά του οδικού δικτύου.

[190] Ανάδοχο σχήμα: Δ. Λαγός – Χρ. Κουτάκος

Α.6.3.4 Αξιολόγηση κινητικότητας, προσβασιμότητας και δικτύων μεταφορών

Όπως αναλύθηκε στο κεφάλαιο Α.4 το οδικό δίκτυο διασύνδεσης των επιμέρους οικισμών αποτελεί ανεπαρκή μετεξέλιξη του υπαγορευμένου από τα δεδομένα του αναγλύφου παραδοσιακού δικτύου μετακινήσεων. Επίσης εντός των οικισμών το δίκτυο των κοινοχρήστων δεν αποτελεί προϊόν εφαρμογής έλλογου σχεδιασμού επί χάρτου αλλά αποτέλεσμα των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων του χρονικού ορίζοντα διαμόρφωσής του που ώθησαν τότε τις όποιες διαδικασίες αυθόρμητης διαμόρφωσής του. Με αυτά τα δεδομένα οι τομείς κινητικότητας και προσβασιμότητας βαρύνονται με όποια ζητήματα επάρκειας ή καταλληλότητας μπορεί να θέτει η πραγματική κατάσταση καλούμενη να υπηρετήσει τις ανάγκες του παρόντος.

Η προώθηση της συμπεφωνημένης με την Βουλγαρία αναβάθμισης της εθνικής οδού #55 θα βελτιώσει σημαντικά τις δυνατότητες πρόσβασης στην κεντρική και βόρεια ζώνη του Δήμου και κατά συνέπεια τις αναπτυξιακές προοπτικές του αλλά γενικώς τα χαρακτηριστικά αυτών όλων των αξόνων είναι ανεπαρκή για στήριξη ουσιαστικής αναπτυξιακής προοπτικής, και η προσβασιμότητα οικισμών και άλλων σημείων ειδικού ενδιαφέροντος υπολείπεται αισθητά των αναγκών.

Επομένως χρειάζεται:

- Γενικώς συστηματική παρέμβαση στο οδικό δίκτυο σε όλους τους οδικούς άξονες μέσα και έξω από τους οικισμούς με τοπικές και ευρύτερες βελτιώσεις χάραξης και γενικότερα με αναβάθμιση γεωμετρικών χαρακτηριστικών.
- Παρεμβάσεις για συστηματική βελτίωση της παρεχόμενης ασφάλειας, πχ με πλήρη οριζόντια και κάθετη σήμανση.

Επίσης, αν και αναφέρεται σε αντικείμενο πέραν της εμβέλειας του χωρικού σχεδιασμού σημειώνεται ότι κρίνεται μη επαρκής η παρεχόμενη συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση στις περιπτώσεις των γραμμών προς οικισμούς σε ακραίες ζώνες του Δήμου που καλύπτονται από ένα δρομολόγιο ανά εικοσιτετράωρο.

Α.6.3.5 Συμπεράσματα αξιολόγησης οικιστικών υποδοχέων

Από την ανάλυση και αξιολόγηση των επιμέρους δεδομένων των οικιστικών υποδοχέων του Δήμου Μύκης διαπιστώνονται τα κάτωθι:

- Σε κανένα οικισμό του Δήμου δεν έχει εγκριθεί οποιασδήποτε μορφής σχεδιασμός (όπως σχέδιο πόλης, σχέδιο διανομής οικοπέδων, οριοθέτηση, Σχέδιο Χωρικής και

Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης κλπ.), πλην ελάχιστων σημειακών χωροθετήσεων λειτουργιών κοινωνικής υποδομής, μέσω των διατάξεων του άρθρου 26 του Ν.1337/1983[191].

- Η απουσία σχεδιασμού οδήγησε σε "αυθόρμητες" οικιστικές αναπτύξεις, συνοδευόμενες από αναμενόμενα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά (γραφικότητα, περίπλοκος ιστός, ανεπάρκεια κοινόχρηστων χώρων κλπ.). Αναλυτικότερα, κοινά χαρακτηριστικά της φυσιογνωμίας σχεδόν για το σύνολο των οικιστικών υποδοχέων είναι η ανάδειξη σε κεντρική οδό του εντός οικισμού τμήματος της οδού πρόσβασης, το στενό (έως ανεπαρκές) λοιπό εσωτερικό οδικό δίκτυο, η προσαρμογή στο ανάγλυφο με σημαντικού ύψους τοίχους αντιστήριξης, η απουσία σημαντικών κοινόχρηστων χώρων πέραν των οδών και της τυχόν παρεμάτιας ζώνης, η σημαίνουσα και προσεγμένη παρουσία χώρων λατρείας και η συχνή παρεμβολή κοιμητηρίων εντός του οικιστικού ιστού (ενίοτε σε κεντρικές θέσεις). Πέραν των ανωτέρω, ειδικά στους μεγαλύτερους οικισμούς είναι χαρακτηριστική η πυκνότητα κτισμάτων (για κύρια ή βοηθητική χρήση) και η καθ' ύψος "επέκταση", ενώ στους μικρότερους η παρεμβολή καλλιεργούμενων εκτάσεων στον υποτυπώδη οικιστικό ιστό.
- Σε όλους τους οικισμούς του Δήμου εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΠΔ της 2-3-1981 στα υφιστάμενα, περιορισμένα εκ των πραγμάτων, περιγράμματά τους (όπως αυτά προσδιορίζονται από τις εγκρίσεις οικοδομικών αδειών κατόπιν αυτοψιών των αρμόδιων υπηρεσιών), με εφαρμογή των όρων και περιορισμών που έχουν επιβληθεί διαχρονικά για οικισμούς προ του 1923.
- Σε κανέναν οικισμό δε διαπιστώνεται μέγεθος, που να δικαιολογεί την αναγνώριση περισσότερων της μίας Πολεοδομικών Ενοτήτων. Αλλά και αντιστρόφως παρότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου απομακρυσμένοι οικισμοί και οικιστικές θέσεις φαίνεται να έχουν λειτουργήσει ως τμήματα αλληλοεξαρτημένων πολεοδομικών συνόλων, η σύγχρονη πολεοδομική αντιμετώπιση συνηγορεί στο να θεωρηθεί κάθε οικισμός ως ανεξάρτητη Πολεοδομική Ενότητα (υπαγόμενη όμως σε ένα ευρύτερο, λειτουργικό πλέγμα τύπου "Ανοικτής Πόλης").
- Η υφιστάμενη τάση γραμμικής συγκέντρωσης επιχειρήσεων στους μεγαλύτερους οικισμούς δεν επαρκεί για να στοιχειοθετήσει την παρουσία "κέντρου", με την πολεοδομική έννοια του όρου.
- Ως προς τις χρήσεις γης προκύπτει ότι σε γενικές γραμμές ακολουθείται ένα μοτίβο χρήσεων που εναρμονίζεται με την κατηγορία Οικισμοί (του άρθρου 16, του ΠΔ

[191] Τοπικά Ρυμοτομικά Σχέδια

59/2018, ΦΕΚ114Α). Με εξαίρεση την παρουσία μικρών κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων εντός ή στην περίμετρο των μικρότερων κυρίως οικισμών, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η υφιστάμενη κατάσταση προσιδιάζει και στο περιεχόμενο της Γενικής Κατοικίας (του άρθρου 3, του ιδίου ΠΔ).

- Ως προς την κοινωνική υποδομή προκύπτει ότι αυτή είναι συνάρτηση: α) της σημασίας των οικισμών στην ιεραρχία του όλου οικιστικού πλέγματος, β) των χωροταξικών δεδομένων ενός εκάστου οικισμού και των οδικών και συγκοινωνιακών συνθηκών και γ) της δυνατότητας διάθεσης χώρου για τη χωροθέτηση και ανάπτυξη σχετικών εγκαταστάσεων. Η παρουσία λειτουργιών κοινωνικής υποδομής εμφανίζεται συνηθέστερη σε οικισμούς της κεντρικής ζώνης του Δήμου και στους οικισμούς που συγκεντρώνουν σημαντικό πληθυσμιακό αποτύπωμα. Η εγκατάσταση των λειτουργιών που απαιτούν διάθεση οικοπέδων σημαντικής έκτασης (π.χ. διδακτήρια, κέντρο υγείας, αθλητισμός) οδηγεί και σε λύσεις χωροθέτησης εκτός της κυρίως οικιστικής περιοχής ή στην παρυφή του περιγράμματός της, ενώ δε λείπουν και περιπτώσεις εγκατάστασης σε μισθωμένους (ήτοι ιδιωτικούς) χώρους.
- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πιο αδύναμων πληθυσμιακά οικισμών φαίνεται να συνηγορούν τείνουν στην εξέταση υπαγωγής τους στις διατάξεις του ΠΔ της 6-12-1982 (ΦΕΚ 588Δ/1982)[192], στο βαθμό που η διοίκηση θεωρεί ότι ως εργαλείο εξακολουθεί να είναι επιλέξιμο, μετά τον πρόσφατο εκσυγχρονισμό του ελληνικού συστήματος χωρικού σχεδιασμού.
- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πιο εύρωστων πληθυσμιακά ή με θετικές προοπτικές οικισμών φαίνεται να συντείνουν προς την κατεύθυνση προτάσεων κατάλληλων πολεοδομικών παρεμβάσεων (που μπορεί να υπερβαίνουν την απλή οριοθέτησή τους), με αντικείμενα/στόχους, κατά περίπτωση:
  - > τον πολεοδομικό εξορθολογισμό,
  - > την κατοχύρωση και ενδεχόμενη επαύξηση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων,
  - > τη βελτίωση της λειτουργικότητας και την καλλίτερη προσαρμογή στο περιβάλλον,
  - > την αξιοποίηση δημόσιων / δημοτικών εκτάσεων,
  - > την ικανοποίηση οικιστικών αναγκών, με εφαρμογή ορθολογικών παραμέτρων οικιστικής ανάπτυξης,
  - > την αξιοποίηση θετικών αναπτυξιακών προοπτικών (π.χ. λόγω ειδικού ρόλου, κομβικότητας, παρουσίας παραγωγικών πόρων κλπ.),
  - > την ισόρροπη χωρική ανάπτυξη και ενδοδημοτική εδαφική συνοχή.

[192] Ο εν λόγω θεσμός αφορά σε μια ειδική κατηγορία μικρών σχετικά οικισμών της Χώρας (κάτω των 500 κατοίκων, χωρίς σχέδιο, μη τουριστικών, μη περιαστικών και μη παραδοσιακών) και έχει ως κύριο στόχο τη συγκράτηση πληθυσμού και ει δυνατόν την αναστροφή τάσεων πληθυσμιακής συρρίκνωσης (μέσα από την ισχύ ειδικών πολεοδομικών παροχών).

Α.6.4 Αξιολόγηση θεσμοθετημένου χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού

Α.6.4.1 Έλεγχος ανάγκης αναθεώρησης ή τροποποίησης (για ομογενοποίηση / συντονισμό και άμβλυνση συγκρούσεων δομικού χωροταξικού χαρακτήρα)

Όπως έχει αναφερθεί στο κεφάλαιο Α.4 ουδέποτε έχει εγκριθεί στην περιοχή του Δήμου πολεοδομικός σχεδιασμός υπερκείμενος του επιπέδου ρυμοτομικού σχεδίου και τα μόνα εγκριθέντα στοιχεία υποκείμενου πολεοδομικού σχεδιασμού είναι τα τοπικά ρυμοτομικά σχέδια για τρεις σημειακούς χώρους ανέγερσης κοινωφελών εγκαταστάσεων που τόσο ως έκταση όσο και ως σημασία χωρικής ρύθμισης είναι αμελητέα σε σχέση με την όλη έκταση του Δήμου. Επομένως δεν γεννάται θέμα ελέγχου ανάγκης αναθεώρησης ή τροποποίησης (για ομογενοποίηση / συντονισμό και άμβλυνση συγκρούσεων δομικού χωροταξικού χαρακτήρα).

Α.6.4.2 Έλεγχος εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού

Εφόσον στους οικισμούς της περιοχής μελέτης δεν έχει εγκριθεί πολεοδομικός σχεδιασμός δεν τίθεται θέμα ελέγχου εφαρμογής του σχεδιασμού τους. Ομοίως εφόσον στους οικισμούς αυτούς δεν έχουν καθοριστεί όρια σε εφαρμογή κάποιου από τα σχετικά διατάγματα (ως προϋφισταμένων του 1923, ως στάσιμων και μικρών, ως κάτω των 2.000 κατοίκων) δεν τίθεται θέμα ελέγχου της ευστοχίας και τήρησης τυχόν περιμετρικού ή εσωτερικών ορίων.

Τέλος, όπως έχει αναφερθεί στην ενότητα Α.4.2.8 οι εφαρμοζόμενες στους οικισμούς του Δήμου διατάξεις του ΠΔ 2-3-1981 (ΦΕΚ Δ 138/13-3-1981) κρίνονται αφενός ανεπαρκείς για την προστασία του αρχιτεκτονικού χαρακτήρα όσων οικισμών χρήζουν σχετικής μέριμνας αφετέρου αναντίστοιχες προς τις ανάγκες αναπτυσσόμενων οικισμών. Στο πλαίσιο των κατευθύνσεων προς το υποκείμενο επίπεδο σχεδιασμού θα πρέπει να διατυπωθούν σχετικές οδηγίες.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Α

Ι. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΑΣ Α' - ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ
του Δήμου Μύκης και της περιοχής του

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Η περιοχή που σήμερα περιλαμβάνεται στην εδαφική επικράτεια του Δήμου Μύκης εντοπίζεται στις νότιες κλιτείς του ορεινού όγκου της Ροδόπης, περιοχή η οποία, μέχρι το φθινόπωρο του 1912 (έναρξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου), αποτελούσε ήδη από τον 14ο αιώνα, μέρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Στην εξέλιξη των επιχειρήσεων των Α΄ και Β΄ Βαλκανικών Πολέμων η περιοχή, όπως και το μεγαλύτερο μέρος της Θράκης, περιήλθε και παρέμεινε στην κατοχή της Βουλγαρίας (Οκτώβριος 1912)[1]. Τελικά με τη συνθήκη του Βουκουρεστίου (10-8-1913) το τμήμα της Θράκης νότια της κορυφογραμμής της Ροδόπης επιδικάστηκε στη Βουλγαρία στην οποία παρέμεινε ενσωματωμένη μέχρι το τέλος του Α' Παγκόσμιου Πολέμου, οπότε με τη συνθήκη του Νεϊγύ (17-11-1919) η Βουλγαρία παραιτήθηκε από την κυριαρχία επί της νότιας Θράκης.

Ακολούθησε η συνθήκη των Σεβρών (10-8-1920), με την οποία το σύνολο σχεδόν της Θράκης επιδικάστηκε στην Ελλάδα και, στη συνέχεια, ως συνέπειά της συνθήκης, με το Ν.2492/1920 (ΦΕΚ Α 206 της 10-9-1920) θεσμοθετήθηκε η προσάρτησή της στο Ελληνικό Κράτος. Τελικά, μετά τις ατυχείς εξελίξεις στη Μικρά Ασία και τη συνθήκη της Λωζάνης (24-7-1923), η Ελλάδα απώλεσε το τμήμα της Θράκης ανατολικά του Έβρου και η ελληνική κυριαρχία περιορίστηκε μόνο στο μεγαλύτερο τμήμα της νότιας Θράκης ανατολικά του Νέστου και δυτικά του Έβρου, όπου περιλαμβάνεται και η περιοχή του Δήμου Μύκης.

Είχαν μεσολαβήσει

- 17-9-1918: Ανακωχή της εμπόλεμης Βουλγαρίας, αλλά παραμονή της Θράκης υπό βουλγαρικό έλεγχο, (υπό ασαφές θεσμικό καθεστώς).
- Οκτώβριος 1919: Επιβολή άμεσου Διασυμμαχικού Πολιτικού Ελέγχου στη Θράκη, με ευθύνη της Γαλλίας (περιλαμβανομένης και στρατιωτικής κατοχής) και αποχώρηση των βουλγαρικών αρχών.
- 28-4-1920: Συνδιάσκεψη του Σαν Ρέμο, με απόφαση ανάθεσης άσκησης του Διασυμμαχικού Ελέγχου επί του μεγαλύτερου μέρους της Θράκης στον Ελληνικό Στρατό.
- 14-5-1920: Ανάληψη του ελέγχου της Ξάνθης και της περιοχής της από τις Ελληνικές πολιτικές και στρατιωτικές αρχές.
- 9-12-1920: Συμπερίληψη του συνόλου της Θράκης στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού της χώρας, με διάρθρωση της περιοχής σε απογραφικά διαμερίσματα, κατά το σύστημα διοικητικής οργάνωσης που εφάρμοζε η Διασυμμαχική Διοίκηση και με αναφορά των οικισμών και χωρικών σχηματισμών με νέες ελληνικές ονομασίες[2].
- 18-9-1921: Απόφαση 103/298/29.8.1921 του τότε Υπουργού Πολιτικού Διοικητή Θράκης (ΦΕΚ -παράρτημα τεύχος Β- φύλλο 1 της 18-9-1921), με την οποία κατοχυρώνονται οι ήδη χρησιμοποιηθείσες στην Απογραφή 1920 ελληνικές ονομασίες, στους οικισμούς της ελληνικής Θράκης.

---

[1] Για σύντομο διάστημα (2-10/30-10-1913) επιχειρήθηκε ανεπιτυχώς η δημιουργία μιας βραχύβιας ανεξάρτητης οντότητας ("Garbi Trakya Hukunet -I Muvakattesi" = Προσωρινή Κυβέρνηση Δυτικής Θράκης) που είχαν επιδιώξει να συστήσουν τοπικοί παράγοντες, κινηματίες αρνητές της βουλγαρικής κυριαρχίας.

[2] Οι οικισμοί της περιοχής του Δήμου Μύκης, ως τότε, εμφάνιζαν την ιδιαιτερότητα να φέρουν, σε πολύ μεγάλο ποσοστό, διπλές, τουλάχιστο, ονομασίες τόσο τουρκικής όσο και σλαβικής ετυμολογίας.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

Κατά τη μακρά περίοδο πριν τη φάση του οθωμανικού εκσυγχρονισμού στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα (Tanzimat), η νότια πλευρά της οροσειράς της Ροδόπης μαρτυρείται ότι υπάγονταν, από φορολογική άποψη, στις οικείες αρχές της Δράμας, ενώ σημαντικά τμήματα της περιοχής ανήκαν στα βακούφια του Σουλτάνου Μπαγιαζιτ Βελί Χαν που είχαν έδρα στην Αδριανούπολη.

Μετά τα μέσα του 19ου αιώνα, η περιοχή του σημερινού Δήμου Μύκης αρχικά είχε υπαχθεί στο Vilayeti (=Περιφέρεια) Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στον Yenice-Karasu Kazasi (=Υποδιοίκηση) Γενισαίας, που από το 1870 μετεξελίχθηκε σε Iskece Kazasi (=Υποδιοίκηση Ξάνθης), του Sancagi (=Διοίκησης) Δράμας. Από το 1878, στο πλαίσιο των αναδιαρθρώσεων που επέφερε η αυτονόμηση της Ανατολικής Ρωμυλίας, ο Καζάς της Ξάνθης υπάχθηκε στο Σαντζάκι της Γκιουμουλτζίνας (Κομοτηνής), που ανήκε στο Βιλαέτι της Αδριανούπολης[3].

Κατά την περίοδο 1913-1919 η γεωγραφική ενότητα του σημερινού Δήμου Μύκης, εναρμονισμένη με το βουλγαρικό σύστημα διοίκησης, ήταν ενταγμένη στους δήμους (Obstim) Isjoren (=Ωραίου), Pasvik (Πάχνης) και Mustafcevo (=Μύκης) και υπάγονταν στην επαρχία Ξάνθης (Ksantijska Okolja) του νομού (Okrag) Γκιουμουλτζίνας (=Κομοτηνής), ενώ κατά τη σύντομη περίοδο της Διασυμμαχικής Διοίκησης Θράκης (1919-1920) η ίδια γεωγραφική ενότητα είχε υπαχθεί στο Διαμέρισμα (District) Ξάνθης της Περιφέρειας (Cercle) Γκιουμουλτζίνας .

Μετά την ενσωμάτωση στο Ελληνικό Κράτος (1920) η περιοχή υπάχθηκε στη Γενική Διοίκηση Θράκης και εντάχθηκε, ως υποδιοίκηση (=επαρχία) Ξάνθης, στο Νομό Ροδόπης. Στη συνέχεια, μετά την οριστικοποίηση των συνόρων της χώρας, η περιοχή της Θράκης οργανώθηκε σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους και Κοινότητες) με το ΠΔ της 30-7-1924 (ΦΕΚ 194 Α / 14-7-1924) και ειδικότερα η περιοχή του σημερινού Δήμου Μύκης υπάχθηκε σε έξι Κοινότητες, όπως αναφέρονται αναλυτικά στη συνέχεια. Αργότερα με το άρθρο 1 του Ν.72/1944 (ΦΕΚ 35 Α/21-12-1944) ιδρύθηκε ο Νομός Ξάνθης, στην επικράτεια της έως τότε Επαρχίας Ξάνθης, στον οποίο περιλαμβάνονταν και η περιοχή του σημερινού Δήμου Μύκης.

Η αρχική διοικητική οργάνωση σε ΟΤΑ του 1924 διατηρήθηκε σχεδόν αμετάβλητη μέχρι και την "ανακυττάρωση" της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το Ν.2539/1997 (σχέδιο Καποδίστριας) και έλαβε τελικό σχήμα ("αναμόρφωση") με το Ν.3852/2010 (σχέδιο Καλλικράτης).

Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικά, (ομαδοποιημένα σε τρεις περιόδους, “μέχρι το 1997“, “μετά το 1997“, “μετά το 2011“), τα στοιχεία που αφορούν στην ίδρυση και σε κάθε είδους, επίσημη και μη, μεταβολή στους ΟΤΑ οι οποίοι κατά καιρούς εκτείνονταν στην χωρική ενότητα που αντιστοιχεί στην επικράτεια του σημερινού Δήμου Μύκης. Στην έννοια των μεταβολών περιλαμβάνεται και η, κατά τα κριτήρια της ΕΣΥΕ, “άτυπη” καταγραφή ή μη στις περιοδικές Γενικές Απογραφές Πληθυσμού, οικιστικών συνόλων ως αυτοτελών οικισμών

Στη συνέχεια οι οικισμοί καταγράφονται με το επίσημο όνομά τους αλλά και με παράθεση, μέσα σε αγκύλες, και των και παραλλαγών ή ονομάτων με τα οποία είτε ήσαν γνωστοί πριν το 1920, είτε παραμένουν γνωστοί στην τοπική κοινωνία, ή γενικότερα έχουν αναφερθεί στη βιβλιογραφία κοκ.

[3] Η απόδοση της οθωμανικής διοικητικής ορολογίας σε ανάλογους νεοελληνικούς όρους διοικητικής οργάνωσης επιχειρείται ενδεικτικά και κατά προσέγγιση λόγω μη ταύτισης των δύο συστημάτων.

Α. Μέχρι το 1997

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΧΙΝΟΥ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Εχίνου**
Έδρα	**Εχίνος** [Σαχίν]
Λοιποί οικισμοί	**Μελίβοια** [Περούνοβο . Ελμανλή, Ερμαλή, Άλμαλα, Ermanli]
1928	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία ως οικισμού "Τάγματος Προκαλύψεως".
1940	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού και εφεξής δεν καταγράφεται διακεκριμένα παρουσία "Τάγματος Προκαλύψεως"

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Θερμών**
Έδρα	**Θέρμαι** [Ντολνε Λίτζα, Ilica Orta Mahalle]
Λοιποί οικισμοί (κατά την ίδρυση)	**Μέδουσα** [Μέρκοβο, Μέμκοβα, Mekova] **Κίδαρις** [Σαριγιερ, Σαρικλέρ, Sarikler] **Κοττάνη** [Τζουβάντσι, Κοσνάραρ, Kosnalar]
1928	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμού **Ισμαήλ Μαχαλε** [Πλανινό, Πλανινόνα]
1949	Ο οικισμός Ισμαήλ Μαχαλέ μετονομάζεται σε **Διάσπαρτον**
1961	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών **Άνω Θέρμαι** [Γκορνε Λίτζα, Ναγκόρνε Μααλέ, Ilica Birinci Mahalle] **Μέσαι Θέρμαι** [Σρεντνε Λιτζα, Ilica Ikinci Mahalle]
1971	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμού **Ιαματικαί Πηγαί**

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Κοτύλης**
Έδρα	Αρχικά **Κοτύλη** [Κόζλουτζα, Κόκλουτζα, Kukluca]
Λοιποί οικισμοί (κατά την ίδρυση)	**Πάχνη** [Πάσεβικ, Πάσαβικ, Πάσιουβικ, Pasavik, Pasevik, Pasvik] **Αιμόνιον** [Βαλκάνοβο, Valnatova, Βαλκανοωα] **Δημάριον** [Ντέμιρτζικ, Ντέμερτζικ, Demircik)]
1928	Η έδρα της Κοινότητας μεταφέρεται στην **Πάχνη**

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΥΚΗΣ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Μύκης**
Έδρα	αρχικά **Μύκη** [Μουσταφτσοβα, Μουσταφτσεβο, Stara Selo, Stara Mustaftseo]
Λοιποί οικισμοί (κατά την ίδρυση)	
	Γλαύκη [Γιοκτσέ Πιναρ, Γιοκτσέ μπουναρ, Salista]
	Σιρόκον [Συρόκος, Σιρόκο Πουλένα, Συρόκα Παρένα, Siroka, Sirokova)]
	Μάνταινα [Μπασάϊκοβα, Μπασαϊκοβο, Basikova]
	Κότινον [Κόϊνο, Κότσινα]
	Λίβας [Λύβας. Αϊβατζίκ, Αϊβατζήκ, Ajvadzik, Iliasedza]
	Σμίνθη [Σμύνθη, Ζμιτς, Σμίσιε, Σμίτσια, Δολάπ, Ντολάπ χαν, Chatza, Dolaphan, Dolaphanlar]
	Γοργόνα [Γοργώνα, Μπραντακοβο, Μπρατανκοβο]
	Πανέριον [Σεκίζ πενέρ, Σεκιζπινάρ, Σεκίζ τεπέ, Ναχουρλού τσιφλικ]
	Άλμα [Αγκίλα, Αγκλινανα, Εγκίν αλάν, Εγκνίλα]
	Κένταυρος [Κατελνικ, Κέτενλικ]
	Κίρρα [Κιρά μαχαλεσί, Κίρκ μαχαλέ, Κιρ μαχαλέ]
	Αιώρα [Λιούλκα, Σαλαντζικ]
1928	Ο οικισμός **Λίβας** αποσπάται από την Κοινότητα Μύκης και προσαρτάται στην Κοινότητα Κιμμερίων
1960	Ο οικισμός **Λίβας** επανέρχεται στην Κοινότητα Μύκης
1961	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού
	Α. Ο οικισμός **Λίβας** δεν καταγράφεται αυτοτελώς[4]
	Β. Καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών
	Πανέριο
	Άνω Κίρρα
	Διάφορον [Τουλούτσκα, Τουρλού ταρλά,]
	Ζουμπούλιον [Ζουμπούλτσε, Ζουμπούλ μαχαλέ, Sunbul mahalle, Zjubjulli]
	Αχλαδια[5] [Κρούσα]
	Καπνοανθός[6] [Τσεπέρνταγ, Τσεπέρ ολάν, Cerer dag]
	Προχόβα[7]
	Κορυφή [Σαριλαρ, Cuka, cukullar]
	Όασις [Λέτνιτσα, Λατνίτσα]
	Κριός [Κοζλόβετς, Karaculka]
	Χρυσόν [Παρά μαχαλά, Para mahalle]
	Προσήλιον [Πούλεβο, Γκιουνέιl μαχαλέ, Gunney mahalle]
	Στήριγμα [Μπάρα μαχαλέ]
1965	Ο οικισμός Κριός μετονομάζεται σε **Κρανιά**
1971	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού
	Α. Δεν καταγράφεται αυτοτελής παρουσία των οικισμών
	Προχόβα[8]
	Αχλαδιά[9]
	Β. Καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών
	Σούλα [Πρησόικατα, Sagir mahalle]
	Άνω Σμίνθη

[4] Ομοίως και στις επόμενες απογραφές
[5] Με 0 κατοίκους.
[6] Με 0 κατοίκους το 1991, 2001, 2011
[7] Με 0 κατοίκους.
[8] Ομοίως και στις επόμενες απογραφές
[9] Ομοίως και στην επόμενη απογραφή, ενώ καταγράφεται με 0 κατοίκους το 1991, 2001, 2011

1981	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού Καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών **Τρίγωνο** [Τιλκίο] **Κουτσομύτης** [Λαζατσκο, Λεζάτσκο] **Ράχη**[10]
1991	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού **Α.** Καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία των οικισμών **Πύργος** [Κουλέ] **Αχλαδιά**[11] **Β.** Δεν καταγράφεται αυτοτελής παρουσία του οικισμού **Άνω Σμίνθη** αλλά προσμετράται στη Σμίνθη[12].
2001	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού Ο οικισμός Κρανιά εμφανίζει 0 κατοίκους[13]
2011	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού Καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμού **Άνω Ζουμπούλι** [Αρναούτ]

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Σατρών**
Έδρα	**Σάτρες** [Σινίκοβα, Σινίκοβο, Σταρότο-Σέλο, Sinikova]
Λοιποί οικισμοί (κατά την ίδρυση)	**Τσαλαπετεινός** [Calapertali, Τσαλάπερντε, Τσαλαπετεινοί] **Καλότυχον** [Ουγουρλή, Ουαλί, Urli)] **Πολύσκιον** [Σόουτζάκ, Kilica Kjoj]
1961	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών **Κουνδουρος** [Κιουρκακλέρ] **Γιαννοχώριον** [Γιοβάνοβα] **Δουργούτιον** [Δουργουτλάρ, Turgutlar] **Θεοτοκάτον** [Ταμπακλί] **Κορυφή** [Τσούκα, Σαριλάρ, Cuka] **Κορφοβούνιον** Γεντί μπουτούν] **Ακραίος** [Ακραίον,Ντόλιοβο, Ντολέβο, Doliva, Τολάκιον] **Λυκότοπος** [Κιουρτσαλάρ] **Ποταμοχώριον** [Ντουρέτσκα μαχαλά] **Τέμενος** [Εσκί μααλέ, Τζαμί μααλέ] **Τσούκκα** [Ιμοράντα, Μοράβα] **Ρεματιά** [Τσάι μααλέ]
1981	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού (και εφεξής) Ο οικισμός **Τσούκκα** δεν καταγράφεται αυτοτελώς αλλά προσμετράται στον **Τσαλαπετεινό** Ο οικισμός **Κορφοβούνιον** δεν καταγράφεται αυτοτελώς αλλά προσμετράται στον **Πολύσκιον** Ο οικισμός **Γιαννοχώριον** δεν καταγράφεται αυτοτελώς αλλά προσμετράται στον **Ακραίον** Ο οικισμός **Θεοτοκάτον** δεν καταγράφεται αυτοτελώς αλλά προσμετράται στον **Δουργούτιον**

[10] Με 0 κατοίκους το 1991, 2001, 2011
[11] Με 0 κατοίκους το 1991, 5 κατοίκους το 2001 και 0 το 2011
[12] Ομοίως και στις επόμενες απογραφές
[13] Ομοίως και το 2011

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΩΡΑΙΟΥ

1924	Ίδρυση **Κοινότητας Ωραίου**
Έδρα	**Ωραίον** [Γιασίορεν, Γιασόρεν, Ισιόρεν, Jasa- Viran, Jasa- Evren, Jasi-Oren, Isjoren, Yassioren]
Λοιποί οικισμοί (κατά την ίδρυση)	**Κύκνος** [Σάντνοβιτσα, Σάντνεβιτσα, Σάντιουβιτσα, Sadujuvica, Sarnuvidze, Sadnevo, Sadnovica, Sadnevusa, Sadanovica]
1928	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμού **Θεοτόκος** [Τεοτόη, Τεοτόβου, Τιουτόκου, Teotovo, Teotoku]
1940	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμών **Ρεύμα** [Τσαϊ Μαχαλέ, Τσαϊ, Cay Mahale.] **Σταμάτιον** [Τουλούτσκα, Σταματάσκο, Stamatasko]
1971	Στη Γενική Απογραφή Πληθυσμού καταγράφεται διακεκριμένα η παρουσία οικισμού **Βασιλοχώριον** αλλά με πληθυσμό 0 Το αυτό επαναλαμβάμεται σε όλες τις επόμενες απογραφές

Β. Μετά το 1997 (“Καποδίστριας”)

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ

Με το άρθρο 1 του Ν.2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α της 4-12-1997)

“ίδρυση”	από 1-1-1999	**Δήμου Μύκης** με συνένωση καταργουμένων ΟΤΑ
Κατάργηση		Κοινότητας Μύκης Κοινότητας Ωραίου Κοινότητας Εχίνου (που μετέπεσαν σε ομώνυμα Δημοτικά Διαμερίσματα του νέου Δήμου)
Έδρα Δήμου		**Σμίνθη**

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ

Διατηρήθηκε όπως είχε

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ

Διατηρήθηκε όπως είχε

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ

Διατηρήθηκε όπως είχε

Γ. Μετά το 2011 (“Καλλικράτης”)

Με το άρθρο 1 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α της 7-6-2010)		
“ίδρυση”	από 1-1-2011	**Δήμου Μύκης** με συνένωση καταργουμένων ΟΤΑ
Κατάργηση		Δήμου Μύκης/1997 με διατήρηση του ως ομώνυμης Δημοτικής Ενότητας αποτελούμενης από Δημοτικές Κοινότητες Μύκης και Εχίνου και Τοπική Κοινότητα Ωραίου Κοινότητας Κοτύλης με διατήρηση της ως ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας Κοινότητας Σατρών με διατήρηση της ως ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας Κοινότητα Θερμών με διατήρηση της ως ομώνυμης Δημοτικής Κοινότητας
Έδρα Δήμου		**Σμίνθη**

Επισήμανση: Με το Ν. 4555/2018 ("πρόγραμμα Κλεισθένης" - ΦΕΚ Α 133/19-7-2018), δεν επήλθαν μεταβολές στη δομή του Δήμου Μύκης.

Πηγές - Βιβλιογραφία

- Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ) - Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), (2002) *Λεξικό Διοικητικών Μεταβολών των Δήμων και Κοινοτήτων (1912 - 2001)* Αθήνα: ιδία έκδοση

- Μιχαήλ Σταματελάτος & Φωτεινή Βάμβα-Σταματελάτου. (2001), *Επίτομο Γεωγραφικό Λεξικό της Ελλάδος:* Αθήνα, ΕΡΜΗΣ .

- Κόκκας Ν., Κωνσταντινίδης Ν., Μεχμέτ Αλή Ρ., "*Τα πομακοχώρια της Θράκης*", εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2003

- Θρακικός Ηλεκτρονικός Θησαυρός: http://www.xanthi.ilsp.gr/

- Νόμος 2539/1997, "*Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*" (ΦΕΚ 244Α/4-12-1997)

- Νόμος 3852/2010, "*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης*" (ΦΕΚ 87Α/7-6-2010)

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: Χωρητικότητα (σε κατοίκους)

Δήμος ΜΥΚΗΣ (σελίδα 1/2)

ΧΩΡΟΣ	Πληθυσμός (κατ.)	Έκταση (Ha)	Μέσος ΣΔ	Σταθερότυπο ωφέλιμης επιφάνειας κατοικίας (μ2/κατ.)	Σταθερότυπο γης για τεχνική & κοινωνική υποδομή (μ2/κατ.)	Πυκνότητα (επιτρεπόμενη) (θεωρητική) (κατ./Ha)	Βαθμός Κορεσμού	Συνολική Χωρητικότητα (κατ.)	Υπόλοιπη Χωρητικότητα (κατ.)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
	p	**ε**	**σ**	**κ**	**υ**	**$d=10^4\sigma/(\kappa+\sigma\upsilon)$**	**λ**	**c = ε d λ**	**c' = c - p**
Οικισμός 1.1: Αιώρα	268	6,1	0,80	35	15	170	0,40	413	145
Οικισμός 1.2: Άλμα	321	6,0	0,80	35	15	170	0,40	410	89
Οικισμός 1.3: Άνω Κίρρα	34	0,9	0,80	35	15	170	0,40	64	30
Οικισμός 1.4: Γλαύκη	1.447	11,6	1,00	35	15	200	0,60	1.390	-57
Οικισμός 1.5: Γοργόνα	217	3,4	0,80	35	15	170	0,40	235	18
Οικισμός 1.6: Διάφορο	39	1,3	0,80	35	15	170	0,40	85	46
Οικισμός 1.7: Εχίνος	2.486	15,4	1,20	35	15	226	0,65	2.272	-214
Οικισμός 1.8: Ζουμπούλι	109	1,1	0,80	35	15	170	0,40	77	-32
Οικισμός 1.9: Θεοτόκος	26	1,1	0,80	35	15	170	0,40	76	50
Οικισμός 1.10: Κένταυρος	2.580	11,0	1,20	35	15	226	0,70	1.747	-833
Οικισμός 1.11: Κίρρα	170	1,9	0,80	35	15	170	0,40	131	-39
Οικισμός 1.12: Κότινο	80	1,6	0,80	35	15	170	0,40	112	32
Οικισμός 1.13: Κουτσομύτης	145	2,7	0,80	35	15	170	0,40	181	36
Οικισμός 1.14: Κύκνος	206	3,4	0,80	35	15	170	0,40	229	23
Οικισμός 1.15: Μάνταινα	276	3,5	0,80	35	15	170	0,40	237	-39
Οικισμός 1.16: Μελίβοια	588	10,1	0,80	35	15	170	0,50	863	275
Οικισμός 1.17: Μύκη	1.313	7,9	1,20	35	15	226	0,65	1.168	-145
Οικισμός 1.18: Όαση	96	1,7	0,80	35	15	170	0,40	116	20
Οικισμός 1.19: Πανέρι	2	0,8	0,80	35	15	170	0,40	55	53
Οικισμός 1.20: Προσήλιο	142	3,4	0,80	35	15	170	0,40	232	90
Οικισμός 1.21: Πύργος	28	1,1	0,80	35	15	170	0,40	72	44
Οικισμός 1.22: Ρεύμα	148	4,1	0,80	35	15	170	0,40	278	130
Οικισμός 1.23: Σιρόκο	100	1,4	0,80	35	15	170	0,40	92	-8
Οικισμός 1.24: Σμίνθη	277	9,1	0,80	35	15	170	0,40	621	344
Οικισμός 1.25: Σούλα	68	1,8	0,80	35	15	170	0,40	121	53
Οικισμός 1.26: Στήριγμα	69	1,8	0,80	35	15	170	0,40	121	52
Οικισμός 1.27: Τρίγωνο	71	2,0	0,80	35	15	170	0,40	137	66
Οικισμός 1.28: Χρυσό	140	4,1	0,80	35	15	170	0,40	276	136
Οικισμός 1.29: Ωραίο	576	12,6	0,80	35	15	170	0,50	1.073	497
Σύνολο Δημοτικής Ενότητας Μύκης (ΔΕ1)	**12.022**	**132,9**						**12.884**	**862**

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: Χωρητικότητα (σε κατοίκους)

Δήμος ΜΥΚΗΣ (σελίδα 2/2)

ΧΩΡΟΣ	Πληθυσμός (κατ.)	Έκταση (Ha)	Μέσος ΣΔ	Σταθερότυπο ωφέλιμης επιφάνειας κατοικίας (μ2/κατ.)	Σταθερότυπο γης για τεχνική & κοινωνική υποδομή (μ2/κατ.)	Πυκνότητα (επιτρεπόμενη) (θεωρητική) (κατ./Ha)	Βαθμός Κορεσμού	Συνολική Χωρητικότητα (κατ.)	Υπόλοιπη Χωρητικότητα (κατ.)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
	p	**ε**	**σ**	**κ**	**υ**	**$d=10^4\sigma/(\kappa+\sigma\upsilon)$**	**λ**	**c = ε d λ**	**c' = c - p**
Οικισμός 2.1: Άνω Θέρμες	332	3,2	0,80	35	15	170	0,50	277	-55
Οικισμός 2.2: Θέρμες	117	2,1	0,80	35	15	170	0,40	140	23
Οικισμός 2.3: Ιαματικές Πηγές	5	1,7	0,40	35	15	98	0,40	65	60
Οικισμός 2.4: Κίδαρις	28	1,7	0,80	35	15	170	0,40	116	88
Οικισμός 2.5: Κοττάνη	23	0,7	0,80	35	15	170	0,40	50	27
Οικισμός 2.6: Μέδουσα	195	7,0	0,80	35	15	170	0,40	476	281
Οικισμός 2.7: Μέσες Θέρμες	73	1,2	0,80	35	15	170	0,40	82	9
Σύνολο Δημοτικής Ενότητας Θερμών (ΔΕ2)	**773**	**17,6**						**1.205**	**432**
Οικισμός 3.1: Αιμόνιο	75	2,3	0,80	35	15	170	0,40	159	84
Οικισμός 3.2: Δημάρι	623	9,8	0,80	35	15	170	0,50	835	212
Οικισμός 3.3: Κοτύλη	429	4,6	0,80	35	15	170	0,50	389	-40
Οικισμός 3.4: Πάχνη	1.031	10,4	1,00	35	15	200	0,50	1.045	14
Σύνολο Δημοτικής Ενότητας Κοτύλης (ΔΕ3)	**2.158**	**27,2**						**2.428**	**270**
Οικισμός 4.1: Ποταμοχώρι	58	2,3	0,80	35	15	170	0,40	156	98
Οικισμός 4.2: Σάτρες	189	5,2	0,80	35	15	170	0,40	355	166
Οικισμός 4.3: Τέμενος	171	3,0	0,80	35	15	170	0,40	206	35
Σύνολο Δημοτικής Ενότητας Σατρών (ΔΕ4)	**418**	**10,5**						**717**	**299**
Σύνολο Δήμου	**15.371**	**188,2**						**17.235**	**1.864**

Επισημάνσεις

1. Κάθε οικισμός του Δήμου Μύκης οργανώνεται σε μία (1) Πολεοδομική Ενότητα (ΠΕ), οπότε παρέλκει η ανάγκη αναγραφής υπολογισμού και ανά ΠΕ.
2. Η έκταση (ε) τίθεται απομειωμένη κατά το εκτιμώμενο μέρος της που αφορά στους κοινόχρηστους χώρους.
3. Ο ΜΣΔ (σ) τίθεται απομειωμένος κατά το εκτιμώμενο μέρος του που δεν αφορά στην κατοικία.
4. Στον πίνακα δε μετέχουν οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, καθώς και εκείνοι που η συνολική έκτασή τους (όπως αποδόθηκε χαρτογραφικά) υπολείπεται του 1 εκταρίου (πριν την απομείωση λόγω κοινοχρήστων).
5. Ο πληθυσμός για το σύνολο του Δήμου δεν ταυτίζεται με εκείνον της απογραφής (υπολείπεται κατά 169 άτομα) ακριβώς επειδή ορισμένοι οικισμοί δε μετέχουν στον υπολογισμό χωρητικότητας (επισήμανση 4)